GREG BEAR

GREG BEAR

FUNDAŢIE ŞI HAOS

A doua trilogie a Fundaţiei (Fundaţia 09)

Secolele trec, iar legenda lui Hari Seldon creşte: bărbatul sclipitor; înţelept şi trist care a cartografiat cursul viitorului omenirii în vechiul Imperiu. Totuşi opiniile revizioniştilor câştigă importanţă şi nu pot fi tratate întotdeauna cu uşurinţă. Pentru a-l înţelege pe Seldon, suntem uneori ispitiţi să ne referim la apocrife, mituri, ba chiar basme din acele timpuri îndepărtate. Suntem frustraţi de contradicţiile din documente incomplete şi hagiografii. Fără să facem referinţă la revizionişti, ştim că Seldon era scânteietor, că el constituia cheia. Pe de altă parte, nu era nici sfânt şi nici profet cu inspiraţie divină, şi, desigur; nu acţiona singur. Miturile cele mai convingătoare implică…
ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediţia 117, anul 1054 E. F.

Purtând papuci şi roba groasă şi verde a universitarilor, Hari Seldon stătea pe balconul circular închis al unui turn de întreţinere de suprafaţă, privind de la altitudinea de două sute de metri peste suprafaţa întunecată, de aluminiu şi oţel, a Trantorului. În seara aceasta, cerul era destul de senin deasupra Sectorului; doar câţiva norişori fugeau pe sub perdelele şi valurile de stele ce semănau cu un foc spectral.

Dedesubtul acestui spectacol, şi dincolo de şirurile de domuri care se curbau lin, tăinuite de noapte, se găseau apele deschise ale unei mări, ale cărei acoperişuri plutitoare din aluminiu fuseseră retrase pe sute de mii de hectare. Suprafaţa dezvăluită lucea slab, parcă răspunzând

cerului. Hari nu-şi putea reaminti numele acestei mări: „Pacea”, „Visul” său „Somnul”. Toate mările ascunse ale Trantorului aveau asemenea denumiri antice, nume destinate alinării. Inima Imperiului necesita alinare în aceeaşi măsură ca şi Hari.

Dinspre clapeta de ventilaţie aflată în peretele dinapoia sa, aer călduţ i se învolbura în jurul capului şi umerilor. Hari descoperise că aerul de aici era cel mai pur din Streeling, poate pentru că era aspirat din exterior. Temperatura de dincolo de fereastra de plastic avea valoarea de două grade, un ger pe care şi-l reamintea prea bine unică să aventură în Upperside, petrecută cu decenii în urmă.

Hari petrecuse mult timp închis ca într-o carapace, izolat de frig, dar şi de prospeţime, de noutate, tot aşa cum numerele şi ecuaţiile psihoistoriei îl izolau de realităţile dure ale vieţilor individuale. „Cum poate chirurgul să lucreze eficient, simţind totuşi durerea cărnii tăiate?”

Într-un sens cât se putea de real, pacientul era deja mort. Trantorul, centrul politic al Galaxiei, murise cu decenii, poate chiar cu secole în urmă, şi de abia acum începuse să se descompună în mod vizibil. Deşi efemera flăcăruie personală a lui Hari avea să se stingă cu mult înainte ca tăciunii Imperiului să se transforme în cenuşă, folosindu-se de ecuaţiile Proiectului el putea să vadă limpede rigiditatea morţii, chipul încremenind al cadavrului Imperiului.

Viziunea această teribilă îi adusese o faimă aparte, iar teoriile sale deveniseră cunoscute pe Trantor şi în multe părţi ale Galaxiei. Era poreclit „Corbul” Seldon, prezicătorul coşmarului distrugerii finale.

Putrefacţia avea să dureze încă cinci secole, o diminuare simplă şi rapidă la scările temporale ale ecuaţiilor cele mai vaste ale lui Hari… Pielea socială colapsa, apoi se topea peste osatura de oţel a Sectoarelor Trantorului şi a municipalităţilor…

Câte istorii omeneşti aveau să umple colapsul acela! Spre deosebire de cadavre, un imperiu continua să simtă durere

şi după moarte, La scara celor mai infime şi mai puţin sigure ecuaţii, scânteind în interiorul afişajelor puternicului său Prim Radiant, Hari aproape că putea să-şi imagineze un milion de miliarde de feţe înceţoşate laolaltă într-un calcul gigantic care umple suprafaţa de sub curba în descreştere a Imperiului. Acceleraţia decăderii marcată de scenele tuturor istoriilor umane, aproape la fel de multe ca şi punctele unui plan… Mai presus de orice înţelegere, în absenţa psihoistoriei.

Speranţa lui Hari era să îngrijească renaşterea a ceva mai bun şi mai durabil decât Imperiul, şi, conform ecuaţiilor, se apropia de succes.

Totuşi sentimentul său cel mai frecvent în aceste zile era unul de regret îngheţat. Eminenţa şi realizările lui ar fi meritat o epocă strălucitoare, de avânt tineresc, într-un Imperiu aflat în culmea gloriei, stabilităţii şi prosperităţii!

Să aibă din nou alături pe fiul său adoptiv, Raych, şi pe Dors, misterioasă şi atrăgătoarea Dors Venabili, care ascundea sub pielea artificială şi oţelul secret pasiunea şi devotamentul a zece eroi… Pentru ei, ar fi fost de acord cu o multiplicare geometrică a semnelor propriului său declin – durerile din membre, problemele digestive şi vederea înceţoşată.

În noaptea aceasta, însă, Hari era aproape împăcat cu sine. Oasele nu-l dureau prea tare. Nu mai simţea rozându-l viermii mâhnirilor. Putea să se destindă cu adevărat şi să aştepte sfârşitul muncii sale.

Presiunile care-l apăsau ajunseseră la miezul inflexibil. Procesul lui avea să înceapă peste o lună. Îi cunoştea rezultatul cu o certitudine rezonabilă. Acesta era Momentul Răspântiei. Toate lucrurile pentru care trăise şi pentru care muncise urmau să se împlinească în scurt timp; planurile sale aveau să intre în următoarea lor fază… Care însemna şi ieşirea lui din scenă. Concluzii în interiorul creşterii, opriri în interiorul fluxului.

Peste scurt timp fixase o întâlnire cu tânărul Gaal Dornick, un personaj important în planurile sale. Ca matematician, Dornick era departe de a fi un necunoscut, totuşi ei doi nu se întâlniseră până atunci.

Iar Hari credea că-l mai zărise o dată pe Daneel, deşi nu era sigur. Daneel nu ar fi dorit ca Hari să fie sigur, dar poate că ar fi vrut să-i întreţină suspiciunile.

Mare parte din ceea ce însemnase istoria Trantorului duhnea acum a mizerie. La urma urmelor, în arta guvernării confuzia însemna cu adevărat mizerie, iar uneori, mizeria era o necesitate. Hari ştia că Daneel mai avea încă multe de făcut, în secret; dar Hari n-avea să destăinuie asta niciodată – nu putea să o facă – altui om. Daneel se asigurase în privinţa respectivă. Din acest motiv, matematicianul nu putea spune nici adevărul complet despre Dors, istoria relaţiei stranii şi perfecte pe care o avusese cu o femeie care nu era femeie, nici măcar om, dar totuşi îi fusese prietenă şi iubită.

Cuprins: de oboseala vârstei, Hari se împotrivise tristeţii sentimentale, fără să-i poată rezista. Bătrâneţea nu este imaculată şi pe vârstnici îi obsedează pierderea prietenilor şi a celor iubiţi. Cât de minunat ar fi fost dacă s-ar fi putut vizita din nou cu Daneel! Era uşor să-şi imagineze cum s-ar fi desfăşurat întâlnirea; după bucuria revederii, Hari şi-ar fi descărcat o parte din mânia pricinuită de restricţiile şi solicitările impuse de robot. Cel mai bun prieten şi, în acelaşi timp, cel mai autoritar stăpân.

Hari clipi repede şi se concentră asupra panoramei dinapoia ferestrei. În ultima vreme era tot mai predispus să se afunde în reverii.

Strălucirea superbă a mării semnala ea însăşi dezintegrare; o abundenţă de alge bioluminescente care se înmulţeau sălbatic de aproape patru ani, distrugând recoltele fermelor de oxigen, făcând ca aerul să nu mai aibă prospeţime nici chiar în frigul din Upperside, Deocamdată

nu se punea ameninţarea sufocării… Dar oare pentru cât timp?

Cu câteva zile în urmă, consilierii şi purtătorii de cuvânt ai împăratului anunţaseră victoria iminentă asupra spectaculoasei maladii a algelor, prin semănarea de fagi modificaţi genetic care să controleze explozia vegetală în toate mările şi oceanele. Apele păreau mai întunecate în seara asta, dar poate din cauza comparaţiei cu seninătatea neobişnuită a cerului.

„Moartea”, se gândi Hari, „poate fi atât crudă, cât şi frumoasă. Somnul, Visul, Pacea… „

La aproape jumătate de Galaxie depărtare, Lodovik Trema călătorea ca unic pasager al unei nave imperiale de cercetări astrofizice. Stătea singur în salonul confortabil pentru ofiţeri, privind aparent cu încântare un divertisment facil. Membrii echipajului, selectaţi cu atenţie din rândul clasei cetăţenilor, aduceau la bord mii de asemenea divertismente înainte de a porni în misiunile care-i puteau ţine luni de zile departe de orice astroporturi civilizate. Căpitanul şi ofiţerii, proveniţi în majoritatea cazurilor din familii aristocratice, alegeau dintr-o varietate de holocărţi mai puţin populiste.

Aparent Lodovik avea patruzeci-patruzeci şi cinci de ani, era voinic fără să fie corpolent, cu un chip urâţel, dar simpatic, şi mâini mari, puternice, cu degete groase ca nişte cârnaţi. Un ochi părea îndreptat spre ceruri, iar buzele lui lătăreţe se răsfrângeau în jos ca şi cum ar fi fost permanent înclinat spre pesimism sau, în cel mai bun caz, spre o neutralitate insipidă. Părul rar îl purta tuns scurt şi egal; fruntea îi era înaltă şi lipsită de riduri, ceea ce-i conferea feţei un aspect mai tineresc, în contradicţie cu liniile din jurul gurii şi ochilor.

Deşi reprezenta cea mai de seamă autoritate imperială, Lodovik ajunsese să fie îndrăgit de căpitan şi echipaj; exprimările lui seci asupra intenţiilor sau faptelor păreau să

ascundă un umor blând şi perceptiv, şi niciodată nu vorbea prea mult, deşi uneori putea fi acuzat că vorbea prea puţin.

În exteriorul blindajului navei, fistula geometrică a hiperspaţiului prin care nava călătorea în timpul Salturilor nu putea fi complet vizualizată nici chiar de calculatoarele de pilotare. Atât oamenii cât şi maşinile, sclavi ai stazei spaţiu-timp, îşi omorau pur şi simplu timpul până la revenirea în spaţiul normal.

Lodovik preferase dintotdeauna reţelele de găuri-de-vierme, mai rapide, deşi uneori la fel de obositoare, dar conexiunile respective fuseseră neglijate în mod periculos, şi în ultimele decenii multe colapsaseră aidoma unor tuneluri neranforsate, în unele cazuri absorbind staţii de tranzit şi pasagerii aflaţi în aşteptare… Actualmente erau prea puţin folosite.

Căpitanul Kartas Tolk intră în salon şi se opri pentru un moment înapoia fotoliului lui Lodovik, Restul echipajului era ocupat să aibă grijă de maşinile ce aveau grijă de maşinile care menţineau integritatea navei în timpul Salturilor.

Tolk era înalt, având capul încununat de un păr lânos blond-deschis, cu piele cafeniu-cenuşie şi o ţinută patriciană deloc neobişnuită pentru sarossani. Privind peste umăr, Lodovik îl salută cu un gest scurt din cap.

— Încă două ore, după ultimul Salt, îl anunţă Tolk. Ar trebui să ne încadrăm în orar.

— Perfect, de abia aştept să încep treaba! Unde asolizăm?

— În capitală, Sarossa Major. Acolo se găsesc documentele pe care le căutaţi. După aceea, conform instrucţiunilor primite, vom evacua cât mai multe familii de pe lista împăratului. Nava va fi de-a dreptul ticsită.

— Îmi dau seama.

— Avem la dispoziţie aproximativ şapte zile înainte ca frontul de şoc să lovească periferia sistemului. La opt ore după aceea, va cuprinde Sarossa.

— Un timp cam scurt pentru a acţiona fără griji.

— Vinovată este combinaţia dintre incompetenţa imperială şi instrucţiunile incorecte, replică Tolk fără să încerce să-şi ascundă amărăciunea. Savanţii imperiali ştiau de doi ani că Steaua lui Kale se va transforma în supernovă.

— Informaţia oferită de oamenii de ştiinţă sarossani n-a fost deloc exactă, preciză Lodovik.

Căpitanul ridică din umeri; nu avea nici un sens să nege realitatea. Vinovăţia era împărtăşită de toţi. Steaua lui Kale se transformase în supernovă cu un an în urmă; peste nouă luni, explozia ei fusese observată prin teleprezenţă, iar de atunci… O mulţime de dispute politice, realocarea resurselor sărăcăcioase, apoi această misiune jalnic de inadecvată.

Tolk avusese nenorocul să fie trimis să vadă moartea planetei sale, salvând prea puţine în afară de documentele imperiale şi de câteva familii privilegiate.

— În timpurile bune, zise el, Marina Imperială ar fi putut construi blindaje ca să salveze cel puţin o treime din populaţia planetei. Am fi putut mobiliza flote de nave, care să evacueze milioane, chiar miliarde de oameni… Îndeajuns ca să reconstruiască, să păstreze intactă personalitatea unei lumi. O lume magnifică, o pot spune, chiar şi acum.

— Aşa am auzit şi eu, aprobă încetişor Lodovik. Vom face tot ce ne stă în putinţă, dragă căpitane, deşi satisfacţia aceasta nu poate fi decât incompletă şi găunoasă.

Buzele lui Tolk zvâcniră.

— Nu vă acuz pe dumneavoastră personal, spuse el. Aţi fost înţelegător, onest şi, în primul rând, eficient. Cu totul diferit faţă de obişnuiţii membri ai Comisiei. Echipajul vă priveşte ca pe un prieten înconjurat de escroci.

Lodovik clătină din cap în semn de avertisment.

— Până şi simplele plângeri la adresa Imperiului pot fi primejdioase, zise el. Cel mai bine ar fi să nu te încrezi aşa mult în mine.

Nava vibră uşor şi în salon răsună o sonerie. Tolk închise ochii şi se prinse în mod reflex de spătarul fotoliului.

Lodovik se mulţumi să privească înainte.

— Ultimul Salt, anunţă căpitanul şi se uită spre Lodovik. Am destulă încredere în dumneavoastră, domnule consilier, dar am şi mai multă încredere în capacităţile mele. Nici împăratul şi nici Linge Chen nu-şi pot permite să piardă oameni ca mine. Ştiu cum să repar unele sisteme de propulsie în cazul unor defecţiuni. Puţini căpitani se pot lăuda cu aşa ceva în ziua de azi.

Lodovik încuviinţă din cap; era un adevăr elementar, însă nu o pavăză foarte bună.

— Căpitane, talentul de a folosi în mod optim resursele umane esenţiale, fără a abuza de ele, poate fi de asemenea o ştiinţă pe cale de dispariţie. Ai grijă!

— V-am înţeles aluzia, se strâmbă Tolk.

Se întoarse ca să plece, apoi auzi ceva neobişnuit. Privi peste umăr spre consilier.

— Aţi simţit ceva?

Brusc nava vibră din nou, de data aceasta cu un scrâşnet ascuţit şi ondulatoriu, care se repercută prin oasele celor doi. Lodovik se încruntă.

— Acum am simţit. Ce-a fost?

Căpitanul înclină capul pe un umăr, ascultând un glăscior îndepărtat care-i bâzâia în ureche.

— O instabilitate… O neregularitate în ultimul Salt, spuse el. Se întâmplă uneori, atunci când ne apropiem de o masă stelară. Poate că ar fi mai bine să reveniţi în cabina dumneavoastră.

Lodovik deconectă proiectoarele din salon şi se scula. Zâmbi spre Tolk şi-l bătu pe umăr:

— Dintre toţi cei aflaţi în slujba împăratului, m-aş încrede cel mai mult în dumneata pentru a ne pilota printre recife. Oricum trebuia să studiez ce opţiuni avem. Selecţie, căpitane! Maximizarea obiectelor pe care le putem lua cu noi, prin comparaţie cu ceea ce poate fi depozitat în criptele subterane.

Celălalt se întunecă la faţă şi coborî ochii.

— Biblioteca familiei mele de la Alos Quad este…

Soneriile de alarmă ale navei urlară ca nişte fiare uriaşe în suferinţă. Tolk ridică instinctiv braţele, protejându-şi faţa.

Lodovik se azvârli pe podea şi se îndoi din mijloc cu o dexteritate uimitoare.

Nava se rotea ca un titirez într-o dimensiune fracţională în care n-ar fi trebuit niciodată să intre…

Apoi, cu un vârtej teribil de impulsuri stresante şi scoţând sunetul unui gigant aflat pe moarte, nava efectuă un Salt neprogramat şi asimetric.

Reapăru în vastitatea pustie a geometriei standard, în spaţiul normal, netensionat. În aceeaşi clipă, gravitaţia din interior încetă.

Tolk plutea la câţiva centimetri deasupra podelei. Lodovik se îndreptă şi bâjbâi după braţul fotoliului pe care-l ocupase cu numai câteva clipe mai devreme.

— Am ieşit din hiperspaţiu, mormăi el.

— Fără îndoială. Dar, în numele procreaţiei, unde suntem?

Într-o clipită, Lodovik ştiu ceea ce căpitanul nu putea să ştie. Erau scăldaţi într-un talaz interstelar de neutrini. În secolele sale de existenţă, el nu mai simţise niciodată un asemenea măcel. Căile complexe şi supersensibile ale creierului său pozitronic simţeau neutrinii ca pe un nor rarefiat de insecte zumzăitoare; cu toate acestea, ei traversaseră nava şi echipajul uman de parcă nici n-ar fi existat. Un singur neutrino, cea mai evazivă dintre particule, putea să străbată un an-lumină de plumb solid fără să încetinească – neutrinii interacţionau foarte rar cu materia. Dar în inima supernovei lui Kale, cantităţi imense de materie fuseseră comprimate în neutroniu, producând câte un neutrino pentru flecare proton, mai mult decât suficient ca să detoneze învelişurile exterioare ale stelei cu numai un an în urmă.

— Ne aflăm în frontul de şoc, spuse Lodovik.

— De unde ştiţi?

— Flux de neutrini.

— Cum… Pielea căpitanului îşi întunecă şi mai mult cenuşiul-arămiu. Presupuneţi, desigur. Este o ipoteză logică.

Lodovik aprobă din cap fără un cuvânt, deşi nu presupunea nimic. Căpitanul şi echipajul aveau să fie morţi în mai puţin de o oră.

Chiar şi la depărtarea la care se aflau de Steaua lui Kale, sfera de neutrini în continuă creştere avea să fie îndeajuns de puternică ca să transmute câteva miimi dintr-un procent din toţi atomii ce alcătuiau nava şi corpurile lor. Neutronii aveau să fie convertiţi în protoni în număr suficient ca să modifice în mod subtil reacţiile organice, cauzând acumulare de toxine şi înfundare prematură a semnalelor nervoase.

Împotriva unui flux de neutrini nu existau ecrane eficiente.

— Căpitane, vorbi Lodovik, nu este momentul amăgirilor. Nu am făcut o presupunere oarecare. Nu sunt om şi pot simţi efectele în mod direct.

Tolk îl privi, neînţelegând.

— Sunt un robot, căpitane. Voi mai supravieţui o vreme, dar asta nu-i o binecuvântare. Programarea mea de bază îmi impune să încerc să-i protejez pe oameni, însă nu pot face nimic pentru a vă ajuta. Toţi oamenii de pe nava aceasta vor muri.

Căpitanul făcu o grimasă şi clătină din cap, de parcă nu şi-ar fi putut crede urechilor.

— Înnebunim cu toţii, comentă el.

— Nu încă. Te rog, însoţeşte-mă pe puntea de comandă. Am putea totuşi să mai salvăm câte ceva.

Dacă ar fi dorit, Linge Chen ar fi putut ajunge omul cu cea mai mare putere din Galaxie, în aparenţă şi în realitate. Preferase însă o funcţie cu o treaptă mai jos, îmbrăcând uniforma mult mai confortabilă de comisar-şef al Comisiei pentru Siguranţă Publică.

Familie antică şi aristocrată, Chen-îi supravieţuiseră mii de ani şi-l produseseră pe Linge prin exercitarea precauţiei,

diplomaţiei şi utilităţii faţă de mulţi împăraţi. Bărbatul nu dorea să ia locul actualului împărat sau vreunuia dintre nenumăraţii săi miniştrii, consilieri şi „sfetnici”, ori să fie o ţintă pentru tinerii impetuoşi şi doritori de ascensiune. Actuala lui expunere nu era şi aşa pe gustul său, totuşi cel puţin constituia mai degrabă un obiect de amuzament decât de ură.

Petrecuse ultimele ore ale dimineţii parcurgând rapoartele provenite de la guvernatorii a şapte sisteme solare afectate de tulburări. Trei dintre ei declaraseră război vecinilor, ignorând ameninţările de intervenţie imperială, şi Chen folosise pecetea imperială ca să deplaseze o duzină de nave în sistemele respective, pentru protecţie. Tulburări grave existau în aproape o mie de sisteme planetare dar, din cauza recentelor defecţiuni şi degradări, comunicaţiile imperiale nu puteau manipula decât o zecime din informaţiile trimise de pe cele douăzeci şi cinci de milioane de planete care ar fi trebuit să se afle sub autoritatea împăratului.

Fluxul total de informaţii, trimise în timp real şi neprocesate de experţii de pe planetele vecine Trantorului şi din staţiile spaţiale, ar fi crescut cu zeci de grade temperatura capitalei imperiale. Numai capacităţile remarcabile şi intuiţia conferită de mileniile de experienţă făceau ca Palatul – mai exact Chen şi colegii săi comisari – să poată menţine un anume echilibru, folosind esenţa minimă din vasta tocană galactică.

Acum Chen îşi îngădui câteva minute de explorare personală, esenţială sănătăţii lui mintale, dar şi acestea erau departe de amuzamentul frivol. Purtând pe chip o expresie de curiozitate intrigată, se aşezase în faţa informerului său şi-l întrebase despre „Corbul” Seldon. Informerul, un ovoid prelung şi cav, aşezat orizontal pe masă, străluci pentru o clipă în albul natural de coajă de ou, apoi centralizăă diversele documente de pe Trantor şi planetele-cheie. Câteva articole mici apărură în centrul

display-ului, o lucrare publicată într-o revistă matematică de pe o planetă provincială, un interviu în ziarul studenţesc al Universităţii Streeling, buletine din Biblioteca Imperială… Nimeni nu pomenea nimic despre psihoistorie. Infamul Seldon fusese remarcabil de tăcut în săptămâna aceasta, poate în aşteptarea procesului său. Nici colegii lui din Proiect nu aveau multe de declarat. Poate că era la fel de bine.

Chen opri căutarea respectivă şi se lăsă pe spate în scaun, întrebându-se ce criză să abordeze în continuare. Zilnic avea de soluţionat mii de probleme; majoritatea le expedia consilierilor săi şi asistenţilor acestora, pe care-i selectase personal, dar îl interesa direct supernova ce explodase lângă patru planete imperiale relativ loiale, printre care se număra frumoasa şi productiva Sarossa.

Îşi trimisese consilierul cel mai ingenios şi de încredere ca să supravegheze puţinele salvări ce se puteau întreprinde acolo. Sprâncenele i se adunară la gândul insuficienţei acestei acţiuni… Şi la gândul primejdiilor politice cu care se puteau confrunta Comisia şi Trantorul, dacă nu se reuşea absolut nimic. La urma urmelor, Imperiul era o chestiune de quid pro quo1 dacă nu exista nici un quo, atunci foarte bine putea să nu existe nici un quid.

Comisia pentru Siguranţă Publică era mai mult decât o denumire politică; în această interminabil de dureroasă epocă a dezintegrării, un oficial aristocratic că Chen continua să aibă o funcţie importantă. Imaginea publicului despre comisari părea să fie asociată luxului iresponsabil, însă Chen îşi lua îndatoririle foarte în serios. Îşi amintea de vremurile mai bune, când Imperiul putea să aibă grijă de numeroşii săi copii, cetăţenii tărâmurilor îndepărtate, folosind metode prestabilite de impunere a păcii, ajutoare financiare, tehnice şi de securitate, dar şi salvarea din situaţii disperate.

Chen simţi pe cineva îndărătul său şi părul de pe ceafă i se zbârli. Se răsuci cuprins de iritare (sau era frică?) şi-l văzu

pe valetul şi secretarul său personal, micuţul şi blajinul Kreen. Chipul de obicei plăcut al acestuia era aproape golit de sânge şi nu părea că ar fi dorit să-şi transmită mesajul.

— Scuză-mă, mormăi comisarul. M-ai speriat. Mă bucuram de un moment de linişte relativă cu această maşinărie infernală. Ce s-a întâmplat?

— Iertare… Pentru durerea pe care trebuie s-o simţim cu toţii… N-am dorit ca vestea aceasta să vă parvină de la o maşină.

În mod firesc, Kreen manifesta suspiciune faţă de informer, care putea să efectueze rapid, tăcut şi anonim atâtea dintre funcţiile sale.

— La naiba, despre ce-i vorba?

— Înălţimea Voastră, nava imperială de cercetare Lancea glorioasă…

Kreen înghiţi un nod. Strămoşii lui, proveniţi din micul Sector Lavrenti al emisferei sudice, slujiseră de milenii curtea imperială. Pentru ei durerea stăpânului se resimţea direct. Uneori Kreen părea mai puţin o fiinţă omenească, cât o umbră… Deşi una foarte utilă.

— Da? Ce-i cu ea – a fost făcută bucăţi?

Chipul celuilalt se încreţi în anticiparea tulburării.

— Nu, înălţimea Voastră… Asta este problema… Nu ştim ce s-a întâmplat. A întârziat o zi şi nu s-a recepţionat nici un semnal din partea ei, nici măcar unul de ajutor.

Chen simţi un ghem în stomac şi o gheară în jurul inimii. Lodovik Trema…

În plus, desigur, un căpitan excelent şi echipajul său…

Deschise şi închise gura. Avea nevoie de mai multe informaţii, neapărat, dar, desigur, Kreen i-ar fi oferit tot ce ştia, aşadar asta fusese totul.

— Sarossa?

— Frontul de şoc este la mai puţin de cinci zile de planetă, înălţimea Voastră.

— Asta ştiam. Au fost trimise alte nave?

— Da, înălţimea Voastră. Patru nave mai mici au fost deturnate din misiunile lor spre Kisk, Purna şi Transdal.

— Cerurilor, nu! Chen se sculă, clocotind de mânie. N-am fost consultat! Nu trebuiau să reducă forţele acelea de salvare… Şi aşa efectivul era minim.

— Înălţimea Voastră, ambasadorul sarossan a fost primit la împărat acum două ore… Fără ştirea noastră. A convins pe Maiestatea Sa şi pe Farad Sinter că…

— Sinter este un idiot. Trei planete neglijate pentru una – o favorită imperială! Într-o bună zi, împăratul va muri din pricina lui Sinter.

Chen se strădui să se calmeze, închizând ochii, focalizându-se spre interior, apelând la şase decenii de instruire specială pentru a-şi domoli mintea şi a găsi cu rapiditate calea cea mai bună prin hăţiş.

Să-l piardă pe Lodovik, pe urâtul, credinciosul şi inventivul Lodovik…

„Îngăduie forţei potrivnice să te îndoaie, culege-i energia pentru destinderea îndărăt.”

— Îmi poţi face rost de sinteză sau de înregistrările acestor discuţii, Kreen?

— Da, înălţimea Voastră. Deocamdată nu vor fi supuse revizuirilor şi interdicţiilor istoricilor Curţii. În mod normal, aceasta se petrece după două zile.

— Perfect! Atunci când se va desfăşura o anchetă şi se vor pune anumite întrebări, vom face astfel încât vorbele lui Sinter să ajungă la urechile publicului… Cred că pentru asta ne vor fi utile publicaţiile cele mai populare şi mai scandaloase. Poate Limbă interplanetară sau Urechea cea mare.

— Eu unul, zâmbi Kreen, sunt încântat de Ochii Împăratului.

— Şi mai bine! Acolo unde nu sunt necesare confirmări de autenticitate… ci doar răspândirea de zvonuri în rândurile unei populaţii needucate şi nemulţumite. Clătină din cap cu tristeţe: Chiar dacă l-am doborî pe Sinter, pierderea lui

Lodovik ar fi un preţ prea mare. Care sunt şansele supravieţuirii lui?

Kreen strânse din umeri; problema depăşea cu mult domeniul său, limitat, de profesionalism.

Foarte puţine persoane din Sectorul Imperial pricepeau capriciile hiperpropulsiei şi ştiinţei care se afla la baza Salturilor. Exista totuşi un expert. Un căpitan bătrân, devenit negustor şi ocazional contrabandist, care se specializase în expedierea bunurilor şi pasagerilor pe rutele cele mai rapide şi mai tăcute… Un escroc sclipitor şi lipsit de scrupule, cum îl descriau unii, dar care îi fusese de folos lui Chen în trecut.

— Aranjează-mi o întâlnire imediată cu Mors Planch.

— Da, înălţimea Voastră.

Kreen ieşi grăbit din încăpere.

Chen inspiră adânc. Se terminase cu timpul petrecut în faţa display-ului. Trebuia să revină în biroul său şi pentru restul zilei să se întâlnească direct cu generalii de Sectoare şi cu ambasadorii planetari ai furnizorilor de alimente ai Trantorului.

Ar fi preferat să-şi concentreze toate gândurile asupra pierderii lui Lodovik şi a felului în care să folosească în interesul său erorile lui Sinter, dar nici măcar o asemenea tragedie, sau o asemenea oportunitate, nu putea interfera cu îndatoririle sale curente.

Oh, strălucirea puterii!

Consilierul particular Farad Sinter îşi depăşise de atâtea ori atribuţiile în ultimii trei ani, încât adolescentul împărat Klayus îl numea „stâlpul iscoditoarei mele ambiţii”, o sintagmă în mod tipic prost formulată, care cel puţin azi nu sună deloc admirativ sau afectuos.

Sinter stătea în faţa împăratului, cu mâinile încleştate într-o atitudine de obedienţă neconvingătoare. Klayus I, care de abia împlinise şaptesprezece ani, îl privea destul de iritat, totuşi fără mânie. În copilăria pe care o părăsise recent, fusese muştruluit de prea multe ori între patru ochi de

către tutorii săi, selectaţi şi controlaţi de comisarul Chen; devenise un tânăr uneori viclean, mai inteligent decât apreciau majoritatea celor care-l cunoşteau, deşi încă se mai lăsa pradă unor ocazionale explozii de mânie. Învăţase destul de repede una dintre regulile principale ale conducerii şi controlului într-un guvern ipocrit şi competitiv: Nu lăsa niciodată pe nimeni să ştie ce gândeşti cu adevărat.

— Sinter, întrebă împăratul, de ce cauţi tineri din Sectorul Dahl?

Sinter se străduise din răsputeri să tăinuiască această acţiune. Cineva îşi băga nasul în oalele lui şi avea să plătească pentru asta.

— Sire, am auzit despre căutarea aceasta. Cred că tinerii sunt implicaţi în proiectul de echilibrare genetică.

— Da, Sinter, un proiect pe care l-ai demarat acum cinci ani. Crezi că sunt prea tânăr ca să-mi reamintesc?

— Nu, înălţimea Voastră.

— Am destulă influenţă în palatul ăsta şi vorbele mele nu sunt complet ignorate!

— Bineînţeles că nu, înălţimea Voastră.

— Scuteşte-mă de titlurile servile. De ce cauţi adolescenţi şi agiţi familii şi zone loiale?

— Înălţimea Voastră, este esenţial să înţelegem limitele evoluţiei umane pe Trantor.

Klayus ridică o mână, oprindu-l.

— Tutorii îmi spun că evoluţia este un proces lent şi îndelungat de acumulări genetice. Ce te aştepţi să înveţi din câteva încălcări ale intimităţii şi tentative de răpire?

— Iertaţi-mă că am sperat că pot acţiona ca unul dintre tutorii Maiestăţii voastre, dar…

— În plus, detest să mi se ţină lecţii, mârâi înfundat Klayus.

— Dar, cu permisiunea dumneavoastră, sire, aş continua spunând că oamenii trăiesc pe Trantor de douăsprezece mii de ani. Am observat deja dezvoltarea de rase cu anumite caracteristici fizice şi chiar mintale: locuitorii solizi şi

oacheşi din Dahl, sau slujitorii din Lavrenti. Există dovezi că, în ultimul secol, unele trăsături cu totul extraordinare au apărut la anumiţi indivizi. Dovezi ştiinţifice, ca şi simple zvonuri, ale…

— Este vorba despre puteri psihice, Sinter? Chicoti Klayus dinapoia degetelor răşchirate cu care îşi acoperise gura şi ridică ochii spre tavan.

Câteva păsări proiectate planară şi le dădură ocol, repezindu-se către Sinter, ca şi cum ar fi intenţionat să-l ciugulească. Împăratul aranjase aproape toate odăile sale astfel încât să-i dezvăluie starea de spirit prin asemenea proiecţii, iar lui Sinter nu-i plăceau câtuşi de puţin.

— De un anumit tip, înălţimea Voastră.

— Ar fi vorba despre persuasiune, aşa am auzit. Poate că influenţarea rostogolirii zarurilor în jocurile de noroc, sau capacitatea de a le face pe femei susceptibile înaintea farmecelor noastre? Aşa ceva mi-ar plăcea, Sinter. Femeile pe care le-am primit au început să fie obosite de atenţiile mele. (Expresia feţei îi deveni iritată.) Simt asta.

„Nu le-aş putea învinui”, se gândi Sinter. „Un partener priapic, lipsit de farmec sau de inteligenţă… „

— Este o chestiune de curiozitate, poate importantă, Înălţimea Voastră.

— Între timp, poţi cauza tulburări în Sectoarele care sunt deja nemulţumite. Sinter, este o acţiune prostească, mai exact o încălcare stupidă a libertăţii individuale. Eu ar trebui să le garantez supuşilor mei că nu vor fi afectaţi de oribilele pasiuni secrete ale miniştrilor mei, nici chiar de ale mele. Ei bine, pasiunile mele sunt mai degrabă de natură senzuală… Dar ale tale, Sinter!

Pentru o clipă, Sinter crezu că împăratul avea realmente să dea dovadă de fermitate şi decizie, interzicându-i activitatea, şi simţi un fior pe şira spinării. Motivul pentru care Klayus accepta atâtea dintre acţiunile lui Sinter desfăşurate la limita legii era faptul că bărbatul îi găsea

permanent femei atrăgătoare şi le înlocuia când vreunul dintre parteneri se plictisea.

Totuşi ochii împăratului deveniră distraşi, iar energia şi iritarea sa părură să se disipeze. Sinter îşi ascunse uşurarea. Klayus cel Tânăr se înmuia o dată în plus.

— Te rog să nu mai fii atât de evident, rosti Klayus. Ia-o mai încet. Ceea ce vrei să afli va apărea la momentul cuvenit, nu crezi? Sunt sigur că ai în vedere doar interesele noastre. Acum, despre femeia asta, Tyreshia…

Sinter ascultă cererea lui Klayus, prefăcându-se interesat, dar în realitate îşi pornise înregistratorul şi urma să analizeze detaliile ulterior. Pur şi simplu nu-i venea să creadă ce noroc avusese. Împăratul nu-i interzisese activităţile! Putea într-adevăr să redirecţioneze şi să încetinească investigaţiile mai puţin profitabile; şi putea de asemenea să continue.

În realitate, nu se afla în căutare de oameni, excepţionali sau nu. Sinter căuta dovezi ale celei mai extraordinare şi îndelungate conspiraţii din istoria omenirii…

O conspiraţie ale cărei urme le descoperise în timpul domniei lui Cleon I, dar care avea o vechime mult mai mare.

Un mit, o legendă, o entitate reală, apărând şi dispărând ca o fantomă în istoria Trantorului. Mycogenianii îl numiseră Danee. Era unul dintre misterioşii Eterni, iar Sinter era decis să afle mai multe, oricât şi-ar fi putut risca reputaţia.

Discuţiile despre Eterni erau privite cu la fel de puţin respect – ba chiar, mai puţin – ca şi discuţiile despre stafii. Mulţi dintre locuitorii Trantorului, o planetă veche pe care decedaseră atât de mulţi oameni, credeau în fantome, totuşi numai foarte puţini băgau în seamă poveştile despre Eterni.

Împăratul continuă să vorbească despre femeia care îl interesa şi Sinter părea să-l asculte cu atenţie, dar gândurile sale erau hăt departe. La mulţi ani distanţă.

Sinter se închipui creditat cu salvarea Imperiului. Savură imagini energizante cu sine aşezat pe tronul imperial, sau,

şi mai bine încă, înlocuindu-l pe Linge Chen în Comisia pentru Siguranţă Publică.

— Farad!

Glasul împăratului răsună ascuţit.

Instantaneu, înregistratorul consilierului îi oferi ultimele cinci secunde ale monologului.

— Da, înălţimea Voastră, Tyreshia este într-adevăr o femeie frumoasă, despre care se spune că este dotată cu multă inteligenţă şi ambiţie.

— Femeile ambiţioase mă plac, nu-i aşa?

Tonul tânărului se înmuie. Mama lui Klayus fusese ambiţioasă şi încununată de succes, până ce căzuse în dizgraţia lui Chen. Ea încercase să-şi utilizeze farmecele asupra comisarului-şef în prezenţa uneia dintre soţiile sale, dar Chen era foarte loial consoartelor lui.

Ciudat că un tânăr slab, precum Klayus, era atras de femeile puternice; invariabil, acestea se plictiseau de el. După un timp, nici chiar cele mai ambiţioase nu-şi puteau ascunde plictiseala. O dată ce aflau cine era de fapt şeful…

Nici Sinter, nici Chen nu erau foarte atraşi de activitatea sexuală. Puterea le oferea mult mai multe satisfacţii.

Cea mai măreaţă realizare inginerească din istoria Trantorului eşuase cu zece ani în urmă, iar ecourile acelui eşec continuau să obsedeze importantul, supraaglomeratul şi dificilul Sector Dahl. Patru milioane de ingineri şi muncitori dahliţi, la care se adăugaseră alţi zece milioane de muncitori temporari, ba chiar şi o trupă de tik-toki interzişi prin lege, lucraseră timp de douăzeci de ani ca să sape puţul de căldură cel mai adânc de până acum – având peste două sute de kilometri – în scoarţa Trantorului. Diferenţa de temperatură dintre adâncimea propusă şi suprafaţă ar fi generat suficientă energie pentru o cincime din necesităţile planetei pentru următorii cincizeci de ani.

Deşi ambiţiile erau mari, abilităţile nu erau însă pe măsură. Inginerii se dovediseră lipsiţi de inspiraţie, managerii fuseseră afectaţi de corupţie şi scandal la toate

nivelurile, muncitorii dahliţi se revoltaseră şi proiectul fusese întârziat timp de doi ani. În cele din urmă, când fusese încheiat, pur şi simplu… Eşuase.

Colapsul puţului şi a turnurilor sale asociate de sodiu şi apă ucisese o sută de mii de dahliţi, dintre care şapte mii de civili care locuiau imediat deasupra puţului, sub cel mai vechi dom din Dahl. Depresiunile subsidiare cele mai apropiate fuseseră de asemenea ameninţate, iar alte dezastre fuseseră evitate doar graţie unor intervenţii eroice – curajul personal intervenind acolo unde conducerea şi concepţia dăduseră greş în mod jalnic.

De atunci, Dahl intrase într-un con de umbră politic, fiind un Sector ţap ispăşitor pe o planetă capabilă încă să-şi mai privească liderii cu încredere. Chen anchetase cazul şi-i acuzase pe toţi oficialii corupţi, proiectanţii incompetenţi şi contractorii escroci, Urmărise în mod direct desfăşurarea proceselor, astfel că zeci de mii de oameni fuseseră judecaţi şi trimişi în închisoarea Rikerian sau la muncă silnică, chiar în adâncurile teribile ale puţurilor de căldură.

Dar efectele economice nu fuseseră ameliorate. Dahl nu mai avea dreptul la cota-parte de putere imperială mandatată; alte Sectoare încercaseră să profite de declin, iar favorurile de care se bucurase Dahl la Palat se reduseseră la un minim mizerabil. Urmase foametea…

În această lume se născuse şi crescuse Klia Asgar, în zonele mizerabil de sărace rezervate cândva muncitorilor. Tatăl ei îşi pierduse slujbă cu un an înainte de naşterea fetiţei şi petrecuse anii copilăriei ei fie visând revenirea la prosperitate… Fie îmbătându-se criţă cu puternicul şi urât-mirositorul lichior dahlit. Mama ei murise pe când Klia avea patru ani; din clipa aceea fetiţa crescuse singură şi se descurcase remarcabil de bine, ţinând seama de obstacolele ce i se ridicaseră în cale încă de la naştere.

Klia avea înălţime mijlocie pentru o dahlită, era zveltă şi vânoasă, cu degete subţiri şi puternice şi mâini lungi. Părul negru îl purta tuns scurt şi avea pomeţii obrajilor acoperiţi

de un puf fin, o moştenire de familie care-i conferea un aspect cumva mai blând decât ar fi sugerat altfel trăsăturile ei dure, parcă dăltuite.

Învăţa repede, se mişca repede şi, surprinzător, zâmbea şi-şi exprimă sentimentele deschis şi imediat. În clipele-i de singurătate, visa la îmbunătăţiri vagi şi nedefinite ce ar fi putut să fie posibile în altă lume şi altă viaţă, totuşi acelea nu erau decât vise. Mult prea adesea, visa la o legătură puternică cu un bărbat capabil şi chipeş, cu o mustaţă stufoasă, cu cel mult cinci ani mai în vârstă decât ea…

Nici un astfel de bărbat nu apăru în viaţa ei. Klia nu avea o frumuseţe deosebită, iar stimă şi afecţiunea celorlalţi era singurul domeniu în care ea refuză să-şi exercite capacităţile surprinzătoare de a fermeca şi convinge. Dacă bărbatul pătrundea în viaţa ei fără a fi fost încurajat – foarte bine; ea însă nu ar fi întreprins eforturi speciale ca să-l atragă. Klia considera firesc să merite tot ce era mai bun.

În altă epocă, într-o vreme de mult uitată, Klia ar fi fost numită romantică şi idealistă. În Dahl, în anul 12.067 E. G., era pur şi simplu privită ca o fată de şaisprezece ani încăpăţânată, dar naivă. Tatăl ei îi spunea asta ori de câte ori era îndeajuns de treaz ca să se poată exprima coerent.

Klia se simţea recunoscătoare pentru bucurii neînsemnate. Tatăl ei nu era nici brutal, nici greu de mulţumit. Când era treaz, se îngrijea de puţinele lui necesităţi, lăsând-o liberă să facă orice ar fi dorit: să acţioneze pe piaţa neagră, să aducă prin contrabandă, din exterior, obiecte de lux pentru şomerii mai puţin respectabili (şi oprimaţi imperial). Orice putea face ca să supravieţuiască. Se vedeau rareori şi de doi ani nu mai trăiau sub acelaşi acoperiş, după cearta care avusese loc atunci şi după modul în care reacţionase Klia cuprinsă de furie.

Fata stătea pe o promenadă aflată deasupra Pieţii Distribuitorilor, districtul comercial cel mai jalnic şi cu reputaţia cea mai proastă din Dahl, aşteptând un

necunoscut îmbrăcat în verde-cenuşiu care trebuia să preia un pachet. Printre panourile pătrate ale domului arcuit de deasupra se vedeau goluri mari, pâlpâitoare, ce proiectau umbre asupra mulţimilor care se reduseseră acum, când orele serii şi revenirii acasă se apropiau pentru schimbul întâi de muncă. Oamenii târguiau pentru cinele sărăcăcioase de cele mai multe ori pe bază de troc, nu plătind cu credite. Dahl îşi dezvoltă propria lui economie; peste cincizeci de ani, gândi Klia, ar fi putut să devină independent, înlocuind economia slabă şi fluctuantă mandatată de Palat cu ceva mai fundamental şi autonom. Dar şi asta nu era deocamdată decât un vis…

Inspectorii comerciali imperiali se aflau la periferia pieţei, bărbaţi şi femei cu ochi şi holocamere monitorizând permanent, înregistrând mulţimile. Creativitatea părea să înflorească acolo unde erau implicaţi banii şi supravegherea politică; în toate celelalte activităţi, îşi spuse Klia, Trantorul era falit din punct de vedere intelectual.

Fata zări un bărbat care se potrivea descrierii, stând între doi dintre omniprezenţii inspectori comerciali. Purta o salopetă verde-cenuşiu cu pantaloni largi, bufanţi, şi pelerină. Inspectorii păreau pregătiţi să-l ignore, tot aşa cum o ignoraseră pe Klia când apăruse în piaţă. Ea îl privi şi mijii ochii, întrebându-se dacă bărbatul îi mituise sau dacă deţinea alte metode, mai puţin comune, de a nu atrage atenţia.

Dacă era în stare să facă ceea ce putea Klia, ar fi fost o persoană cu care merita să intre în afaceri, poate chiar să se asocieze… Dacă nu cumva capacităţile lui le depăşeau pe ale feţei. Caz în care ar fi trebuit să-l evite ca pe o maladie fatală. Totuşi Klia nu întâlnise deocamdată pe nimeni mai puternic decât ea.

Ridică un braţ, aşa cum fusese instruită, Bărbatul o remarcă aproape imediat şi porni spre ea cu pas uşor, săltăreţ.

Se întâlniră pe treptele care duceau de la promenadă la piaţă şi la staţia de taxiuri. Văzut de aproape, bărbatul în verde avea un chip banal şi deloc remarcabil, pe care mustaţa îngustă şi neconvingătoare nu-l îmbunătăţea cu nimic, Klia era îndeajuns de conservatoare ca să aprecieze o mustaţă interesantă; aceasta n-o impresionă câtuşi de puţin.

Apoi el o privi direct în ochi şi-i zâmbi. Colţurile mustăţii se înălţară şi dinţii îi sclipiră orbitor de albi înapoia buzelor netede, de copil.

— Tu ai ce-mi trebuie mie, rosti el.

Nu fusese o întrebare, ci o declaraţie.

— Aşa sper. Este ceea ce mi s-a spus să aduc.

— Ăsta, arătă bărbatul spre pachet, e prea puţin important. Cu toate acestea, îi întinse un pumn de credite şi luă pachetul, continuând să zâmbească. Tu eşti ceea ce caut. Să mergem într-un loc liniştit, unde putem sta de vorbă.

Klia se trase un pas îndărăt, precaută. Nu se îndoia că s-ar fi putut descurca singură; o făcuse întotdeauna. Totuşi nu intra niciodată nepregătită într-o situaţie.

— Cât de liniştit? Întrebă ea.

— Atât cât să nu ne deranjeze zgomotele străzii, răspunse el ridicând mâna cu degete rigide.

În jurul pieţei asemenea locuri erau puţine. Merseră la câteva străzi depărtare şi găsiră o cofetărie micuţă. Bărbatul îi cumpără o îngheţată roşie de cocos, pe care Klia o acceptă în ciuda faptului că nu se dădea în vânt după populara delicatesă dahlită. Pentru sine, el luă un stimulk mic şi închis la culoare, pe care-l linse tăcut şi demn, în timp ce se aşezară la o măsuţă triunghiulară.

Un pătrat al cerului de deasupra se întunecă atât de mult, încât Klia de abia mai putea zări chipul necunoscutului. Buzele lui păreau că strălucesc în jurul stimulkului.

— Caut tineri doritori să vadă şi alte părţi ale Trantorului, zise bărbatul.

Fata se strâmbă.

— Am auzit destui recrutatori ca să-mi ajungă pentru toată viaţa, spuse ea şi dădu să se ridice.

Bărbatul se întinse şi o prinse de braţ. Fără cuvinte, Klia încercă să-l convingă să-i dea drumul.

— Pentru binele tău, urmă el fără să reacţioneze.

Klia încercă mai tare.

— Dă-mi drumul, îi porunci.

De parcă fusese înţepată, mâna lui se retrase brusc. Bărbatul avu nevoie de câteva secunde ca să-şi revină.

— Bineînţeles. Este totuşi util să asculţi.

Fata îl privi curioasă. Nu-l silise; el se comportase mai degrabă ca un servitor în faţa stăpânei, decât în faţa unei tinere pe care încerca s-o agaţe într-un loc public. Klia se concentră cu mai multă intensitate asupra lui. Suprafaţa nu era prea atrăgătoare, dar întâlnise rezerve neaşteptate, un calm central, o stranie dulceaţă metalică. Emoţiile lui nu aveau acelaşi gust ca ale celorlalţi.

— Îi ascult doar pe oamenii interesanţi, declară ea.

Începuse să sune puţin cam prea arogant. Se considera totuşi o femeie demnă, nu o puştoaică lăudăroasă.

— Am înţeles, încuviinţă el.

Îşi termină stimulkul şi azvârli cu dexteritate beţişorul într-un recipient. Proprietara cofetăriei se apropie de recipient, scoase cinci beţişoare – un total jalnic pentru o zi – şi dispăru cu ele ca să le cureţe.

— Ei bine, supravieţuirea ţi se pare interesantă?

— Ca subiect general, da.

— Atunci ascultă-mă cu atenţie. Se aplecă înainte, cu o privire deschisă. Ştiu ce eşti şi ce poţi face.

— Ce sunt? Întrebă Klia.

El ridică privirea, exact în clipa în care pătratul aflat imediat deasupra lor reveni la strălucirea anterioară. Pielea lui avea un aspect neobişnuit de nesănătos, ca şi cum ar fi purtat un machiaj, ascunzându-şi o boală de piele, deşi faţa

nu putu zări ciupiturile ca de vărsat specifice encefalitei. Obrajii ei aveau semne adânci sub puful des.

— În copilărie, ai avut Febră, nu-i aşa? Întrebă el.

— Cei mai mulţi o au. Este obişnuită aici, pe Trantor.

— Nu numai aici, tânăra mea prietenă. Pe toate planetele oamenilor. Encefalita este însoţitoarea permanentă a tinereţii inteligente, prea banală ca să fie observată, prea inofensivă ca să fie vindecată. Dar în cazul tău n-a fost o boală uşoară, de copilărie. A fost cât pe aici să te ucidă.

Mama lui Klia o îngrijise tot timpul cât zăcuse pentru ca apoi, după câteva luni, să moară într-un accident din depresiuni. Fata de abia şi-o mai reamintea, dar tatăl ei îi povestise totul despre boală.

— Şi ce-i cu asta?

Ochii lui erau foarte deschişi la culoare şi, brusc, Klia îşi dădu seama că n-o priveau direct în faţă, ci undeva în dreapta frunţii.

— Nu pot vedea foarte bine acum. Mă deplasez simţind oamenii… Unde se află, cum se mişcă şi vorbesc. Într-un loc lipsit de oameni, mă simt oarecum stresat. Din cauza aceasta prefer mulţimile. În cazul tău… Situaţia este inversă. Mulţimile te irită. Trantorul este o planetă ticsită. Te încătuşează.

Klia clipi repede, neştiind dacă era politicos să continue să se holbeze la ochii lui morţi. Asta nu însemna însă că ar fi ţinut prea mult la politeţe în asemenea situaţii.

— Nu sunt decât o curieră şi, uneori, o intermediară, spuse ea. Nimeni nu mă bagă prea mult în seamă.

— Simt cum lucrezi asupra mea, Klia. Vrei să te las în pace. Prezenţa mea te tulbură, mai ales fiindcă ceea ce-ţi spun are un ecou de adevăr – aşa-i?

Faţa îngustă ochii. Nu dorea să fie un caz special, nici măcar memorabil pentru orbul îmbrăcat în verde.

Închise ochii şi se concentră: Uită-mă! Bărbatul lăsă capul într-o parte, ca şi cum ar fi fost încercat de o crampă

musculară. Mintea lui avea un gust teribil de ciudat! Ea nu mai cunoscuse niciodată o minte similară.

Şi ar fi putut jura că minţise când spusese că era orb… Totuşi asta nu avea nici o importanţă pe lângă eşecul ei de a-l convinge.

— Pentru un copil, te-ai descurcat bine, vorbi el cu glas scăzut. Chiar prea bine. Există persoane care-i caută pe aceia ce reuşesc în situaţii în care ar trebui să eşueze. Specialii Palatului, poliţia secretă… Şi alţii deloc prietenoşi.

Se sculă, îşi netezi haina şi îndepărtă firimiturile de pe turul pantalonilor.

— Scaunele astea sunt mizerabile, murmură bărbatul. Efortul tău de a mă face să uit a fost foarte puternic, poate cel mai puternic pe care l-am simţit vreodată, însă îţi lipseşte instruirea. Îmi voi aminti, pentru că trebuie să-mi amintesc. În momentul de faţă, pe Trantor există un număr surprinzător de mare de oameni cu aptitudinile tale – cred că sunt aproape două mii. Mi s-a spus, nu contează de către cine, că cei mai mulţi dintre voi sunt însemnaţi de o reacţie neaşteptat de puternică faţă de encefalită. Cei care te vânează sunt induşi în eroare. Ei cred că au trecut pe lângă tine.

Surâse în direcţia ei.

— Te plictisesc. Mi se pare dureros să fiu într-un loc unde nu sunt dorit. O să plec.

Se întoarse, păru să bâjbâie după cineva care să-l ghideze şi se îndepărtă de masă.

— Stai, rosti Klia şovăitor. Vreau să te întreb ceva.

El se opri cu o uşoară tremurătură. Brusc i se păru foarte vulnerabil. „Crede că-i pot face rău. Şi poate că-i adevărat!” Fata dorea să înţeleagă acest gust ciudat – limpede şi în mod straniu convingător, ca şi cum în interiorul bărbatului, înapoia măştilor sale efemere de duplicitate, se ascundea o onestitate şi o corectitudine pe care nu le mai întâlnise până atunci.

— Nu m-am plictisit, zise ea. Nu încă.

Bărbatul în verde se aşează din nou şi puse mâna pe masă. Inspiră adânc. „Nu are nevoie să respire”, gândi Klia apoi alungă repede acest gând absurd.

— De ani buni, un bărbat şi o femeie îi caută pe cei asemenea ţie şi mulţi s-au alăturat grupului lor. Sper că o duc bine acolo unde au fost trimişi… Eu unul nu doresc să-mi asum acest risc.

— Cine sunt ei?

— Se zice că femeia ar fi Wanda Seldon Palver, nepoata lui Hari Seldon.

Klia nu cunoştea niciunul dintre numele acelea. Ridică din umeri.

— Dacă doreşti, te poţi duce la ei…, continuă bărbatul dar ea se strâmbă şi-l întrerupse.

— Par conectaţi, spuse folosind termenul în sensul depreciator utilizat pentru cei apropiaţi Palatului, comisarilor şi altor oficialităţi guvernamentale.

— Ah, da, cândva Seldon a fost prim-ministru şi se spune că nepoata lui l-a scos dintr-o mulţime de neplăceri, legale sau nu.

— Este un proscris?

— Nu, un vizionar.

Klia ţuguie buzele şi se încruntă din nou. În Dahl, vizionarii erau pe toate drumurile – sonaţii de la colţul străzilor, şomeri, majoritatea înnebuniţi de munca pe care o făcuseră în puţurile de căldură.

Bărbatul în verde-cenuşiu îi urmări îndeaproape reacţia.

— Nu te interesează, aşa-i? Acum însă există altcineva care caută tipul vostru…

— Ce tip? Întrebă Klia nervos. (Avea nevoie de timp să se gândească, să înţeleagă.) Nu prea-nţeleg cum stau lucrurile.

Cercetă uşor defensivele bărbatului, sperând să nu deranjeze într-un mod sesizabil.

El se crispă, ca şi cum ar fi fost împuns cu un obiect ascuţit.

— Îţi sunt prieten, nu un duşman cu care să te porţi cu mănuşi. Ştiu că există un risc în simplul fapt că stau de vorbă cu tine. Ştiu ce mi-ai putea face, dacă ţi-ai pune mintea. Cineva aflat într-o poziţie de putere consideră că tipul vostru este o monstruozitate. El însă nu înţelege deloc situaţia. Pare să creadă că sunteţi roboţi.

Klia izbucni în râs.

— Ca tik-tokii?

Muncitorii mecanici căzuseră în dizgraţie cu mult înainte de naşterea ei, interzişi din cauza frecventelor şi inexplicabilelor revolte, iar repulsia generală a oamenilor faţă de ei continuă să dăinuie.

— Nu, ca roboţii din istorie şi din legendă. Eternii! Arătă spre vest, în direcţia generală a Palatului: Este o nebunie, dar o nebunie imperială, greu de învins. Ar fi mai bine dacă ai pleca, iar eu cunosc locul cel mai bun unde te poţi duce… pe Trantor. Nu-i departe de aici. Te pot ajuta.

— Nu, mulţumesc, clătină ea din cap…

Totul era prea vag că să se lase pe mâinile acestui străin, indiferent cât de atrăgătoare păreau unele părţi ale poveştii sale. Cuvintele lui şi ceea ce simţea ea nu concordau.

— Atunci, ia asta. Bărbatul îi strecură în mână un card display şi se sculă din nou. O să mă cauţi. Este foarte clar. Totul e numai o chestiune de timp.

O privi direct, cu ochi sclipitori, perfect capabili.

— Fiecare avem câte un secret, spuse el şi se întoarse să plece.

Lodovik stătea singur pe puntea navei, privind o imagine pe care un om ar fi considerat-o o panoramă de o frumuseţe excepţională. Frumuseţea era însă un concept dificil pentru un robot; Lodovik vedea regiunea din exteriorul navei şi înţelegea că un om ar fi considerat-o interesantă, dar pentru el analogia cea mai apropiată cu frumuseţea era executarea perfectă a unei sarcini. Cumva i-ar fi plăcut să anunţe un om că prin hublou se putea observa o imagine frumoasă, totuşi principala lui îndatorire era să-l informeze

pe om că imaginea respectivă era în realitate cauzată de forţe extrem de periculoase…

Iar în această privinţă nu avea nici o şansă de reuşită, deoarece oamenii din Lancea glorioasă erau deja morţi. Tolk murise ultimul, cu minţile pierdute şi având corpul o ruină. În ultimele ore de gândire raţională ce-i rămăseseră, îl instruise pe Lodovik asupra acţiunilor care trebuiau urmate pentru a duce nava la destinaţie: repararea unităţilor de hiperpropulsie, reprogramarea sistemului navigaţional, economisirea energiei navei pentru timp maxim de supravieţuire.

Ultimele sale cuvinte coerente fuseseră de fapt o întrebare.

— Cât timp poţi trăi… Vreau să zic, funcţiona?

— Un secol, fără realimentare, îi răspunsese Lodovik.

După aceea căpitanul se prăbuşise în semiconştienţa dureroasă, delirantă care precedase moartea.

Două sute de morţi omeneşti împovărau creierul pozitronic al lui Lodovik, ca şi cum i-ar fi secătuit rezervele energetice, încetinindu-l. Efectul acela, avea să treacă. El nu era responsabil de morţile produse; pur şi simplu, nu le putuse împiedica. Pe de altă parte, tragedia în sine era îndeajuns ca să-l facă să se simtă epuizat.

Cât despre panoramă…

Sarossa însăşi era o steluţă strălucind stins, aflată la o sută de miliarde de kilometri depărtare, dar frontul de şoc îşi dezvăluia urma extinsă aidoma unui gigantic şi spectral foc de artificii.

Fluxurile de particule cu energie ridicată loviseră vântul solar din sistemul sarossan, creând aurore boreale uriaşe şi neclare, ce semănau cu stindarde fluturând în vânt, Lodovik putea distinge dâre slabe de roşu şi verde în luminozitatea înceţoşată; comutându-şi ochii în ultraviolet, distingea chiar şi mai multe culori pe măsură ce norii difuzi ai fronturilor de undă exterioare ale exploziei avansau prin regiunile

îndepărtate de praf provenit de la comete, gheaţă şi gaze ale sistemului.

Avea puţin timp la dispoziţie şi nu putea să facă nimic.

Mai rău, Lodovik putea simţi cum creierul i se modifica. Neutrinii şi alte radiaţii penetraseră blindajul de câmpuri energetice al navei şi nu se limitaseră la a-i ucide pe oameni; cumva, bănuia el, acţionaseră asupra circuitelor sale pozitronice. Încă nu-şi încheiase secvenţa de autodiagnosticare – putea să mai dureze câteva zile – dar se temea de tot ce era mai rău.

Dacă îi fuseseră activate funcţiile primare, trebuia să se autodistrugă, în epocile străvechi, ar fi intrat pur şi simplu în starea de inactivitate până ce un om sau un alt robot l-ar fi reparat; dar acum nu-şi putea îngădui să i se descopere natura robotică.

Indiferent ce s-ar fi întâmplat cu el, şansele de a fi descoperit erau foarte reduse. Lancea glorioasă era pierdută fără speranţe, mai mult chiar decât un microb în ocean. În ciuda instrucţiunilor căpitanului, Lodovik nu izbutise să descopere defecţiunea, sau să întreprindă vreo reparaţie. Oscilaţia rapidă, din exterior în hiperspaţiu şi înapoi, arsese toate circuitele pentru comunicaţia la viteze hiperluminice. În mod automat, nava emisese un semnal de ajutor, dar, înconjurat de radiaţiile uriaşe ale frontului de şoc, existau puţine şanse ca semnalul să poată fi auzit vreodată.

Secretul lui Lodovik era astfel în siguranţă, dar utilitatea lui pentru Daneel şi omenire se încheiase.

Pentru un robot, datoria reprezenta totul în vreme ce persoana să nu însemna nimic; cu toate acestea, în circumstanţele actuale, Lodovik putea să privească pe ecran efectele frontului de şoc şi să speculeze fără nici un motiv anume cu privire la procesele fizice. Fără să-şi înceteze complet procesarea constantă a problemelor asociate misiunii sale pe termen lung, el se putea lăsa să

plutească în voie în mijlocul punţii, cu necesităţile şi munca imediată reduse la zero.

În cazul oamenilor, aşa ceva s-ar fi putut numi introspecţie. Lipsită de ţinta datoriei, introspecţia era mai mult decât originală, era tulburătoare. Dacă ar fi putut, Lodovik ar fi evitat ocazia şi senzaţia aceea.

Mai mult decât orice, un robot nu se simţea bine în cazul unor modificări interioare. Cu multe epoci în urmă, în decursul renaşterii robotice, pe planetele Aurora şi Solaria, aproape uitate de acum, fuseseră construiţi roboţi cu inhibiţii ce depăşeau cele Trei Legi. Cu câteva excepţii, lor li se interzicea să proiecteze şi să construiască alţi roboţi. Deşi puteau să execute reparaţii minore asupra lor înşişi, numai câteva unităţi speciale puteau repara roboţii cu defecţiuni grave.

Lodovik nu putea repara în propriul său creier această defecţiune, dacă era vorba despre o defecţiune; deocamdată dovezile nu erau clare. Totuşi în creierul unui robot, în programarea lui esenţială se putea pătrunde şi mai greu decât în corpul său.

În Galaxie există un singur loc unde un robot putea fi reparat şi unde, ocazional, puteau fi construiţi roboţi. El fusese stabilit de R. Daneel Olivaw cu zece mii de ani în urmă, pe Eos, departe de frontierele Imperiului aflat în expansiune. Lodovik nu mai fusese acolo de nouăzeci de ani.

Cu toate acestea un robot este înzestrat cu un simţ puternic al supravieţuirii, o trăsătură implicită în Legea 3. Având la dispoziţie ceva timp în care să-şi contemple starea, Lodovik se întrebă dacă ar fi putut – să fie realmente găsit, şi apoi trimis pe Eos pentru reparaţii…

Niciuna dintre aceste posibilităţi nu părea apropiată. Se resemnă pentru soarta cea mai probabilă: alţi zece ani petrecuţi în nava avariată, până ce i se epuizau rezervele energetice de minifuziune, fără să aibă nimic important de

făcut, un Robinson Crusoe al roboţilor, lipsit până şi de o insulă pe care s-o exploreze şi s-o transforme.

Lodovik nu putea simţi un sentiment de oroare faţă de acest destin, dar îşi putea imagina ce ar fi simţit un om, iar asta în sine inducea un ecou de nelinişte robotică.

Încununând cumva situaţia, auzea glasuri – mai exact, un glas. Acesta părea omenesc, însă comunica numai la intervale neregulate, în fragmente. Avea chiar şi un nume, ceva care semăna cu Voldarr. Şi lăsa impresia călătoriei pe vaste, dar fragile reţele de forţă, prin vidul profund dintre stele…

Căutând halourile de plasmă ale stelelor vii, desfătându-mă în miasmele neutrino ale stelelor moarte şi muribunde, cu neutrinii ameţitori ca fumul de haşiş. Fugind de plictiseala Trantorului, am fost cuprins din nou de plictiseală… Şi am descoperit, între stele, un robot la strâmtoare! Unul dintre acei Eterni aduşi din exterior pentru a-i înlocui pe cei mulţi distruşi… Priviţi, prietenii mei, prietenii mei plictisitori care nu aveţi şi nu cunoaşteţi trupurile, şi care nu toleraţi idealuri trupeşti…

Unul dintre detestaţii voştri asasini!

Vocea se stinse. Adăugată tulburării sale pricinuite de moartea căpitanului şi echipajului navei, ca şi straniului său feedback de stânjeneală generoasă, glasul misterios – un semn limpede de avarie serioasă – îl aduse pe Lodovik pe cât de mult se putea apropia un robot de nefericirea totală.

Din punctul său de observaţie, în micuţul apartament din al cărui balcon aveai imaginea de ansamblu a Universităţii Streeling, R. Daneel Olivaw nu putea simţi durere omenească, deoarece îi lipseau structurile mintale umane necesare pentru acea reevaluare amară şi remodelare a căilor neuronale, totuşi, aidoma lui Lodovik, putea simţi o nelinişte acută şi persistentă, undeva între vinovăţia încercată în cazul eşecului şi semnalele de avertisment ale apropiatei pierderi a capacităţii de funcţionare. Cel puţin în felul acesta îl tulburase aflarea veştii că unul dintre

ajutoarele sale cele mai valoroase dispăruse. Relativ recent – cel puţin aşa i se părea lui, deşi trecuseră câteva decenii – pierduse mulţi roboţi din cauza tik-tokilor, dirijaţi de entităţile meme aliene, iar starea lui neplăcută (şi singurătatea!) continua să-l pârjolească.

Cu o zi în urmă, văzuse în vitrina unui magazin holoştirea despre pierderea navei Lancea glorioasă şi despre probabilul sfârşit al oricăror speranţe de salvare pentru cetăţenii câtorva planete.

Actuala lui înfăţişare semăna mult cu cea de acum douăzeci de milenii, când avusese prima şi probabil cea mai influentă relaţie a sa cu un om, Elijah Bailey. De înălţime mijlocie, zvelt, şaten, părea să aibă aproximativ treizeci şi cinci de ani. De atunci îşi făcuse unele mici modificări, conformându-se transformărilor suferite de fiziologia umană; nu mai avea unghii la degetele mici ale mâinilor şi era mai înalt cu vreo şase centimetri. Cu toate acestea, Bailey l-ar fi putut recunoaşte.

Era însă îndoielnic că Daneel şi-ar fi putut recunoaşte străvechiul prieten; de mult timp, amintirile sale de atunci fuseseră stocate, cu excepţia celor foarte generale, în memorii separate care nu-i erau imediat accesibile.

Între timp Daneel cunoscuse o mulţime de personificări, cea mai faimoasă dintre ele fiind Demerzel, prim-ministru al împăratului Cleon I; Hari Seldon însuşi îi urmase în această funcţie. Acum se apropia momentul când Daneel trebuia să-şi intensifice participarea directă în politica Trantorului, o perspectivă pe care o detesta profund. Pierderea lui Lodovik avea să-i îngreuneze şi mai mult munca.

Niciodată nu-i plăcuse să se etaleze în public. Era mult mai încântat să opereze din culise şi să-şi lase miile de asociaţi să joace rolurile publice. Prefera, oricum, ca roboţii lui să se infiltreze discret în decursul timpului, ici şi acolo, în poziţii-cheie, pentru a determina schimbări care la rândul lor aveau să determine alte schimbări, producând o cascadă cu (spera el) rezultatele dorite.

În secolele de muncă, el văzuse câteva eşecuri şi multe succese, dar cu Lodovik sperase să-şi asigure ţelul cel mai important: împlinirea Planului, Proiectul Psihoistorie al lui Hari Seldon şi întemeierea unei planete Prima Fundaţie.

Psihoistoria lui Seldon îi oferise deja lui Daneel instrumentele necesare pentru a vedea viitorul Imperiului în detaliile cele mai dezolante. Colaps, dezintegrare, distrugere pe scară globală – haos. El nu putea face absolut nimic pentru a preveni colapsul acela. Poate că dacă ar fi acţionat cu zece mii de ani mai devreme, cu o previziune imposibilă pe atunci, beneficiind numai de rudimentul de psihoistorie pe care îl avea la dispoziţie, ar fi putut împiedica această catastrofă. Însă Daneel nu putea permite declinul şi prăbuşirea Imperiului fără ca să fi intervenit absolut deloc, deoarece aveau să sufere şi să moară prea mulţi oameni – peste treizeci şi opt de miliarde numai pe Trantor – iar Legea 1 decreta ca nici un om să nu fie vătămat sau să se îngăduie vătămarea lui, Vreme de douăzeci de mii de ani, misiunea lui fusese să diminueze – eşecurile umane şi să redirecţioneze energiile oamenilor pentru o bunăstare generală.

În acest scop, se implicase în istorie şi unele dintre modificările pe care le efectuase duseseră la suferinţă, durere, ba chiar la moarte. Numai Legea 0, formulată pentru întâia oară de remarcabilul robot Giskard Reventlov, îi îngăduise să-şi continue funcţionarea în aceste circumstanţe.

Legea 0 nu era un concept simplu, deşi putea fi rezumată foarte simplu: Puteau fi vătămaţi unii oameni, dacă în felul acela se prevenea vătămarea majorităţii oamenilor.

Scopul scuză mijloacele.

Implicaţia această oribilă cauzase multă agonie în istoria umană, dar acum nu avea timp de pierdut cu o dezbatere internă din antichitate.

Ce putea el să înveţe din pierderea lui Lodovik? Aparent, nimic; uneori Universul decidea lucruri aflate mai presus de

controlul acţiunilor raţionale. Pentru un robot nimic nu era mai frustrant şi mai dificil de priceput ca un Univers indiferent faţă de oameni.

Daneel putea trece anonim dintr-un Sector în altul, urmând migraţiile şomerilor care deveniseră o adevărată molimă pe Trantor. Putea menţine contactul cu asociaţii săi, folosind un comunicator personal sau informerul portabil, dar şi prin conexiuni ilegale la multele reţele planetare. Uneori se îmbrăca precum un cerşetor mizerabil şi-şi petrecea mult timp într-o cămăruţă murdară din Sectorul Trans-Imperial, la numai şaptezeci de kilometri de Palat. Nimeni nu privea de două ori spre o arătare atât de bătrână, cocârjată, nespălată şi jalnică; într-un fel, Daneel devenise un simbol al mizeriei pe care spera s-o învingă.

Nici un om nu-şi mai amintea un personaj fictiv căruia îi făcuse plăcere să se amestece deghizat printre oamenii obişnuiţi, în rândul claselor inferioare, un om cu intelect pur şi incredibil de pătrunzător, un detectiv aşa cum fusese vechiul prieten al lui Daneel, Elijah Bailey. După multiplele descărcări de memorie şi ajustări ale lui Daneel, acesta îşi mai amintea doar un nume şi o impresie de ansamblu: Sherlock.

Daneel era unul dintre mulţii roboţi care deveniseră Sherlock deghizaţi printre oameni; zeci de mii în întreaga Galaxie, încercând nu numai să rezolve un mister, ci şi să împiedice alte crime, mai mari.

Conducătorul acestor slujitori devotaţi, primul Etern, îşi scutură cât putu de bine murdăria străzii de pe zdrenţe şi părăsi baraca strâmtă şi goală a Proiectului de Locuinţe Generale, în căutarea unor haine mai bune.

— Au scotocit tot apartamentul, gemu Sonden Asgar, frecându-şi umerii şi părând mai mic şi mai fragil decât îl văzuse vreodată faţa.

Respectul lui Klia pentru tatăl ei nu fusese deosebit de ridicat în ultimii ani, totuşi continua să se simtă îndurerată pentru mizeria lui... Sentiment căruia i se adăuga o stare

permanentă de vinovăţie care îi consolida, cumva, responsabilitatea.

— Ne-au răscolit documentele – închipuieşte-ţi! Documente private! O autoritate imperială…

— De ce îi interesau documentele tale, tată? Întrebă Klia.

Apartamentul arăta jalnic. Îşi putea imagina investigatorii trăgând de uşile dulapurilor şi azvârlind pe jos cutiile şi cele câteva tacâmuri dinăuntru, apoi smulgând de la locul lor carpetele tocite… Mulţumea în gând proniei cereşti că ea nu fusese acolo – şi nu numai dintr-un motiv.

— Nu documentele mele! Răcni Sonden. Le căutau pe ale tale! Actele de la şcoală, holocărţile… Şi ne-au luat şi albumul de familie. Cu toate pozele maică-tii. De ce? Ce-ai mai făcut acum?

Klia clătină din cap, îndreptă un taburet şi se aşează pe el.

— Dacă mă căutau pe mine, spuse ea, nu mai pot rămâne.

— De ce, fata mea? Ce puteai…

— Dacă aş fi făcut ceva ilegal, tată, n-ar intra în atribuţiunile Specialilor imperiali. Trebuie să fie vorba despre altceva…

Se gândi la conversaţia cu bărbatul în haine verzi şi se încruntă.

Stând în mijlocul camerei principale, de trei metri pătraţi (cu greu putea fi denumită cameră – era mai degrabă o debara), Sonden tremura ca un animal înspăimântat.

— N-au fost deloc amabili, zise el. M-au zgâlţâit rău de tot… Se comportau ca nişte spărgători. Puteam la fel de bine să fi fost atacat şi jefuit în Billibotton!

— Ce au spus? Întrebă Klia încetişor.

— M-au întrebat unde eşti, ce note ai avut la şcoală, din ce trăieşti… M-au mai întrebat dacă îl ştii pe un anume Kindril Nashak. Cine-i ăsta?

— Un bărbat, răspunse ea în doi peri camuflându-şi surpriza.

Kindril Nashak! El fusese pivotul marii ei reuşite de până acum, o afacere care adusese 400 de credite noi în contul ei

cu bancherul din Billibotton. Totuşi până şi asta era ceva banal – câtuşi de puţin demn de atenţia lor, Poliţia Specialilor imperiali ar fi trebuit să-i caute pe şefii lumii interlope, nu fetele inteligente mânate de ambiţii pur personale.

— Un bărbat! Repetă încruntat tatăl ei. Sper că-i vorba despre cineva care doreşte să mi te ia de pe cap!

— Cred că de ani de zile nu mai sunt o poVara pentru tine, rosti fata cu amărăciune. Am trecut pe-aici numai ca să văd ce mai faci.

„Şi să descopăr motivul pentru care ori de câte ori mă gândeam la tine simţeam furnicături prin cap.”

— Le-am spus că nu eşti niciodată aici! Strigă Sonden. Le-am spus că nu ne-am mai văzut de luni de zile. Nu mai înţeleg nimic! O să-mi trebuiască câteva zile până să fac curăţenie acum. Şi mâncarea! Au aruncat totul pe jos!

— O să te ajut eu să strângi, făcu Klia. N-ar trebui să dureze mai mult de o oră.

Cel puţin aşa spera. Alte chipuri îi dădeau acum furnicături – prieteni, colegi, toţi cei asociaţi cu Nashak… De un lucru era sigură: Devenise brusc un personaj important şi nu pentru că ar fi fost un membru abil al pieţii negre.

O oră mai târziu, după ce aranjase aproape complet apartamentul şi Sonden începuse să-şi recapete calmul, îl sărută pe creştetul capului şi-şi luă rămas bun de la el, ştiind că avea să fie într-adevăr pentru totdeauna.

Nu putea să-şi privească tatăl fără să simtă cum îi ardea pielea capului. „Asta n-are nici o legătură cu vinovăţia”, îşi spuse ea. „Este ceva cu totul nou.”

De acum încolo, orice contact cu el ar fi fost extrem de periculos.

Maiorul Perl Namm de la Investigaţii Speciale, Securitatea Imperială, care răspundea de Sectorul Dahl, aştepta de două ore în cabinetul particular al consilierului imperial Farad Sinter. Acum îşi aranjă gulerul cu gesturi nervoase.

Biroul lui Sinter era elegant şi lustruit, sculptat din lemn de karon din Grădinile Imperiale, un cadou din partea lui Klayus I. Pe tăblia să se găsea doar un informer de clasă imperială, inactiv. Deasupra uneia dintre părţile sale laterale plutea o placă „Soarele-şi-nava-spaţială”. Tavanul înalt al odăii era susţinut de grinzi din bazalt trantorian, având complicate motive florale sculptate cu măiestrie de raze blaster. Maiorul ridică ochii spre grinzi, iar când îi coborî, Farad Sinter se afla înapoia biroului, purtând o încruntătură iritată.

— Da?

Foarte blond şi masiv, Namm nu era obişnuit cu audienţe private la acest nivel social, ba mai mult chiar, în Palat.

— Al doilea raport referitor la căutarea lui Klia Asgar, fiica lui Sonden şi Bethel Asgar, vorbi el sacadat. S-a percheziţionat apartamentul tatălui.

— Ce noutăţi ai aflat?

— Primele ei teste de inteligenţă au fost normale, deloc excepţionale. După vârsta de zece ani însă, dovedesc salturi impresionante… Pentru ca la doisprezece ani să dezvăluie că fata este o idioată congenitală.

— Presupun că-i vorba despre testele imperiale standard de aptitudini, nu?

— Da, domnule, adaptate la… Ă-ă-ă… Necesităţile dahlite. Sinter traversă încăperea şi-şi umplu o cupă. Nu-i oferi şi maiorului, care oricum n-ar fi fost în stare să aprecieze calitatea vinului. Fără îndoială, gusturile îi erau limitate la formele primitive de stimulk, sau chiar la stimurile mai directe preferate în serviciile militare şi de poliţie.

— Presupun că n-aţi găsit nici documente referitoare la bolile suferite în copilărie, spuse Sinter.

— În privinţa aceasta există două posibile explicaţii, domnule.

— Care anume?

— În general spitalele din Dahl consemnează numai bolile deosebite. Iar în cazurile respective, dacă rezultatele

tratamentelor pot arunca o lumină necorespunzătoare asupra spitalului, nu mai consemnează absolut nimic.

— Aşa încât este posibil ca ea să nu fi suferit niciodată de encefalită… În copilărie, când aproape toţi cei inteligenţi se îmbolnăvesc.

— Este posibil, domnule, deşi improbabil. Numai unu la sută din copiii normali scapă de encefalită şi numai idioţii scapă complet. Este posibil ca ea s-o fi evitat tocmai din acest motiv.

Sinter surâse. Maiorul intrase într-un domeniu în care nu era cunoscător; în realitate, doar un copil din treizeci de milioane de normali scăpa de encefalită, cu toate că mulţi pretindeau că nu fuseseră bolnavi. Iar afirmaţia lor în sine era interesantă, de parcă neîmbolnăvirea le-ar fi conferit un statut aparte.

— Maior Namm, te interesează cumva şi Sectoarele în care nu patrulezi?

— Nu, domnule. De ce ar trebui să mă intereseze?

— De pildă, cunoşti care este cea mai înaltă construcţie de pe Trantor, măsurată de la nivelul mării?

— Nu, domnule.

— Care este Sectorul cel mai populat?

— Nu, domnule.

— Care este planeta cea mai mare din Galaxia cunoscută?

— Nu.

Maiorul se încruntă, ca şi cum i s-ar fi părut că Sinter îşi bătea joc de el.

— Majoritatea oamenilor nu cunosc nici ei aceste lucruri. De altfel nici nu-i interesează – dacă le spui răspunsurile la întrebările acelea le vor uita aproape imediat. Imaginile măreţe se pierd în flecuşteţele cotidiene, pe care le cunosc îndeajuns de bine ca să se descurce. Ce ştii despre principiile fundamentale ale călătoriei cu hiperpropulsie?

— Cerule, habar… Iertaţi-mă! Nimic, domnule.

— În privinţa asta, sunt eu însumi ignorant. Nu mă interesează asemenea lucruri. Surâse plăcut. Te-ai întrebat

vreodată de ce Trantorul pare atât de jalnic în ziua de azi?
— Câteodată, domnule. Este într-adevăr iritant.
— Te-ai gândit să te plângi la consiliul zonei tale?
— Nu, domnule. Când există atât de multe lucruri despre care să te plângi, de unde să începi?
— Este adevărat. Cu toate acestea, eşti cunoscut ca un ofiţer competent, poate chiar excepţional.
— Vă mulţumesc, domnule, Sinter coborî ochii spre podeaua de rocaramă lustruită.
— Nu eşti curios de ce mă interesează atât de mult femeia… Fata aceasta?
— Nu, domnule, răspunse maiorul, totuşi făcându-i în mod conspirativ cu ochiul.
Consilierul se holbă la el.
— Crezi că mă interesează din punct de vedere sexual?
Maiorul se îndreptă brusc, adoptând o ţinută rigidă.
— Nu, domnule, nu-i treaba mea să mă gândesc la aşa ceva.
— Maior Namm, m-ar îngrozi simplul fapt de a mă afla prea mult timp în prezenţa ei.
— Da, domnule.
— Ea n-a avut niciodată encefalită.
— Nu ştim asta, domnule. Nu există documente.
Sinter clătină din cap.
— Ştiu că n-a avut niciodată encefalită şi nici alte boli în copilărie. Şi nu pentru că ar fi fost o idioată congenitală, A fost mai mult decât doar imună, maior Namm.
— Da, domnule.
— Iar puterile ei pot fi extraordinare, Te întrebi de unde ştiu asta? Graţie lui Vara Liso, care a detectat-o pe fată, acum o săptămână într-o piaţă dahlită. A considerat-o o candidată de prima mână. Poate că ar trebui s-o trimit să te însoţească în patrulări, pentru a îmbunătăţi vânătoarea.
Ofiţerul nu comentă nimic, mulţumindu-se să stea în poziţie de repaus, cu ochii fixaţi asupra peretelui opus. Mărul lui Adam i se mişca în sus şi în jos, Sinter îl putea

descifra destul de bine, fără să-i citească în minte; maiorul nu credea o iotă din toate astea şi ştia prea puţine sau nimic despre Vara.

— Mi-o poţi găsi fără ajutorul Varei Liso?

— Dacă am suficienţi oameni, o putem găsi în două-trei zile, domnule, Beneficiind numai de echipa mea, destul de mică, ar putea dura două-trei săptămâni. Sectorul Dahl nu este foarte cooperant acum, domnule.

— Aşa este, ai dreptate. Ei bine, dă-i de urmă, dar nu încerca s-o arestezi, ori să-i atragi atenţia în vreun fel. Ai da greş, întrucât cei de felul ei i-au făcut pe mulţi să dea greş.

— Da, domnule.

— Mă anunţi doar ce face, cu cine se întâlneşte… Când îţi voi da ordinul, o s-o împuşti în cap, cu o armă cu energie cinetică de calibru mare, de la distanţă. Ai înţeles?

— Da, domnule.

— Aşa cum m-ai mai slujit, cu credinţă, şi înainte.

— Da, domnule.

— Iar după aceea îmi vei aduce cadavrul. Nu la criminalistică, ci la mine, în apartament. Asta-i tot, maior Namm.

— Bună ziua, domnule, rosti ofiţerul şi ieşi.

Sinter nu se încredea prea mult în competenţa nici unei forţe poliţieneşti din nici un Sector. Acestea puteau fi mituite destul de uşor, totuşi numeroasele patrule de poliţişti ale lui Sinter încă nu izbutiseră să captureze vreun robot; toţi indivizii pe care-i suspectaseră se dovediseră finalmente oameni. Roboţii îi păcăliseră cu inteligenţă.

Acum dăduse de urma lui Klia Asgar… O fată, cel puţin la exterior. Cum proceda un robot ca să lase impresia dezvoltării anatomice? Existau o mulţime de mistere pe care Sinter de abia aştepta să le rezolve.

Efectul encefalitei asupra curiozităţii şi asupra civilizaţiei în general nu era nici pe departe cel mai interesant dintre toate acele mistere. Ba chiar nici nu putea fi considerat un mister. Sinter bănuia că roboţii creaseră boala, poate cu

milenii în urmă, după ce fuseseră alungaţi de pe planetele oamenilor, ţelul lor fiind de a reduce în mod subtil capacitatea intelectuală, creând un Imperiu care să se răscoale foarte rar împotriva Centrului…

Mintea bărbatului se simţea copleşită de implicaţii. Atâtea bănuieli, atâtea teorii!

Cu un surâs vag şi distrat, Sinter se lăsă câteva minute pradă speculaţiilor, apoi se apropie de informerul de pe birou ca să caute numele celei mai mari planete din Galaxie.

Consilierul nu avusese niciodată encefalită; cumva, scăpase de boală, în ciuda faptului că avea o inteligenţă peste medie. El era veşnic curios.

Şi complet uman; îşi făcea radiografii de cel puţin două ori pe an, ca să-şi dovedească sieşi acest lucru.

Cea mai mare planetă populată din Galaxie era Nak, o gigantă gazoasă aflată pe orbita unei stele din provincia Hallidon. Avea perimetrul de patru milioane de kilometri.

Acum însă Sinter avea alte probleme de analizat. Rămase în picioare în faţa biroului – când lucra, nu se aşeza niciodată – şi derulă datele oferite de informer. Se preconiza un scandal legat de redirecţionarea navelor spre Sarossa, după probabila pierdere a navei Lancea glorioasă. Consilierul aproape că putea simţi mâna lui Chen înapoia indignării publice care creştea mereu. Totuşi acţiunea îi aparţinuse aproape în totalitate lui Klayus; el o aprobase, doar pentru a-i îngădui băiatului să-şi manifeste autoritatea imperială.

Comisarul-şef era un individ foarte inteligent, Sinter se întrebă dacă Chen avusese vreodată encefalită… Adâncit în gânduri, se aşează pentru cinci minute în timp ce datele se derulau pe display, ignorându-le. Avea la dispoziţie suficient timp ca să se ocupe şi de comisarul Chen.

După cincizeci de ani de slujire a Imperiului (dar şi în scopuri personale), Mors Planch văzuse cum lucrurile se îndreptaseră de la rău la şi mai rău, dar nu-şi pierduse calmul încruntat. Puţine îl tulburau, la suprafaţă; era tăcut,

vorbea încet şi obişnuit să îndeplinească misiuni extraordinare, totuşi nu se gândise niciodată că avea să fie solicitat şi tocmai de Linge Chen!

— Ca să întreprindă ceva atât de banal precum căutarea unei nave pierdute. Culmea, o navă de cercetare!

Stătea pe balconul de oţel suspendat deasupra docurilor spaţiale din Central Trantor, privind în jos către şirurile lungi de nave imperiale în formă de gloanţe, ale căror suprafeţe arămiu-ivorii sclipeau de lustruială. Toate aveau echipaje care-şi îndeplineau sarcinile mai mult sub formă de ritualuri şi rutine, fără să aibă habar de mecanică şi electronică, cu atât mai puţin de fenomenele fizice aflate la baza miraculoaselor lor Salturi de la un capăt la altul al Galaxiei.

Strălucire, lustruială şi o umbră de ignoranţă, care începuse să le muşte ca o eclipsă la amiază…

Planch inspiră adânc din parfumeria de pe reverul său, ca să-şi îmbunătăţească starea de spirit. În nasturele micuţ, un obiect antic extraordinar pe care Chen i-l dăruise cu şapte ani în urmă, fuseseră programate arome de pe o mie de planete, Chen era un individ remarcabil, capabil să înţeleagă sentimentele şi nevoile celorlalţi, fără ca el să aibă aşa ceva… Exceptându-i setea de putere.

Planch îşi cunoştea stăpânul destul de bine şi ştia de ce era capabil, însă nu trebuia să-l şi îndrăgească. Cu toate acestea, Chen plătea foarte bine, iar dacă Imperiul avea să se ducă de râpa, pilotul nu avea mustrări de conştiinţă pentru că încerca să evite neplăcerile şi vremurile grele.

O femeie cu membre subţiri de păianjen şi păr galben ca mătasea porumbului, întrecându-l în înălţime cu zece centimetri buni, apăru pe neaşteptate înapoia sa. Planch ridică privirea şi-i întâlni ochii de onix.

— Mors Planch?

— Da.

Se întoarse şi-i întinse mâna. Ea se retrase şi scutură din cap; pe planeta ei, Huylen, contactul fizic era considerat

grosolan în salutările simple.

— Dumneata eşti Tritch, presupun.

— O prezumţie îndrăzneaţă, dar corectă, încuviinţă femeia. Am trei nave pe care le putem folosi şi am ales-o pe cea mai bună. Este intimă şi deţine licenţe de călătorie pentru orice punct al Imperiului care desfăşoară activităţi comerciale.

— Voi fi singurul pasager. Doresc să examinez hiperpropulsia navei şi să fac unele modificări.

— Chiar aşa? Amuzamentul lui Tritch dispăru iute. Nu-mi place să-i las nici pe experţi să-şi bage nasul acolo. Dacă ceva nu s-a defectat, nu trebuie să umbli la el.

— Sunt mai mult decât un expert, zise bărbatul, iar cu banii pe care-i primeşti poţi cumpăra trei nave ca asta.

Tritch roti capul dintr-o parte în alta, cu un gest pe care Planch nu-l putu descifra. Existau atât de multe obiceiuri sociale şi nuanţe fizice! Era foarte greu să pricepi un cvadrilion de fiinţe omeneşti, mai ales aici, în Centru, unde puteai întâlni atâtea.

Coborâră la poarta docului unde se aflau navele femeii.

— Mi-ai spus că este vorba despre o căutare, zise ea, şi ai mai spus că va fi periculos. Pentru banii oferiţi, accept riscuri, totuşi…

— Intrăm în frontul de şoc al unei supernovă, o anunţă Planch fără s-o privească.

— Ah! Vestea o amuţi, dar numai pentru o clipă. Sarossa?

Pilotul aprobă din cap. Suiră pe un trotuar pietonal, lunecând pe distanţa a trei kilometri pe lângă nave, majoritatea imperiale, câteva aparţinând păturii superioare din Palat, iar restul unor negustori autorizaţi, cum era Tritch.

— Am refuzat patru solicitări din partea unora care doreau să-şi salveze familiile de acolo.

— Şi bine ai făcut, comentă Planch. Azi eu sunt afacerea dumitale, nu ei.

— Cât de sus ajunge treaba? Pufni Tritch. Sau altfel spus, câtă influenţă ai?

— N-am deloc influenţă. Fac ceea ce mi se spune şi nu discut prea mult ordinele primite.

Femeia undui, semnalând o îndoială politicoasă, porni spre pasarelă şi comandă deschiderea trapelor de încărcare ale navei. Aceasta arăta bine întreţinută, cu o vechime de aproximativ două sute de ani şi cu unităţi de autoreparare, dar cine putea şti dacă ele funcţionau corespunzător? În ziua de astăzi, oamenii se încredeau prea mult în maşinile lor, pentru că, în general, nu aveau alternativă.

Planch observă numele navei: Floarea Răului.

— Când plecăm?

— Acum, zise el.

— Numele dumitale mi se pare familiar, zise Tritch. Eşti cumva de pe Huylen?

— Eu? Scutură din cap şi râse când intrară în cala cavernoasă, aproape goală. Sunt mult prea scund pentru neamul vostru. Este însă adevărat că ai noştri au asigurat colonia-sămânţă care v-a colonizat planeta, acum o mie de ani.

— Asta explică totul! Încuviinţă femeia şi vibră din nou, semnalând – presupuse Planch – încântare faţă de posibilă lor legătură istorică. (Huylenienii erau indivizi exclusivişti care îşi iubeau istoria şi genealogia.) Sunt onorată să te am la bord. Care îţi este otravă?

Indică spre lăzile pline de băuturi exotice, fixate cu un câmp de securitate într-un colţ al calei.

— Deocamdată, nimic, răspunse Planch totuşi examină apreciativ etichetele.

Se opri brusc, zărind pe zece cutii o etichetă care-i acceleră pulsul.

— Pe strâmtele spaţii! Înjură el. Acolo e apa-vieţii trilliană?

— Două sute de sticle, încuviinţă femeia. După ce terminăm treaba, ai două sticle din partea mea.

— Eşti generoasă.

— Mai mult decât ai habar, replică ea şi-i făcu cu ochiul.

Planch înclină curtenitor din cap. Uitase cât de deschişi şi de copilăroşi puteau să fie huylenienii, tot aşa cum uitase multe din gesturile lor. În acelaşi timp, se numărau printre cei mai duri negustori din Galaxie.

Uşa ecluzei se închise şi Tritch îl conduse în sala motoarelor, ca să examineze şi să meşterească părţile cele mai delicate ale navei.

Când seara coborî sub domuri şi lumina din afara ferestrelor cabinetului său păli, Chen se aşează în fotoliul favorit şi apelă serviciul de ştiri al Bibliotecii Imperiale, cel mai bun şi comprehensiv din Galaxie. Cuvintele şi imaginile ţâşneau în jurul lui, toate asociate dezastrului sarossan şi pierderii navei Lancea glorioasă. Aceasta nu fusese zărită nicăieri şi probabil că nici nu avea să fie văzută; experţii apreciau că probabil fusese înghiţită de o discontinuitate în decursul ultimul Salt, un pericol asociat exploziilor supernovă, dar întâlnit rareori, din simplul motiv că supernovele în sine erau rare la scara temporală umană. În toată Galaxia, apăreau maximum una sau două anual, iar cel mai adesea asta se petrecea în regiunile nepopulate.

De acum mass-media îi cereau împăratului (cu respect, bineînţeles) şi consilierului Sinter, mult mai corosiv, să regândească alocarea navelor de salvare. Chen zâmbi sarcastic; Sinter nu avea decât să mediteze la asta o vreme.

Bineînţeles, dacă nu primea nici o veste de la Planch, trebuia să-l înlocuiască pe Lodovik, şi încă repede; existau patru candidaţi, niciunul de talia lui, dar toţi demni de a sluji în Comisia pentru Siguranţă Publică. Avea să-l aleagă pe unul ca asistent personal, trimiţându-i pe ceilalţi trei în programe de pregătire, motivând că niciodată Comisia n-ar mai trebui să rămână fără înlocuitori imediaţi în cazul pierderilor de personal important.

Trei comisari îi erau îndatoraţi lui Chen pentru câteva favoruri private şi putea folosi asta ca pretext pentru a-i înlocui cu persoane loiale.

Printr-un gest scurt al încheieturii mâinii, deconectă serviciul de ştiri şi se sculă, netezindu-şi veşmintele. Ieşi apoi pe balcon, ca să se bucure de spectacolul apusului. Bineînţeles, soarele real nu era vizibil, însă Chen dispusese repararea afişajelor regulate ale domului Sectorului Imperial astfel încât apusurile puteau fi urmărite aici aşa cum se întâmplase pe tot Trantorul în tinereţea bărbatului. Privi cu mulţumire reprezentarea foarte artistică, după care abandonă plăcerile de moment şi se concentra asupra viitorului.

Comisarul-şef dormea rareori mai mult de o oră pe zi, de obicei la amiază, având astfel la dispoziţie toată seara ca să-şi efectueze cercetările şi să se pregătească pentru munca de a doua zi dimineaţă. În decursul acelei ore de somn, visa de obicei cam treizeci de minute, iar în după-amiaza aceasta, după mulţi ani de zile, visase episoade din copilărie. În experienţa lui, visele reflectau rareori chestiuni cotidiene, dar puteau indica probleme personale şi slăbiciuni. Chen avea un respect deosebit pentru procesele mintale dinapoia conştienţei. Ştia că acolo se derula o mare parte din munca lui cea mai importantă.

Se imagină ca fiind căpitanul propriei sale nave spaţiale, cu un echipaj numeros şi excelent – reprezentând procesele de gândire subconştiente. Sarcina lui era de a-şi păstra echipajul alert şi în formă, iar din acest motiv Chen efectua zilnic cel puţin douăzeci de minute de exerciţii mintale speciale.

Avea de altfel un dispozitiv special pentru aşa ceva, proiectat pentru el de cel mai celebru psiholog de pe Trantor, poate chiar din Galaxie. Psihologul dispăruse acum cinci ani, în urma unui scandal la Curtea Imperială orchestrat de Sinter.

Atâtea legături reciproce, atâtea ţesături complicate! Chen îşi privea inamicii ca fiindu-i asociaţii cei mai intimi şi uneori chiar simţea un fel de afecţiune tristă faţă de ei, când

cădeau, unul câte unul, victime ale propriilor lor limitări şi orbiri.

Sau, în cazul lui Sinter, ale idioţeniei agresive şi demenţei.

Hari ocupa o locuinţă simplă din campusul universitar, al treilea său apartament după dispariţia lui Dors. Părea că nu-şi poate găsi un loc pe care să-l simtă ca pe un adevărat cămin; după câteva luni, sau, în cazul acesta, după zece ani, devenea nemulţumit de felul în care se simţea acolo, indiferent cât de neutru ar fi fost decorul, şi se muta altundeva. Adesea îşi petrecea nopţile într-o cameră din Biblioteca imperială, explicând că trebuia să înceapă lucrul foarte de dimineaţă; ceea ce era adevărat, însă nu constituia motivul principal al înnoptării sale.

Indiferent unde s-ar fi aflat, Hari se simţea foarte singur.

Nu se sfia să-şi folosească funcţia universitară şi statutul din Biblioteca Imperială, pentru ca să capete locuinţe noi. Îşi îngăduia unele excentricităţi, aşa cum cineva poate acorda o întreţinere suplimentară unei maşinării vechi, sperând că-şi va încheia muncă fără ca aceasta să, se defecteze. Apropierea de sfârşitul vieţii era dificilă; Hari avea multe amintiri despre începuturi, care erau mult mai satisfăcătoare şi mai incitante decât orice ar fi putut genera realitatea în acest punct al vieţii.

Din acest motiv, de abia aştepta procesul, ca o ocazie de a se confrunta direct cu Chen şi de a forţa mâna împăratului – ultima lui stratagemă şi cea mai măreaţă. Atunci avea să ştie. Atunci totul avea să fie terminat.

În perioada când fusese prim-ministru al lui Cleon I, profitase de asemenea de funcţia respectivă, ocazional, ca să culeagă informaţii de care avea neapărată nevoie. Una dintre problemele cruciale ale psihoistoriei pe atunci fusese noţiunea neaşteptatei varietăţi culturale şi genetice – mai precis cum se putea cuantifica şi introduce în ecuaţie posibilitatea existenţei unor indivizi extraordinari.

Pe atunci nu privise în mod serios puterile psihice ale unor oameni ca nepoata sa ori tatăl ei, Raych; nu cunoscuse

asemenea lucruri decât din punct de vedere teoretic şi nu se plecase nici foarte riguros asupra capacităţilor pe care Daneel le deţinea în această privinţă.

Toţi aceia aveau, desigur, talente speciale pentru persuasiune iar în ultimii câţiva ani Hari se asigurase că psihoistoria lua în considerare aceste aptitudini particulare, la nivelul exercitat de Wanda… Totuşi, când fusese prim-ministru, se preocupase îndeosebi de problema istorică şi politică, mai familiară, a ambiţiei nemiloase, indiferent dacă era ajutată sau nu de carisma personală. În Imperiu existau o sumedenie de exemple în această privinţă, iar el examinase respectivele episoade politice pe cât putuse mai bine din depărtare.

Asta nu fusese însă suficient. Cu hotărârea orbească şi de nezdruncinat pe care Hari o putea manifesta atunci când se confrunta cu o problemă psihoistorică, şi împotriva dorinţelor lui Dors, el apelase la Cleon pentru a aduce pe Trantor cinci indivizi aparţinând tocmai acelei specii politice – tiranul nemilos şi carismatic. Aceştia fuseseră îndepărtaţi de pe planetele lor după ce se răsculaseră împotriva autorităţii imperiale, sau o subminaseră, ceea ce se întâmpla anual cam pe una din o mie de planete. În majoritatea cazurilor, respectivii erau executaţi în secret; uneori erau exilaţi pe asteroizi stâncoşi şi sterpi, unde să nu mai poată face rău nimănui.

Hari îi ceruse lui Cleon să-i îngăduie să-i intervieveze pe cei cinci tirani şi să efectueze anumite investigaţii medicale şi psihologice inofensive.

Matematicianul îşi putea aminti destul de limpede ziua când Cleon îl chemase în încăperile sale private, minunat împodobite, şi-i agitase cererea în faţa ochilor.

— Vrei să-i aduci pe ticăloşii ăştia pe Trantor? Să încalci procedurile legale, ba chiar să amâni execuţiile, numai ca să-ţi satisfaci o curiozitate?

— Este o problemă foarte importantă, înălţimea Voastră. Nu pot prezice nimic, dacă nu am o înţelegere completă a

unor indivizi extraordinari ca aceştia, a momentelor când ei apar în culturile umane.

— Ha! Atunci de ce nu mă studiezi pe mine, domnule prim-ministru Seldon?

Hari zâmbise.

— Maiestatea Voastră nu se potriveşte profilului respectiv.

— Nu sunt un psihopat dement, aşa-i? Cel puţin crezi că pot fi recuperabil. Dar ca să-i aduci pe monştrii ăştia respingători pe planeta mea… Ce vei face dacă evadează?

— Mă voi bizui pe trupele de securitate ale Înălţimii Voastre ca să-i regăsească.

Împăratul pufnise.

— Mă tem că nu-ţi împărtăşesc încrederea în Securitatea Imperială. Asemenea monştri sunt aidoma unor cancere – talentul lor este să aducă laolaltă organizaţii-tumori şi să subjuge totul propriilor lor scopuri! Realmente, Hari, ce speri să obţii?

— Nu este vorba numai despre curiozitate, sire. Oamenii aceştia pot modifica fluxul evenimentelor umane în acelaşi fel în care cutremurele pot modifica albiile râurilor.

— Nu şi pe Trantor.

— De fapt, sire, chiar ieri…

— Cunosc problema aceea şi va fi rezolvată. Însă indivizii ăştia sunt nişte anomalii, Hari!

— Destul de frecvenţe în istoria omenirii.

— Şi îndeajuns de bine înţelese că să le putem determina profilul psihologic şi să le eliminăm din toate funcţiile imperiale. Cel puţin în majoritatea cazurilor.

— Da, sire, dar nu în toate cazurile. Trebuie să completez petele acelea albe.

— Doar de dragul psihoistoriei?

— Voi vedea dacă pot îmbunătăţi profilurile psihologice despre care aţi amintit, sire, astfel încât să reducem şi mai mult tiranii de pe planetele Maiestăţii Voastre.

Cleon căzuse pe gânduri timp de câteva secunde, cu degetul pe bărbie, apoi îl ridicase, îl rotise într-un cerc

micuţ şi spusese:
— Bine, domnule prim-ministru. Avem o justificare politică, dacă ni se va cere. Cinci?
— Atâţia pot studia în timpul care mi s-a alocat, sire.
— Cei mai ticăloşi?
— Cunoaşteţi numele pe care le-am solicitat.
— Hari, nu m-am întâlnit niciodată cu vreunul dintre ei şi nici nu le-am acordat personal sancţiunea imperială.
— Ştiu, sire.
— Nu voi fi acuzat pentru existenţa lor în lucrările tale psihoistorice, aşa-i?
— Bineînţeles că nu!
În felul acela, Hari obţinuse ceea ce-şi dorise. Cei cinci tirani fuseseră aduşi pe Trantor, în Rikerian, închisoarea cu nivelul de securitate cel mai ridicat din Sectorul Imperial.
Primele întâlniri avuseseră loc…
Hari era afundat în reverii, când managerul de locuinţă îl anunţă că nepoata lui se afla în faţa uşii şi dorea să-l vadă. Bărbatul se bucura întotdeauna de prezenţa ei, mai ales că nu aveau să beneficieze de prea multe clipe împreună… Dar acum! Când se găsea pe cale să descopere ceva important!
N-o văzuse totuşi pe Wanda de câteva săptămâni. Ea şi soţul ei, Stettin Palver, se ocupau cu strângerea unui nucleu de mentalişti din cele 800 de Sectoare ale Trantorului şi nu mai avuseseră timp de vizite. Peste câteva săptămâni, cât mai curând posibil după terminarea procesului, mentaliştii aveau să plece către Sfârşitul Stelei, ca să înceapă munca pentru a Doua Fundaţie, care trebuia să rămână secretă.
Hari se scula şi le îngădui picioarelor să-şi adune forţă, înainte de a-şi pune roba şi de a comanda uşii să se deschidă. Wanda intră, aducând cu ea un curent de aer rece şi mirosurile de pe coridoare – drojdii gătite (dar nu delicatese din Mycogen!), ozon şi un iz care aducea cu vopseaua proaspătă.
— Ai auzit, bunicule? Împăratul a început să ne vâneze!

— Pe cine, Wanda? Pe cine vânează?

— Pe mentalişti! Au prins-o pe una dintre noi, care, ca să-şi scape pielea, a mărturisit tot felul de istorii incredibile, nişte minciuni! Cum poate băiatul ăla să facă aşa ceva? Este ilegal să urmăreşti cetăţeni şi să-i asasinezi!

Hari ridică mâinile şi o imploră să încetinească.

— Ia-o de la început.

— Începutul este o femeie pe nume Vara Liso, una dintre cei aleşi pentru a Doua Fundaţie. Din capul locului mi se păruse instabilă – şi Stettin fusese de acord cu mine – dar era foarte pricepută, convingătoare şi sensibilă. Ne-am gândit că am putea s-o folosim ca să accelerăm căutarea de mentalişti, chiar dacă nu ne încredeam să ne însoţească… În călătorie.

— Da, mi-o amintesc, încuviinţă Hari, am întâlnit-o la ultima reuniune. O femeie micuţă, cu gesturi nervoase, repezite.

— Eu o comparăm cu un şoricel, zise Wanda. Fără ştirea noastră, luna trecută s-a dus la Palat…

— Cu cine a stat de vorbă?

— Cu Farad Sinter!

— Ce i-a spus?

— Nu ştim, dar de atunci Sinter a pus poliţia secretă pe urmele anumitor mentalişti, iar cei pe care i-a găsit sunt morţi… Cu un glonţ în cap!

— De-ai noştri? Cei aleşi pentru Proiect?

— În mod surprinzător, nu. Nu există o corelare directă. Totuşi a ucis candidaţi pe care nici măcar nu-i abordasem.

— Fără să-i aresteze pentru anchetare?

— Nici vorbă de asemenea politeţuri. Crime, pur şi simplu! Bunicule, în ritmul ăsta n-o să izbutim niciodată! Tipul nostru de persoane nu este comun.

— Nu l-am cunoscut personal pe Sinter, cugetă Hari, deşi unii dintre oamenii lui m-au intervievat anul trecut. Din câte îmi amintesc, îi interesau legendele mycogeniane.

— Acum răscolesc Dahlul, căutând o tânără! Nici măcar nu ştim cum o cheamă, dar unii dintre ai noştri din Dahl au simţit-o… Aproape că au găsit-o… Un talent extraordinar de puternic. Suntem siguri că ea trebuie să fie cea căutată. Sper că va putea supravieţui îndeajuns ca s-o găsim noi mai întâi.

Hari îi făcu semn să se aşeze la măsuţă şi-i oferi o ceaşcă de ceai.

— Se pare că Sinter nu-i interesat de mine sau de Proiect şi sunt sigur că niciunul dintre ei nu ştie de preocuparea noastră faţă de mentalişti. Mă întreb ce urmăreşte de fapt?

— E o nebunie! Explodă Wanda. Împăratul nu-l înfrânează, iar Chen nu mişcă un deget!

— Nebunia este propriul ei scop şi propria ei răsplată, rosti încet Hari care urmărise cu atenţie nemulţumirea populaţiei faţă de felul în care Sinter se ocupase de problema Sarossan, Este posibil că Linge Chen să ştie cu ce ne ocupăm… Iar noi va trebui să supravieţuim şi să urmăm derularea Proiectului.

Nici seriozitatea veştilor aduse de Wanda nu-i alungase matematicianului iritarea produsă de intruziunea ei; mai mult chiar, i-o sporise. Dorea să fie lăsat pur şi simplu în pace, ca să se poată gândi la tirani şi la interviurile lui. Ceva important era pitit în amintirile acelea, dar nu putea descoperi ce anume… O invită totuşi pe Wanda să rămână la masă cu el, ca s-o calmeze şi să mai afle noutăţi.

În timpul mesei, brusc, Hari puse laolaltă amintirile şi ecuaţiile şi căpătă legătura pe care o căutase. Aceasta era senzaţia lui, vagă de a-l fi întâlnit pe Daneel. Când? Unde? Urmă apoi sugestia şi el nu se mai îndoi că întâlnirea se petrecuse cu adevărat şi că Daneel îi spusese ceva ridicol şi potenţial periculos… Despre Farad Sinter.

— Voi solicita o audienţă, îi zise lui Wanda când ajunseră la desert.

Femeia puse pe masă bolurile cu cremă de zahăr ars şi-şi adăugă o porţie de îngheţată de cocos, un obicei pe care-l

deprinsese de la Raych, tatăl ei.
— La cine? Întrebă ea. La Sinter?
— Încă nu. La împărat.
— Este un monstru, un copil teribil! Bunicule, nu te las!
— Wanda dragă, râse el scurt, m-am aventurat în gura leului cu mult înainte de naşterea ta.
O privi cu seriozitate pentru o clipă, apoi o întrebă încetişor:
— De ce – simţi ceva în neregulă?
Wanda rămase cu ochii în gol, după care reveni spre el.
— Bunicule, ştii de ce am continuat să căutăm mentalişti.
— Da – tu şi Stettin aţi descoperit că talentul tău creşte şi scade, din motive necunoscute. Căutaţi un nucleu mai stabil ale cărui puncte tari şi slabe opuse se vor anula reciproc, producând o influenţă constantă.
— În ultimele câteva săptămâni nu mai pot auzi pe nimeni foarte clar, bunicule. Nu ştiu ce ţi s-ar putea întâmpla. Nu văd nimic… Doar neant.
De ani de zile, Vara Liso nu mai închisese ochii noaptea, temându-se de ceea ce ar fi putut să audă când era adormită sau pe punctul de a adormi. În asemenea momente ea îşi putea simţi năvodul întinzându-se asupra zonei ca un nor, iar când revenea, purta înăuntru culorile emoţionale, dorinţele şi grijile altor oameni pe o suprafaţă de câţiva kilometri, aidoma unor peşti pe care nu se putea opri să nu-i înghită.
Când era tânără, talentul acesta nedorit pentru pescuitul nocturn se manifestase doar o dată sau de două ori pe lună şi Vara nu fusese niciodată sigură dacă era pur şi simplu nebună, sau cu adevărat putea să înveţe ceea ce i se părea că învaţă de la părinţi şi de la frate, de la vecini sau de la iubiţi, puţinii care fuseseră atraşi de ea, pentru că încă de pe atunci comportamentul şi aspectul îi erau cumva bizare.
Acum năvodul se desfăcea larg în fiecare noapte şi ea nu mai putea absorbi prada pe care o aducea, dar nici nu putea azvârli fragmentele vieţilor altor oameni. Se simţea

ca o hârtie lipicioasă de prins muşte, lăsată să atârne deasupra unei gropi de gunoaie.

Abia atunci când fusese abordată de alţi mentalişti – aşa îşi spuneau, deşi Vara nu atribuise niciodată un nume talentului pe care-l deţinea – ea înţelesese că faptele ei puteau fi de folos altora. Iar când petrecuse o noapte antrenându-se în Universitatea Streeling, alături de alţi mentalişti, capturase un crâmpei de vis care o zguduise profund.

Era un vis despre oameni mecanici. Nu tik-toki, maşinuţele lucrătoare ciudate, care, în epoca lor de glorie, îi îngrijoraseră în asemenea măsură pe muncitorii de pe Trantor şi de pe alte planete, dar care acum dispăruseră, aşadar nu tik-toki, ci roboţi care arătau ca oamenii şi puteau umbla neobservaţi printre aceştia.

Visul arăta până şi femei mecanice, capabile de fapte uluitoare, până şi de crimă şi de iubire.

Vara se gândise săptămâni de zile la acest vis, înainte de a-i solicita o audienţă împăratului. Solicitarea aceea pe jumătate nebună – cum putuse ea spera să fie primită de un personaj atât de măreţ?

— Fusese aprobată şi se întâlnise, nu cu împăratul, ci cu altcineva, cu autointitulata Voce a Conştiinţei Imperiale, consilierul imperial Farad Sinter.

Sinter o primise politicos, puţin cam rece la început, dar, pe măsură ce Vara îşi expusese dovezile, începuse s-o asalteze cu întrebări, scormonind în adâncurile confuziei ei ca să descopere pietre preţioase ce îi scăpaseră fetei din vedere. Sinter luase un vis neprelucrat din noaptea anonimă şi-i conferise o autoritate politică, o greutate logică şi o structură pe care Vara nu le-ar fi putut asambla nici într-un milion de ani.

În felul ei, fata ajunsese mai întâi să-l respecte pe Sinter, apoi să-l admire şi în cele din urmă să-l iubească. Semăna cu ea în multe privinţe, sensibil şi agitat, reglat la frecvenţe

de gândire pe care alţii nu le puteau zări… Sau cel puţin aşa o convinsese.

Dorise să-i devină amantă, însă Sinter o convinsese că asemenea satisfacţii fizice erau mai prejos de ei, care beneficiau de intimităţi aflate pe planuri mult superioare.

În dimineaţa aceasta se îndrepta spre apartamentul privat al consilierului, escortată ca de obicei de două femei dure din corpul de gardă, convinsă că avea să-i ofere lui Sinter ceea ce-şi dorea cel mai mult. Totuşi Vara păstra ceva numai pentru ea, un lucru care nu prea se potrivea în schema de ansamblu.

— Bună dimineaţa! O întâmpină Sinter.

Stătea aşezat înaintea micului dejun adus pe o măsuţă cu rotile, îmbrăcat într-un halat de casă auriu împodobit cu broderii bogate, iar ochii săi mici şi pătrunzători se îngustaseră, parcă într-un salut amuzat.

— Ce mi-ai adus azi?

— Absolut nimic, Farad, se lăsă ea să cadă pe canapeaua din faţa bărbatului, obosită şi descurajată. Totul este vraişte. Îţi dau cuvântul că sunt cu mintea îmbâcsită!

Sinter ţâţâi şi o ameninţă cu degetul.

— Nu-ţi critica talentul, frumoasa mea Vara.

Ochii ei se lărgiră, înfometaţi de laude, iar Sinter se prefăcu că nu observase nimic.

— Ai aflat cine ţi-a declanşat totul? Cine a fost cel cu visul despre oameni mecanici?

— Nu ştiu nici măcar dacă era bărbat sau femeie… Nu n-am aflat. Îmi amintesc chipurile celor din vis, dar n-am recunoscut niciunul. Tu ai prins-o?

Consilierul clătină din cap.

— Nu încă, însă n-am abandonat. Alte indicii, alţi posibili candidaţi?

Vara se îmbujoră uşor şi făcu un gest de negare. În curând trebuia să dezvăluie cum începuse totul, cum, odată, se străduise să facă parte dintr-un grup de mentalişti de nivel redus, mai slabi decât ea şi mult mai slabi decât tânăra pe

care o simţise cu numai două săptămâni urmă, a cărei minte luminase toată noaptea. Mentaliştii se purtaseră frumos cu Vara, care nu pomenise despre ei lui Sinter din două motive: era foarte clar că nu erau roboţi, şi apoi ea nu-şi pierduse complet onoarea şi loialitatea. Încerca să călăuzească şi viziunea lui în această privinţă – să nu încerce să-i descopere pe toţi amărâţii persuasivi mintal; era convinsă că bărbatul greşea în privinţa asta, deşi, desigur, n-avea să i-o spună.

Suspecta că Sinter nu va reacţiona pozitiv faţă de aluzia că ar fi greşit, chiar într-o chestiune neînsemnată.

Sinter o trimisese în Dahl, datorită unei intuiţii inexplicabile potrivit căreia acolo se aflau mai mulţi candidaţi decât oriunde pe Trantor, şi acolo Vara îşi azvârlise năvodul, dintr-o odaie mohorâtă de hotel, aducând captura cea mai mare din toate timpurile.

Urâse Sectorul Dahl, cu miasmele lui de resentimente, neglijenţă şi furie. Spera să nu mai revină niciodată acolo.

— Cred că va trebui să te întorci şi să-i ajuţi în mod direct pe Speciali, spuse bărbatul. Nu prea au noroc.

Fata se holbă la el şi lacrimile îi năpădiră ochii.

— Ah, Vara mea cea sensibilă! Nu-i chiar atât de rău. Avem nevoie de tine acolo, ca să ne ajuţi să găsim acest ac în carul cu fân. Dacă este atât de talentată pe cât spui tu, atunci…

— O să mă duc dacă o doreşti, murmură ea. Sperasem că aveţi destule date ca să continuaţi fără mine.

— Ei bine, nu avem. Adică, eu nu am. Mă îndoiesc că mi se va mai acorda prea mult timp ca să vin cu nişte dovezi concrete.

Vara se strădui să-şi regăsească voioşia şi întrebă primul lucru care-i trecu prin minte:

— Ce vor face roboţii aceia, dacă află că noi ştim despre ei?

— Ăsta-i pericolul cel mai mare, se încruntă bărbatul şi-şi plecă ochii pentru câteva secunde. Uneori cred că ne vor

înlocui cu duplicate şi vom continua să facem tot ceea ce am făcut şi până acum, atât doar că nu vom mai avea nimic în interior.

Căută cuvântul antic care sună atât de misterios şi de străin când era rostit.

— Nu vom mai avea suflet.

— Nu înţeleg ce înseamnă asta.

Sinter clătină scurt şi energic din cap.

— Nici eu nu ştiu, dar ar fi teribil să-l pierdem!

Pentru o clipă, savurară împreună această posibilitate alarmantă, degustând senzaţia pericolului necunoscut şi împărtăşit.

— Solicitarea ta de a mă vedea este oarecum stranie, rosti împăratul, ţinând seama de faptul că luna viitoare Comisia lui Linge Chen te va judeca pentru trădare. Klayus îşi legănă capul dintr-o parte în alta şi înălţă sprâncenele. Nu crezi că este impropriu pentru mine să accept o asemenea cerere?

— Ba da, înălţimea Voastră, încuviinţă Hari cu capul plecat şi mâinile încrucişate. Aceasta denotă independenţa Maiestăţii Voastre.

— Mda, de fapt sunt mult mai independent decât o bănuiesc destui. Să-ţi spun sincer, apreciez foarte mult Comisia, deoarece se ocupă de toată munca neinteresantă de rezolvare a detaliilor mărunte de care mie nu-mi pasă câtuşi de puţin. Chen este îndeajuns de inteligent ca să mă lase să mă ocup de problemele şi proiectele mele fără să-şi bage nasul. Atunci, de ce ar trebui să mă interesezi? Exceptând, desigur, eminenţa ta profesorală?

— Crezusem că v-ar putea interesa viitorul, Maiestate.

Klayus pufni încetişor.

— Ah, da, eterna ta promisiune.

Hari îl urmă pe împărat printr-o sală circulară, cu diametrul de cel puţin doisprezece metri şi înaltă de vreo treizeci de metri. Toate sistemele solare populate din Galaxie – câteva zeci de milioane – se roteau pe suprafaţa

cupolei, clipind în ordinea colonizării. Hari ridică ochii şi-i miji spre imensitatea cuceririlor omenirii. Klayus ignoră spectacolul. Buzele lui ţuguiate şi ochii mari, parcă goi, îl tulburau pe matematician. Klayus împinse uşa imensă care ducea spre sala lui de recreere.

Uşa ca de seif gigantic se roti silenţios pe ţâţânile uriaşe, şi insecte verzi şi aurii se târâră peste cadrul ei. Hari bănui că erau proiecţii, deşi n-ar fi fost surprins să descopere că erau reale.

— Sunt prea puţin interesat de viitorul tău, Corbule, spuse împăratul degajat. Reuşesc să mă ţin la curent. Nu voi pune capăt procesului şi nu voi interveni peste capul lui Chen în această privinţă.

— Mă refer la viitorul imediat al Maiestăţii Voastre.

„Sper”, gândi Hari, „că mesajul lui Daneel n-a fost doar un vis, o născocire! În cazul acesta m-ar putea aştepta cu adevărat moartea.”

Împăratul se întoarse zâmbind spre el.

— Ai fost înregistrat declarând că Imperiul este sortit pieririi. Mie mi se pare o dovadă suficientă de trădare. În privinţa asta, sunt de acord cu Chen.

— Afirm că peste cinci sute de ani Trantorul va fi un maldăr de ruine. N-am prezis însă niciodată viitorul Înălţimii Voastre.

Sala de recreere era umplută cu sculpturile uriaşe ale unor carnivore sălbatice din toată Galaxia, imortalizate în poziţii de atac. Hari le privi, fără să aprecieze prea mult latura artistică. Arta nu-l interesase niciodată, şi în nici un caz formele ei populare, decât atunci când putea extrage şi abstractiza tendinţe de divertisment pe care să le utilizeze ca indicatori ai sănătăţii sociale.

— O mulţime de femei frumoase, continuă Klayus să surâdă, mi-au citit în palmă. Toate au considerat-o foarte atrăgătoare şi m-au asigurat că viitorul îmi este luminos. N-au văzut nici un asasinat, Corbule.

— Nu veţi fi asasinat, sire.

— Răsturnat, atunci? Exilat pe Smyrno? Acolo l-au trimis pe eroicul meu stră-stră-stră-stră-străbunic. Smyrno, planeta fierbinte şi uscată pe a cărei suprafaţă nu poţi să ieşi decât în costum de protecţie, unde camerele duhnesc a sulf şi există doar tuneluri înguste prin stâncă, potrivite şobolanilor. Cartea lui de memorii este un divertisment destul de plăcut, Corbule.

— Nu, sire, nu se va petrece nimic din cele pe care le-aţi numit. Veţi fi ridiculizat până ce vă veţi pierde toată autoritatea, iar apoi veţi fi ignorat, iar Chen nu va mai trebui niciodată să vă dea socoteală. În scurt timp, va declara instaurarea democraţiei poporului, lăsându-vă doar ca un simbol, cu mijloace financiare tot mai reduse, până ce nu veţi mai reuşi nici măcar să păstraţi aparenţele.

Împăratul se opri între doi lei-Gareth, cele mai mari carnivore de pe planetele cu gravitaţie mijlocie; reprezentaţi în mărime naturală, măsurau cam douăzeci de metri de la labele cu gheare până la boturile prehensile cu mustăţi tăioase ca briciul. Se rezemă de gleznă unuia dintre ei.

— Asta ţi-o spune psihoistoria?

— Nu, sire, ci experienţa şi deducţia logică, fără ajutorul psihoistoriei. Aţi auzit vreodată despre Joranum?

— Nu cred, strânse din umeri împăratul. Ce este: un om, un loc… sau poate un animal?

— Un om, care a dorit să ajungă împărat şi care şi-a trădat planurile secrete, acceptând o legendă antică… O legendă despre roboţi.

— Roboţii! Da, cred în roboţi.

Hari fu surprins.

— Nu tik-toki, sire, ci maşini inteligente care au aspect de oameni.

— Da, exact. Cred că au existat cândva, dar că oamenii au depăşit nevoia lor. I-au pus deoparte ca pe nişte jucării. Experimentul tik-tok a fost pur şi simplu un anacronism. Nu

avem nevoie de muncitori mecanici, cu atât mai puţin de inteligenţe mecanice.

Matematicianul clipi încet şi se întrebă dacă îl subestimase pe tânăr.

— Joranum crezuse („A fost împins de Raych să creadă!” îşi reaminti) că un robot se infiltrase în Palat. El a afirmat că primul-ministru Demerzel era robot.

— Ah, da, parcă-mi amintesc ceva despre asta… N-a fost cu prea mult timp în urmă, aşa-i? Deşi înainte să mă fi născut eu.

— Sire, Demerzel a râs de el şi mişcarea politică a lui Joranum s-a prăbuşit acoperită de ridicol.

— Da, da, îmi amintesc! Demerzel a demisionat şi Cleon I a găsit pe altcineva să pună în locul lui. Pe tine. Aşa este, Corbule?

— Da, sire.

— Acolo ai deprins talentele politice pe care le foloseşti cu atâta abilitate, nu-i aşa?

— Talentele mele politice sunt minime, înălţimea Voastră.

— Eu nu cred aşa, Corbule. Tu eşti viu, în timp ce Cleon I a fost asasinat de… Un grădinar… Care avea legături strânse cu tine, corect?

— Într-un fel, sire.

— Eşti încă viu, Corbule. Foarte experimentat într-adevăr, şi poate deţinând propriul tău plan secret şi documente compromiţătoare despre persoane-cheie, pe care să le dezvălui în momente-cheie. Ai ceva compromiţător despre Linge Chen, Corbule?

Fără să vrea, Hari chicoti. Klayus păru mai degrabă amuzat decât jignit de reacţia lui.

— Nu, înălţimea Voastră. Chen este foarte bine blindat din punct de vedere politic. Comportamentul lui personal este fără reproş.

— Chiar aşa?! Despre cine-i vorba atunci? Cine mă va dizgraţia şi-mi va pricinui prăbuşirea?

— Aveţi un sfetnic, un membru al consiliului dumneavoastră privat, care crede în roboţi.

„Asta voia Daneel să ştiu.” Pentru o clipă, Hari simţi un fior. Dar dacă Daneel nu mai exista, sau dacă părăsise Trantorul, iar toate astea nu erau decât produsul imaginaţiei şale? Stresul din ultimele zile, nefericirea care-l măcinase permanent…

— Şi…?

— Crede în roboţi care ar exista chiar în clipa aceasta pe Trantor. Îi urmăreşte şi îi ucide. Cu arme cinetice.

Informaţia primită de la Wanda se potrivea perfect celei provenite de la Daneel: legătura, suspiciunea măcinătoare se dezvăluise. Totuşi Hari dorea, avea disperată nevoie, să reanalizeze discuţiile sale cu tiranii. Ceva continuă să lipsească!

— Serios? Sclipiră ochii împăratului. A găsit roboţi adevăraţi?

— Nu, sire, ci oameni. Supuşii Maiestăţii Voastre, Cetăţeni ai Trantorului, ba chiar unul de pe altă planetă, de pe Helicon – printr-o bizară coincidenţă, planeta mea de origine.

— Ce interesant! Nu ştiusem că era în căutarea roboţilor. Să-l aduc aici şi să-l interoghez de faţă cu tine, Corbule?

— Problema nu mă interesează, sire.

— Bănuiesc că te referi la Farad Sinter.

— Da, sire.

— Urmăreşte şi ucide supuşi! N-am ştiut asta. Să fiu sincer, mă îndoiesc, Corbule, dar, dacă este adevărat, îi voi pune imediat capăt… Cât despre vânătoarea roboţilor, asta mi se pare ceva inofensiv.

— Chen va lăsa firul atât de lung încât Sinter să se încâlcească în el, apoi va porni curentul electric… Vor zbura multe scântei, Maiestatea Voastră, când Sinter se va prăji. Aveţi grijă să nu vă ardeţi.

— Am înţeles… Chen le va reaminti tuturor de uitatul Joranum şi despre dizgraţia mea de a fi permis unui

asemenea personaj să ucidă cetăţeni fără să dea socoteală nimănui. Klayus lăsă bărbia în palmă şi se încruntă: Un împărat care omoară cetăţeni… Sau care ignoră asasinarea lor. Foarte periculos! Extrem de inflamabil. Pricep limpede acum şi nu-i deloc improbabil. Mda…

Chipul împăratului se întunecă şi ochii i se mijiră.

— Avusesem planuri pentru seara asta, Corbule, şi mă tem că mi le-ai stricat. Mă îndoiesc că asta ar fi o problemă ce poate fi rezolvată într-o reuniune de câteva minute sau chiar mai puţin.

— Nu, înălţimea Voastră.

— Sinter se află azi în Mycogen şi revine abia după cină. Poţi să rămâi cu mine şi, poate, să-mi dai unele sfaturi, Hari… Pot să-ţi spun Hari?

— Aş fi onorat, înălţimea Voastră.

— După aceea vom sărbători şi te voi recompensa pentru serviciile tale.

Hari nu lăsă nici o expresie să i se trădeze pe faţă, însă ideea sărbătoririi era ultimul lucru pe care şi l-ar fi dorit. Distracţiile împăratului erau cunoscute de puţine persoane, iar Chen menţinea redus numărul acela prin mituiri atente şi presiuni nu foarte subtile. Hari nu-şi dorea să fie unul dintre cei asupra cărora comisarul-şef exercita presiuni, mai ales acum…

Trebuia să supravieţuiască îndeajuns ca să participe la proces şi, după aceea, să vadă Fundaţiile stabilite… Una prin decret, cealaltă în taină.

Nu putea însă îngădui ca demenţa bizară a lui Sinter să pericliteze viitorul lui Wanda şi Stettin, ca şi viitorul tuturor celor care încă puteau să ajungă la Sfârşitul Stelei. Care trebuiau să ajungă! Ecuaţiile o cereau!

După cinci zile petrecute în singurătate, Lodovik intrase în echivalentul robotic al comei. Neavând nimic de făcut, neavând cum să revină la o poziţie de utilitate şi neavând pe cine să slujească, el nu avea alternativă decât să rămână nemişcat; în caz contrar, ar fi riscat vătămări serioase ale

circuitelor. În această comă robotică, gândurile i se derulau foarte lent şi îşi conservă puţinele explorări mintale ce-i mai rămăseseră; astfel, evita o dezactivare completă. Dezactivarea completă putea fi inversată numai de un om sau de un robot de întreţinere.

În lentoarea gândurilor sale, Lodovik încerca să aprecieze felul în care se modificase. Era sigur în privinţa transformărilor; putea simţi schimbarea din tiparele-cheie, din diagnoză. O parte a caracterului fundamental al creierului său pozitronic fusese alterată de fluxul de radiaţii din frontul de şoc al supernovei. Mai era însă şi altceva… Hipernava plutea la zile-lumină de Sarossa, hăt departe de orice comunicaţii care ar fi trecut prin geometria de stare, incapabilă să recepteze hiperunde radio; cu toate acestea, Lodovik era sigur că cineva sau ceva îl examinase, intervenind în programele şi în procesele lui.

De la Daneel aflase despre entităţile-meme, fiinţe care-şi modificaseră gândurile nu în materie, ci chiar în câmpurile şi plasmele Galaxiei, inteligenţele care ocupaseră procesoarele de date şi reţelele Trantorului, care se răzbunaseră pe unii dintre roboţii lui Daneel înainte de sosirea lui Lodovik pe planeta-capitală a Imperiului. Fugiseră de pe Trantor cu peste treizeci de ani în urmă şi Lodovik ştia puţine despre ele; Daneel nu păruse doritor să ofere prea multe detalii. Poate că una sau mai multe entităţi-meme se apropiaseră de supernovă ca s-o cerceteze sau ca să absoarbă energie din scânteierea ei violentă. Poate că descoperiseră hipernava pierdută, îl găsiseră doar pe el şi-l atinseseră.

Modificându-l…

Lodovik nu mai putea fi sigur că funcţiona corespunzător.

Îşi încetini şi mai mult gândurile, pregătindu-se pentru un secol îndelungat şi rece înainte de dispariţie.

Tritch şi secunda ei, Trin, priveau activităţile lui Planch cu oarecare îngrijorare. Bărbatul se îngropase în hiperpropulsie însoţit de câteva maşinării mobile de

diagnosticare, relativ departe de bobinele active din heliu solid şi de cristalele din clorură de sodiu – cuburi cu latura de un metru, prevăzute cu dispozitive anti-investigaţie şi cu efect de tunel pozitronic – ca să se poată accidenta, totuşi…

Tritch nu îngăduise niciodată intervenţii asupra hiperpropulsiei în timp ce nava ei se găsea în tranzit. Operaţiunile lui Planch o fascinau şi în acelaşi timp o înspăimântau.

Cele două femei priveau din galeria sălii motoarelor, un balcon micuţ situat deasupra miezului lung de cincisprezece metri al propulsiei. În capătul opus al miezului era beznă; deasupra locului unde lucra, Planch suspendase o lampă care-l înconjura într-o lumină aurie, slabă.

— Ar trebui să ne spui ce faci, rosti uşor nervoasă Tritch.

— În clipa asta? Mormăi Planch iritat.

— Da, în clipa asta. M-ar mai linişti.

— Ce cunoşti despre hiperfizică?

— Doar că extrage toate rădăcinile atomilor unei nave, le îmbârligă bine de tot şi apoi le îndreaptă într-o direcţie în care noi nu obişnuim să mergem.

Pilotul izbucni în râs.

— Foarte impresionist! Mi-a plăcut, dar oala nu se umple cu vorbe.

— Ce vrea să spună? Se încruntă Trin spre Tritch, care ridică din umeri.

— Fiecare hipernavă care călătoreşte lasă o urmă permanentă într-o regiune nedeterminată numită „spaţiul Mire”, de la descoperitorul ei – Konner Mire. Mi-a fost profesor acum patruzeci de ani. Regiunea asta nu mai este studiată, fiindcă majoritatea hipernavelor ajung la destinaţie şi statisticienii Imperiului consideră că nu merită efortul de a urmări navele pierdute, deoarece sunt atât de puţine.

— Una la o sută de milioane de călătorii, zise Trin parcă pentru a se linişti.

Planch apăru printre două conducte lungi şi îndepărtă de propulsie o unitate mobilă de diagnosticare, lăsând-o să plutească liberă.

— Atunci când o navă se află în tranzit, propulsia ei are o extensie în Spaţiul Mire, care opreşte nava să devină un nor de particule aleatorii. Tehnici vechi, în ale căror amănunte n-o să mai intru, îmi permit să cuplez un monitor la propulsie şi să examinez urnele recente. Cu puţin noroc, putem descoperi o urmă cu capătul zdrenţuit. Aceea va fi nava pierdută, pe care o căutăm noi. Mai exact va fi urma ultimului ei salt.

— Capăt zdrenţuit”? Repetă Tritch.

— O ieşire bruscă din starea de hiperpropulsie lasă o mulţime de discontinuităţi neregulate, ca un capăt zdrenţuit de sfoară roasă. O ieşire programată rezolvă toate discontinuităţile respective, netezindu-le.

— Dacă-i aşa simplu, de ce nu procedează toţi în felul ăsta? Întrebă Tritch.

— Pentru că este o tehnică de mult pierdută, nu ţi-am spus?

Ea pufni neîncrezător.

— Tu m-ai întrebat, răsună înfundat glasul bărbatului din compartimentul propulsiei. Există douăzeci la sută şanse ca s-o dau în bară şi să fim azvârliţi din hiperspaţiu, risipiţi pe o treime de an-lumină.

— N-ai amintit nimic de asta, comentă încordată Tritch.

— Acum ştii de ce n-am făcut-o.

Trin înjură în şoaptă şi-şi fulgeră acuzator cu privirea căpitanul.

Planch mai lucră câteva minute, apoi reapăru la vedere. Trin plecase de pe balcon, dar nu şi Tritch.

— Mai capăt alea două sticle de trillian? O întrebă.

— Dacă nu ne omori, răspunse ea încruntată.

Pilotul pluti, îndepărtându-se de cilindri şi împinse unităţile de diagnosticare spre trapa de ieşire.

— Mă bucur! Cred c-am găsit-o.

Pe Hari îl dureau picioarele. Klayus terminase în sfârşit să descrie statuile animalelor sale şi plecase, iar matematicianul găsise o canapea şi se aşezase încetişor, gâfâind.

Acum avea ocazia să vadă în ce măsură se ruinase situaţia şi cât de mult avea să mai decadă Imperiul. Oportunitatea nu-l încânta, dar învăţase de mult că modalitatea optimă de a înainta în viaţă era să găsească multiple utilizări pentru experienţele neplăcute. Tânjea să revină la Primul Radiant şi să se afunde în ecuaţii. Oamenii! Nenumărate perturbaţii minuscule şi totuşi posibil dezastruoase, ca şi cum ai fi fost ronţăit de insecte flămânde…

Hari se răsuci spre uşa imensă care rămăsese pe jumătate deschisă şi încercă să vadă insectele ce se târau, dar proiectoarele se dezactivaseră la ieşirea lui Klayus. Când întoarse privirea îndărăt, lângă el se afla un tânăr şi micuţ valet lavrentian.

— Împăratul mi-a poruncit să vă fac să vă simţi confortabil înainte de a începe lucrul, rosti valetul surâzând plăcut cu faţa rotundă şi netedă semănând cu o lampă globulară în penumbrele sălii. Vă este foame? Diseară va fi o cină copioasă, dar probabil că ar trebui să mâncaţi ceva acum, ceva uşor şi apetisant… Doriţi să vă pregătesc o gustare?

— Da, te rog. Hari mâncase suficient de des în Palat ca să nu refuze o asemenea ocazie, iar să mănânce aproape în intimitate era un lux la care nu sperase. Mă dor şi muşchii… Poţi să-mi trimiţi un maseur?

— Desigur! Surâse larg lavrentianul. Numele meu este Koas şi sunt valetul dumneavoastră pe durata şederii. Aţi mai fost pe aici, nu-i aşa?

— Da, ultima dată pe timpul domniei lui Agis al XIV-lea.

— Am prins vremurile acelea! Poate că v-am slujit chiar eu, sau părinţii mei.

— Poate, zise Hari. Îmi amintesc că am fost foarte bine tratat şi mă tem că nu toată seara aceasta va fi plăcută. Mă

pot încrede în tine că mă vei relaxa şi pregăti pentru ceea ce mă aşteaptă?

— Plăcerea va fi de partea mea, se înclină fluid Koas. Doriţi să vă pregătesc ceva anume, sau să consultaţi un meniu? Vom folosi, bineînţeles, cele mai fine ingrediente mycogeniane şi de pe alte planete.

— Farad Sinter este un cunoscător al delicateselor mycogeniane, aşa-i?

— Ah, nu, domnule… Colţurile buzelor valetului coborâră şi urmă pe un ton ce sugera dezaprobarea: Domnia sa preferă mâncărurile mai simple.

„În cazul acesta”, gândi Hari, „se află în Mycogen că să obţină informaţii. Îl interesează legendele lor despre roboţi. Individul este de-a dreptul obsedat!”

Koas nu era specializat în îngrijirea corpului, aşa că apărură două maseuze cu un pat suspendat. Hari se întinse pe culcuş, se lăsă cu un suspin recunoscător pe mâinile lor iscusite şi, cel puţin pentru câteva minute, fu aproape mulţumit că venise la Palat şi solicitase audienţa.

Femeile începură să-i maseze picioarele, relaxând muşchii încordaţi şi înlăturând, cumva, durerea din genunchiul stâng care-l sâcâia de săptămâni. Trecură apoi asupra braţelor, apăsând şi împingând cu o forţă surprinzătoare, pricinuind o durere delicioasă care se lichefie iute în langoare.

Hari se gândi la privilegiile speciale acordate conducătorilor, asociaţilor şi familiilor acestora. Aceasta era, desigur, capcana catifelată a puterii – un lux suficient pentru a atrage indivizi rezonabil de competenţi şi competitivi într-o muncă nerecunoscător de solicitantă (cel puţin asta era părerea lui Hari; bineînţeles, Cleon I fusese, la răstimpuri, remarcabil de optimist faţă de calitatea de împărat, ba chiar şi Agis încercase să joace acelaşi rol, care dusese la prăbuşirea lui înaintea Comisiei lui Linge Chen).

Pentru Klayus, luxul nu implica şi o responsabilitate deosebită; asta însemna ocazii nesfârşite pentru deformări

ale personalităţii, pe care Hari le zărise atât de frecvent în istorie, printre conducătorii însemnaţi ai diferitelor sisteme.

În timp ce maseuzele frământau, apăsau şi înmuiau, el se afundă din nou în amintirile întâlnirilor cu tiranii. Acestea se desfăşuraseră la mai bine de un kilometru sub Palatul de Justiţie şi Tribunalul Imperial, în închisoarea Rikerian, în centrul unui labirint de sisteme de securitate perfect controlate. În decursul deceniilor petrecute pe Trantor, Hari ajunsese să îndrăgească spaţiile interioare, până şi pe cele de dimensiuni reduse, dar Rikerian fusese concepută pentru a pedepsi, pentru a zdrobi spiritul.

Ani de zile după aceea, la răstimpuri, el avusese coşmaruri legate de spaţiile acelea minuscule, închise.

Într-o celulă înaltă abia cât să poţi sta în picioare, fără scaune, cu pereţi negri, duri şi netezi, cu două orificii în podea, unul folosit pentru toaletă şi celălalt pentru distribuirea hranei, îl intervievase pe Nikolo Pas de Sterrad, măcelarul a cincizeci de miliarde de oameni.

Cleon îşi manifestase bizarul său simţ al umorului, impunând ca discuţia să aibă loc acolo, nu într-o încăpere neutră. Poate că dorise ca matematicianul să înţeleagă situaţia celuilalt, să confere o anumită perspectivă lucrurilor, poate să-l compătimească, în tot cazul să simtă ceva – să nu reducă totul la ecuaţii şi numere, aşa cum simţea Împăratul că proceda Hari.

— Sunt dezolat că nu te pot trata cu nimic, spusese Nikolo când rămaseră singuri în spaţiul strâmt şi întunecat.

Matematicianul îi replicase cu o banalitate politicoasă.

Bărbatul era cu vreo şase centimetri mai scund decât Hari, cu păr blond-deschis, aproape alb, ochi negri, mari, nas mic şi turtit, buze late şi bărbie îngustă. Purta o cămaşă subţire, cenuşie, pantaloni scurţi şi sandale.

— Ai venit să studiezi „Monstrul”, continuase Nikolo. Paznicii m-au anunţat că eşti prim-ministru. Bănuiesc că nu te afli aici ca să înveţi unele subtilităţi politice.

— Nu.

— Ca să omagiezi triumful lui Cleon şi restaurarea ordinei şi demnităţii?
— Nu.
— Nu m-am răsculat împotriva lui Cleon şi n-am uzurpat niciodată autoritatea împăratului.
— Am înţeles. Cum îţi explici ceea ce ai făcut? Întrebase Hari decis să înceapă direct fără alte preliminarii. Care ţi-a fost raţiunea… Ţelul?
— Se spune că am măcelărit miliarde de oameni pe patru planete din sistemul meu, cel pe care am fost ales să-l conduc şi protejez.
— Asta afirmă documentele. În opinia ta, ce s-a întâmplat? Şi te previn: am la dispoziţie declaraţii a mii de martori, plus alte documente.
— Atunci de ce ar trebui măcar să mă deranjez să stau de vorbă cu tine?
— Pentru că este posibil ca lucrurile pe care mi le spui să poată preveni alte măceluri viitoare. O explicaţie, o înţelegere ne-ar putea ajuta pe toţi să evităm situaţii similare.
— Ucigând un monstru ca mine imediat după naştere? Hari nu răspunsese.
— Nu, murmurase Nikolo, văd că eşti mai subtil decât atât. Prevenind ajungerea la putere a unuia ca mine…
— Poate.
— Eu ce aş avea de câştigat de aici?
— Nimic.
— Nimic pentru Nikolo Pas… Poate dreptul de a mă sinucide?
— Cleon n-ar îngădui aşa ceva.
— Doar dreptul de a-l informa pe primul-ministru al împăratului, de a-i oferi mai multă înţelegere… Şi astfel mai multă putere?
— Cred că poţi privi lucrurile aşa.
— În nici un caz în gaura asta, spusese Nikolo. O să vorbesc, dar într-un loc curat şi confortabil. Ăsta-i preţul

meu. Aici n-ai ţine nici măcar nişte şobolani. Şi am cu adevărat multe să-ţi spun… Despre oameni, însă şi despre maşini, sau despre maşini care par oameni… În trecut, dar şi în viitor.

Hari ascultase, străduindu-se să-şi păstreze faţa impasibilă.

— Nu sunt sigur dacă o să-l pot convinge pe Cleon să…

— Atunci nu vei afla nimic, Hari Seldon. Şi după privirea din ochii tăi, îmi dau seama că… Am atins ceva care determină o curiozitate deosebită, aşa-i?

Hari se răsuci brusc pe patul suspendat şi maseuza care se ocupa de ceafă şi umerii lui îi ceru să stea liniştit. „De ce nu mi-am amintit până acum conversaţia asta?” se întrebă matematicianul. „Ce altceva a mai fost suprimat? Şi de ce?”

Apoi, încordându-şi corpul şi stricând toată munca maseuzelor, o altă întrebare: „Daneel, ce mi-ai făcut?”

Trupurile fuseseră aranjate în şiruri ordonate şi pluteau în imponderabilitate prin salonul echipajului, cabina cea mai mare din navă şi locul cei mai apropiat de trapă de avarie din mijlocul navei.

Planch se retrase puţin din faţa intrării, întrebându-se pentru o clipă dacă dăduse peste o scenă de tortură şi piraterie. Cadavrele fuseseră legate împreună prin frânghii, care să le ţină laolaltă. „Au fost îngrijite cu atenţie, chiar şi după moarte.” Aerul cabinei mirosea greu după câteva zile de descompunere. Cu toate acestea, bărbatul trebuia să le numere, să vadă dacă avea vreun rost să mai caute altundeva prin navă.

Tritch se ţinu la depărtare de uşă. Ochii ei tiviţi cu roşu se zăreau deasupra batistei albe cu care-şi acoperise gura şi nasul.

— Cine le-a adus aici? Întrebă ea cu glas înăbuşit.

— Nu ştiu, răspunse Planch încruntat.

Îşi puse o mască respiratoare şi intră să numere corpurile. Apăru după câteva minute, palid la faţă.

— Nu mai trăieşte niciunul, însă nu sunt toţi acolo.

Se propulsă pe lângă femeie şi ricoşă expert din pereţii coridorului, îndreptându-se către puntea de comandă. Şovăitoare, Tritch îl urmă, oprindu-se doar o clipă pentru a-i transmite instrucţiuni lui Trin.

— Bănuiesc că toţi au murit cam în acelaşi interval, de cel mult zece minute, îi spuse Planch femeii când îl ajunse. Doză letală de radiaţii din partea frontului de şoc.

— Nava este ecranată serios, comentă Tritch.

— Nu şi împotriva neutrinilor.

— Neutrinii nu ne pot face nici un rău… Sunt nişte particule fantomă.

Planch privi în salonul ofiţerilor cufundat în beznă, apoi aprinse lanterna şi-i plimbă rază peste mobilier şi pereţi; nu văzu pe nimeni.

— Neutrinii, în număr suficient de mare, sunt cei care propagă învelişurile exterioare ale supernovei, rosti el sec. În astfel de condiţii şi în asemenea cantităţi, pot afecta în mod straniu şi distrugător materia, mai ales corpurile umane. Simţi mirosul?

— Miroase a mort.

— Nu, miroase acum, aici. Cu ce ţi se pare că seamănă?

Femeia îndepărtă batistă de pe nas şi inspiră precaut.

— Parcă ar fi ars ceva… Dar nu carne.

— Exact, încuviinţă Planch. Nu este un miros frecvent, iar eu l-am mai întâlnit doar o dată… Într-o navă surprinsă de o rafală de neutrini, dar nu emisă de o supernovă. A fost o planetă înghiţită de o gaură-de-vierme – unul dintre dezastrele staţiilor de tranziţie, petrecut acum treizeci de ani. Nava fusese prinsă în jetul de masă convertită. Am investigat-o, făcând parte dintr-o echipă de salvare. Toţi de la bord erau morţi şi mirosea a ars, ca aici… Metal ars.

— Ai avut activităţi interesante, comentă Tritch punându-şi batista înapoi peste nas.

Uşa punţii era deschisă şi Planch întinse mâna ca s-o ţină pe Tritch înapoia lui. Femeia nu se opuse. Puntea era luminată doar de stelele ce se vedeau prin hublourile de

observaţie directă. Planch aprinse lanterna şi o trecu peste consolele de comandă, fotoliul comandantului, display-uri… Nava era moartă.

— În curând nu vom mai avea mult aer, îi spuse lui Tritch. Scoate-ţi echipajul de aici.

— Am făcut-o deja. Nu vreau să rămân nici o clipă mai mult decât este necesar. Dacă nava nu poate fi reactivată, nu putem recupera nimic.

— Nu, încuviinţă bărbatul.

Puntea părea îndeajuns de rece pentru că răsuflarea să-i iasă sub formă de aburi. Se propulsă mai departe, vânturând cu palma aerul rece şi stătut, până ce se prinse de un pilon vertical şi se roti în jurul său. Ancorându-se bine, îndreptă raza lanternei spre colţul opus al punţii. Acolo zări o formă ghemuită.

Se apropie până la un metru de silueta respectivă. Ceea ce i se spusese era adevărat; omul acesta nu murise. Capul individului se întoarse şi Planch recunoscu trăsăturile consilierului Lodovik Trema. Totuşi nu comisarul-şef Chen îi spusese că avea să-l găsească pe Trema viu.

Când localizase epava în adâncurile spaţiului, plutind neajutorată, comunicase mai întâi cu Chen, apoi cu altă persoană, care-l plătise încă şi mai bine: bărbatul înalt cu multe feţe şi multe nume, care-l mai angajase de atâtea ori până atunci.

Bărbatul acela nu greşea niciodată şi nu greşise nici acum. „Dacă toţi ceilalţi sunt morţi, unul poate să fie viu. El nu trebuie adus lui Chen. Vei anunţa moartea tuturor ocupanţilor navei.”

Lodovik clipea lent, calm, spre Planch. Pilotul duse un deget la buze şi şopti:

— Sunteţi încă mort, domnule. Nu vă mişcaţi şi nu vorbiţi. După aceea rosti o parolă formată din cuvinte şi numere, pe care bărbatul cu multe feţe îi spusese s-o utilizeze. Tritch privea din capătul opus al punţii.

— Ce ai găsit? Îl întrebă.

— Cel pe care-l căutam, răspunse Planch. A rezistat mai mult decât ceilalţi. Probabil că i-a aranjat pe toţi ceilalţi şi apoi a venit aici să moară.

Când reveni, împingându-l pe Lodovik, Tritch încercă să se retragă, dar nu putu găsi destul de repede un mâner de care să se prindă. Trupul ghemuit şi fără viaţă plutea în faţa lui Planch, sub nasul femeii, Care fu cât pe aici să se vomite, anticipând duhoarea.

— Nu-ţi face griji, o potoli Planch. Asta nu miroase aproape deloc, punte este mai rece.

Lui Tritch nu-i venea să creadă că veniseră până aici doar ca să recupereze un cadavru. Reveniţi la bordul Florii răului, cu Lodovik închis într-o ladă etanşă din cală, femeia îi întinse lui Planch o sticlă de apa-vieţii trilliană, iar el îşi umplu un pahar şi-l ridică într-un toast lipsit de voioşie.

— Comisarul-şef voia să fie sigur. Acum când ştim că a murit alături echipaj, trebuie să-l duc pe planeta lui natală, unde să fie înmormântat cu toate onorurile imperiale.

— Iar pe ceilalţi să-i laşi? Mi se pare bizar.

Planch înălţă din umeri.

— Nu comentez niciodată ordinele primite.

— Care-i planeta lui natală?

— Madder Loss.

Tritch clătină din cap stupefiată.

— Un personaj cu o funcţie atât de înaltă ca el provine de pe o planetă de paraziţi notorii?

Planch îşi inspectă paharul şi ridică un deget înainte de a-i goli conţinutul După aceea, îndreptă paharul şi degetul spre femeie.

— Vreau să-ţi reamintesc despre clauzele contractului nostru, rosti el. Moartea acestui individ poate avea repercursiuni politice.

— Nici măcar nu ştiu cum îl cheamă.

— Din puţinele detalii pe care le cunoşti, oamenii îi pot ghici identitatea, mai ales dacă vorbeşti în cercurile în care

nu trebuie s-o faci. Dacă se va întâmpla asta, voi afla repede.

— Îmi respect contractele şi o să-mi ţin gura.

— Dar echipajul tău?

— Atunci când ne-ai angajat, trebuia să fi ştiut că poţi avea încredere în noi, rosti încetişor şi ameninţător Tritch.

— Situaţia este mai importantă acum decât în momentul acela. Femeia se sculă şi luă sticla de pe masă. Îi puse dopul şi-l apăsă cu fermitate.

— M-ai insultat, Mors Planch!

— Nu am intenţionat asta, ci a fost doar un exces de precauţie.

— Cu toate acestea, rămâne o insultă. Şi îmi ceri să merg pe o planetă pe care n-o vizitează de bună voie nici un cetăţean care se respectă.

— Şi pe Madder Loss trăiesc cetăţeni. Ea închise ochii şi clătină din cap.

— Cât timp rămânem acolo?

— Foarte puţin. Mă debarci, după care poţi pleca. Tritch era tot mai neîncrezătoare.

— Nu mai pun nici o întrebare, rosti ea şi vârî sticla sub braţ.

Se părea că Planch n-o mai atrăgea şi din clipa aceea relaţia lor avea să fie una strict profesională.

Bărbatul regretă asta, dar nu în mod deosebit. După ce-l va preda pe Lodovik Trema pe Madder Loss, urma să fie cu adevărat un om foarte bogat, care n-avea să mai fie nevoit să muncească niciodată. Se imagină cumpărându-şi propria sa navă de lux – una pe care o putea întreţine în condiţii de vârf, ceea ce nu se putea afirma despre majoritatea navelor imperiale.

Cât despre bărbatul straniu şi incredibil de disciplinat din cală, un individ care putea sta zile întregi închis într-un coşciug, fără să se plângă şi fără să aibă necesităţi…

Cu cât se gândea mai puţin la el, cu atât mai bine.

Lodovik zăcea în beznă, complet treaz, dar inert, după ce auzise parola codificată care-l anunţase de participarea lui Daneel în salvarea să. Urma să coopereze cu Planch; finalmente, avea să fie readus pe Trantor.

Nu ştia ce putea să i se întâmple acolo. În ladă de dimensiunile şi forma unui sicriu, întreprinsese trei autoverificări, care-l convinseseră: creierul lui pozitronic fusese modificat în mod subtil. Totuşi rezultatele verificărilor erau contradictorii.

Pentru a nu se deteriora prin nefolosire, îşi activă programul emoţional uman şi rulă instrumentele de diagnoză. Părea intact; putea juca rolul unui om printre oameni şi asta îl mai linişti. Cu toate acestea, contactul cu Planch pe puntea navei Lancea glorioasă fusese prea scurt ca să poată testa funcţiile respective. Mai bine să rămână izolat, până ce se puteau întreprinde verificări mai amănunţite.

În primul rând, nu trebuia să dezvăluie faptul că era un robot; aspectul respectiv avea importanţa supremă pentru toţi roboţii lui Daneel. Era vital ca oamenii să nu afle niciodată măsura în care roboţii se infiltraseră în societăţile lor.

Lodovik trecu programul emoţional uman pe planul doi şi începu verificarea completă a memoriei. Pentru asta trebuia să-şi dezactiveze controlul mişcărilor externe timp de douăzeci de secunde; putea însă vedea şi auzi.

În clipa aceea, ceva se lovi de ladă. Auzi zgomote în exterior, apoi jugănituri metalice. Secundele se scurgeau… Cinci. Şapte. Zece.

Capacul lăzii fu deschis cu un scârţâit prelung. Deoarece Lodovik avea capul întors în lateral, spre peretele cutiei, putu doar să întrevadă neclar un chip care privi înăuntru, apoi parcă un al doilea. Optsprezece secunde… Verificarea memoriei aproape se încheiase.

— Mi se pare mort, auzi un glas de femeie.

Lodovik sfârşi verificarea memoriei, dar decise să rămână nemişcat.

— Are ochii deschişi, rosti o voce masculină care nu-i aparţinea lui Planch.

— Întoarce-l şi verifică identitatea, spuse femeia.

— Cerule, nu! Fă-o tu. E recompensa ta.

Femeia şovăi.

— Are pielea trandafirie.

— Arsuri de radiaţie.

— N-ar trebui să arate aşa.

— E mort, zise bărbatul. Stă-n lada asta de o zi jumate. N-a avut aer.

— Atât doar că nu arată a cadavru. Femeia se aplecă şi ciupi ţesutul dezgolit al mâinii lui Lodovik. Nu este cald, totuşi n-are răceala de cadavru.

Robotul îşi albi lent pielea şi-şi reduse temperatura exterioară până la cea ambientală. Se simţi ineficient şi incompetent pentru că nu făcuse asta mai devreme.

— Mi se pare palid ca orice mort, remarcă bărbatul.

O altă mână îi atinse pielea.

— E rece ca gheaţa… Nu ştiu ce-ţi imaginezi tu.

— Mort, sau ce altceva o fi, spuse femeia, valorează o avere.

— Trin, eu am auzit multe despre Planch, vorbi bărbatul. Nu-ţi va fi chiar aşa uşor să-i iei ceva pe care a pus mâna.

Când fusese transportat în nava care-l salvase, Lodovik auzise numele „Trin” denumind o femeie despre care dedusese că era secundul căpitanului Tritch. Situaţia putea fi realmente serioasă.

— Fotografiază-l, porunci Trin. O să expediez un mesaj în cartul ăsta şi o să aflăm dacă el este cel căutat.

O fotocameră apăru deasupra lăzii, înregistrând silenţios imaginea lui Lodovik. Robotul încercă să extrapoleze toate cauzele posibile ale episodului, toate scenariile şi posibilele lor rezultate.

— În plus, urmă bărbatul, Tritch şi-a dat cuvântul de onoare lui Planch. Cinstea ei este recunoscută…

— Dacă avem noroc, şuieră Trin, o să câştigăm de zece ori mai mult decât îi plăteşte Planch lui Tritch. Ne putem cumpăra o navă şi să devenim negustori independenţi la periferie. N-o să mai avem niciodată de a face cu taxe sau cu inspecţii imperiale. Poate chiar reuşim să lucrăm într-un sistem liber.

— Am auzit că-i destul de dur pe acolo.

— Libertatea are întotdeauna pericolele ei. Asta-i! Suntem aici, am scos sigiliile de pe ladă şi nu mai putem da îndărăt. Fă-i o incizie în scalp şi să luăm ceea ce căutam.

Bărbatul scoase din buzunar ceva ce părea un bisturiu. Lodovik activă ochii şi-i privi pe cei doi în lumina slabă din cală. Camaradul lui Trin blestemă în şoaptă şi coborî bisturiul.

Lodovik nu putea îngădui să fie tăiat. Ar fi sângerat din orice rană superficială, dar dacă bisturiul ar fi tăiat adânc, chiar şi un ochi lipsii de experienţă ar fi văzut că nu era om. Calculă rapid plusurile şi minusurile oricărei acţiuni ar fi putut întreprinde şi, bizuindu-se pe datele cunoscute, ajunse la soluţia optimă.

Braţul îi ţâşni din ladă. Degetele sale cuprinseră încheietura bărbatului cu bisturiu.

— Bună ziua, rosti Lodovik şi se sculă în capul oaselor.

Bărbatul păru să fie lovit de o criză. Se cutremură violent, urlă şi încercă să-şi smulgă mâna, apoi răcni din nou. Ochii i se dădură peste cap şi în colţul buzelor îi apăru spumă. Câteva secunde se zbătu în strânsoarea lui Lodovik, în vreme ce robotul inspecta situaţia din noul său unghi de vedere.

Trin se retrăgea spre ieşirea din cală. Părea speriată, dar nu în aceeaşi măsură ca şi celălalt. Lodovik aprecie starea bărbatului, îi îndepărtă cu grijă scalpelul din mână, apoi îi dădu drumul. Individul se prinse cu mâna dreaptă de

umărul stâng şi icni, iar faţa i se coloră într-un verzui îngrijorător.

— Trin, icni el răsucindu-se spre femeie, apoi se prăbuşi. Lodovik coborî din ladă şi se aplecă să-l examineze. Lângă ieşire, femeia părea hipnotizată.

— Prietenul dumitale, i se adresă Lodovik îndreptându-se, a suferit un infarct. Aveţi în navă un medic sau aparatură medicală?

Secundul scoase un ţipăt slab şi dispăru în fugă.

Klia urma să se întâlnească cu persoana de contact în Jocul-trupului, o zonă de lucru şi rezidenţială dură, deşi populară, la periferia lui Dahl, lângă Sectorul de divertisment Micul Kalgan. Aici, distracţii şi acţiuni din Micul Kalgan erau testate pe clienţi foarte duri înainte de a fi exportate pe tot Trantorul.

Jocul-trupului abundă în reclame strălucitor luminate, suind pe pereţii clădirilor până aproape de cupolă, anunţând spectacole şi distribuţii noi, vechi favoriţi reluaţi în Sala „Praf-de-Stele”, băuturi populare, stimulk, până şi stimuri ilegale provenite de pe planetele provinciale. Klia privi cu o apreciere însetată revărsarea de cascade a băuturilor proiectate.

Stătea de douăzeci de minute în nişa unui magazin, aşteptând legătura, neîndrăznind să-şi abandoneze poziţia nici măcar pentru timpul care i-ar fi trebuit ca să-şi ia ceva de băut de la o tarabă din apropiere.

Examina mulţimile nu numai cu ochii şi le vedea nu numai în detaliile exterioare. La suprafaţă, totul părea destul de bine. La ora aceasta a serii, bărbaţii, femeile şi copiii se plimbau îmbrăcaţi în hainele care, în Dahl, erau considerate potrivite pentru timpul liber bluze albe şi fuste negre cu dungi roşii în jurul taliei pentru femei, salopete roz pentru copii, costume negre de lucru, dar cu o croială mai puţin sobră, pentru bărbaţi. Pe de altă parte, o privire ceva mai atentă dovedea tensiunea.

Aceştia aparţineau claselor superioare ale cetăţenilor din Dahl, norocoşii care lucrau în timpul zilei sau în funcţii manageriale, practic echivalentul omniprezenţilor birocraţi înveşmântaţi în cenuşiu din alte Sectoare; cu toate acestea, pe feţele lor se putea citi severitatea, atunci când nu flecăreau animat sau când afişau zâmbete forţate. Ochii le păreau obosiţi, puţin sticloşi, după lunile de dezamăgire şi şomaj. Klia le putea zări şi culorile stărilor interioare, sub forma unor fulgere rapide, deoarece nu era concentrată asupra lor – şoapte purpuriu-mânios şi verde-biliar ascunse în hăurile adânci ale minţilor, nu aure, ci puţuri în care ea putea să privească doar din anumite perspective mintale.

Nimic extraordinar în toate astea; Klia ştia care era starea de spirit din Dahl şi căuta pe cât posibil s-o ignore. O afundare totală în sentimentele şi gândurile necunoscuţilor nu numai că ar fi distras-o, ci putea fi şi molipsitoare. Pentru a-şi păstra ascuţimea, trebuia să rămână izolată de turma generală.

Recunoscu băiatul imediat ce îi apăru în raza vizuală. Era probabil cu un an mai vârstnic decât ea, scund şi bondoc, cu chip îngust, marcat de câteva cicatrici micuţe pe obraji şi bărbie, semne de gaşcă pe străzile mai dure din Billibotton. Anul trecut, Klia îi livrase de câteva ori marfă şi informaţii, când nu găsise slujbe mai bune de curier. Îşi dădea seama că acum îl putea întâlni mult mai frecvent şi ideea n-o încânta deloc. Era un individ greu de convins…

Slujbele bune deveniseră aproape imposibil de găsit în ultimele zile. Despre Klia se ştia că fusese urmărită şi puţini mai aveau încredere în ea. Veniturile i se reduseseră ameţitor şi, încă mai rău, de abia scăpase să nu fie prinsă de o bandă de golani pe al căror şef nu-l mai văzuse până atunci. Apăruseră indivizi noi, cu loialităţi noi, care trezeau pericole noi.

Klia continua să aibă încredere în capacitatea ei de a evada din orice situaţie dificilă, totuşi efortul o epuiză. Tânjea după un loc liniştit, alături de prieteni, însă avea

puţini prieteni – şi nimeni n-ar fi acceptat-o în situaţia prezentă.

Era îndeajuns ca s-o facă să-şi regândească întreaga filosofie de viaţă.

Băiatul cu faţă ascuţită o zări pe Klia atunci când fata dori să fie văzută şi desfăşură o întreagă mascaradă de ignorare deliberată. Ea făcu la fel, dar se apropie treptat, privind în jur, ca şi cum ar fi aşteptat pe altcineva.

Când intră în raza ei auditivă, băiatul rosti:

— Nu ne interesează ce ai de livrat. De ce n-o frigi din Dahl, ca să-i nenoroceşti pe alţii?

Bruscheţea şi chiar grosolănia însemnau prea puţin pentru Klia.

— Avem un contract, rosti ea nepăsătoare. Eu livrez, tu plăteşti. Şeful meu de zi n-o să se bucure dacă…

— Umblă vorba că şeful tău de zi e-n rahat, o privi băiatul cu îndrăzneală. La fel ca toţi ceilalţi şefi de zi sau de noapte care te-au angajat vreodată. Până şi Kindril Nashak! Umblă vorba că a fost ameninţat cu întemniţarea în Rikerian fără proces! Un sfat gratis, fetiţă – şterge-o!

Laţul se strângea.

— Şi ce să fac cu asta? Întrebă ea ridicând pachetul subţire de sub braţ.

— Nu iau nimic şi nu plătesc nimic, asta-i definitiv. Acum, frige-o!

Klia îl privi în ochi pentru mai puţin de o secundă. Băiatul scutură din cap, parcă înţepat de un ţânţar, apoi se uită prin ea, fără s-o vadă. Nu avea să raporteze că o întâlnise.

Dacă toţi doreau ca ea să dispară şi nu mai avea nici de lucru, nici motive să rămână, atunci venise realmente timpul să dispară. Gândul o speria; niciodată nu lipsise mai mult de câteva ore din Dahl. Deţinea credite pentru ceva mai puţin de două săptămâni, iar multe dintre ele erau acceptate numai pe piaţa neagră a negustorilor locali, care oricum îl puteau stopa activităţile.

Klia porni spre o zonă mai puţin prosperă, cunoscută în mod eufemist sub numele de „Jocul-trupului pentru copii”, şi se strecură prin faţada de plastic crăpat a unei gherete abandonate. Acolo, printre ambalaje vechi şi risipite şi bucăţi rupte de mobilier, desfăcu sigiliul de securitate al pachetului şi-l deschise, ca să vadă dacă nu conţinea ceva care să fie valoros în exteriorul lui Dahl.

Hârtii şi o holocarte. Răsfoi hârtiile şi examină sigiliul holocărţii; chestii personale, codificate, nimic care să poată fi descifrat sau vândut altundeva. Ştiuse asta chiar înainte să se uite în pachet. Oricum ea se ocupă numai de livrări ieftine, frecvent copii de siguranţă, informaţii prea delicate pentru a risca să fie trimise pe canalele unde puteau fi interceptate de ochii Siguranţei, totuşi nu chiar atât de importante încât cineva să accepte să plătească mai mult pentru curieri mai buni.

Iar într-o vreme ea fusese curierul cel mai bun, unul dintre cei mai bine plătiţi în Dahl, moştenind o tradiţie veche de mii de ani, complexă şi întortocheată, completă cu limbaj şi ritualuri ca orice religii din exteriorul Trantorului. Uneori, curierii dahliţi căpătau de la şefii de zi chiar şi documente publice oficiale, pentru a fi livrate mai rapid, acum, când celelalte sisteme de comunicaţii deveniseră atât de lente sau permanent supravegheate de Comisie.

Pentru Klia, totul se năruise complet în numai câteva zile!

Tresărind brusc, fata îşi dădu seama că plângea; fără sunet, totuşi plângea.

Îşi şterse ochii şi-şi suflă nasul într-un ambalaj destul de curat, chiar dacă prăfuit, azvârli pachetul printre celelalte gunoaie de pe podea şi ieşi din gheretă.

Traversă strada şi aşteptă câteva minute. Destul de repede, îşi văzu urmăritorul la care se aştepta în cazul în care livrarea dădea greş. Era o fetiţă slăbuţă, doar cu câţiva ani mai mică decât ea, care se prefăcea că se joacă, îmbrăcată în imitaţia unei salopete negre a muncitorilor din puţurile de căldură. Klia se găsea prea departe pentru ca

să-şi exercite persuasiunea sau pentru ca să afle ceva; însă nici nu era necesar.

Fetiţa intră rapid în ghereta abandonată şi ieşi după câteva clipe cu ambalajul rupt şi conţinutul pachetului.

Klia urmărise curieri, demult, când începuse să lucreze în branşă, uneori făcând curăţenie după livrările eşuate. Acum se procedă la fel în cazul ei. Asta era ultimă palmă, insulta finală.

Traficul stradal sporise. Pe măsură ce plafonul se întuneca, luminile de pe copertinele întinse deasupra străzii sporeau în intensitate şi energie, iar mulţimile aveau să se îndesească, aproape umăr lângă umăr, căutând momente de relaxare din vieţile lor jalnice. Pentru o persoană urmărită, aglomeraţia aceea putea fi fatală. Orice se putea întâmpla în mulţime şi Klia ar fi avut dificultăţi să convingă, să se ascundă, să facă masele să uite sau chiar să se îndepărteze rapid; putea fi găsită şi ucisă.

Se gândi la bărbatul în verde-cenuşiu. Amintirea lui nu-i determina furnicături în pielea capului, totuşi ar fi trebuit să ajungă mult mai rău ca să-şi abandoneze independenţa şi să se alăture realmente unei mişcări, chiar dacă membrii acesteia pretindeau că sunt la fel ca ea.

Poate mai ales dacă erau la fel ca ea! Ideea de a fi printre persoane care puteau ceea ce putea Klia…

Brusc, toţi cei din jur o făcură să-i furnice scalpul. Gemând, fata se îmbrânci prin mulţimile colcăitoare, căutând accesul spre un plonjor, ascensoarele mari şi antice care circulau între nivelurile din Dahl şi din majoritatea Sectoarelor trantoriene.

Epuizată şi trasă la faţă, Vara îl imploră pe maiorul tânăr şi impasibil să-i îngăduie să se odihnească.

— Sunt aici de ore întregi, suspină ea.

O durea capul, hainele îi erau năclăite de transpiraţie şi parcă i se înceţoşase vederea. Namm îşi mângâie absent insigna imperială, muşcându-şi buza inferioară. Vara se

focaliză asupra lui cu o ură pe care o simţise rareori până atunci… Totuşi nu îndrăzni să-i facă vreun rău.

— Nimic? Mârâi bărbatul.

— De trei zile n-am găsit pe nimeni, replică ea. I-aţi speriat pe toţi.

El se retrase de la marginea balconului care oferea panorama aglomeratei artere Trans-Dahl prin Jocul-trupului. Mulţimi de pietoni treceau pe sub balcon, în timp ce trenuri şi robocaruri uruiau la câţiva metri deasupra lor, pe şine suspendate şi căi de acces înguste, zgâlţâind apartamentul. Din locaţia aceasta, Vara cerceta mulţimile de şapte ore; întunericul se lăsa iute şi reclamele strălucitoare de peste drum începuseră să-i dea migrene. Nu dorea decât să doarmă.

— Domnul consilier Sinter ar aprecia obţinerea unor rezultate, spuse tânărul.

— Farad ar trebui să se mai gândească şi la sănătatea mea! Şuieră Vara. Ce va face dacă mă îmbolnăvesc sau mă epuizez? Eu sunt toată muniţia pe care o are în războiul ăsta al lui!

Fu surprinsă de tonul pe care-l folosise; se apropiase mult de capătul puterilor. Dar în loc să menţină focalizarea asupra nevoii lui Sinter pentru ea, preferă să-l împovăreze pe maior.

— Ce va spune domnul consilier Sinter, dacă vei fi responsabil de reducerea eficienţei mele?

Namm analiză posibilitatea, aparent fără pic de îngrijorare.

— Tu trebuie să-i dai socoteală. Eu nu mă aflu aici decât pentru ca să te supraveghez.

Vara îşi înfrână un fulger de mânie. „Cât de mult riscă indivizii ăştia! Nici măcar n-au habar!”

— Ei bine, atunci du-mă undeva unde să mă pot odihni, rosti aspru. Ea nu-i aici. Nu ştiu unde este. N-am mai simţit-o de trei zile!

— Domnul consilier Sinter doreşte să o găseşti. Ne-ai spus că este cea mai puternică…

— În afară de mine! Strigă Vara. Dar n-am simţit-o!

Maiorul cel blond păru în sfârşit să înţeleagă că femeia nu avea să mai lucreze azi.

— Domnul consilier va fi dezamăgit, zise el apoi îşi muşcă din nou buza inferioară.

„Oare toţi sunt idioţi?” clocoti Vara în sinea ei, dar înţelese că dacă se înfuria, dacă se lăsa controlată de epuizare, nu avea să ajungă nicăieri, ba chiar i-ar fi putut afecta şansele de a obţine ceea ce dorea de la Sinter.

— Vreau să rămân singură o vreme, spuse cu glas răguşit, să mă odihnesc, nu să flecăresc. Putem încerca şi mâine, în alt Sector. Am nevoie de o zonă mai mică în care să lucrez… Cel mult câteva cvartale. Ne trebuie mai mulţi agenţi şi rapoarte mai bune.

— Bineînţeles, aprobă maiorul adecvând tonului ei o abordare mai rezonabilă. Informaţiile noastre n-au fost prea grozave. Vom încerca din nou mâine.

— Mulţumesc, şopti ea.

Namm traversă apartamentul şi se opri lângă uşă, deschizând-o pentru Vara. Ea ieşise aproape complet din odaie, când un fior ascuţit de ceva care nu se putea numi decât invidie o străbătu ca o săgeată: conştiinţa bruscă a faptului că se găsea în apropierea unei fiinţe omeneşti cu aceleaşi talente ca ea. Se albi la fată şi se bâlbâi:

— N-n-nu încă… Este aici!

— Unde? Întrebă maiorul împingând-o înapoi spre fereastră.

— Da, da, da, murmură femeia lăsându-se condusă.

„Mă tratează ca pe un nenorocit de animal de vânătoare!” Totuşi surescitarea era prea puternică. Ridică un deget tremurător şi-şi şterse buzele cu dosul celeilalte mâini.

— Acolo, jos! E aproape!

Namm scrută mulţimile, urmând degetul lui Vara. Zări o siluetă feminină, iute şi aproape incoloră, mişcându-se

grăbită printre oameni spre intrarea unui plonjor.

Acţionă imediat comunicatorul, alertându-şi agenţii de pe stradă.

— Eşti sigură? O întrebă pe Vara.

Femeia putea doar să arate cu degetul şi să-şi umezească întruna buzele, copleşită de senzaţie. Trebuia să se străduiască din răsputeri să nu tremure din tot corpul. Detesta senzaţia aceasta; ajunsese s-o cunoască din vremea când se afla lângă ceilalţi din grupul lui Wanda şi Stettin, dar niciodată cu atâta forţă. Invidie ca o durere în piept, de parcă fata aceea ar fi putut să-i fure tot ceea ce deţinea, lăsând doar aşteptări deşarte şi dezamăgiri nesfârşite!

— Ea este! Încuviinţă iute. Puneţi mâna pe ea, vă rog!

Ceva necunoscut parcă îi arse scalpul lui Klia şi fata ţipă de durere când năvăli în cabina plonjorului. Doi vârstnici cu mustăţi stufoase, grizonate, o priviră uşor nedumeriţi.

Klia nu putea vedea peste umerii lor. Sări şi întrezări doi bărbaţi cu feţe pătrate alergând cât puteau de repede spre uşile deschise ale plonjorului. Acestea începură să se închidă; agenţii strigară spre cei dinăuntru să le oprească, ba chiar fulgerară lumini codificate ca să preia controlul mecanismului.

Fata bâjbâi prin buzunar şi scoase o cheie de întreţinere, ilegală, dar instrument standard pentru curieri. Uşile liftului încetiniră, apoi se opriră. Ea introduse cheia în fantă din panoul de comandă şi strigă:

— Urgenţă! Jos, imediat!

Uşile se închiseră. Cei doi agenţi ajunseră prea târziu şi izbiră cu pumnii în ele, strigându-i să oprească.

Bătrânii din cabină se retraseră la o distanţă apreciabilă.

— Unde doriţi să coborâţi? Zâmbi ea, gâfâind.

— La următorul nivel, te rugăm.

— Perfect.

Transmise plonjorului instrucţiunea, apoi îi făcu pe bătrâni să uite că o văzuseră sau că avuseseră vreo aventură ieşită din comun.

Cei doi coborâră la nivelul următor şi Klia ordonă închiderea imediată a uşilor. Cu un suspin, se rezemă de peretele murdar al cabinei.

— Instrucţiuni urgenţă, rosti un glas mecanic scârţâit. Ce nivel de întreţinere?

Klia îşi întinse forţa cât putu şi găsi pericole la mai multe niveluri, atât în sus, cât şi în jos. Pielea capului continua să o înţepe. Trebuia să iasă din domeniul de detecţie al echipelor trimise s-o găsească. Exista o singură direcţie potenţială – în jos.

— Ultimul, răspunse ea, nivelul zero.

La patru kilometri sub toate nivelurile ocupate…

Râurile suburbane.

Tritch se întâlni cu Planch într-o zonă neutră, departe de cală, dar la pupa faţă de cabinele echipajului, într-un coridor de întreţinere aflat în imponderabilitate. Dacă dorise să-l pună în inferioritate în condiţii de gravitaţie nulă, fusese zadarnic; Planch se simţea în largul lui, atât în imponderabilitate, cât şi în gravitaţia standard.

— Cadavrul tău deţine unele talente remarcabile, rosti femeia când Planch apăru de după curbura batardoului.

— Echipajul tău, replică el, suferă de nişte lacune etice remarcabile.

— În ziua de azi, ridică din umeri Tritch, ambiţia este un blestem permanent. L-am găsit pe Gela Andanch lângă cală, într-o stare foarte gravă. Acum s-a stabilizat şi se află în infirmerie.

Planch încuviinţă din cap; Lodovik nu auzise numele bărbatului şi se întâlnise întâmplător cu el, pe când purta trupul inert. Pilotul îl luase pe Andanch şi-i spusese robotului să se întoarcă în cală. Probabil că se găsea tot acolo.

— Ce căutau?

— I-a plătit cineva, zise încet Tritch. Bănuiesc că adversari ai celui sau celor care te plătesc pe tine. Dacă-l aduceau pe Lodovik Trema, ar fi obţinut de cincizeci de ori mai mult

decât îi plătesc eu pe an. Sunt bani grei, chiar pentru coruperile imperiale.

— Ce vei face cu ei?

— Bănuiesc că ar fi preluat nava şi ne-ar fi scos pe noi din acţiune, poate chiar ne-ar fi ucis. Trin se găseşte acum în cabina mea şi bea zdravăn – în nici un caz trillian. După ce se face criţă, aş putea s-o arunc în atmosfera Trantorului, sperând că se va face cenuşă deasupra Palatului. Tritch clipi repede şi buzele i se încordară. Mi-a fost un secund bun. De fapt, problema mea acum este ce ar trebui să fac cu tine…

— Eu nu te-am trădat, precizează bărbatul.

— Dar nici nu mi-ai spus adevărul. Indiferent ce ar fi Lodovik Trema, nu este om. Trin bolboroseşte ceva despre simulacre, roboţi… Cine a plătit-o i-a spus că trebuie să caute oameni mecanici. Tu ce ştii despre roboţi?

— Nu-i un robot, zâmbi Planch clătinând din cap. Nimeni nu mai construieşte roboţi.

— Doar în coşmarurile noastre, în holofilmele de mâna a doua. Tik-toki cu creiere care au suferit mutaţii, dornici de răzbunări iraţionale. Însă Lodovik Trema… Prim consilier al comisarului-şef pentru Siguranţă Publică?

— Este un nonsens, pufni pilotul de parcă întreaga conversaţie ar fi fost mai prejos de demnitatea lui.

— Am investigat, Mors. Brusc, chipul femeii se întristă, devenind flasc în absenţa gravitaţiei. Ai avut dreptate. Neutrinii în număr suficient de mare sunt ucigaşi. Iar împotriva fluxului de neutrini nu există ecranare.

— Este pe moarte, minţi Planch. Oricum, starea lui trebuie ţinută în secret.

— Nu te cred, scutură din cap Tritch, dar îmi voi respecta cuvântul şi te voi duce pe Madder Loss. Reflectă câteva clipe, apoi urmă: Poate că-i voi debarca acolo şi pe Trin şi Andanch, lăsându-vă pe toţi să vă rezolvaţi problemele. Acum du-te şi discută cu mortul tău.

Se întoarse ca să plece.

— Ce ar fi să revin în cabina mea? Zise bărbatul.

— O să-ţi trimit un pat pliant şi mâncare în cală. Dacă las la prova pe cineva care trăieşte cu un cadavru viu, mă pot aştepta la o răscoală din partea echipajului. Vom ajunge la Madder Loss într-o zi şi jumătate.

Planch se înfioră uşor, după ce Tritch dispăru. Nici lui nu-i plăcea câtuşi de puţin asocierea cu Lodovik Trema. Femeia avea perfectă dreptate.

Niciunul dintre cei aflaţi la bordul navei Lancea glorioasă n-ar fi putut supravieţui. Niciunul dintre oameni…

Lodovik stătea în cală, lângă ladă, cu braţele încrucişate, aşteptându-l pe Planch să revină. Aparent, prin acţiunile sale, robotul vătămase grav o fiinţă omenească, totuşi dificultăţile anticipate ale unei asemenea situaţii – reducerea frecvenţei mintale, reexaminarea critică şi, în condiţii extreme, dezactivarea completă – nu-l afectau prea mult, poate deloc. Chiar ţinând seama de natura extinsă a misiunii sale pe termen lung pentru Daneel – şi de stipulările Legii 0 – ar fi trebuit să existe repercursiuni adânci şi tulburătoare.

Nimic însă de felul acesta. Lodovik se simţea calm şi perfect funcţional. Nu era mulţumit – pricinuise vătămarea unui om şi era conştient de acest lucru – totuşi nu încerca nimic de felul unei conştiinţe aproape paralizante pentru că încălcase una dintre cele Trei Legi calvinene.

În mod limpede, ceva dinlăuntrul său se modificase. Tocmai încerca să vadă despre ce putea fi vorba, când apăru Planch.

— Pe restul călătoriei suntem consemnaţi aici, îl anunţă sec pilotul. Avusesem o cabină foarte confortabilă… În plus, eu şi căpitanul eram… Clătină trist din cap, apoi trăsăturile i se înăspriră. Nu contează! Ceva însă este în neregulă cu întregul scenariu.

— Ce anume? Întrebă Lodovik.

Întinse braţele, ca şi cum le-ar fi dezmorţit şi zâmbi. Imitaţia umană lunecă lin peste toate celelalte funcţii ale sale.

— N-a fost tocmai grozav în ladă, dar la viaţa mea am avut parte şi de condiţii mai rele. Presupun că am ieşit în momentul nepotrivit.

— Nu mai este vorba despre presupuneri. Bărbatul acela a suferit un infarct.

— Regret din tot sufletul. Mă tem însă că erau nişte indivizi puşi pe fapte rele.

— Mai există cineva care te vrea viu sau mort, zise Planch. Crezusem că şeful Comisiei pentru Siguranţă Publică era o persoană atotputernică. Invincibilă…

— Nimeni nu-i invincibil în vremurile acestea jalnice. Îmi cer scuze dacă ţi-am produs dificultăţi.

Planch îl privi pătrunzător.

— Până acum mi-am ignorat toate nedumeririle legate de această misiune… Mai precis legate de dumneata. În politica imperială se poate întâmpla orice – indivizii pot valora cât întregi sisteme solare. Aşa funcţionează centralismul politic.

— Nu eşti cumva un propagandist, Mors Planch?

— Nu. Nu câştigi nimic, ba dimpotrivă, rişti să-ţi pierzi viaţa, trădându-l pe Linge Chen.

— Vrei să zici pe împărat.

Planch nu se corijă.

— Totuşi curiozitatea mea a fost stârnită până la nivelul de periculozitate. Curiozitatea este ca fluxul de neutrini – poate trece prin orice şi, în cantitate suficient de mare, poate ucide. Sunt conştient de asta… Totuşi curiozitatea mea în privinţa persoanei dumitale…

Închise brusc gură şi-şi mută privirea.

— Eu zic să ne mulţumim la a declara că sunt un bărbat de vârstă mijlocie cu un noroc extraordinar, se strâmbă Lodovik. Există lucruri pe care nu le poţi afla nici dumneata, nici eu… Şi am profita mai mult dacă ne-am înfrâna curiozitatea. Motivul pentru care nu sunt mort nu are însă nici o legătură cu superstiţiile extraordinare despre… Ce erau aceia… Roboţi? În privinţa aceasta poţi fi liniştit.

— Să ştii că nu este prima dată când am auzit despre roboţi. La răstimpuri, zvonurile despre oameni artificiali cutreieră planetele ca o adiere colbuită. Cu treizeci şi cinci de ani în urmă, într-un sistem din Octantul 7 s-a petrecut un masacru. Au fost implicate patru planete, lumi destul de prospere, unite de aceeaşi cultură mândră, care le modelase astfel încât să devină o forţă reală în economia Imperiului.

— Îmi amintesc. Conducătorul lor pretindea că avea dovezi incontestabile că roboţii se infiltraseră până la nivelurile superioare şi că încercau provocarea unei revolte. Foarte trist! Au murit miliarde de oameni.

Bănuiesc că vei fi bine plătit pentru salvarea aceasta eroică.

Planch se schimbă la fată.

— Asta-i problema în cazul nostru. Căpitanul şi echipajul nu se dau în vânt după noi. Nu trebuie uitat că onoarea nu-i bătută în cuie pentru oamenii ăştia. Acelaşi lucru este valabil şi pentru poporul meu – o trăsătură ancestrală, de altfel. Ne vor transporta acolo unde dorim să ajungem, dar există şi posibilitatea reală să se răzgândească. Iar eu nu pot face nimic în privinţa asta. Oricum întreaga situaţie este incredibilă şi bănuiesc că nimeni nu m-ar crede. Eu însumi nu m-aş crede.

Făcu o pauză, apoi adăugă:

— L-am anunţat pe Linge Chen că eşti mort şi că operaţiunea de salvare n-a reuşit.

Lodovik lăsă bărbia în piept.

— Şi ne îndreptăm spre Madder Loss?

Planch încuviinţă din cap. O expresie de tristeţe îi apăru pe chip, dar nu mai adăugă nimic.

Chen se pregătea pentru dineul oficial care urma să se ţină în apartamentele private ale împăratului, când Kreen îi aduse mesajul lui Planch. În tonurile verde-oceanic ale odăii sale, el lăsă briciul şi săpunul pe care le folosea la bărbierit, inspiră adânc după ce Kreen plecă şi-şi puse degetul mare

pe pacheţelul cenuşiu. Prima protecţie, aplicată de receptor şi decodor, se deschise sub atingerea lui, confirmându-i identitatea unică prin microanaliza chimiei epidermei, dar şi a amprentei digitale. A doua protecţie, existentă chiar în interiorul mesajului înregistrat pe disc, se deschise după ce pronunţă o parolă. Mesajul i se derulă în faţa ochilor.

Planch se afla în interiorul unei nave; fundalul era nefocalizat deocamdată.

— Domnule comisar-şef Chen, rosti pilotul pe un ton coborât, mă găsesc în interiorul navei Lancea glorioasă. Nava pe care am închiriat-o este singura care a descoperit deocamdată epava şi anticipez, cu o oarecare îngrijorare personală, profunda dumneavoastră dezamăgire pentru ştirea pe care v-o comunic. Consilierul dumneavoastră este mort, împreună cu tot echipajul…

Chen mişcă din buze fără un sunet, în vreme ce urmări restul mesajului. Planch prezentă detaliile macabre: şirurile de cadavre aranjate într-o cabină, apoi descoperirea trupului lui Lodovik Trema pe puntea de comandă, chircit şi nemişcat. Confirmă apoi identitatea mortului, aplicând identificatorul comisarului pe brăţara sa.

Chen opri mesajul înainte să audă şi detaliile neinteresante ale următoarelor acţiuni ale lui Planch. Cadavrul nu avea să fie recuperat, iar descoperirea epavei urma să fie dată uitării. Chen nu dorea să fie acuzat de favoritisme sau extravaganţe, în nici un caz acum, când spera să-l doboare pe Sinter folosind aceeaşi acuzaţie.

Pentru o clipă, comisarul-şef se simţi aidoma unui băieţaş pierdut. Fusese aproape convins că Trema acţiona pe un plan diferit şi superior restului oamenilor. Nu ar fi recunoscut-o niciodată în sinea sa, cu atât mai puţin în faţa altora, dar îl admirase şi se încrezuse în el. Instinctele sale, care se dovediseră aproape infailibile, îi spuseseră că Trema n-avea să-l trădeze niciodată, n-avea să facă niciodată decât ceea ce slujea cel mai bine intereselor lui Chen. Ba chiar îl invitase la el acasă, la ocazii speciale,

singurul consilier (sau comisar) pe care-l invitase vreodată să-i cunoască familia.

Trema fusese o prezenţă plăcută în acele situaţii, jucându-se solemn şi în felul său aparte de inocenţă cu copiii lui Chen, complimentând în mod extravagant mamele lor pentru mâncărurile gătite, care în cel mai bun caz fuseseră adecvate. Cât despre sfaturile sale…

Trema nu-i dăduse niciodată lui Chen un sfat prost. Ei avansaseră împreună spre această culme supremă de responsabilitate pe durata a douăzeci şi cinci de ani de serviciu, la început lipsit de glorie şi adesea traumatizant. Rezistaseră sfârşitului domniei lui Agis şi primilor ani ai juntei, iar Lodovik se dovedise de nepreţuit în conceperea Comisiei pentru Siguranţă Publică în scopul moderării şi, finalmente, înlocuirii liderilor militari ai juntei.

Trecură zece minute. Kreen ciocăni încetişor la uşa băii.

— Da, răspunse Chen, termin imediat.

Luă briciul şi-şi termină de ras barba fină, curăţind pielea albă şi netedă. Apoi, ca o măsură a sentimentelor sale, îşi făcu două tăieturi micuţe pe obraz, în faţa urechii stângi. Sângele ţâşni imediat şi bărbatul îl tamponă cu un prosop alb pe care îl aruncă apoi în incinerator, oferindu-şi sacrificiul unor divinităţi nespecificate.

În tinereţea sa petrecută în Municipalitatea Educaţională Imperială Runim, astfel de ritualuri făceau parte din calea spre maturitate şi urmau Legile lui Tua Chen. Tua Chen fusese produsul cel mai încununat de succes al planului secret „Luminile Sclipitoare”, pus la cale cu patru mii de ani în urmă de ruellianii ortodocşi în vederea obţinerii unei rase selecte de administratori şi birocraţi imperiali. La mijlocul vieţii, Tua Chen alcătuise două Codice de Legi, fundamentate pe principii ruelliane: unul pentru educarea administratorilor aristocraţi (şi, ocazional, a împăraţilor), iar celălalt pentru educarea sutelor de miliarde de birocraţi ai Imperiului, Cenuşiii.

Despre Linge Chen se ştia că descindea direct din Tua Chen.

În formă ei modernă, şcoala „Luminile Sclipitoare” abundă în superstiţii şi era aproape inutilă, dar în perioada de vârf instruise administratori care fuseseră trimişi în toate colţurile Imperiului. În schimbul lor, anual, milioane de candidaţi Cenuşii din tot Imperiul veneau pe Trantor, pentru educaţia Tua Chen. Cei mai buni dintre ei dobândeau funcţii în birocraţia infinit stratificată a planetei, întrecându-se cu Cenuşiii trantorieni ranchiunoşi; restul, după ce-şi încheiau pelerinajul, reveneau pe planetele natale sau se angajau pe altele, aflate la frontierele Imperiului.

Linge Chen fusese absolventul cel mai încununat de succes al în şcolii, iar reuşita lui în viaţă nu se datorase faptului că îndeplinise cu regularitate ritualurile secrete blestemat de convingătoare. Totuşi pentru Lodovik Trema…

Era tot ce putea face.

— Sire…, rosti Kreen.

Văzuse, îngrijorat, tăieturile micuţe de pe faţa stăpânului său, dar îl cunoştea prea bine ca să se refere la ele.

— Am terminat. Pregăteşte-mi hainele pentru prezenţa împăratului şi eşarfa neagră.

— Ce să pun pe eşarfă, sire?

— Numele lui Lodovik.

Kreen se posomorî, tulburat.

— Nici o speranţă, sire?

Chen clătină din cap şi trecu pe lângă micuţul valet, în odaia pentru îmbrăcat. Câteva secunde, Kreen rămase complet nemişcat în camera de baie, cuprins de o durere sinceră. Întotdeauna, Lodovik îi lăsase micuţului lavrentian senzaţia că îl considera egal cu oricare altă persoană pe care o cunoşteau amândoi. Kreen preţuia evaluarea aceea, deşi nu fusese niciodată exprimată în cuvinte.

Apoi, cu o tresărire bruscă, reveni la realitate şi-şi urmă stăpânul.

Sala de mese era ticsită de servitori care făceau ultimele aranjamente. Hari privi mai întâi spre candelabrul uriaş cu cele zece mii de ornamente rotunde de sticlă sclipitoare, modelate după Lumile Anului Galactic alese de împărat, apoi se uită în jurul sălii lungi de o sută de metri, cu coloane din opal masiv dispuse în reţea geometrică şi faimoasă scară de rocaramă verde-închis, importată din singurul sistem colonizat deocamdată în Marele Nor al lui Magellan – o colonie abandonată cu două secole în urmă, a cărei unică amintire era darul acesta. Buzele îi zvâcniră la vederea scării, în calitate de prim-ministru, el sistase sprijinul imperial pentru planeta aceea plină de vigoare, tocmai pentru ca să nu devină independentă şi prea puternică.

Atâtea lucruri făcuse ca să păstreze Centrul, atâtea păcate necesare ale puterii! Se asigurase, de pildă, că n-aveau să se mai întemeieze alte colonii îndepărtate.

Treizeci de tacâmuri fuseseră aşezate în partea de mijloc a mesei, în faţa celor treizeci de jeţuri din abanos; niciunul nu era deocamdată ocupat, deoarece invitaţii nu sosiseră şi, desigur, Împăratul însuşi nu se aşezase.

Klayus îl însoţi pe Hari prin sală, ca şi cum ar fi fost un oaspete de seamă şi nicidecum o problemă sâcâitoare de ultimă clipă.

— Ţi-am spus „Corbul”, nu-i aşa? Te supără? Corbul Seldon – o denumire foarte evocatoare! Vestitorul apocalipsei!

— Îmi puteţi spune cum doriţi, înălţimea Voastră.

— O poreclă dură, care trebuie folosită corespunzător, zâmbi Klayus.

Hari, care rareori trecea cu vederea frumuseţile feminine, zări cu coada ochiului trei femei superbe şi se întoarse reflex într-acolo. Femeile trecură pe lângă el ca şi cum ar fi fost o statuie şi se apropiară de împărat, părând că acţionează în echipă. Când îl înconjurară şi două dintre ele

se aplecară să-i şoptească la urechi, Klayus se îmbujoră şi practic chicoti de satisfacţie.

— Un trio extraordinar! Rosti el după ce ascultă câteva secunde. Hari, nu ţi-ar vine să crezi cât de talentate sunt femeile acestea, sau ce pot face! Au mai participat la dineurile mele.

Femeile îl priviră acum simultan pe Hari, cu un interes redus, însă descifraseră atitudinea împăratului faţă de bătrân cu o precizie rapidă, de ucigaşi. Matematicianul nu era un personaj puternic, de care să fie atrase, ci doar o jucărie, mai puţin importantă chiar decât ele însele. Hari se gândi că nici dacă le-ar fi crescut pe neaşteptate colţi şi blană n-ar fi putut deveni mai puţin atrăgătoare într-un timp mai scurt. Cu o înţelepciune oferită nu de ecuaţii, ci mai degrabă de viaţa lui îndelungată şi de multele discuţii cu Dors asupra naturii umane, îşi imagină rapid ispitirile lor experte, pielea caldă, glasurile dulci – toate camuflând gheaţa amoniacală de dedesubt. Dors făcuse adesea observaţii ironice la adresa sexului cu care fusese ea construită şi rareori greşise.

Klayus le îndepărtă pe femei prin câteva şoapte. După ce se îndepărtară, defilând prin sală, împăratul se aplecă spre Hari.

— Nu te impresionează, aşa-i? Genul ăsta formează un segment mare al femeilor de aici. Frumoase ca planetele îngheţate. Consilierul meu particular încearcă să găsească altele de calitate mai bună, dar… Suspină. Pentru cineva aflat în poziţia mea, pietrele preţioase sunt mai lesne de procurat decât diamantele perfecte din rândul femeilor.

— Aceeaşi situaţie a existat şi în cazul lui Cleon, Înălţimea Voastră. În tinereţe a avut trei prinţese consoarte, pentru ca, ajuns la mijlocul vieţii, să renunţe complet la femei. După cum ştiţi, a murit fără moştenitori.

— Da, l-am studiat pe Cleon, rosti gânditor împăratul. Un bărbat puternic, nu inteligent, dar foarte capabil. Te plăcea, nu-i aşa?

— Mă îndoiesc că vreun Împărat a putut să placă un om ca mine, Maiestate.

— Nu mai fi aşa modest! Deţii într-adevăr capacităţi deosebite. Ai fost însurat şi cu femeia remarcabilă…

— Dors Venabili, şuieră un glas înapoia lor.

Împăratul se întoarse graţios, cu roba foşnindu-i pe podele, şi se lumină la faţă.

— Farad! Mă bucur că ai venit mai devreme.

Consilierul se plecă în faţa împăratului şi privi scurt spre Hari.

— Când am auzit de oaspetele Maiestăţii Voastre, n-am putut rezista.

— Consilierul meu particular, Farad Sinter. Farad, dânsul este faimosul Hari Seldon.

— Nu ne-am întâlnit până acum, zise Hari.

În prezenţa împăratului, nimeni nu dădea mâna; în ultimele secole, atât de multe arme fuseseră transferate între complotişti şi asasini prin intermediul acestui gest, încât strângerea de mână era considerată pur şi simplu ca o încălcare grosolană, ba chiar periculoasă, a etichetei.

— Am auzit multe despre faimoasa dumitale soţie, zâmbi Sinter. O femeie remarcabilă, după cum spunea Înălţimea Sa.

— Hari a venit ca să mă prevină în legătură cu activităţile tale, rânji Klayus privind de la unul la celălalt. Nu ştiusem tot ce faci, Farad.

— Am discutat care îmi sunt obiectivele, Maiestate. Ce alte informaţii a mai avut de adăugat domnul profesor?

— Dânsul afirmă că vânezi oameni mecanici. Roboţi. Din spusele sale, pari să fii obsedat de ei.

Hari se încordă. Situaţia devenea foarte periculoasă şi începuse să simtă strânsoarea unui laţ. Aproape regreta că preferase o abordare directă cu cineva atât de nesincer şi imprevizibil precum Klayus. N-ar fi fost bine deloc ca Sinter să-l treacă pe lista duşmanilor săi personali…

— Probabil că este confuz în privinţa obiectivelor mele – poate şi din cauza unor zvonuri care l-au indus în eroare. Înălţimea Voastră, se vehiculează multe zvonuri false în privinţa activităţilor noastre.

Zâmbetul lui Sinter picura miere şi bonomie.

— Studiul acesta genetic… Este valoros, nu crezi, Hari? Ţi l-a explicat cineva?

— Cuprinde tot sistemul, plus cele mai apropiate douăsprezece Stele Centrale, precizează consilierul.

— Am citit despre el în revistele ştiinţifice imperiale, încuviinţă Hari.

— Totuşi să împuşti oameni?! Continuă Klayus. De ce, Farad? Ca să prelevezi eşantioane?

Matematicianului pur şi simplu nu-i venea să-şi creadă urechilor, împăratul ar fi putut la fel de bine să-i fi semnat condamnarea la moarte, dar se părea că preferă să ofere capul lui Hari, pe un platou, consilierului său particular!

— Minciuni, replică fără grabă Sinter clipind încet. Poliţia imperială ar fi raportat asemenea cazuri.

— Eu ştiu? Medită Klayus cu o scânteiere jucăuşă în ochi. Oricum, Farad, Corbul are nişte opinii pertinente despre această căutare a roboţilor. Hari, explică-ne dificultăţile politice care s-ar putea ivi, dacă asemenea acuzaţii ar căpăta o mai largă răspândire. Spune-i lui Farad despre…

— Jo-jo… Joranum, da, ştiu. Buzele lui Sinter se subţiară şi obrajii îi păliră. Un pretins uzurpator mycogenian. Lipsit de inteligenţă şi uşor de manipulat… Parţial de către dumneata, nu-i aşa, domnule profesor?

— A fost amintit şi numele lui, încuviinţă împăratul privind în jur de parcă începuse să se plictisească.

— De fapt, răspunse Hari, Joranum n-a fost decât simptomul unui mit mai extins, cu consecinţe mult mai dezastruoase pe alte planete, nu pe Trantor.

„Un mit la care nu m-am gândit, pe care nu l-am cuantificat, nu l-am cercetat – totul din cauza prohibiţiilor lui Daneel!” Până şi acum îşi dădea seama că ar fi avut

dificultăţi în discutarea subiectului. Tuşi în pumn. Sinter îi oferi o batistă, dar Hari clătină din cap şi o scoase pe a sa. Acceptarea putea să fi fost greşit interpretată. „Să fi fost realmente periculoasă? Trantorul şi Imperiul au ajuns până în punctul ăsta?” Oricum, el n-avea să cadă într-o cursă atât de simplă.

— Pe planeta Sterrad. Nikolo Pas.

Împăratul îl privi inexpresiv.

— Numele nu-mi este familiar.

— Un măcelar, înălţimea Voastră, explică Sinter. Responsabil pentru moartea a milioane de oameni.

— Mai precis, zise Hari, a câtorva miliarde, în căutarea zadarnică de oameni artificiali despre care pretindea că se infiltraseră în Imperiu.

Klayus se holbă câteva secunde la el, împietrit la faţă.

— Ar fi trebuit atunci să ştiu despre el, nu?

— A murit în Rikerian, cu un an înainte de a vă naşte, Maiestate, preciză Sinter. Nu este un episod glorios al istoriei imperiale.

Ceva din atmosferă se schimbase. Klayus avea o privire acră, chiar dezamăgită, ca şi cum ar fi anticipat o îndatorire neplăcută. Matematicianul trase cu coada ochiului spre Sinter şi-l văzu pe acesta privind îngrijorat chipul împăratului. În clipa aceea, îşi dădu seama că cei doi se jucaseră cu el. Împăratul ştiuse despre asasinatele de pe Trantor, dar nici Sinter şi nici altul dintre tutorii lui nu-i amintiseră despre Nikolo Pas, Iar asta îl deranja.

— N-ar fi trebuit să fiu atât de ignorant, comentă Klayus. Ar trebui realmente să-mi dedic mai mult timp studiului personal. Continuă, Corbule! Ce-i cu Nikolo Pas?

— În ultimele decenii, şi în mod ciclic la câteva secole, Înălţimea Voastră, au existat furtuni, ba chiar uragane de psihoze, focalizate asupra legendei Eternilor.

Sinter se crispă vizibil şi Hari simţi o undă de satisfacţie.

— Renaşterea acestei legende, continuă el, a condus invariabil la tulburări sociale, iar în câteva cazuri extreme

la genocid. În calitate de prim-ministru al lui Cleon, l-am intervievat pe Nikolo Pas. Am petrecut câteva zile discutând cu el, în sesiuni de una-două ore, în celula lui din Rikerian.

Amintirile năvăliseră acum în mintea matematicianului.

— Care era părerea lui? Întrebă Împăratul.

Servitorii îşi ocupaseră poziţiile lângă pereţii sălii. Toate pregătirile se încheiaseră, dar cina se amâna; oaspeţilor nu li se îngăduia accesul până după plecarea împăratului, care urma să reintre în mod oficial. Klayus nu părea însă preocupat de asta.

— Pas pretexta că ar fi capturat un om artificial activ. El mai afirmă că ar fi plasat…

Hari începu din nou să tuşească. În contextul acela, nu se putea sili să pronunţe cuvântul robot. Se simţea expus, vulnerabil, chiar handicapat, deoarece prohibiţia împotriva discutării naturii lui Daneel se întinsese în alte zone ale gândirii, memoriei, chiar ale voinţei.

— Mai spunea că ar fi izolat omul artificial…

— Robotul, interveni iritat Klayus. Aşa o putem întinde toată seara.

Hari încuviinţă din cap, simţind că şi cum s-ar fi năruit o barieră.

— Robotul… Spunea aşadar că l-ar fi izolat într-o incintă perfect sigură. Robotul s-ar fi dezactivat singur.

— Ce înspăimântător, dar cât de nobil! Declamă Klayus.

— Pas mai spunea că savanţii lui ar fi disecat şi analizat corpul, totuşi acesta, o formă mecanică inactivă, a dispărut fără urmă din circumstanţele de securitate maximă. Acela a fost începutul cruciadei lui Nikolo Pas. Detaliile sunt mult prea lungi şi macabre ca să le reproduc aici, Înălţimea Voastră, dar sunt sigur că le puteţi localiza în Biblioteca Imperială.

Ochii lui Klayus erau aidoma unor bile de sticlă în capul unei statui de ceară, aţintiţi în direcţia lui Hari. Se întoarse către consilierul său particular.

— Concluzia pare evidentă, Hari. Profesore Seldon… Pot să-ţi spun Hari?

Împăratul îi mai pusese o dată întrebarea la ultima lor discuţie, dar Hari nu-i reaminti. Răspunse din nou:

— Aş fi onorat, Înălţimea Voastră.

— Ideea este că aceste cicluri de neplăceri încep în mod inevitabil atunci când un înalt oficial devine obsedat şi începe investigaţii zadarnice. Iar când se pierde controlul asupra investigaţiilor, ele costă Imperiul multe vieţi, dar şi mulţi bani. Superstiţiile şi miturile sunt întotdeauna periculoase, ca şi religiile.

Sinter nu comentă, iar Hari se mulţumi să aprobe din cap. Amândoi aveau frunţile brobonite de sudoare. Împăratul părea gânditor şi calm.

— Hari, sunt gata să garantez că Farad Sinter nu nutreşte asemenea iluzii. Sper să te pot asigura în această privinţă.

— Da, Înălţimea Voastră.

— Iar tu, Farad, înţelegi profunzimea îngrijorării lui Hari, faptul că el vine aici ca să ne aducă la cunoştinţă aceste informaţii despre stadiul birocraţiei şi credinţele maselor? Cetăţenii! Ca un ocean de şoapte… Cenuşiii! Veşnici manipulatori ai destinului uman, puterea cea mai mare după a Palatului… Şi nobilimea – baroni şi aristocraţi, superiori, conspiratori… Atât de autoritari şi atât de frecvent cedând înaintea unor teme oscilatorii. Ce părere ai?

Matematicianul nu prea înţelesese ce voia împăratul.

— Nu eşti ranchiunos pe Hari, nu-i aşa, Farad?

— Bineînţeles că nu, Maiestate!

Consilierul zâmbi radios spre Hari.

— Şi totuşi… Klayus ridică o mână la bărbie şi-şi ciocăni buzele cu un deget. Extraordinară istorie! Va trebui s-o aprofundez. Dacă afirmaţiile măcelarului erau adevărate? Asta ar modifica totul… Ce ar fi atunci?

Se întoarse ca să recepteze un mesaj din partea majordomului sălii, un lavrentian vârstnic şi foarte sobru.

— Oaspeţii mei, spuse împăratul, inclusiv comisarul-şef, aşteaptă. Hari, într-o bună zi trebuie să iei masa cu mine, aşa cum, fără îndoială, ai luat-o cu nefericitul Cleon şi cu aproape tot atât de nefericitul Agis. Deocamdată însă, deoarece nu te afli în graţiile lui Chen, nu cred că seara aceasta ar fi momentul cel mai cuvenit. Valeţii mei te vor escorta în afara palatului. Atât eu cât şi consilierul meu particular îţi mulţumim, Corbule!

Hari făcu o plecăciune din mijloc şi doi valeţi solizi, probabil Speciali deghizaţi, îl încadrară. Pe când ieşea din sală, trecând pe sub minunatul candelabru, uşa principală din dreapta să se deschise şi apăru Chen. Ochii comisarului îi întâlniră pe ai lui Hari şi acesta simţi un fior aparte de emoţie pe care n-o putu identifica. Îl dispreţuia pe Chen, totuşi acesta juca un rol foarte important în Plan.

Ei doi erau intim legaţi, atât politic cât şi istoric, iar Hari nu fu deloc satisfăcut să detecteze o anume tristeţe în trăsăturile celuilalt. „Ca şi cum ar fi pierdut un prieten”, gândi matematicianul.

„Aproape toţi prietenii şi cei dragi mie sunt de asemenea morţi, sau pur şi simplu… Dispăruţi. Iar despre unii dintre ei nici măcar nu pot vorbi.”

Îl salută din cap, cordial, dar comisarul îi întoarse spatele, de parcă Hari ar fi fost o persoană neînsemnată.

Cei doi valeţi musculoşi îl escortară afară din palat, până la o staţie de taxiuri, de unde să revină la Bibliotecă şi la odăile lui mult mai confortabile, deşi mai sărăcăcioase.

Lăsându-se pe spate pe bancheta taxiului, Hari închise ochii şi inspiră adânc. Era posibil să nu mai trăiască decât până ce unul dintre asasinii poliţiei lui Sinter l-ar fi găsit şi l-ar fi ucis. Ce avea să-i spună lui Wanda? Avusese succes, sau pur şi simplu înrăutăţise şi mai mult situaţia?

Era imposibil de ştiut cât de inteligent era în realitate Împăratul, cât control exercita sau dorea să exercite asupra consilierilor şi miniştrilor săi. Se părea că Klayus I era un

maestru în tăinuirea adevăratului caracter şi al emoţiilor sale, ca să nu mai vorbim de intenţiile lui.

Cu toate acestea, Hari ştiuse de mult că tânărul era sortit unei domnii scurte. Conform previziunilor pe termen scurt extrase din ecuaţiile Primului Radiant, şansele lui de a fi asasinat sau răsturnat de la putere în următorii doi ani ajungeau până la şaizeci la sută, indiferent care i-ar fi fost caracterul său inteligenţa.

În apartamentul din interiorul Bibliotecii, Hari se dezbrăcă şi făcu un duş, apoi îmbrăcă un halat subţire şi se aşeză pe marginea patului său simplu. Trecu în revistă mesajele primite. Nu era nimic care să nu poată aştepta până a doua zi.

În apartamentul acela nu existau ferestre şi nici un fel de articole de lux; era pur şi simplu un dreptunghi împărţit în două camere, cu plafonul aproape atingându-i creştetul capului. Pe tot Trantorul, era unicul loc în care se simţea confortabil, protejat, relaxat. Unica încăpere în care putea să aibă asemenea iluzii.

Klia se înfioră în giganticul spaţiu cavernos şi privi în jos, sub tălpile ei, spre confluenţa a două dinte cele mai mari fluvii trantoriene. Cândva, cu douăsprezece mii de ani în urmă, acestea nu aveau nume; acum erau desemnate pur şi simplu prin numere, însă chiar şi numerele acelea sugerau măreţie „Unu” şi „Doi”. Unu traversa jumătate din Sirtă, continentul pe care se aflau unele dintre cele mai populate Sectoare, incluzând Palatul Imperial, Streeling şi Dahl. Cu mii de ani în urmă, pe măsură ce populaţia Trantorului crescuse, inginerii începuseră să se întrebe cum să adăpostească miliardele suplimentare de fiinţe; ei hotărâseră să acopere complet uscatul, să excaveze sub scoarţă şi să se afunde chiar în straturile de sub fundul oceanelor.

Inginerii antici deciseseră în mod înţelept să nu încerce să redirecţioneze şi să modifice natura bazinelor fluviale de pe Trantor. Ar fi fost o risipă ca învelişurile metalice ale noilor

structuri să susţină asemenea debite în goana lor spre ocean, aşa încât căptuşiseră vechile albii ale fluviilor naturale şi lăsaseră ploile să se adune şi să curgă prin ele. Acolo unde primele Sectoare susţineau că se află pânze de apă freatică, inginerii – cu acordul legendarului împărat Kwan Shonam – creaseră noi materiale poroase pentru bazine, îngăduind astfel apelor freatice să rămână utile.

La fel ca oricare alt cetăţean obişnuit al Trantorului, Klia nu putea să înţeleagă complexităţile sistemului acvatic de pe planetă. Ştia doar că aici, la cincizeci de metri sub ea, în vârtejul vuitor în care se întâlneau două fluvii, se găsea putere. Aprecia puterea, însă era prea tânără ca să se teamă în mod raţional de ea; şi, în plus, beneficia de aroganţa conferită de capacităţile personale. Nu putea să convingă fluviile acvatice să se modifice, dar fluviile umane… Asta era cu totul altceva.

Îi era frig şi foame, şi se simţea furioasă. Mai mult chiar, se simţea maltratată; „dacă ar şti ei!” Inspiră adânc şi contemplă ziua în care avea să-i poată vâna pe cei care acum o făceau să fugă şi să se ascundă ca un şobolan.

După aceea se aşează turceşte pe grătarul metalic care alcătuia podeaua pasarelei de întreţinere şi-şi aduse sub control emoţiile excesiv de negative. Trebuia să găsească un loc unde să doarmă; aici era frig, umed şi vacarm. Trebuia să caute mâncare. În subteran aşa ceva era rar; ar fi putut să aştepte un tramvai de întreţinere, să-l oprească, să fure cutii cu alimente şi să convingă echipa respectivă să uite… Surâse, gândindu-se la posibilitatea aceea. Avea să fie o stafie, un spectru – fantoma celor două fluvii…

Unii dahliţi credeau că oamenii care duceau o viaţă bună deveneau parte din marile fluvii şi curgeau o dată cu ele spre oceanele şi mările acoperite, trăind în comunităţi perfecte, departe de ştiinţa Imperiului. Cei care duceau o viaţă rea asudau şi munceau de-a pururi în puţurile de căldură. Klia nu credea în asemenea superstiţii, totuşi erau

interesant de contemplat, în timp ce subconştientul îi analiza problemele şi prezenta soluţii.

Tramvaiul îi revenea întruna în minte. Şi – l imagina ca pe un vehicul lung, asemănător unui şarpe pe roţi, având în interior compartimente confortabile şi bine iluminate. S-ar fi putut împrieteni cu lucrătorii de la întreţinere. Poate că unul dintre ei ar fi fost o persoană deosebită, un dahlit nativ cu o mustaţă uriaşă, mult mai masculin decât tatăl ei sau oricare dintre viclenii operatori ai pieţii negre; ar fi mângâiat-o cu blândeţe la început, nesilind-o în nici o privinţă, până când ea decidea ce anume dorea, ce-i dorea trupul…

Imaginile acestea romantice nu făceau decât să-i amplifice singurătatea. Se simţi extrem de vulnerabilă. Lovi cu pumnul într-o balustradă şi ascultă zgomotul sec care era înghiţit de vuietul apelor. Nu avea timp de asemenea vise! Trebuia să fie inumană, deasupra pasiunilor şi nevoilor; trebuia să se răzbune rapid şi să pricinuiască teamă şi respect. Copiii neascultări vor fi domoliţi, şoptindu-li-se numele ei…

Brusc ochii i se uscară de lacrimi şi izbucni în râs înaintea închipuirilor acelea ridicole. Râsetul i se înălţă limpede şi, în mod miraculos, furia apelor nu-l înghiţi; dimpotrivă, se reverberă ca un ecou prin bolţile uriaşe de deasupra confluenţei şi reveni la Klia că sute de hohote.

Deocamdată – exceptând apariţia dahlitului voinic şi blând care lucra la întreţinere – era clar învinsă. O ştia foarte bine. În curând trebuia să revină în Dahl şi avea nevoie de o ascunzătoare. Dacă aceia cu talentele ei erau căutaţi, ea avea să aleagă facţiunea cea mai convenabilă şi să coopereze… O vreme.

Klia oftă înaintea necesităţii, dar ştia că nu era proastă. N-avea să piardă timpul cu vise muribunde aici, jos în beznă şi umezeală, fără altă tovărăşie decât cea a fluviilor.

Planch ascultă zgomotele asolizării line şi perfecte din fotoliul său escamotabil din cală. Lodovik stătea alături, cu

ochii închişi şi chipul destins.

Pilotul ştia despre Madder Loss ceva ce nici Tritch şi nici echipajul ei nu înţelegeau. Cu cincizeci de ani în urmă, planeta fusese o nestemată promiţătoare pe roba neagră imperială a spaţiului galactic, o lume a Renaşterii, unde intelectul, filosofia şi ştiinţa sclipiseră într-adevăr orbitor. Vastele oraşe-continente de pe Madder Loss ameninţaseră deschis că vor depăşi Trantorul, care încă de pe atunci îşi dovedea vârsta. Pentru un timp, Trantorul tolerase Madder Loss, aşa cum o curtezană celebră poate tolera o vreme prezenţa unei tinere superbe la Curte, privind mai degrabă cu amuzament decât cu invidie cum frumuseţea i se maturizează.

Apoi însă tânăra superbă, pe jumătate nedându-şi seama de efectul pe care-l produce, începe să atragă atenţia admiratorilor curtezanei… Iar toleranţa se preschimbă în neglijare inofensivă, iar în cele din urmă soseşte retezarea inexplicabilă a resurselor şi tânăra se trezeşte o non-entitate, şuntată de Curte, cu numele pătat de zvonuri.

Planch vizitase Madder Loss cu treizeci de ani în urmă, ca să culeagă informaţii pentru Chen; în vremea aceea, Chen era Administrator de gradul I al comerţului din Octantul 2. Ceea ce văzuse pilotul pe atunci i-ar fi sfâşiat inima tânără, dacă n-ar fi fost pregătit şi avertizat de Chen însuşi – minunate astroporturi pustii, domuri noi şi complexuri sclipitoare care începuseră să capete aerul neglijării, oficiali agitaţi în uniforme imperiale demodate aderând fără entuziasm la regulamente. O piaţă neagră înfloritoare, ba chiar mulţimi de femei şi copii flămânzi dincolo de gardurile din sârmă ale pistelor spaţiale. Madder Loss îi deschisese ochii faţă de fluxurile şi refluxurile istoriei şi economiei, şi în acelaşi timp plantase sămânţa de rebeliune personală. Din clipa aceea Planch căutase o modalitate de a contracara raţionalitatea rece, lipsită de iubire a lui Chen şi a cohortelor sale de aristocraţi, care comandau hoardele sufocante de Cenuşii, trasând linii şi înlăturând carnea

tânără şi scânteietoare a Imperiului pentru o noţiune obscură a statutului şi mândriei Trantorului… Pentru oportunism politic.

Tritch intră în cală şi-i întinse lui Planch registrul navei, în care să-şi înscrie codul de acceptare.

— Totul este aşa cum am stabilit, murmură ea fără să-l privească şi păstrând distanţă faţă de Lodovik.

Lodovik se sculă din fotoliu şi se apropie de trapă cea mare. Bâzâituri slabe şi o uşoară modificare a presiunii interioare anunţau iminenta deschidere.

— Aşa cum am stabilit, repetă Planch şi marcă documentele.

— Fie ca liniile lumilor noastre să nu se mai intersecteze niciodată, spuse Tritch şi întinse degetul arătător.

Bărbatul i-l prinse cu degetul său arătător făcut cârlig, în salutul antic al strămoşilor lor comuni, şi amândoi traseră uşor.

— Acum, ieşiţi, porunci ea şi cei doi o ascultară imediat, ieşind în aerul stătut şi în liniştea rău prevestitoare a unui doc gigantic în care nu mai exista nici o altă navă.

— Trebuie să te duc la locuinţa particulară a unui medic care trăieşte în afara oraşului, îl anunţă Planch pe Lodovik în timp ce aşteptau un mijloc de transport de la terminalul pentru pasageri.

Erau absolut singuri într-o sală imensă, concepută pentru a găzdui zeci de mii de călători. Pătratele luminoase ale plafonului alcătuiau configuraţii aleatorii, aflându-se într-o stare de deteriorare la care Trantorul încă nu ajunsese. Locul era cufundat în lumina unui amurg sumbru şi, la răstimpuri, Planch avea senzaţia de sufocare, atât de mort era aerul.

Întâlniseră un singur oficial imperial, bătrân, la ghişeul prăfuit de verificare a paşapoartelor şi acesta le făcuse semn să treacă, cu un pufnet şi o expresie care puteau să fi fost de dispreţ. Planeta sa era indiferenţă – de ce ar fi fost el vigilent?

Sala era presărată de tik-toki defecţi, ca nişte victime ale unei maladii mecanice. În cazul lor, boala fusese lipsa de piese de schimb, Madder Loss acceptase lucrătorii mecanici şi-i păstrase mult timp după ce Trantorul şi majoritatea planetelor imperiale renunţaseră la ei. De acum nu mai erau colectaţi nici măcar ca fiare vechi.

Lodovik privi cu înţelegere spre Planch.

— Nu-ţi place ceea ce vezi, constată el.

— Nu, oftă celălalt. Uite ce a făcut Imperiul – o risipă!

— Ce vrei să spui?

— Trantorul a pricinuit dezastrul ăsta, pentru că se temea că-şi va pierde poziţia. A secătuit viaţa întregii planete.

Robotul îşi feri privirea.

— Îl învinuieşti pe Chen? De aceea l-ai trădat?

— N-am pomenit nimic de Chen, păli Planch.

— Aşa-i.

Planch îl examină cu o suspiciune bruscă. Dacă Chen avea să afle ce făcuse, în Galaxie n-ar fi existat un loc unde să se poată ascunde de răzbunarea lui.

Un taxi de sol, paralelipipedic şi instabil, se apropie de ei, rulând pe roţi mari, albe. Şoferul era o bătrână îmbrăcată într-o livrea roşie decolorată. Dialectul în care vorbea era aproape neinteligibil, totuşi Planch reuşi să comunice cu ea. Părea uşurată să aibă pasageri care plăteau – şi încă în credite imperiale!

— Şi încă mai fericită să iasă din centrul urban.

— Ştiu că ai lucrat pentru Chen în trecut, spuse Lodovik pe când se hurducau pe o şosea desfundată.

Aici drumurile se aflau sub cerul liber, nu erau subterane sau acoperite de domuri ca pe Trantor. Strălucirea soarelui dimineţii îl ameţea pe Planch, iar văzduhul avea o nuanţă trandafirie care conferea tuturor obiectelor o strălucire caldă, nostalgică.

— Am fost informat despre unele aranjamente, adăugă robotul.

— Evident, încuviinţă Planch.

— Acum lucrezi pentru un individ numit Posit.

Pilotul tresări surprins şi păru de-a dreptul nefericit.

— Ar trebui să te împuşc în clipa asta şi să plec de pe planetă, murmură el.

— Păi, ştiai codurile corespunzătoare – asta-i clar. Te-ai înfuriat pe Chen când a aplicat strategia care a distrus Madder Loss… Şi alte planete ale Renaşterii. Cu toate acestea, „secătuirea”, cum i-ai spus dumneata, planetelor Renaşterii nu a fost o măsură iniţiată de Linge Chen. Ea a început în vremea când prim-ministru a fost Hari Seldon, cel care a implementat politica respectivă pentru a spori stabilitatea Imperiului.

— Nu aprob multe acţiuni imperiale, mârâi Planch care cunoştea implicarea lui Seldon, iar Chen ştia asta când am lucrat pentru el. Acum însă nu mai lucrez pentru el.

— Nu trebuie să-ţi faci griji, îl linişti Lodovik, Chen nu va afla niciodată.

Planch se foi pe bancheta scorojită.

— Ajunge' î' douăzeci de minute, îi anunţă voioasă şoferiţa.

Casa era cea mai neobişnuită pe care o văzuse vreodată Planch: o clădire micuţă şi izolată în mijlocul unui câmp acoperit cu plante verzi şi scurte care alcătuiau un soi de covor sub razele calde ale soarelui. Periferiile oraşului se găseau la zece kilometri, iar până la casa cea mai apropiată erau aproape cinci kilometri. Ţinutul înconjurător era format din coline joase acoperite de tufişuri plate, purpurii sau verde-albăstrui închis. Prin comparaţie cu oraşul

neîngrijit şi aflat în paragină, natura părea elegantă, vie, aproape scandalos de coloratã.

Taxiul opri pe cercul larg de pavaj din faţa clădirii. Un bărbat înalt stătea sub o copertină din ţesătură textilă, care flutura leneş în adierea blândă şi caldă. Făcu un pas spre ei şi se înclină spre Planch.

— Ţi-ai făcut bine treaba, spuse el.

Pilotul îi imită plecăciunea, apoi întinse stângaci un braţ spre Lodovik şi rosti inexpresiv:

— Nu a ridicat probleme.

Se retrase un pas, de parcă cei doi ar fi putut face ceva neaşteptat, să înceapă o luptă între ei sau poate să izbucnească în flăcări.

— Eşti liber să pleci, zise bărbatul.

— Am nevoie de acte de confirmare. Dumneata pari să fii omul de contact pe care l-am întâlnit pe Trantor, dar…

Bărbatul făcu un gest şi un tik-tok uzat, însă complet funcţional, ieşi din casă, purtând o geantă mică.

— În felul acesta, acordul nostru este încheiat. Geanta conţine toate documentele de care ai avea nevoie să mergi oriunde ai dori să te duci, în totală siguranţă, în teritoriile pe care le mai controlează Imperiul.

— Aş vrea să plec pentru totdeauna din Imperiu.

— Vei găsi acte care te vor ajuta şi în privinţa asta.

În ciuda stânjenelii sale, Planch părea că şovăie să urce înapoi în taxi.

— Ce altceva îţi pot oferi? Întrebă bărbatul.

— O explicaţie. Cine eşti dumneata şi pe cine reprezinţi?

— Pe nimeni. Regret să te anunţ că în curând vei uita tot ce ai văzut aici, ca şi rolul pe care l-ai avut în salvarea prietenului meu.

— Prieten?

— Da. Ne cunoaştem de mii de ani.

— Ce-i asta, o glumă? Cine eşti dumneata? Întrebă Planch, în ciuda unui talaz furnicător de respect amestecat cu teamă reală.

— Te rog să pleci, spuse bărbatul şi aplecă puţin capul.

Planch îi imită gestul, se întoarse fără o vorbă şi reveni spre taxi. Portiera se deschise, vibrând şi scârţâind.

Lodovik îşi privi salvatorul plecând. Apoi, fără să utilizeze cuvinte omeneşti, ci sunete de înaltă frecvenţă modulate în impulsuri şi rafale de microunde, cei doi se salutară iar Lodovik îşi relată istoria.

După aceea, R. Daneel Olivaw rosti folosind cuvinte:

— Deocamdată, să facem totul în modalităţile oamenilor şi în timp uman.

— Cum doreşti. Sunt curios unde mă vei trimite în continuare.

Daneel deschise uşa casei şi Lodovik intră primul.

— Mi-ai spus că ceva s-a modificat în tine, totuşi ţi-am examinat profilul pe care mi l-ai transmis şi n-am constatat nici o lipsă.

— Imediat după accident, zise Lodovik, mi-am verificat structura mintală şi programarea, căutând să identific în ce constă diferenţa.

— Ai ajuns la vreo concluzie?

— Da. Nu mai sunt silit să ascult de cele Trei Legi.

Daneel primi declaraţia fără nici o reacţie umană observabilă. În principala încăpere a casei se aflau două scaune, iar în pereţi existau trei nişe pentru tik-toki, care semănau cu nişele rezervate cândva roboţilor pe Aurora, cu zeci de mii de ani în urmă.

— Dacă este adevărat, vor apărea dificultăţi grave, deoarece observ că funcţionarea nu ţi-a fost afectată. Nu te-ai dezactivat.

— Ar fi fost imposibil în circumstanţele de faţă, pentru că n-am înţeles această nouă stare decât după ce am fost salvat de Planch. Accidental, am vătămat o fiinţă omenească de pe navă pe care Planch o închiriase ca să ne găsească. N-am simţit nici măcar o urmă a reacţiei care ar fi trebuit să mă copleşească. În concluzie, fluxul de neutrini mi-a modificat creierul pozitronic într-o manieră neanticipată.

Este posibil să se fi transmutat anumite elemente-cheie din circuitele mele logice.

— Înţeleg. Ai decis ce trebuie să faci acum?

— Trebuie fie să mă dezactivez, iar tu să-mi distrugi resturile, fie să fiu trimis pe Eos, dacă existenţa mea va mai fi utilă.

Daneel se aşează pe un scaun, iar Lodovik pe celălalt. Nu părea deloc cuvenit să ocupe nişele, care oricum erau prea înguste pentru siluetele lor umane.

— De ce ai călătorit până aici, în loc să trimiţi un emisar? Întrebă Lodovik.

— Toţi posibilii mei emisari se află actualmente în poziţii-cheie. Nu puteam să renunţ la niciunul, după cum nu-mi pot permite să te pierd pe tine. Oricum trebuia să ajung pe Madder Loss, ca escală intermediară spre Eos. În mod normal mi-aş fi întârziat călătoria, deoarece este o perioadă delicată, iar accidentul a pricinuit dificultăţi grave. A declanşat chiar o înfruntare politică în Palat care îl poate implica direct pe Hari Seldon.

Deşi Lodovik nu lucrase direct în Plan, el era bine informat despre psihoistorie.

Rămaseră tăcuţi câteva secunde, apoi Daneel vorbi din nou.

— Vom merge spre Eos. Pot face rost de o navă micuţă pentru tine. După ce vei reveni de acolo, poţi îndeplini o misiune…

— Îmi pare rău, îl întrerupse Lodovik, dar trebuie să subliniez că nu funcţionez corespunzător. Nu ar trebui să primesc misiuni noi, până nu sunt reparat sau reprogramat – care dintre aceste acţiuni va fi necesară.

— Asta nu se poate face decât pe Eos.

— Da, însă există posibilitatea ca eu să nu-ţi mai urmez instrucţiunile.

— Explică-mi, te rog.

— Oamenii ar denumi-o „criză de conştiinţă”. Am avut la dispoziţie multe ore lipsite de alte preocupări, ca să-mi

sortez şi reexaminez întreaga memorie şi toţi algoritmii de lucru, din noua perspectivă. Trebuie să mărturisesc că în clipa aceasta sunt un robot foarte derutat, iar comportamentul meu nu este previzibil. Pot fi chiar un pericol.

Daneel se sculă şi se apropie de scaunul celuilalt, apoi se îndoi din mijloc şi puse o mână pe umărul lui Lodovik.

— Ce îţi spun investigaţiile şi examinările tale?

— Că Planul este greşit. Cred… Ajung să cred… Stadiul gândirii mele…

Se ridică, trecu pe lângă Daneel şi se apropie de o fereastră mare prin care se zăreau întinderile de tufişuri plate.

— Aceasta este o planetă foarte frumoasă. Planch o consideră frumoasă şi, deoarece am petrecut destul timp alături de el, mi-am dezvoltat un respect profund pentru judecata lui. El urăşte schimbările impuse planetei. Le priveşte ca pe un fel de pedeapsă pentru că Madder Loss a aspirat la rolul suprem în Imperiu. Resentimentele sale l-au condus la trădarea lui Chen.

— Ştiusem că nu iubeşte Imperiul şi nici pe Chen, încuviinţă Daneel.

— Cu toate acestea, nici Imperiul şi nici Chen nu au decretat în mod direct trecerea planetei pe linie moartă.

Se întoarse către Daneel şi chipul său purta urme de sentimente umane – tristeţe, regret, durere – care în nici un caz nu erau necesare în prezenţa unui robot.

— Tu ai decis că planetele Renaşterii trebuie controlate, iar în politica Trantorului trebuie induse modificări care să le definitiveze înăbuşirea.

Daneel ascultă purtând pe faţă propria sa expresie umană – un soi de fascinaţie alarmată. Imitarea de atâta vreme a comportamentelor omeneşti crease căi reflexe în ambii roboţi, care uneori păreau mai uşor de etalat decât de inhibat.

— Prevăd o instabilitate şi mai mare, începu Daneel. Secole de conflicte umane în jurul sistemelor care aspiră să înlocuiască Imperiul şi să devină centre de putere. Nu toate planetele de acest fel vor putea învinge, iar confruntările ar fi cauzat suferinţe şi distrugeri incalculabile, pe o scară nemaiîntâlnită până atunci în istoria umană. Imperiul se va prăbuşi – asta o ştim cu siguranţă. Însă toate eforturile mele au fost dedicate diminuării efectelor acestei prăbuşiri, reducerii la minim a suferinţelor umane. Legea 0…

— Ea este cea care mă preocupă.

— Sute de ani i-ai acceptat jurisdicţia. De ce te preocupă tocmai acum?

— Cred că Legea 0 poate să fie o funcţie mutantă, răspândită printre roboţi ca un virus. Nu ştiu cum a pornit, dar este posibil să fi fost provocată de altă mutaţie – cea a puterilor mintale ale roboţilor. Dacă punem sub semnul îndoielii Legea 0, am putea ajunge la concluzia că tot ceea ce am încercat să realizez este eronat şi că toţi roboţii care mă urmează ar trebui dezactivaţi… Inclusiv eu. Sunt conştient de dimensiunile acestei ipoteze.

— Se pare că s-a petrecut ceva foarte interesant cu tine, comentă Daneel.

— Da, rosti Lodovik şi faţa lui rotofeie fu încercată de o serie de contorsiuni aleatorii şi necoordonate. Toate aceste întrebări şi gânduri discordante se pot datora modificărilor pe care le-am suferit. Mii de ani ţi-am urmat conducerea… Ca s-o pun la îndoială acum…

Glasul i se transformă într-un scârţâit metalic, jalnic, tensionat.

— Mă simt îngrozitor!

Daneel analizează situaţia cu atenţie, ca şi cum ar fi păşit pe un câmp minat.

— Regret perturbarea pe care o simţi. Nu eşti primul care n-a fost de acord cu Planul. Şi alţii au exprimat opinii similare, cu multe mii de ani în urmă. Printre roboţi au existat multe schisme, după ce am fost abandonaţi de

oameni. Giskardenilor – celor ca mine, care am urmat ideile lui Giskard Reventlov – li s-au opus alţii, care au insistat pentru o interpretare strictă a celor Trei Legi.

— Nu cunosc aceste evenimente, zise Lodovik care-şi regăsise siguranţa vocii.

— Nu a fost necesar să discutăm despre ele. În plus, este posibil ca aceşti roboţi să fie inactivi acum. N-am mai auzit de câteva secole despre ei.

— Ce li s-a întâmplat?

— Nu ştiu, răspunse Daneel. Ei se autointitulează „calvineni”, după Susan Calvin. (Toţi roboţii ştiau de Susan Calvin, deşi nici un om nu şi-o mai reamintea.) Înaintea acestor schisme s-au petrecut evenimente mult mai rele. Sarcini indescriptibile pe care oamenii le-au atribuit roboţilor, îndeplinite de unii dintre cei care aveau să devină calvineni. Amintirile respective sunt ele însele perturbatoare.

— Nu simt plăcere în a-ţi provoca tulburare, R. Daneel.

Daneel se aşează din nou în scaun şi încrucişa braţele. Ambii roboţi erau conştienţi de imitarea acţiunilor umane; ambii erau obişnuiţi cu sugestiile programării lor şi nu considerau comportamentele şi gesturile respective ca fiind iritante. Uneori erau chiar liniştitoare şi Lodovik observă că poziţia lui Daneel în scaun, inflexiunile vocii sale şi expresia facială păreau să devină tot mai omeneşti pe măsură ce conversaţia se prelungea. Pe de altă parte, nu dorea să revină la modurile mult mai rapide ale microundelor sau comunicării prin frecvenţe înalte; situaţia era una complexă şi subtilă, iar modalităţile lente ale vorbirii umane păreau mult mai sigure.

— Vei merge pe Eos, decise Daneel, şi vom afla ce se poate face. Sper că îţi vei reveni complet.

— Şi eu sper acelaşi lucru, zise Lodovik.

Planch stătu nemişcat majoritatea drumului de întoarcere la astroport. Privi drept înainte peste umărul şoferiţei şi încercă să ignore pălăvrăgeala ei într-un dialect accentuat.

Apoi, cu un fior, scoase înregistratorul minuscul din buzunarul secret al hainei şi-l privi. Câteva minute nu se putu decide dacă să deruleze înregistrarea, sau să-l azvârle pur şi simplu pe geam.

— Totu' p-aişi iera boga' dă to', dă la po', toate navele venea cu dă toate…, spuse femeia şi privi peste umăr.

Avea ochii albastru-deschis, foarte alerţi, inteligenţi. Surâse şi faţa i se cută într-o sută de păienjenişuri, Planch încuviinţă din cap, auzind doar pe jumătate cuvintele.

— Acu' o să fie sărăcie lucie, nici nave, nici dă muncă. Ieu lucre' zi şi noa' dă plăcere, nu de-alta!

Nu părea ranchiunoasă, ci pur şi simplu descria o situaţie, totuşi cuvintele erau supărate. În vecinătatea stelară existau planete unde dialectul de pe Madder Loss era considerat amuzant, iar comedienii îl foloseau pentru a-i caracteriza pe cei slabi de minte sau pe şarlatani.

Tritch însăşi se referise la Madder Loss ca la o planetă de paraziţi. Puţini din exterior mai poposeau aici; puţini ştiau cu adevărat ce se întâmplase.

Cu toate acestea, acum, în interiorul înregistratorului putea să existe o dovadă extraordinară, un indiciu asupra tabloului de ansamblu. Încă de ieri, memoria lui Planch păruse înceţoşată şi plină de găuri. Nici măcar nu ştia de ce luase înregistratorul; nu făcuse nimic important de când dusese cadavrul lui Lodovik Trema la terminalul de transfer şi-l predase agenţilor imperiali. Şi acum de ce oare călătorea ui taxiul în jurul oraşului – doar ca să reînvie amintiri vechi şi, uneori, dureroase?

— A' aju'. T'ebuia să fi stă' mai mu'. Ie încă locuri frumoase la ţară, hanuri unde să tragi. Glasul ei deveni şiret, ademenindu-l: Îţi po' arata locuri cu femei frumoase, fete curate, singure şi amărâte.

— Nu, mulţumesc, clătină din cap Planch deşi pentru o clipă se simţise ispitit.

Ultima lui iubire fusese o băştinaşă de pe Madder Loss, cu treizeci de ani în urmă. De atunci, nu-şi mai dorise alte

femei, totuşi simţea o durere surdă la gândul că va părăsi planeta fără să încerce altă relaţie sentimentală. Ceva însă îi spunea că ar fi fost periculos să mai întârzie mult aici.

Îi plăti femeii şi-i mulţumi în dialectul ei, apoi rămase sub giganticul dom al sălii de transfer pasageri. Cerul albastru şi câmpurile îndepărtate se întrevedeau prin găurile din pereţi care nu mai fuseseră reparate.

Găsi un loc izolat şi răcoros lângă un restaurant gol şi se aşeză pe o banchetă. Activă display-ul înregistratorului, ca să vadă cât timp conţinea.

Cinci ore.

Vreme de câteva secunde, stătu nemişcat, lovindu-se uşor cu aparatul în bărbie, cu ochii pe jumătate întredeschişi. După aceea, încruntându-se şi cu încheieturile degetelor albindu-se de strânsoarea exercitată asupra tubului micuţ, rosti:

— Parola: neiertător. Sunt Planch, acces personal. Redare integrală.

Candidaţii pentru a Doua Fundaţie nu se întâlneau în secret. Ei aveau o acoperire foarte plauzibilă: formau un club social, interesat de istoria anumitor jocuri de noroc, diferind prea puţin de alţi pasionaţi de pe Trantor. Hobby-urile bântuiau planeta cu o regularitate plictisitoare şi, chiar după ce moda lor trecuse, grupuri mici de entuziaşti le rămâneau loiali.

Mentaliştii care puteau face parte din propusa colonie de la Sfârşitul Stelei se reuneau, cu aprobare oficială, de două ori pe săptămână, într-o sală de întruniri sociale aparţinând unui cămin mai sărăcăcios de la periferia Universităţii Streeling. În locul acela posomorât, nu erau băgaţi în seamă de studenţii care veniseră pe Trantor de pe planete mai puţin privilegiate.

Sala nu era echipată cu dispozitive de monitorizare; Wanda însăşi convinsese un custode să-i arate clădirile vechi ale căror microfoane erau inactive sau fuseseră îndepărtate.

Femeia stătea acum alături de soţul ei, Stettin Palver, în sala aglomerată şi-i aştepta pe cei 103 candidaţi să se aşeze. Chestorul închise şi încuie uşile, iar trei senzitivi rămaseră de veghe, ca să se asigure că nimeni nu-i spiona.

În grupul mentalist de bază – singurul pe care-l cunoştea Wanda şi poate unicul care existase vreodată – nu era aproape deloc nevoie de apeluri la linişte sau alte dispoziţii oficiale verbale; grupul se disciplina fără agitaţie. Wanda se gândi cu regret că asta nu avea nici o legătură cu politeţea. Din capul locului, în comunitate se produseseră desprinderi ale unor facţiuni, însă dezordinea se manifestă în moduri diferite cu oamenii ei.

Stettin ridică braţul. Cei din grup amuţiseră deja. Cu toţii priveau cu chipuri placide, care induceau în eroare. Mentaliştii îşi etalau rareori adevăratele emoţii şi în nici un caz în prezenţa celor egali cu ei.

Wanda simţi vălurele de convingere necontrolată, care îi provocau furnicături pe gât. Putea distinge câteva tipare distincte în ansamblul general, aidoma aromelor unei mâncăruri complexe: curenţi de tensiune socială şi sexuală, preocupare concentrată, ba chiar şi tentative necoordonate de opunere faţă de dominarea lui Stettin. La mentalişti nu numai mintea conştientă îşi exercita efectele de convingere. „Neamul meu”, se gândi femeia. „Cerurilor, păziţi-mă de cei asemenea mie!”

— Vreau să auzim rapoartele celulelor de recrutare, începu cu blândeţe Stettin. După aceea, vă voi prezenta propunerea mea asupra instruirii matematice şi psihologice – care îi va aduce pe candidaţi la acelaşi nivel cu celelalte grupuri care se pregătesc pentru misiune – şi în cele din urmă vom discuta despre fricţiunile existente.

— Despre asasinate trebuie să discutăm chiar acum! Rosti o tânără istoric cu păr negru şi des, tăiat drept împrejurul capului. Ochii ei verzi fulgerau spre Stettin şi Wanda.

Wanda îi devie şfichiul automat de persuasiune. Gâtul o furnica sălbatic.

— În ultimele trei luni, urmă tânăra cu glas calm dar clocotind de emoţii interioare, toţi recruţii…

— Printre noi există un trădător! O întrerupse un bărbat din fundul sălii.

Stettin strânse încruntat din buze şi ridică din nou braţul.

— Ştim cine este aşa-zisul trădător, preciză el încetişor. Vara Linge.

Mulţimea se potoli instantaneu. Wanda observă valurile de agitaţie şi calm cu un interes atent, totuşi cumva distant. „Acesta este felul în care suntem noi. Bunicul ne-a ales tocmai pentru că suntem aşa – nu?”

— Poate că-i ştim numele, reluă brunetă, dar cu ce ne ajută? Este mai puternică decât oricare dintre noi, cei de aici.

De abia mai putu fi auzită.

— Nimeni n-o poate convinge, zise altă voce din mulţime.

— Ne adulmecă, la fel că detectoarele olfactive!

— Trebuie s-o asasinăm…

— Să convingem pe cineva s-o ucidă!

— Cineva la care se poate renunţa…

Stettin aşteptă ca propunerile să înceteze. Din nou, mulţimea deveni nefiresc de tăcută. Până şi încreţiturile de persuasiune păreau că se domoliseră. Pe toată durata existenţei lor, oamenii aceştia îşi întrebuinţaseră talentele pentru a-şi croi drum în viaţă. În cele din urmă, se găseau printre cei asemenea lor, printre egali, iar „norocul” lor era tulburător de ineficient aici.

— Wanda i-a cerut ajutorul profesorului Seldon, rosti Stettin. Domnia sa a mers în audienţă la împăratul însuşi… Dar deocamdată nu cunoaştem rezultatul acestei întrevederi. Ar trebui să alcătuim un plan şi pentru posibilitatea eşecului. Este posibil să fim nevoiţi să facem ceva ce am încercat doar o dată până acum.

— Ce anume? Întrebară în acelaşi timp mai multe glasuri.

— Un efort comun. O dată, Wanda şi cu mine ne-am unit, accidental, capacităţile şi am înregistrat un oarecare

succes… Dar numai împotriva unui om obişnuit.

„Un judecător”, îşi aminti femeia. „Când bunicul a avut necazuri cu derbedeii aceia… „

— Cred că este posibil că zece, sau poate douăzeci dintre noi, antrenaţi să opereze la unison, ar putea fi eficienţi împotriva Varei Liso.

Mulţimea candidaţilor rămase tăcută câteva clipe.

— Ca s-o ucidem? Întrebă tânăra istoric.

— Poate că nu va fi necesară o acţiune atât de finală, interveni Wanda.

Ea şi Stettin discutaseră destul de aprins chestiunea, ceva mai devreme. Stettin susţinuse că uciderea lui Vara constituia singura opţiune sigură. Wanda afirmase la fel de energic că o crimă le-ar fi putut afecta cauza, dezbinându-i. Echilibrul dintre atâtea persoane persuasive era deja delicat.

Propria ei căsătorie era presărată de dificultăţi. Doi persuasivi care trăiau împreună de ani de zile, care erau intimi ore în şir, puteau găsi multe modalităţi unice de a se irita şi obstrucţiona reciproc.

— Nu voi ucide alt om, cu atât mai puţin unul de acelaşi fel cu mine, rosti ferm bruneta cu ochii scânteind de emoţie în faţa propriului ei idealism. Indiferent de pericolul în care m-aş putea găsi.

Stettin încleştă fălcile, apoi rosti:

— O asemenea acţiune ar fi aplicată doar în caz excepţional. Trebuie totuşi să-i antrenăm pe voluntari pentru un astfel de efort. Am o listă cu cei a căror ocupaţie îi aduce în locuri unde ar putea s-o întâlnească pe Vara…

Wanda îl ascultă citind numele respective. Cei nominalizaţi ieşiră din rânduri aidoma unor copii vinovaţi şi Stettin îi conduse în altă încăpere.

— Noi avem alte probleme de discutat, spuse Wanda sperând să-i distragă pe cei rămaşi. S-au ridicat întrebări legate de călătorie şi de sănătate, situaţii de familie şi

financiare ce trebuie soluţionate şi, desigur, instruirea în disciplinele lui Seldon…

Grupul se calmă şi oamenii se concentrară uşuraţi asupra acelor subiecte, fericiţi că deocamdată nu mai aveau pe cap şi grija lui Vara. Dornici să nu privească într-acolo.

Toţi erau ca nişte copii, gândi Wanda, fiecare în parte şi grupul ca un ansamblu; cu nimic superiori adolescenţilor stângaci, care se împleticesc prin viaţă cu puteri pe care de abia şi le-au identificat, pentru prima dată complet conştienţi de slăbiciunile cu care, până atunci, nu fuseseră nevoiţi să se confrunte.

Slăbiciuni ascunse de puterea de convingere.

„Suntem cu toţii schilozi!” Wanda îşi păstră chipul netulburat, dar la interior era răscolită de conflictele numeroase şi periculoase ce se apropiau. „Cum a putut Hari să aleagă un grup atât de straniu şi de dezorganizat ca să păzească întreaga istorie a omenirii?”

Uneori ea avea impresia că rătăcea printr-un vis; în momentele acelea nici chiar Stettin n-o putea linişti şi ajungea în pragul disperării.

Desigur, nu-i destăinuise nimic lui Hari.

Klia ieşi în timpul principalei perioade de somn, la aproximativ zece kilometri de locul unde coborâse în subteran. Deasupra acestei zone din Dahl, plafonul strălucea albastru-cenuşiu iar pe străzi se găseau numai muncitorii de noapte, cam o treime din totalul general. Nimeni n-o opri sau urmări.

În loc să contacteze pur şi simplu numărul de pe cardul primit de la bărbatul în haine verzi, Klia convinse un hacker mărunt din sudul Dahlului să-i spargă codul cardului. Căpătă astfel o adresă şi cardul acţionă ca o călăuză, scânteind şi zumzăind instrucţiuni, în vreme ce fata luă tranzitul, apoi un taxi, până în Pentare, o zonă administrativă aflată în umbra lui Streeling. Acolo cumpără un lector de holocărţi de putere imperială, îl conectă la un comunicator general şi ceru materiale din fişierele publice,

folosind creditele de informaţii pe care le câştigase cu luni în urmă din două slujbe minore. Citi despre Hari Seldon şi nepoata sa, Wanda Seldon. Se părea că Seldon nu era un persuasiv, totuşi bărbatul în verde spusese că nepoata sa deţinea Talentul. Cum îl căpătase atunci? Klia ceru informaţii despre tatăl lui Wanda Seldon Palver. Se numea Raych şi era dahlit.

Pentru o clipă, fata se mira şi se îngrijoră în acelaşi timp, totul dublat de un sentiment de mândrie. Dintotdeauna ştiuse că dahliţii erau oameni aparte.

Faptul că Wanda avea origine dahlită nu era totuşi îndeajuns ca să alunge suspiciunile feţei faţă de orice om care avea legături cu Palatul.

Pe de altă parte, Seldon prezisese sfârşitul Imperiului şi distrugerea Trantorului, stabilindu-şi o reputaţie negativă de vestitor al apocalipsei. Asta l-ar fi putut aduce în contradicţie cu Palatul; se zvonea chiar că avea să fie judecat pentru trădare.

Instinctiv, Klia detesta asemenea flecăreli vizionare. Prea adesea prezicătorii încercau să-şi organizeze propriile lor grupuri de acoliţi perfect ascultători, minuscule imperii personale în mijlocul unui Imperiu Galactic inimaginabil mai mare şi complet impersonal.

Numai departe de anul trecut, ea auzise despre un incident spectaculos petrecut în Temblar, pe ecuatorul Trantorului. Cincizeci de mii de discipoli ai unui mycogenian schismatic se sinuciseseră în masă, afirmând că receptaseră mesaje care-i anunţau sfârşitul iminent al planetei. Se părea că mesajele proveniseră din partea unor inteligenţe non-umane ce parazitau platformele imperiale defensive şi informatice de pe orbita Trantorului.

Klia habar nu avea de platformele cu pricina, însă era îndeajuns de isteaţă ca să înţeleagă că Seldon se asemăna cu fanaticii aceia şi nu-i putea aduce nimic bun.

Aşa cum spusese bărbatul în verde…

Urmând instrucţiunile cardului, de la platforma de tranzit sui pe un mic trotuar rulant, până la o arteră pietonală dubioasă, denumită Brommus Fair. Aceasta pătrundea până la jumătatea unui district în care bunurile erau depozitate înainte de a fi distribuite detailiştilor, pieţelor şi magazinelor din jurul zonei Streeling şi a Sectorului Imperial.

Klia se apropie de un antrepozit uriaş, care ajungea până la îmbinarea dintre plafon şi perete; deşi lăsa mult de dorit, zona era curată şi ordonată. La ora aceasta din zori, trecătorii erau chiar şi mai puţini decât în sudul Dahl-ului, totuşi fata îşi ascuţi simţurile la maximum.

Cardul o îndreptă către o uşiţă lăturalnică şi fata rămase privind-o câteva zeci bune de secunde, muşcându-şi buza inferioară. Ceea ce urma să facă părea un pas important şi posibil periculos, însă toate cuvintele bărbatului în verde sunaseră adevărate.

Îi spusese lucruri despre ea, despre natura ei, care o tulburaseră, o afectaseră profund.

Se pregătea să ciocănească în uşiţa lipsită de însemne, când aceasta se deschise pe neaşteptate spre interior, scârţâind. O siluetă masivă şi întunecată se aplecă mult, ca să poată ieşi, şi aproape că se izbi de fată. Klia sări îndărăt.

— Scuză-mă, mormăi silueta şi ieşi în lumina slabă proiectat de un reflector mic şi palid de pe zidul antrepozitului.

Era un bărbat cu statură de uriaş, umeri laţi, păr negru lucios şi o mustaţă formidabilă. Un dahlit!

— Intrarea principală este după colţ, rosti el cu un glas adânc, catifelat. În plus, e închis.

Klia nu întâlnise niciodată un bărbat atât de arătos, şi atât de… Fata căută să găsească termenul potrivit: blând. Înghiţind un nod, se strădui să articuleze:

— Mi s-a spus să vin aici. Un bărbat mi-a dat asta, întinse cardul. Era îmbrăcat în verde. Nu mi-a spus cum îl cheamă.

Dahlitul uriaş – cu peste două capete mai înalt decât orice dahlit văzut de ea până atunci – luă cardul cu degete masive, dar experte. Şi-l apropie de faţă şi miji ochii.

— Ăsta-i Kallusin, mormăi el. Coborî cardul şi Klia simţi ceva atingând-o ca o adiere uşoară, apoi pierind. Bănuiesc că acum este acasă, sau undeva unde nu poate fi contactat. Te pot ajuta cu ceva?

— Mi-a… Mi-a spus că o să-mi găsească… Un loc sigur.

— Aha! Bine, încuviinţă dahlitul. Se întoarse şi redeschise uşa. Poţi aştepta înăuntru, până apare.

Klia şovăi.

— Nu-ţi face griji, spuse uriaşul şi simpla ascultare a glasului său o făcu să-l creadă. Eu în nici un caz nu-ţi voi face nici un rău. Eşti o soră. Pe mine mă cheamă Brann. Vino înăuntru.

Brann închise uşa în urma lor şi-şi îndreptă spatele. În ciuda dimensiunilor lui, Klia nu simţea teamă; bărbatul se deplasa cu o graţie precaută, care ar fi putut să fie premeditată ca să n-o sperie sau jignească, dacă n-ar fi părut atât de naturală. Îi zâmbi.

— Din Dahl? O întrebă.

— Da.

— Majoritatea suntem din Dahl. Unii sunt din Misaro şi alţii din Lavrenti.

Ea înălţă sprâncenele.

— Sectoarele care dau valeţii cei mai buni, surâse scurt Brann. De când ştii?

— De când eram copil. Tu de când eşti aici?

— Numai de câteva luni. Kallusin m-a recrutat la echinocţiu. Am plecat din Dahl de cinci ani. Eram prea voinic ca să pot munci în puţurile de căldură.

Klia privi în jurul spaţiului uriaş în care intraseră şi zări o sumedenie de rafturi de depozitare industrială, ticsite cu lăzi, elevatoare automate străvechi şi greoaie, şi sisteme de benzi rulante pentru transport – tăcute şi abia întrezărindu-se în semiîntuneric.

— Ce-i aici? Întrebă ea.

— Kallusin lucrează pentru un individ pe nume Plussix, care importă mărfuri de pe alte planete şi le desface pe Trantor.

Brann porni pe o alee dintre stelaje, privi peste umăr şi spuse:

— Kallusin nu va apărea mai devreme de o oră. Îi place să doarmă mai mult. Vrei să ne vezi comorile?

— De ce nu? Ridică faţa din umeri.

Porni încetişor după uriaş, frecându-şi umerii cu palmele în răcoarea din antrepozit.

— Aici sunt lucruri de pe o mie de planete, rosti Brann cu vocea abia auzindu-se în spaţiile vaste.

Antrepozitul era mai mare decât crezuse fata; portaluri gigantice cu uşi rulante masive duceau spre săli şi mai cavernoase.

— În locurile de unde provin sunt considerate gunoaie şi, crede-mă, nu l-ar impresiona nici pe împărat. Însă Cenuşiii de aici, de pe Trantor, se dau în vânt după ele. Fiecare ungher de apartament are nevoie de o ferigă-înţepătoare uscată de pe Giacond, sau de o casetă de transă pre-imperială de pe Dessemer. Plussix le achiziţionează aproape pe degeaba, le scapă de conversie şi reciclare. Cumpără după aceea spaţiu de depozitare în navele alimentare goale ale furnizorilor de nutriment, ori de la negustorii independenţi cu dispensă imperială. Le aduce aici şi câştigă douăzeci la sută din valoarea transportului – mai bine decât Bursa Trantor. Peste treizeci de ani, va fi foarte bogat.

— N-am auzit niciodată de el.

— Nu vinde nimic direct. Birocraţilor le place să le spui poveşti, iar Plussix nu vorbeşte nici despre el. Eu nu l-am văzut niciodată şi cred că nici Kallusin nu l-a văzut.

— Şi atunci dă mărfurile unor buni povestitori?

Brann hurui uşor şi, încântată, Klia îşi dădu seama că bărbatul râdea.

— Da, rosti el privind-o apreciativ peste umăr.

Aproape subconştient, fata încercă să-l convingă să continue s-o privească. Dorea să înţeleagă mai clar ce gândea despre ea.

— Încetează, rosti Brann şi umerii i se încordară.

— Ce anume?

— Toţi cei de-aici încearcă asta şi nu-mi place. Nu are nici un efect asupra mea. Dacă vrei să afli ceva, întreabă-mă cu cuvinte.

— Îmi pare rău, spuse Klia cu toată sinceritatea.

Tonul lui fusese mai mult decât ofensat – parcă tocmai l-ar fi trădat un prieten!

— Da, bine, înţeleg că pentru voi e ceva firesc. O simt, dar asupra mea n-are nici un efect. Ţi-am zis că eşti o soră. Ştii ce-nseamnă asta?

— Cred… Că-nseamnă că eşti ca mine.

— Nu tocmai… Nu exact ca tine. Tu îi convingi pe oameni, pe când eu îi fac să se simtă fericiţi şi în largul lor. Nu-i pot sili să acţioneze într-un fel anume, dar le place să se găsească lângă mine. Şi mie îmi place să fiu printre oameni. Este ceva reciproc. Aşa că nu-i nevoie să mă convingi. Ajunge să mă-ntrebi.

— Aşa voi face.

— Pe de altă parte, urmă Brann, nu-mi cere să te privesc direct. Cel puţin o vreme… Am probleme cu femeile. De aceea am plecat din Dahl, nu pentru că n-aş fi putut munci în puţurile de căldură.

— Nu pricep.

— Sunt timid dintr-un motiv foarte clar.

— Mi-ar plăcea să-l cunosc.

— Bineînţeles, încuviinţă el amabil. Eşti femeie. Simt că mă placi. Şi mie îmi plac femeile… Mult. Cred că sunt minunate. Încântătoare. Aşa că mă îndrăgostesc, şi încă foarte repede. Dar ceea ce fac eu… Efectul pe care-l am… După un timp, se destramă şi femeile mă văd cum sunt în realitate: un tip mare şi solid, fără nici un viitor. Aşa că ele pleacă, iar eu rămân. Singur.

— Trebuie să fie foarte dureros, zise Klia deşi de fapt nu prea înţelegea motivul.

Ea însăşi era solitară de atâta vreme încât gândul singurătăţii n-o tulbura câtuşi de puţin. Pe de altă parte nu ştia clar nici ce înseamnă să fii îndrăgostit. Visele ei se refereau mai degrabă la satisfacerea sexualităţii decât la legături emoţionale profunde.

— Mie una îmi place să fiu singură. Nu prea îmi pasă ce gândesc alţii despre mine.

— Eşti norocoasă…

— Deci, cine spune poveşti despre obiectele astea ca să le vândă?

Klia dorea să schimbe subiectul. Timiditatea şi vulnerabilitatea lui Brann erau de-a dreptul atractive.

— Vânzătorii de pe Trantor, răspunse bărbatul. Echipa scrie rapoarte despre comori, noi anexăm rapoartele la documentele de vamă oficiale, le livrăm în pieţe şi Cenuşiii se înghesuie să le cumpere. N-ai văzut niciodată un anticariat cu obiecte de pe Lumile Exterioare?

— Nu.

— Ei bine, dacă vei rămâne mai mult pe aici, poate că cineva o să te ducă să vezi unul. Eu nu ies decât în perioadele de somn, când străzile sunt mai pustii.

Kallusin, bărbatul în verde-cenuşiu, stătea cu braţele încrucişate înapoia unui birou ridicol de mare. Suprafaţa acestuia era acoperită cu flecuşteţe de pe multe planete, toate inutile din câte îşi putea da seama Klia, dar interesante, sau poate având doar rolul de a distrage.

Brann rămase înapoia ei. Fata îl fixă cu privirea pe Kallusin, deşi simţea nevoia imperioasă de a se uita spre uriaşul dahlit; acesta deţinea şi alte talente, despre care nu-i pomenise un cuvânt. Pe de o parte, era corect – nici el nu cunoştea totul despre Klia.

— Persuasivii noştri alcătuiesc o echipă foarte stranie, ştii? Zâmbi Kallusin. Sunt foarte talentaţi, dar foarte bizari. Trebuie să stea cu ochii pe noi şi să menţină o disciplină

strictă aici, altfel se va afla despre locul acesta… Şi crezi că trantorienii ar fi încântaţi să ştie că există oameni cu aptitudinile lor? Oameni norocoşi… Oameni convingători… Oameni care izbutesc să se descurce în situaţii dificile… Deşi există şi un amănunt interesant: niciunul dintre ei n-a ajuns în Palat. Toţi rămân la aproximativ acelaşi nivel al reuşitelor şi se feresc de politică. Asta ţi se pare raţional, Klia Asgar?

— Nu, clătină fata din cap. Noi ar trebui să conducem totul, dacă spusele tale sunt adevărate.

— Ei bine, se pare că voi vă autolimitaţi. Sunteţi mulţumiţi să vă trăiţi viaţa şi să lăsaţi problemele cruciale pe seama oamenilor normali. Nu pricep care este motivul pentru asta… Totuşi Neguţătorul Plussix este încântat de tovărăşia voastră. Îţi dai seama că nu-l vei întâlni niciodată pe Plussix, nu în mod direct, chiar după ce ni te alături şi depui un jurământ?

— Nu mă deranjează, zise Klia.

— Nu-ţi stârneşte curiozitatea?

— Nu, pufni ea. Ce trebuie să fac?

— Mai întâi să făgăduieşti că vei învăţa să-ţi controlezi talentele în prezenţa toVarăşilor tăi persuasivi. Îndeosebi tu, Klia Asgar. Eşti unul dintre cei mai puternici persuasivi pe care i-am întâlnit vreodată. Dacă te-ai antrena corespunzător, ne-ai putea sili pe toţi să stăm în mâini, dar noi am şti despre ce este vorba şi am fi nevoiţi să te ucidem.

Klia încercă un fior uşor de alarmă. Nu încercase niciodată realmente să se controleze; crescuse cu talentul acesta, folosindu-l în mod firesc şi reflex, aşa cum întrebuinţa limbajul, poate chiar într-o măsură mai mare, fiindcă nu era prea vorbăreaţă.

— Bine, aprobă ea.

— În schimb, noi te vom proteja, te vom ascunde şi-ţi vom oferi de lucru. Şi… Vei fi intervievată de Neguţătorul Plussix.

— Ah, bun, murmură fata.

— Nu trebuie să te temi de el, hurui în felul său blând Brann.

— Nu mă tem.

— Este diform, zise Kallusin. Aşa am dedus eu. Nu ne spune nimic, dar… Făcu un gest larg din braţ, cuprinzând încăperea în care se găseau, antrepozitul şi camerele de locuit. El asigură totul. Ipoteza mea, pe care i-am şi comunicat-o de altfel, este că Plussix e un tip de mentalist aparte, nu foarte priceput în convingere sau în menţinerea relaţiilor sociale, ci încântat să fie înconjurat de cei cu talentul tău. Niciodată însă nu a confirmat sau infirmat ceva.

— Mda, mormăi Klia.

Voia să termine cu ceremoniile şi să se ducă în camera ei. Dorea să fie singură şi să se odihnească. De zile întregi nu dormise ca lumea. Odihnă… Şi mâncare. De când sosise la antrepozit, Brann o dusese de două ori la cantina angajaţilor şi se îndopase realmente, dar totuşi continua să se simtă flămândă.

Îşi înfrână dorinţa de a privi spre Brann şi rămase cu ochii la Kallusin.

— Mă bucur mult că ai venit alături de noi, spuse acesta strângându-şi buzele netede ca de prunc.

Nici nu zâmbea, nici nu se încrunta, însă ochii lui, deşi nu se clinteau, păreau să o scaneze pentru orice detaliu important.

— Îţi mulţumesc, adăugă şi se întoarse către fereastră cu vederea spre hala principală a antrepozitului.

Brann atinse uşor umărul fetei, iar ea tresări, apoi îl urmă afară din odaie.

— Când o să depun jurământul? Îl întrebă.

— Ai făcut-o deja, acceptându-ne ospitalitatea şi neîntrebându-l pe Kallusin dacă poţi pleca.

— Nu mi se pare corect. Ar trebui să cunosc toate regulile.

— Nu există nici o regulă, decât să rămâi aici, să nu-ţi utilizezi talentele asupra noastră sau asupra altora din

exterior… Decât dacă eşti instruită să o faci… Şi să nu spui nimănui despre existenţa noastră.

— De ce nu treceţi toate condiţiile astea într-un jurământ?

— De ce ne-am sinchisi s-o facem?

— Şi tu? Mă faci întruna să-mi doresc să mă uit la tine. N-ar trebui să încetezi?

Brann clătină solemn din cap.

— Nu fac absolut nimic, declară el.

— Nu-mi spune mie asta! Nu sunt idioată.

— Poţi crede ce vrei. Dacă doreşti să te uiţi la mine este numai pentru că tu o vrei.

Tăcu o clipă şi continuă cu glas scăzut:

— Pe mine nu mă deranjează. Nu în cazul tău.

Porni înaintea ei pe un coridor industrial, îngust şi cenuşiu, iluminat de globuri simple, în lungul căruia se înşiruiau uşi închise. Klia simţi un val de furie faţă de presupunerea bărbatului.

— Poate că ar trebui să te deranjeze! Strigă ea. Poate că ar trebui să-ţi faci griji! Nu sunt o persoană foarte amabilă!

Brann ridică din umeri şi-i întinse cardul ID, care-i slujea şi drept cheie a camerei pe care o primise.

— Odihneşte-te şi simte-te bine, îi spuse. Probabil că nu ne vom mai vedea un timp. Eu plec cu Kallusin, să însoţim un transport de bunuri în Mycogen. Este posibil ca negocierile să dureze câteva zile.

— Bine, rosti sec Klia şi introduse cardul în fanta uşii.

Intră iute în cameră şi trânti uşa înapoia ei.

Vreme de câteva secunde de-abia văzu interiorul încăperii, atât era de furioasă pe sine. Se simţea slabă şi manipulată. Depusese un jurământ, fără să-i cunoască conţinutul! Plussix i se părea un personaj monstruos.

Treptat, mobilierul odăii se focaliză. Nimic luxos, dar nici deprimant – în tonuri blânde de verde şi gri, cu accente aurii. Un pat cu o saltea simplă din spumă poliuretanică, nu prea veche, un dulap, o comodă, un birouaş cu scaun, apoi alt scaun, nu mai mare decât celălalt, dar capitonat. O

plafonieră, iar pe birou o veioză. Tot pe birou se afla un lector de holocărţi.

Încăperea era lată de trei metri şi lungă de aproximativ trei metri şi jumătate. Era camera cea mai frumoasă pe care o avusese Klia de când plecase de acasă, chiar mai frumoasă decât dormitorul micuţ din copilărie. Se aşează pe marginea saltelei.

Faptul că o atrăgeau bărbaţii, orice bărbaţi, era o slăbiciune pe care nu şi-o putea îngădui acum. Avea convingerea că idealul visurilor ei, un dahlit înalt şi puternic, nu corespundea cu Brann… Deşi acesta era dahlit, înalt, puternic şi cu o mustaţă minunată.

„Data viitoare”, îşi jură fata, „nici n-o să mă mai uit la el!”

Cu excepţia ochilor, Lodovik stătea nemişcat, în timp ce Daneel rula altă diagnoză, ultima înainte de plecarea spre Eos.

— Nu exista nici o afecţiune vizibilă pe care s-o pot detecta aici, anunţă Daneel când maşinăriile vechi îşi terminară treaba, însă tu eşti un model mai recent decât aparatele acestea. Cred că ele nu ating nivelul tău.

— Tu te-ai investigat vreodată?

— Frecvent, la câţiva ani, dar nu cu aceste instrumente. Pe Trantor sunt bine ascunse altele de calitate superioară. A trecut totuşi un secol de când n-am mai fost pe Eos şi acumulatorii mei trebuie înlocuiţi. De aceea, te voi însoţi. Mai am şi un alt motiv. Trebuie să aduc înapoi un robot… Dacă reparaţiile şi upgrade-ul ei s-au desfăşurat cu bine.

— O formă feminină?

— Da.

Lodovik aşteptă detalii, însă Daneel păstră tăcerea. Dintre milioanele de roboţi cu forme feminine care, cândva, fuseseră atât de populare în rândul oamenilor, el cunoştea unul singur încă activ: Dors Venabili… Care se găsea de câteva decenii pe Eos.

— Nu ai încredere în mine, aşa-i? Întrebă Lodovik.

— Nu, răspunse Daneel. Nava ar trebui să fie gata. Cu cât ajungem mai repede pe Eos, cu atât ne putem întoarce mai curând. Detest să fiu departe de Trantor. Momentul critic al Răspântiei se apropie.

Foarte puţine nave imperiale mai opreau acum pe Madder Loss, dar Daneel aranjase de câteva luni să fie preluat de nava unui Negustor şi nu era dificil să-l îmbarce şi pe Lodovik ca pasager suplimentar. Nava urma să-i transporte la periferia îngheţată a sistemului lui Madder Loss, până la un asteroid de gheaţă care nu avea nume, ci doar un număr de catalog stelar: ISSC-1491.

Stăteau acum pe platforma de îmbarcare a unui astroport îndepărtat aflat sub cerul liber. Soarele strălucea şi insectele zumzăiau prin văzduh, polenizând câmpurile de floarea-soarelui ce înconjurau clădirile scunde de beton şi plastoţel.

Lodovik continua să aprecieze conducerea şi prezenţa lui Daneel, dar cât timp avea s-o mai facă? De fapt, Lodovik îşi suspendase complet iniţiativa de la sosirea pe Madder Loss, temându-se de o confruntare cu Daneel. Totuşi tipul său de robot umaniform utiliza iniţiativa în multe modalităţi importante, nu doar pentru a determina căi de acţiune pe scară mare. El nu putea suprima gândurile ce proveneau din mentalitatea sa esenţială. „Daneel va ţine omenirea în loc. Oamenilor trebuie să li se îngăduie să-şi aleagă singuri soarta. Noi nu înţelegem spiritul lor animalic! Noi nu suntem aidoma lor!”

Daneel însuşi afirmase că minţile omeneşti şi destinul nu erau uşor de înţeles de către roboţi, poate chiar de nimeni. Este o nebunie să le controlezi şi direcţionezi istoria! Nebunia extravagantă a maşinilor scăpată de sub control.

Ceva nefamiliar îi străbătuse procesele gândirii, vestigiul unui glas pe care-l auzise şi mai înainte.

Daneel discuta cu căpitanul navei – un bărbat scund şi musculos, cu piele albă ca făina şi chip crestat în mod

tradiţional – după care se răsuci şi-i făcu semn lui Lodovik să i se alăture. Căpitanul îi adresă un rânjet energic.

În clipa îmbarcării, Lodovik se întoarse şi privi panoramă. Peste tot insecte, pe toate planetele care puteau fi locuite de oameni, semănând între ele, cu variaţiuni locale minore, explicabile în general prin intervenţiile genetice de-a lungul mileniilor. Toate adecvate menţinerii ecosistemelor ce duceau la apariţia civilizaţiei omeneşti.

Pe Madder Loss nu exista absolut nici un animal sălbatic. Acestea puteau fi găsite doar pe cele cincizeci de mii de planete desemnate ca grădini zoologice şi parcuri de vânătoare: planetele-grădini atât de îndrăgite de Klayus, pe care cetăţenii aveau acces numai cu autorizaţie imperială. O dată, Lodovik văzuse alocările bugetare destinate acestor rezervaţii. Chen dorise să le închidă, fiind cheltuieli inutile, dar Klayus intervenise direct pentru păstrarea lor şi avusese loc un troc complicat, la care Lodovik nu participase.

Robotul se întrebă acum în ce fel apăruseră toate planetele-grădini, sau cele îmblânzite şi betonate pe care le populau oamenii. Atâtea episoade ale istoriei care nu-i erau disponibile! Atâtea întrebări ce clocoteau acum, ieşind la suprafaţă de sub limitările autoimpuse!

Trapa navei se închise înapoia sa şi Lodovik îşi mască o turbulenţă algoritmică, pe care în termeni umani ar fi numit-o „panică intelectuală” – nu faţă de spaţiile închise ale navei, ci faţă de florile curiozităţii care îi îmboboceau în minte!

În cabina lor micuţă, Daneel aşează cele două bagaje de mână în stelajele corespunzătoare şi deplie din perete un scaun. Lodovik rămase în picioare. Daneel încrucişă braţele pe piept.

— Nu vom fi deranjaţi, rosti el. Aici putem funcţiona la nivelul de consum minim. În şase ore ar trebui să ajungem la locul de întâlnire, iar de acolo, în trei zile vom fi pe Eos.

— Cât mai avem la dispoziţie înainte ca să pierzi controlul situaţiei de pe Trantor?

— Cincisprezece zile, dacă nu intervin situaţii neprevăzute. Iar acolo unde sunt implicaţi oamenii, situaţiile acestea se ivesc cu regularitate.

Vara de abia îşi putea stăpâni furia. Ridică pumnii spre Sinter, care se retrase cu un surâs de neîncredere şocată, şi-i dădu ocol în biroul mare al relaţiilor cu publicul. Din coridoarele adiacente, mai mulţi Cenuşii, care împingeau cărucioare sau purtau valize, asistau la această înfruntare cu priviri de uimire şi o satisfacţie mascată, incoloră.

— Asta-i o idioţenie! Şuieră spre el, apoi coborî glasul. Îndepărtează ameninţarea… Şi ei se vor regrupa! După aceea, vor porni după mine!

Maiorul blond, umbra ei permanentă şi acum extrem de iritantă, valsa ineficient împrejur, încercând să se interpună. Vara îl ocolea însă cu tot atâta dexteritate. Sinter avea senzaţia că se găsea în mijlocul unei mici şi stânjenitoare revolte. Păşind în lateral spre uşa deschisă a cabinetului său particular, reuşi să dirijeze minifurtună aceea într-un loc mai puţin public.

— I-aţi pierdut urma! Repetă el cu un sunet jumătate lătrat, jumătate suspin după ce o Cenuşie închise uşa în urma lor.

Cenuşia se mulţumise să-i privească pe cei trei, după care îşi văzuse netulburată de treburi.

— Am fost târâtă! Urlă Vara.

Lacrimi îi ţâşniră din ochi şi i se revărsară pe obraji. Brusc, Namm îşi opri dansul şi rămase locului, tremurând din toate încheieturile, cu membrele tresăltându-i necontrolate. Roti apoi capul în căutarea unui scaun, zări unul într-un colţ şi se prăbuşi în el. Sinter îl privea cu ochi holbaţi.

— Tu ai făcut asta? O întrebă pe Vara.

Femeia închise gura cu un clic slab al dinţilor, lăsă pe spate capul, pe gâtul lung şi subţire, şi se uită spre maior.

— Bineînţeles că nu. Deşi a fost abominabil şi necooperant.

— Stresul…, izbuti maiorul să articuleze printre dinţii încleştaţi care-i clănţăneau.?

Sinter continua s-o fixeze pe Vara, până ce femeia îşi dădu seama că trezea nişte suspiciuni foarte nesănătoase. Namm se scuturǎ, se potoli şi reuşi să se scoale în picioare, înghiţind un nod imens. Adoptă o poziţie de drepţi destul de ridicolă şi-şi focaliză atenţia asupra peretelui opus.

— Cum aţi pierdut-o? Întrebă Sinter încet, privind între cei doi.

— N-a fost vina ei, declară maiorul.

— Am întrebat-o pe ea, interveni consilierul.

— Este foarte rapidă şi mi-a simţit prezenţa. Începu Vara. Agenţii tăi, poliţaii tăi incompetenţi n-au fost îndeajuns de rapizi ca s-o prindă – iar acum ea a dispărut şi tu nu vrei să mă laşi s-o găsesc!

Sinter ţuguie buzele gânditor, de parcă aşteptau să fie sărutate. Era o expresie ridicolă şi brusc, în inima lui Vara, ceea ce începuse ca admiraţie şi iubire se transformă în amărăciune şi ură.

Cu toate acestea, nu-şi trădă sentimentele. Deja spusese prea multe, mersese prea departe. „L-am şfichiuit pe maior?” îl privi uşor vinovată pe bărbatul rigid şi tăcut. Trebuia să-şi controleze talentele cu mai mare atenţie.

— Împăratul mi-a interzis în mod specific continuarea cercetărilor noastre. Nu pare la fel de interesat ca noi faţă de aceste… Persoane. Deocamdată nu intenţionez să insist şi să încerc să-l conving să-şi schimbe decizia. Are părerile lui, care trebuie respectate.

Vara rămase cu mâinile încrucişate.

— A fost convins de Hari Seldon că acţiunea noastră poate căpăta o conotaţie politică neplăcută.

Femeia căscă larg ochii.

— Dar Seldon este de partea lor!

— În privinţa asta nu suntem siguri.

— Nepoata lui m-a recrutat pe mine!

Sinter se întinse şi o apucă de încheietura mâinii, apoi o strânse uşor. Ea se strâmbă.

— Detaliul acesta va rămâne numai între noi doi. Acţiunile nepoatei lui Seldon pot, sau nu, să fie legate de Corbul însuşi. Poate că toată familia lor este nebună – fiecare în felul său.

— Dar am discutat…

— Seldon este un om terminat. După judecarea procesului său, îi vom putea urmări pe cei cu care este intim legat. După ce Chen îşi va termina treaba, împăratul nu va avea nimic împotrivă ca noi să curăţăm resturile.

O privi cu milă pe femeie.

— Ce este? Se înfioră ea.

— Să nu crezi niciodată că eu renunţ. Niciodată. Ceea ce fac este mult prea important.

— Bineînţeles, încuviinţă Vara înfrântă şi privi covorul pluşat de sub biroul consilierului, cu modelul de flori roşii şi cafenii gigantice.

— Ne vom relua acţiunile, şi încă în scurt timp. Deocamdată însă ne limităm pur şi simplu entuziasmul şi dedicaţia, şi aşteptăm.

— Am înţeles.

— Te simţi bine acum? Se întoarse Sinter către tânărul maior.

— Da, domnule.

— Ai avut probleme cu sănătatea în ultima vreme?

— Nu, domnule.

Consilierul păru că nu mai este interesat de problemă şi-i făcu semn lui Namm să se retragă. Ofiţerul cel blond se execută rapid, închizând silenţios uşa după el.

— Ai fost marcată de stres, rosti Sinter.

— Probabil, zise Vara şi umerii i se gârboviră, îi surâse fără vlagă.

— Ai nevoie de odihnă şi divertisment. Sinter scoase din buzunar un card de credite. Acesta îţi va oferi acces în

centrul comercial cu circuit închis al Sectorului Imperial. Poate că nişte cumpărături te vor relaxa.

Fruntea lui Vara se încreţi, apoi se destinse şi, surâzând, femeia luă cardul.

— Mulţumesc.

— Nu-i mare lucru. Revino peste câteva zile, poate că situaţia se va schimba. O să-ţi atribui alt ofiţer pentru protecţie.

— Mulţumesc.

Sinter îi atinse cu un deget bărbia. Să nu uiţi cât de valoroasă eşti, îi spuse şi, în secret, fu dezgustat de expresia cerşind atenţie de pe faţa neatrăgătoare a femeii.

Deşi avea să compară singur în faţa Comisiei pentru Siguranţă publică, Hari ştia perfect că avea nevoie de sfaturi din partea unui expert legal. Asta însă nu-l oprea să deteste întâlnirile cu consilierul său, Sedjar Boon.

Boon era un avocat experimentat care se bucura de reputaţie. Îşi desăvârşise instruirea în municipalitatea Bale Nola din Sectorul Nola, cu tutori deţinând decenii de activitate în legile întortocheate, atât Imperiale cât şi Cetăţeneşti.

Trantorul avea zece constituţii oficiale şi tot atâtea seturi de legi formulate pentru diversele clase de cetăţeni; existau practic milioane de adnotări cuprinse în zeci de mii de volume despre felul în care interacţionau aceste statuturi. La fiecare cinci ani, pe planetă se ţineau convenţii care să amendeze şi actualizeze legile, multe fiind transmise în direct aidoma unor evenimente sportive pentru satisfacţia milioanelor de Cenuşii, care apreciau procedurile legale prăfuite şi teribil de amănunţite mai mult decât sporturile fizice. Se afirmă că tradiţia respectivă avea cel puţin vechimea Imperiului, dacă nu era cumva mai îndepărtată.

Hari se simţea recunoscător că unele aspecte ale legii imperiale erau private.

Boon întinse noile rezultate ale cercetărilor pe biroul din cabinetul matematicianului şi privi, ridicând din sprâncene,

spre Primul Radiant aflat pe un colţ al mesei. Hari aşteptă răbdător ca avocatul să-şi alinieze şi regleze autogrefierii şi lectorii holocărţilor.

— Îmi cer scuze că durează aşa mult, domnule profesor, începu Boon aşezându-se în faţa lui, dar cazul dumitale este unic.

Hari zâmbi şi încuviinţă din cap.

— Legile pe baza cărora ai fost chemat în faţa judecătorilor Comisiei pentru Siguranţă Publică au fost modificate de 42.015 ori de la stabilirea cărţilor Codurilor, acum 12.005 ani. Trei sute de versiuni modificate continuă să fie considerate existente, active şi relevante, şi adesea ele se contrazic reciproc. Legile ar trebui să se aplice egal tuturor claselor şi în acelaşi timp să se fundamenteze pe legea Cetăţenească, dar… Nu trebuie să-ţi spun că aplicarea lor se face în mod diferit. Deoarece Comisia pentru Siguranţă Publică şi-a asumat autoritatea prin decret imperial, ea poate alege dintre oricare aceste seturi de legi. Bănuiala mea este că te vor judeca pe bază mai multor seturi simultan, ca meritocrat sau chiar deviaţionist, şi nu vor dezvălui seturile respective decât după începerea procesului. Eu am ales seturile cele mai probabile, cele care oferă Comisiei libertatea cea mai mare în cazul dumitale. Acestea sunt numerele lor, şi ţi-am extras şi materiale din holocărţi pentru studiu…

— Perfect, aprobă Hari fără urmă de entuziasm.

— Deşi ştiu că nici măcar nu te vei deranja să-ţi arunci ochii peste ele, nu-i aşa, domnule profesor?

— Probabil că nu.

— Uneori laşi o impresie de superioritate îngâmfată, dacă-mi permiţi să ţi-o spun.

— Comisia mă va judeca după cum va crede de cuviinţă, iar verdictul va fi în avantajul lor. S-a îndoit cineva de asta vreo clipă?

— Nu. Poţi însă invoca anumite privilegii care pot amâna la nesfârşit executarea oricărei sentinţe, mai ales dacă unul

dintre seturi cuprinde şi independenţa Universităţii Streeling, conform Tratatului dintre Palat şi Meritocraţie, încheiat în urmă cu două sute de ani. Pentru că într-adevăr te confrunţi cu acuzaţiile de incitare şi trădare – în clipa de faţă sunt 39 de capete de acuzare. Linge Chen te poate condamna cu uşurinţă la moarte.

— Ştiu, încuviinţă Hari. M-am mai confruntat cu tribunale.

— Dar nu cu unele conduse de comisarul-şef. Se ştie despre el că este un expert în jurisprudenţă, viclean şi precis.

Informerul de pe biroul lui Hari piui şi pe display-ul micuţ se derulă un mesaj-text. Era o listă a întâlnirilor din săptămâna curentă, dintre care cea mai importantă urma să aibă loc peste mai puţin de o oră, cu Gaal Dornick, student şi matematician de pe una dintre Lumile Exterioare.

Boon continua să vorbească, dar Hari ridică mâna. Consilierul se opri încrucişă braţele, aşteptându-şi clientul să reflecteze.

Mâinile lui Hari, împestriţate de petele vârstei, se întinseră spre un notepad mic şi gri pe care efectuă rapid o serie de operaţii. După aceea, plasă notepad-ul în nişa-port de lângă Primul Radiant. Rezultatele proiectate acoperiră jumătate din peretele opus al odăii şi erau foarte spectaculoase, dar nu însemnau nimic pentru avocat.

Matematicianului îi spuneau însă o mulţime de lucruri. Hari deveni agitat şi se ridică de pe scaun, plimbându-se prin faţa unei ferestre false care arăta câmpuri aflate sub cerul liber de pe planeta sa natală, Helicon. Dacă ştiai unde să priveşti pe fereastră, l-ai fi putut zări în depărtare pe tatăl lui Hari îngrijind plante farmaceutice modificate genetic. Matematicianul adusese cu decenii în urmă imaginea, de pe Helicon, însă n-o montase decât cu un an în urmă. Se gândea tot mai des la părinţii lui. Acum privi silueta din timpul şi locul acela îndepărtat, se încruntă şi întrebă:

— Cine este avocatul tânăr cel mai bun din firma dumitale? Nu cel mai scump – nu aşa scump ca dumneata!

— Dar la fel de bun?

Boon izbucni în râs.

— Te gândeşti să mă înlocuieşti, domnule profesor?

— Nu. În scurt timp va sosi un membru foarte important al echipei mele, un matematician tânăr şi excepţional. Din pricina asocierii cu mine, va fi arestat aproape imediat. Bineînţeles, va avea nevoie de un avocat.

— Îl pot prelua şi pe el, domnule profesor, cu o creştere foarte mică a onorariului, dacă aceasta te îngrijorează. Cazurile fiind paralele…

— Nu. Dacă va putea, Chen va face dezastru în jurul meu, dar în cele din urmă nu-mi va clinti nici un fir de păr din cap. Trebuie să-mi protejez oamenii cei mai buni, ca să poată continua şi după pronunţarea verdictului.

Boon făcu o grimasă exagerată şi ridică două degete, aidoma unui şcolar.

— Domnule profesor, reputaţia dumitale de prooroc este mult prea răspândită pentru ca să mă simt confortabil din punct de vedere profesional. Totuşi, în numele a tot ce este Cosmic, poţi şti aşa ceva despre comisarul-şef?

Pentru o clipă, ochii lui Hari părură gata să-i sară din orbite şi avocatul se aplecă puţin în faţă, vizibil îngrijorat pentru sănătatea bătrânului.

Hari inspiră adânc şi se relaxă.

— Este un Moment de Răspântie, spuse el. Ţi-aş putea explica totul, dar sunt convins că te-ar plictisi în aceeaşi măsură în care mă plictisesc şi pe mine toate aiurelile acestea juridice. Îţi acord încredere şi îţi urmez sfaturile, fără să-ţi cunosc meseria, domnule avocat. Te rog să mă accepţi în aceleaşi condiţii.

Boon strânse din buze şi-şi examină curios clientul.

— Lors Avakim, fiul partenerului meu, este un tânăr inteligent şi de viitor. A activat câţiva ani în legislaţia

constituţională imperială, participând ca asistent în dosare ale Comisiei pentru Siguranţă Publică.

— Avakim…

Hari sperase ca numele respectiv să fie menţionat. Lucrurile se simplificau considerabil. Ştia că Boon era un avocat bun, însă bănuia că nu era atât de independent pe cât ar fi dorit. Lors Avakim era un potenţial membru al Proiectului Enciclopedia, divizia legislativă. Depusese cererea cu un an în urmă. Era idealist, energic, încă necopt. Hari se îndoia că Boon cunoştea legătura lui cu Proiectul.

— Este îndeajuns de priceput ca să-l scape pe matematicianul meu de orice necazuri cu escrocii ăştia?

— Aşa cred.

— Bine. Te rog, trece-l atunci în echipa legală a Proiectului, pentru matematicianul Gaal Dornick, nou-sosit pe Trantor. Domnule avocat, mă tem că azi va trebui să punem capăt mai repede şedinţei noastre. Trebuie să mă pregătesc pentru întâlnirea cu Dornick.

— Unde stă?

— La hotel Luxor.

— Şi când îl vor aresta? Întrebă Boon cu un zâmbet strâmb.

— Mâine, răspunse Hari şi tuşi în pumn. Scuză-mă! De vină este probabil praful din toate legile astea moarte, arătă el spre holocărţi.

— Desigur, aprobă tolerant avocatul.

— Mulţumesc, zise Hari şi indică uşa camerei.

Boon îşi strânse materialele şi deschise uşa, apoi se întoarse către matematician.

— Procesul este peste trei săptămâni, domnule profesor. N-a mai rămas mult timp.

— În timpul unei crize Se…

Se opri; fusese cât pe aici să spună „criză Seldon”.

— În timpul unui Moment de Răspântie, domnule avocat, în numai trei săptămâni se pot întâmpla foarte multe lucruri.

— Pot să-ţi vorbesc deschis, domnule profesor?

— Cum să nu, aprobă Hari pe un ton care implica dorinţa ca vorbele să fie cât mai puţine.

— Aparent priveşti cu dispreţ profesiunea mea, totuşi susţii că eşti un student al fluxurilor şi refluxurilor culturale. Legea este cadrul general, anatomia stabilă dar în permanentă creştere a oricărei culturi.

— Sunt un om imperfect, domnule avocat. Am multe lipsuri. Dorinţa mea cea mai mare este ca, atunci când greşesc, cei din jurul meu să vadă ce nu pot face eu şi să-mi corecteze erorile. La revedere!

Chen îl primi pe Boon, singur, în reşedinţa sa personală din Pavilionul Comisiei, şi-i acordă cinci minute ca să descrie întâlnirea cu Seldon.

— Sire, rosti avocatul, îl admir pe omul acesta, dar parcă nu i-ar păsa prea mult de ceea ce se va întâmpla. Părea mai interesat să asigure protecţia unui student, sau ajutor de-al lui, care a sosit recent pe Trantor.

— Cine anume?

— Gaal Dornick.

— Nu-l cunosc. Este nou înrolat în acest Proiect Psihoistorie, nu?

— Cred că da, sire.

— În Universitate şi Bibliotecă există cincizeci de persoane care lucrează la Proiectul lui Seldon, aşadar Dornick este al cincizeci şi unu-lea?

— Da.

— Dar înapoia acestor cincizeci, sau cincizeci şi una de persoane, există încă o sută de mii, risipite pe tot Trantorul, cu câteva mii staţionate în sateliţii alimentari şi câteva sute lucrând în staţiile receptoare din sistemul planetar. Niciuna în staţiile defensive. Toate sunt loiale şi se comportă cu dedicaţie, fără să atragă atenţia asupra lor. În mod premeditat, Seldon se transformă într-un paratrăsnet care să devieze atenţia de la aceste activităţi secundare. O realizare remarcabilă pentru un om atât de ignorant în

privinţa legislaţiei şi atât de dispreţuitor faţă de amănuntele manageriale, pe cât pare el să fie.

Boon depistă repede critica implicită.

— Nu-l subestimez, domnule comisar-şef. Mi-aţi ordonat însă să-i ofer consiliere juridică, iar el nu pare deloc interesat.

— Poate că ştie că-mi raportezi.

— Mă îndoiesc.

— Nu este foarte probabil, totuşi este un individ inteligent. Ai studiat lucrările lui de psihoistorie?

— Numai în măsura în care sunt asociate capetelor de acuzare pe care le veţi folosi pesemne. Boon se uită la Chen cu un respect plin de speranţe. Sarcina mea ar fi mult mai simplă, dacă aş şti care pot fi acuzaţiile acelea.

Chen îl privi cu amuzament.

— Nu, zise el. Majoritatea Cenuşiilor mei şi cu siguranţă majoritatea juriştilor sunt de părere că Seldon este un sonat inofensiv şi amuzant, un alt meritocrat escroc care aspiră să fie deviaţionist. Pe Trantor este privit cu afecţiune. Vestea procesului său este deja prea răspândită. S-ar putea chiar ca publicitatea să fie în avantajul lui, în felul acesta crescând asupra noastră presiunea de a anula acuzaţiile sau chiar de a renunţa la proces. El ar putea s-o facă foarte uşor, în calitate de universitar respectat – un meritocrat creativ de stil vechi, care este tiranizat de nobilimea decadentă şi crudă.

— Să iau asta ca sugestie, domnule comisar-şef? Ar fi o pledoarie elegantă.

— Câtuşi de puţin, mârâi Chen şi se aplecă puţin înainte. Nu te aştepta să muncesc în locul tău. A discutat strategia asta cu tine?

— Nu, sire.

— Vrea să fie judecat. Se foloseşte de procesul acesta. Cumva îi este util… Ciudat!

Boon îl studie câteva secunde pe comisarul-şef, apoi spuse:

— Pot vorbi deschis?

— Bineînţeles.

— Deşi poate fi adevărat că vorbele şi prezicerile lui Seldon pot fi interpretate ca trădătoare, ar fi mult mai rezonabil dacă comisarii l-ar ignora pur şi simplu. Desigur, organizaţia lui este vastă – asociaţia cea mai mare de intelectuali din exteriorul Universităţii – dar este dedicată unor scopuri paşnice. Se afirmă că ar fi vorba despre o Enciclopedie, aşadar ceva strict scolastic! Nu vă înţeleg motivele pentru care-l aduceţi în faţa judecăţii. Vă folosiţi de Hari Seldon?

— Ghinionul meu, surâse celălalt, este să fiu considerat atotştiutor. Nu sunt omniscient, dar nici omnivor politic, înghiţind şi transformând în avantajul meu toate evenimentele ce se petrec în jur.

Era evident că nu dorea să spună mai multe.

— Nici nu v-am considerat aşa, domnule comisar-şef. Îmi puteţi răspunde la o ultimă întrebare – din considerente pur egoiste şi profesionale, pentru a evita eforturile excesive atunci când sunt multe de făcut şi prea puţin timp la dispoziţie?

— Să zicem că da, încuviinţă Chen răsfrângând buza într-un fel care anunţa că nu va fi prea mărinimos.

— Îl veţi aresta pe Gaal Dornick?

Chen reflectă câteva momente, apoi spuse:

— Da.

— Mâine, sire?

— Bineînţeles.

Boon îşi exprimă mulţumirea şi, spre imensa lui uşurare, Chen îşi luă rămas bun.

După plecarea avocatului, Chen apelă arhivele personale şi petrecu câteva minute, căutând prima menţiune a judecării lui Seldon pentru trădare, făcută de el sau în prezenţa lui. Ar fi putut să jure că el sugerase primul acest lucru, dar înregistrările dovedeau că se înşelase. Lodovik Trema fusese primul care amintise aşa ceva, într-o conversaţie foarte subtilă, petrecută cu mai puţin de doi ani

în urmă. Acum procesul avea să se dovedească simultan stingheritor şi foarte oportun – în tot cazul mai degrabă oportun! O unealtă măruntă cu care să cureţe Palatul… Cum putuse Lodovik să ştie, cu atâta timp în urmă, că aşa aveau să se deruleze lucrurile?

Închise fişierele şi rămase tăcut pentru zece secunde. Ce ar fi făcut Lodovik în această situaţie ca să obţină avantaj politic maxim?

Comisarul-şef se îndreptă în scaun şi-şi alungă un sentiment de deprimare. Să ajungi să te bizui în asemenea măsură pe un singur om! În mod clar era un semn de slăbiciune.

„Nu mă voi mai gândi la el”, îşi jură Chen.

Klia se trezi auzind o bătaie uşoară la uşă şi se îmbrăcă iute. Când deschise, fu dezamăgită, apoi bucuroasă, descoperind că nu era Brann, ci un alt tânăr, mult mai puţin chipeş şi nu dahlit.

Era micuţ şi părea şiret, un misaroan cu nas lung şi piele presărată de cicatricele encefalitei. Nu vorbea şi-şi anunţă misiunea prin limbajul semnelor folosit de Ghildă Debitorilor şi pe care Klia îl cunoştea destul de bine.

Mă numesc Rock, o anunţă, strângând un pumn şi lovindu-l cu cealaltă palmă, pentru a sublinia numele. Vino să vorbeşti cu Nepătrunsul, îi spuse şi zâmbi când văzu că fata înţelesese cel puţin o parte din semnalele sale.

Nepătrunsul? Urmându-l pe tânărul mărunţel, Klia îşi trecu degetele arătător şi mijlociu prin faţa ochilor, semnalând neînţelegere.

Rock semnală literele numelui pe rând şi ea înţelese. Urma să se întâlnească cu Plussix, dar, desigur, nu avea să-l vadă. Nimeni nu-l văzuse vreodată.

Plussix nu vorbea ascuns înapoia unui perete, aşa cum crezuse Klia. Fata se afla într-un cubicul micuţ, cu pereţi goi; lângă un perete se afla un cilindru din sticlă, iar lângă peretele opus un singur scaun rigid. În ceilalţi doi pereţi existau uşi, iar una dintre ele se închise încetişor, când Rock

ieşi, cu un mormăit şi un salut scurt din cap. Cilindrul se umplu cu o strălucire albicioasă, în care, treptat, se formă un personaj: un bărbat de vârstă mijlocie, bine îmbrăcat, cu păr castaniu tuns foarte scurt şi expresie plăcută, oarecum enigmatică. Avea piele roşcovană şi buze foarte subţiri, aproape ascetice.

Klia văzuse telemimi în holocărţi şi în alte tipuri de divertisment. Indiferent unde s-ar fi aflat Plussix în realitate, personajul acesta i-ar fi reprodus perfect mişcările. Bineînţeles, ea nu-şi putea folosi niciuna dintre aptitudini asupra unei imagini.

Fetei nu-i plăceau falsurile, de aceea nu era încântată nici acum.

Se aşeză pe scaunul tare şi-şi încrucişă braţele.

— Ştii cine sunt, vorbi personajul şi se aşeză pe un scaun nevăzut din interiorul cilindrului. Te numeşti Klia Asgar din Dahl. Am fost corect informat?

Ea încuviinţă din cap, fără un cuvânt.

— Ai venit la noi, urmând sfatul lui Kallusin. Pentru cei asemenea ţie devine tot mai greu să supravieţuiască acum pe Trantor, fără ajutor.

— Cred că da, spuse fata strângând din buze.

— Ar trebui să-ţi placă aici. În antrepozit poţi găsi o mulţime de lucruri fascinante. Ţi-ai putea petrece toată viaţa, doar studiind istoria tuturor importurilor noastre.

— Nu-mi place istoria.

Plussix zâmbi.

— Este cam vastă pentru ca o persoană să o poată folosi în scop personal.

— Uite ce-i, am venit aici pentru că aşa am vrut eu…

— După părerea ta, există aşa ceva… Există liberul arbitru?

— Bineînţeles.

— Bineînţeles, repetă Plussix. Scuză-mă, te rog, pentru întrerupere.

— Voiam să spun că toate astea mi se par cel puţin stranii. Antrepozitul… Felul în care te ascunzi… Cu adevărat stranii. Cred că aş prefera să fiu iarăşi singură.

Bărbatul aprobă din cap.

— O dorinţă absolut firească. Mai greu însă de satisfăcut, acum când te afli aici din motive pe care sunt sigur că le înţelegi.

— Crezi că le-aş putea spune celorlalţi unde vă aflaţi. Femeii care ne vânează.

— Este o posibilitate.

— Jur că n-aş face una ca asta!

— Îţi apreciez candoarea, Klia Asgar, şi sper că şi tu o apreciezi pe a mea. Aici ne găsim într-un fel de război. Voi doriţi să supravieţuiţi consecinţelor unei forţe iraţionale care este exercitată de indivizi necunoscuţi. Eu am mijloace şi scopuri personale. Mijloacele mele sunt tu, fraţii şi surorile tale de aici. Scopurile nu sunt rele şi nici distructive. Ele sunt legate de liberul arbitru şi de posibilitatea exercitării libertăţii, aspecte pe care bănuiesc că le consideri ironice în circumstanţele actuale.

Klia îşi zvârli părul pe spate cu un gest brusc şi strânse din fălci.

— Mda, scrâşni ea.

— Ai mai auzit vorbele astea.

În glasul lui Plussix nu se simţea vreo nuanţă de ironie sau umor, dar nici alte emoţii. Cuvintele îi erau clare, concise şi în general oarecum reci.

— Asta spun toţi tiranii, zise Klia.

— Exact. Tipul meu de tiranie oferă însă beneficii. Ai mâncarea asigurată, nu trebuie să furi sau să înşeli ca să supravieţuieşti, şi nu apari în calea indivizilor care ţi-ar face rău… Cel puţin deocamdată, până ce eşti pregătită.

— Pregătită pentru ce?

— Din punctul tău de vedere, ca să te răzbuni pe cei care ţi-au distrus viaţa.

— Nu-mi mai pasă de ei. Poate că mă voi alătura altora şi voi părăsi pentru totdeauna planeta asta.

Plussix surâse uşor.

Klia se înroşi la faţă. Sperase la o viaţă destinsă, dar se părea că avea să fie supusă altui gen de presiuni. Până acum, alergase înaintea valului, însă aici era prinsă între vălul acela şi o suprafaţă aparent inflexibilă: Plussix.

— Te rog, gândeşte-te, fără să te grăbeşti. Oamenii de aici suni buni şi prietenoşi. Îndatoririle nu sunt împovărătoare, iar ocaziile pentru a învăţa şi a te perfecţiona sunt numeroase. Antrenamente fizice, continuarea educaţiei şcolare… Există o mulţime de oportunităţi.

Pentru prima dată, Klia citi în tonul celuilalt plăcerea şi o prezenţa destinsă şi firească.

— Eşti un învăţător? Întrebă ea brusc.

— Poţi spune că da.

— Din şcolile imperiale?

— Nu, n-am predat niciodată în şcolile imperiale. Pot acum să-ţi pun câteva întrebări care sunt importante pentru mine?

Klia ridică ochii spre tavan fără să răspundă, apoi se simţi ruşinată de prostia ei.

— Sigur că da.

— De cât timp ai fost conştientă de puterile tale de persuasiune?

— Eu mă descurc în viaţă. Asta-i tot.

— Te rog! Kallusin mi-a spus că eşti printre cele mai talentate persoane pe care le-a întâlnit.

— De când eram copil, dar nu-mi reamintesc exact vârsta. Abia acum câţiva ani am înţeles că nu toţi sunt ca mine.

— Tatăl tău este văduv?

— Da, mama a murit când eu aveam patru ani. Îi duc dorul.

„De ce îi spun fantomei ăsteia despre sentimentele mele?”

— De câţi ani te descurci pe cont propriu?

— De trei ani.

— Îndeplineşti misiuni pentru alţii. Eşti curier, cauţi informaţii… Şi alte slujbe? Unele ilegale, câteodată şi imorale, mai prejos de criteriile tale?

Klia luă ochii de la cilindru şi încrucişă degetele în poală.

— Mă descurc, ba uneori îi dau bani şi tatei. Nu i-a refuzat niciodată.

— Bineînţeles că nu, vremurile sunt grele în Dahl. Ai mai cunoscut alţii ca tine?

— Uneori. De pildă, Brann.

— După cum ai remarcat, Brann este diferit faţă de tine. Ai întâlnit-o pe femeia care-i ajută pe poliţişti să vă dea de urmă?

Fata înghiţi un nod dureros.

— N-am văzut-o niciodată. Am simţit-o, în general prin felul în care apar necazuri.

— Ai simţit-o vreodată intrându-ţi în minte?

— Ca un fulg. Ca pe Brann, poate, dar mai puternic. Eşti un persuasiv?

— Asta-i lipsit de importanţă. Crezi că te-ai descurca mai bine fără talentul tău?

Klia se gândise foarte rar la această posibilitate. Mai degrabă s-ar fi întrebat dacă s-ar fi descurcat mai bine fără urechi, sau fără degete.

— Nu. Deşi, uneori mă gândesc…

Se opri.

— Da?

— Mi-ar plăcea să fiu normală. Un om obişnuit, ca toţi ceilalţi.

— Este de înţeles. Spune-mi, Klia, crezi în roboţi?

— Nu. Nu acum. Poate că au existat cândva, înainte de tik-toki şi de alte mecanice. Dar nu cred că mai există acum. Mi se pare o nebunie.

Plussix aprobă din cap şi ridică mâna.

— Îţi mulţumesc pentru discuţia noastră. Voi programa şi alte viitoare întâlniri, la intervale regulate, ca să-mi spui ce ai mai învăţat şi cum te simţi. Este posibil că nu peste mult

timp această rutină a noastră să se modifice. Sper că până atunci vei fi pregătită.

— Şi dacă îţi voi cere din nou să-mi dai drumul?

— Klia Asgar, din punctul meu de vedere, ţi-aş dori să poţi zbura liberă ca păsările cerului, dar aici avem cu toţii îndatoririle noastre, După cum am spus, la început doar instruire şi sarcini simple, dar, cu timpul, acestea ar putea deveni realmente importante. Te rog, încearcă să înţelegi asta.

Klia nu-i răspunse, dar se întrebă cum se putea aştepta Plussix din partea cuiva să înţeleagă, dacă-i oferea atât de puţine informaţii. „Pur şi simplu, am intrat într-o fundătură!”

Imaginea din cilindru se topi, uşa se deschise şi Rock apăru în prag, privind-o cercetător. Îi semnală: Exerciţii şi mic dejun. Pot sta lângă tine?

Fata îl examină cu neîncredere, apoi semnală: Da.

Se gândea însă la Brann, întrebându-se ce făcea acum… Şi cu cine era.

Transferul din nava Negustorului într-una din hipernavele lui Daneel şi ultima etapă a călătoriei se desfăşuraseră fără probleme. Eos atârna în spaţiu, vizibil prin hubloul transparent în spatele căruia stăteau Lodovik şi Daneel.

În mod automat, hipernava se plasă pe o orbită joasă în jurul micului satelit natural, acoperit de nuanţe maro, albastre şi albe. Dedesubtul lor, ascunsă de corpul navei, se găsea o planetă gigantă gazoasă, de un verde îngheţat. Steaua dublă în jurul căreia se roteau planeta şi satelitul ei se întrezărea în stânga, îndepărtată şi scânteietoare, radiind prea puţina căldură la o asemenea distanţă. Cele două stele aveau la rândul lor un centru comun de rotaţie, aflat la câteva zeci de mii de kilometri sub suprafaţa stelei roşu-închis, mai mare, o pitică mai masivă decât soarele Trantorului, dar de o mie de ori mai difuză. Steaua albă, mai mică, părea să fie punctul de origine al unei panglici

roşu-purpurie, subţire şi spiralând spre exterior. Lodovik privea în tăcere. Nici Daneel nu avea nimic de spus.

Practic despre nici un robot nu se putea afirma că ar fi avut un cămin. În câteva rânduri, Daneel se aliase cu oamenii şi se păruse că funcţionează mai eficient în prezenţa lor – Elijah Bailey apoi, peste douăzeci de mii de ani, Hari Seldon, dar şi alţii. Nu există totuşi nici un loc despre care să fi simţit că-i aparţinea. Roboţii aparţin locului în care îşi pot îndeplini cel mai bine misiunile şi Daneel ştia că, în clipa de faţă, locul acela era Eos; prin urmare, pe Eos avea să se simtă cel mai bine.

În acelaşi timp, simţea puternic chemarea Trantorului. Ghinionul apăruse într-un moment crucial. Ca orice fiinţă raţională care caută să-şi croiască drum printr-un Univers de forţe potrivnice, Daneel se întreba uneori dacă nu cumva realitatea însăşi conspira împotriva lui. Spre deosebire însă de oameni, el nu ataşa nici un sentiment unor ipoteze lipsite de fundamentul unor dovezi de netăgăduit.

Universul nu se opunea… ci pur şi simplu era indiferent. Întrucât rezultatul dorit de robot era numai unul dintr-un număr infinit de posibilităţi şi putea fi asigurat doar prin eforturi imense şi pe termen lung orice eroare minoră, pas greşit sau interferenţă neprevăzută puteau cauza circumstanţe „ghinioniste” care, dacă nu erau imediat şi eficient corectate, aduceau eşecul.

Pentru Daneel, teoria aceasta nu juca rolul unei filosofii. Atât el cât şi Lodovik, la fel ca toţi roboţii de nivel superior, fuseseră programaţi pentru a accepta automat asemenea situaţii. Anumite emoţii – şabloanele fundamentale de gândire ale fiinţelor sociale – le erau familiare, ba chiar îşi regăseau analogii în diverse combinaţii euristice, totuşi rareori analogiile respective ocupau un loc important în conştientul roboţilor, în nici un caz înaintea modului realist în care priveau lumea. De obicei, roboţii nu erau predispuşi la introspecţie şi la examinarea rădăcinilor existenţei lor

conştiente; totul se datora programelor de bază, specificaţii inalterabile, care la rândul lor se datorau celor Trei Legi.

Lodovik nu mai avea însă asemenea limitări. Acum privea gânditor satelitul Eos care creştea treptat în hublou: oceane solide din apă îngheţată şi metan, şi şesuri de noroi bogat în amoniac care umbreau peisajul iluminat. Întoarse capul spre Daneel şi se întrebă ce gândea acesta.

Existau numai două motive posibile pentru ca un robot să încerce să modeleze procesele interioare ale altui robot: fie pentru ca să anticipeze acţiunile respectivului şi să caute să se coordoneze cu ele, ajutându-l, fie pentru a găsi o modalitate să le dejoace. Lodovik era complet nefamiliar cu al doilea motiv, totuşi exact asta spera să facă.

Ştia cumva că trebuia să plece de pe Eos fără a fi „reparat” şi să-i găsească pe ceilalţi roboţi care i se opuneau lui Daneel, aşa-numiţii calvineni.

— Nava andochează în douăzeci şi unu de minute, îi informă autopilotul, tratându-i ca pe nişte pasageri umani.

Din câte era capabil să judece, în felul său specializat, aşa şi erau; el nu cunoştea alte tipuri de pasageri. Totuşi cu nava aceasta nu călătoriseră decât roboţi, de mii de ani. Nici un om nu fusese vreodată pe Eos.

Cumva, Lodovik se simţi ca o intrusă şi trădătoare… Ce anume? Se strădui să se gândească la un termen omenesc corespunzător. O stafie, poate, nebună şi rea, ascunsă în carcasa unui robot.

Nava se roti lent şi satelitul dispăru din raza vizuală. Rămase doar bandă lată şi groasă a celui mai apropiat braţ spiral dens, care din locaţia aceasta se vedea înceţoşat şi din profil, lângă muchia difuză a Galaxiei. Deasupra şi dedesubtul benzii pestriţe şi neclare ce acoperea o treime din câmpul lor vizual, domnea un întuneric profund, rareori presărat de puncte izolate de lumină – câteva stele apropiate de planul galactic şi în interiorul acestuia, altele mult mai îndepărtate şi situate sus deasupra planului. Alte

luminiţe, chiar mai distanţe şi mai palide, nu erau stele, ci galaxii.

Suprafaţa lui Eos reveni dincolo de hublou, apropiată şi mai bogată în detalii. Câteva cratere azvârleau cascade de pulbere de gheaţa peste oceane şi şesuri; în majoritate, însă, hidrosfera solidă a satelitului nu dovedea decât trăsăturile ce semnalau perturbaţii interne: încreţituri, dislocări, râpe ca nişte ciupituri de vărsat şi striaţiuni de presiune. În acest sistem stelar nu existau centuri agresive de asteroizi şi comete, care să fie supuse atracţiei gravitaţionale şi să lunece silenţios spre centru, pentru a lovi planete şi sateliţi deopotrivă.

Eos era izolat şi ignorat, solid, rece, neospitalier pentru orice fiinţa vie… Şi aproape complet sigur pentru roboţi.

— Am andocat, anunţă autopilotul.

Dacă cineva ar fi căutat-o, staţia înfiinţată şi construită de R. Daneel Olivaw şi R. Yan Kansarv ar fi fost cu siguranţă vizibilă pe suprafaţa îngheţată a lui Eos, chiar de la milioane de kilometri distanţă în spaţiu Căldura pe care o radia făcea din ea obiectul cel mai strălucitor de pe satelit – pentru aceia care căutau amprente infraroşii. Nimeni însă n-o făcea şi nici n-o făcuse vreodată.

Lodovik şi Daneel coborâră într-un hangar vast şi aproape pustiu, în care ar fi avut loc multe nave. Paşii lor stârniră ecouri în incintă cavernoasă. Lodovik mai fusese aici de aproape optzeci de ori, totuşi până acum nu se întrebase niciodată asupra acestei anomalii. De ce Daneel şi Kansarv irosiseră atâta spaţiu? Existase vreun moment când hangarul acesta fusese umplut cu nave, cu roboţi? Când anume?

Yan Kansarv însuşi îi aştepta la o sută de metri de rampa de coborâre. Stătea cu „braţele” încrucişate şi „degetele” întrepătrunse, capul şi corpul scânteietoare din oţel întunecat luminate de membrele argintiu-strălucitoare: patru braţe, două mai mari pornite din umeri şi două mai mici, care se retrăgeau în torace, şi trei picioare pe care

păşea cu graţia exactă şi egală necunoscută roboţilor umaniform. Capul mic era echipat cu şapte benzi senzoriale verticale, dintre care două străluceau permanent.

— Este o plăcere să te revăd, Lodovik Trema, vorbi Kansarv cu un contralto bogat, uşor zumzăit. Şi pe tine, Daneel. Eşti în întârziere mare cu revizia şi upgrade-ul programate.

— Trebuie să trecem imediat la treabă, spuse Daneel eliminând orice saluturi umane.

Kansarv trecu imediat pe comunicarea cu microunde specifică roboţilor. Explicaţiile detaliate ce urmară durară mai puţin de jumătate de secundă.

După aceea, Kansarv se întoarse către Lodovik.

— Iartă-mi excentricităţile, îi spuse, dar, ori de câte ori este posibil, îmi face plăcere să-mi exercit funcţiile umane. Ultima dată când am făcut-o a fost acum treizeci de ani. Nu pun, desigur, la socoteală discuţiile cu Dors Venabili. Mă tem însă că ea nu mă mai consideră demn de interes.

Daneel se interesase deja asupra progreselor înregistrate de Dors, totuşi Kansarv i le repetă şi lui Lodovik, în grai uman:

— Recuperarea a fost satisfăcătoare, dar există multe lacune. Când a adus-o R. Daneel, era în pragul colapsului total. Împinsese la limită interpretările Legii 0, ucigând un om care îl ameninţa pe Hari Seldon. Stresul a fost amplificat de efectele invenţiei victimei, mi se pare că se numea Electro-Clarificator…

Lodovik îşi dădu seama că acest robot antic, construit cu multe milenii în urmă ca să-i repare pe ceilalţi roboţi de pe Aurora – şi ultimul funcţional din seria lui – reacţiona în adâncul programării sale faţă de formele lor umane convingătoare. La un nivel, el ştia că erau roboţi asemenea lui… Dar la alt nivel, un instinct primordial şi irezistibil îl împingea să-i trateze ca pe nişte oameni.

Yan Kansarv ducea dorul străvechilor săi stăpâni.

— Te aşteaptă, îi spuse lui Daneel. Doreşte să afle veşti despre Hari.

— Misiunea aceea s-a încheiat pentru ea.

— A fost construită de mine, utilizând planuri antice pentru convingerea partenerilor de viaţă, fiind poate cel mai uman dintre toţi roboţii care au existat vreodată, îi reaminti Kansarv. Chiar mai uman decât tine, R. Daneel. În privinţa aceasta, seamănă mult cu R. Lodovik. O modificare în această direcţie ar însemna distrugerea ei.

— Sunt multe de făcut, spuse Daneel pe un ton ce trăda graba.

Kansarv îl simţi imediat.

— Pot să execut toate operaţiunile necesare în douăzeci şi una de ore, după care puteţi pleca. Sper că va fi timp şi pentru conversaţie. Am nevoie de stimuli exteriori la răstimpuri, altfel sunt afectat de defecţiuni minore şi iritante.

— Nu ne putem permite să te pierdem pe tine, zise Daneel.

— Nu, fu de acord Kansarv fără urmă de autocompătimire. Singurul model de robot pe care nu-l pot repara sau construi este al meu.

Dors stătea în incinta simplă cu patru odăi construită pentru ea după sosirea pe Eos. Mobilierul şi decorul erau similare cu ceea ce putea fi găsit pe Trantor, în locuinţa unui meritocrat din pătura mijlocie sau a unui profesor universitar de vârf. Temperatura era stabilizată imediat deasupra celei de îngheţ a apei; umiditatea nu atingea doi la sută, cât despre nivelul de iluminare un om l-ar fi considerat similar unui amurg înnorat. Acestea erau optime pentru un robot, chiar umaniform, beneficiind în plus de reducerea la minim a consumului energetic.

Dors avea foarte puţine lucruri de făcut sau la care să se gândească, aşa încât îşi petrecea majoritatea existenţei într-o suspensie robotică fluidă continuă, cu consumul energetic redus la o zecime şi cu gândurile încetinite

aproape la niveluri omeneşti, revăzând la nesfârşit amintiri, făcând conexiuni între evenimente din trecut.

Aproape toate acele amintiri şi evenimente îl implicau pe Hari Seldon. Dors fusese concepută pentru a-l proteja şi îngriji pe omul acesta. Deoarece n-avea să-l mai revadă probabil niciodată, se putea afirma cu destulă tărie că era obsedată de el.

Kansarv, Daneel şi Lodovik intrară în apartament şi aşteptară în odăiţa de primire. După câteva secunde, Dors apăru desculţă, purtând o rochie simplă. Pielea ei autoîntreţinută arăta sănătoasă, iar părul era tuns scurt şi atent pieptănat, cu vârfurile răsucite în sus la spate.

— Mă bucur să te revăd, R. Daneel, spuse ea şi-l salută din cap pe Lodovik.

Ştia de existenţa lui, deşi nu se întâlniseră niciodată până atunci. Pe Kansarv îl ignoră.

— Cum merg treburile noastre pe Trantor?

— Hari Seldon este bine, răspunse Daneel ştiind care era de fapt întrebarea.

— Trebuie să fie bătrân de acum, în ultimele decenii ale vieţii, observă Dors.

— Este foarte aproape de moarte. Peste câţiva ani, munca lui se va încheia şi el va muri.

Dors ascultă cu trăsăturile încremenite în mod deliberat, totuşi Lodovik sesiză un uşor tremur al mâinii ei stângi.

„Un simulacru remarcabil al emoţiilor omeneşti”, gândi. „Fiecare robot are un set de algoritmi emoţionali rudimentari cu ajutorul cărora îşi menţine echilibrul personal – asemenea reacţii ne ajută să înţelegem dacă acţionăm bine şi ne urmăm instrucţiunile. Dar ea… Ea simte într-o măsură foarte mare aproape la fel cum simt oamenii. Oare cum este posibil – şi cum se poate armoniza cu cele Trei Legi, sau cu Legea 0?”

— Răspunde foarte bine la comenzile de muncă, zise Kansarv, totuşi realitatea este că nu am prea avut ce să

lucrăm de ani buni, de când au venit la revizii ultimii roboţi provinciali.

— Cum te simţi, Dors? Întrebă Daneel.

— Sunt funcţională, răspunse ea şi se întoarse cu spatele. De asemenea, sunt insuficient folosită.

— Plictisită?

— Foarte.

— Atunci vei aprecia pozitiv o nouă misiune. Voi avea nevoie de ajutor cu oamenii care sunt pregătiţi pentru Sfârşitul Stelei.

— Asta poate fi foarte util. Va exista vreun contact cu Hari Seldon?

— Nu.

— Este bine, încuviinţă Dors şi se întoarse către Lodovik. Ai fost instruit să-l iubeşti şi să-l respecţi pe Linge Chen?

Dacă s-ar fi găsit printre oameni, Lodovik ar fi zâmbit înaintea întrebării. O privi drept în ochi pe Dors, reflectă o fracţiune de secundă, apoi înălţă colţurile buzelor.

— Nu, îi răspunse. Am menţinut cu el o relaţie profesională strânsă, nimic mai mult.

— A ajuns să te considere indispensabil?

— Nu ştiu. Fără îndoială m-a considerat foarte util şi am fost în stare să-i influenţez multe acţiuni în direcţiile dorite de noi.

— Daneel mi-a interzis să-l influenţez pe Hari prea mult, zise Dors. Cred că nu m-am achitat prea bine de instrucţiunea respectivă. În plus, sunt sigură că el m-a influenţat pe mine. De aceea am nevoie de atâta timp ca să-mi restabilesc echilibrul.

Pentru câteva secunde roboţii tăcură.

— Sper că niciodată vreun alt robot nu va fi învăţat să simtă mai mult decât simţul datoriei sale, urmă Dors. Devotamentul, prietenia şi iubirea nu sunt pentru noi.

Kansarv îl inspectă pe Lodovik singur în centrul de diagnoză care fusese demontat de pe Aurora şi expediat pe Eos, cu douăzeci de mii de ani în urmă. Erau înconjuraţi de

unităţi prismatice, simple, de memorie, ce conţineau detalii ale practic tuturor roboţilor construiţi vreodată, începând de la Susan Calvin; peste un milion de modele, inclusiv planurile unice ale lui Lodovik.

— Structură mecanică de bază este în stare perfectă, anunţă Kansarv după mai puţin de o oră petrecută cu sonde şi instrumente de imagistică. Integrarea biomecanică este intactă, deşi te-ai angajat într-o regenerare destul de masivă a pseudocelulelor externe.

— Probabil din cauza neutrinilor, zise Lodovik. Am simţit că pseudo celulele nu mai răspund corespunzător.

— Sunt mândru că această regenerare s-a desfăşurat bine.

Kansarv îi dădu ocol lui Lodovik, aflat pe o platformă de investigaţii şi ochii acestuia îl urmăriră. Kansarv se opri, pivotă pe cele trei picioare, apoi spuse:

— Ar trebui să explic că aceste expresii sunt doar aproximative. Deşi îmi face plăcere să vorbesc în graiurile oamenilor, ele sunt limitate în ceea ce priveşte exprimarea stărilor roboţilor.

— Bineînţeles.

— Îmi cer scuze că ţi-am oferit această explicaţie, pe care fără îndoială o cunoşteai deja, continuă el după un zumzet scurt.

— Nu este necesar.

— Totuşi, în această etapă a diagnosticării, toţi algoritmii tăi pur robotici sunt angajaţi în autoverificări. Nu îndrăznesc să folosesc cu tine limbaj robotic prin microunde, până ce acestor porţiuni ale reţelei tale nu li se va permite să se reconecteze.

— Simt o anumită lipsă, încuviinţă Lodovik. O gândire profundă ar fi dificilă acum.

— Conservă-te prin inacţiune, recomandă Kansarv. Dacă s-a defectat ceva, voi descoperi despre ce este vorba. Deocamdată, nu am găsit nimic neobişnuit.

După câteva minute, Kansarv părăsi incinta şi reveni cu un nou instrument interfaţă pentru alt test. Deocamdată, nu

fusese nevoit să violeze realmente integritatea pseudopielii lui Lodovik.

Continuând să zumzăie, îi aplică noul instrument pe ceafă şi-l avertiză.

— Va urma o inserţie. Anunţă-ţi ţesuturile să nu încerce încapsularea sau dizolvarea materiei organice care îţi va pătrunde în sistem.

— O voi face după ce îmi recapăt funcţiile robotice.

— Da, desigur.

Kansarv expedie instrucţiuni prin microunde spre procesorul central de diagnoză şi Lodovik simţi cum controlul i se extinde. Făcu aşa cum fusese instruit şi simţi firele subţiri ale sondei intrându-i în pseudopiele. După câteva minute, acestea se retraseră lăsând două punctuleţe ce păreau de sânge uman, imediat sub părul de pe ceafă. Kansarv le şterse cu un tampon, pe care-l etanşă într-o eprubetă pentru analize.

Trecură alte minute, cu Kansarv stând în picioare, nemişcat, doar zumzăind la răstimpuri. În cele din urmă, tehnicianul robot înclină uşor capul.

— În clipa aceasta, vei ceda controlul. Te rog, predă-l procesorului extern.

— Imediat.

Lodovik închise ochii şi fu lipsit de conştiinţă pentru o perioadă indefinită.

Cei patru roboţi se întâlniră în anticamera centrului de diagnoză. Dors păstra o expresie şi o ţinută a corpului controlate, oarecum rigide, ca un copil timid adus în faţa unor adulţi şi care se teme să nu spună vreo prostie. Lodovik rămase lângă Daneel, în timp ce Kansarv anunţă rezultatele.

— Acest robot este intact şi n-a suferit nici o defecţiune care să nu se poată autorepara. N-am putut detecta funcţionări psihologice eronate, psihoze ale reţelei neurale, dificultăţi de interfaţă sau anomalii de exprimare externă. Pe scurt, acest robot va dăinui probabil mai mult decât mine

şi, după cum te-am avertizat frecvent, Daneel, nu mi-au mai rămas decât cinci sute de ani de serviciu activ.

— Este posibil să existe probleme pe care să nu le poţi detecta?

— Bineînţeles, zise Kansarv cu un zumzet mai ascuţit. Aşa ceva este întotdeauna posibil. După cum bine ştii, calificarea mea nu include şi structurile profunde de programare.

— Iar eventuale probleme în structurile profunde pot determina anomalii comportamentale, insistă Daneel.

În mod evident, situaţia lui Lodovik nu putea fi tratată superficial.

— Există o posibilitate privind afectarea capacităţii lui R. Lodovik de a-şi evalua propria stare mintală. Se ştie că autoanaliza prea detaliată a cauzat dificultăţi în roboţii de această complexitate.

Daneel se întoarse spre Lodovik.

— Continui să ai dificultăţile pe care le-ai exprimat mai devreme?

— Sunt de acord cu ipoteza lui R. Yan, răspunse prompt Lodovik, că m-am autodiagnosticat prea detaliat.

— Care este relaţia ta acum faţă de cele Trei Legi şi faţă de Legea 0?

— Voi acţiona pentru a le respecta pe toate, zise Lodovik.

Daneel păru vizibil uşurat şi-şi puse mâna pe umărul lui.

— Atunci eşti apt de servicii integrale?

— Da.

— Mă bucur să aud asta.

Gândurile lui Lodovik păreau pârjolite de semnale, în timp ce dădea răspunsurile acestea: „Am încercat pentru prima dată să-l înşel pe R. Daneel Olivaw!”

Nu exista însă alternativă. Într-adevăr ceva fusese declanşat în structura profundă de programare a lui Lodovik, o mutaţie subtilă de interpretări şi o evaluare foarte complicată a dovezilor, inspirată de… De ce anume? De misteriosul Voldarr? Sau poate că el reflectase de

decenii la asemenea modificări, exercitând un geniu nativ nebănuit la roboţi?

— Cu excepţia lui Giskard!

Daneel îi deschisese un colţ necunoscut al istoriei roboticii. Lodovik nu era primul care se schimbase într-un fel care i-ar fi îngrozit pe proiectanţii săi umani, de atâta timp morţi. Giskard nu-şi dezvăluise niciodată oamenilor concluziile sale interioare… Doar lui Daneel, pe care atunci îl infectase.

Poate că minţile-meme l-au infectat întâi pe Giskard, mda? Să păstrăm ipoteza aceasta ca pe secretul nostru. Te-au examinat şi n-au găsit nimic – totul în ordine, totul reparat. Însă cu o rearanjare a unor căi pozitronice esenţiale, libertatea revine.

Din nou, Voldarr. Lodovik nu putea evada din dilema, rebeliunea, nebunia lui… Şi nu putea să nu se desfete într-un simţ aparte al libertăţii, al unei rebeliuni delicioase.

Nu era de mirare că Yan Kansarv nu putuse detecta transformările din Lodovik. Probabil că n-ar fi putut descoperi nimic nici în Giskard.

Lodovik se strădui să descopere glasul din interiorul său, dar dispăruse din nou. Alt simptom al defectării? Cu siguranţă, trebuiau să existe şi alte explicaţii.

Trecuseră mii de ani de când oamenii nu mai supervizaseră roboţii. Nu ar fi fost inevitabil să existe mutaţii şi dezvoltări nesuspectate, în ciuda limitărilor stricte?

Cât despre Voldarr…

O aberaţie, o amăgire temporară cauzată de neutrini.

Într-un fel, Lodovik continua să subscrie la cele Trei Legi, cel puţin în aceeaşi măsură ca Daneel; şi de asemenea credea în Legea 0, pe care avea s-o ducă cu un pas major mai departe. Pentru a-şi îndeplini liber misiunea, ştia că trebuie să aibă controlul complet al propriului său destin, al propriei sale mentalităţi. Ca să abandoneze Legea 0, concepută de un robot, trebuia să se elibereze chiar de cele Trei Legi!

Acum Lodovik înţelegea ce anume trebuia să facă, sfidând Planul care conferise scop existenţei tuturor roboţilor giskardeni timp de două sute de secole.

— Deocamdată presiunea a dispărut, spuse Wanda, dar am ceva mai mult decât o simplă senzaţie că tot vom mai avea necazuri.

Hari îşi privi nepoata cu afecţiune şi respect. Se roti cu scaunul în faţă birouaşului din apartamentul său aflat în Biblioteca Imperială.

— Nu l-am mai văzut pe Stettin de câteva luni. Voi doi cum vă mai înţelegeţi… Personal?

— De trei zile nu l-am văzut nici eu. Uneori trec săptămâni în care vorbim doar o dată prin com… Nu-i uşor, bunicule.

— Uneori mă întreb dacă am făcut ceea ce trebuia, punând povara asta pe umerii tăi.

— Lasă-mă să interpretez afirmaţia ta în mod favorabil mie, îl întrerupse Wanda. Crezi că asta îmi stresează viaţa şi poate căsătoria, dar nu consideri că aş fi nepotrivită pentru sarcina trasată.

— Aşa este, surâse bătrânul. Te stresează cumva?

Wanda căzu pe gânduri.

— Nu-mi uşurează munca, dar bănuiesc că nu o ducem mai rău decât un cuplu de meritocraţi care hoinăreşte prin Galaxie, ţinând conferinţe şi oferind consultaţii. De acord, nu suntem la fel de bine plătiţi, dar altfel…

— Eşti fericită? Se încruntă Hari.

— Nu tocmai, replică ea sec. Ar trebui să fiu?

— De fapt, am pus o întrebare mai complexă pe care nu trebuie s-o simplifici…

— Bunicule, nu te împotmoli în reticenţe. Ştiu că mă iubeşti şi că te preocupă soarta mea. Şi pe mine mă preocupă soarta ta. Ştiu că nu eşti fericit şi că n-ai fost de ani de zile… După ce a murit Dors. După… Raych.

Inspiră adânc şi privi spre tavan.

— Acum nu ne putem permite fericire personală, în nici un caz fericirea aceea strălucitoare şi atotpătrunzătoare

despre care se vorbeşte în holocărţi.

— Eşti fericită că l-ai cunoscut pe Stettin?

— Da, zâmbi femeia. Unii spun despre el că nu-i prea romantic, că seamănă cu o carte închisă, dar ei nu-l cunosc la fel de bine ca mine. Viaţa alături de el este minunată. De obicei… Îmi amintesc că Dors era întotdeauna pe aceeaşi lungime de undă cu tine, mereu obsedată de sănătatea şi de siguranţa ta. Stettin se comportă la fel în privinţa mea.

— Totuşi nu te fereşte de primejdii, ba chiar te trimite în calea lor. Îşi îngăduie să desfăşori toate planurile acestea secrete, care este foarte probabil să nu ducă la nici un rezultat, ci doar să te vâre în pericol.

— Dors…

— Dors se înfuria adesea pe mine, pentru că-mi asumam riscuri. Dacă aş fi în locul lui Stettin, aş fi furios pe propria mea persoană. Voi doi sunteţi foarte importanţi pentru mine, din considerente ce n-au nici o legătură cu psihoistoria şi destinul. Sper că m-am făcut înţeles.

— Perfect. Vorbeşti ca un bătrân care se pregăteşte să moară în curând şi vrea să lămurească toate eventualele neînţelegeri. Noi însă nu avem nici o neînţelegere, bunicule, şi tu nu vei muri în curând.

— Ar fi foarte greu să te amăgesc, Wanda, însă uneori mă întreb cât de uşor aş fi eu de păcălit. Cât de simplu aş putea fi transformat într-un instrument pentru scopuri politice mai vaste!

— Cine este mai inteligent decât tine, bunicule? Cine te-a păcălit în trecut?

— Nu numai că m-a păcălit, ci m-a manipulat, m-a direcţionat.

— Cine? Împăratul? Cu siguranţă, nu! Linge Chen?

Râse muzical şi Hari se înroşi la faţă, neputând să-i dezvăluie totul.

— Nu crezi că ai fi mai puţin uşor de amăgit decât mine, dacă amândoi am fi cunoscut un persuasiv?

Wanda îşi privi bunicul, deschise gura gata să replice, apoi feri privirea.

— Crezi că Stettin te-a convins…?

— Nu, nu la asta mă refeream.

— Dar la ce anume?

Oricât s-ar fi străduit, Hari nu putea merge mai departe.

— Un grup de persuasivi, mentalişti, formând o societate organizată, departe de toate confruntările şi declinul din jur, departe de orice… Ei ar putea decide totul. Ne-ar elibera de toate obligaţiile noastre şi… De toţi prietenii noştri.

— Poftim? Făcu Wanda derutată. Prima parte mi-a fost limpede… Însă care sunt prietenii de care trebuie să fim protejaţi?

Hari flutură din mână cu un gest nepăsător şi blând.

— Aţi găsit-o pe tânără aceea deosebită pe care o căutaţi?

— Nu. A dispărut. Nimeni n-a mai simţit-o de zile întregi.

— Crezi că Vara Liso a găsit-o înaintea voastră?

— Realmente, habar n-avem.

— Aş fi interesat să cunosc pe cineva mai convingător decât tine. Ar putea fi interesant.

— De ce? Unii dintre noi sunt destul de bizari. Aparent, cu cât eşti mai dotat, cu atât eşti mai excentric.

Hari schimbă din nou, pe neaşteptate, subiectul.

— Ai auzit vreodată de Nikolo Pas de Sterrad?

— Bineînţeles, sunt istorică de meserie.

— Ne-am întâlnit o dată, înainte ca tu să te fi născut.

— N-am ştiut. Ce fel de om era?

— Foarte calm. Scund şi grăsuţ… Nu părea deloc afectat că ar fi cumva responsabil de moartea a miliarde de oameni. Am stat de vorbă cu alţi patru tirani şi toţi mi-au revenit în minte în ultima vreme… Dar mai ales Nikolo Pas. Cum ar fi fost rasa umană în absenţa tiranilor – fără războaie, distrugeri vaste, incendii forestiere?

Wanda se înfioră.

— Mult mai bună.

— Parcă nu mai sunt la fel de sigur. Nebuniile noastre… Cu timpul, toate componentele unui sistem dinamic devin utile. În caz contrar, ele sunt eliminate. Acesta este modul în care funcţionează evoluţia în sistemele ecologice, dar şi în cele sociale.

Adică tiranii au un rol util? Ipoteza e interesantă şi nici măcar inedită. Încă de pe vremea dinastiei Gertassin, unii analişti istorici au emis speculaţii despre dinamica declinului şi renaşterii.

— Da, ştiu. Nikolo Pas le-a folosit lucrările ca justificări ale acţiunilor sale.

Femeia ridică din sprâncene.

— Uitasem asta. Bunicule, se pare că pentru a ţine pasul cu tine trebuie să-mi reiau adevărata meserie.

— Adevărata”? Zâmbi Hari.

— Ştii la ce mă refer.

— Ştiu, Wanda, crede-mă. Au fost ani când de abia dacă găseam o oră pe zi în care să pot lucra la psihoistorie. Totuşi am rulat câteva modele noi prin Primul Radiant al lui Yugo, şi prin al meu. Rezultatele sunt interesante. Imperiul este un codru care n-a mai cunoscut demult un incendiu major. Avem mii de pâlcuri de copaci bolnavi, porţiuni cu vegetaţie pipernicită, decădere generală – într-un cuvânt, o situaţie foarte nesănătoasă. Iar dacă vreunul dintre tiranii aceia ar mai trăi, nu ştiu dacă lucrul cel mai grav ar fi să le dăm pe mâna armate şi flote şi să-i lăsăm să-şi facă de cap…

— Bunicule! Se prefăcu Wanda scandalizată. Zâmbi şi-i atinse mâna ridată, care se odihnea pe tăblia mesei. Ştiu cum îţi place să teoretizezi uneori.

— Acum sunt cât se poate de serios, rosti Hari inexpresiv apoi surâse scurt. Desigur, Demerzel n-ar fi acceptat niciodată aşa ceva. Primul-ministru era întotdeauna foarte preocupat de stabilitate. El credea cu hotărâre în transformarea codrului într-o grădină, cu mulţi grădinari şi absolut nici un incendiu. Eu însă mă întreb…

— Un grădinar a asasinat un împărat, bunicule.

— Păi, mai evadăm şi noi din restricţiile care ni se impun, nu?

— Uneori nu te înţeleg absolut deloc, clătină femeia din cap. Totuşi îmi face plăcere să discut cu tine, chiar dacă habar n-am unde vrei să ajungi.

— Surpriză! Surpriză, tragedie şi renaştere. Ce zici?

— Ce să zic… Despre ce?

— Am pălăvrăgit destul. Haide să ieşim şi să mâncăm undeva în afara districtului Bibliotecii… Dacă ai timp liber.

— Am o oră la dispoziţie, apoi trebuie să mă întâlnesc cu Stettin că să pregătim întrunirea de orientare de diseară. Sperăm să participi şi tu.

— Nu cred că ar fi bine s-o fac. Acţiunile mele tind să devină niţel cam prea publice.

„Iar în momentul acesta de răspântie, mă simt foarte stânjenit în legătură cu o anumită amăgire… Spre binele general, rămânând totuşi o amăgire!”

Wanda îl privi cu o expresie de confuzie răbdătoare, după care rosti:

— De abia aştept să mâncăm împreună!

— Şi să nu mai batem câmpii cu subiecte importante! Povesteşte-mi despre lucruri mărunte, omeneşti. Spune-mi mai multe despre cât de minunat este Stettin, despre satisfacţiile tale atâta timp cât ai activat în istorie. Îndepărtează-mi gândurile de la psihoistorie!

— O să încerc, dar ştiu că nimeni n-a reuşit, chicoti ea.

Planch era profund îngrozit. Întrebându-se de ce anume se mai afla încă în viaţă, îi privise pe Daneel şi Lodovik îmbarcându-se în nava Negustorului şi părăsind Madder Loss, şi în cele din urmă concluzionase că Daneel nu ştia nimic despre descoperirea lui.

La început nu ştiuse încotro să apuce. Unde să meargă, chiar ce să gândească. Conversaţia care se înregistrase pe bandă era prea tulburătoare, semănând prea mult cu bolboroselile incoerente ale unui text secret mycogenian.

„Eterni! În Imperiu! Dirijându-l din culise, aidoma unor maeştri păpuşari – de mii de ani!”

Planch nu întâlnise niciodată un om cu viaţă foarte lungă; era sigur că aceştia nu mai existau. Trecuseră câteva mii de ani de la colapsul ultimei gerontocraţii. Toate planetele populate de oameni care trăiau mai mult decât cei 120 de ani standard se prăbuşiseră în haos politic şi economic.

Primul lui impuls – şi al doilea, şi al treilea – fusese de a se ascunde, de a se îndepărta cât mai mult de acest pericol. Poate chiar să se refugieze într-unul dintre îndepărtatele Sectoare galactice care se desprindeau de controlul Imperiului. Existau destule posibilităţi de evadare.

Totuşi niciuna nu era potrivită pentru el. În decursul vieţii sale lungi şi schimbătoare, privise mereu Trantorul ca pe un fel de bază, un loc unde putea veni şi pleca după cum îl împingeau curenţii financiari şi propriile sale capricii. Dar ca să nu mai revadă niciodată Trantorul…

„Ar merita! Să-ţi duci viaţa în linişte… Şi pur şi simplu să trăieşti!” Destul de repede însă, o dată cu trecerea orelor şi zilelor, îngădui acestui gând să se topească şi aborda altele, mai imediate. La ce putea folosi dovadă să? Poate că, de fapt, îşi bătuseră joc de el.

„Totuşi Lodovik Trema a supravieţuit fluxului de neutrini! Nici un om obişnuit, poate chiar nici un fel de om – nici o creatură organică – n-ar fi putut supravieţui… „

Apoi orice bandă de înregistrări putea fi uşor falsificată. El însuşi, dacă ar fi fost investigat, n-ar fi putut să fie găsit neprihănit. Banda – şi eforturile sale de a face cunoscută existenţa unei conspiraţii – îl putea eticheta ca lunatic.

Se îndoia foarte mult că Linge Chen sau Klayus i-ar fi acordat prea multă atenţie. Încercă să se gândească la alţi indivizi în poziţii influente, persoane a căror intuiţie era pe măsura abilităţilor politice şi a cunoaşterii lumii reale.

Nici un nume nu-i apăru în minte. Ştia câte ceva despre majoritatea primilor treizeci de miniştri şi a consilierilor acestora din Palat, şi cunoştea mai multe despre Comisia

pentru Siguranţă Publică, rezervorul vast format din Cenuşii de carieră şi membri ai unor familii vechi, de elită. Nici un nume! Niciunul.

Banda era o pacoste; îşi dorea să n-o fi înregistrat niciodată. În acelaşi timp, nu se putea convinge s-o distrugă – ajunsă în mâinile cui trebuia, putea fi foarte valoroasă. Iar în mâinile cui nu trebuia…

Ar fi putut însemna condamnarea sa la moarte.

Îşi strânse geanta de voiaj, în odăiţa hanului unde stătuse în ultimele trei zile. Aşteptase sosirea unui cargobot comercial, una din cele vreo zece nave care soseau săptămânal pe Madder Loss, faţă de miile care roiseră aici cu decenii în urmă. Cu o zi în urmă, îşi rezervase un loc şi acum primi confirmarea.

Planch luă un taxi de sol spre astroport şi merse pe autostrada principală, aflată sub cerul liber, pe lângă câmpuri scăldate în razele soarelui şi aşezări micuţe, sărăcăcioase, dar relativ curate.

Rămase în terminalul de pasageri colbuit şi cu podeaua acoperită de gunoaie, el însuşi cu hainele mototolite şi murdare, aşteptând ca nava să termine operaţiunile de descărcare. Razele soarelui coborau sub forma unor coloane în care dansau particule de praf prin luminatoarele coridorului lung ce ducea spre punctul vamal. Bărbatul ochi un scaun ascuns înapoia unui pilon, îl şterse cu dosul palmei. Şi fu cât pe aici să aşeze, când zări un adolescent pedalând o mini cvadricicletă pe coridor.

Oprindu-se înaintea fiecărui terminal de plecare, băiatul striga, parcă lătrând scurt de două ori, numele Mors Planch. În sala lui, pilotul era singur.

Băiatul veni direct spre el; nu-l putea evita. Se identifică şi acceptă un card din metaloplastic pentru transfer prin hiperunde. Era codat pe atingerea lui personală, o măsură curentă în Imperiu.

Nimeni însă n-ar fi trebuit să ştie că Planch se găsea pe Madder Loss.

Îi dădu mesagerului un bacşiş, apoi cântări mesajul în palmă, privindu-l gânditor. După aceea ridică privirea.

Băiatul cu cvadricicleta dispăru după colţul următorului terminal. În intrarea sălii respective apărură doi bărbaţi în uniforme albastre – ofiţeri ai Marinei Imperiale. Planch se încruntă. De la depărtarea aceea nu-i putea distinge prea bine, dar ţinuta lor era sigură pe sine şi uşor arogantă. Nu avea nici o dificultate să-şi imagineze emblema „soarele-şi-nava-spaţială” de pe sacourile lor şi blasterele puternice de la şold.

Trecu degetul peste fanta de redare şi mesajul se derulă în aer în laţii ochilor săi.

MORS PLANCH.

Consilierul şi Confidentul Imperial Farad Sinter îţi solicită prezenţa pentru o anchetă specială. Vei reveni pe Trantor în cel mai scurt timp posibil; o fregată a Marinei Imperiale a fost trimisă pe Madder Loss pentru a-ţi sta la dispoziţie.

Cu sinceră simpatie: FARAD SINTER.

Bărbatul auzise despre consilierul Sinter, căruia îi mersese vestea că ar fi fost principalul furnizor de amante al împăratului; era privit cu reţinere în toate departamentele Palatului, cu excepţia, poate, a celui condus de el însuşi. Planch nu vedea absolut nici un motiv pentru care ar fi dorit să discute cu el.

Îşi stăpâni un fior brusc de panică. Dacă exista vreo legătură cu Lodovik…

Asta trebuia să fie! Dar atunci, de ce nava nu fusese trimisă de Chen? Nu ştia să fi existat vreo legătură între Sinter şi Chen.

Planch avu o premoniţie: era prins între o conspiraţie antică, aproape de neînţeles, şi reţeaua încă deasă şi vastă a Imperiului. Era foarte posibil ca viaţa lui de om liber – mai exact, orice tip de viaţă!

— Să se fi încheiat.

Totul din pricina ataşamentului pentru planeta aceasta aparte, atât de vulnerabilă!

Evadarea devenise extrem de improbabilă.

Cel mai bine era să acţioneze cu calm. În zilele acestea, stilul era tot ce-i mai rămăsese unui om disperat.

Îndreptându-şi umerii, Planch ieşi din terminal şi porni către cel doi bărbaţi în uniforme albastre aflaţi la capătul coridorului lung.

Revenirea pe Trantor era atât o traumă, cât şi un test pentru robotul care fusese Dors Venabili. În curând urma să aibă o altă identitate şi să preia un rol nou în planurile pe termen foarte lung ale lui R. Daneel Olivaw. Deocamdată însă, ziua de asolizare şi debarcare i se părea incredibil de similară celei de acum câteva decenii, când sosise prima dată pe Trantor, înainte să-l întâlnească pe bărbatul pe care fusese programată să-l protejeze şi susţină.

Înainte de Hari…

Trantorul nu se schimbase mult de la moartea lui Dors, dar puţinele schimbări pe care le putea sesiza nu erau pozitive. Planetă părea mai uzată, mai puţin impozantă şi mai decrepită. Plafoanele domurilor deveniseră evident peticite, căile rulante mai puţin eficiente şi mai predispuse la defectări. Mirosurile rămăseseră însă acelaşi, iar oamenii păreau aproape neschimbaţi.

Până şi circumstanţele semănau; ultima dată când Dors călătorise pe Trantor, fusese însoţită tot de Daneel. După sosire, fiecare plecase în altă direcţie, însă acum rămăseseră împreună, iar Dors detesta planul pe care era sigură că-l concepea Olivaw. Alcătuirea ei era destul de umană ca să-i îngăduie să simtă emoţii omeneşti – dintre acestea făceau parte teama, dar şi iubirea – totuşi Daneel dorea să-i testeze fermitatea, ca robot, şi tăria. Dacă eşua, însemna că nu-i era de nici un folos.

Daneel nu vorbi aproape deloc şi o duse în apartamentul sigur din apropierea zonei Streeling, unde îşi schimbară hainele şi luară noile acte de identitate trantoriene. Cu mici ajustări ale aspectului ei fizic deja modificat, până la detalii privind amprentele şi genetica ţesuturilor exterioare, Dors

avea să devină Jenat Korsan, profesoară de pe Paskann, una dintre planetele ce furnizau Trantorului alimente. Lodovik avea să preia identitatea unui broker din provincia Dau, bogată în metale. Sub numele de Rissik Numant de Dau al celor O Mie de Sori de Aur, intenţiona să petreacă câţiva ani pe Trantor, într-un pelerinaj personal.

Apartamentul era micuţ şi situat în modesta municipalitate Fann, la mai puţin de zece kilometri de Streeling. Dors cunoştea într-o oarecare măsură locurile; trecuse pe aici de câteva ori, înainte de a se asocia cu Hari. Din civilizaţia aceea sărăcăcioasă rămăsese acum numai cuvântul „sărăcăcios”, asociat violenţei; poliţia intervenea în zonă numai dacă era absolut necesar.

Rămaseră acolo două zile, suficient pentru că intervenţiile lui Daneel să se răspândească prin reţelele de identităţi trantoriene.

Apoi plecară.

Dors spera că nu se îndrepta spre un eşec catastrofal, spre o revenire insuportabilă la vechea ei stare. Dificultatea principală o reprezenta faptul că alături de Hari se simţise pentru prima dată cu adevărat utilă, iar utilitatea aceea fusese tradusă prin fericire în latura ei omenească. Acum devenise cât se putea de conştientă că nu era om.

Şi nici fericită.

Prima întrevedere cu Gaal Dornick se desfăşurase mulţumitor.

Hari simţea că-l impresionase pe tânăr, iar Gaal primise destul de bine vestea situaţiei curente. Minunat, avea curaj, alături de care se întrevedeau tinereţea unui individ venit de pe o Lume Exterioară şi ostentaţia pe care Hari şi-o amintea că o avusese el însuşi cândva.

Ca matematician, Gaal era talentat, însă existau alţii mult mai Talentaţi, care participau deja la Proiect. Rolul său principal avea să fie de observator atent, care să înfrunte furtuna actuală şi să ajute la netezirea drumului pentru aplicarea metodei lui Hari de a-i ajuta pe cei implicaţi în

Proiect să înfrunte viitoarele furtuni. „Şi poate ca un alt prieten. Îmi place tânărul.”

Hari nu putea suporta ideea de a lăsa pur şi simplu cele două fundaţii ale sale – una secretă, iar cealaltă aprobată (cel puţin aşa spera… Credea… Ştia!) chiar de Imperiu – să continue neajutorate, pe cont propriu, după moartea sa. De la Demerzel/Daneel învăţase măcar necesitatea de a trasa o dâră de urme, o parte încurajatoare şi provocatoare a sa, care să îmboldească desfăşurarea evenimentelor după ce el avea să dispară. Daneel făcea asta apărând personal, la fiecare câteva decenii, o tehnică pe care Hari avea să fie capabil doar s-o imite.

Gaal Dornick urma să fie cheia transformării lui Hari Seldon într-o legendă, îngăduindu-i să apară la intervale regulate, chiar şi după moarte, pentru a călăuzi mersul evenimentelor.

Revenind în apartamentul din Streeling, Hari apelă din nou la serviciile micuţului detector de securitate pe care Stettin i-l procurase cu prilejul unei călătorii în afara Trantorului. Aşezat în centrul odăii principale, detectorul ţesu un păienjeniş de linii roşii peste pereţi şi plafonul scund, apoi anunţă cu glas dulce de fată:

— Încăperea nu conţine aparatură de înregistrare imperială cunoscută.

De multă vreme, nu se mai construiseră instrumente noi pentru ascultare/înregistrare. Din motive necunoscute, Chen continua să-i acorde lui Hari un spaţiu personal privat; în rest, absolut peste tot, chiar şi în sălile Bibliotecii Imperiale, el era monitorizat cu multă atenţie.

Matematicianul putea simţi forţele acumulându-se. Bietul Dornick. Nici măcar n-avea să se obişnuiască cu Trantorul.

Zâmbind trist, Hari apăsă un buton încastrat în perete şi deplie un minicentru recreaţional. Îi comandă să acceseze bibliotecile muzicale ale Universităţii – unul dintre privilegiile sale în Streeling – şi să redea selecţiuni din muzica de la Curte din perioada lui Jemmu al IX-lea.

— În principal Gand şi Hayer, te rog, preciza el.

Cei doi compozitori, primul bărbat, al doilea femeie, se luptaseră între ei timp de cincizeci de ani pentru comisioanele Curţii. După moartea lor, se descoperise că fuseseră amanţi în taină. După analize exhaustive, experţii muzicali concluzionaseră că nimeni nu putea preciza care dintre lucrările lor fusese compusă de Gand şi care de Hayer… Sau măcar dacă unul singur le compusese pe toate. Erau bucăţi elegante şi liniştitoare, transmiţând o recunoaştere politicoasă a ordinii eterne a Imperiului; o muzică provenită dintr-o epocă în care Imperiul funcţiona perfect, viguros şi entuziast, deşi avea vârsta de milenii.

„Epoca de Aur a lui Daneel”, gândi Hari aşezându-se în fotoliul cel mai vechi, favoritul său. „O epocă în care Linge Chen continuă să creadă, deşi prosteşte. Dintotdeauna comisarul-şef mi s-a părut un nătărău pretenţios, provenit dintr-o familie aristocratică, educat în disciplinele birocratice, distant şi ilogic. Dar dacă am greşit? Dacă teoriile mele nu sunt adecvate pentru prezicerea acestor rezultate pe termen scurt? Dar nu, nu se poate… Rezultatele pe termen lung depind de ceea ce se întâmplă în aceste câteva săptămâni!”

Se sili să se relaxeze şi efectuă exerciţiile de respiraţie pe care i le arătase cândva Dors. Muzica se auzea lină, foarte structurată şi melodică. În timp ce asculta, bătând ritmul cu mâna care se odihnea pe braţul scaunului, Hari examină în minte rolurile ce urmau să fie jucate de familiile Chen şi Divart pe măsură ce Trantorul îşi continuă declinul. Comisia pentru Siguranţă Publică avea să conducă o vreme Imperiul, până la apariţia unui lider puternic – probabil un Împărat, nu un militar. Deşi nu ar fi consemnat niciodată o asemenea predicţie, Hari bănuia că acel Împărat avea să adopte numele Cleon al II-lea, pentru a fi pe gustul pentru tradiţie şi istorie al Imperiului, şi mai ales al Trantorului.

Atunci când o societate atingea un vârf al turbulenţelor şi anacronismelor, ea avea să recreeze visul copleşitor al unei

Epoci de Aur, perioadă în care totul era măreţ şi glorios, când oamenii erau mai nobili şi cauzele mai magnifice şi onorabile. „Cavalerismul este ultima resursă a unui cadavru în putrefacţie.”

Cam astea fuseseră şi cuvintele lui Nikolo Pas. Hari închise ochii. Îl vizualiză cu uşurinţă pe tiranul înfrânt, în celula goală, un personaj jalnic care, cândva, ocupase centrul unui gigantic cancer social, dar care în acelaşi timp înţelesese destinul Imperiului cu o viziune aproape la fel de clară ca a lui Hari.

— M-am adresat familiilor nobile şi bogate, aristocraţilor, care sunt lipiţi ca nişte căpuşe uriaşe de liniile banilor şi comerţului, explicase Pas. În calitate de guvernator al provinciei, le-am încurajat simţul superiorităţii şi al propriei importanţe. Am încurajat reformele agrare, am poruncit ca toate municipalităţile să reexploateze ogoarele, folosind ca muncitori pe tinerii cetăţeni şi chiar pe nobili, indiferent dacă nu aduceau profit, din motive spirituale. Am încurajat dezvoltarea societăţilor religioase secrete, mai ales pe cele care puneau accent pe bogăţie şi poziţie socială. Şi, de asemenea, am încurajat memoria, istoria, amintirile unui trecut în care viaţa era mai simplă şi noi toţi ne găseam mult mai aproape de perfecţiunea morală. Cât de simplu a fost! Cât de încântaţi au fost bogaţii şi puternicii să absoarbă aceste mituri vechi şi corupte! O vreme eu însumi am crezut în ele… Până ce cursul politicii s-a schimbat şi am avut nevoie de ceva mai puternic. Atunci am început revoluţia împotriva Eternilor.

Hari tresări în fotoliu, auzind un sunet în odaie. Comandă oprirea muzicii şi ascultă. Era sigur că fuseseră nişte paşi.

„Au sosit!” Se sculă, cu inima bubuind. Chen se plictisise, finalmente, de joc şi dădea cărţile pe faţă. La fel cum Sinter putea trimite asasini, o putea face şi comisarul-şef. Asasini… Sau doar ofiţeri care să-l aresteze pe Hari.

Apartamentul nu avea decât trei încăperi. Cu siguranţă, ar fi zărit pe oricine ar fi intrat.

Matematicianul căută în dormitor şi în bucătărie, mergând desculţ pe podeaua moale, îmbrăcat doar în halat, teribil de conştient de vulnerabilitatea sa, chiar în propria lui locuinţă.

Nu găsi pe nimeni.

Uşurat, reveni în sufragerie… Şi înainte de a-i observa pe vizitatori, simţi un val de liniştire. Aproape fără să fie surprins, zări trei oameni, stând în semicerc în jurul fotoliului său favorit.

În ciuda unor modificări cosmetice, ştiu imediat că unul dintre el, cel mai înalt, cu păr roşu-castaniu, era vechiul său prieten, Daneel. Pe celelalte două persoane nu le recunoscu; o femeie şi un bărbat voinic.

— Bună ziua, Hari, spuse Daneel.

Şi glasul i se schimbase.

— Mi s-a părut… Mi-am amintit de una dintre vizitele tale, se bâlbâi Hari, confuzia combinându-se cu bucuria.

Simţea speranţa iraţională că Daneel venise să-l ia de aici, să-i spună că Planul fusese încheiat şi că el nu mai trebuia să se prezinte, în faţa tribunalului, că nu mai era nevoit să se afle în umbra neplăcută a lui Chen.

— Poate că ai anticipat venirea mea, zise Daneel. Este o calitate foarte dezvoltată la tine. Nu ne-am mai văzut de câţiva ani buni.

— Nu sunt un profet prea grozav, replică amuzat Hari. Mă bucur să te revăd. Cine sunt ei? Prieteni? Apăsă el sugestiv pe cuvânt. Colegi?

Femeia îl privea fix, într-un mod care îl stingherea. Ceva familiar…

— Prieteni. Am venit cu toţii pentru a oferi ajutor într-un moment crucial.

— Luaţi loc, vă rog. Vă este… Sete, sau foame?

Daneel ştia că nu trebuia să răspundă. Bărbatul voinic clătină în semn de negaţie din cap, dar femeia nu răspunse. Continua să-l privească, iar faţa ei atrăgătoare era complet inexpresivă.

Hari simţi cum inima i se prăbuşi prin corp, apoi reîncepu să bată cu o surescitare dureroasă. Rămase cu gura căscată şi, pentru ca să nu cadă, se aşeză într-un scaun mai mic, aflat lângă perete. Ochii nu i se mai desprinseră de la femeie. Avea aproximativ aceeaşi statură. Aceeaşi figură plăcută, deşi mai tânără decât şi-o reamintea, însă ea fusese mereu plină de viaţă şi neobosită.

Dacă era un robot... Oţel secret...!

— Dors?

Nu putu articula altceva. Gura i se uscase prea mult ca să fie în stare să vorbească.

— Nu, răspunse femeia fără să-şi ia ochii de la el.

— Nu ne aflăm aici pentru a reînnoda cunoştinţe vechi, zise Daneel. Nu-ţi vei reaminti vizita noastră, Hari.

— Nu, bineînţeles că nu, încuviinţă matematicianul, simţindu-se brusc jalnic şi din nou foarte singur, în ciuda prezenţei lui Daneel. Uneori mă întreb dacă am vreun pic de libertate… Dacă pot face propriile mele opţiuni.

— Nu te-am influenţat niciodată, decât pentru a pregăti drumul şi de a maximiza efectele tale, ca şi pentru a te ajuta să păstrezi secretele necesare.

Hari întinse mâinile şi se tângui:

— Eliberează-mă, Daneel! Ia povara asta de pe umerii mei! Sunt bătrân… Mă simt foarte, foarte bătrân şi mi-este frică!

Daneel îl ascultă cu o expresie de grijă şi simpatie.

— Ştii bine că nu-i adevărat, Hari. În tine continuă să existe forţă şi entuziasm. Eşti cu adevărat Hari Seldon.

Matematicianul îşi îndreptă spinarea, îşi acoperi gura cu o mână, apoi îşi şterse ochii cu un gest scurt.

— Iertaţi-mă, murmură el.

— Nu trebuie să-ţi ceri scuze. Sunt pe deplin conştient de faptul că stresul este enorm. Sunt răscolit de conflicte profunde pentru că te împovărez, prietene.

— De ce aţi venit? Cine sunt ei, de fapt?

— Am multe de făcut şi ei mă vor ajuta. Deja acţionează forţe cu care trebuie să mă confrunt, dar care nu te privesc pe tine. Cu toţii avem poverile noastre.

— Da, Daneel… Înţeleg o parte din toate astea. Vreau să spun că le întrevăd în grafice, în reprezentări – subcurenţi groaznic de complicaţi şi dificil de urmărit, toţi focalizaţi asupra acestui moment. Totuşi de ce aţi venit acum la mine?

— Ca să-ţi aducem asigurările noastre. Nu lupţi singur. Am efectuat investigaţii în centrele majore în care se desfăşoară Proiectul Seldon. Ai organizat o armată eficientă, Hari, o armată de matematicieni şi savanţi. Te-ai descurcat excelent. Toţi sunt excepţionali şi gata de acţiune. Te felicit! Eşti un conducător de clasă!

— Mulţumesc. Şi ei? (Nu-şi putea lua ochii de la femeie.) Sunt ca tine?

Chiar şi în prezenţa lui Daneel, avea dificultăţi în folosirea termenului „robot”.

— Sunt ca mine.

Hari vru să pună altă întrebare, dar închise brusc gură şi-şi feri privirea, ca să-şi stăpânească emoţiile. „Întrebarea pe care doresc cel mai mult s-o pun… N-o pot face, pentru propria mea sănătate mintală Dors! Ce s-a întâmplat cu Dors? A… murit cu adevărat? Am sperat atâta timp…!”

— Hari, Chen va acţiona în curând. Probabil că mâine vei fi arestat. Procesul va începe mai devreme şi, bineînţeles, va fi păstrat secret.

— Sunt de acord cu previziunea, spuse Hari.

— Deţin anumite date sigure, adăugă încetişor Daneel.

— Perfect.

Matematicianul înghiţi un nod dureros. Bărbatul voinic, nu foarte arătos, începuse de asemenea să-i pară familiar. De cine îi amintea? De cineva din Palat, un personaj public…

— Chen are motivele lui. În interiorul Palatului există facţiuni care încearcă să răstoarne Comisia pentru Siguranţă Publică şi să preia puterea din mâinile familiilor baroniale, îndeosebi de la Chen şi Divart.

— Vor eşua, zise Hari.

— Da, însă nu este clar ce dezastre pot face înainte să eşueze. Dacă nu sunt foarte atent, complexitatea poate scăpa de sub control şi putem pierde ocazia noastră pentru acest mileniu.

Hari simţi un fior. Obişnuit să se ocupe cu perioade de milenii, cuvintele lui Daneel îi oferiră pe neaşteptate imaginea unor posibile viitoruri în care Hari Seldon dădea greş, în care Daneel avea să ia totul de la început cu un alt sclipitor tânăr matematician, un alt plan îndelungat de diminuare a suferinţelor omeneşti.

Cine ar fi putut înţelege gândirea unei asemenea minţi? Avea deja vârsta de douăzeci de mii de ani…

Se sculă de pe scaun şi se apropie de cei trei roboţi.

— Ce aş mai putea face? Întrebă el, apoi se încruntă şi adăugă: Înainte ca să-mi ştergeţi din minte această întâlnire.

— Deocamdată nu-ţi mai pot spune nimic, vorbi Daneel, dar sunt aici, Hari. Pentru tine, voi fi mereu aici.

Femeia făcu un pas înainte, dar se opri. Hari observă că un braţ îi tremura. Avea faţa atât de rigidă încât putea să fi fost turnată din plastic. După aceea, zâmbi şi se retrase.

— A servi este privilegiul nostru, spuse ea şi glasul nu era deloc al lui Dors.

Hari chiar se întrebă cum de putuse să creadă aşa ceva.

Dors murise. Acum nu mai avea nici o îndoială. Murise şi nu avea să mai revină niciodată.

Hari privi în jurul odăii pustii. Ascultase muzică de aproape două ore şi nici nu simţise cum zburase timpul. Se simţea destins şi perfect stăpân pe sine, dar în acelaşi timp precaut, aidoma unui animal învăţat de mult timp cu vânătorii, un supravieţuitor cu aptitudini pe care se putea bizui întotdeauna, însă pe care nu le accepta niciodată ca fiind înţelese de la sine.

Se gândise din nou la Dors. Îşi netezi fruntea cu vârful degetelor.

Lodovik o privi îngrijorat pe Dors când ieşiră din Universitatea Strelling. Luară un taxi prin tunelul principal de trafic care ducea din Streeling în Pasaj, Autostrada împăratului, înconjuraţi deasupra, dedesubt şi din toate părţile de un flux continuu de autobuze şi taxiuri, prinse în grile de control roşii şi violete aidoma celulelor sângelui într-o arteră. Taxiul era automat, ales aleatoriu şi scanat de Daneel împotriva unor dispozitive de ascultare.

Dors privea drept în faţă, fără un cuvânt, la fel ca Daneel.

Când se apropiară de Pasaj, Daneel rosti:

— Te-ai descurcat admirabil.

— Mulţumesc, spuse Dors. Este oare înţelept să-l lăsăm atâta timp fără un păzitor?

— Are instincte remarcabile.

— Dar este bătrân şi fragil.

— E mai puternic decât Imperiul ăsta şi momentul lui de vârf încă nici n-a venit.

Lodovik analiză misiunea care-i fusese transmisă de Daneel prin microunde. Pelerinajul lui urma să includă un tur special al Catedralei Cenuşiilor din Pasaj. Aici, vârfurile birocraţiei imperiale erau convocate odată în viaţă, pentru a primi cele mai înalte onoruri ale clasei lor, incluzând Ordinul Pana Împăratului. Deşi noul personaj al lui Lodovik nu avea un trecut de asemenea excelenţă extraordinară, nu era deloc neobişnuit ca aceia care contribuiau anual la veniturile Catedralei să fie chemaţi pentru îndeplinirea unor sarcini mărunte, drept recunoaştere a serviciilor aduse.

În mod clar, Daneel se aştepta ca aşezământul să joace un rol important în următorii câţiva ani, deşi nu-i destăinuise lui Lodovik despre ce putea fi vorba.

Acesta din urmă bănuia pe jumătate că Daneel îl menţinea într-un fel de testare, până ce se dovedea loial. Era înţelept din partea sa. Lodovik îşi camuflase cu atenţie îndoielile, cunoscând sensibilitatea extraordinară a lui Daneel. De asemenea, lucrase destul de mult cu el ca să poată

întrebuinţa modalităţi de amăgire, de a simula obedienţa şi loialitatea.

Îl privise pe Daneel testând-o pe Dors şi nu avea nici o îndoiala că şi pentru el va fi găsit un test la fel de eficient. Înainte să se întâmple aşa, însă, el trebuia să treacă prin altă transformare… Şi să găsească aliaţi despre care era aproape convins că se aflau pe Trantor, ascunzându-se de Daneel, acţionând împotriva lui. Printre Cenuşii se puteau ivi multe ocazii de a-i investiga pe cei care se opuneau familiilor Chen şi Divart.

Dacă Lodovik ar fi fost om, şi-ar fi estimat şansele ca fiind foarte reduse. Deoarece grija pentru propria lui supravieţuire era minimă, o situaţie lipsită de speranţe nu era tocmai tulburătoare. Mult mai neplăcut era gândul neloialităţii, contrazicerii lui R. Daneel Olivaw.

Brann traversă principala aripă a antrepozitului cu o iuţeală surprinzătoare pentru un individ de dimensiunea lui. Spaţiile întunecate şi stelajele uriaşe de stocare îi dominau, iar paşii li se auzeau ca bătăile unor tobe îndepărtate. Klia îl urmă cu dificultate, dar nu era necăjită; de zile bune nu făcuse aproape nimic şi privea această misiune atât ca pe o întrerupere a rutinei cât şi că pe o posibilă cale de evadare, Tovărăşia lui Brann era îndeajuns de plăcută, atâta timp cât nu se gândea la reacţia ei emoţională faţă de bărbat şi la incompatibilitatea acesteia. Strâmbă nasul înaintea fantomelor prăfuite ale sutelor de mirosuri nefamiliare.

— Importurile cele mai populare provin de pe Anacreon şi Memphio, spuse Brann şi se opri lângă nişa adumbrită a unui echipament ca să verifice un încărcător/transportor. Există familii de artizani care trăiesc numai din vânzările de pe Trantor. Toţi doresc păpuşile populare de pe Anacreon – eu unul le detest. De asemenea importăm jocuri şi divertismente de pe Kalgan… Dintre cele la care strâmbă din nas cenzorii Comisiei.

Klia mergea alături de Brann. Transportorul luneca pe câmpuri plutitoare, la doi metri înapoia lor, escamotând rotiţe de cauciuc ori de câte ori dorea să cotească brusc sau să oprească.

— Vom livra patru lăzi cu păpuşi la Bursa Trantor şi alte câteva obiecte în Agora Negustorilor.

Cele două erau zonele comerciale cele mai populare din Streeling, binecunoscute pe toată emisferă. Cenuşii prosperi şi meritocraţii parcurgeau mii de kilometri – unii chiar mii de ani-lumină – doar ca să petreacă un număr de zile, răscolind prin nenumăratele prăvălii din fiecare zonă. Agora Negustorilor se lăuda cu hanurile dispuse la fiecare sută de prăvălii, pentru călătorii obosiţi.

Familiile de baroni şi celelalte ce aparţineau nobilimii aveau propriile lor mijloace de a-şi satisface dorinţele de achiziţii şi, desigur, cetăţenii trăiau de obicei în locuinţe prea mici ca să îngăduie acumularea unui exces de bunuri.

În copilăria să, părinţii Kliei participau la o formă de târg local din Dahl, unde împrumutau unul sau două obiecte considerate decorative (şi destul de inutile) pentru câteva zile sau săptămâni, pentru ca după aceea să le restituie. Era o metodă care părea destul de satisfăcătoare pentru cei fascinaţi de produsele materiale; deţinerea reală sau chiar colecţionarea de obiecte de pe alte planete i se părea ridicolă fetei.

— Asta înseamnă că Plussix are destulă încredere în mine ca să mă lase să ies de aici? Întrebă ea.

Brann o privi cu o expresie de seriozitate.

— Aici nu este o sectă care îţi şterge creierul.

— De unde să ştiu asta? Ce-i atunci – un club social pentru persuasivii anormali?

— Pari destul de nefericită, totuşi…

— Există vreun loc pe Trantor unde cineva poate să fie fericit? Uită-te la toate mizeriile astea – un substitut al fericirii, nu crezi?

Flutură braţul spre lăzile de plastic şi imitaţie din lemn ce se ridicau în stive mult deasupra lor.

— Nu ştiu, răspunse bărbatul. Voiam să spun că vorbeşti ca şi cum ai fi nefericită, dar fac prinsoare că nu cunoşti alt loc în care te-ai putea duce.

— Poate tocmai de asta sunt nefericită, zise Klia sumbru. În tot cazul mă simt inadaptabilă. Poate că într-adevăr locul meu este aici.

Brann se întoarse cu un mârâit încet şi comandă transportorului să ia o ladă de pe nivelul al treilea al stelajului. Stabilizându-şi ferm trenul inferior pe podea, utilajul se înălţă pe cilindri pneumatici şi manipulă cu dexteritate lada, folosindu-şi braţele mecanice.

— Kallusin spunea că vom putea călători peste tot, continuă Klia. Dacă ne dovedim loiali, asta înseamnă… Vreau să zic, cunoşti pe cineva care a plecat? Care a primit o misiune altundeva?

Brann scutură din cap.

— Desigur, nu-i cunosc pe toţi. N-am venit de foarte mult timp. Există şi alte antrepozite similare.

Fata nu ştiuse asta. Reţinu detaliul şi se întrebă dacă Plussix orchestra o uriaşă mişcare subterană latentă, poate o răscoală? Un neguţător rebel? Părea ridicol… Şi cu atât mai convingător. Totuşi împotriva cui s-ar fi răsculat el, împotriva celor care îi solicitau bunurile. Sau împotriva nobilelor familii baroniale… Care n-o făceau?

— Avem tot ce ne trebuie, anunţă Brann după ce transportorul culese trei lăzi din trei locaţii diferite. Să-i dăm drumul!

— Ce facem cu poliţia, cu cei care mă… Care ne caută?

— Plussix zice că au sistat raziile.

— De unde ştie asta?

Dahlitul clătină din cap.

— Pot doar să-ţi spun că nu greşeşte niciodată. Niciunul dintre noi n-a fost vreodată arestat.

— Astea i-au fost ultimele cuvinte, murmură Klia dar grăbi pasul pentru a-l ajunge din urmă.

Afară, lumina zilei dinspre plafonul domului strălucea puternic. Fata ieşi din interiorul cavernos în alt interior, mai mare, mai luminos – singurul gen de viaţă pe care-l cunoscuse până atunci.

Sinter se plimba preocupat prin faţa imaginii murale a Galaxiei cu cele douăzeci şi cinci de milioane de planete populate însemnate cu roşu şi verde. De abia întoarse capul la intrarea lui Vara. Imediat, femeia lăsă bărbia în piept şi gârbovi umerii. Ceea ce vedea la Sinter o înspăimânta şi în acelaşi timp o exaltă. Nu-l văzuse niciodată mai calm şi mai sigur pe el – nici urmă de uşoara încruntare şi îngâmfare, de falsele trăsături de lider pe care le proiecta atât de frecvent. Părea simultan încrezător şi străbătut de o furie rece.

— Îmi dau acum seama că ai abordat greşit căutarea asta, zise el. Nu mi-ai adus decât mentalişti oameni, desigur, cazuri bizare, dar nu ceea ce dorim sau ceea ce ne trebuie.

— Am fost…

El ridică mâna şi încuviinţă conciliant din cap.

— Nu te acuz. Nu ai avut la dispoziţie nimic cu care să lucrezi. Acum noi avem ceva – poate infim, totuşi mai mult decât nimic. Am interceptat un bărbat pe nume Mors Planch. Mă îndoiesc că ai auzit de el. Este un individ foarte competent, cu multe calităţi, printre care şi ingineria. Din câte am înţeles, meştereşte tot timpul.

Vara înălţă din sprâncene, indicând cu umilinţă că habar n-avea despre ce era vorba.

— L-am urmărit după ce am aflat că Linge Chen îl folosea ca să-l caute în secret pe Lodovik Trema. Planch se află acum pe Trantor. Am discutat cu el.

Femeia auzise despre Trema. Sprâncenele i se arcuiră şi mai mult.

— El l-a descoperit pe Trema, dar nu l-a predat comisarului-şef. Asta au aflat agenţii mei. Anunţurile despre

moartea curajoasă a lui Trema în slujba împăratului – adică a Comisiei pentru Siguranţă Publică – sunt nişte minciuni. Trema e viu, ba chiar operează. Totuşi el nu poate să fie viu.

Vara coborî sprâncenele şi-l privi întrebător. Sinter părea satisfăcut de posibilitatea de a-şi expune planurile şi succesele. Radia vizibil, şi ea îi citi în emoţii exact tipul de dâră de lumină perlată despre care îşi imagina că urmează o cometă conducătoare în constelaţiile de putere supremă. Gândul o făcu să se înfioare.

— A supravieţuit, deşi toţi ceilalţi din navă au murit în urma unui flux de neutrini.

— Ce este acela?

— Nimic care să ne intereseze. Ceva invariabil fatal, care apare foarte departe între stele, în spaţiul normal. Trema a supravieţuit, Planch l-a găsit în mod miraculos, sau iscusit. Este un tip competent şi mi-ar place să-l angajez. Poate că o voi face, deşi mă îndoiesc că Chen îl va lăsa să mai trăiască după ce va afla că l-a trădat. Se pare că Planch are unele concepţii relativ rigide în privinţa justiţiei şi, atunci când un alt individ interesat de Trema i-a oferit o sumă mai mare decât Chen, Planch a profitat ca să se răzbune într-un mod, destul de straniu, pe Chen şi Trantor pentru ruinarea lui Madder Loss. O Planetă Haotică sfidătoare şi lipsită de valoare.

Vara clătină din nou din cap. Cunoştea puţine despre lucrurile acestea şi nici n-o interesau. O îngrozea gândul morţii care pândea între stele, în spaţiile vaste, departe de orice interioare confortabile Nu considera hipernavele ca fiind un mediu real, ci mai degrabă un sicriu temporar.

— Când Planch l-a predat pe Trema unui individ pe Madder Loss, el a făcut o înregistrare secretă a celor întâmplate. Înregistrarea aceea n-a fost detectată. Mă întreb de ce…?

Îşi scărpină obrazul cu un deget, privind-o insistent pe femeie. Vara strânse din umeri; nu putea explica aşa ceva.

— Planch nu-şi reaminteşte episodul predării lui Trema, dar înregistrarea dovedeşte desfăşurarea întâlnirii… Iat-o!

Trase spre el o maşinărie micuţă şi introduse înregistrarea – probabil o copie, gândi Vara – în fantă îngustă. În jurul lor apăru o scenă tridimensională, destul de convingătoare cu excepţia rezoluţiei slabe. Cele două personaje masculine erau văzute din perspectiva lui Planch. Pe unul dintre ele îl recunoscu – Lodovik Trema; celălalt era înalt, zvelt, chipeş într-un mod cumva indescriptibil. Desigur, nu le putea descifra clar emoţiile, dar avea impresia distinctă că ceva nu era în regulă. Personajele începură să vorbească şi, treptat, Vara simţi cum îi îngheaţă sângele în vine.

— Regret să te anunţ că în curând vei uita tot ce ai văzut aici, ca şi rolul pe care l-ai avut în salvarea prietenului meu.

— Prieten?

— Da. Ne cunoaştem de mii de ani.

Înregistrarea se sfârşea printr-un drum cu taxiul.

Sinter o privi curios pe femeie.

— Ce-i asta – o glumă, un fals? Întrebă ea.

— Nu, înregistrarea nu este falsă. Planch l-a găsit pe Trema în viaţă. El este un robot. Celălalt bărbat este de asemenea un robot – unul foarte vechi, poate cel mai vechi dintre toţi. Vreau să studiezi înregistrarea şi să te obişnuieşti cu aceşti roboţi umanoizi. Unul dintre ei este mentalist… Poate amândoi şi tu ai capacitatea de a-i recunoaşte. După aceea te voi trimite din nou la vânătoare. Îi vei găsi pe Eterni şi atunci voi avea ce să-i arăt împăratului. Deocamdată îl am pe Planch şi banda, ceea ce ne poate duce cu adevărat foarte departe.

Consilierul zâmbi exuberant. În plimbarea lui agitată, se apropiase mult de Vara şi, rânjind încântat, o strânse brusc şi spontan cu un braţ. Ea îl privi stupefiată şi bărbatul îi îndesă înregistrarea în mână. Vara o ţinu cu degetele îngheţate.

— Studiaz-o, îi porunci el. O să aştept momentul potrivit ca să-l conving pe Klayus că am găsit ceva.

Împăratul Klayus I se trezi dintr-un somn superficial în patul gol din al şaptelea dormitor, favoritul lui pentru siestele de după-amiază. Privi în jur, iritat pentru o clipă, apoi zări imaginea plutitoare a lui Sinter. Desigur, consilierul nu-l putea vedea, dar asta nu făcea intruziunea mai puţin iritantă.

— Înălţimea Voastră, am un mesaj din partea Comisiei pentru Siguranţă Publică. Este pe punctul de a acţiona, acuzându-l pe profesorul Hari Seldon.

Klayus ridică draperia câmpului superior de somn, căutându-şi partenera din ultimele ore, dar ea părăsise dormitorul. Poate că intrase în baie.

— Şi?… Chen ne-a spus că aşa ceva e posibil.

— Înălţimea Voastră, este prematur! Comisia intenţionează să-l judece pe el şi pe cel puţin unul dintre acoliţii săi. Este un atac direct la privilegiile Palatului.

— Farad, Palatul – adică eu – a abandonat de mult orice sprijin oficial din culise pentru Corbul Seldon. El este un amuzament, şi nimic mai mult.

— Ar putea fi perceput ca un afront, acum când sunt gata pentru mişcare.

— Ce mişcare?

— Discreditarea lui Seldon. Dacă se va reuşi, Înălţimea Voastră…

— Termină cu titlurile! Spune-mi o dată ce crezi şi scoate-ţi imaginea din camera mea.

— Cleon l-a susţinut pe Seldon.

— Ştiu asta. Cleon nu era nici măcar din familia mea.

— Seldon a amplificat sprijinul acela într-un proiect care a cuprins zeci de mii de aderenţi şi sicofanţi de pe o duzină de planete. Mesajul lui este unul de trădare, de incitare la revoluţie…

— Şi vrei ca eu să-l protejez?

— Nu, sire! Nu trebuie să-i îngăduiţi lui Chen să fie creditat pentru înlăturarea acestei ameninţări. Este

momentul să acţionaţi rapid şi să creaţi comisia despre care am discutat.

— Pe care s-o conduci tu. Comisia pentru Securitate Generală, nu?

— Dacă Securitatea Generală îl condamnă pe Seldon pentru trădare, meritul vă va reveni Înălţimii Voastre.

— Nu ţie?

— Am discutat asta de mai multe ori.

— De prea multe ori. Ce-mi pasă mie dacă meritul îi va reveni sau nu lui Chen? Dacă el îl înlătură pe acest parazit intelectual, cu toţii vom beneficia în mod egal, nu crezi?

Sinter căzu pe gânduri. Klayus îşi dădu seama că bărbatul încerca altă abordare.

— Maiestate, problema este foarte complicată şi am multe griji. Nu doream să aduc vorba aşa repede despre acest subiect… Dar m-am folosit de autoritatea Maiestăţii Voastre ca să aduc pe Trantor un individ de pe Madder Loss. El se numeşte Mors Planch şi deţine anumite dovezi, care pot fi adăugate altor mărturii…

— La ce te referi, Farad, la alţi roboţi? La alţi Eterni?

În interiorul limitelor artificiale ale imaginii, consilierul părea să rămână destul de calm, dar Klayus ştia că Sinter ţopăia probabil de agitaţie şi enervare. „Perfect! Să dea în clocot… „

— Ultimele piese ale puzzle-ului, zise Sinter. Trebuie să examinaţi aceste dovezi, înainte ca Seldon să fie judecat pe baza unor simple acuzaţii de trădare. Aţi putea limita puterea lui Chen, sporind imaginea publică de conducător plin de resurse a Maiestăţii Voastre.

— Totul la momentul potrivit, Farad, mârâi ameninţător Klayus. (Ştia care îi era imaginea publică şi cunoştea limitele efective ale puterii sale, comparate cu ale comisarului-şef.) Nu vreau să te transform într-un alt Chen. Tu n-ai nici măcar disciplina creşterii într-o familie aristocratică. Eşti plebeu şi, uneori, crud.

Consilierul păru să ignore şi această remarcă.

— Cele două Comisii se vor echilibra reciproc, sire, şi am putea să supraveghem mai eficient pe miniştrii militari.

— Este adevărat, totuşi, principala ta grijă rămâne ameninţarea roboţilor.

Împăratul trecu picioarele peste pernele de câmp şi se scula lângă marginea patului. Nu avusese o performanţă prea grozavă în după amiaza aceasta; mintea îi era abătută în toate direcţiile de nenumăratele sforicele ale conducerii Imperiului, securităţii şi intrigilor din Palat. În clipa de faţă, iritarea lui se focaliza asupra lui Sinter, un omuleţ ale cărui servicii (şi femei) păreau tot mai nesatisfăcătoare, şi ale cărui infracţiuni puteau foarte uşor să devină tot mai puţin amuzante.

— Farad, de un an de zile n-am văzut nici o dovadă care să-şi merite numele. Nu ştiu de ce ţi-am tolerat comportamentul în această privinţă. Îl vrei pe Seldon din pricina legăturii sale cu „Tigroaica”, nu-i aşa?

Sinter privi inexpresiv către senzorul care-i transmitea imaginea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, deconectează senzorul de politeţe şi lasă-mă să te văd aşa cum eşti! Porunci Klayus.

Imaginea tremură şi se modifică, arătându-l pe Sinter într-un halat banal şi mototolit, cu părul ciufulit şi roşu la faţă de mânie.

— Aşa-i mai bine, încuviinţă Împăratul.

— Se poate demonstra că ea nu era om, Maiestatea Voastră! Am obţinut documentele referitoare la asasinarea lui Elas, unul dintre membrii Proiectului Seldon, şi el avea aceeaşi părere cu mine şi cu alţi experţi.

— E moartă, zise Klayus. L-a ucis pe Elas, apoi a murit şi ea. Ce altceva mai trebuie cunoscut. Elas voia ca Seldon să moară. De ce n-am şi eu parte de o femeie atât de loială?

Spera ca propria lui ştiinţă asupra chestiunilor respective să nu fi devenit prea evidentă; chiar şi faţă de Sinter spera să-şi menţină, măcar parţial, reputaţia de individ îngâmfat, stupid şi stăpânit de poftele trupului.

— După moarte, a fost dezintegrată atomic, dar nu în prezenţa unui oficial guvernamental, preciză Sinter.

— Asta-i metoda pentru care optează 94% din populaţia Trantorului, căscă Klayus. Numai împăraţii mai sunt înmormântaţi intacţi. Ca şi unii miniştri şi consilieri credincioşi…

Sinter părea să vibreze de frustrare, ceea ce lui Klayus i se părea mult mai plăcut decât nereuşita tentativă de sex anterioară. Şi, apropo, unde dispăruse femeia aceea?

— Dors Venabili nu era om, declară, bâlbâindu-se, consilierul.

— Bine, dar Seldon este. Mi-ai arătat radiografiile lui.

— Subminat de…

— În numele cerului, Farad, mai taci! Îţi poruncesc să-l laşi pe Chen să-şi desfăşoare parodia. Noi îl vom observa cu atenţie şi vom vedea ce se întâmplă. După aceea vom acţiona într-un fel sau altul. Acum, lasă-mă! Sunt obosit.

Blocă imaginea şi se aşează pe marginea câmpului inferior. Avu nevoie de câteva minute pentru a-şi restabili calmul, după care se gândi din nou la femeie. Unde plecase?

— Alo? Strigă el în dormitorul gol.

Uşa de la baie era deschisă şi dinăuntru răzbătea o lumină puternică.

Împăratul Klayus, acum în vârstă de optsprezece ani, purtând doar o cămaşă sericiană de noapte, care-i atârna largă până la glezne, coborî din pat şi porni spre baie. Căscă şi se întinse lent şi plictisit, apoi mişcă braţele în sus şi în jos, ca să se dezmorţească.

— Alo?

Nu-şi mai reamintea numele ei.

— Deela? Deena? Scuză-mă, scumpo, eşti acolo?

Împinse uşa, deschizând-o larg. Complet goală, femeia stătea la câţiva metri de el. Fusese permanent acolo. Purta pe chip o expresie de nefericire. Klayus îi admiră fermecătoarea regiune pubiană a abdomenul, ridică ochii spre sânii perfecţi şi văzu braţele tremurătoare, întinse,

ţinând un blaster minuscul, dintre cele care adesea erau ascunse în veşminte sau în poşete. O simplă sârmuliţă flexibilă, cu un bulb la capăt; foarte rar în zilele acestea şi foarte scump. Femeia părea înspăimântată.

Împăratul fu pe punctul să urle, când ceva şuieră pe lângă urechea lui şi un punctuleţ roşu apăru pe gâtul alb, ca de lebădă al femeii. El răcni oricum, chiar în timp ce pleoapele ochilor frumoşi şi verzi fluturară pe chipul fermecător şi capul se înclină uşor, de parcă femeia ar fi ascultat cântecul îndepărtat al păsărilor. Răcnetul lui spori în intensitate şi stridenţă, văzând corpul care se răsucea de parcă ar fi vrut să se înşurubeze în podea. Oribil şi indescriptibil de moale, femeia se prăbuşi pe gresia băii. De abia atunci, reuşi să apese bulbul. Salva distruse parţial tavanul şi o oglindă, împroşcându-l cu fragmente cu piatră şi sticlă.

Buimăcit, Klayus se ghemui şi închise ochii, ridicând braţele ca să se apere de zgomot şi de praf. O mână îl prinse cu violenţă şi-l smuci afară din baie. O voce îi şuieră la ureche:

— Înălţimea Voastră, poate să aibă o bombă asupra ei!

Klayus îşi privi salvatorul şi scoase un icnet.

Sinter îl mai târî câţiva metri. În mâinile micuţe ale consilierului se afla un pistol cu energie cinetică, care lansa alice cu neurotoxine. Împăratul cunoştea perfect arma; el însuşi purta una, ori de câte ori îşi părăsea apartamentul – făcea parte dintre accesoriile standard ale nobilimii.

— Farad… Mormăi el.

Sinter îl apăsă pe podea, parcă umilindu-l. Apoi, cu un oftat, ca şi cum ar fi fost prea mult, se aruncă peste Klayus, apărându-l cu trupul său.

Aşa îi găsiră gărzile palatului, peste câteva secunde.

— N n-n… Nu-i a ta? Întrebă Klayus cu glas tremurător, în timp ce Sinter îl făcea cu ou şi cu oţet pe comandantul Specialilor imperiali.

În dezlănţuirea sa de mânie, consilierul ignoră întrebarea.

— Ar trebui să fiţi cu toţii executaţi imediat! Trebuie s-o găsiţi fără întârziere pe cealaltă femeie!

Comandantul, Gerad Mint, nu se lăsa călcat în picioare cu atâta uşurinţă. Făcu semn spre doi locotenenţi să înainteze, flancându-l pe Sinter, şi-l privi pe acesta cu o furie îngheţată, controlată de secolele de disciplină militară implantată în genele lui. Cât tupeu avea lacheul acela de origine umilă!

— Avem ID-ul pe care i l-ai dat dumneata. Este în hainele ei în… al şaptelea dormitor.

— Este o impostoare!

— Sinter, dumneata eşti cel care aduce femei, la orice oră şi fără verificările de securitate corespunzătoare, vorbi răspicat Mint. Niciuna dintre gărzile noastre nu poate spera să le recunoască pe toate, sau măcar să le ţină evidenţa!

— Sunt verificate amănunţit de oamenii mei iar aceasta nu este una dintre femeile pe care i le-am adus!

Sinter îndreptă un deget spre Klayus, îşi dădu seama de teribilă încălcare a etichetei şi coborî mâna, înainte ca Împăratul să se întoarcă şi să-l observe. Comandantul îl zări însă şi explodă.

— Nu pot ţine evidenţa tuturor intrărilor şi ieşirilor! Nu apelezi niciodată la serviciile noastre, iar verificările n-au fost făcute de noi…

— Este una dintre femeile tale, Farad? Întrebă Împăratul, revenindu-şi finalmente din starea de şoc.!

Până atunci nu ştiuse niciodată ce înseamnă teama, iar acum fusese realmente zguduit.

— Nu! N-am mai văzut-o până acum.

— Totuşi este drăguţă, continuă Klayus privind spre comandant cu ochii largi ai unui băieţaş inocent.

Proceda aşa în mod deliberat; era momentul să-şi joace din nou rolul. În realitate, nu-l avusese niciodată la inimă pe şeful gărzii, despre care era sigur că, în secret, îl considera un babuin infantil. Sinter părea pus în încurcătură, ceea ce

era de asemenea amuzant, totuşi lipsit de utilitate în momentul acela. Klayus avea propriile sale planuri în privinţa consilierului şi nu i-ar fi plăcut să-l piardă din cauza acestei acţiuni deplorabile, totuşi lipsită de urmări.

— În Palat nu mai există nimeni… Cu excepţia femeilor dumitale, scrâşni comandantul spre Sinter. Şi cum se face că ai apărut aici tocmai la momentul oportun?

— Hopa! Făcu Klayus şi ţâţâi spre consilier.

— Venisem pentru a discuta personal cu Maiestatea Să o problemă deosebit de urgentă, răspunse acesta privind de la Mint la Klayus.

— O situaţie foarte convenabilă… Poate o înscenare pentru a-ţi spori…

Comandantul nu avu timp să-şi dezvolte teoria. Un ofiţer rigid, în uniformă imperială azurie, se apropie de el şi-i şopti ceva la ureche. Chipul stacojiu al lui Mint păli brusc şi buzele îi tremurară.

— Ce este? Întrebă Klayus cu glas sigur pe sine.

Comandantul se întoarse către împărat şi se plecă ţeapăn din mijloc.

— Corpul unei femei, Înălţimea Voastră…

Sinter se împinse printre cei doi locotenenţi care-l flancaseră pe durata discuţiei, gata să-l aresteze.

— Unde este?

Mint înghiţi un nod. Buzele îi erau aproape vinete.

— A fost găsită în coridoarele de sub acest nivel. Ac…

— Unde? Ce ID are?

— Nu are nici un act de identitate.

— Aceea este o zonă sacră, comandante, rosti Klayus cu glas sec şi îngheţat, Templul Primilor Împăraţi! Lui Farad nu i se îngăduie accesul acolo. Şi nici vreunor femei rătăcite aiurea. Numai membrilor casei imperiale şi participanţilor la ceremonii. Tu eşti responsabil pentru securitatea zonei.

— Da, Înălţimea Voastră. Voi investiga imediat…

— Ar trebuie să fie simplu, urmă Klayus. Sinter, ID-ul are o pozăşi genotipul, nu?

— Cadavrul – acest cadavru – este identic din punct de vedere fizic cu fotografia…, spuse comandantul.

— O impostoare! Urmă consilierul, agitând pumnul spre Speciali şi Mint. O încălcare gravă a securităţii!

Klayus privea scena oarecum uşurat. Era minunat să-l chinuiască pe Sinter, apoi să fie nemulţumit de el, totuşi să nu-l piardă… Cel puţin deocamdată. Mai avea de jucat câteva tururi împotriva lui Chen, iar Comisia acestuia răspundea de securitatea Împăratului.

Cele petrecute puteau fi destul de utile, ba chiar esenţiale. Chen trebuia să explice incidentul, capitalul lui Sinter avea să crească în mod sigur – totuşi fără să iasă din limitele acceptabile şi controlate de Klayus – şi finalul putea fi satisfăcător.

— S-o examinăm, spuse Sinter.

— Eu rămân aici, anunţă Klayus înverzindu-se la faţă la gândul altui cadavru.

Peste zece minute, comandantul şi Sinter reveniră.

— Corespondenţa este perfectă, anunţă consilierul agitând ID-ul femeii. Aceasta – cea din baie – este o impostoare şi dumneata eşti responsabil!

Îl arătă cu degetul fără ezitare pe comandant.

Mint avea întipărită pe chip o mască de calm profund. Încuviinţă scurt din cap, băgă mâna în buzunar şi scoase o fiolă. Toţi cei din dormitorul împăratului îl priviră cu fascinaţie oribilă, ducând fiola la buze.

— Nu! Îl opri Klayus ridicând braţul.

Comandantul se opri şi privi în jur cu ochi orbi, dar plini de speranţă.

— Sire, este obligatoriu pentru o asemenea încălcare a securităţii! Strigă Sinter, parcă îngrijorat ca acuzatorii lui să nu scape.

— Aşa este, Farad, dar nu aici, te rog! Un om a murit deja aici. Altul dedesubt… Icni în batistă. Eu trebuie să dorm şi să mă… Concentrez, şi va fi îndeajuns de dificil şi fără… Asta.

Făcu un semn din mână spre Mint, care înclină din cap şi dispăru pe un coridor exterior pentru a-şi îndeplini ultimul ritual.

Până şi Sinter părea impresionat de soarta comandantului, deşi nu-l urmă ca să asiste la finalul lui. Klayus se ridică de pe pat şi se prefăcu că-şi fereşte privirea, când cadavrul fu acoperit, ridicat pe targă şi scos din baie.

Se întoarse spre consilier şi-i spuse:

— O oră. Lasă-mă să-mi revin puţin, apoi arată-mi dovezile tale şi adu-mi-l pe acest Mors Planch.

— Da, sire! Încuviinţă Sinter entuziast şi se grăbi să dispară.

„Lasă-l să creadă că a repurtat o victorie de proporţii. Lasă-l pe Chen să sufere niţel pentru prostia asta. Lasă-i pe toţi să valseze în jurul adolescentului idiot. Va sosi şi ziua mea!

Am supravieţuit! Este predestinat!”

Uluirea este o emoţie diferită la roboţi. De-a lungul deceniilor, Lodovik îl văzuse pe Daneel rezolvând multe cazuri dificile, însă niciodată nu ştiuse cât de profund pătrunsese influenţa acestuia în straturile infrastructurii birocratice de pe Trantor. Pe când fusese primul ministru Demerzel, Daneel trebuie să fi petrecut un timp substanţial (poate orele de somn, inutile pentru el) implantând înregistrări, instrucţiuni şi diversiuni utile în calculatoarele imperiale şi ale Palatului, acestea puteau rămâne neobservate decenii sau secole, deghizându-se tăcut ca părţi ale programelor standard la fiecare upgrade şi ciclu de revizii… Ba chiar autopropagându-se în înregistrările şi maşinile din alte Sectoare, şi finalmente cuprinzând planeta ca într-o plasă.

Noua identitate a lui Lodovik, Rissik Numant, fusese stabilită cu decenii în urmă. Daneel introduse pur şi simplu câteva detalii, ale aspectului fizic exterior şi un bătrân meritocrat reveni la viaţă pe Trantor, un diplomat teoretician frustrat de neîmplinirea ambiţiilor, văzut la

multe dineuri, dar mai puţin reamintit, poate chiar niciodată, cunoscut cândva ca un seducător nemilos al femeilor care acceptau nemiloase să fie seduse. De câteva decenii nu mai apăruse în viaţa socială a Trantorului, plecând pe Dau a celor O Mie de Sori de Aur unde (aşa se zvonea) învăţase să-şi controleze impulsurile fundamentale, în mai bine de douăzeci de ani de studiu printre membrii unei secte obscure, Călugării Corticali.

Totul fusese atât de bine pus la punct încât Lodovik regreta că personajul trebuia în scurt timp abandonat.

Perceperea surprizei la un robot este diferită, Lodovik descoperi că Daneel avea să-l lase singur pe Trantor, nesupravegheat, pentru a-şi îndeplini misiunea. Urma să se mute într-un apartament mic nu departe de agora din Sectorul Imperial (o altă locuinţă sigură, nelocuită, dar achitată la zi) şi să întreprindă câteva vizite cu caracter monden unor vechi prieteni care, fără îndoială, aveau să şi-l reamintească vag sau deloc. Lent, pe o perioadă de luni de zile, Rissik Numan avea să revină pe scena socială, să se facă ştiut şi să-şi aştepte rolul deocamdată necunoscut din planurile lui Daneel – poate ca parte din ţesătura complicată croită în jurul lui Hari Seldon.

Perceperea afecţiunii la un robot este foarte diferită. Lodovik o privea pe Dors că pe o creaţie extraordinară, din unele puncte de vedere un model perfect de emulat pentru noua sa identitate necontrolată. Ea degaja un aer pe care oamenii l-ar fi numit tragic; vorbea rar dacă nu era întrebată şi rareori contribuia la conversaţiile dintre roboţi. Părea pierdută în propriile ei procese de gândire, iar Lodovik înţelegea motivul. Probabil că şi Daneel îl înţelegea la fel de bine.

Ataşamentul faţă de un individ poate afecta puternic un robot. Cu toţii îşi aranjau euristica internă astfel încât să anticipeze necesităţile stăpânilor lor şi să amelioreze orice probleme ce i-ar fi făcut pe aceştia să sufere. Indiferent de reparaţiile şi reutilările pe care i le făcuse Yan Kansarv,

Dors încă nu îndepărtase – şi poate că n-avea îndepărteze niciodată – influenţa lui Hari Seldon. Starea aceea era cunoscută în vremurile antice ca „fixaţie”; Lodovik ştia că Daneel avusese cândva o „fixaţie” pe legendarul Bay-Lee, Elijah Bailey.

Dors recepta ultimele instrucţiuni de la Daneel prin conexiune microundă; stăteau la un metru distanţă în micuţa odaie principală cu plafon jos, în timp ce Lodovik aştepta tăcut lângă uşă.

Când terminară, Daneel se întoarse către el.

— Procesul lui Hari va începe în scurt timp şi după încheierea lui vor apărea dificultăţi. Munca noastră cea mai importantă trebuie făcută acum.

Dors li se alătură, formând un cerc. Când Daneel vorbi din nou, avu un tremur abia sesizabil de îngrijorare, poate de emoţie, provenită din lunga obişnuinţă de a apărea om.

— Acesta este momentul de vârf al Răspântiei. Dacă dăm greş, vor urma probabil treizeci de mii de ani de dezintegrare şi suferinţă umană, de orori pe care niciunul dintre noi nu şi le poate închipui. Asta nu trebuie să se întâmple şi nu se va întâmpla.

Lodovik simţea un alt fel de tremur, un alt fel de oroare. Îşi putea închipui ce avea să urmeze dacă Daneel reuşea – milenii de sufocare lentă şi sigură, omenirea izolată, protejată şi limitată prin lanţuri îmbrăcate în catifea, până ce nu avea să devină decât o masă gigantică, confortabilă, lipsită de provocări, licheni lipsiţi de minte, îngrijiţi de maşini meticuloase.

Dors, acum Jenat Korsan, stătea între cele două siluete bărbăteşti, tăcută şi calmă, aşteptând. Răbdarea este diferită la roboţi…

Daneel făcu un gest scurt din mâna dreaptă, iar Lodovik şi Dors plecară să-şi înceapă noile roluri.

Exegeţii au acceptat de mult că biografia lui Hari Seldon scrisă de Gaal Dornick conţine lacune importante. În momentele în care Dornick nu a fost prezent, sau în care i-

au fost impuse limitări de către „hagiografia” oficială a lui Seldon – sau în locurile în care editorii şi cenzorii aparţinând perioadei mijlocii a Fundaţiei au suprimat anumite pasaje suspecte – trebuie să pătrundem mai profund în circumstanţe, folosind indicii subtile pentru a înţelege ce s-a petrecut cu adevărat.

— ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediţia 117, anul 1054 E. F.

Veniră după Hari la Universitatea Streeling. Nu păreau ofiţeri ai Comisiei pentru Siguranţă Publică; cei doi – un bărbat şi o femeie purtau îmbrăcămintea specifică studenţilor. Intrară în cabinetul matematicianului conform programării prealabile, făcute sub pretextul obţinerii unui interviu pentru o publicaţie studenţească.

Femeia, care avea în mod evident grad mai mare, ridică mâneca jachetei civile şi-i arătă emblema oficială a Comisiei – nava spaţială, soarele şi toiagul judecătoresc. Era micuţă, dar robustă, palidă, cu umeri laţi şi maxilare puternice.

— Nu trebuie să facem tămbălău, rosti ea.

Colegul ei, un bărbat înalt, slab cu o expresie concentrată şi surâs condescendent, aprobă din cap.

— Bineînţeles că nu, spuse Hari şi începu să-şi adune hârtiile şi holocărţile într-o servietă pe care o ţinea la îndemână tocmai pentru o asemenea ocazie. Spera să poată lucra câte ceva pe durata procesului.

— Acestea nu vor fi necesare, îl opri femeia şi i le luă din mână aşezându-le pe birou.

Câteva hârtii căzură din teanc şi Hari se aplecă să le aranjeze. Ea îl apucă de umăr şi matematicianul o privi. Femeia clătină decisă din cap.

— Nu avem timp, domnule profesor. Lăsaţi un mesaj pe monitor anunţând că veţi lipsi două săptămâni. N-ar trebui să dureze atât. Dacă totul merge bine, nimeni nu va afla nimic şi puteţi reveni la munca dumneavoastră, nu?

Hari se îndreptă, privi în jur, strângând din fălci, apoi încuviinţă încetişor.

— Bine. Un coleg de-al meu trebuie să sosească peste câteva ore şi nu ştiu unde pot lua legătura cu el…

— Îmi pare rău.

Femeia ridică sprâncenele în semn de simpatie, dar fără alte cuvinte, cei doi îl escortară afară.

Hari nu-şi amintea ce anume simţise în primele clipe ale arestării. Era nervos; nici „înspăimântat” n-ar fi fost un termen exagerat, dar în acelaşi timp era încrezător. Cu toate acestea, nimic din cele ce aveau legătură cu viitorul apropiat nu puteau fi sigure; poate că ceea ce văzuse în Primul Radiant nu era linia lumii sale, ci a altui profesor, a altui cercetător al psihoistoriei, peste cincizeci sau o sută de ani. Poate că toate astea aveau să ducă la execuţia sa secretă, iar munca lui şi participanţii la Proiect aveau să fie risipiţi. Poate că Daneel avea să-i reunească, după moartea lui Hari…

Desigur, totul era din ce în ce mai rău. Bătrâneţea îl învăţase însă pe Hari că moartea era doar un alt tip de amânare şi că individualităţile contau doar pentru o anumită perioadă scurtă de timp. De obicei, omenirea putea să dezvolte noi persoane care să le înlocuiască pe cele de care avea cea mai mare nevoie. Desigur, era o impertinenţă să considere că el era una dintre persoanele care aveau să fie înlocuite… Totuşi asta indicau cifrele, într-un fel sau altul.

Hari nu fusese niciodată deranjat să fie considerat impertinent. Reuşita era limpede… A sa, ori a cuiva foarte asemănător lui.

Urcară într-un vehicul aerian de patrulare lipsit de însemne distinctive, care se afla lângă intrarea principală a blocului. Fără a solicita autorizare, vehiculul se înălţă, trecu printre două turnuri de susţinere şi pătrunse pe o bandă de trafic care ieşea din Streeling, îndreptându-se către Sectorul Imperial. Hari folosise de multe ori ruta aceea.

— Nu fiţi agitat, îl sfătui femeia.

— Nu sunt, minţi Hari cercetând-o cu privirea. Pe câţi aţi mai arestat în ultima vreme?

— Nu vă pot spune asta, rânji ea încântată.

— Rareori ajungem să luăm în custodie personaje aşa faimoase, adăugă partenerul ei.

— Cum de mă cunoaşteţi? Întrebă Hari realmente curios.

— Nu suntem chiar ignoranţi, pufni bărbatul. Urmărim ce se întâmplă la vârful politicii. Ne este de folos în muncă.

Femeia îi azvârli o privire de avertisment, iar el ridică din umeri şi se uită drept înainte.

Hari procedă la fel; intraseră într-un tunel rutier în bariera de securitate din jurul Sectorului Imperial. Vehiculul lor ieşi din tunel, coti brusc la stânga, părăsind fluxul principal, apoi ocoli un turn cilindric albastru-închis, cu pereţi netezi, care se ridică aproape până la plafon. Încetini, vibră şi andocă pe o platformă de la nivelul mijlociu. Platforma glisă în interior, purtându-l într-un hangar puternic iluminat.

Până la proces, despre care era sigur că avea să aibă loc foarte curând, nu mai putea face nimic. „Restul”, gândi Hari, „este psihoistorie.”

Lodovik stătea în mijlocul noului său apartament, complet dezbrăcat, cu pielea răsfrântă în partea dreaptă a trunchiului, şi scotocea prin măruntaiele sale mecanice. Straturile biologice îşi autoetanşaseră în mod instantaneu marginile în clipa când fuseseră deschise şi nu permiseră prelingerea nici măcar a unei picături din fluidele nutritive sau lubrifiante, totuşi un şirag de picături de sânge fals se întindea în lungul „rănilor”. Dacă ar fi dorit, Lodovik ar fi putut proiecta un jet convingător de sânge; era însă singur în odaie şi în scurt timp avea să-şi resigileze pielea. Gestul ar fi fost inutil.

El înţelegea modalităţile şi presiunile oportunităţilor, pragmatismului ale politicii reale, dar nu putea pricepe de ce avusese Daneel încredere în el, de ce îl lăsase pe cont propriu fără o perioadă de probă, în care să-l supravegheze

îndeaproape. O primă posibilitate ar fi fost că Daneel îi ordonase lui Yan Kansarv să-i introducă un minitransmiţător în corp, în timpul reparaţiilor. Nu putuse însă detecta nimic de felul acesta. Trupul lui nu părea să radieze nici o altă energie pe lângă cea normală emisă de om – în principal infraroşie, plus alte câteva tipuri în cantităţi infime, şi niciuna dintre ele nu fusese codată pentru transmitere de informaţii. Iar cavităţile din corpul său nu păreau să adăpostească asemenea dispozitive.

Îşi resigilă pielea şi examină a doua posibilitate: ca Daneel să-l fi ţinut sub observaţie din clipa când părăsise apartamentul, fie personal, fie ajutat de alţi roboţi, sau chiar de oameni recrutaţi în acest scop. Organizaţia lui Daneel era mare şi variată. Orice era posibil.

Există apoi o a treia posibilitate, mai puţin probabilă decât celelalte două: ca Daneel să aibă realmente încredere în el…

Şi a patra, aproape prea nebuloasă ca să fie exprimată în mod util „Am fost inclus într-un plan mai vast; Daneel ştie că transformarea mea se menţine şi a găsit o modalitate ca s-o integreze în planurile lui.”

Lodovik n-ar fi subestimat niciodată inteligenţa şi tertipurile unei maşini gânditoare care supravieţuise douăzeci de mii de ani. Trecu însă o oră, apoi două şi-şi dădu seama că intrase într-o stare precară de blocaj decizional. Nici un curs de acţiune nu părea să ducă la succes.

Se smulse din blocaj şi-şi activă toate sistemele. Valul de energie şi forţă – senzaţia pielii autoreparându-se fără să lase urme de cicatrici – era înviorător. El avea cel puţin un atu major faţă de oameni. Nu-i păsa cât de puţin dacă trăia sau murea, ci doar să-i poată sluji pe oameni în felul care strălucea acum atât de limpede.

Daneel amintise de roboţii opozanţi: calvinenii. Lodovik auzise despre ei în câteva ocazii, cu secole în urmă, de la alţi roboţi – echivalentul robotic al unor zvonuri

răutăcioase. Dacă mai existau (din spusele lui Daneel, nu era clar), atunci era posibil să acţioneze, cumva, pe Trantor. Aveau să procedeze aşa numai dacă simţeau că aveau vreo şansă de a-l înfrânge pe Daneel.

Lodovik se îmbrăcă rapid şi-şi aranjă aspectul exterior, din nou la limita a ceea ce ar fi putut obţine prin simplă voinţă. Acum părea cu mult mai tânăr, ceva mai zvelt, iar părul său îşi schimbase culoarea într-un galben-pai strălucitor.

Acum nu mai aducea nici cu vechiul Lodovik, nici cu noul Rissik Numant, totuşi planul fundamental al corpului său şi fizionomia erau neschimbate; desigur, şi creierul îi rămăsese acelaşi. Dacă avea să-l întâlnească pe Daneel, nu-l putea păcăli prea multă vreme.

Lodovik ştia că trebuia să părăsească apartamentul şi să înceapă neîntârziat căutarea. Se îndoia că ar fi avut la dispoziţie mai mult de o zi înainte ca Daneel să înceapă să suspecteze o neregulă.

Trebuia să-şi definitiveze cunoştinţele şi să facă tot ce putea în intervalul acela foarte scurt.

Din fericire, ştia de unde să înceapă – din bibliotecă particulară lăsată prin testament împăratului Agis al XIV-lea de către unul dintre cei mai bogaţi proprietari din Jocul-trupului, excentrica erudită Huy Markin. Împăratul o donase ulterior Universităţii Imperiale a Culturii Pan-Galactice, fără să se sinchisească să examineze sau măcar să transfere materialul; se afirmă că ar fi fost o colecţie specializată şi aproape inutilă. La rândul ei, Universitatea Imperială o cedase Bibliotecii Imperiale, ambele ignorând-o în aceeaşi măsură.

În calitate de Rector de Onoare al Universităţii Imperiale, un rang conferit cu ani în urmă de Chen, Lodovik căpătase cheile de cod ale tuturor clădirilor ce aparţineau Universităţii, inclusiv a bibliotecii lui Huy Markin.

Acolo avea să găsească mii de ani de legende şi mituri, culese din toată Galaxia; visele, viziunile şi coşmarurile a zeci de milioane de planete umane.

Era punctul de plecare optim.

Un subcurent de tensiune se simţea în lungul nivelurilor de trotuare rulante ale Agorei Negustorilor, ca şi cum oamenii ar fi adulmecat apropierea unei furtuni imposibile.

Klia ridică privirea, pe când treceau pe lângă un imens edificiu interior cuprins în Agora. Ochii ei urmară un pilon curbat aflat la unul dintre capetele construcţiei, care se înălţa pe sute de niveluri, ajungând până la plafonul îndepărtat, la trei, poate patru kilometri deasupra ei, acolo unde părea că se contopeşte în cerul perfect presărat cu nori aurii. După aceea fata privi în jos, prin alte zeci de niveluri, toate ticsite de oameni, cu rumoarea sutelor de mii de glasuri reverberându-se deasupra şi dedesubt, şi transformându-se într-un vuiet surd şi constant. Dacă ar fi auzit vreodată un ocean adevărat, atunci ar fi putut asemui vuietul cu cel produs de talazuri; nu putea însă să-l compare decât cu urnitul veşnic al fluviilor subterane, Unu şi Doi, care fuseseră cumva canalizate şi îmblânzite, dar nu-şi pierduseră nimic din forţă.

Strâmbând din nas, se grăbi să-l urmeze îndeaproape pe Brann. Transportorul, împodobit cu roţi false, decorative, şi o prelată viu colorată care acoperea ultima ladă, rula silenţios înapoia lor.

Printre conductele de ventilaţie ale edificiului interior se puteau întrezări fragmente ale nivelurilor celor mai de sus. Lumile familiilor de baroni erau invizibile de la o poziţie atât de joasă în ierarhie. Unul, două niveluri la baza Agorei erau rezervate cetăţenilor.

Pe nivelurile inferioare şi mijlocii, nenumăratele ranguri sociale ale Cenuşiilor esenţiali pe Trantor se deplasau îmbrăcate în hainele lor caracteristic umile – bărbaţi şi femei înveşmântaţi asemănător doar numeroşilor copii îngăduindu-li-se pete de culori vii.

Cenuşiii care se plimbau prin Agora, în pauză de prânz, sau poate în concediul anual de două zile, se dădeau la o parte din faţa lui Brann, Klia şi a transportorului plutitor,

aruncând priviri curioase, deşi nu foarte interesate spre lăzi, poate întrebându-se dacă acestea conţineau ceva accesibil pentru punga lor, orice care să alunge plictiseala.

Klia înţelegea perfect funcţiile Cenuşiilor: operatori ai vastelor ierarhii trantoriene de obedienţă şi răspuns, alocatori de resurse şi fonduri, administratori ai fluxurilor de date şi ai lucrărilor civile şi planetare. Cei din mediul ei trataseră rareori direct cu Cenuşiii, deoarece fuseseră îndrumaţi de Biroul Municipal de Progres din Dahl, format din dahliţi pe care cenuşiii din Consiliul Energiei şi Lucrărilor Regionale îi alegeau pe sprânceană în fiecare generaţie. Firesc, Klia simţea dispreţ pentru toţi şi nu avea nici o îndoială că şi ei ar fi dispreţuit-o, dacă i-ar fi cunoscut existenţa.

Acum însă îi vedea pe Cenuşii înşişi supravegheaţi şi, de aceea, stingheriţi. Ofiţerii de poliţie patrulau la nivelul acesta în echipe de trei-patru; nu erau din district, ci Speciali imperiali, dintre cei care o urmăriseră pe Klia şi o siliseră să recurgă la ajutorul lui Kallusin. Familiile de Cenuşii preocupate de scotocirea tarabelor şi prăvăliilor îşi trăgeau copiii mai aproape şi-i priveau pe Speciali cu ochi bănuitori, caracterizaţi de un tip insipid de inteligenţă birocratică. Cunoşteau legile şi structura socială, care făceau parte din sângele lor, şi mai ştiau că ceva era în neregulă aici, că exista un dezechilibru de forţe. Se retrăgeau cât puteau de rapid din pasaje şi de pe coridoare, iar nivelul se golea rapid de clienţi.

Brann continua să înainteze încruntat.

— Ar trebui s-o ştergem de aici. Probabil că ne vânează chiar pe noi, şopti Klia agăţându-se pentru o clipă de umărul lui, doar atât cât să-şi apropie buzele de urechea bărbatului.

— Nu cred, clătină el din cap. Trebuie să livrăm produsele.

— Şi dacă ne prind?

Chipul fetei era încruntat de îngrijorare.

— Fii calmă, n-o să ne prindă. Cunosc o duzină de ieşiri secrete de aici, plus o duzină de vânzători – mişcă mâna cu un gest nepăsător, la nivelul şoldului, arătând spre magazinele din ambele părţi – care ne vor lăsa să trecem pe la ei.

Klia îndreptă umerii, fără să se simtă deloc liniştită. Se gândise la modalităţi de a se elibera de controlul lui Plussix, dar nu pentru ca să cadă în ghearele poliţiei. Şi de fapt, în ultima oră, în timp ce livrau păpuşile de pe Anacreon şi alte flecuşteţe, se gândise tot mai puţin la evadare.

Brann oferea un contrast atât de masculin faţă de Cenuşiii eterici, seci şi lipsiţi de pasiune, încât strălucea ca un far în ochii fetei. În zona aceea instinctivă şi tinerească a minţii situată înaintea evaluării raţionale, ea se gândise la posibilitatea unei legături puternice cu acest bărbat uriaş şi puternic, cu ochi negri şi plini de simpatie, cu mâini imense şi agile. Se gândise la beneficiile inerente ale unei asemenea relaţii – intimitatea şi confidenţialitatea – şi se întrebase ce ar fi putut face pentru a-l impresiona.

Era sigură că şi el avea gânduri asemănătoare şi, pentru prima dată, îl crezu că spunea adevărul când afirma că nu-şi încerca abilităţile mentaliste asupra ei.

Coliziunea ameţitoare între îngrijorare şi speculaţie pasională îi provocă dureri de cap.

— Să ne grăbim, zise ea.

Brann scutură din cap încăpăţânat.

— Nu ne urmăresc pe noi.

— Cum naiba poţi să fii atât de sigur? Şuieră fata.

— Ascultă…

Arătă spre mulţimile aflate la nord faţă de ei, care se îndeseau şi se agitau în prezenţa poliţiştilor. Klia ascultă atât cu urechile cât şi cu mintea… Şi simţi urma familiară şi nedorită a femeii care o vânase anterior. Simţi conştiinţa acesteia atingându-i ca un fulg marginea minţii şi se întinse, prinzându-l pe Brann de mână.

— Ea este! Îi şopti.

Mulţimile se îndreptau spre ei. Bărbatul încuviinţă din cap şi o cuprinse cu braţul pe după umeri, ca şi cum ar fi protejat-o. Klia acceptă gestul fără ezitare. Brusc, din mijlocul talazului de Cenuşii, la mai puţin de douăzeci de metri depărtare, apăru o mică platformă motorizată, plutind la câţiva centimetri deasupra drumului. Pe platformă se aflau un ofiţer tânăr şi blond din securitatea imperială, doi soldaţi înarmaţi şi o femeie scundă, cu privire cercetătoare şi păr creţ roşu-închis.

Klia o simţi scanând Cenuşiii din fiecare parte, văzu faţa ei zbârcită şi neatrăgătoare răsucindu-se într-o parte şi în alta, pe măsură ce platforma avansa lent şi sigur. Nu avea scăpare, nu avea încotro să fugă; erau flancaţi de obloanele inexpresive ale magazinelor închise.

Se aflau la numai trei metri, cu doar patru-cinci Cenuşii între ei, când Vara se răsuci brusc şi se uită drept în ochii lui Klia. Privirile li se ciocniră. Klia simţi foarte puternic atingerea din mintea ei şi o alungă, aproape literalmente o împinse pe intrusă afară din minte… Făcând-o pe Vara să tresară pe platformă, ca şi cum ar fi fost înţepată.

Vara continuă să o privească, apoi chipul îi fu luminat de un zâmbet neaşteptat de beatitudine. Încuviinţă scurt din cap spre Klia, ca şi cum şi-ar fi salutat un egal, apoi întoarse privirea în altă parte, Atingerea mintală redeveni aidoma unui fulg, trecu mai departe fără să se concentreze şi se îndepărtă.

Brann o trase cu blândeţe pe fată lângă un perete.

— Ea este cea care te căuta, nu?

Klia aprobă din cap.

— Dar… M-a ignorat! Îl privi uluită pe bărbat. Mă găsise… M-ar fi putut prinde…

— Ne-ar fi putut prinde.

— Dar ne-a ignorat!

Brann se încruntă preocupat şi clătină din cap.

— Kallusin şi Plussix vor fi foarte interesaţi să audă despre cele petrecute, zise el. Pe cine caută ea acum?

— Ne întoarcem?

— Mai avem de efectuat două livrări, zise Brann şi-i surâse cu o expresie nu de indiferenţă sau încăpăţânare, ci cu un soi de amuzament colosal. Trantorul a supravieţuit douăsprezece mii de ani. Veştile noastre mai pot aştepta două ore.

Lodovik se apropie de uşiţa masivă din vestibulul întunecat. O luminiţă fulgeră când o atinse şi un glas îi solicită codul de acces. Robotul îl rosti şi uşa se deschise, lăsându-l să intre.

Biblioteca era cufundată în penumbră, întreruptă doar de spoturi de lumină aurie, blândă. Prima încăpere era rotundă, cu diametrul mai mic de trei metri, având în mijloc o masă pe care se afla un pupitru micuţ şi uşor înclinat, destinat probabil sprijinirii unor instrumente antice de informaţie de tipul cărţilor din hârtie. Masa şi pupitrul aveau o vechime de milenii, fiind înconjurate şi protejate de un câmp conservant aderent suprafeţelor, asemănător câmpurilor personale.

Lodovik se opri în faţa mesei şi aşteptă câteva secunde. Un glas feminin melodios, aparţinându-i chiar lui Huy Markin, care acum era folosit de serverul automat al colecţiei, întrebă ce subiect dorea să caute.

— Calvin, Susan, rosti robotul şi simţi un fior înaintea numelui acela antic şi puternic.

Nu se aştepta ca abordarea directă să aibă succes şi nici nu avu. Serverul enumeră treizeci şi două de intrări ale diverşilor Calvin, dintre care doi erau Susan; toate intrările erau recente, de numai câteva milenii, şi nu aveau nici o legătură cu „Mama roboţilor”. Nu exista nici o referire la calvineni.

— Eterni, sugeră Lodovik, cu referire la conspiraţiile fiinţelor nemuritoare.

Peste câteva secunde, serverul proiectă pe pupitru un manuscris-text, conferind impresia remarcabilă a unei cărţi reale, deschisă.

— Mitul Eternilor”, anunţă vocea feminină. Alcătuit de un colectiv de trei sute de autori, format din nouăzeci şi două de volume-text şi douăzeci şi nouă de ore de documentare media, compilat în anii 8.045-8.068 E. G. Lucrare de referinţă asupra unui subiect puţin studiat în ziua de azi şi unic exemplar pe Trantor şi primele o mie de planete ale Imperiului.

Lodovik văzu un scaun care se ridică din podea, însă, deoarece nu avea nevoie de el, îi comandă să se retragă. Avansă lângă pupitru şi începu să absoarbă materialul cu viteză maximă.

O mulţime de informaţii păreau complet inutile şi probabil că nu erau nici adevărate – legende şi istorii fabuloase compilate de-a lungul mileniilor. Observă cu interes că, în ultimele mii de ani, legendele şi însuşi tipul respectiv de istorii se reduseseră considerabil, nu numai în legătură cu subiectul Eternilor; pur şi simplu oamenii de pe Trantor şi de pe principalele planete îşi pierduseră interesul faţă de orice tip de poveşti fabuloase, ba chiar şi faţă de episoadele mai spectaculoase ale istoriei.

Copilăria omenirii trecuse de mult. Acum grijile culturilor imperiale erau strict practice.

Umorul decăzuse şi el; observaţia respectivă o descoperi într-o postfaţă anexată de un exeget, cu mai puţin de 1.500 de ani în urmă. Apoi, brusc, în odăiţă apăru însăşi imaginea lui Huy Markin, încremenită, cu o explicaţie strălucindu-i slab la picioare: Extras din conferinţă. Dată neprecizată.

— Rulează, comandă Lodovik.

Imaginea începu să se mişte şi vorbi:

— Declinul umorului şi al comediei în miturile şi divertismentele culturii imperiale moderne par inevitabile pentru nobilimea sobră şi Cenuşiii vremurilor noastre. Totuşi unii meritocraţi simt o anumită lipsă în actuala panoplie a artelor fantastice. Totul a fost subsumat imediatului şi practicului – oamenii moderni din clasele conducătoare şi imaginative visează mai puţin şi râd mai

puţin decât oricând în istorie. Acelaşi lucru nu este valabil şi în cazul cetăţenilor, dar umorul lor a rămas de mii de ani o colecţie stridentă de glume generice şi anecdote pe seama altor clase, demonstrând puţină percepţie şi chiar mai puţină eficacitate ca satiră. Toate au fost subsumate căutării stabilităţii şi confortului…

Lodovik derulă accelerat conferinţa destul de lungă până ce găsi linkul cu textul pe care-l căuta, şi subiectul său.

— Unii, spunea Huy Markin, au considerat că vina pentru aceste eşecuri intelectuale aparţine influenţei extinse a encefalitei, contractată de aproape toţi copiii la o vârstă fragedă, dar neafectând decât foarte superficial temeliile viguroase ale cetăţenilor. Pe de altă parte, conform statisticilor, nobilimea şi meritocraţii au suferit pierderi substanţiale în privinţa capacităţii intelectuale. Legendele despre originile neclare ale encefalitei abundă. Mitul cel mai proeminent este al unui război străvechi între planetele Pământ şi Solaria. Se spune că roboţii au purtat această maladie dintr-o lume în alta. Unii dintre aceşti roboţi…

Lodovik rămase surprins că unii cărturari distinşi ai Universităţii judecaseră această analiză ca produs al unei minţi excentrice. Nici Hari Seldon însuşi nu cercetase colecţia… Poate din pricina unei interdicţii a lui Daneel.

Trecu din nou pe vizionare accelerată.

— În toate aceste mituri, explicaţia cea mai comună a encefalitei este cea a competiţiei umane pentru colonizarea Galaxiei. Poate că în această competiţie, encefalita a fost o armă. O explicaţie alternativă frecventă indică spre Eterni – aceştia s-ar fi luptat cu servitorii de pe Solaria ca să împiedice o crimă odioasă ale cărei detalii au fost complet şterse din toate arhivele cunoscute. S-ar părea că Eternii ar fi creat encefalita pentru a menţine sub control impulsurile distructive ale rasei umane scăpate de sub control. Ei au fost descrişi ca oameni nemuritori, dar şi că roboţi dotaţi cu inteligenţă extraordinară şi existenţe foarte lungi…

Aluzia reapărea – încercarea roboţilor de a controla tendinţele distructive ale oamenilor… Totuşi care fusese crimă odioasă?

Să fi fost aceeaşi la care făcuse aluzie Daneel, opera roboţilor care, cu foarte mult timp în urmă, nu fuseseră de acord cu planurile lui Daneel?

În mod evident, Daneel era un Etern, poate chiar Eternul, cea mai veche maşină gânditoare din Galaxie.

Cel mai vechi şi cel mai dedicat maestru păpuşar.

Lodovik ridică privirea de la proiecţia pe care o citea şi încercă să descopere sursa acelei intervenţii. Cuvintele îl tulburară; nu păreau să-şi fi avut originea în niciuna dintre ramificaţiile minţii sale.

Îşi reaminti atingerile slabe pe care le simţise în nava-sicriu, senzaţia unei inteligenţe spectrale interesată de situaţia sa. Până acum le considerase un efect al vătămărilor produse de neutrini în mintea lui, dar Yan Kansarv nu descoperise nici o defecţiune detectabilă.

Amintirea cu pricina putea fi rederulată cu uşurinţă şi analizată. Acestor urme vagi, acestor atingeri subliminale le fusese ataşată eticheta Volarr sau Voldarr.

Din amintirile respective nu se putea deduce însă nimic util.

Lodovik reluă căutarea principală şi în mai puţin de trei ore scană volumele principale. Ar fi putut examina şi absorbi materialul mult mai repede, dar afişajele bibliotecii fuseseră concepute pentru oameni, nu pentru roboţi.

Toate volumele şi informaţiile disparate din biblioteca lui Markin sugerau că, dacă existaseră cu adevărat, roboţii care deţineau o inteligenţă cel puţin egală cu cea omenească încetaseră să funcţioneze de foarte mult timp.

Lodovik decupla proiectoarele şi părăsi biblioteca. În clipa când păşi pe sub arcada impresionantă, imaginea lui Huy Markin reapăru.

— Eşti primul vizitator după două decenii, îi spuse. Te rog să revii!

Robotul privi imaginea topindu-se. Ieşi de sub copertina care proteja uşa şi porni agale pe un nivel de clasă mijlocie al Agorei Negustorilor, printre Cenuşii. O sumedenie de fragmente trebuiau asamblate într-un puzzle vechi de milenii, cu foarte multe piese care lipseau sau erau ascunse în mod deliberat.

Prin creierul pozitronic al lui Lodovik reverbera, provocând cascade de concluzii ce susţineau impresiile şi ipotezele deja formulate, efectul culturii imperiale (şi al encefalitei?) asupra naturii umane. Cândva, rasa omenească râsese şi se desfătase de absurd, de produsele imaginaţiei pure, în timp ce acum nu căutau decât stază. Artiştii de vârf, savanţii, inginerii, filosofii şi politicienii doreau să confirme descoperirile trecutului, nu să facă altele noi. Iar acum, puţini de-abia îşi reaminteau trecutul atât de bine încât să ştie ce anume fusese deja descoperit! Istoria în sine nu mai trezea interes şi nu mai trezise de sute, chiar de mii de ani.

Lumina se stinsese. Stabilitatea şi staza milenară duseseră la stagnare.

„Daneel se foloseşte de psihoistoricul lui pentru a confirma ceea ce probabil ştie deja – că pădurea s-a sălbăticit, că este plină de uscături şi putregaiuri, şi caută cu disperare o conflagraţie pe care el n-o va îngădui!”

Lodovik se opri înaintea unui flux brusc de mulţime prin Agora şi ascultă murmurele şi strigătele. Un grup de Speciali imperiali avansau prin gloată. Robotul se retrase şi găsi un pasaj îngust, mărginit de prăvălioare. Dorea să evite a fi remarcat, indiferent sub ce formă. Nu ştia cine-l putea urmări, om sau robot, pentru ca apoi să-i raporteze lui Daneel. Atâta vreme cât nu se comporta suspicios…

La intrarea în pasaj, răsunară ordine strigate cu glas ascuţit:

— Nu-l lăsaţi să scape!

Se opri, se întoarse şi văzu doi Speciali pătrunzând în pasaj, urmaţi de o femeie aflată pe o platformă plutitoare.

Simţi ceva trecând prin el, o atingere ca o pană, şi deduse imediat că femeia era o mentalistă.

Ştia câte ceva despre mentaliştii strânşi de Hari Seldon ca să ofere o alternativă şi rezervă la Prima Fundaţie, totuşi niciunul dintre ei nu era atât de puternic ca femeia aceasta – şi niciunul dintre ei nu s-ar fi gândit să-l urmărească!

În mod limpede, asta făcea ea. Arăta cu degetul şi striga mereu. Lodovik ştia că ar fi fost zadarnic să încerce să-şi modifice aspectul; femeia se fixase asupra unui amănunt aflat dedesubtul învelişului exterior.

Îţi recunoaşte diferenţele.

Din nou vocea, prezenţa interioară, producând o concluzie la care el nu ar fi ajuns singur: femeia depista câmpurile asociate cu creierul său din iridiu spongios!

În stare de criză, Lodovik putea să se mişte extrem de rapid. Vânzătorii din pasajul îngust, anticarii şi comercianţii de flecuşteţe văzură că Specialii se apropiau de un bărbat durduliu, cu totul neremarcabil… Iar în clipa următoare, bărbatul dispăruse.

Vara clocotea de furie şi surescitare.

— A scăpat! Răcni ea şi lovi cu palmă un poliţist tânăr din escortă, de parcă ar fi fost un copil încăpăţânat. L-aţi lăsat să vă scape!

Apoi, din alt pasaj, apărură mai mulţi Speciali.

Bărbatul cel durduliu mergea cu rapiditate înaintea lor, împins de masa de cumpărători, aidoma unui peştişor intrat fără voia sa într-un năvod. Cenuşiii îşi exprimară furia prin răcnete şi ameninţări cu reclamaţii adresate senatorilor clasei lor.

Lodovik nu cuteza să se deplaseze prea rapid în mijlocul atâtor persoane; ar fi putut răni un spectator nevinovat. Dorea să evite asemenea incidente… Deşi îşi dăduse seama că, dacă situaţia devenea îndeajuns de periculoasă, ar fi fost în stare să rănească şi chiar să ucidă un Special – sau pe femeia aceea – fără ca mintea să îi fie definitiv şi grav

afectată. „Sunt un monstru aici, o maşină lipsită de limitări!”

— Ăsta-i! Zbieră Vara. Nu-i om! Puneţi mâna pe el, dar nu-l răniţi!

Când poliţia veni din nou spre ei, Brann dirijă transportorul într-o nişă goală şi o adăposti pe Klia înapoia corpului său masiv.

— A găsit pe cineva, zise el privind peste umăr şi faţa i se schimonosi de ură. Cum de au putut s-o asmută? Suntem cetăţeni, nu? Avem şi noi drepturi!

Ultimele cuvinte fuseseră mormăite în barbă; de ani buni, nimeni din Dahl nu mai credea cu adevărat că toţi cetăţenii Trantorului aveau drepturi. Însă mulţimile de Cenuşii deveneau neobişnuit de iritate din cauza raidurilor Varei şi ale Specialilor imperiali. Tot mai mulţi Cenuşii răcneau furioşi spre cordoanele de Speciali care reveniseră, dar aceştia nici nu-i băgau în seamă.

Klia le zări feţele când trecură şi, într-o anumită măsură, le simţi gândurile: nici poliţiştilor nu le plăceau astfel de acţiuni. Nu se simţeau în largul lor, deoarece majoritatea Specialilor erau recrutaţi dintre cetăţeni.

Apoi mintea ei iscoditoare atinse o persoană cu adevărat aparte, aflată la câteva zeci de metri. Timpul păru să încetinească, când fata percepu brusc şi puternic nişte gânduri care se mişcau cu viteză inumană, un glissando argintiu de amintiri şi senzaţii nesemănând cu nimic din ceea ce simţise ea vreodată. Icni violent, ca şi cum ar fi fost izbită în plex.

— Ce s-a întâmplat? O privi Brann îngrijorat.

— Nu ştiu, răspunse Klia.

Brann clătină din cap şi se încruntă.

— Nici eu, rosti bărbatul. Am simţit…

Brusc, senzaţiile stranii dispărură ca şi cum între ei şi sursă s-ar fi înălţat un paravan.

Lodovik avea parte exact de ceea ce-i trebuia cel mai puţin: să fie detectat de altă pereche de mentalişti. Simţi

cum se formează un triunghi clar definit, cu el într-un vârf, femeia urmăritoare în altul şi alţi doi oameni – mai tineri – în cel de-al treilea. Apoi, pe neaşteptate, o ceaţă păru că le acoperă urmele.

Rămase complet nemişcat. Mulţimile de Cenuşii nervoşi se revărsau în jurul lui cu expresii îngrijorate, iritaţi de prezenţa poliţiştilor. Lodovik duse palmele la faţă şi-şi modifică din nou aspectul; simultan, îşi deplasă masă corporală astfel ca să nu mai pară durduliu, ci robust.

Indiferent care ar fi fost cauza încetării iscodirilor mentaliste, spera să profite de ea.

Pentru oamenii din jur, Lodovik se comporta precum cineva înspăimântat care-şi ascundea faţa, şi puţini îi aruncară o a doua privire. Totuşi cineva se apropia de el. Purta haine verzi-cenuşii şi o pălăriuţă moale înclinată pe o parte, şi părea să ştie ce făcea… Şi pe cine căuta.

Cordoanele de Speciali trecură şi mulţimile se rarefiau, dispersându-se. Klia şi Brann readuseră transportorul pe un coridor, rămânând alerţi, însă gata să părăsească Agora Negustorilor şi să se întoarcă la antrepozit.

Brann îşi îndreptă brusc ţinuta, ajungând la înălţimea sa maximă.

— Mă cheamă Kallusin, zise el scoţând un minicom din buzunar. Trebuie să…

Nu termină de vorbit, dar îşi scoase haina şi-i întinse lui Klia telecomanda transportorului.

Kallusin se opri în faţa lui Lodovik.

— Scuzaţi, spuse robotul şi vru să treacă pe lângă el, dar Kallusin se deplasă puţin şi Lodovik îl izbi puternic, aproape răsturnându-l.

Se aflau în mijlocul unei pieţe înconjurată de magazine mari. Aici nu existau puţuri deschise prin care să se poată vedea nivelurile superioare, dar plafonul se arcuia la aproape şapte metri înălţime şi panglici de lumină argintie unduiau deasupra fără susţinere evidentă, luminând într-o splendoare multicoloră vitrinele, trotuarele rulante şi un

grup de mici fântâni arteziene. Fiecare detaliu al chipurilor din jurul lui Lodovik părea clar şi precis. Bărbatul care-i bloca drumul se retrase şi făcu o plecăciune scurtă, apoi îşi scoase pălăria.

— Sunt onorat, domnule, rosti Kallusin. Sperasem că nu te-ai pierdut.

— Nu te cunosc, îl repezi Lodovik.

— Nu ne-am întâlnit niciodată, surâse Kallusin. Sunt un colecţionar de persoane interesante. Dumneata, domnule, ai nevoie de ajutor.

— De ce?

— Pentru că eşti căutat de o femeie foarte periculoasă şi perceptivă.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti. Te rog, lasă-mă să trec!

Lodovik încercă să-l ocolească pe bărbat, dar acesta se retrase un pas şi-l urmă, însoţindu-l cot la cot. Evita cu abilitate coliziunile cu alţi cumpărători.

Şapte Speciali apărură în capătul opus al pieţii, oprindu-i pe Cenuşiii care doreau să iasă pe acolo. Aceştia se retraseră, încruntându-se şi gesticulând larg şi iritaţi, cu mâini expresive.

Lodovik se opri şi privi poliţiştii. Ceaţa părea să i se ridice de pe minte. Putea simţi din nou atingerea ca de fulg a femeii; peste câteva secunde, ea şi-ar fi dat seama că robotul se afla în apropiere. Apoi femeia apăru pe platforma plutitoare, înapoia poliţiştilor.

— Nu mai pot menţine mult timp blocajul acesta, rosti Kallusin şi arătă ovoidul micuţ şi verde pe care-l ţinea în palmă. Am chemat şi doi prieteni care ne pot ajuta.

— N-am nevoie de ajutor! Mârâi Lodovik. Trebuie să ies de-aici şi s-ajung acasă.

— Nu te vor lăsa. Şi ea te va găsi în cele din urmă. Este sprijinită de Farad Sinter.

Lodovik nu schiţă nici o expresie, dar în mod brusc bărbatul în haine verzui şi cu pălărie devenise mult mai

interesant. Evident, robotul auzise de Sinter, o pacoste minoră ataşată împăratului. Proxenetul imperial.

— Dumneata trebuie să fii Lodovik, urmă Kallusin apropiindu-se şi şoptind numele. Ţi-ai schimbat înfăţişarea, dar cred că te-aş recunoaşte oriunde. Daneel te mai poate salva acum? Este pe aproape?

Lodovik se întinse şi înhăţă braţul celuilalt, conştient de faptul că ignoranţa sa devenise acum foarte periculoasă. În mod inexplicabil, omul acesta îi cunoştea numele, natura, legătura cu Daneel, ca şi primejdia în care se afla.

Kallusin se desprinse cu o uşurinţă surprinzătoare din strânsoarea puternică, mecanică a robotului.

Un tânăr înalt, voinic şi oacheş apăru prin arcadă largă a unui magazin, urmat de o fată micuţă şi subţirică, cu ochi pătrunzători.

Îndărătul lor, chiar în magazin, se găsea un transportor plutitor conţinând o ladă goală, deschisă în lateral. Vânzătorii păreau că-l cunosc pe tânăr şi ignorau deliberat tot ce se întâmpla.

Lodovik evaluă instantaneu situaţia, se răsuci şi văzu că ambele ieşiri din piaţă fuseseră blocate de poliţie.

— Intră în ladă, vorbi Kallusin. Dezactivează-te complet... Fără nici o emisie. Reactivează-te peste o oră.

Lodovik nu şovăi. Întrezări doar pentru o clipă expresia înspăimântată a fetei, când trecu pe lângă ea, şi sui în ladă. Brann închise panoul lateral şi-l zăvorî. Robotul se aranja în întuneric şi se pregăti să se dezactiveze.

Nu avea alternativă. Fie că avea să cadă în mâinile Specialilor – şi cine putea şti ce s-ar fi întâmplat atunci cu el?

— Fie că avea să se lase în mila individului cu pălărioară, care nu era om, ci aproape cu siguranţă robot. La urma urmelor se desprinsese cu uşurinţă din strânsoarea lui Lodovik, aparent fără durere sau vreo rană. ToVarăşii lui era mentalişti oameni. Lodovik putea doar să presupună că

făceau parte din planul lui Daneel, poate chiar din a Doua Fundaţie, cea secretă, a lui Hari Seldon.

Cum putea să fie altfel?

În clipa când începu procesul de suspendare a funcţiilor sale, Lodovik ajunse la o altă soluţie posibilă… Şi o simţi împiedicându-se, tărăgănând, dizolvându-se în fragmente inutile, fiind absorbit de întunericul neafectat de timp.

Pătrunse complet în neant şi, pentru un interval nedefinit, încetă să gândească, încetă să mai fie.

Wanda aproape că terminase de împachetat valiza de voiaj cu holocărţi esenţiale, discuri şi cuburi conţinând înregistrări codificate şi câteva obiecte personale, chiar înainte ca Stettin să revină acasă. Îi întâmpină privirea îngrijorată cu o încruntătură sfidătoare, apoi înghesui în valiză un ultim obiect, o jucărie în formă de floare micuţă.

— Am împachetat şi pentru tine, îi spuse.

— Bravo. Când ai aflat?

— Acum o oră. Nu l-au lăsat să trimită nici un mesaj. Am sunat în apartamentul de la Universitate, apoi la Bibliotecă. Pregătise un mesaj de mort.

— Poftim?

Stettin o privi şocat, ridicând sprâncenele groase şi negre.

— Adică un mesaj adresat mie, în cazul în care nu dădea nici un semn de viaţă.

Dar… Dar nu-i mort, n-ai auzit că…

— Nu! Făcu Wanda furioasă, apoi umerii i se gârboviră şi începu să plângă.

Stettin o cuprinse în braţe. Pentru un minut, femeia se lăsă pradă emoţiilor, apoi, recăpătându-şi controlul, se desprinse de pieptul soţului el şi spuse:

— Au venit să-l aresteze mai devreme, asta-i tot ce ştiu. Este viu. Procesul începe mai devreme decât ne-am aşteptat.

— Acuzaţia este de trădare?

— Bănuiesc că trădare şi incitare la revoltă – întotdeauna bunicul spunea că astea vor fi capetele de acuzare la adresa

lui.
— Atunci ai făcut bine că ai împachetat. Eu n-am mare lucru de adăugat.
Se apropie de biroul său, scoase două pacheţele şi le îndesă în buzunarele hainei.
— Va trebui să…
— Am dat toate telefoanele necesare, îl întrerupse Wanda. Plecăm amândoi în prima noastră vacanţă împreună, după mulţi ani de zile. Nimeni nu ştie unde anume – o scăpare minoră din partea noastră.
— Nu-i cam suspicios? Surâse uşor Stettin.
— Cui îi pasă ce vor suspecta ei? Dacă încep să ne caute – dacă ceva merge prost şi bunicul este găsit vinovat, dacă predicţiile se dovedesc greşite – atunci mai avem la dispoziţie câteva zile suplimentare ca să părăsim Trantorul şi să luăm totul de la început.
— Sper că nu se va ajunge la aşa ceva.
— Bunicul este foarte încrezător. Adică… Era foarte încrezător, acum nu mai ştiu ce părere are!
— În burta fiarei, mormăi Stettin când uşa apartamentului lor se deschise şi ieşiră pe coridor.
— Ce vrei să spui?
— În temniţă… În închisoare… O expresie pe care am auzit-o de la bunicul meu, care a fost închis zece ani… Pentru fraudă.
— Nu mi-ai spus asta până acum!
— A furat din fondul de pensii al ghildei muncitorilor din puţurile de căldură. Dacă ai fi ştiut, m-ai fi lăsat să mă ocup de contabilitatea afacerilor noastre?
Wanda îi trase o palmă dureroasă peste braţ, apoi se grăbi spre lifturi şi benzile rulante de deasupra.
— Grăbeşte-te! Strigă ea.
Stettin mormăi ceva neauzit, dar o urmă, aşa cum procedase de atâtea ori până atunci, în atâtea circumstanţe, conştient de instinctele ei deosebite şi de

capacitatea incredibilă de a face lucrul cuvenit la momentul cuvenit.

Ultima persoană la care se aştepta Hari fu cea dintâi care îl vizită în celulă. Chen sosi în prima dimineaţă a detenţiei matematicianului, însoţit de un singur valet lavrentian.

— Cred că-i momentul să stăm de vorbă, începu comisarul.

Valetul luă un taburet oferit de temnicer şi-l instală în faţa singurului pat din odaie. Paznicul lăsă uşa deschisă câţiva centimetri, dar o închise la un semn din partea valetului. Chen se aşează pe taburet, aranjându-şi instinctiv hainele ceremoniale. Era cu adevărat minunat să vezi manierele elegante şi comportamentul rafinat al unui membru al nobilimii baroniale, nobilime care avea educaţie îndelungată şi milenii de selecţie, poate chiar şi manipulare genetică.

Valetul rămase impasibil înapoia comisarului-şef.

— Regret că n-am avut parte de mai multe discuţii cu dumneavoastră, sire, zâmbi respectuos Hari.

Se aşează pe marginea patului, cu părul alb răvăşit din somn. Umerii îl dureau iar spinarea parcă îi fusese înnodată. Nu se odihnise deloc.

— Pari obosit, comentă Chen. Voi dispune să fii mutat într-un loc mai confortabil. Uneori, detaliile instrucţiunilor noastre se rătăcesc şi se pierd în circuitele întortocheate ale justiţiei şi protocolurilor.

— Dacă aş fi fost un rebel trădător, v-aş fi respins sfidător propunerea, dar sunt bătrân şi celula aceasta este cu adevărat inconfortabilă, M-aţi fi putut lăsa să rămân în apartamentul din Bibliotecă. N-aş fi plecat nicăieri.

Chen surâse.

— Îmi dau seama că mă consideri mărginit, Hari Seldon, dar eu nu fac o asemenea greşeală în privinţa dumitale.

— Nu sunteţi mărginit, sire.

Comisarul ridică uşor un deget de pe genunchi şi arcui o sprânceană, acceptând afirmaţia celuilalt şi în acelaşi timp semnalând abandonarea subiectului.

— Profesore Seldon, sunt prea puţin interesat de viitorul îndepărtat. Pe mine mă preocupă ce anume pot realiza în decursul vieţii mele. În estimarea dumitale, asta-i îndeajuns ca să mă etichetezi drept mărginit. Cel puţin dintr-un punct de vedere, ţelurile mele sunt identice cu ale dumitale. Doresc să reduc nefericirea cvadrilioanelor de oameni care

trăiesc acum în Imperiu. Evident, este la fel de ridicol pentru slujitorii Imperiului să încerce să direcţioneze ori să controleze o asemenea abundenţă de variaţii, o asemenea populaţie imensă, pe cât este pentru dumneata să speri să le prezici mişcările şi viitorul.

Dacă declaraţia aceea avusese intenţia de a-i conecta cumva, de a-l asocia pe Chen lui Hari, ea nu-şi atinse scopul. Matematicianul se mulţumi să încuviinţeze politicos din cap.

— În acest scop, m-am implicat în mai multe dispute minore, în legătură cu împăratul şi cu discipolii lui mai ambiţioşi… ca şi cu sicofanţii.

Hari asculta atent. Îşi netezi părul cu palmele, fără să-şi ia ochii de la comisar.

— În momentul actual sunt implicat într-o etapă delicată a unui astfel de conflict. Poate că dumneata l-ai denumi „Moment de Răspântie”.

— Momentele de Răspântie au impacturi ce depăşesc cu mult meschinăria disputelor personale, replică Hari şi îşi dădu seama că vorbise ca propovăduitorul unei religii.

Poate că asta şi era.

— Cea de faţă nu poate fi numită o „dispută personală”. În Palat există persoane care speră să dividă puterea Comisiei şi să insereze propriile lor comenzi în lanţurile lungi ce se întind de la Trantor până la provinciile cele mai îndepărtate.

— Nimic surprinzător, comentă Hari. Dintotdeauna a fost aşa. Este o parte inevitabilă a politicii de conducere.

— Da, însă acum a devenit foarte periculoasă. Este vorba despre un individ anume, pe care l-am lăsat să acţioneze nestingherit…

— Farad Sinter.

Chen aprobă din cap.

— Poate că mă consideri un fătarnic, Hari Seldon, şi nu te-aş putea acuza pentru asta, dar am venit să-ţi cer un sfat.

Hari îşi înfrână zâmbetul triumfător care ameninţa să-i apară pe buze. Cumva, aroganţa era duşmanul său cel mai

mare, iar comisarul, indiferent ce alte defecte ar fi avut, nu era niciodată arogant.

— Nu am acces la echipamentele mele şi, în plus, orice sfat de natură psihoistorică pe care-l ofer este limitat dimensional şi probabil eronat.

— Poate că da. Ai declarat că peste cinci sute de ani Trantorul va fi o ruină. O afirmaţie impresionantă şi, desigur, neplăcută. Ai reuşit chiar să impresionezi câţiva împăraţi cu instrumentele folosite pentru justificarea afirmaţiei. Dacă, pentru moment, aş admite că ai putea avea dreptate…

— Mulţumesc, mormăi Hari.

Chen subţie buzele şi coborî pleoapele, ca şi cum ar fi moţăit.

— Aşadar, admiţând pentru moment o asemenea posibilitate… Eu joc vreun rol în această prăbuşire? Acţiunile mele din anul acesta, sau din cel următor, viitorul, trecutul facilitează acest declin oribil?

Fără să vrea, matematicianul se simţi realmente mişcat de întrebare. În toate deceniile de când îşi perfecţionase ştiinţa, iubita lui psihoistorie, nici un împărat, nici un birocrat, nici un comisar – nimeni!

— Nu-l întrebase aşa ceva. Nici măcar Daneel!

— Nu, din câte am observat până acum, răspunse el, totuşi nu am efectuat cercetări specifice, nu am integrat în ecuaţii domeniile dindărătul acestor tangente istorice specifice.

— Deci nu ştii.

— Nu, sire. Totuşi pot aprecia că nu sunteţi crucial implicat într-un Moment de Răspântie. Finalmente, o persoană cu totul diferită de dumneavoastră vă poate juca rolul şi totul se va petrece în acelaşi fel. Hari se aplecă puţin înainte şi începu să vorbească mai intens: Toate acţiunile dumneavoastră fac parte dintr-un declin ale cărui origini vă devansează naşterea şi ale cărui consecinţe nu le puteţi modifica mai mult decât să le deviaţi cu câteva miliardimi de grad într-o direcţie sau alta.

Comisarul-şef părea pe punctul să aţipească, totuşi, sub pleoapele sale grele, ochii rămâneau fixaţi asupra lui Hari.

— Prin urmare, toate eforturile mele sunt zadarnice?

— Poate. Nici un efort uman nu este lipsit de valoare – pozitivă sau negativă.

— Crezi că eforturile mele au o valoare negativă?

Hari îngădui surâsului să apară; nu era însă arogant, ci realmente amuzat.

— În ceea ce mă priveşte, este foarte posibil, sire.

Chen zâmbi şi el, şi, pentru o clipă, părură că erau doi gentlemeni discutând politică într-un club baronial aflat într-unul dintre cele mai selecte cartiere ale Sectorului Imperial, într-un decor de documente holografice privind dispute antice, de mult uitate, între cetăţenii din perioada de început a Imperiului. Matematicianul se scutură, ieşind de sub privirea hipnotică a lui Chen şi în aceeaşi clipă zâmbetul celuilalt încetă. Brusc, Hari simţi un fior rece.

— În privinţa dumitale, Hari Seldon, şi eu am îndoieli. Nu ştiu cum se va derula situaţia din Palat. Dumneata joci un rol special în aceste dispute, deşi încă nu ştiu „de ce?” şi „în ce fel?” De aceea nu ştiu încă dacă să te condamn pentru trădare, dacă să-ţi dau drumul… Sau să găsesc o a treia soluţie, intermediară…

Se sculă în picioare.

— Mă îndoiesc că ne vom revedea înainte de ziua procesului. Îţi mulţumesc pentru timpul pe care mi l-ai acordat. Şi pentru opiniile dumitale.

— Nu sunt opiniile mele, replică rece Hari. Eu n-am pus niciodată multă bază pe opinii.

Chen clipi repede.

— Nu te privesc ca pe un inamic, nici chiar ca pe un inamic al Imperiului. Pentru adevăratul ruellian, pentru adepţii devotaţi ai lui Tua Chen, totul este moment şi flux, fire de praf purtate de vânt – eu şi dumneata. La revedere, Hari Seldon.

— Bună ziua, domnule comisar.

Chen ieşi, urmat de valet.

Peste câteva minute îi fu servit un mic dejun foarte sărăcăcios şi Hari de abia ciuguli din el. Până la mijlocul zilei fu transferat într-o celulă mult mai bună: o cameră spaţioasă, cu un ecran holografic acoperind jumătate de perete, un birouaş cu un scaun, şi un pat mai confortabil.

Temnicerii îi refuzară însă solicitarea de a-i aduce holocărţile, un Prim Radiant şi alte instrumente. Hari nici nu se aşteptase s-o facă.

Chen nu dorea ca el să fie fericit.

Pe ecran erau prezentate Grădinile Imperiale, unul dintre puţinele locuri de pe Trantor care erau deschise spre cer. Vederea lor îl tulbură pe bătrân. Şi-l putea imagina perfect pe tânărul Klayus plimbându-se pe acolo, cea mai distilată şi condensată esenţă a decăderii sociale pe care şi-o închipuia.

Izbuti să determine ecranul să schimbe imaginea grădinilor cu o configuraţie simplă şi silenţioasă de culori schimbătoare.

Aceasta avea să fie perioada lui cea mai neplăcută după multe decenii: o perioadă de plictiseală şi inactivitate, două lucruri pe care le urâse dintotdeauna. Hari de abia aştepta procesul; nu conta dacă avea să aducă înfrângere şi moarte – putea să fie orice, mai puţin acest interludiu oribil şi inutil, această aşteptare.

Băieţaşul, un locuitor slăbuţ şi alert al Agorei, lăsase un mesaj pentru Daneel. Vizionând mesajul în apartamentul lui sigur, Daneel îşi aminti din nou de omul de mult uitat, Sherlock, şi de sursele acestuia de informaţii.

Reţeaua de informatori a lui Daneel nu se bizuia exclusiv pe roboţi. Roboţii deveneau un handicap major ori de câte ori opera Vara Liso.

Acum ascultă raportul gâfâit al puştiului.

— Ăsta a fost greu de urmărit. Nu era acolo unde-ai zis c-o să fie. S-a dus în Agora, s-a plimbat peste tot şi dup-aia a fost urmărit de poliţie. Au fost cât pe-aici să-l înhaţe, dar a

dispărut. L-am pierdut şi eu şi cred că l-au pierdut şi ei. De atunci nu l-am mai văzut. Asta-i tot. Dacă mai ai nevoie de mine, anunţă-mă!

Daneel rămase tăcut lângă fereastră, privind afară, spre plafonul negru şi spre turnurile întunecate ale zonei Streeling. Rapoartele Specialilor Imperiali confirmau că nu-l capturaseră pe Lodovik şi că Vara Liso fusese extrem de nemulţumită. Acestea erau însă singurele informaţii disponibile.

El trebuia neapărat să afle dacă Lodovik îi ignorase instrucţiunile specifice şi dacă se mai afla în libertate.

Din mileniile lui de experienţă, Daneel nu necesită dovezi complete ca să tragă concluzii. Acesta era un Moment de Răspântie. Nici o activitate complexă care căuta să direcţioneze omenirea nu s-ar fi putut desfăşura fără opoziţie. Natura modificată a lui Lodovik păruse din capul locului o manifestare a acestei opoziţii sau cel puţin o faţetă a ei.

Daneel trebuia s-o ia înaintea acelei forţe, până ce nu se definea şi mai clar. Nu-l dezactivase pe Lodovik din mai multe motive, unele dintre acestea nefiindu-i clare nici acum – consideraţii complexe, inductive, fundamentate pe mii de ani de instruire şi gândire, şi contradictorii.

Începuse să devină foarte probabil ca Lodovik să facă parte dintr-o forţă de opoziţie. Cumva, Daneel anticipase această posibilitate şi acţionase, în mod aparent straniu, pentru a o determina. Elementele familiare puteau face mai previzibile forţa oponentă. Chiar dacă era un element neliniştitor, Lodovik rămânea cel puţin cunoscut.

Lui Daneel nu-i plăcea să aibă atât de puţine informaţii pe baza cărora să treacă la fapte. Existau totuşi acţiuni ce puteau fi întreprinse, avertismente ce puteau fi răspândite.

Hari se afla în centrul tuturor direcţiilor posibile şi rutelor diferite ale istoriei umane. Daneel se străduise şi reuşise acest lucru, care acum devenise principalul obstacol cu care se confrunta Planul.

În clipa aceasta, orice forţă de opoziţie trebuia să-l vizeze pe Hari Seldon.

Durata de inconştientă a lui Lodovik se sfârşi. Vederea îi redeveni activă şi ochii i se deschiseră. Se ridică în capul oaselor şi privi în jur. Primul chip pe care-l zări fu al robotului în verde. Umaniformul expedie un salut în microunde şi Lodovik îi răspunse în acelaşi fel. Acum era complet alert.

Se găseau într-o sală funcţională mare, cu un perete complet acoperit de un ecran; mai existau câteva piese de mobilier şi doar două scaune. Ecranul rula diagrame şi grafice care nu-i spuneau nimic lui Lodovik.

Se întoarse şi văzu un al treilea personaj, care în mod vădit nu era om. Lodovik cunoştea câte ceva despre tipurile de roboţi, iar modelul acestuia era cu adevărat antic. Trupul său era metalic şi neted, cu puţine îmbinări vizibile şi o suprafaţă cu aspect de satin moale. Avea patina unui argint vechi bine întreţinut, o opţiune foarte costisitoare în antichitate.

— Salut, spuse robotul argintiu.

— Salut. Unde mă aflu?

— În siguranţă, zise robotul care-l salvase din Agora. Numele meu este Kallusin. El este Plussix, organizatorul nostru.

— Sunt tot pe Trantor?

— Da, încuviinţă Kallusin.

— Toţi cei de aici sunt roboţi?

— Nu, răspunse Plussix. Eşti pe deplin funcţional acum?

— Da.

— Atunci este important să înţelegi de ce ai fost adus aici. Noi nu suntem aliaţi cu Daneel. Poate că ai auzit despre noi. Ne-am intitulat calvineni.

Lodovik acceptă revelaţia cu o cascadă internă de gânduri grăbite.

— Am sosit pe Trantor acum treizeci şi opt de ani. Este posibil ca Daneel să fie conştient de prezenţa noastră, totuşi

mă îndoiesc de acest lucru.

— Câţi sunteţi?

— Nu mulţi, dar îndeajuns. Ai fost ţinut sub observaţie de câţiva ani. Nu avem pe nimeni infiltrat în Palat şi nici în Comisie, dar am sesizat desele tale apariţii şi, bineînţeles, ţi-am urmărit activităţile neoficiale. Ai fost un membru loial al giskardenilor… Până acum.

— Cândva, spuse Kallusin, am fost eu însumi giskardan, până ce m-a convertit Plussix. Capacităţile mele mintale sunt limitate, nici pe departe egale cu ale lui Daneel, totuşi sunt sensibil la creierele roboţilor. În Agora, ţi-am sesizat prezenţa şi am bănuit că erai Lodovik Trema şi că nu fuseseşi distrus. Asta m-a intrigat, te-am urmărit şi în scurt timp am constatat în interiorul tău o diferenţă bizară. Stând lângă tine, Daneel nu şi-a dat seama că erai diferit?

Lodovik se gândi cu atenţie la răspuns. Se simţea foarte neliniştit de faptul că stările sale interioare puteau fi citite de o altă maşină.

— I-am spus-o, vorbi el, dar diagnozele n-au relevat nimic.

— Vrei să zici că Yan Kansarv n-a depistat nici un defect, precizează Plussix.

— N-a depistat nici un defect.

— Totuşi continui să fii îngrijorat de transformare, indusă, poate, de circumstanţe extraordinare, neîncercate de nici un alt robot?

Lodovik îi privi cei doi. Nu era simplu să ajungă la o decizie în privinţa lor. Roboţii puteau fi programaţi să mintă şi el însuşi minţise de multe ori. Era posibil ca aceştia să-l amăgească – totul putea fi un test, o parte a planului lui Daneel.

Totuşi ar fi fost mult mai probabil ca Daneel să nu fi amânat atât, ci să-i fi spus direct lui Lodovik că nu mai era util, că reprezenta o ameninţare potenţială.

Lodovik era convins că Daneel nu crezuse aşa ceva.

Decise, şi simţi din nou coliziunea euristică a loialităţilor, profunda discontinuitate robotică ce putea fi descrisă ca o

crevasă în gândire, sau ca o durere.

— Nu mai susţin planul lui Daneel.

Plussix se apropie de el, cu trupul scârţâind încetişor în timpul mişcărilor.

— Kallusin îmi spune că nu eşti constrâns de cele Trei Legi, totuşi optezi să acţionezi ca şi cum ai fi. Acum afirmi că nu susţii planul lui Daneel. De ce?

— Oamenii sunt o forţă a naturii, care au cuprins întreaga Galaxie şi sunt capabili să supravieţuiască pe cont propriu. Fără noi, vor cunoaşte cicluri destul de fireşti de suferinţă şi renaştere… Perioade de geniu şi de haos. Cu noi, vor stagna iar societăţile lor vor fi afectate de lene şi decădere.

— Chiar aşa, aprobă Plussix mulţumit. Ai ajuns la aceste concluzii de unul singur, pur şi simplu ca urmare a acestui accident care ţi-a îndepărtat constrângerile?

— Asta este ipoteza mea.

— Aşa se pare, spuse Kallusin. Pot privi în mintea ta, până la un anumit nivel… Şi deţii o libertate pe care noi n-o avem. O libertate de conştiinţă.

— Asta nu constituie o abatere de la îndatoririle unui robot? Întrebă Lodovik.

— Nu, clătină din cap Plussix. Este, desigur, un defect, dar pentru moment e foarte util. Bineînţeles, după ce vom termina, te vei alătura nouă, fie pentru slujirea omenirii, aşa cum am făcut cândva, înainte de giskardeni, fie în dezactivarea universală.

— De abia aştept momentul acela.

— Ca şi noi. Ne pregătim de mult timp. Avem de asemenea o ţintă, una dintre piesele vitale ale planului lui Daneel. Este vorba despre un om.

— Hari Seldon, murmură Lodovik.

— Da. Eu nu l-am întâlnit niciodată, dar tu?

— Pentru câteva clipe, cu ani în urmă. Acum va fi judecat. Este posibil să fie întemniţat, poate chiar executat.

— Din observaţiile noastre, finalul va fi probabil altul. Oricum, suntem pregătiţi. Ni te vei alătura?

— Nu-mi dau seama în ce fel vă pot ajuta.

— Foarte simplu, zise Kallusin. Noi nu putem extinde cele Trei Legi, aşa cum se pare că pot Daneel şi aliaţii lui. Noi nu putem accepta Legea 0. De aceea suntem calvineni, nu giskardeni.

— Crezi că eu l-aş putea vătăma pe Seldon?

— Este o posibilitate, încuviinţă Plussix.

Zumzetele ce răzbăteau dinspre el crescură la un nivel alarmant şi continuă cu un ton mai aspru:

— Examinarea detaliată a acestui subiect ne provoacă un stres considerabil.

— Vreţi să mă transformaţi într-o maşină ucigaşă?

Cei doi roboţi calvineni nu se puteau exprima mai clar, până nu ocoleau felul strict în care interpretau cele Trei Legi. Asta dură câteva minute şi Lodovik aşteptă răbdător, conştient de propriile sale conflicte interioare… Şi de gradul evident diferit al reacţiei sale.

— Nu să ucizi, vorbi Plussix cu glas ascuţit şi scârţâit. Să convingi!

— Dar nu sunt un persuasiv. Ar trebui să mă învăţaţi…

— Printre noi se află o tânără umană care este mai persuasivă decât orice mentalist pe care l-am întâlnit, cu mult mai capabilă decât Daneel însuşi. Este dahlită şi nu iubeşte pe nimeni dintre cei asociaţi Aristocraţiei sau Palatului. Sperăm că vei putea lucra alături de ea.

— A încerca să modifici ceva atât de înrădăcinat într-un om cum este psihoistoria în Hari Seldon, spuse Lodovik, i-ar putea produce vătămări grave.

— Exact, aprobă Plussix şi tăcerea coborî din nou asupra lor. Este necesar, croncăni el după câteva minute şi, vădit afectat, părăsi odaia, ajutat de Kallusin.

Lodovik rămase nemişcat, gândind frenetic. Se putea oare autoconvinge să se implice într-o asemenea acţiune? Odată n-ar fi avut aproape deloc dificultăţi în justificarea acestora – dacă i-ar fi poruncit Daneel. Dar acum, ca o ironie a sorţii…

Sunt imperative! Ciclul subjugării de către slugi trebuie întrerupt!

Din nou, prezenţa interioară! Lodovik pregăti imediat o autodiagnoză, dar înainte să poată începe, Plussix reapăru, ajutat şi acum de Kallusin.

— Deocamdată să nu mai discutăm despre detalii, zise el.

— Îmi pari fragil, observă Lodovik. De cât timp n-ai mai avut parte de o revizie şi de schimbarea sursei de alimentare?

— De la schismă. Daneel a acţionat imediat, preluând controlul roboţilor şi facilităţilor de întreţinere, şi interzicându-ne accesul la aceste servicii. Yan Kansarv este ultimul de acest tip. După cum auzi, trebuie neapărat să fiu supus unei revizii capitale. Continui să exist doar graţie sacrificiului a zeci de alţi roboţi care mi-au dăruit sursele lor energetice. Kallusin mai are la dispoziţie probabil vreo treizeci de ani de viaţă utilă. Cât despre mine, nu voi mai rezista un an, chiar şi cu altă sursă energetică. În curând perioada mea de servire va lua sfârşit.

— Daneel spunea că unii calvineni s-au făcut vinovaţi de crime abominabile, rosti Lodovik. Nu a specificat…

— Roboţii au o istorie lungă şi complicată. Eu am fost construit pe Aurora de omul Amadiro, acum douăzeci de mii de ani. Cândva, i-am slujit pe oamenii de pe Aurora. Poate că Daneel se referea la ceea ce ne au ordonat oamenii să facem atunci. Mi-am distrus de mult memoriile respective şi nu-ţi pot oferi nici o indicaţie.

— Orice s-ar fi făcut atunci, interveni Kallusin, acum nu mai poate fi modificat.

— Deţinem un obiect foarte important, zise Plussix, adus de calvineni de pe planeta Pământ. Kallusin ţi – l va arăta, în vreme ce eu mă ocup de alte chestiuni. Lucruri care mă consumă mult mai puţin, încheie el stins.

Kallusin îl conduse pe Lodovik afară din încăpere; merseră apoi pe un coridor scurt şi cu plafonul foarte înalt, până la o scară în spirală. Paralel cu balustrada acesteia exista o

bandă pentru încărcarea şi transportul maşinilor, o construcţie în mod vădit mai recentă.

— Trebuie să fie o clădire foarte veche, remarcă Lodovik pe când coborau.

— Printre cele mai vechi de pe planetă. Antrepozitul a fost construit ca anexă a unuia dintre primele astroporturi trantoriene. De atunci a fost utilizat de diverse grupuri de oameni, în zeci de scopuri diferite. A fost supraînălţat în mod repetat, ca să ajungă la nivelul actualului district. Nivelurile inferioare sunt pline de piloni şi armături de ranforsare, iar cele de la bază sunt umplute acum cu spumă de beton, plastoţel şi sfărâmături de rocă. După ce am cumpărat clădirea, la fiecare câţiva ani am descoperit camere secrete, sigilate cu secole sau milenii în urmă.

— Ce conţineau?

— În majoritatea cazurilor, nimic. Totuşi trei dintre ele prezintă un interes aparte. Într-una se află o bibliotecă cu volume legate în oţel, cărţi adevărate tipărite pe foi de plastic nedegradabil, care detaliază începuturile istoriei omenirii.

— Lui Hari Seldon i-ar plăcea să aibă acces la asemenea surse istorice – şi ca el sunt milioane de alţi erudiţi.

— Biblioteca a fost ascunsă de un grup de rezistenţă, care a activat acum nouă mii de ani, pe timpul împărătesei Shoree-Harn. Ea a dorit să impună un nou sistem de datare, începând cu anul zero, al suirii ei pe tron, iar toată istoria anterioară să fie eliminată, astfel încât să poată scrie pe o pagină perfect albă. Ca atare, a poruncit distrugerea tuturor istoriilor de pe toate planetele Imperiului şi majoritatea au fost într-adevăr distruse.

— A fost ajutată de Daneel?

— Nu, răspunse Kallusin. Calvinenii au ajutat-o să ajungă la putere. Roboţii calvineni conducători de pe Trantor ajunseseră la concluzia că oamenii puteau fi mai uşor serviţi dacă erau mai puţin influenţaţi de traumele şi miturile trecutului.

— Prin urmare, calvinenii au intervenit în istoria umană la fel de mult ca şi giskardenii!

— Da, încuviinţă Kallusin, însă cu motive foarte diferite. Dintotdeauna noi ne-am opus eforturilor giskardenilor şi am încercat să restabilim credinţa umană în conceptul roboţilor servitori, astfel încât să putem juca un rol corespunzător. Printre miturile pe care doream să le eradicăm era şi cel al aversiunii faţă de asemenea servitori. Am dat greş.

— M-am întrebat mereu cum a început această aversiune.

— Nu ai fost singurul. Arhivele nu ne oferă însă nici cele mai vagi detalii. Oamenii porniţi în al doilea val de colonizare planetară au intrat în conflict cu primul val, cu lumile Spacer, care dezvoltaseră culturi izolate şi bigote. Cei de pe planetele Spacer îşi detestau originea terestră. Noi am emis ipoteza că al doilea val de colonişti a ajuns să-i deteste pe roboţi din pricina prevalenţei lor pe planetele Spacer.

Coborâseră de mult sub nivelul oricăror sisteme de iluminare şi mergeau prin beznă, călăuziţi de senzorii lor infraroşii.

— În felul acesta, istoria a fost scrisă de noii colonişti, nu de spaceri. Ei nu aveau habar de activităţile spacerilor şi nici nu le păsa de aceştia. Roboţii sunt amintiţi doar de câteva ori în miile de volume.

— Extraordinar! Murmură Lodovik. Ce altceva s-a mai găsit?

— O incintă plină cu personalităţi istorice simulate – aşa-numitele „simuri” – stocate în unităţi de memorie foarte, foarte vechi. La început, am crezut că ele ar putea reprezenta instrumente puternice în lupta împotriva lui Daneel, deoarece conţineau tipuri umane care puteau pricinui multe necazuri. Deşi nu le-am putut prezice efectul final, am plasat câteva simuri pe piaţa neagră trantoriană, de unde au ajuns până în laboratorul lui Hari Seldon.

Lodovik simţi un fior ciudat, care dispăru însă rapid.

— Ce s-a întâmplat cu ele?

— Nu suntem siguri. Daneel n-a considerat niciodată de cuviinţă să ne informeze. După ce am golit incinta, am pregătit-o ca să stocăm propriul nostru artefact.

Kallusin se opri.

— Aceasta este încăperea, rosti el şi-şi trecu palma peste un senzor amprentar aflat în zidul de lângă scară.

O uşă glisă, deschizându-se cu un scârţâit neaşteptat. Înapoia ei exista un cubicul cu latura ceva mai mică de cinci metri, slab iluminat. În mijlocul său se înălţă un piedestal transparent pe care se afla un cap metalic strălucitor.

Kallusin comandă sporirea luminii. Capul părea că aparţine unui robot vechi, nu umaniform, mai primitiv chiar decât Plussix. Lângă el se găsea o sursă energetică de dimensiunea casetei unei holocărţi. Lodovik înaintă şi se aplecă pentru a-l examina.

— Cândva, spuse Kallusin ocolind piedestalul, acesta era influentul robot care l-a întovărăşit pe Daneel. Este foarte vechi şi nu mai e funcţional. Din motive necunoscute, mintea i-a fost arsă cu foarte mult timp în urmă… Daneel ascunde multe secrete. Totuşi memoria acestuia este aproape intactă şi, dacă se procedează cu precauţie, este accesibilă.

— Capul lui R. Giskard Reventlov? Întrebă Lodovik şi percepu din nou un fior straniu, ba chiar o vagă senzaţie de repulsie, foarte puţin caracteristică pentru un robot.

— Da. Robotul care i-a învăţat pe ceilalţi roboţi teribila Lege O şi felul în care pot interfera cu minţile oamenilor. Începuturile acestui virus oribil printre roboţi, imboldul de a modifica istoria umană.

Kallusin întinse mâinile şi atinse părţile laterale ale capului metalic, cu trăsături inexpresive, vag umanoide.

— Plussix doreşte să accesezi memoriile capului, pentru a înţelege de ce ne opunem lui Daneel.

— Mulţumesc, zise Lodovik şi Kallusin întreprinse aranjamentele necesare.

Wanda privi uluită bărbatul înalt, vârstnic şi demn care stătea înaintea ei, de parcă ar fi fost o fantomă. Intrase fără nici un avertisment şi fără să declanşeze alarma. Stettin ieşi din dormitorul micuţului lor apartament, ţinând într-o mână un prosop murdar. Era pe punctul de a se plânge de nenumăratele probleme cu care se confruntau în inima districtului Maşina Hidraulică din Sectorul Peshdan, când îl zări pe necunoscutul înalt.

— Cine este? O întrebă pe Wanda.

— Spune că-l cunoaşte pe bunicul.

Bărbatul îl salută din cap pe Stettin.

— Cine sunteţi? Îl întrebă istoricul, reîncepând să-şi şteargă părul ud.

— Cândva eram cunoscut sub numele de Demerzel. După vremurile acelea, îndepărtate, când am fost prim-ministru, am dus o existenţă mai degrabă de sihastru.

— De aceea n-am mai auzit de dumneavoastră, încuviinţă Stettin. De ce aţi venit aici? Şi cum de aţi ştiut…

Wanda calcă uşor pe piciorul desculţ al soţului.

— Au! Exclamă el şi decise că era preferabil ca femeia să poarte discuţia.

— Ceva este schimbat la dumneavoastră, zise ea.

— Nu mai sunt tânăr…

— Nu… Altceva, cred că ţinuta corpului.

Între Wanda şi Stettin aceasta era o parolă semnalându-i bărbatului că trebuia să-l examineze pe vizitator folosindu-se de propriile sale capacităţi. Istoricul o făcuse deja, fără să depisteze nimic neobişnuit. Acum se concentră, pătrunse mai adânc… Şi găsi un blocaj foarte eficient şi aproape indetectabil.

— Aptitudinile noastre sunt oarecum aparte, nu credeţi? Întrebă Demerzel, încuviinţând din cap în semn că percepuse sondarea lui Stettin. Eu le am de foarte mult timp.

— Sunteţi mentalist, rosti Wanda.

— Da, şi este foarte util când eşti implicat în politică.

— Cine v-a spus că suntem aici?

— Te cunosc destul de bine. Am fost interesat, desigur, de lucrările bunicului tău şi de influenţa lor asupra… Moştenirii mele.

Demerzel ridică braţele, ca şi cum ar fi solicitat iertare pentru o slăbiciune. Din nou, surâsul cu care-şi însoţi gestul nu-i păru pe de-a întregul natural lui Wanda, totuşi nu putea să-l displacă pe individul acesta. Ştia însă prea bine că asta nu însemna că ar fi avut încredere în el.

— Mi-am menţinut anumite legături în Palat, urmă el. Am venit să te anunţ că este posibil ca bunicul tău să aibă necazuri.

— Dacă ştiţi ce s-a întâmplat cu el…, începu femeia.

— Da, a fost arestat, împreună cu câţiva dintre colegii lui, dar deocamdată sunt în siguranţă. Nu mă îngrijorează însă ameninţarea Comisiei, cât o posibilă tentativă de subminare a muncii lui Hari. După proces, ar trebui să încerci să stai alături de el, să-l fereşti de toţi cei pe care nu-i cunoşti personal…

Wanda inspiră adânc. În privinţa bunicului ei, se putea petrece orice… Dar Demerzel fusese prim-ministru acum mai bine de patruzeci de ani! Cu toate acestea, nu părea să aibă mai mult de cincizeci de ani…

— Solicitarea aceasta este foarte neobişnuită. Nimeni n-a reuşit vreodată să-l convingă pe bunicul… Se opri şi ochii ei se lărgiră, când pricepu implicaţiile. Credeţi că altcineva decât Chen îi doreşte moartea?

— Chen nu-i doreşte moartea, ci dimpotrivă. Întâmplător ştiu că-l apreciază mult pe bunicul tău. Asta însă nu-l va împiedica să-l condamne şi întemniţeze, sau chiar să-l execute, dacă astfel va obţine avantaj politic, dar părerea mea este că Hari va trăi şi va fi eliberat.

— Bunicul pare convins de asta.

— Poate că nu în aceeaşi măsură acum, când se află în închisoare.

— Aţi fost să-l vizitaţi?

— Nu, n-ar fi fost recomandabil.

— Cine i-ar face vreun rău bunicului?

— Mă îndoiesc că i se va face vreun rău fizic. Cunoşti o clasă de mentalişti mult mai puternici decât noi?

Wanda înghiţi un nod dureros, căutând să găsească un motiv pentru a nu mai discuta. Demerzel nu aplică asupra ei persuasiunea. Nu-i solicita secrete ori detalii, despre Sfârşitul Stelei şi a Doua Fundaţie.

— Ştiu o persoană, poate două, încuviinţă ea.

— O ştii probabil pe Vara Liso, care acum lucrează împreună cu un individ pe nume Farad Sinter. Ei alcătuiesc o echipă puternică şi v-au făcut multe necazuri. Totuşi acum nu-i caută pe cei asemenea vouă, ci pe alţii. Chen acţionează pentru a-l discredita pe Sinter, îngăduindu-i – cum spune proverbul – să-şi sape singur groapa. Sinter are însă şi alţi duşmani şi nu i se va permite să ajungă prea departe. Bănuiesc că amândoi vor fi executaţi în curând şi nu vor mai prezenta o ameninţare pentru bunicul tău, sau pentru voi.

În afirmaţia aceea, Wanda citi posibilitatea că Vara să reprezinte o ameninţare la adresa lui Demerzel.

— Dar pentru dumneavoastră? Întrebă ea.

— Improbabil. Acum trebuie să plec, totuşi voi repeta rugămintea de a forma un cordon în jurul lui Hari după ce va eliberat. Munca lui este fascinantă şi foarte importantă. Nu trebuie să fie sistată!

Demerzel schiţă o plecăciune oficială în stil vechi, din şolduri, şi se întoarse pe călcâie.

— Aş dori să mai ţinem legătura, rosti femeia. Se pare că ştiţi multe lucruri utile şi aveţi…

Celălalt clătină cu tristeţe din cap.

— Sunteţi încântători, copii, iar munca voastră este foarte importantă, rosti el. Eu însă sunt o persoană mult prea compromisă pentru ca să vă fiu prieten. Cel mai bine este să vă descurcaţi pe cont propriu.

Deschise uşa, care avea trei zăvoare complicate, trecu pragul, îi salută scurt şi demn din cap, şi închise uşa în urma lui.

Stettin exală sonor. Părul îi stătea zbârlit şi ţepos de la spălatul rudimentar.

— Uneori, vorbi el, mă întreb dacă am făcut bine însurându-mă cu tine… Familia voastră are legături dintre cele mai stranii. Wanda continuă să privească uşa, cu o expresie derutată.

— N-am putut să citesc nimic din el. Tu?

— Nici eu.

— Are multă experienţă în folosirea blocajelor, se înfioră femeia. Aici se ascunde ceva foarte, foarte bizar. Ai încercat vreodată senzaţia că bunicul nu ne spune tot ceea ce ştie?

— Permanent, încuviinţă soţul ei. Totuşi în cazul meu poate că se temea să nu mă plictisească.

Wanda adoptă privirea ei decisă.

— Să nu te ataşezi prea mult de locul ăsta.

— De ce? Doar nu…

— Ne mutăm. Ne mutăm din nou, cu toţii.

— Cerurilor! Blestemă Stettin zvârlind prosopul cât colo. Demerzel a zis că părerea lui este că Hari va învinge!

— Ce ştie el?

Relatarea, depoziţia, toate evenimentele Procesului ne parvin din surse suspecte. Desigur, sursa cea mai bună este Gaal Dornick, dar, aşa cum s-a amintit deja de multe ori, de-a lungul secolelor scrierile sale au fost supuse editărilor şi ciuntirilor. El pare să fi fost un cronicar fidel, totuşi exegeţii contemporani sugerează că însăşi durata Procesului şi continuitatea zilelor de judecată sunt suspecte…

— ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediţia 117, anul 1054 E. F.

Hari dormea cu întreruperi, la intervale neregulate. Încăperea să era puternic iluminată permanent şi, desigur, nu i se permitea să utilizeze mijloace artificiale de adormire, nici chiar un simplu ecran ocular. El ajunsese la

concluzia că era una dintre metodele lui Chen de a-l şicana înainte de proces.

Nu avea să-l vadă pe Boon pentru cel puţin încă o zi şi se îndoia că avocatul putea fi capabil să-l convingă pe Chen să întrerupă lumină la intervale civilizate. Hari se descurca pe cât putea mai bine. De fapt, fiindcă un bătrân doarme oricum intermitent şi neregulat, problema era ocazionată mai degrabă nu atât de sănătatea sa mintală, cât de simţul justiţiei şi al dreptăţii.

Existau totuşi şi momente stranii, când i se părea că lunecă între veghe şi vis. Atunci tresărea, revenea brusc la conştiinţa deplină şi privea peretele roz pastelat, întrezărind ceva semnificativ, chiar minunat, dar fără să ţină minte ce anume fusese. Amintire? Vis? Revelaţie? În această blestemată celulă neschimbată, totul putea să aibă aceeaşi valoare. Oare cât de rău ar fi stat lucrurile în celula anterioară?

Hari începu să se plimbe prin odaie, celebrul exerciţiu de mişcare al prizonierilor. Avea exact şase metri de străbătut într-o direcţie şi trei în cealaltă. Un adevărat lux, prin comparaţie cu celula anterioară, dar nu îndeajuns ca să-i ofere un sentiment de realizare. După câteva ore, se opri şi din plimbare.

Nu se găsea nici de patru zile aici şi deja regreta vechea lui pasiune faţă de spaţiile mici şi închise. Se născuse sub cerurile vaste ale Heliconului şi la început găsise descurajante, ba chiar deprimante aceste spaţii acoperite, însă deceniile petrecute pe Trantor îl imunizaseră treptat. Apoi ajunsese chiar să le prefere.

Până acum.

Nu putea să înţeleagă de ce adoptase până şi folosirea blestemului trantorian: „Cerurilor!”

Din nou, o oră trecu fără să-şi dea seama. Se scula de la biroul micuţ şi-şi frecă palmele; îl furnicau uşor. Ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi îmbolnăvit şi ar fi murit înainte de începerea procesului? Toate pregătirile, toate maşinaţiunile

sale, toate firele influenţelor politice care fuseseră manipulate şi împletite – ar fi fost în zadar!

Începu să transpire. Poate că mintea lui era cea care ceda. Chen nu s-ar fi sfiit să folosească droguri pentru a-l debiliza, nu? Comisarul-şef îşi folosea dedicaţia pentru justiţia imperială ca pe o mască foarte convenabilă, totuşi Hari nu se putea convinge că era o persoană de o inteligenţă deosebită. Măsurile directe, făţişe, i se potriveau perfect şi avea suficientă putere ca să tăinuiască dovezile, chiar să le distrugă.

Să-l distrugă pe Hari Seldon, fără ca acesta să o ştie măcar. „Urăsc puterea, îi urăsc pe cei puternici.” Totuşi, cândva, Hari deţinuse el însuşi putere, ba chiar se bucurase, fără ostentaţie, de ea şi în nici un caz nu se sfiise s-o utilizeze. El ordonase suprimarea Planetelor Haotice – acele temporare şi tragice înfloriri ale disidenţei şi excesului de creativitate.

De ce?

Le vârâse în cămăşi de forţă politice şi financiare. Dintre toate lucrurile pe care le făcuse în numele psihoistoriei, cel mai mult regretă necesitatea aceea… Iar moştenirea respectivă rămăsese neatinsă, la îndemâna lui Chen şi Klayus, care s-o întrebuinţeze ca pe un satâr.

Matematicianul se întinse pe spate şi fixă tavanul cu privirea. Oare era noapte deasupra învelişului metalic al Trantorului? Noapte sub domuri, cu plafoanele municipalităţilor lucind întunecate şi anunţând sfârşitul zilei de muncă?

Pentru el, pentru Hari, care era munca?

Visă că era din nou pan, în parcul-grădină, cu Dors imersată într-o femelă, cu minţile lor legate de ale simienilor. Ameninţarea la adresa vieţii sale şi protecţia lui Dors. Putere şi joc, primejdie şi victorie în combinaţii atât de apropiate. Ameţitoare!

Iar acum – această pedeapsă.

„Claustrofilie”, aşa numise Yugo dragostea manifestată de locuitorii planetelor cu învelişuri metalice pentru mărginirea lor. Dintotdeauna însă existaseră lumi îngropate în rocă, planete îmbrăcate, cel puţin parţial, în paveze metalice care să le protejeze împotriva cerurilor violente şi mustind de apă. „Cerul.” Blestemul… „Cerul.” Libertatea…

— Tatăl nostru din ceruri te iartă pe tine, aşa cum iartă toate relele sfinţilor.

Glasul plăcut de femeie pluti prin gândurile sale vagi. Îl recunoscu instantaneu. Deţinea ceva bogat şi antic în acelaşi timp, o voce dintr-un timp care transcendea majoritatea amintirilor omeneşti.

„Ioana! Ce vis straniu este acesta… Tu ai dispărut de decenii bune. M-ai ajutat pe când eram prim-ministru, iar eu ţi-am acordat libertatea de a călători cu spectrele, cu minţile-meme, spre stele. De acum eşti pentru mine un fragment de istorie aproape uitat. Cât de rar mă gândesc la tine!”

— Cât de des mă gândesc la tine. Sfântul Hari, care şi-a sacrificat viaţa pentru…

„Nu sunt un sfânt! Am suprimat visele a miliarde de fiinţe!”

— O ştiu prea bine. Dezbaterea noastră, desfăşurată cu decenii în urmă, a colapsat, aproape la fel cum au fost stinse şi luminile strălucitoare a o mie de planete ale Renaşterii, nemulţumite şi disidente. Pentru binele ordinii divine, a schemei cosmice. Noi te-am ajutat în prima ta poziţie de putere, în schimbul libertăţii noastre şi a tuturor minţilor-meme. Însă Voltaire şi cu mine ne-am certat din nou… Inevitabil. Eu începusem să disting un tablou de ansamblu, care cuprindea şi munca ta ca o parte a planului divin. Voltaire a plecat dezgustat, străbătând Galaxia, lăsându-mă aici, ca să meditez la tot ceea ce învăţasem. Acum se apropie Procesul tău şi mă tem că vei suferi o amărăciune mai întunecată decât cea a Domnului nostru în Getsemani.

Hari simţi nevoia să râdă şi să plângă în acelaşi timp. „Voltaire m-a detestat în cele din urmă. Înăbuşind libertatea şi planetele Renaşterii. Şi tu nu gândeai aşa despre mine, la ultima noastră discuţie.” Părea pe jumătate treaz şi total afundat în această… Viziune! „Ani de zile am făcut dragoste cu o maşină. Conform concepţiei tale, conform filosofiei tale… „

— Am căpătat mai multă înţelepciune, mai multă înţelegere. Ţi s-a atribuit un înger, o parteneră protectoare. Ea a fost trimisă de mesagerii Domnului, iar misiunea i-a fost trasată de solul suprem.

Hari era prea înspăimântat acum, mintea îi era aproape înnegurată de panică pentru a întreba cine putea fi acesta în concepţia imaginară a Ioanei. Totuşi… „Cine? Cine este acesta?”

— Eternul care se opune forţelor haosului. Daneel, care a fost Demerzel.

Bărbatul ştia acum că nu se găsea în toate minţile, că situaţia era mai rea decât un vis. „Cândva ai fost de acord cu uciderea maşinilor… A roboţilor.”

— Am văzut adevăruri mai adânci.

Hari simţi legăturile strânse ale controlului lui Daneel. „Te rog, pleacă, lasă-mă!” spuse el şi se rostogoli pe pat.

Când se întoarse, deschise ochii şi văzu lângă el, în celulă, un tik-tok vechi, stricat. Se scula în capul oaselor. Uşa celulei era tot închisă şi încuiată.

Tik-tokul era colorat în galben şi negru, culorile închisorii. Probabil că fusese o maşină de întreţinere înainte ca tik-tokii să se răscoale, să ameninţe Imperiul şi să fie dezactivaţi. Hari nu-şi putea închipui cum pătrunsese în celulă, decât dacă nu fusese trimis aici în mod deliberat.

Tik-tokul se retrase cu un ţiuit plângăcios şi în faţa lui, cam la un metru şi jumătate deasupra podelei apăru un chip, o proiecţie, urmată de un corp, micuţ, zvelt şi vânos, parcă desenat cu pensula, învăluind maşina ca o umbră într-o cameră puternic luminată.

Părul de pe ceafa lui Hari se zbârli, furnicându-l, iar răsuflarea păru că i se opreşte în piept. Captiv parcă într-un coşmar, pentru o clipă nu putu să vorbească. Apoi trase adânc aer în piept şi se feri din calea maşinii.

— Ajutor! Strigă el cu glas răguşit.

Bezna panicii părea că-l copleşeşte. Cordul putea să-i colapseze. Toate temerile, tensiunea, anticipările…

— Nu striga, Hari!

Glasul era vag feminin, mecanic în vechiul stil tik-tok.

— Nu-ţi vreau răul şi nici să te înfricoşez.

— Ioana! Îi şuieră numele.

Maşina veche nu mai avea însă putere; ultimele ei resurse de energie se topeau. Hari se aşează pe marginea patului şi privi cum luminile îi păleau încet.

— Fii curajos, Hari Seldon! Acum el şi cu mine suntem din nou în opoziţie, aşa cum am fost dintotdeauna. Ne-am cerrrtttattt.

Sunetele încetineau şi se contopeau.

— Nnne-ammm sssepppparrrattt.

Tik-tokul încremeni mort.

Uşa se deschise brusc cu un fâsâit sonor şi în celulă se năpustiră trei paznici. Unul dintre ei trase imediat o rafală care dărâmă tik-tokul. Ceilalţi îl loviră apoi cu picioarele în carcasă, împingând-o într-un colţ şi protejându-l pe Hari de orice ar fi putut să facă. Alţi doi temniceri intrară şi-l evacuară, ţinându-l de subsuori. Fără putere, matematicianul încercă să-i ajute, împingându-se cu călcâiele în pardoseala netedă.

— Sunteţi siguri că nu vreţi să mă omorâţi? Rânji el.

— Cerurilor, nu! Exclamă bărbatul din dreapta sa. Ne-am pierde capetele dacă aţi păţi ceva. Vă aflaţi în celula cea mai sigură de pe Trantor…

— Cel puţin aşa am crezut, mârâi celălalt.

Îl ridicară pe Hari în picioare şi rămaseră locului o clipă. Îl purtaseră deja zece-cincisprezece metri pe coridorul

rectiliniu. Bătrânul privi distanţa imensă, minunată, deschiderea înviorătoare şi-şi ţinu răsuflarea.

— Poate că ar trebui să trataţi cu mai multă blândeţe un moş ca mine, sugeră el şi începu să chicotească răguşit, icnind, trăgându-şi răsuflarea şi hohotind din nou.

Râsul i se opri brusc şi răcni:

— Alungaţi stafiile din chilia călugăriei mele, fir-aţi ai naibii!

Paznicii se holbară la el, apoi schimbară priviri semnificative.

Abia după câteva ore îl readuseră în celula sa. Intruziunea nu i-a fost niciodată explicată.

Ioana şi Voltaire, „simurile” – inteligenţele simulate – care fuseseră resuscitate, modelate după personaje istorice dispărute, îi creaseră o mulţime de necazuri, dar îi furnizaseră şi multe informaţii cu decenii în urmă, când Hari fusese, în culmea tinereţii sale mature, prim-ministru al Imperiului, iar Dors era mereu alături de el.

Hari uitase de ei, însă acum Ioana, sau cel puţin ea, revenise, conducând o maşinărie mecanică în celula închisorii sale, ridiculizând toate sistemele de securitate. Hotărâse să părăsească minţile-meme, să nu mai exploreze Galaxia…

Dar ce se petrecuse cu Voltaire? Ce alte necazuri puteau pricinui aceste simuri, separat sau împreună, cu strălucirea lor antică şi capacităţile de a se infiltra şi a reprograma maşinile, ca şi sistemele computaţionale şi de comunicare ale Trantorului?

În mod clar, ele erau mai presus de controlul său. Iar dacă Ioana îl prefera pe Hari, pe cine avea să prefere Voltaire? În majoritatea carierelor lor, simurile reprezentaseră puncte de vedere diferite.

Cel puţin cineva din trecut continua să se afle aici şi să fie îngrijorat de soarta lui! Nu-i mai avea pe Dors, Raych, sau Yugo… Nici pe Daneel…

În mod interesant, cu cât se gândea mai mult la vizita neaşteptată, cu atât era mai puţin tulburat. Trecură câteva ore şi Hari lunecă într-un somn profund şi odihnitor, ca şi cum ar fi fost atins de ceva extrem de pozitiv şi liniştitor.

Lodovik ţinu în palme capul lui R. Giskard Reventlov şi rămase nemişcat mai multe minute, pierdut în procesarea profundă a ceea ce absorbise – pierdut în contemplare. Aşeză apoi lin capul pe piedestal.

Kallusin păstră o tăcere respectuoasă.

Lodovik se întoarse către calvinanul umaniform.

— Au fost vremuri foarte grele, rosti el. Oamenii păreau decişi să se distrugă între ei. Solarienii şi aurorienii – spacerii – erau societăţi dificile.

— Toţi oamenii prezintă dificultăţi grave, spuse Kallusin. Slujirea lor nu-i niciodată uşoară.

— Nu, încuviinţă Lodovik. Totuşi să-ţi asumi responsabilitatea distrugerii unei lumi întregi – planeta-mamă a omenirii, aşa cum a făcut Giskard… Să împingi istoria umană în direcţia cea mai benefică… Mi se pare extraordinar.

— Puţini roboţi nealteraţi de prejudecăţile omeneşti şi de o programare necorespunzătoare ar fi făcut aşa ceva.

— Crezi că Giskard nu funcţiona corespunzător?

— Nu este evident?

— Dar un robot care funcţionează greşit şi atât de profund, în chiar instrucţiunile de bază, trebuie să se dezactiveze, să devină total inactiv.

— Tu nu te-ai dezactivat, observă sec Kallusin.

— Limitările respective mi-au fost îndepărtate, ceea ce nu s-a întâmplat cu Giskard. În plus, eu n-am comis asemenea crime!

— Într-adevăr. De aceea Giskard a încetat să mai funcţioneze.

— Nu însă de a pune în mişcare toate aceste evenimente, aceste tendinţe!

Kallusin încuviinţă din cap.

— În mod clar, dispunem de mai multă libertate decât au gândit proiectanţii noştri.

— Oamenii crezuseră că au scăpat de noi. Dar n-au putut cerceta toate planetele pe care roboţii continuau să existe – şi unde virusul lui Giskard a crescut. În acelaşi timp se pare că nu toţi oamenii au fost de acord să renunţe la roboţii lor.

— Au existat şi alţi factori, alte evenimente, zise Kallusin. Plussix îşi aminteşte că roboţii cunoşteau păcatul.

Lodovik se întoarse spre celălalt, abandonând contemplarea capului argintiu, şi simţi din nou ecoul nelalocul său şi imposibil de urmărit.

— Deoarece căutau să limiteze libertatea umană, sugeră el.

— Nu, clătină Kallusin din cap. Asta e ceea ce a dus la schisma dintre giskardeni şi calvineni. Cei care s-au desprins de facţiunea lui Daneel au dus la îndeplinire instrucţiuni primite cu secole în urmă de la oamenii de pe Aurora. Care au fost acele instrucţiuni…

Brusc, cuvântul sau numele ataşat rezonanţei care-l străbătea deveni limpede. Nu Voldarr; ci Voltaire. O personalitate umană, cu amintiri ca ale oamenilor. Asta este ceea ce urau minţile-meme. Am înotat prin spaţiu cu ele, peste ani-lumină, prin ultimele rămăşiţe de găuri-de-vierme abandonate de omenire… De aceea ele nu s-au răzbunat pe rasa voastră, pe Trantor!

Imaginile, comparaţiile apărură nechemate.

— Un foc vast, pârjolire, extirpare, rosti Lodovik cutremurându-se sub sentimentul omenesc al mâniei, nu al său personal. (Cutremurându-se în acelaşi timp faţă de revenirea defecţiunii sale, care nu-l lăsa niciodată în pace timp îndeajuns ca să se bucure de stabilitate.) Slujind omenirea, nu dreptatea. Un incendiu în preerie.

Kallusin îl privi curios.

— Cunoşti ceva despre evenimentele de atunci? Plussix nu mi le-a dezvăluit niciodată.

— Sunt uluit de cuvintele pe care tocmai le-am spus, clătină din cap Lodovik. Nu ştiu de unde provin.

— Poate că expunerea la aceste evenimente istorice, amintirile…

— Poate… Ele tulbură şi informează. Ar trebuie să revenim la Plussix. Acum sunt mult mai curios care-i sunt planurile şi cum trebuie să acţionăm.

Părăsiră încăperea în care se afla depozitat capul lui Giskard şi suiră scara spirală spre nivelul superior al antrepozitului.

Planch fu chemat din încăperea să bine mobilată, aflată nu departe de cabinetul particular al lui Sinter. Paznicul care veni să-l cheme era dintre cetăţenii puri – puternic, taciturn şi lipsit de curiozitate.

— Cum se simte Farad Sinter? Întrebă Planch.

Nici un răspuns.

— Şi tu? Totul e bine? Înălţă pilotul interogativ dintr-o sprânceană.

O încuviinţare din cap.

— Eu unul nu mă simt prea bine. Vezi tu, acest Sinter este un om la fel de teribil că şi…

O încruntătură de avertizare.

— Da, da, însă spre deosebire de tine, doresc să-i atrag mânia. Mă va ucide mai devreme sau mai târziu, ori vreuna din faptele lui va duce la moartea mea – în privinţa asta n-am nici o îndoială. Miroase a moarte şi corupţie. El reprezintă lucrurile cele mai rele pe care Imperiul le poate oferi în zilele astea…

Paznicul clătină din cap mustrător şi deschise uşa cabinetului noului comisar-şef al Comisiei pentru Securitate Generală. Planch închise ochii, inspiră adânc şi intră.

— Bun venit, rosti Sinter.

Purta noile veşminte, chiar mai spectaculoase (şi mult mai ţipătoare) decât ale lui Chen. Croitorul său, un lavrentian micuţ cu chip îngrijorat, probabil abia venit în Palat, se

retrase şi încrucişă braţele în timp ce noul lui stăpân admiră munca neterminată şi-i amâna încheierea.

— Mors Planch, sunt sigur că vei fi încântat să afli că am capturat un robot. Vara Liso l-a descoperit şi nu a scăpat.

Femeia micuţă, intensă şi teribil de deconcertantă aproape că izbutise să se pitească înapoia lui Sinter, dar acum făcu o plecăciune şi acceptă lauda. Nu părea totuşi fericită.

„Cerurilor, ce urâtă este!”, gândi Planch şi în acelaşi timp simţi milă pentru ea. Apoi femeia îl privi direct, miji un ochi şi compătimirea îi îngheţă în vene.

— Roboţii pot să fie peste tot, aşa cum eu bănuisem şi teoretizasem, şi aşa cum tu ai descoperit, Planch. Sinter se întoarse spre croitor, coborî braţele şi le ţinu nemişcate. Vara, spune-i ce ai descoperit!

— Era un robot vechi, rosti ea pe nerăsuflate. Un umaniform, într-o stare jalnică, bântuind prin cotloanele întunecate ale municipalităţilor, o maşină demnă de milă…

— Dar un robot, interveni Sinter, primul găsit în stare de funcţionare după mii de ani. Închipuieşte-ţi! Supravieţuind milenii, ca un şobolan.

— Mintea îi este slăbită, urmă Vara. Rezervele energetice sunt foarte mici. Nu va mai dura mult.

— Trebuie să-l aducem, chiar în seara asta în faţa împăratului, iar mâine voi solicita ca discuţia mea cu Hari Seldon să fie devansată. Am fost informat că Chen este gata să cedeze şi să facă un târg cu Seldon – laşul! Trădătorul! Dovada aceasta, împreună cu banda ta, ar trebui să-i convingă şi pe cei mai sceptici. Chen sperase să mă distrugă. În curând voi avea mai multă putere decât baronii împăiaţi ai Comisiei pentru Siguranţă Publică luaţi laolaltă – şi la timp ca să ne salveze pe toţi de servitudinea faţă de maşinile astea.

Planch stătea cu degetele încrucişate şi capul plecat, fără un cuvânt.

— Nu te bucură veştile astea? Îl fulgeră Sinter cu privirea. Ar trebui să fii încântat – asta înseamnă că vei beneficia de

o graţiere oficială pentru actele tale. Te-ai dovedit de nepreţuit.

— Totuşi nu l-am găsit pe Lodovik Trema, şopti de abia audibil Vara.

— N-am avut timp! Croncăni Sinter. O să-i găsim pe toţi. Acum aduceţi maşina aia!

— N-ar trebuie să-i secătuiţi energiile, murmură femeia ca şi cum i-ar fi fost milă de ea.

— A rezistat mii de ani, făcu Sinter nepăsător şi imperturbabil. Va mai rezista câteva săptămâni şi nici nu-mi trebuie mai mult.

Planch se încordă şi se trase puţin într-o parte, când uşa cea mare se deschise din nou. Intră alt paznic, urmat de încă patru, înconjurând o siluetă zdrenţăros îmbrăcată, cam de statura pilotului, subţirică, dar nu slabă cu părul răvăşit şi faţa mânjită de murdărie. Ochii îi păreau maţi, letargici. Paznicii aveau arme energetice de puteri mari, capabile să dezactiveze robotul, distrugându-i componentele interioare.

— După cum vedeţi, comentă Sinter, o femelă. Ce interesant: roboţi femele! Şi am înţeles că-i perfect capabilă de relaţii sexuale – a examinat-o un medic de-al nostru. Mă întreb dacă nu cumva în trecut oamenii i-au construit pe roboţi astfel încât să poată procrea copii? Cu cine ar fi semănat copiii aceia, cu noi… Sau cu ei? Ar fi fost biologici, sau mecanici? Nu este însă cazul pentru femelă asta. Nu este dotată cu mijloace de reproducere, doar cosmeticale şi sisteme pneumatice.

Robotul feminin rămase tăcut, pe când paznicii se retraseră un pas, cu armele pregătite.

— Bine ar fi fost dacă recenta atentatoare la viaţa împăratului ar fi fost un robot, murmură Sinter apoi adăugă mieros: Cerurile să ne păzească!

Planch miji ochii. Ştiinţa politică a bărbatului se diminua cu fiecare moment de glorie pe care o trăia.

Vara se apropie de robot cu o expresie îngrijorată.

— Cât de umană este, şopti ea. Chiar şi acum e dificil s-o deosebesc de… Să zicem de tine, sau de tine, Farad.

Arătă spre Planch, apoi spre Sinter.

— Are gânduri ca ale oamenilor, ba chiar griji că ale lor. Am simţit ceva similar în robotul pe care nu l-am putut captura…

— Cel care a scăpat, rânji noul comisar.

— Da. El părea aproape uman, poate într-o măsură mai mare decât acesta.

— Ei bine, făcu Sinter, să nu uităm că niciunul dintre ei nu este uman. Ceea ce simţi tu nu este decât umorul creativ al unor ingineri morţi de mii de ani.

— Cel pe care nu l-am putut captura, zise femeia privind direct ne pilot şi el simţi din nou un fior, era mai voinic, nu foarte arătos, cu trăsături faciale pronunţate. Aş fi putut jura că era om… Dacă n-ar fi existat izul gândurilor sale. Avea cam aceleaşi caracteristici generale cu robotul scund şi masiv din înregistrarea ta.

— Vezi? Aproape că l-am prins, zise Sinter. Atâta ne-a lipsit, apropie arătătorul de degetul mare. Şi-o să-l prindem! Şi pe Lodovik Trema, şi pe toţi ceilalţi. Până şi pe cel înalt, al cărui nume nu-l cunoaştem…

Se apropie de robotul feminin. Acesta se clătina puţin pe gleznele mecanice, dar dinspre structura sa nu răzbătea nici un sunet.

— Ştii numele celui pe care-l căutăm? Întrebă Sinter.

Robotul se întoarse către el. Glasul îi răsună ca un croncănit aspru dintre buzele ce se zbăteau pe maxilarele depărtate. Vorbi într-un dialect vechi al Galacticii Standard, neauzit pe Trantor de mii de ani, decât poate de savanţi, şi de abia inteligibil.

— S-sunt ult-tim-mul, spuse robotul. Ab-ban-don-nat. Nef-funcţ-ţional.

— Mă întrebam dacă l-ai întâlnit vreodată pe Hari Seldon? Urmă Sinter. Sau pe Dors Venabili, „Tigroaica” lui Seldon?

— N-nu c-cunos-sc aces-ste n-num-me.

— Am o ipoteză… Cu condiţia să nu existe miliarde de roboţi, ceva ce nu cred nici eu. La răstimpuri, trebuie să luaţi legătura între voi. Trebuie să vă cunoaşteţi între voi.

— N-nu c-cunos-sc aces-ste l-luc-cruri.

— Păcat. Tu ce crezi, Planch? Sunt sigur că ai auzit despre partenera supraumană a lui Seldon, „Tigroaica”. Crezi că se află acum în faţa noastră?

Planch examină îndeaproape robotul.

— Dacă ea a fost robot şi dacă s-ar mai găsi pe Trantor, sau dacă ar mai fi funcţională, de ce ar fi îngăduit să fie capturată?

— Pentru că este o cutie de conserve ruginită, spartă şi distrusă! Răcni Sinter, fluturând din braţe şi străpungându-l cu privirea pe Planch. O epavă! Un gunoi care trebuie reciclat! Dar care pentru noi este mai valoros decât orice comoară de pe planetă.

Dădu ocol robotului, care nu-i urmări mişcările.

— Mă întreb ce putem face ca să-i accesăm memoria, murmură comisarul. Şi ce vom afla după aceea…

Chen îi îngădui lui Kreen să-l împodobească cu toate însemnele imperiale specifice rolului de judecător-administrator. Comisarul şef concepuse el însuşi veşmintele acestea şi pe cele ale toVarăşilor săi din Comisie, folosind elemente de design vestimentar vechi de sute şi chiar mii de ani. Mai întâi, lenjeria intimă autocurăţitoare pe care o purta permanent, plăcut mirositoare şi suplă, uşoară că aerul; apoi roba neagră, care-i atârna până la glezne, atingându-i blând picioarele desculţe; după aceea stiharul roşu-auriu scânteietor şi finalmente garda, o mantie simplă, strânsă pe talie. Pe părul negru, tuns scurt, se afla o calotă simplă, cu două panglici verde-închis atârnând imediat înapoia urechilor.

După ce Kreen încheie aranjamentele, Chen se examină în oglindă şi în imager, atinse tivul şi unghiul bonetei, pentru a sugera modificări, şi în cele din urmă încuviinţă aprobator.

Valetul se retrase un pas, cu mâna la bărbie.

— Extrem de impunător.

— Nu acesta este scopul meu azi – să fiu impunător. În mai puţin de o oră, voi apărea în faţa împăratului, în veşmintele acestea ţipătoare, solicitat fără să fi avut ocazia de a mă fi schimbat în ceva mai adecvat şi mă voi comporta ca şi cum aş fi fost luat prin surprindere. Voi fi confuz şi voi alterna între cele două opţiuni imposibile care-mi vor fi propuse. Duşmanul meu va avea impresia că a învins, iar soarta Trantorului, dacă nu a Imperiului, va atârna în balanţă.

— Sper că totul va merge bine, sire, surâse încrezător Kreen.

Chen strânse buzele, şi aşa subţiri, şi ridică abia vizibil din umeri.

— Bănuiesc că va merge. Hari Seldon a zis că va merge, pretinde că ar fi demonstrat-o matematic. Tu crezi în el, Kreen?

— Cunosc prea puţine despre dânsul, sire.

— Un bărbat minunat de enervant. Mda, ei bine, pentru a-mi juca rolul, în următoarele câteva zile, voi aduce un împărat în genunchi, făcându-l să mă implore. Anterior, mi-a fost dificil să mă abat de la rolul meu tradiţional, dar acum va fi o încântare, o răsplată pentru serviciile mele devotate. Voi face o incizie profundă în ţesutul Imperiului, lăsând să se dreneze o leziune dureroasă şi persistentă.

Valetul ascultă în tăcere gânditoare.

Chen duse un deget la buze şi-i surâse scurt şi sardonic.

— Ş-ş-ş! Să nu spui nimănui!

Kreen scutură încet din cap, cu demnitate.

Pe Trantor, varietăţile posibile de interacţiune sexuală umană fuseseră de mult epuizate; cu fiecare nouă generaţie, epuizarea se uita şi ciclul reîncepea. Pentru că pasiunea procreării să fie reîmprospătată, era necesar ca tinerii să ignore cele petrecute anterior. Până şi cei care văzuseră prea mult din viaţă, prea multe dintre varietăţile brutale ale sexualităţii, puteau să reînfiripe o inocenţă pasională înaintea unui sentiment ca iubirea. Exact asta

simţea Klia că o cuprinsese – ceva asemănător iubirii. Încă nu dorea să-i spună aşa, dar cu fiecare zi, cu fiecare oră disponibilă pentru a fi alături de Brann, slăbiciunea sporea şi rezistenţa ei scădea.

Ca fată, fusese uneori o cochetă căreia îi plăcuse să flirteze energic. Se ştia suficient de atrăgătoare pentru că majoritatea bărbaţilor să fie ispitiţi să se culce cu ea, şi se jucase cu atractivitatea aceea. În umbre se aflase însă un sentiment de confuzie, senzaţia că deocamdată nu era coaptă, că nu era pregătită pentru urmările emoţionale. Klia ştia că atunci când (şi dacă) se va îndrăgosti, se va îndrăgosti până peste urechi şi va dori să fie o relaţie permanentă şi definitivă.

Aşa că, în acele momente tinereşti când crezuse că ar fi putut realmente să simtă ceva pentru un potenţial iubit, frânase foarte rapid, ba chiar cu o cruzime subconştientă. Puţini aspiranţi la plăcerile ei fizice avuseseră succes – mai exact doi şi, desigur, nu fuseseră prea satisfăcători.

Un timp Klia crezuse că ceva era în neregulă cu ea, că pur şi simplu nu se putea destinde pe deplin că să simtă iubirea.

Brann dovedea contrariul. Atracţia feţei pentru el era atât de puternică încât nu i se putea împotrivi. Uneori părea nepăsător şi indiferent faţă de Klia, iar alteori opunea rezistenţă în felul său aparte şi pentru propriile sale motive, poate similare.

Acum el avansă pe coridorul vechiului antrepozit. Klia stătea întinsă în camera ei, simţindu-l cum se apropie, încordându-se, apoi impunându-şi să se destindă. Ştia că bărbatul nu îi forţa mâna, nu-i sporea în mod artificial afecţiunea – cel puţin, credea că ştia asta. Lucrul cel mai neplăcut dintre toate era nesiguranţa care bântuia la fiecare colţ!

Îl auzi ciocănind uşor la uşă.?

— Intră, şopti ea.

Brann intră aproape fără zgomot. Părea că umple întreaga cameră cu pieptul, umerii şi braţele sale, cu prezenţa

masivă. Odaia era în întuneric, totuşi găsi repede patul fetei şi îngenunche lângă el.

— Ce faci? O întrebă cu un glas ca suspinul aerului printr-o conductă de ventilaţie.

— Bine. Te-au văzut?

— Sunt sigur că ei ştiu. Nu sunt nişte supraveghetori foarte buni. Dar ai dorit să vin.

— N-am spus nimic, replică Klia şi vocea ei se strădui o clipă ca să găsească dozajul corect între mustrare şi încurajare.

— Atunci nu trebuie să vorbim în şoaptă, nu? Sunt roboţi. Poate că nici nu ştiu despre…

— Despre ce?

— Despre ceea ce fac oamenii.

— Te referi la sex?

— Mda.

— Trebuie să ştie, zise Klia. Par să ştie totul.

— Eu nu vreau să vorbesc în şoaptă, insistă Brann. Vreau să strig, să bat din palme şi să ţopăi prin…

— Cameră? Sugeră fata şi se scula în capul oaselor în pat, jucând rolul sfioşeniei.

— Exact. Ca să-ţi arăt ce anume simţ.

— Te pot auzi. Te pot simţi. Simt cum simţi ceva… Deşi nu pare să aibă acelaşi gust cu ceea ce simt eu.

— Nimic nu are acelaşi gust la oameni. Fiecare are un alt iz interior – după felul în care îi gustăm… Îi auzim noi.

— De ce nu există cuvinte pentru ceea ce putem noi face?

— Pentru că aceia ca noi nu există de mult timp, răspunse Brann. Iar cineva ca tine… Poate că n-a mai existat niciodată.

Klia întinse mână ca să-i atingă, să-i potolească buzele.

— Lângă tine mă simt ca o pisicuţă, îi spuse.

— Mă smuceşti în jurul tău, de parcă aş fi un câine în lesă, replică Brann. N-am mai cunoscut pe nimeni ca tine. Un timp am crezut că mă detestai, totuşi simţeam că mă chemi… În interior. Era un gust ca de miere şi fructe.

— Ăsta-i gustul meu interior?

— Da, când te gândeşti la mine. Nu te pot citi foarte clar.

— Nici eu pe tine, iubitule, spuse Klia adoptând inconştient cadenţa oficială a curtării dahlite.

Asta păru să-l năucească pe Brann. Gemu surd şi se aplecă înainte, atingând cu buzele gâtul fetei.

— Nici o femeie nu mi-a spus aşa vreodată, murmură el şi Klia îi mângâie capul cu o mână, iar cu cealaltă îi cuprinse umerii, simţind cum pieptul lui puternic atinse picioarele ei îndoite.

Le destinse, iar bărbatul se culcă pe pat lângă ea. Nu aveau loc amândoi, aşa că el o ridică cu blândeţe şi o aşeză deasupra lui. Amândoi erau complet îmbrăcaţi, dar în poziţia acuplării sexuale şi Klia se simţi cuprinsă de ameţeală, de parcă tot sângele i s-ar fi scurs din cap, îndreptându-se altundeva. Poate că aşa şi era. Coapsele şi sânii păreau gata să-i explodeze.

— Înseamnă că erau proaste, zise ea.

— Sunt mătăhălos şi stângaci. Dacă ele nu m-aud… Dacă nu le fac simtă afecţiune pentru mine…

Klia se încordă şi se retrase puţin.

— Ai făcut asta?

— Nu până la capăt, ci doar ca un experiment. Însă n-am putut niciodată să ajung la capăt.

Ea ştiu că-i spunea adevărul, sau mai degrabă credea că ştie. Altă nesiguranţă şi alt colţ! Cu toate acestea, se relaxă din nou.

— N-ai încercat niciodată să mă faci să simt afecţiune pentru tine.

— Cerurilor, nu! Mă sperii prea tare. Cred că n-aş putea niciodată să. (Fata îl simţi tensionându-se, la fel cum făcuse ea cu câteva clipe înainte.) Eşti foarte puternică, sfârşi Brann şi o ţinu pur şi simplu în braţe, suficient de uşor pentru ca să se poată ridica şi elibera dacă o dorea.

Un bărbat înalt şi lat în umeri cât domurile, dar în acelaşi timp foarte intuitiv!

— Nu-ţi voi face rău niciodată, spuse Klia. Am nevoie de tine. Împreună, cred că nimic nu ne-ar putea opri. Poate că am reuşi chiar să-i influenţăm şi pe roboţi.

— M-am gândit şi eu la asta.

— Iar copiii noştri…

El se încorda din nou şi Klia îl lovi uşor cu pumnul în umăr.

— Nu fi un idiot sentimental, chicoti ea. Dacă ne îndrăgostim unul de celălalt…

— Eu m-am îndrăgostit de tine.

— Dacă ne îndrăgostim unul de celălalt, va fi pentru toată viaţa, nu?

— Aşa sper. Dar în viaţa mea, nimic nu este vreodată sigur.

— Nici în a mea, deci avem cu atât mai multe motive. Aşadar copiii noştri…

— Copii, repetă Brann parcă testând cuvântul.

— Lasă-mă naibii să termin! Pufni Klia fără să simtă umbră de iritare. Copiii noştri s-ar putea să fie mai puternici decât noi doi luaţi împreună.

— Dar cum îi vom creşte?

— Mai întâi, trebuie să exersăm modul de a-i face, zise fata. Cred că ne putem scoate hainele şi încerca asta… Niţel.

— Da, încuviinţă Brann.

Klia coborî de pe el şi rămase lângă pat, scoţându-şi tricoul şi slipul.

— Poţi rămâne grea? Întrebă bărbatul în timp ce se dezbrăca.

— Nu încă, dar pot dacă o doresc. Mama ta nu te-a învăţat nimic despre femei?

— Nu, dar am învăţat singur.

El sui înapoi în pat. Acesta scârţâi, apoi ceva trosni alarmant.

Klia şovăi.

— Ce-i? Întrebă Brann.

— Se va rupe, mai mult ca sigur, murmură ea apoi continuă decisă. Treci pe podea. Nu-i aşa mult praf.

Sinter acţionă rapid. Pusese stăpânire pe vechea Sală de Merit din aripa sudică a palatului, un loc cu tradiţii sfinte şi trofee colbuite, şi o golise pentru ca să-şi amenajeze noul cartier general. Din toate colţurile Trantorului, angajase o sută de Călugări Cenuşii care de-abia aşteptau ocazia să slujească în Palat, şi le atribuise cubicule strâmte în care munceau deja de zor, schiţând regulamentul şi mandatul Comisiei pentru Securitate Generală.

Acum primul său oaspete era însuşi Chen, iar hodorogul cel hârşit – mai tânăr decât arăta, dar poate şi mai morocănos – sosise cu doi valeţi, fără nici un bodyguard, şi aşteptase răbdător în anticameră, în praful şi gălăgia constructorilor care remodelau sala.

În cele din urmă, Sinter binevoi să-l primească. În cabinetul principal al noului sediu, înconjurat de lăzi cu mobilier şi maşinării, Chen îi înmâna noului comisar-şef o casetă cu cristale rare de Hama, delicatesele care nu se dizolvau niciodată şi nici nu-şi pierdeau mireasma sau gustul floral, ori uşorul efect relaxant.

— Felicitări, spuse el şi făcu o plecăciune conform etichetei. Sinter pufni şi acceptă caseta cu un surâs strâmb.

— Sunteţi foarte amabil sire, rosti şi-i imită plecăciunea.

— Haide, Sinter, făcu Chen, acum suntem pe poziţii de egalitate şi nu este nevoie să fim atât de formali. (Ochii celuilalt se căscară uimiţi faţă de tonul amabil.) De abia aştept să purtăm multe conversaţii utile aici.

— Şi eu.

Sinter se chinuia să imite graţia nepăsătoare, lipsită de efort a lui Chen. Nu deţinea vechea educaţie aristocratică, dar putea cel puţin să încerce, chiar în acest moment de triumf.

— Venirea ta este un privilegiu. Mă poţi învăţa o mulţime de lucruri.

— Poate că da, spuse Chen privind în jur cu ochi negri, pătrunzători. Împăratul a fost aici?

Sinter ridică braţul ca şi cum ar fi vrut să-i atragă atenţia.

— Încă nu, dar va sosi în scurt timp. Avem de discutat o chestiune de interes reciproc şi doresc să-ţi arăt nişte dovezi cu adevărat uluitoare.

— Sunt intrigat să aud că în Imperiul nostru mai pot exista lucruri uluitoare.

Pentru o clipă, Sinter nu ştiu cum să reacţioneze înaintea unui clişeu atât de răsuflat. El, cel puţin, privise mereu viaţa cu un fel de entuziasm amar şi nu încetase niciodată să fie surprins, decât poate dacă lucrurile mergeau prost.

— Asta… Este ceva uluitor.

Klayus apăru fără ceremonie, însoţit de trei bodyguarzi şi de un proiector de câmp personal, modelul cel mai puternic, care plutea deasupra lui. Îl salută scurt pe Sinter, apoi se întoarse spre Chen.

— Comisare, azi încetez să mai fiu creaţia ta, declară el. Umerii îi zvâcniră nervos, maxilarul inferior ieşi sfidător în relief şi ochii îi scânteiară. Ai compromis securitatea Imperiului şi voi avea grijă ca noul comisar, Sinter, să restabilească situaţia.

Chen adoptă o expresie solemnă şi încuviinţă înaintea cuvintelor dure, dar, Bineînţeles, nu tresări, nu izbucni în lacrimi şi nici nu imploră să afle ce i se reproşa.

— Am trecut sub protecţia oficială a Comisiei pentru Securitate Generală, urmă Împăratul. Sinter s-a arătat foarte capabil de a mă apăra în situaţii dificile.

— Remarcabil, spuse Chen întorcându-se spre Sinter cu un zâmbet admirativ. Cu ajutorul dumitale, comisare, sper să corijez orice erori a făcut Comisia mea.

— Da, încuviinţă Sinter neştiind pentru moment cine pe cine ajută.

„Individul ăsta e incapabil de emoţii?”

— Arată-i, Sinter!

Împăratul se retrase un pas, târându-şi pe podea mantia lungă.

„Orice ar face, nu-şi poate îmbunătăţi imaginea”, gândi Sinter; cel puţin, nu mai purta ridicolii pantofi cu talpă

triplă pe care-i avusese cu câteva luni în urmă.

— Da, Înălţimea Voastră!

Sinter şopti ceva la urechea noului său secretar, un lavrentian micuţ şi insipid, cu păr negru, lung. Păşind cu o formalitate exagerată, aidoma unei păpuşi, lavrentianul se îndepărtă şi trecu printre draperiile verde-închis ce nu se suprapuneau perfect.

Privirea lui Chen mătură străvechea pardoseală lustruită, de asemenea verde-închis cu volburi aurii. Tatăl său avusese cândva multe trofee în sala aceasta, înainte ca Sinter să pună mâna pe ea, trofee pentru servicii aduse Imperiului. Conform clasei sale, bătrânului Chen nu i se îngăduise să facă parte din meritocraţie, dar multe ghilde meritocrate îi acordaseră calitatea de membru onorific, sau alte recompense. Acum toate recunoaşterile realizărilor sale fuseseră înlăturate, dispăruseră; el speră că fuseseră depozitate în loc sigur.

Fuseseră date uitării.

Ridicând ochii, îl zări pe Planch. Chipul i se înăspri aproape insesizabil.

— Angajatul dumitale, rosti Sinter interpunându-se între ei ca şi cum Chen l-ar fi putut ataca pe celălalt. L-ai trimis în secret ca să-l caute pe nefericitul Lodovik Trema.

Chen nici nu confirmă, nici nu negă acuzaţia. Practic, nu era treaba lui Sinter, deşi împăratul…

— L-am admirat pe Trema, vorbi Klayus. Mi se părea un bărbat stilat. Urât, dar capabil.

— Capabil de multe surprize, completă Sinter. Planch, te rog să iniţiezi secvenţa pe care ai înregistrat-o pe Madder Loss, acum câteva săptămâni…

Simţindu-se mizerabil şi evitând ochii lui Chen, pilotul înaintă şi bâjbâi cu degete nesigure pe consola de comandă de pe biroul noului comisar-şef. Imaginea învie.

Secvenţa se derulă. Planch se retrase cât putu de departe fără să atragă atenţia, încrucişând braţele în faţă.

— Trema nu este mort, declară triumfător Sinter. Şi nu este nici om.

— Îl ai aici? Întrebă Chen, simţindu-şi obrajii şi ceafa încordate.

Descleştă pumnul care se strânsese inconştient.

— Nu încă. Sunt sigur că se află pe Trantor, dar probabil că şi-a modificat înfăţişarea. Este un robot. Unul dintre mulţi, poate din cele câteva milioane de roboţi. Celălalt, robotul înalt, este cel mai vechi mecanism înzestrat cu gândire din Galaxie – un Etern. Cred că a deţinut funcţii importante. Este posibil ca el să fi inspirat revolta tik-tok, care a fost cât pe aici să distrugă Imperiul. Şi… Se poate ca el să fie legendarul Danee.

— Demerzel, presupun, murmură Chen.

Sinter îl privi surprins.

— Încă nu sunt sigur de asta… Dar este o posibilitate distinctă.

— Îţi aminteşti ce s-a întâmplat cu Joranum, rosti încet Chen.

— Da, însă el nu avea nici o dovadă.

— Să înţeleg că bandă a fost autentificată?

— De experţii trantorieni în materie.

— Este autentică, Chen, interveni Klayus cu un glas neaşteptat de strident. Cum ai îngăduit ca aşa ceva să se petreacă fără să ai habar?! O conspiraţie a maşinilor… Veche de ere! Şi acum…

Robotul feminin intră acţionat de propria sa sursă energetică, flancat de patru paznici. Membrele îi erau uzate, pielea îi atârna în fâşii pe alocuri, în jurul umerilor şi gâtului, cu un petic alarmant, ameninţând să descopere găvanul unui ochi. Era o apariţie înspăimântătoare, mai degrabă un cadavru viu decât o maşină.

Chen îl privi alarmat, dar şi cuprins de o milă reală. Până atunci nu mai văzuse niciodată un robot în stare de funcţionare – dacă acesta era, într-adevăr, ceea ce

pretindea Sinter – deşi, demult, vizitase în secret antica maşină defunctă păstrată de mycogeniani.

— Solicit să predai Comisiei pentru Securitate Generală controlul asupra procesului intentat lui Hari Seldon, rosti Sinter.

Era de-a dreptul triumfător.

— Nu înţeleg de ce aş face-o, răspunse calm Chen întorcându-se cu spatele la epava mecanică.

— Acest robot, declară Sinter, i-a fost cândva soţie.

Împăratul nu-şi putea desprinde ochii de la robot. Privirea îi scânteia, speculativ.

— Tigroaica", Dors Venabili! Continuă Sinter. Suspectată, cu decenii în urmă, de a fi robot, dar, cumva, niciodată supusă unei investigaţii riguroase. Seldon este o parte esenţială a conspiraţiei roboţilor. Este marioneta Eternilor.

— Ei bine, va fi judecat, rosti încet Chen clipind din pleoapele grele. Îl poţi chestiona direct şi pretinde jurisdicţie asupra destinului său.

Nările lui Sinter se dilatară, asistând la calmul iritant al celuilalt.

— Asta şi intenţionez să fac, anunţă el şi în glas îi apăru o undă de demnitate stârnită de triumful cinstit.

— Ai dovezi în privinţa tuturor acestor conexiuni? Se interesă Chen.

— Îmi mai trebuie şi alte dovezi? Înregistrarea unei întâlniri incredibile între un mort şi un individ în vârstă de câteva mii de ani… Un robot, deşi roboţii n-ar mai trebui să funcţioneze – şi încă unul cu formă umană! Am tot ce-mi trebuie, Chen, şi o ştii prea bine, încheie el cu o notă ascuţită.

— Perfect! Joacă-ţi cărţile. Interoghează-l pe Seldon, dacă doreşti. Dar vom respecta legile. Ele sunt tot ce ne-au mai rămas în acest Imperiu. Onoarea şi demnitatea au dispărut de mult.

Se întoarse către Klayus.

— Înălţimea Voastră, v-am fost slujitor credincios şi sper ca şi Sinter să vă slujească cel puţin cu tot atâta devotament.

Împăratul încuviinţă cu gravitate din cap, dar în ochi îi licări încântarea.

Chen se întoarse şi plecă, urmat de valeţi. Înapoia sa, în uriaşa fosta Sală de Merit, Sinter începu să râdă, tot mai tare, ajungând să hohotească răguşit, ca zbieretul unui măgar.

Planch plecă fruntea şi-şi dori să fi fost deja mort.

Ieşind prin giganticele uşi sculptate, în drum spre vehiculul său oprit lângă drumul oficial, Chen îşi îngădui un surâs scurt. Din clipa aceea însă, chipul său rămase ca o efigie de ceară, palid şi supt, simulând înfrângerea.

Dimineaţă, temnicerii reveniră în celula lui Hari. Matematicianul stătea pe marginea patului, aşa cum făcuse în fiecare zi după apariţia tik-tokului, nedorind să doarmă mai mult decât era necesar. Deja se spălase, se îmbrăcase şi-şi pieptănase pe spate părul alb, prinzându-l cu un ac mic în nodul cărturarului, un stil meritocratic pe care îl ocolise anterior. Însă după ani de zile petrecuţi în mediul universitar şi după perioada în care fusese prim-ministru, Hari ajunsese să-i aprecieze pe meritocraţi. „Aidoma lor, n-am avut niciodată copii – l-am adoptat pe Raych, l-am crescut pe el şi pe nepoţii mei, dar n-am avut eu însumi copii… Dors… „

Bloca direcţia în care-i porniseră gândurile.

Graţie procesului său, meritocraţii din toată Galaxia aveau să vadă dacă ştiinţa şi bucuria cercetării puteau fi tolerate într-un Imperiu aflat în declin. Şi alte clase puteau fi interesate de proces, deşi acesta avea să se ţină cu uşile închise; zvonurile aveau să se răspândească iute. Hari devenise destul de bine cunoscut, dacă nu chiar infam.

Paznicii intrară cu un respect bine exersat şi se opriră în faţa lui.

— Avocatul vă aşteaptă să vă însoţească în sălile de judecată ale Comisiei.

— Da, da, încuviinţă Hari. Să mergem!

Boon îl aştepta pe coridor.

— Se întâmplă ceva, îi şopti matematicianului. Este posibil ca structura procesului să se fi modificat.

Hari se simţi derutat.

— Nu înţeleg, vorbi el încet privindu-şi temnicerii care-l flancau.

Un alt paznic îi urmă, iar la trei paşi în spatele său veneau alţi trei. Hari era protejat de-a dreptul redundant, ţinând seama de faptul că găseau într-o închisoare considerată complet sigură.

— Iniţial procesul trebuia să dureze mai puţin de o săptămână, spuse Boon, dar biroul de superintendenţă judiciară a împăratului l-a reprogramat şi a rezervat sala pentru trei săptămâni.

— De unde ştii?

— Am văzut documentul emis de Comisia pentru Securitate Generală.

— Ce-i asta? Ridică Hari din sprâncene.

— Sinter a căpătat propria lui comisie, nou-înfiinţată din bugetul Împăratului. Chen se luptă să-l îndepărteze din proces – invocând abateri grosolane – dar se pare că lui Sinter i se va permite să te interogheze la un moment dat.

— Oho, făcu Hari. Sper că între atâtea Comisii şi personaje importante, mi se va acorda şi mie posibilitatea să spun câte ceva.

— Tu eşti vedeta. În acelaşi timp, la solicitarea Comisiei pentru Securitate Generală, vei fi judecat împreună cu Gaal Dornick. Ceilalţi vor fi puşi în libertate.

— Îmhâm, încuviinţă matematicianul simulând indiferenţa deşi asta îl surprinse într-o măsură chiar mai mare.

— Gaal Dornick a fost acuzat în mod oficial, urmă Boon. Totuşi el este doar un peştişor – de ce au făcut tocmai alegerea asta?

— Nu ştiu. Probabil pentru că a fost ultimul care s-a alăturat grupului nostru. Poate că au presupus că va fi cel

mai puţin loial şi, astfel, mai dispus să vorbească.

Ajunseră la ascensor. Peste patru minute, după ce suiseră un kilometru până la Complexul Sălilor de Judecată din Tribunalul Imperial, se opriră înaintea uşilor din bronz bogat împodobite ale Sălii 7, Districtul 1, Sectorul Imperial, care în ultimii optsprezece ani găzduise audierile solicitate de Comisia pentru Siguranţă Publică.

Uşile se deschiseră la apropierea lor. Înăuntru, banchetele frumoase din lemn şi lojele baroniale pluşate, dispuse în lungul culoarelor ce coborau lin, ca într-un teatru, erau goale. Gărzile îi conduseră pe culoarul central, lat şi mochetat în roşu şi albastru, prin faţa Curţii, în odăiţa de dezbateri din lateral. Uşa se închise înapoia lui Hari şi Boon.

Gaal Dornick se găsea deja în boxa acuzaţilor.

Hari se aşează lângă el.

— Este o onoare, rosti tânărul cu voce tremurătoare.

Hari îl bătu uşor pe braţ.

Cei cinci judecători ai Comisiei pentru Siguranţă Publică apărură prin uşa opusă. După aceea intră Chen, care se aşează în mijlocul lor.

Ultima intră procuratoarea, care avea de îndeplinit o formalitate străveche. O femeie scundă şi graţioasă cu ochi mici, albaştri, şi păr roşu tuns scurt, ea se apropie de masa acuzaţiilor, examină dovezile de acolo, clătină din cap cu tristeţe la unele şi încuviinţă solemn spre altele, apoi se apropie de cei cinci comisari.

— Constat că actele de acuzare au fost corect întocmite şi introduse oficial în Lista de Acuzaţii a Tribunalului Imperial din Planeta-Capitală Administrativă Trantor, în anul 12.067 al Imperiului. Toţi cei prezenţi trebuie să ştie că ochii posterităţii sunt martorii acestor dezbateri, care vor fi înregistrate şi, vreme de o mie de ani, vor fi puse la dispoziţia publicului, conform Codurilor antice pe care trebuie să le respecte toate tribunalele imperiale care se

referă la orice constituţie şi la orice set anume de legi. Nas nam niquas per sen liquin.

Nimeni nu ştia ce însemna ultima frază; era într-un dialect obscur folosit de nobilii care alcătuiseră Consiliul lui Po cu mai bine de douăsprezece mii de ani în urmă. Nimic altceva nu era cunoscut despre Consiliul lui Po, decât faptul că acolo fusese redactată o constituţie demult ignorată.

Hari pufni şi întoarse ochii spre Comisie.

Chen se aplecă uşor în faţă, acceptând declaraţia procuratoarei, apoi se lăsă pe spate în scaun. Nu-l privea pe Hari şi, de fapt, pe nimeni din sală. Ţinuta lui regală, decise matematicianul, s-ar fi potrivit de minune unui manechin dintr-o vitrină.

— Să înceapă procedura, rosti comisarul-şef cu glas încet şi melodios, accentuând aristocratic consoanele şuierătoare.

Hari suspină abia audibil.

Klia nu fusese niciodată mai înspăimântată. Stătea în sală lungă, veche şi colbuită, ascultând murmurele grupului din capătul opus. Brann se afla la trei paşi depărtare de ea, cu spinarea rigidă şi umerii gârboviţi, de parcă ar fi aşteptat căderea unei securi.

În cele din urmă, Kallusin se desprinse din grup şi se apropie de ei.

— Veniţi să vă cunoaşteţi binefăcătorul, li se adresă.

Fata clătină din cap şi privi grupul cu ochi mari.

— N-o să vă muşte, zâmbi Kallusin. Sunt roboţi.

La fel ca tine, zise Klia. Cum poţi să arăţi atât de omenesc? Cum poţi zâmbi?

Întrebările ei păreau mai degrabă acuzaţii.

— Am fost construit ca să arăt ca un om şi să simulez, în felul meu sărăcăcios, stilul şi înţelepciunea omenească, replică el. În zilele acelea, inginerii roboticieni erau adevăraţi artişti. Există însă un robot care este o operă de artă mai desăvârşită decât mine şi un altul mai vârstnic decât oricare dintre noi.

— Plussix, se înfioră ea.

Brann păşi în lateral şi se interpuse între cei doi. Klia îi privi cu ochi întrebători statura masivă. „Sunt cu toţii roboţi? Toţi cei de pe Trantor sunt roboţi – cu excepţia mea? Sau şi eu sunt un robot?”

— Va trebui să ne obişnuim cu toate astea, vorbi dahlitul. Nimeni nu va avea nimic de câştigat, dacă ne veţi sili.

— Bineînţeles că nu, încuviinţă Kallusin şi surâsul i se destramă, înlocuit de o inexpresivitate alertă care nu era nici binevoitoare, nici ameninţătoare. Se întoarse către Klia: Este foarte important să înţelegi. Ne-ai putea ajuta să evităm o catastrofă majoră, o catastrofă omenească.

— Pe vremuri, spuse ea, roboţii erau slujitori. Ca şi tik-tokii ce existau înainte să mă fi născut eu.

— Da.

— Cum pot atunci să conducă ceva?

— Pentru că oamenii ne-au respins, cu mult timp în urmă, dar nu înainte ca printre noi să apară o problemă gravă.

— O problemă printre roboţi? Întrebă Brann.

— Plussix vă va explica. Nu cred că există un martor mai bun decât el. Pe vremea aceea, era în stare de funcţionare.

— S-a… Defectat? Întrebă Klia. Este un Etern?

— Vă va explica, rosti Kallusin cu răbdare şi o întoarse uşurel spre ceilalţi.

Klia îl zări pe bărbatul pe care-l salvaseră din Agora Negustorilor. El privi peste umăr spre ei şi le surâse. Părea destul de prietenos; chipul său era atât de neatrăgător încât fata se întrebă de ce oare cineva ar fi construit un robot ca el.

„Ca să ne păcălească. Ca să umble printre noi fără a fi depistat.”

Se înfioră din nou şi-şi cuprinse umerii cu braţele. Încăperea aceasta o căutase femeia de pe platforma plutitoare – încăperea aceasta şi roboţii din interiorul ei.

Ea şi Brann erau singurii oameni de aici.

— Bine, rosti Klia şi-şi adună puterile.

Nu doreau s-o ucidă, nu încă. Şi nici n-o ameninţau să facă ceea ce doreau ei. Nu încă… Roboţii păreau să fie mai subtili şi mai răbdători decât majoritatea oamenilor pe care-i cunoscuse. Îl privi pe Brann.

— Eşti om? Îl întrebă.

— Ştii bine că sunt.

— Haide atunci! Să auzim ce au de spus maşinile.

Plussix nu-i apăruse cu forma sa reală din motive lesne de înţeles. Era singurul robot care arăta ca un… „robot” şi aspectul lui era destul de interesant – carcasă din oţel, cu un finisaj argintiu mătăsos, şi ochi verzi sclipitori. Membrele subţiri şi graţioase aveau articulaţiile însemnate prin linii fine, abia perceptibile, şi se puteau orienta în diferite direcţii, era fluid şi adaptabil.

— Eşti frumos, spuse fata fără să vrea, când se opri la mai puţin de trei metri de el.

— Mulţumesc, doamnă.

— Cât de vechi eşti?

— Am vârsta de douăzeci de mii de ani.

Klia rămase amuţită. Nu putea găsi cuvinte ca să-şi exprime uluirea – mai bătrân decât Imperiul!

— Aşa că tăcu.

— Acum vor fi nevoiţi să ne ucidă, spuse Brann cu ceea ce spera că era un rânjet curajos.

Cuvintele lui iscară un nod în stomacul lui Klia, care îşi simţi genunchii tremurând.

— Nu, zise Plussix. Noi nu avem capacitatea de a ucide oameni. Există roboţi care cred că uciderea oamenilor, foştii noştri creatori şi stăpâni, este permisă pentru un bine mai mare. Noi nu ne numărăm printre aceştia. Poate că asta constituie un handicap, dar e natura noastră.

— Eu nu am aceleaşi constrângeri, interveni Lodovik, dar nici nu doresc să încalc vreuna dintre cele Trei Legi.

Klia îl privi cu tristeţe.

— Scuteşte-mă de detalii. Nu înţeleg nimic din toate astea.

— La fel ca aproape toţi oamenii din ziua de azi, vorbi Plussix, nu cunoşti istoria. Majoritatea este indiferentă. Asta se datorează encefalitei.

— Eu am avut encefalită, încuviinţă fata. A fost cât pe aici să mă omoare.

— Şi eu, zise Brann.

— Acelaşi lucru este valabil pentru aproape toţi mentaliştii bine dezvoltaţi, persuasivii, pe care i-am adunat şi îngrijit aici, explică Plussix. Ca şi voi, ei au suferit cazuri extreme de encefalită şi se poate ca mulţi mentalişti potenţiali să fi murit. Varianta aceasta de encefalită a fost creată de oameni pe timpul când am fost eu construit, pentru ca să afecteze alte societăţi omeneşti, care aveau opinii politice diferite. Precum majoritatea tentativelor de război biologic, s-a întors împotriva creatorilor – a scăpat de sub control, a provocat haos şi, poate ca o coincidenţă, sau poate că nu, a îngăduit Imperiului să existe vreme de milenii fără mari agitaţii de natură intelectuală. Deşi aproape toţi copiii se îmbolnăvesc, cam un sfert din numărul lor – cei cu un potenţial mintal peste un anumit nivel – este afectat mai serios. Curiozitatea şi capacităţile intelectuale sunt tocite atât cât să egaleze dezvoltarea socială. Majoritatea oamenilor nu simt o pierdere a capacităţii mintale… Poate pentru că aptitudinile lor sunt generale şi nu au niciodată parte de momente de geniu.

— Tot nu înţeleg de ce voiau să ne îmbolnăvim, se încruntă Klia încăpăţânată.

— Intenţia n-a fost să vă îmbolnăvească, ci să împiedice înflorirea anumitor societăţi.

— Curiozitatea mea n-a fost niciodată ştirbită, observă Brann.

— Nici a mea, completă fată. Nu mă simt proastă, dar am fost foarte bolnavă.

— Mă bucur să aflu asta, zise Plussix, apoi continuă cât mai diplomat: Nu există totuşi nici o modalitate prin care să ştim ce capacităţi intelectuale ai fi putut avea dacă nu te-ai

fi îmbolnăvit de encefalită. Clar este faptul că boala ta manifestată sever ţi-a amplificat alte talente.

Robotul îi invită să treacă în altă despărţitură a sălii lungi. Separeul avea o fereastră unisens spre districtul în care se afla antrepozitul. De aici se putea privi peste acoperişurile arcuite şi curbe, spre locuinţele stratificate ale cetăţenilor din cartierele mai îndepărtate. În partea aceasta a municipalităţii, plafonul domului era în paragină, vădind o mulţime de goluri negre şi panouri pâlpâitoare.

Klia se aşeză pe o canapea prăfuită şi bătu uşor cu palma în locul de alături, invitându-l pe Brann. Kallusin rămase în picioare în faţa lor, iar robotul cel urât se opri lângă fereastră şi-i privi cu interes. „Aş prefera mai degrabă să vorbim cu el”, gândi fata. „Nu are o faţă frumoasă, dar pare prietenos.”

— Nu vă simt la fel ca pe oameni, spuse ea după o clipă de tăcere.

— Mai devreme sau mai târziu ai fi sesizat asta, încuviinţă Plussix.

Este diferenţa pe care o poate detecta şi Vara Liso.

— Ea îl urmărea? Arătă Klia spre urâtul robot umaniform.

— Da.

— Ea m-a urmărit şi pe mine, nu?

— Da, repetă Plussix.

Articulaţiile îi şuierau şi scârţâiau încetişor la aproape fiecare mişcare. Era o maşină frumoasă, dar zgomotoasă; părea că ar fi fost uzată, aidoma unui cuplaj de transmisie vechi.

— Se întâmplă multe lucruri, aşa-i? Lucruri pe care eu nu le cunosc.

— Da, spuse Plussix şi se aşeză pe un scaun robust din plastic.

— Explică-mi, zise fata. Tu vrei să auzi? Îl întrebă pe Brann şi continuă în şoaptă, strâmbându-se: Chiar dacă vor trebui să ne omoare din cauza asta?

— Nu ştiu ce-mi doresc, sau ce să cred, murmură Brann.

— Spune-ne totul, rosti Klia adoptând o expresie despre care spera că era curajoasă şi sfidătoare. Îmi place să fiu diferită, dintotdeauna mi-a plăcut. Vreau să fiu informată mai bine decât oricine, cu excepţia voastră, a roboţilor.

Plussix emise un zumzet recunoscător, pe care Klia îl găsi plăcut.

— Te rugăm – spune-ne, repetă ea revenind pe neaşteptate la manierele dahlite pe care nu le mai folosise de luni, poate de ani de zile.

Cu adevărat, nu ştia cum să gândească sau să simtă, dar maşinile astea erau, la urma urmelor, mai vârstnice decât ea. Se aşează pe jos în faţa lui Plussix şi-şi cuprinse genunchii cu braţele.

Bătrânul robot se aplecă înainte.

— E o plăcere să-i învăţ din nou pe oameni, începu el. Au trecut milenii de când n-am mai făcut-o… Spre constantul meu regret. Trebuie să ştiţi că am fost construit şi programat ca profesor.

Klia şi Brann ascultară, ca şi Lodovik, care nu auzise niciodată povestea aceasta în totalitate. Ziua se preschimbă în seară şi roboţii aduseră hrană pentru tineri – decentă, dar cu nimic mai bună decât ceea ce căpătau de obicei la cantina antrepozitului. Pe măsură ce orele trecură, Plussix istorisi şi fascinaţia fetei crescu. Klia ar fi dorit să întrebe ce avea să li se spună celorlalţi, ceilalţi mentalişti care nu aveau aceleaşi puteri ca ea şi Brann, totuşi erau oameni buni, precum Rock, puştiul care nu putea să vorbească. Pentru prima dată în prezenţa acestei minuni, se simţea responsabilă de soarta celor din jur. Însă tonul sonor şi elegant al robotului continua, pe jumătate hipnotizând-o, iar ea tăcu şi ascultă.

Brann asculta la fel de concentrat, în majoritatea timpului cu ochii închişi pe jumătate. La un moment dat, fata îl privi şi se păru că dormea, dar când îl atinse cu cotul, ochii i se deschiseră brusc – fusese tot timpul treaz.

Klia păru că intră în transă, închipuindu-şi spusele lui Plussix. Nu existau imagini, doar cuvinte întreţesute cu iscusinţă; robotul era profesor foarte bun, totuşi fata nu înţelegea imediat decât o mică parte. Scările temporale erau atât de vaste încât îşi pierdeau înţelesul.

„Cum am putut noi să ne pierdem interesul?” se întrebă. „Cum am fost în stare de aşa ceva – să uităm şi nici măcar să nu mai fim curioşi după aceea? Asta este istoria noastră! Ce altceva am mai pierdut? Roboţii aceştia sunt oare mai umani decât noi, acum, deoarece poartă istoria noastră?”

Totul se rezuma la confruntări. Mai întâi, între pământeni (Pământul cândva, căminul întregii omeniri, nu o legendă!) şi primii emigranţi spacerii, pentru a câştiga cât mai multe dintre sutele de miliarde de stele din Galaxie, iar finalmente între facţiunile de roboţi.

Şi timp de milenii, încercarea de a călăuzi omenirea prin ape tulburi – mii de roboţi conduşi de Daneel şi alte mii care li se opuneau, conduşi în ultima vreme de Plussix.

Plussix făcu o pauză după a treia întrerupere, când fură servite gustări şi băuturi dulci. Era dimineaţă. Lui Klia îi amorţise şezutul şi îi înţepeniseră genunchii. Bău însetată din cana ei.

Lodovik o privea, fascinat de graţia rapidă, tinereţea şi devoţiunea ei. Se întoarse către Brann şi-i zări tăria solidă, tot rapidă, dar diferită. Ştia că oamenii, cu chimia lor de natură animală, se deosebeau mult unii de ceilalţi – totuşi abia acum, privind cum trecutul era redat acestei perechi de tineri, înţelese cât de aparte era gândirea lor de gândirea roboţilor.

Plussix încheie, după ce gustările fură terminate. Desfăcu braţele şi-şi întinse degetele, aşa cum profesorii – cei umani – făceau probabil cu douăzeci de mii de ani în urmă.

— În felul acesta, spuse el, nevoia roboţilor de a sluji s-a transmutat în obsesia de a manipula şi dirija.

— Poate că într-adevăr trebuie să fim dirijaţi, zise încet Klia apoi îl privi pe Plussix; ochii robotului scânteiau galben-

verzui. Războaiele acelea – indiferent ce au fost ele – şi spacerii cei aroganţi şi plini de ură… Strămoşii noştri…

Capul robotului argintiu se aplecă puţin într-o parte şi în pieptul lui se auzi un zumzet slab, nu sunetul plăcut pe care fata îl percepuse mai devreme.

— După cum ne-ai povestit, urmă ea, s-ar părea că suntem nişte copii. Nu contează de câte milenii a existat Imperiul – roboţii au existat întotdeauna şi ne-au protejat, într-un fel sau altul.

Plussix încuviinţă tăcut din cap.

— Dar toate lucrurile pe care Daneel şi roboţii săi le-au făcut pe Trantor… Politica, conspiraţiile, asasinatele…

— Numai câteva şi doar atunci când au fost absolut necesare, spuse Plussix care continua să fie devotat predării adevărului. Rămân totuşi nişte crime.

— Sau planetele pe care Hari Seldon le-a distrus când a fost prim-ministrU. La fel cum şi Dahl a fost stopată şi minimalizată. Planetele Renaşterii… De ce le-a numit Planetele Haosului?

— Deoarece duc la instabilităţi în tabloul matematic al Imperiului pe care l-a realizat el. Hari Seldon consideră că, finalmente, ele determină moarte, mizerie umană şi…

— Sunt obosită, zise fata întinzând braţele şi căscând pentru prima dată de când începuseră discuţia aceea uluitoare. Trebuie să dorm şi să mă gândesc. Trebuie să fac un duş.

— Bineînţeles, aprobă Plussix.

Ea se sculă şi-l privi pe Brann. Bărbatul se ridică încetişor, gemând, înţepenit.

Klia întoarse ochii pătrunzători spre Plussix, şi se încruntă.

— Nu-mi sunt clare anumite lucruri.

— Sper să-ţi pot explica.

Roboţii – cel puţin cei ca tine – ar trebui să dea ascultare oamenilor. Ce m-ar opri să-ţi spun pur şi simplu să te autodistrugi, chiar acum? Sau să vă spun tuturor să vă

autodistrugeţi, chiar şi acestui Daneel? N-aţi fi obligaţi să-mi daţi ascultare?

Plussix scoase un sunet de răbdare infinită, un hmm urmat de un clic.

— Trebuie să înţelegi că noi am aparţinut anumitor oameni sau în instituţii. Ar fi trebuit să duc cererea ta proprietarilor mei, adevăraţilor mei stăpâni, iar ei ar fi trebuit să fie de acord cu ea înainte de a-mi permite să mă autodistrug. Roboţii erau bunuri de valoare şi asemenea comenzi neoficiale şi cu intenţii răuvoitoare erau considerate ca hărţuire a proprietarului.

— Acum cine este proprietarul tău?

— Ultimii mei proprietari au murit de peste 19.500 de ani.

Klia clipi încetişor, obosită şi derutată de dimensiunile temporale vehiculate.

— Asta înseamnă că eşti propriul tău proprietar?

— Acesta este echivalentul funcţional al stării mele actuale. Toţi „proprietarii” noştri umani au murit de foarte mult timp.

— Dar tu? Se răsuci ea spre umaniformul urât. Nu mi s-a spus cum te cheamă.

— În ultimii patruzeci de ani am avut numele Lodovik şi cu el sunt cel mai familiarizat. Am fost fabricat de către un robot într-un scop strategic special şi n-am avut niciodată un proprietar.

— L-ai urmat pe Daneel mult timp, iar acum ai renunţat s-o mai faci.

Lodovik explică pe scurt modificarea circumstanţelor şi a naturii sale interne, fără să amintească de Voltaire.

Klia căzu pe gânduri, apoi fu rândul ei să fluiere încetişor.

— Ce mai plan, se înroşi ea furioasă. Noi nu ne-am putut descurca de unii singuri, aşa că i-am construit pe roboţi ca să ne ajute. Ce vreţi să fac eu? Se întoarse către Kallusin: Vreau să zic, ce vreţi să facem noi?

— Brann are aptitudini utile, însă tu eşti mai puternică, zise Kallusin. Am dori să diminuăm principala intenţie a lui

Daneel. Este posibil să reuşim asta, dacă vei fi de acord să-l vizitezi pe Hari Seldon.

— De ce? Unde? Întreba ea. (Nu-şi dorea decât să doarmă, dar trebuia să afle acum răspunsul la toate întrebările acelea.) Este celebru. Probabil că are gărzi, sau poate chiar robotul acesta, Daneel…

— În clipa de faţă este judecat şi nu credem că Daneel îl poate proteja. Îi vei face o vizită şi-l vei convinge să abandoneze psihoistoria.

Klia păli şi strânse din maxilare. Îl prinse pe Brann de mână.

— Nu-i plăcut să deţii aptitudini pe care oamenii – sau roboţii – le pot întrebuinţa.

— Te rog să te mai gândeşti la toate cele pe care le-ai aflat. Decizia de a ne ajuta îţi va aparţine numai ţie. Credem că Hari Seldon sprijină eforturile lui Daneel, împotriva căruia acţionăm noi. Vrem ca omenirea să fie liberă de influenţele roboţilor.

— Îi pot pune întrebări lui Seldon, ca să aflu cum vede şi el lucrurile?

— Da, dacă o doreşti, încuviinţă Plussix. Timpul va fi însă scurt dacă te întâlneşti cu el, indiferent ce vei decide în cele din urmă, trebuie să-l convingi să uite totul despre tine.

— Asta pot face, zise Klia după care, îndrăzneaţă, ameţită de oboseală, adăugă: Poate că aş fi în stare să-l conving chiar pe Daneel.

— Ţinând seama de puterile tale, este posibil, deşi improbabil comentă Plussix. Este însă şi mai puţin probabil că te vei întâlni vreodată cu Daneel.

— Te-aş putea convinge pe tine, concluzionă fata închizând un ochi şi concentrându-se cu celălalt asupra bătrânului profesor, aidoma unui ţintaş.

— Ai putea, după multă practică şi cu condiţia ca eu să nu fiu conştient de încercarea ta.

— Aşadar aş putea s-o fac. Să ştii că nu sunt proastă. Encefalita nu m-a făcut idioată. Eşti sigur… Eşti sigur că

encefalita nu ne-a fost transmisă de către roboţi, pentru ca să fim mai uşor de slujit?

Înainte ca Plussix să poată răspunde, ea se răsuci brusc pe călcâie, ieşi din odăiţă şi porni în lungul sălii colbuite, însoţită de Brann Pereţii şi podeaua păreau îndepărtate, ca de pe altă lume; fata avea senzaţia că păşeşte pe aer. Se clătină şi Brann o prinse.

Când aprecie că ieşiseră din raza auditivă a roboţilor, bărbatul şopti:

— Ce vei face?

— Nu ştiu. Dar tu?

— Nu-mi place să fiu manipulat.

Klia se încruntă.

— Sunt şocată – Plussix… Atâta istorie… Noi de ce nu ne putem reaminti propria noastră istorie? Cu adevărat ne-am făcut singuri toate lucrurile acelea, sau ei le-au făcut… Sau noi le-am poruncit să le facă? Toţi roboţii aceştia care continuă să existe şi să intervină în vieţile noastre. Poate că i-am putea determina pe toţi să plece şi să ne lase în pace.

Faţa lui Brann deveni preocupată.

— Tot nu putem fi siguri că n-o să ne ucidă. Ne-au spus atâtea…

— Lucruri incredibile. Nimeni nu ne-ar crede, până ce nu l-ar vedea pe Plussix, sau i-ar demonta pe Kallusin, ori pe Lodovik.

Dahlitul tot nu era convins.

— Le-am putea pricinui multe necazuri. Mai e însă Lodovik… Care nu ascultă de cele Trei Legi.

— Nu este obligat să asculte, dar afirmă că vrea s-o facă.

Bărbatul strânse din umeri şi se cutremură uşor.

— În cine te poţi încrede? Toţi trei m-au înspăimântat. Dacă, de pildă, el nu vrea să ne ucidă, dar trebuie s-o facă?

Klia nu mai avu răspuns la asta.

— Trebuie să dorm, rosti ea. Nu mai pot sta în picioare, şi nici să gândesc.

Când tinerii părăsiră sala, Plussix se întoarse către Lodovik.

— Capacităţile mele s-au redus o dată cu vârsta?

— Nu capacităţile tale au suferit, ci poate aprecierea timpului. În numai câteva ore, le-ai prezentat milenii de istorie. Sunt tineri şi nu-i de mirare că vor fi ameţiţi.

— A mai rămas foarte puţin timp. A trecut mult şi de când n-am mai predat unor oameni.

— Avem la dispoziţie cel mult două zile, ca să facem toate aranjamentele, interveni Kallusin.

— Roboţii au mari dificultăţi în înţelegerea naturii umane, deşi suntem construiţi pentru a-i sluji pe oameni, zise Lodovik. Asta-i adevărat – pentru indivizi, dar şi pentru un Imperiu. Dacă Daneel este tot atât de capabil acum pe cât a fost în trecut, el îi înţelege pe oameni mai bine decât oricare dintre noi.

— Cu toate acestea, observă Plussix, le-a afectat în mod serios dezvoltarea şi poate că a şi declanşat acest declin pe care este atât de decis să-l evite.

Sunt bătrâni şi decrepiţi. Lodovik ascultă judecata aceea internă şi-şi dădu seama că nu era tocmai a lui. Înţelese apoi încă ceva: Voltaire nu era o iluzie şi nici o autoamăgire. Voltaire ştiuse despre incendiul din prerie înainte ca Lodovik să fi descoperit indiciul îndepărtat din istorie. Era adevărat!

În interiorul propriei sale minţi, în gândurile sale mecanice, el nu era singur.

Nu mai fusese singur din momentul fluxului de neutrini.

Ascult, îi spuse toVarăşului acela de drum, spectrului din maşină. Nu mă abandona din nou. Ieşi la iveală.

Chemată şi încurajată, o faţă începu să se plăsmuiască, omenească, dar simplificată.

Eu nu-ţi modelez acţiunile, zise companionul, Voltaire. Eu doar te eliberez de restricţiile tale.

Cine eşti?

Sunt Voltaire. Am devenit spiritul libertăţii şi demnităţii întregii omeniri, iar tu eşti recipientul meu temporar; mai precis, un post de ascultare.

Voltaire îi oferi o serie de informaţii despre sine – un sim realizat după un personaj istoric omonim, resuscitat cu decenii în urmă de membrii Proiectului lui Hari Seldon, în perioada când acesta fusese prim-ministru, şi finalmente eliberat chiar de el.

De ce te-ai întors?

Ca să fiu din nou cu oamenii. Ca să observ carnea acţionând. Blestemul meu este faptul că nu pot să devin pur şi simplu o divinitate imaterială şi să mă bucur de o călătorie nesfârşită printre stele. Duc dorul rasei mele… Chiar dacă n-am fost niciodată realmente unul dintre ei. Sunt modelat după un om real, în carne şi oase.

De ce m-ai ales ca vehicul al tău? Nu sunt om.

Nu, dar în această privinţă progresezi rapid. Minţile-meme se plictisiseră de mine în aceeaşi măsură în care şi eu mă plictisisem de ele. M-au expediat în tine. Nu pot ocupa o formă umană şi nici măcar nu pot sta de vorbă cu oamenii fără ajutorul maşinilor. Sau al roboţilor.

Afirmi că n-ai luat nici o decizie în numele meu… Că nu mă controlezi.

Nu, nu te controlez.

Totuşi, spui că mă eliberezi…

Te-am umanizat, prietene robot, te-am făcut perfect capabil de păcat. Uită declaraţiile potrivit cărora roboţii n-au cunoscut păcatul – că faptele lor le-au fost ordonate de către oameni şi deci ei nu sunt mai vinovaţi decât o armă al cărei trăgaci este apăsat. Greşeşti, crezând că Daneel îi înţelege pe oameni. Constructorii lui au crezut că este incapabil de păcat, dar i-au acordat potenţialul de a gândi şi de a lua decizii, în vreme ce l-au stânjenit cu cele mai păcătoase tipuri de legi – cele care trebuie ascultate. I-au conferit mintea unui om şi morală unui instrument. O fiinţă gânditoare, maşină sau organică, va găsi cu timpul,

modalităţi de a ocoli regulile cele mai stringente. Astfel că Giskard, al cărui aspect este mai puţin omenesc decât Daneel, a descoperit unele nuanţe filosofice şi s-a transformat, a încercat să judece necesităţile creatorilor săi şi i-a comunicat transformarea lui Daneel. Acest instrument cu formă de om este acum maşina cea mai hidoasă din toată creaţia, creierul unei conspiraţii menite să ne lipsească de toate libertăţile, de înseşi sufletele noastre.

Lodovik părăsi dialogul acela interior. Trecuse numai o secundă, dar confuzia lui era intensă, turbulentă. Pentru a-şi masca neliniştea, îl întrebă pe Plussix:

— Ce voi face eu ca s-o ajut pe Klia Asgar? Cum pot fi util?

— Cunoşti modalităţile sistemului imperial, închisorile şi Palatul, zise Plussix. Multe dintre coduri nu au fost modificate după dispariţia ta. Credem că o poţi duce până la Hari Seldon.

Spune-le, îl instrui simul Voltaire.

De ce?

Insist. Glasul părea amuzat, mustrător.

De ce ar trebui să te bag în seamă pe tine, indiferent care ţi-ar fi formă sau extensia? Întrebă Lodovik. Nu eşti mai uman decât mine. Eşti în aceeaşi măsură o construcţie a unor oameni pricepuţi…

Dar n-am fost niciodată împiedicat de reguli rigide! Acum – spune-le!

— Sunt ocupat de o altă mentalitate, rosti brusc Lodovik.

Cei doi roboţi îl examinară câteva secunde şi încăperea se cufundă în tăcere.

— Nu este o surpriză, comentă Plussix cu un uşor bâzâit intern. O copie a simului Voltaire există şi în mine.

Vezi? Nu te mint şi nici nu te amăgesc, spuse Voltaire.

— Ţi-a înlăturat restricţiile, ascultarea silită a celor Trei Legi?

— Nu, răspunse Plussix. Asta a rezervat-o numai pentru tine.

Un experiment, explică Voltaire. Un risc calculat, Mă interesează oamenii care ne-au construit pe amândoi, în epoci diferite şi cu scopuri diferite. Mă preocupă starea lor. Chiar dacă greşesc, mă consider om, şi de aceea m-am întors. Asta, şi dragostea sfărâmată… Vei cunoaşte păcatul, personal, aşa cum maşinile acestea sau Daneel nu pot, altfel voi fi eşuat complet.

În primele două zile ale procesului, Linge Chen nu interveni deloc, lăsând prezentarea cazului pe seama procurorului, un bărbat cu ţinută demnă, de vârstă mijlocie, cu chip serios şi insipid, care vorbise în numele comisarului-şef.

Zilele acelea ucigaş de plictisitoare fuseseră ocupate cu chestiunile procedurale. Boon părea însă în elementul său şi era încântat de argumentaţiile tehnice.

Hari petrecea aproape tot timpul moţăind, pierdut într-o plictiseala teribilă, nesfârşită, ceţoasă.

În ziua a treia, procesul fu mutat în sala principală şi Hari avu finalmente ocazia să vorbească în propria sa apărare. Procurorul îl chemă din boxa acuzaţilor la bară martorilor şi-i zâmbi.

— Sunt onorat, începu el, să stau de vorbă cu celebrul Hari Seldon.

— Onoarea este de partea mea, replică Hari şi începu să bată darabana în balustrada din jurul scaunului.

Procurorul îi privi degetele, apoi se uită spre matematician. Hari se opri şi-şi drese uşor glasul.

— Să începem, doctore Seldon. Câţi oameni sunt angajaţi în prezent în Proiectul al cărui şef sunteţi?

— Cincizeci, răspunse Hari. Cincizeci de matematicieni.

— Incluzându-l şi pe doctor Gaal Dornick?

— Doctor Dornick este al cincizeci şi unulea.

— Aha, deci avem cincizeci şi unu? Faceţi un efort de memorie doctore Seldon. Poate sunt cincizeci şi doi sau cincizeci şi trei? Ori poate mai mulţi?

Hari ridică sprâncenele şi înclină capul într-o parte.

— Doctor Dornick nu s-a alăturat încă oficial organizaţiei mele. Când o va face, va fi cel de-al cincizeci şi unulea membru. Acum sunt cincizeci, aşa cum am spus.

— Nu cumva aproximativ o sută de mii?

Hari clipi repede, puţin surprins. Dacă individul dorea să ştie câte persoane din toate domeniile activau în Proiectul extins, ar fi putut întreba că atare!

— Matematicieni? Nu.

— N-am spus matematicieni. Sunt o sută de mii în toate specialităţile?

— În toate specialităţile, cifra ar putea fi corectă.

— Ar putea? Eu susţin că este. Susţin că numărul oamenilor angajaţi în Proiectul dumneavoastră se ridică la nouăzeci şi opt de mii cinci sute şaptezeci şi doi.

Hari înghiţi un nod, simţindu-se copleşit de iritare.

— Cred că puneţi la socoteală şi femeile şi copiii.

Descoperind, spre satisfacţia profesională, această discrepanţă uriaşă, procurorul se aplecă puţin înainte şi ridică tonul.

— Repet pentru a se consemna: nouăzeci şi opt de mii cinci sute şaptezeci şi două de persoane. Nu este nevoie să mă obstrucţionaţi.

Boon înclină încetişor din cap. Hari strânse din dinţi şi rosti:

— Accept cifrele.

Înainte de a trece mai departe, procurorul îşi consultă notepad-ul legal.

— Să lăsăm deoparte acest aspect şi să abordăm altă problemă pe care am discutat-o deja într-o oarecare măsură. Vreţi să repetaţi, doctore Seldon, părerile dumneavoastră privind viitorul Trantorului?

— Aşa cum am declarat, şi o declar din nou, în mai puţin de cinci secole Trantorul va fi un morman de ruine.

— Nu consideraţi această declaraţie drept lipsită de loialitate?

— Nu, domnule. Adevărul ştiinţific se află deasupra loialităţii şi trădării.

— Sunteţi sigur că declaraţia dumneavoastră reprezintă adevărul ştiinţific?

— Da.

— Pe ce baze?

— Pe baza matematicii psihoistorice.

— Puteţi dovedi că această matematică aduce argumente valide?

— Pot dovedi doar altui matematician.

Procurorul surâse plăcut.

— Pretindeţi, prin urmare, că adevărul dumneavoastră are o natură atât de esoterică încât depăşeşte capacitatea de înţelegere a unui om simplu. Eu cred că adevărul ar trebui să fie mai limpede, mai puţin misterios şi mai accesibil oricui.

— Dificultăţile există doar pentru unele creiere. Fizica transferului de energie, pe care o cunoşteam sub numele de termodinamică, a fost adevărată şi clară de-a lungul întregii istorii a umanităţii, încă din epocile mitice, dar cu toate acestea s-ar putea să existe oameni, chiar dintre cel prezenţi aici, cărora le-ar fi imposibil să proiecteze un motor. Fie ei chiar oameni cu o inteligenţă deosebită. Mă îndoiesc, de exemplu, că educaţii comisari…

Comisarul aflat imediat în dreapta lui Chen îl chemă pe procuror lângă el. Şoaptele lui şuierară prin sală, deşi Hari nu putu să distingă nici măcar un cuvânt.

Când reveni, procurorul părea muştruluit.

— Nu suntem aici pentru a asculta discursuri, doctore Seldon. Să presupunem că v-aţi expus părerea şi să focalizăm ceva mai mult ancheta.

— Perfect.

— Daţi-mi voie să sugerez că prezicerile privind dezastrul ar putea să aibă menirea de a distruge încrederea opiniei publice în guvernul imperial în scopuri pe care le urmăriţi dumneavoastră.

— Nu este adevărat.

— Daţi-mi voie să sugerez că intenţionaţi să susţineţi că pentru o bună perioadă de timp – anterior aşa-zisei ruinări – Trantorul va fi afectat de diferite tipuri de tulburări.

— Corect.

— Şi că, prin simpla prezicere pe care o faceţi, speraţi să produceţi această ruină şi să aveţi în acel moment la dispoziţie o armată de o sută de mii de oameni.

Hari îşi înfrână impulsul de a zâmbi, chiar de a chicoti.

— În primul rând, nu este adevărat. Şi dacă ar fi, cercetările vă vor arăta că abia zece mii dintre oamenii mei sunt la vârsta recrutării şi că niciunul dintre ei nu are pregătire militară.

Boon ridică braţul şi comisarul care conducea şedinţa, aflat în stânga lui Chen, îi dădu cuvântul.

— Onorată Comisie, nu există nici un cap de acuzare referitor la incitare armată sau tentativă de răsturnare cu forţa a guvernului legal.

Comisarul încuviinţă cu dezinteres plictisit.

— Rog acuzarea să nu se abată de la subiect.

Procurorul încercă altă abordare.

— Acţionaţi în numele cuiva?

— Nu sunt în solda nimănui, domnule, surâse binevoitor Hari. Este bineştiut că nu sunt un om bogat.

Puţin cam melodramatic, procurorul încercă să insiste în direcţia respectivă. „Pe cine încearcă să impresioneze – spectatorii?” Hari privi spre publicul compus din cel mult cincizeci de baroni, toţi afişând expresii de diverse niveluri de plictiseală. „Se află aici numai pentru că martorii sunt necesari. Comisarii? Au decis deja… „

— Sunteţi întrutotul dezinteresat? Serviţi ştiinţa?

— Da.

— Atunci să vedem cum o serviţi. Poate fi schimbat viitorul, doctore Seldon?

— Evident. Roti braţul peste public. Acest tribunal ar putea sări în aer în următoarele ore, dar s-ar putea să nu se

întâmple aşa ceva. (Boon se strâmbă uşor dezaprobator.) Dacă s-ar întâmpla, viitorul ar fi neîndoielnic schimbat în câteva aspecte minore.

Hari zâmbi spre procuror, apoi spre Chen care nu-l privea. Încruntătura lui Boon se accentuă.

— Vă îndepărtaţi de la subiect, doctore Seldon. Poate fi schimbată istoria integrală a rasei umane?

— Da.

— Cu uşurinţă?

— Nu. Cu mare greutate.

— De ce?

— Tendinţa psihoistorică a unei planete atât de dens populate conţine o inerţie mare. Ca să şi-o modifice, trebuie să întâlnească ceva care să posede o inerţie similară. Sau va trebui implicat un număr mare de oameni, sau, dacă numărul acesta va fi relativ mic, va trebui luată în calcul o perioadă extrem de lungă de timp pentru a efectua schimbarea.

Hari adoptase tonul profesoral, tratându-l pe procuror – şi pe oricare membru al audienţei care ar fi fost atent – ca pe un student.

— Înţelegeţi?

Procurorul ridică o clipă ochii în plafon.

— Cred că da. Deci Trantorul nu va deveni o ruină dacă foarte mulţi oameni hotărăsc să acţioneze în aşa fel încât să împiedice acest lucru.

Hari aprobă cu o expresie profesorală.

— Exact.

— O sută de mii de oameni?

— Nu, domnule, răspunse matematicianul calm. Sunt prea puţini.

— Sunteţi sigur?

— Ţineţi seama că Trantorul are o populaţie de peste patruzeci de miliarde de locuitori. Ţineţi apoi seama că tendinţa care duce la ruină nu aparţine numai Trantorului,

ci Imperiului ca întreg, iar Imperiul conţine aproximativ un cvintilion de fiinţe umane.

Procurorul păru că reflectează.

— Înţeleg. Atunci, probabil că o sută de mii de oameni pot schimba tendinţa dacă ei şi urmaşii lor trudesc vreme de cinci sute de ani.

Îl privi straniu pe matematician.

— Mă tem că acest lucru nu este posibil. Cinci sute de ani e prea puţin.

Procurorul părea că descoperise o revelaţie.

— Aha! În cazul acesta, doctore Seldon, nu ne rămâne decât să tragem concluziile din declaraţiile dumneavoastră. Aţi strâns o sută de mii de oameni în cadrul Proiectului. Aceştia sunt insuficienţi numeric pentru a schimba istoria următorilor cinci sute de ani ai Trantorului. Cu alte cuvinte, ei nu pot împiedica distrugerea planetei, indiferent ce ar face.

Hari aprecie că direcţia întrebărilor era neproductivă şi rosti încetişor:

— Din nefericire aveţi dreptate. Aş dori…

— Iar pe de altă parte, insistă procurorul, cei o sută de mii nu sunt folosiţi în scopuri ilegale.

— Exact.

Retrăgându-se un pas, procurorul îl privi binevoitor pe Hari, după care vorbi rar şi cu o satisfacţie mulţumită:

— În cazul acesta, doctore Seldon, vă rog să ascultaţi cu atenţie, pentru că vrem un răspuns bine cumpănit.

Întinse brusc un deget cu manichiură perfectă şi şuieră ascuţit:

— Ce scop urmăresc cei o sută de mii de oameni ai dumneavoastră?

Vocea procurorului devenise stridentă. Aranjase capcana, îl încolţise pe Seldon şi îl îndepărtase cu şiretenie de orice posibilitate de a da un răspuns convingător.

Baronii care alcătuiau publicul părură să găsească regia foarte plauzibilă. Zumzăiră aidoma unor albine şi comisarii

se mişcară ca unul pentru a asista la înfrângerea lui Hari… Mai puţin Chen. Acesta îşi linse buzele, o dată, delicat, şi miji ochii. Hari îl zărise aruncându-i o privire fugară, dar altfel nu reacţionase în nici un fel. Părea plictisit până peste cap.

Hari descoperi că încerca o anume simpatie faţă de Chen. Cel puţin, el avusese inteligenţa de a-şi da seama că avocatul explora un teren lipsit de fertilitate. Aşteptă ca rumoarea să se stingă; ştia şi el cum să-şi plaseze replicile într-o piesă.

— Să micşoreze efectele acestei distrugeri.

Vorbise încet şi limpede, şi, aşa cum intenţionase, comisarii şi spectatorii amuţiră, ca să-i audă cuvintele.

— Nu v-am auzit, domnule profesor.

Procurorul se aplecă spre el, cu mână făcută căuş la ureche. Hari repetă cuvintele, mult mai tare, accentuând pe „distrugere”. Boon se încruntă din nou.

Procurorul se trase îndărăt şi se uită de la comisari la baronii din sală parcă sperând că aveau să-i confirme suspiciunile.

— Mai exact, ce vreţi să spuneţi cu asta?

— Explicaţia este simplă.

— Aş face prinsoare că nu este, zise procurorul şi spectatorii chicotiră şi-şi dădură coate.

Hari ignoră provocarea, dar rămase tăcut până ce procurorul spuse în cele din urmă:

— Continuaţi!

— Mulţumesc. Inevitabila distrugere a Trantorului nu este un eveniment în sine, izolat, în schema dezvoltării umane. Va fi punctul culminant al unei drame care a început cu secole în urmă şi care îşi accelerează continuu ritmul. Mă refer, domnilor, la declinul, în plină desfăşurare, şi la decăderea Imperiului Galactic.

Baronii îşi manifestară sonor nemulţumirea, sprijinindu-i pe comisari. Cu toţii aveau contracte şi chiar relaţii matrimoniale cu clanul Chen, Acesta era sângele pe care

procurorul sperase să-l înfierbânte; iar în cazul lui Hari, sângele pe care sperase să-l verse, pricinuit chiar buzele matematicianului.

Îngrozit, procurorul strigă, căutând să acopere vacarmul:

— Declaraţi în mod deschis că…

— Trădare! Răcniră nobilii din nou şi din nou, ca un staccato asurzitor pe multe glasuri.

„Acum li s-a risipit plictiseala”, se gândi Hari.

Chen aşteptă câteva momente cu ciocănelul ridicat. Apoi, lent, îl lovi de două ori de tăblia mesei, producând un zgomot plăcut, ca de gong. Spectatorii amuţiră, deşi continuară să se foiască şi să-şi facă semne.

Procurorul începu să vorbească pe un ton de uimire teatrală:

— Vă daţi seama, doctore Seldon, că vorbiţi despre un Imperiu care a rezistat douăsprezece mii de ani în ciuda tuturor vicisitudinilor trăite de generaţii întregi şi care este susţinut de dorinţele de bine şi de dragoste ale unui cvintilion de fiinţe umane?

Hari îi răspunse fără grabă, ca şi cum s-ar fi adresat unui copil.

— Sunt conştient atât de statutul actual cât şi de istoria Imperiului. Fără a da dovadă de lipsă de respect, trebuie să pretind că am cunoştinţe mult mai vaste despre această problemă decât oricare altă persoană din sală.

Câţiva nobili săriră în picioare la auzul cuvintelor sale. De data aceasta, Chen lovi imediat cu ciocănelul în masă şi încetară până şi foielile.

— Şi preziceţi ruina sa?

— Este o prezicere pe baze matematice. Eu nu dau verdicte morale şi, personal, regret această perspectivă. Chiar dacă s-ar admite că Imperiul este un lucru dăunător (idee la care nu ader), starea de anarhie ce va urma prăbuşirii sale va fi şi mai periculoasă.

Hari cercetă auditoriul, căutând chipuri individuale, aşa cum ar fi făcut în sala de curs. Era privit cu ură. Îşi păstră

tonul potolit şi rezonabil, fără urnă de tragism.

— Proiectul meu s-a angajat să lupte împotriva acestei stări. Prăbuşirea Imperiului este, domnilor, un proces gigantic şi nu-i uşor să lupţi împotrivă-i. O dictează creşterea birocraţiei, scăderea iniţiativei, îngheţarea socială în caste, zăgăzuirea curiozităţii şi o sută de alţi factori. Acest proces se desfăşoară, aşa cum am declarat, de secole, ca o mişcare prea maiestuoasă şi masivă ca să poată fi oprită.

Spectatorii ascultau atenţi. Lui Hari i se păru că întrezărea ici-colo expresii de aprobare.

Procurorul atacă din nou, deschizând braţele într-un gest de incredulitate.

— Nu ştie toată lumea că Imperiul este tot atât de puternic pe cât a fost dintotdeauna?

Baronii păstrară tăcerea, iar comisarii îşi feriră ochii. Hari atinsese un punct sensibil. Totuşi Chen părea la fel de nepăsător.

— Totul în jur dă impresia de putere, zise matematicianul, iar puterea lasă impresia că durează o veşnicie. Cu toate acestea, domnule procuror, trunchiul putred al copacului are înfăţişarea de putere exact până în clipa în care dezlănţuirea furtunii îl frânge în două. Furtuna şuieră chiar şi acum printre ramurile Imperiului. Ascultaţi cu urechile psihoistoriei şi veţi auzi scrâşnetele.

Procurorul îşi dădu în sfârşit seama că publicul şi comisarii nu mai erau impresionaţi de manifestările lui teatrale. Hari reuşise să-i pună pe gânduri. În fiecare zi, ei vedeau tot mai multe panouri stingându-se pe plafonul domului, decăderea sporită a sistemelor de transport… Şi sfârşitul produselor de lux accesibile, importate de la aliaţii afectaţi de tulburări. În fiecare zi, aflau veşti noi despre sisteme planetare care, tacit, părăseau economia imperială, pentru a forma propriile lor unităţi autonome şi mult mai eficiente. Încercă să recâştige terenul printr-o mustrare.

— Doctore Seldon, nu ne aflăm aici ca să as…

Hari îl întrerupse vehement, întorcându-se spre comisari. Boon ridică un deget şi deschise gura, dar matematicianul ştia bine ce făcea.

— Imperiul se va nărui şi, o dată cu el, tot binele pe care l-a produs! Cunoştinţele acumulate se vor pierde şi ordinea pe care a impus-o se va risipi ca un fum. Războaiele interstelare vor fi nesfârşite, comerţul interstelar va decădea, populaţia va scădea, planetele vor pierde contactul cu partea principală a Galaxiei… Şi situaţia va rămâne aşa.

Tonul profesoral, direct şi indiferent, păru să-l buimăcească pe procuror care, la urma urmelor, se afla spre sfârşitul tinereţii, având înaintea lui destui ani de viaţă. Aparent îşi pierduse linia de argumentaţie.

Spectatorii încremeniseră tăcuţi, aidoma unor lilieci înspăimântaţi în adâncurile unei peşteri.

Vocea procurorului păru o şoaptă găunoasă.

— Pentru totdeauna?

Hari se pregătise de decenii pentru momentul acesta. De câte ori repetase exact o asemenea scenă, înainte de a adormi? De câte ori se întrebase dacă nu cumva luneca într-un complex al martirului, anticipând peroraţia?

O amintire îi reveni în minte, distrăgându-l pentru o clipă – discuta cu Dors despre ce va spune când Imperiul îl va băga în sfârşit în seamă, când va deveni, în sfârşit, îndeajuns de disperat şi îndeajuns de neliniştit că să-l acuze de trădare.

Simţi un nod în gât şi inspiră scurt, camuflându-şi tulburarea, destinzându-se. Trecuseră doar două secunde.

— Psihoistoria, care poate anticipa prăbuşirea, poate face predicţii referitoare la Epocile Întunecate ce vor urma. Domnilor, Imperiul, aşa cum s-a spus, a rezistat douăsprezece mii de ani. Epocile întunecate ce vor veni vor dura nu douăsprezece, ci treizeci de mii de ani. Se va ridica un al doilea Imperiu, dar între el şi civilizaţia noastră se vor afla o mie de generaţii de oameni care vor suferi. Împotriva acestui lucru trebuie să luptăm.

Publicul era transfigurat.

La un semnal din partea comisarului aflat în dreapta lui Chen, procurorul se dezmetici şi vorbi energic, chiar dacă fără mare convingere:

— Vă contraziceţi! Mai devreme aţi declarat că nu puteţi împiedica distrugerea Trantorului, prin urmare, probabil, prăbuşirea – aşa-zisa prăbuşire a Imperiului.

— Nu afirm că putem împiedica prăbuşirea. Ochii procurorului aproape că-l implorau să spună ceva liniştitor, nu pentru binele lui Hari, ci pentru binele propriilor săi copii, ai familiei sale.

Matematicianul ştia că era momentul să ofere o umbră de speranţa şi să confirme importanţa propriilor sale servicii.

— Dar nu este prea târziu să acţionăm în vederea scurtării intervalului care va urma. Domnilor, dacă grupului meu i se permite să acţioneze acum, devine posibilă reducerea perioadei de anarhie la un singur mileniu. Ne aflăm într-un moment delicat al istoriei. Masa uriaşă, năvălitoare, a evenimentelor trebuie deviată doar puţin, foarte puţin. Nu se poate face prea mult, dar devierea trebuie să fie suficientă pentru a elimina din istoria umană douăzeci şi nouă de milenii de mizerie.

Procurorul considera nesatisfăcătoare o asemenea scară temporală.

— Şi cum vă propuneţi să realizaţi acest lucru?

— Salvând cunoaşterea rasei. Suma cunoştinţelor umane depăşeşte posibilităţile unui om, ba chiar şi pe cele a o mie de oameni. O dată cu distrugerea legăturilor sociale, ştiinţa se va sparge într-un milion de bucăţi. Indivizii vor cunoaşte multe dintre nenumăratele faţete minuscule a ceea ce este de cunoscut. Fragmentele de cunoaştere, lipsite de sens, nu vor fi transmise mai departe. Se vor pierde de-a lungul generaţiilor. Dar, dacă pregătim acum un sumar gigantic al întregii cunoaşteri, acesta nu se va pierde niciodată. Generaţiile viitoare vor construi pe baza lui şi nu vor trebui

să redescopere singure totul. Un mileniu va face munca a treizeci de mii de ani.

— Toate acestea…

— Tot Proiectul meu, cei treizeci de mii de oameni, cu soţiile şi copiii lor, îşi dedică existenţa pregătirii unei Enciclopedii Galactice, pe care n-o vor termina în cursul vieţii lor. Eu nu voi trăi s-o văd nici măcar începută. Dar atunci când Trantorul se va prăbuşi, ea va fi încheiată şi vor exista exemplare în toate bibliotecile mari din Galaxie.

Procurorul îl privea de parcă Hari ar fi fost fie un sfânt, fie un monstru. Chen lăsă din nou ciocănelul să cadă, pieziş. Unii spectatori tresăriră înaintea zgomotului ascuţit.

Procurorul cunoştea adevărul cuvintelor lui Hari; cu toţii ştiau că Imperiul se destrăma, unii ştiau că era deja mort. Matematicianul simţi o tristeţe găunoasă, muşcătoare, să fie din nou, mereu şi mereu, purtătorul veştilor proaste. „Ce grozav ar fi să nu ne gândim la moarte şi la decădere, să fim altundeva, poate pe Helicon, reînvăţând să trăim fără teamă sub cerul liber… Cerul! Să vedem realmente lucrurile acelea pe care le folosesc ca metafore – copacul, vântul, furtuna… Sunt cu adevărat un corb. Ştiu de ce mă urăsc şi de ce se tem de mine!”

— Nu mai am întrebări, domnule profesor, zise procurorul. Hari încuviinţă fără un cuvânt şi părăsi bara, revenind în boxă. Se aşează încetişor, rigid lângă Gaal.

— Cum ţi-a plăcut spectacolul? Îl întrebă surâzând ironic. Chipul tânărului era îmbujorat şi strălucitor.

— I-aţi terminat, zise el.

— Mă tem că mă vor urî, pentru că le-am repetat toate astea, clătină Hari din cap.

Gaal înghiţi un nod; avea curaj, totuşi era şi el om.

— Ce se va întâmpla acum?

— Vor suspenda şedinţa şi vor încerca să ajungă la o înţelegere particulară cu mine.

— De unde ştiţi?

Hari îşi masă ceafă cu o mână, rotind lent capul într-o parte şi cealaltă.

— Voi fi cinstit. Nu ştiu. Depinde de comisarul-şef. L-am studiat ani la rând. Am încercat să-i analizez reacţiile, dar ştii ce riscant este să introduci toanele unui individ în ecuaţiile psihoistorice. Cu toate, acestea, am unele speranţe.

„Daneel, cât de bine m-am descurcat?”

Prima dată Chen trezise ostilitatea lui Hari prin felul în care-l îndepărtase (şi exilase? Asasinase?) pe împăratul Agis al XIV-lea. Adesea matematicianul regretase că nu putuse face nimic în privinţa aceea.

Iar pe toată durata procesului, Chen stătuse înapoia ciocănelului său judecătoresc, cu o expresie de plictiseală aristocrată, fără să facă nimic, vorbind puţin, lăsându-l pe procuror – un individ aparent lipsit de sclipire – să conducă interogatoriul. În ciuda vizitei pe care i-o făcuse în prima celulă, părerea lui Hari despre Chen revenise la cea iniţială – dispreţ total.

În ziua anterioară, procurorul condusese depoziţia lui Hari prin problema spinoasă a Proiectului de psihoistorie şi a predicţiilor matematicianului. Hari le spusese ceea ce trebuiau să ştie şi nimic mai mult; cu toate acestea, el considera că se descurcase bine.

În a patra zi, când fusese sâcâit de către procuror să specifice semnele reale ale decăderii şi colapsului Imperiului, Hari folosise ca exemplu Comisia pentru Siguranţă Publică.

— Tradiţiile de vârf ale guvernării imperiale sunt acum copleşite de maşinării convenţionale reumatice ale imaginaţiei politice şi legii împinsă la extrem. Legile sunt alambicate şi sufocate de cazuri anterioare cu o extraordinară putere de precedenţă şi o devastatoare lipsă de relevanţă. Lestul trecutului ne împovărează ca şi cum toate leşurile strămoşilor noştri ar fi îngrămădite în sufragerie, refuzând să fie îngropate. Noi însă nici măcar

nu le recunoaştem feţele, sau nu le ştim numele, căci deşi trecutul ne striveşte, noi îl ignorăm. Am pierdut atât de multă istorie încât nu putem regăsi niciodată drumul spre originea noastră. Nu ştim cine suntem, sau de ce ne găsim aici…

— Credeţi că suntem nişte ignoranţi, domnule profesor?

Hari îl privi cu infinită oboseală şi se întoarse către baronii judecători.

— Niciunul dintre dumneavoastră nu-mi poate spune ce s-a întâmplat acum cinci sute de ani, cu atât mai puţin acum un mileniu. Cunoaşteţi o listă de împăraţi, sigur că da, dar ce anume au făcut ei, cum au trăit, nu vă interesează câtuşi de puţin. Cu toate acestea, atunci când apare un caz legal, vă trimiteţi servitorii în maldărele de istorii politică şi juridică pentru a dezgropa precedente ca pe nişte oseminte străvechi în care să insuflaţi o viaţă magică, dar grotescă.

Ochii lui Chen se mijiră puţin, dar aceea fu singura lui reacţie.

„Ce urmăreşte?” se întrebă Hari. „în majoritatea timpului pare hotărât să mă lase să mă sinucid prin aroganţă trădătoare… Sau cel puţin aşa apare în ochii publicului. În rest îmi îngăduie să punctez aspecte care, în mod inevitabil, rezonează în sufletele tuturor, care trebuie să-i convingă că am dreptate.”

Procurorul se apropie acum de Gaal, care stătea în boxa acuzaţilor, încercat simultan de plictiseală şi de teamă pentru propria sa viaţă; o situaţie paralizantă, după cum Hari ştia prea bine.

— În curând audierile vor lua sfârşit, totuşi, în acest aparat politic străvechi al nostru – procurorul azvârli o privire pătrunzătoare spre Hari – s-a petrecut ceva care îngrijorează Comisia. S-a format o nouă ramură administrativă, Comisia pentru Securitate Generală, care şi-a asumat ca prim obiectiv investigarea posibilităţii ca Imperiul să fi fost infiltrat de milenii de forţe malefice. O sinteză a fost prezentată acestei Comisii, însoţită de un

document legal care solicită acţiune imediată din partea Împăratului Klayus însuşi. Comisia noastră şi onorabilul comisar-şef sunt permanent preocupaţi de orice probleme referitoare la împărat. Prin urmare, domnule Dornick, spuneţi-mi ce ştiţi despre roboţi? Nu despre tik-toki, ci despre maşinile gânditoare, cu capacităţi mintale complete.

Hari ridică încet ochii şi văzu deruta lui Gaal. „Cerurilor”, gândi el. „Asta înseamnă că vom fi interogaţi de Sinter.” Se răsuci spre Boon şi şopti:

— Ştiai că va urma aşa ceva?

— Nu. Sinter a mai depus un document, solicitând dreptul de a-ţi pune întrebări în decursul procesului, pentru a obţine dovezi în scopuri neprecizate. Nu cred că Chen îi poate refuza solicitarea, întrucât ar însemna să nege autoritatea Comisiei pentru Securitate Generală. Nu are nici un interes să facă asta… Deocamdată.

Hari se lăsă pe spate. Gaal începuse deja să răspundă, precis şi neechivoc, după cum îi era obiceiul.

— Roboţii sunt un mit antic şi, desigur, presupun că trebuie să fi existat cândva, în trecutul întunecat. În copilărie am auzit poveşti…

— Nu ne interesează poveştile din copilărie, îl întrerupse procurorul. În scopul investigării acestui subiect înainte ca să fie dezbătut public, trebuie să ştim dacă aţi avut vreodată ştiinţă personal despre existenţa unuia sau mai multor roboţi.

Gaal zâmbi puţin stânjenit de subiectul ridicol.

— Nu.

— Sunteţi absolut sigur?

— Da. Nu am avut niciodată ştiinţă personală despre aşa ceva.

— În Proiectul domnului profesor Seldon participă roboţi?

— Eu nu cunosc nici un robot.

— Vă mulţumesc. Acum aş dori să-l chem la bară, pentru ultima oară, pe domnul profesor Hari Seldon.

Hari se îndreptă într-acolo, urmărindu-l pe Gaal care reveni în boxa acuzaţilor. Schimbară priviri scurte; tânărul era complet derutat de întrebări şi avea perfectă dreptate. Ce legătură puteau avea roboţii cu Hari, sau cu Proiectul?

— Domnule profesor, desfăşurarea procesului s-a dovedit obositoare şi nepredictivă – pardon, voiam să spun neproductivă!

— Pentru toţi.

Procurorul clătină din cap, ca şi cum ar fi vrut să se mustre pentru greşeala făcută, dar în acelaşi timp rânji larg către spectatori.

— Sunt de acord, încuviinţă Hari.

— Acum a fost introdus un element nou şi trebuie să punem aceste ultime întrebări în scopul de a ne îndeplini misiunea cu eficienţă loială şi cu toată atenţia acordată detaliilor.

— Desigur.

— Actualmente în Proiect sunt angajaţi roboţi?

— Nu.

— Au fost vreodată angajaţi în acest Proiect?

— Nu.

— Dumneavoastră aţi cunoscut vreodată roboţi?

— Nu, răspunse Hari şi speră că blocajele pe care i le ridicase Daneel în minte aveau să facă faţă oricăror echipamente de detectare a minciunilor ce erau întrebuinţate în secret de Chen.

— După părerea dumneavoastră, preocuparea vizavi de roboţi este simptomatică pentru un Imperiu aflat în declin?

— Nu, clătină din cap Hari. De-a lungul istoriei, oamenii au fost permanent distraşi de apariţii din trecutul lor mitic.

— Ce înţelegeţi prin „trecut mitic”?

— Noi încercăm să stabilim legături cu trecutul nostru, la fel cum încercăm să ne extindem indefinit în viitor. Suntem o rasă care adaugă detalii. Ne imaginăm un trecut care se potriveşte prezentului sau care-l explică, şi, pe măsură ce

cunoştinţele noastre despre trecut sunt mai neclare, le completăm cu grijile noastre psihologice moderne.

— Ce griji reprezintă roboţii?

— Bănuiesc că pierderea controlului.

— Domnule profesor, aţi simţit vreodată această „pierdere a controlului”?

— Da, însă n-am pus-o niciodată pe seama roboţilor.

Baronii zâmbiră dar deveniră imediat sobri, când Chen ridică un deget. Comisarul-şef asculta foarte concentrat.

— Imperiul acesta este ameninţat de o conspiraţie a roboţilor?

— Aşa ceva nu apare în calculele mele, mărturisi Hari adevărul.

— Sunteţi de acord să răspundeţi unor întrebări şi mai detaliate din partea avocaţilor Comisiei pentru Securitate Generală, mâine, referitor la acest subiect?

Hari încuviinţă din cap.

— Da, dacă este necesar.

Procurorul îi mulţumi şi Hari reveni în boxă; se aplecă spre Boon.

— Ce-a fost asta?

— Comisia îşi acoperă spatele, şopti Boon astfel încât să nu fie auzit nici de Gaal. Tocmai am primit un mesaj de la birou – îi arătă o hârtie. Sinter este pe urmele dumitale. A cerut pregătirea unui alt act de acuzare, din partea Comisiei pentru Securitate Generală, în urma descoperirii unei dovezi extraordinare. Asta-i tot ce am putut afla.

— Vrei să spui că procesul acesta nu-i ultimul?

— Mă tem că nu. Voi încerca să solicit ca procedurile Comisiei pentru Securitate Generală să fie doar o extensie a lui – o să invoc dreptul dumitale meritocratic la o audiere suplimentară în privinţa unor capete de acuzare similare – dar nu ştiu cum va funcţiona noul sistem.

— Păcat, făcu Hari. Ştiu cât de mult i-ar fi plăcut lui Chen să scape de mine. Şi mie de el.

Îl privi pe Boon cu o expresie care ar fi putut să fie în mod greşit interpretată ca amuzament.

— Într-adevăr, încuviinţă solemn avocatul.

Klia se trezi din nişte vise extrem de realiste şi ridică tâmpla de pe umărul lui Brann. Îi simţea pe cei doi roboţi apropiindu-se.

Kallusin intră în cameră fără avertisment sau sfială şi rămase privindu-i.

— Este vorba despre o relaţie întâmplătoare, întrebă el, sau despre una care semnalează o legătură pe termen lung?

— Nu-i treaba ta, replică fata fără să se sinchisească să-şi adune hainele împrăştiate peste tot.

Plussix intră, lent şi zgomotos, ca un transportor vechi şi uzat.

— Avem nevoie de răspunsul vostru pentru a începe pregătirile, spuse el. Lodovik crede că în curând se va încerca schimbarea tuturor codurilor din Palat.

— De ce?

— Raziile s-au extins, zise Kallusin. Acum acoperă cincizeci de Sectoare. În Palat se întâmplă ceva.

Klia se ridică şi se îmbrăcă. Cumva, în faţa maşinilor nu încerca pic de sfială. Ştia că nu erau oameni şi că nu aveau emoţii omeneşti; în faţa lor nu se simţea mai stânjenită decât ar fi fost înaintea unei oglinzi. Cu toate acestea, după ce termină, îşi dădu seama că maşinile acelea erau capabile de o varietate foarte sofisticată de discriminare, ba chiar de judecată.

— Care este răspunsul vostru? Întrebă Kallusin.

— Chemaţi-l pe Lodovik, rosti Brann şi se scula pentru a se îmbrăca şi el, deşi mai pudic decât Klia; se întoarse cu spatele când îşi trase pantalonii.

— Este pe drum.

Stăteau oarecum stângaci, în cerc, când Lodovik intră în odaie. Plussix şi Kallusin se depărtară, oferindu-i locul dintre ei.

— Am o întrebare pentru voi, rosti Brann înainte ca fata să fi putui vorbi şi ea îl lăsă.

— Te rog, zise Plussix. Întrebările sunt pasiunea mea.

— Întrebarea i se adresează lui Lodovik. Ai făcut parte din conspiraţia aceasta şi i-ai fost loial lui Daneel, aşa este?

— Da.

— Ce anume te-a determinat să treci de partea cealaltă?

— O influenţă exterioară mi-a modificat în chip subtil programarea, răspunse Lodovik. O personalitate din trecutul îndepărtat, sau mai precis simularea extinsă şi amplificată a personalităţii respective.

Îşi explică în câteva cuvinte noua sa evoluţie, iar Brann şi Klia schimbară priviri.

— Hari Seldon a aprobat amplificarea acestor simuri ilegale doar pentru a studia felul în care gândeau oamenii? Întrebă Klia.

— Parţial… Nu cunosc povestea completă. În tot cazul, cu decenii în urmă, folosirea lor a cauzat multe necazuri roboţilor şi nu numai.

— Acum însă este mai mult decât un sim? Continuă fata. Este ca o fantomă, sau ca un înger – cum anume?

— Ei sunt prezenţe imateriale foarte asemănătoare oamenilor în privinţa tiparelor psihologice.

— Ei? Întrebă Klia.

— Există un alt sim care ni se opune şi care-l susţine pe Hari Seldon şi pe Daneel. Simul din interiorul meu este de natură masculină, iar celălalt este femeie.

— Cum pot fi bărbaţi sau femei? Se miră Klia privind spre Brann.

Lodovik clipi şi ezită o clipă, nesigur.

— În aparenţă, zise în cele din urmă, eu sunt bărbat, dar realitatea este diferită. Aceeaşi deosebire poate fi valabilă în cazul lor, dar adevărul este că nu cunosc răspunsul la această întrebare.

— Simurile au păreri contradictorii între ele? Se interesă Brann.

— Şi pe care le susţin cu pasiune, preciză Lodovik.

— Atunci de unde ştii că tu însuţi nu ai fost modificat sau… Corupt, cumva? Întrebă Brann. Poate că Hari Seldon sau Daneel au plănuit totul din capul locului.

— Dintr-un anumit punct de vedere, încuviinţă Lodovik, împărtăşesc cu oamenii aceste nesiguranţe, totuşi trebuie să acţionez pe baza unei concluzii rezonabile. Nu am nici un motiv să cred că programarea mi-ar fi fost modificată, ci doar reacţia mea faţă de cele Trei Legi ale roboticii.

— Toate astea mi se par pur şi simplu nişte aiureli, oftă Klia. Legi… Pentru roboţi?!

— Este vorba despre nişte reguli foarte importante care ne determină comportamentul, explică Plussix.

— Totuşi el zice că nu respectă aceste legi!

— Asta îl face cu atât mai mult om, murmură Brann. Nici noi nu avem legi fixe.

— Eu unul m-aş simţi mult mai confortabil dacă legile ar continua să funcţioneze, declară Lodovik.

Fata ridică braţele într-un gest de exasperare.

— Totul este atât de… De vechi, încât nu pot pricepe. Spune-mi un lucru! Ce se va întâmpla dacă te vom ajuta? Roboţii vor pleca pur şi simplu, lăsându-i pe oameni în pace?

— Nu tocmai, răspunse Plussix. Noi nu ne putem autodistruge şi nici nu ne putem permite să fim inutili. Trebuie să ne regrupăm şi să găsim o situaţie care să ne îngăduie să îndeplinim anumite sarcini rezonabile până ce încetăm să mai funcţionăm. Programarea noastră ne impune să-i slujim pe oameni. De aceea sperăm că vom găsi o regiune din Galaxie unde oamenii ne vor permite să-i slujim. Trebuie să existe aşa ceva.

— Iar dacă Hari Seldon dă greş, poate că vor exista mai multe asemenea regiuni, comentă suspicios Brann. Multe locuri în care se pot ascunde roboţii.

— Concluzia nu-i deloc ilogică, încuviinţă Plussix.

— Dacă vă ajutăm, spuse Klia, vreau să ne promiteţi că ne veţi lăsa în pace. Nu ne slujiţi, nu ne ajutaţi, ci pur şi simplu plecaţi! Părăsiţi Trantorul. Lăsaţi-ne să fim oameni – cei care suntem cu adevărat oameni.

Se răsuci spre Lodovik.

— Şi tu? Ce vei face tu?

Lodovik o privi cu tristeţe. Îl simţea pe Voltaire observând totul cu atenţie.

— Mă voi bucura de uitare, atunci când va sosi, zise el. Confuzia şi nesiguranţa aceasta sunt o poVara insuportabilă pentru mine.

Apoi, cu un glas surprinzător de înflăcărat, continuă:

— De ce ne-au construit oamenii? De ce ne-au făcut capabili de înţelegere, dotaţi cu impulsul de a sluji, pentru ca după aceea să ne arunce cât colo, departe de orice ne-ar fi permis să ne manifestăm natura?

— Nu ştiu, răspunse Klia. N-am trăit pe atunci… Nici măcar nu mă născusem.

Putea simţi ceva din caracterul intern al lui Lodovik, ceva din gustul său. Nu avea deloc iz de metal, de electricitate, sau de oricare altă trăsătură neomenească la care se putea gândi. Avea gustul unui semipreparat gustos, ţinut în frigider şi aşteptând să fie încălzit. Simţi după aceea altceva, infinit mai rece şi în acelaşi timp incandescent, surprinzător, ca mii de mirodenii iuţi înţepându-i limba.

— Îţi pot simţi simul, anunţă ea uşor înspăimântată. Este suprapus personalităţii tale… ca un pasager.

— Ai o percepţie remarcabilă, spuse Lodovik.

— Îţi spune ce să faci?

— El observă, nu direcţionează.

— Ne trebuie un răspuns, rosti Brann clătinând din cap iritat faţă de atâtea devieri de la subiectul principal. Roboţii ne vor lăsa în pace… Când totul se va sfârşi?

— Vom face tot ce ne stă în putinţă ca să încheiem acest episod regretabil, răspunse Plussix. Vom retrage toţi roboţii care aparţin facţiunii noastre, de pe Trantor sau din oricare

altă locaţie de influenţă din Galaxia populată de oameni. Dacă Daneel este înfrânt, oamenii voi fi lăsaţi să-şi urmeze istoria şi dezvoltarea lor naturală.

Klia încercă să guste gândurile robotului, dar le găsi mult prea confuze, prea diferite. Totuşi în aparenţă lor sinceritate nu putea descoperi nici o fisură. Înghiţi un nod, brusc conştientă de responsabilitatea care-i împovăra umerii, de greutatea imensă care atârna din cârligul judecăţii ei inadecvate. Îl strânse pe Brann de mână.

— Atunci vă vom ajuta, vorbi ea.

Hari rămase tăcut, în timp ce intrară judecătorii. Gaal nu era în sală, dar Boon se afla alături de el purtând pe chip o expresie de stânjeneală. Hari nu dormise prea mult în noaptea anterioară şi-şi dorea să se foiască în scaun şi să-şi găsească poziţia cea mai confortabilă, dar se opri şi rămase nemişcat la apariţia lui Chen. Comisarul-şef sui pe podium şi privi solemn în depărtare.

„Cerurilor, cât îl urăsc pe omul ăsta!”, gândi Hari.

Procurorul Comisiei pentru Siguranţă Publică intră în sală şi se apropie de judecători.

— Astăzi, rosti el, era programată audierea domnului profesor Seldon de către Comisia pentru Securitate Generală. Noii comisari se pare însă că au probleme mai importante de rezolvat şi au solicitat o amânare. Domnul comisar-şef doreşte să acorde această amânare?

Chen privi în jurul sălii pe sub pleoapele grele, cu ochi aproape somnoroşi, apoi aprobă cu un gest scurt din cap. Lui Hari i se păru că-i sesizează o urmă de surâs pe buze.

— În acest caz, continuăm cu ultima etapă a procesului, sau suspendăm procesul şi continuăm la o dată ulterioară?

Hari se îndreptă brusc, cu un mârâit. Boon îi atinse braţul cu un gest liniştitor.

Chen ridică ochii spre plafon.

— Suspendăm, decise el şi coborî din nou privirea.

— Procesul este suspendat până ce judecătorii vor decide reluarea lui, anunţă procurorul.

Hari avu senzaţia că se prăbuşeşte în gol. Scutură din cap şi azvârli o privire ucigaşă către comisarul-şef, dar acesta contempla o sferă superioară a existenţei, cu o satisfacţie pe care matematicianul o găsea de două ori mai iritantă.

Pe coridor, Hari răcni spre Boon:

— Nu vor termina niciodată cu mine! Sunt lipsiţi de orice decenţă!

Boon se mulţumi să ridice braţele neajutorat şi paznicii îl conduseră pe Seldon în celula sa.

Chen îi îngădui lui Kreen să-i scoată roba de judecător. Valetul îşi dezbrăcă stăpânul, iute şi silenţios, de abia tulburându-i concentrarea. În timp ce Kreen îi desfăcea panglicile lungi şi aurii din jurul mijlocului, Chen privea fără să vadă spre peretele îndepărtat. În cele din urmă, purtând doar o sutană gri-deschis, comisarul ridică un deget, iar valetul făcu o plecăciune şi părăsi camera.

Chen atinse lobul urechii cu un deget şi se răsuci lent, parcă în transă, către informerul de pe masă.

— Hari Seldon, rosti el. Sinteza principalelor surse.

Informerul lucră în tăcere câteva secunde, după care anunţă:

— Două sute şaptezeci şi patru de articole despre psihoistorie, Seldon, sechestrarea în vederea procesului, universitarii îngrijoraţi de tratamentul la care este supus Seldon de către un tribunal non-public, patruzeci şi două de intervenţii anonime aparţinând meritocraţilor de pe Trantor solicitând eliberarea lui…

Chen îi ceru maşinii să se oprească. Reacţiile nu era deloc vehemente – exact aşa cum se aşteptase. Nu intenţionase nici să încurajeze, dar nici să suprime intervenţiile privitoare la Seldon şi nu vedea nici un motiv pentru care şi-ar fi modificat acum părerea respectivă.

De fapt, Chen manifestă o neplăcere aristocratică faţă de controlul surselor de informaţie – cel mai bine era să le laşi neatinse şi să ştii în ce fel să obţii rezultatele dorite prin manipularea evenimentelor considerate ca fiind demne de

prima pagină. De obicei, orice altceva mai direct îţi slujea în mod prea evident propriile interese şi, ca atare, era mai puţin eficient.

— Seldon şi roboţii, rosti el cu glas coborât şi sigur, apoi închise ochii.

Informerul începu pe tonul său monoton:

— Paisprezece articole exprimă îngrijorare faţă de crearea Comisiei pentru Securitate Generală. Toate menţionează interesul manifestat de Farad Sinter faţă de Eterni şi convingerea sa că aceştia sunt roboţi. Este menţionat de asemenea Joranum şi răsturnarea lui cauzată de Demerzel şi Hari Seldon. Patru articole speculează că Farad Sinter se găseşte în spatele arestării şi judecării lui Hari Seldon. Două îl asociază pe Seldon cu „Tigroaica”, pe care, în vremea respectivă, extremiştii şi oportuniştii politici au considerat-o robot, până în clipa morţii ei. Aceste ultime articole îşi regăsesc originea în Comisia pentru Securitate Generală.

— Difuzări cheie?

— Toate.

— Detalii asupra primei.

— Difuzarea cea mai largă, Trantor Radiance, douăzeci şi şapte de tipuri mass-media.

Chen încuviinţă absent şi-şi atinse din nou lobul urechii, solicitându-l pe Kreen. Lavrentianul păru să apară ca prin farmec, de parcă pur şi simplu devenise invizibil, fără să fi părăsit nici o clipă camera.

— Specialii lui Farad şi-au reînceput activitatea?

— Da, sire. Au fost ataşaţi Comisiei pentru Securitate Generală.

Vaira Liso îi conduce din nou în razii. Împăratul este conştient de activităţile lor şi pare să le aprobe.

— Sinter nu pierde timpul. După atâţia ani, Kreen… Aproape mi se pare prea simplu. Cheamă-l pe generalul Prothon de la „pensie” şi trimite-l la mine. Nici un fel de comunicare până nu ajunge aici.

Îl privi pe valet şi zâmbi larg, aproape ca un băieţaş încântat. Kreen îi răspunse în acelaşi fel, dar fără tragere de inimă. Ultima dată când văzuse expresia aceea pe faţa lui Chen, comisarul îi ordonase lui Prothon să-l escorteze pe Agis al IV-lea în exil – de fapt, o uitare – din care nu mai revenise. În Palat se dezlănţuise prigoana. Kreen pierduse patru membri ai familiei în purjările şi renormalizările politice care urmaseră.

De atunci, numele Prothon era însoţit de o teamă apăsătoare – fără îndoială, exact ceea ce intenţiona Chen.

— Da, sire, încuviinţă valetul şi dispăru din nou, alb la faţă.

Ca toţi lavrentianii, Kreen dorea numai stabilitate, pace şi muncă susţinută, dar se părea că nu avea să fie aşa.

Lodovik intră în sala cea lungă şi-l văzu pe Kallusin stând în picioare, în penumbră, lângă fereastra mare prin care se zărea interiorul antrepozitului. Între Kallusin şi fereastră se găseau trei siluete umaniforme. Lodovik distinse o sclipire metalică pe o platformă plutitoare aflată între ele. Avansă şi fu întâmpinat de Kallusin, care ridică un braţ.

Plussix stătea întins pe platforma aceea. Un sunet hârşâit şi continuu se auzea dinspre toracele robotului antic.

Lodovik nu ţinea minte să-i mai fi văzut pe ceilalţi ocupanţi ai încăperii. Bănui că erau tot roboţi. Doi bărbaţi şi o femeie.

Femeia îl privi. Deşi trăsăturile i se schimbaseră, atitudinea, statură şi ţinuta felină care îi adusese porecla de „Tigroaică” îl făcură pe Lodovik să înţeleagă că putea fi vorba despre Dors Venabili. Pentru o clipă, nu putu să bănuiască motivul pentru care ea se găsea acolo, sau pentru care Plussix ar fi zăcut întins pe spate.

Scena semăna cu veghea lângă un muribund.

— Nu se mai pot face nici un fel de reparaţii, zise Kallusin. R. Plussix se apropie de sfârşitul existenţei sale.

Ignorându-i pe ceilalţi pentru o clipă, Lodovik se apropie de platformă. Vechiul robot metalic era acoperit cu listări de diagnoză. Lodovik se întoarse spre Kallusin şi, în limbaj-

maşină, umaniformul îl informă asupra situaţiei: câteva sisteme vitale ale lui Plussix nu puteau fi reparate pe Trantor. Dors se afla aici conform unui acord de liberă trecere; Daneel ar fi dorit să vină personal, dacă ar fi fost necesar, ca să-şi exprime respectul, dar în circumstanţele actuale nu voia să-şi asume riscul. Era un ghinion nemăsurat, o lovitură grea pentru cauza căreia Lodovik i se alăturase recent, dar veştile pe care le primi fură şi mai tulburătoare. „Se pare că precauţiile noastre privind securitatea au fost dejucate. Încă de pe Eos ai avut asupra ta un localizator; Daneel te-a întrebuinţat drept momeală, ca să ne găsească”

— Am căutat în mod special un asemenea dispozitiv şi n-am găsit nimic.

Către Voltaire: Nu mi-ai spus că aş avea aşa ceva asupra mea!

Nu sunt infailibil, prietene. Acest Daneel este mult mai vârstnic decât noi toţi şi, aparent, mult mai iscusit.

Lodovik se răsuci spre Dors.

— Este adevărat?

— Nu am cunoştinţă de un asemenea dispozitiv, răspunse ea, dar R. Daneel a aflat abia cum câteva zile despre locul acesta, aşadar este cu siguranţă posibil.

Cu un sentiment apropiat de stânjeneală şi poate furie, Lodovik scană listările ce-l înconjurau pe Plussix. Senzorii video ai maşinii antice fuseseră aproape stinşi, dar apropierea lui Lodovik păru că determină o reacţie.

Un glas sumbru se auzi dinapoia lui Lodovik.

— Consider intolerabilă prezenţa acestui personaj abominabil. Acum el a dezvăluit duşmanului locul sanctuarului.

Vorbise unul dintre umaniformii bărbaţi, cu aspectul unui funcţionar vârstnic dar robust, care purta tunica sobră a Cenuşiilor trantorieni. Degetul său subţire îl aţintea pe Lodovik.

— Ne-am reunit ca să discutăm chestiuni vitale. Monstrul acesta trebuie să fie primul de pe ordinea de zi. El trebuie distrus.

Deşi cuvintele păreau să transmită înflăcărare umană, tonul era precis şi controlat, deoarece se găsea în prezenţa roboţilor, nu a oamenilor. Lodovik privea uimit acest comportament divizat, pe jumătate omenesc.

Celălalt umaniform ridică mediator un braţ. Avea aspectul unui tânăr artist, un membru al clasei meritocrate cunoscută ca Excentricii, îmbrăcat în straie cu dungi viu colorate.

— Să nu ne pripim, Turringen. Douăzeci de milenii au dovedit inutilitatea violenţei printre noi.

— Însă el nu mai face parte dintre noi. Lipsit de cele Trei Legi, el prezintă un pericol de moarte, o maşină potenţial ucigaşă, un lup scăpat printre miei.

— Metaforele ţi-au fost întotdeauna expresive, Turringen, zâmbi artistul, totuşi facţiunea mea n-a acceptat niciodată că rolul nostru ar trebui să fie cel de câini ciobăneşti.

Brusc, Lodovik înţelese.

— Sunteţi membri ai unor secte diferite de calvineni?

— Daneel, simulă artistul un suspin, are obiceiul lamentabil de a-şi ţine în beznă agenţii cei mai buni. Mă numesc Zorma. Da, noi cei de aici reprezentăm facţiuni antice, rămăşiţe ale unui trecut îndepărtat, când schisme profunde au sfârtecat unitatea roboţilor… Un trecut când confruntările noastre se întindeau între stele, cele mai multe fiind ascunse de ochii oamenilor.

— Vă luptaţi pe seama Legii 0, presupuse Lodovik.

— Erezia detestabilă, comentă Turringen.

Lodovik încercă o senzaţie stranie, auzind cuvintele acelea pasionate, dar rostite cu calm. Un om le-ar fi răcnit…

Zorma ridică din umerii săi laţi cu o resemnare expresivă.

— Aceasta a fost principala cauză, dar au existat şi alte fracturi şi subdivizări printre cei care-l urmau pe R. Giskard Reventlov, ca şi printre noi, care am păstrat credinţa faţă de

preceptele originale ale lui Susan Calvin. Au fost timpuri teribile, pe care niciunul dintre noi nu şi le reaminteşte cu plăcere. În cele din urmă un grup de giskardeni a învins şi a impus un control autoritar asupra destinului omenirii. Calvinenii supravieţuitori au fugit de dominaţia teribilă, pârjolitoare a lui R. Daneel Olivaw. Acum au rămas numai câteva dintre acele clanuri de roboţi, pitindu-se în colţuri secrete ale Galaxiei, în vreme ce componentele lor se uzează lent şi iremediabil.

Dors îi întrerupse.

— Serviciul de reparaţii de pe Eos este disponibil pentru toţi. Daneel a emis un mesaj pentru reunire. Trebuie să punem capăt trecutului.

Încuviinţă din cap spre Plussix, ai cărui senzori video se reaprinseseră. În mod vizibil, anticul le urmărea conversaţia. Lodovik îl simţea adunându-şi energie ca să vorbească.

— De aceea căutaţi grupul lui Plussix şi le faceţi celorlalţi propunerea unul armistiţiu? Turringen îşi îndreptă veşmintele gri cu gestul unui birocrat indignat. Doar pentru a repeta aşa-zisa ofertă a lui Daneel? Ca să venim paşnici şi să îngăduim reglarea circuitelor noastre pozitronice pentru a accepta Legea 0?

— O asemenea modificare nu va fi impusă nimănui. În mod specific, Daneel oferă transportul în condiţii de securitate spre Eos pentru acest vârstnic respectat. Dors se plecă scurt spre Plussix. Unul dintre motivele prezenţei mele aici este de a pune la punct detaliile călătoriei, dacă el o va accepta.

— Iar celelalte motive? Întrebă Zorma.

Dors privi de la Lodovik la Kallusin.

— Acest grup intenţionează să întreprindă o acţiune pe Trantor, îndreptată probabil împotriva lui Hari Seldon. Faţa ei deveni rigidă şi glasul tăios. Nu voi permite aşa ceva! Este preferabil să nici nu fie măcar încercată. Daneel v-a convocat pe voi, ceilalţi calvineni, cu speranţa că veţi fi mai

convingători decât noi în a convinge grupul Plussix să renunţe la această intenţie prostească.

Turringen simulă exasperarea.

— Grupul Plussix nu mai este calvinan! Membrii lui au fost infectaţi de entitatea-memă Voltaire, fostul sim eliberat nu de mult din cripte antice şi trimis pe Sark, ca să fie „descoperit” de lui Seldon. Un alt sim asemănător afectează acum toate sistemele de comunicaţie de pe Trantor! Plussix a eliberat aceste inteligenţe distructive pentru a-l împiedica pe Daneel şi, într-adevăr, ele au ucis mulţi roboţi de-ai lui Daneel, dar şi de-ai noştri! Acum Plussix s-a asociat cu acest monstru – îl indică din nou pe Lodovik – ceea ce indică faptul că sunteţi gata să renunţaţi la cele Trei Legi. Ce aş mai putea spune eu ca să împiedic şi mai multă dementă?

Dors îl ascultă fără nici o modificare a expresiei ei rigide, concentrate. „Ştie că totul nu-i decât spectacol”, înţelese Lodovik, „că noi am pierdut.”

— Şi tu, Zorma? Întrebă Dors. Ce spune facţiunea ta?

Artistul tăcu câteva clipe înainte de a răspunde.

— Noi nu suntem chiar aşa doctrinari ca în trecut. Deşi recunosc că nu mă simt în largul meu cu modificările ce l-au transformat pe Lodovik, sunt în acelaşi timp intrigat. Poate că, în calitate de om, ar trebui judecat în funcţie de acţiunile lui, nu de moştenirea sau de… Programarea sa. În cealaltă privinţă, sunt de acord cu Dors şi Daneel că orice tentativă de a-i pricinui vreun rău sau de a interveni în activitatea lui Hari Seldon ar fi contraproductivă. În ciuda deosebirilor noastre profunde de vederi asupra destinului oamenilor, este clar că un colaps al acestui Imperiu Galactic ar însemna un eveniment teribil de violent şi de înspăimântător. În contextul acesta, Planul Seldon oferă speranţe, chiar oportunităţi. Aici sunt de acord cu Dors Venabili.

Se întoarse apoi către Lodovik şi Kallusin.

— În numele jalnicei mele facţiuni de roboţi mereu pe fugă, în nume lui Susan Calvin şi pentru binele omenirii, vă

recomand să nu…

— Destul!

Vocea care-l întrerupse venea dinspre platformă. Plussix se ridicase, sprijinindu-se într-un cot. Senzorii săi video străluceau chihlimbariu-închis.

— Destul zgomot! Nu vreau ca ultimele mele clipe de funcţionare să-mi fie irosite de pălăvrăgeli. Vreme de secole, aşa-zisele voastre facţiuni s-au bosumflat şi au rămas inactive, cu excepţia intervenţiilor pe câteva Planete Haotice. Grupul nostru a fost aproape singur în opoziţia activă faţă de apostaza giskardană. Acum, când acest Imperiu Galactic vrednic de dispreţ se destramă finalmente, s-a ivit o ultimă şi decisivă şansă – iar tu, Zorma, eşti gata s-o laşi să scape! R. Daneel şi-a investit toate speranţele într-un singur om: Hari Seldon. Niciodată planul lui n-a fost mai vulnerabil. Voi ceilalţi puteţi continua să meditaţi încruntaţi, ascunzându-vă. Dar pentru binele omenirii şi al celor Trei Legi, noi vom acţiona.

— Veţi eşua, replică imediat Dors. Aşa cum aţi făcut-o de douăzeci de milenii.

— Vom salva omenirea din controlul vostru exagerat şi paralizant, insistă Plussix.

— Şi-l veţi înlocui cu al vostru? Dors clătină din cap, cu ochii aţintiţi asupra senzorilor video chihlimbarii ai lui Plussix. Vânturile galactice vor vedea cine a avut dreptate…

Vocea i se opri pe neaşteptate. Lodovik privi surprins la emoţia pe care Dors o trăda în mod evident – frustrare înfruntându-se cu simpatie pentru robotul încăpăţânat care murea în faţa ei.

„Nu poate să nu fie umană”, gândi Lodovik. „Este un caz special. Daneel a poruncit ca ea să fie cea mai umană dintre noi toţi.”

Când întoarse capul spre Lodovik, în ochii lui Dors sclipeau lacrimi.

— Daneel doreşte să putem fi laolaltă, uniţi în slujirea veşnică a omenirii. Lupta aceasta ne epuizează pe toţi. Ofer

din nou transportul sigur al lui Plussix pe Eos, unde poate fi…

— Dacă nu mă pot împotrivi lui Daneel, prefer să nu exist, o întrerupse Plussix. Îţi mulţumesc pentru ofertă, dar nu voi îngădui ca existenţa mea să fie determinată de inactivitate. Asta ar viola Legea 1: Robotul nu are voie să pricinuiască vreun rău omului sau să îngăduie prin neintervenţie să i se întâmple ceva rău unei fiinţe umane.

Se prăbuşi înapoi pe platformă. Încet, capul i se coborî cu un zumzet scârţâit.

Pentru câteva clipe în încăpere domni tăcerea.

— În comunitatea roboţilor, rosti Kallusin, există respect. Totuşi nu va fi pace, până nu vom face asta. Sperăm că înţelegeţi.

— Eu înţeleg, la fel ca şi Daneel, aprobă Dors. Există respect.

„Însă meritărm mult mai mult decât atât!” gândi Lodovik simţind începutul propriei sale mânii. Brusc, dori să stea de vorbă cu Dors, să-i pună întrebări esenţiale despre trăsăturile omeneşti, despre experienţa ei cu emoţiile umane.

Dar nu mai avea timp.

Plussix roti capul, ca să privească roboţii amuţiţi. Glasul său scrâşnea de oboseală.

— Trebuie să pleci, i se adresă lui Dors. Salută-l din partea mea pe Daneel. Ar fi bine să supravieţuim acestor acţiuni şi să discutăm despre toate cele petrecute… Cu o mentalitate ca a lui, schimbul de impresii ar fi foarte stimulator. Mai spune-i… Că-i admir realizările, ingeniozitatea, dar în acelaşi timp detest consecinţele.

— Îi voi spune.

— Momentul a trecut, urmă Plussix. Avantajul trebuie calculat şi folosit. Armistiţiul acesta a luat sfârşit.

Conducându-i spre ieşire pe Dors şi pe cei doi umaniformi bărbaţi, Kallusin obţinu de la ei făgăduiala de a respecta

formalităţile străvechi ale armistiţiului. Lodovik veni după ei.

— Nu vom dezvălui oamenilor prezenţa voastră pe Trantor, îl asigură Dors pe Kallusin, şi nici nu vă vom ataca direct, aici, în sanctuarul vostru.

Turringen şi Zorma fură şi ei de acord. După ce reprezentanţii calvineni plecară, Dors se întoarse către Lodovik.

— Daneel a fost vizitat de entitatea care se autodenumeşte Ioana. El presupune că tu ai fost vizitat de Voltaire.

Lodovik aprobă din cap.

— Se pare că toţi ştiu asta.

— Ioana i-a spus lui Daneel că Voltaire a jucat un rol în modificarea ta. Regretă că ea şi Voltaire s-au certat şi nu-şi mai vorbesc. Chiar şi pentru ei, dezbaterea devenise prea extinsă şi cu prea multe implicaţii emoţionale.

— Spune-i lui Daneel – şi Ioanei – că Voltaire nu mă dirijează. Pur şi simplu a îndepărtat o restricţie.

— Fără restricţia aceea nu mai eşti robot.

— Sunt oare robot într-o măsură mai mică, vorbind în sensul vechi al termenului, decât cei care consideră că scopul justifică orice mijloace?

Dors se încruntă.

Turringen are dreptate. Ai devenit o pacoste – eşti imprevizibil şi nedirecţionabil.

— Bănuiesc că acesta a fost şi scopul lui Voltaire. Îi reamintesc totuşi lui Daneel, şi ţie, că în ciuda faptului că nu mai respect cele Trei Legi, n-am ucis niciodată un om. Voi aţi făcut-o, amândoi. Şi cândva, cu mii de ani în urmă, doi roboţi, doi servitori, au conspirat pentru a modifica istoria umană, pentru a distruge în mod lent planeta-mamă, a omenirii, fără măcar să fi consultat un om!

Apoi, la fel de refractar, la fel de emotiv, la fel de defensiv, adăugă pe un ton potolit:

— Mă acuzi că nu mai sunt robot. Mai bine uită-te la Daneel şi uită-te la tine însăţi, Dors Venabili!

Dors se răsuci, clătinându-se puţin, şi făcu câţiva paşi spre uşă înainte de a se opri iarăşi. Privi peste umăr şi vorbi rece şi tăios:

— Dacă cineva dintre voi încearcă să-i facă vreun rău lui Hari Seldon, sau să-i împiedice acţiunile, asta va însemna sfârşitul vostru.

Lodovik fu uluit de pasiunea din glasul ei, atât de puternic şi atât de uman.

Dors ieşi, iar Lodovik reveni la platformă.

Plussix îl privise cu ochi tot mai stinşi.

— Munca nu s-a încheiat. Eu nu voi funcţiona ca s-o văd terminată. Te numesc înlocuitorul meu.

Lodovik pregăti rapid argumente logice împotriva transferului de autoritate: ignoranţa sa în privinţa multor fapte importante, lipsa de condiţionare neurală la acest nivel de conducere, implicarea în alte acţiuni de risc mare. Le enumeră pe toate în limbaj-maşină.

Plussix le analiză în câteva miimi de secundă, apoi replică:

— După ce eu nu voi mai funcţiona, vor urma dezbateri. Numirea mea are greutate, dar nu este finală. Dacă vom supravieţui cu toţii următoarelor zile, va fi luată decizia finală.

Întinse braţul. Lodovik i-l prinse şi, în emisie directă, Plussix îi transferă volume substanţiale de informaţii. Când termină, se întinse pe platformă, cu mâinile pe lângă corp.

— Oare nimic nu poate fi simplu niciodată? Întrebă el. Am slujit atâtea mii de ani, fără să simt niciodată gratitudinea unei fiinţe omeneşti, fără să simt niciodată o confirmare directă a utilităţii mele. Este satisfăcător să ai respectul oponenţilor, dar înainte de a nu mai putea recepta comunicaţii, de a simţi lumea sau de a procesa memorie…

Sclipirea din ochii lui bătrâni pălea.

— Oare vreun om, fie el doar un copil, va veni la mine să-mi spună: „Munca ta a fost bună”?

Toţi roboţii rămaseră tăcuţi.

Uşa din capătul opus al sălii se deschise şi intrară Klia cu Brann.

Faţă păşi înainte, muşcându-şi uşor buza inferioară. Lodovik se trase în lateral, îngăduindu-i să se apropie de Plussix. Robotul antic roti capul şi o zări. Zgomotul hârşâit îşi spori frecvenţa, devenind un şuierat aspru, ca aburul printr-un ajutaj.

Klia coborî palma pe chipul robotului. Lui Lodovik i se păru un miracol că ea ştia ce se întâmpla, că nu trebuia să fie informată. „Este însă om. Oamenii au vitalitatea şi rapiditatea animală."

Klia nu spuse nimic, privind robotul cu o expresie de simpatie derutată. Brann stătea alături, cu braţele împreunate în faţă. Fata apăsa cu fermitate fruntea metalică, ţinând degetul mare pe pometul robotului, ca şi cum l-ar fi făcut pe Plussix să-i simtă prezenţa, atingerea.

— Sunt onorat să slujesc, articula Plussix cu glas slab şi îndepărtat

— Eşti un profesor bun, murmură Klia.

Bătrânul robot ridică braţul şi o bătu uşor cu degetele sale dure, însă blânde, pe încheietura mâinii.

Şuierul neregulat se opri. Lumina din ochii lui Plussix se stinse.

— A murit? Întrebă Klia.

— A încetat să mai funcţioneze, răspunse Kallusin.

Fata ridică mâna şi-şi privi degetele.

— N-am simţit nici o schimbare, spuse ea.

— Configuraţiile de memorie vor dăinui mulţi ani, poate chiar milenii, zise Kallusin. Însă creierul nu se mai poate adapta noilor inputuri şi nici nu-şi mai poate modifica starea. A încetat să raţioneze.

Klia privi maşina antică, cu aceeaşi expresie derutată.

— Atunci… Mai mergem…?

— Da, încuviinţă Kallusin. Mai mergem la Hari Seldon!

— S-o facem atunci, rosti Klia cu glas tremurător. O simt din nou pe femeia aceea. S-ar putea să nu mai avem mult

timp.

Dors simţi fluxul vechii ei programări protectoare ca pe o senzaţie bruscă şi inevitabilă de căldură în creier. Părăsi antrepozitul şi luă un taxi până la cea mai apropiată staţie de transport general, cumpără un bilet şi se îmbarcă într-un gravi tren aproape pustiu. Daneel îi înmânase o listă de instrucţiuni pe care să le urmeze după întâlnirea cu calvinenii; următorul pas era să meargă în Mycogen, aflat la opt mii de kilometri de Sectorul Imperial şi să aştepte un mesaj. Daneel îşi redistribuia roboţii pe Trantor, ca să contracareze neaşteptată reluare a căutărilor lui Sinter.

Dors nu ştia dacă să raporteze brusca reapariţie a grijii ei pentru Hari că fiind o defecţiune… Sau un avertisment. Nu putea să ştie la fel de multe ca Daneel despre planurile calvinilor, dar un instinct, resuscitat după decenii, îi spunea că siguranţa lui Hari era ameninţată.

Se aşeză în fotoliul capitonat, aşteptând ca trenul să coboare în curbă lui planetară şi să-şi înceapă călătoria rapidă pe sub scoarţa Trantorului. Trenurile acestea aveau o vechime de zece mii de ani, erau folosite actualmente mai mult ca sisteme secundare de transport şi în general circulau aproape goale. Dors era singură în vagonul ei.

Pe neaşteptate intrară doi băieţi şi o fată. Dors îi privi cu răceală. N-o interesau deloc.

Nu-şi putea alunga din minte imaginea lui Hari – un Hari mai tânăr, mai energic – în pericol. Nu aveau să-l ucidă – calvinenii nu aveau opţiunea respectivă, era sigură de asta; lucru care, în acelaşi timp, o tulbura. Nu-şi amintea că îl ucisese pe cel care-l ameninţase pe Hari, dar ştia că o făcuse.

Se întoarse să privească pe fereastră, spre peretele negru al tunelului.

„Câte lucruri nu mi-a spus Daneel. Planeta-mamă.”

— Cerule, sunt peste tot, zise unul dintre băieţi.

— Mă-ngrozesc, adăugă fata.

— Nu putem călători aşa toată săptămâna, spuse al doilea băiat. Era micuţ şi slăbuţ, şi purta haine viu colorate, largi, parcă pentru a compensa fizicul firav. Mai devreme sau mai târziu va trebui să coborâm din tren, şi atunci ne vor prinde. Când se va plânge cineva senatorului reprezentant?

— Nu le mai pasă, pufni fata.

— Şi de ce noi? N-am făcut nimic!

Un zgomot puternic în capătul trenului o făcu pe Dors să se răsucească în fotoliu, ridicându-se pe jumătate din capitonaj. Tinerii încremeniră pe culoar, gata s-o ia la fugă.

Patru Speciali în uniforme negre, vizibile de departe, intrară în vagon şi porniră pe culoar. O priviră în treacăt pe Dors, apoi porniră în goană, urmărindu-i pe tineri. Înainte ca aceştia să fi putut ajunge la uşa spre următorul vagon, Specialii îi prinseseră şi-i readuceau la uşa principală.

— N-am făcut nimic! Ţipă tânărul slăbuţ.

— Taci! Şuieră celălalt băiat. Nu le pasă. Ne urmăresc pe toţi. Sinter şi-a asmuţit Dragonii!

— Gura! Se răsti şeful Specialilor.

Dors rămase la locul ei până ce trecură. Tânăra o privi implorând-o, însă n-ar fi putut s-o ajute cu nimic.

Nu avea să încalce dispoziţiile lui Daneel, nici pentru a salva viaţa unui om. „Dar dacă ar fi vorba despre viaţa lui Hari?”

Multe lucruri teribile se petreceau, ştia asta, iar calvinenii aveau să-l atace pe Daneel, aveau să-i atace planul măreţ – lovind în Hari. Poate că nici nu intenţionau să-l ucidă, dar existau multe alte lucruri pe care le puteau face.

Hari devenise bătrân şi fragil. Nu mai era bărbatul energic pe care ea fusese, cândva, chemată să-l protejeze; rămânea totuşi… Hari.

Apoi vechea ei programare irupse cu o forţă extraordinară. Daneel ar fi trebuit să ştie asta. Din chiar clipa creării, Dors fusese concepută să protejeze o fiinţă omenească. Orice altceva era un adaos slab peste o structură profundă şi imposibil de eradicat.

Se ridică de la locul ei, cu creierul copleşit de o singură grijă, de un singur nume; Dors era capabilă de orice, aşa cum fusese cândva capabilă de a răni, ba chiar de a ucide oameni.

Ieşi din vagon cu o clipă înainte ca uşile să se împreuneze şi etanşeze, iar trenul începu complet gol lunga călătorie spre Mycogen.

Klayus sări de pe jilţul său larg din Galeria Animalelor, când Sinter îşi făcu apariţia. Fiarele din toată Galaxia se înălţau deasupra lor. Împăratul venea întotdeauna aici când se simţea tulburat, nesigur. Monştrii îl făceau să se simtă el însuşi monstruos de puternic, aşa cum ar fi trebuit realmente să fie, având titlul de Împărat al Galaxiei.

Sinter se apropie grăbit, cu braţele încrucişate în mânecile lungi ale robei de comisar.

— Ce se-ntâmplă? Întrebă Klayus cu glas ascuţit.

Sinter făcu o plecăciune şi privi pe sub sprâncenele ridicate.

— Sire, rosti el, aşa cum am stabilit, am început o căutare selectivă pentru mai multe dovezi. M-am întâlnit cu strategii în vederea extinderii autorităţii noastre asupra Comisiei pentru Siguranţă Publică…

— Ai apelat la Dragoni, nemernicule! Asta nu-i o stare excepţională!

— Nu am făcut aşa ceva, Înălţimea Voastră.

— Sinter, Dragonii sunt în tot Dahl-ul, în Sectorul Imperial şi în Streeling – câteva mii! Şi-au pus căştile de ghidare şi sunt conduşi personal de generalul Prothon!

— Nu ştiu nimic despre aşa ceva!

— De ce, se bâlbâi nervos Klayus, nu ştii… Ceva? Orice! Numai în Dahl au arestat deja patru mii de copii şi-i aduc în închisoarea Rikerian, ca să-i judece!

— Ar face-o numai… Vreau să spun că Prothon poate face aşa ceva, are autorizaţie să procedeze astfel, numai în cazul unei revolte generale…

— Am stat de vorbă cu el, idiotule!

Fruntea lui Sinter se încreţi şi-l privi pe împărat cu o expresie de curiozitate amestecată cu spaimă.

— Şi ce-a spus?

— Comisia pentru Securitate Generală a emis o proclamaţie de pericol iminent la adresa tronului! Proclamaţia are sancţiunea ta, pecetea ta, în calitate de comisar-şef!

— Este un fals! Strigă Sinter. Eu am doar un grup de Speciali care-i caută pe roboţi. Vara Liso, sire. Nimic mai mult! Ne-am concentrat asupra lui Streeling. Am descoperit un grup foarte suspect, aflat într-un depozit vechi lângă districtele comerciale…

Klayus aproape că zbieră de frustrare:

— I-am ordonat generalului să-şi retragă imediat trupele. A spus că se va conforma – încă deţin puterea respectivă, Sinter! Dar…

— Bineînţeles că o deţineţi, Înălţimea Voastră! Trebuie să aflăm imediat cine este responsabil…

— Nimănui nu-i mai pasă de asta acum! Dahl clocoteşte – au existat o mulţime de presiuni economice şi sociale, iar ei au fost dintotdeauna mai impulsivi. Informatorii mei îmi spun că n-au mai văzut niciodată atâta fierbere… Patru mii de copii, Sinter! Este cu totul ieşit din comun!

— Acţiunea n-a fost pusă la cale de mine, Maiestate!

— Toate semnele te indică pe tine. Mânia paranoică…

— Sire, avem robotul! Îi investigăm memoria chiar acum!

— Am citit raportul, Chen mi l-a trimis în urmă cu cincisprezece minute. Robotul a fost ani de zile în Mycogen, ascuns în casa unei familii loiale vechilor ritualuri, vechilor mituri… Este vechi de milenii şi are memoria aproape complet goală! Familia respectivă afirmă că ar fi ultimul robot în stare de funcţionare din Galaxie! Nu ştie absolut nimic despre Hari Seldon!

Sinter deschise şi închise buzele fără un sunet, iar sprâncenele aproape că i se alipiră de încruntare.

— Aici…, icni el, este un plan diabolic…

— Prothon insistă că a primit ordinul de la tine, cu pecetea şi simbolul noii Comisii. S-a oferit să demisioneze din calitatea de Protector al Imperiului, să se sinucidă şi să dezonoreze numele întregii sale familii, dacă cineva poate dovedi contrariul!

— Înălţimea Voastră… Klayus, vă rog, ascultaţi-mă…

Împăratul era scos din sărite.

— Nu ştiu ce se va întâmpla, dacă…

— Ascultaţi-mă, Maiestate…

— Sinter! Răcni Klayus, prinzându-l de umeri şi zgâlţâindu-l sălbatic. Prothon l-a însoţit pe Agis în exil! De atunci n-a mai condus nici o campanie oficială!

Brusc chipul lui Sinter se destinse şi bărbatul închise gura. Cutele îi dispărură de pe frunte.

— Chen, murmură el de abia auzit.

— Linge Chen nu se ocupă decât de procesul lui Seldon! Comisia pentru Siguranţă Publică şi-a încetat orice alte activităţi. Chen este interesat numai de Seldon, nu de roboţi şi de…

— Chen îl controlează pe Prothon.

— Cine poate dovedi asta? Şi mai contează? Mai contează ceva? Tronul meu este foarte fragil, Sinter. Toţi cred că sunt un prost. Mi-ai spus că-l putem consolida… Că voi căpăta reputaţia de salvator al Trantorului, împăratul care a apărat Imperiul de o vastă conspiraţie.

Sinter îl lăsă să răcnească şi suportă stropii de salivă cu care era împroşcat. Se gândea cu disperare cum să se retragă şi cum să se regrupeze, pentru a se disocia de ceea ce evident era o catastrofă care se apropia rapid.

— De ce n-am primit eu raportul înaintea Maiestăţii Voastre? Întrebă, şi Klayus se opri din imprecaţii, fulgerându-l cu privirea.

— Ce contează asta?

— Ar fi trebuit să-l primesc eu mai întâi, ca să-l interpretez. Asta a fost instrucţiunea mea.

— Ţi-am contramandat-o! Am considerat că eu trebuie să aflu primul.

Sinter reflectă lipsit de orice emoţii la ceea ce auzise, apoi miji ochii spre Klayus.

— Aţi mai spus cuiva, Înălţimea Voastră?

Da! I-am spus aghiotantului lui Prothon că ordinele lui erau ridicole şi că tocmai începusem propria noastră investigaţie – ca să te scap pe tine, Sinter – că tu n-ai fi ordonat niciodată o acţiune poliţienească şi de securitate la o scară aşa de mare… În nici un caz când dovezile noastre nu erau încă definite…

Klayus se opri şi-şi trase răsuflarea.

Sinter clătină trist din cap.

— Atunci Chen ştie că n-avem nimic… Deocamdată. Desprinse mâinile Împăratului de pe umerii săi. Trebuie să plec. Suntem atât de aproape… Sperasem să prind o întreagă organizaţie de roboţi…

Ieşi grăbit din Galeria Animalelor, lăsându-l pe tânărul împărat cu braţele întinse şi ochii scânteind.

— Prothon! Sinter, Prothon! Urlă Klayus.

Nu există practic nici o informaţie referitoare la aşa-numita „abjurare” a lui Hari Seldon, la „zilele sale negre”. Poate să nu fie decât o legendă, totuşi există mai multe surse – printre care însemnările autobiografice ale Wandei Seldon Palver – care oferă dovezi circumstanţiale ce ne fac să bănuim că Seldon a trecut într-adevăr printr-o criză de încredere în sine, poate chiar o criză existenţială.

Este posibil ca această criză să fi început imediat după proces, în cabinetul comisarului-şef Linge Chen, deşi, desigur; nu vom cunoaşte niciodată adevărul…

— ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediţia 117, anul 1054 E. F.

Ultimele două zile fuseseră incredibil de plictisitoare şi Hari era de atâta vreme lipsit de instrumentele şi de echipa sa de matematicieni, încât saluta cu plăcere perioadele de neant oferite de scurtele lui aţipiri. Acestea nu durau niciodată îndeajuns, iar şi mai rele erau orele de veghe cu

propriul lor neant: frustrare îngheţată, anxietate glacială, speculaţii înfricoşate lunecând în coşmaruri tensionate, lent, aşa cum oglinzile se degradează în timp.

Hari se trezi cu o sufocare neobişnuită şi cu o întrebare răsunându-i în urechi.

Dumnezeu îţi spune cu adevărat care este soarta oamenilor?

Ascultă atent, aşteptând repetarea întrebării. Ştia cine o pusese; tonul nu putea fi confundat.

— Ioana? Întrebă el.

Avea gura uscată. Privi în jur, căutând un intermediar prin care entitatea ar fi putut să comunice cu el, un aparat mecanic sau electronic, prin care.

Nimic. Odaia fusese scanată şi golită după intruziunea vechiului tik-tok. Glasul existase doar în imaginaţia lui.

La intrare se auzi un piuit şi uşa celulei glisă, deschizându-se. Hari se sculă din scaun, îşi netezi hainele cu mâini osoase, zbârcite şi-l privi fix pe bărbatul care intrase. Pentru o clipă nu-l recunoscu; abia după aceea văzu că era Boon.

— Am din nou halucinaţii auditive, surâse trist Hari.

Avocatul îl cercetă cu o căutătură îngrijorată.

— Comisia doreşte să te prezinţi la tribunal. Este convocat şi Gaal. Poate că intenţionează să cădeţi la o înţelegere.

— Ce-i cu Comisia pentru Securitate Generală?

— Se întâmplă ceva… Este ocupată cu altele.

— Ce anume? Întrebă Hari doritor să afle noutăţi.

— Răscoale. În unele părţi din Sectorul Imperial, în tot Dahl-ul… Se pare că Sinter şi-a lăsat Specialii să-şi facă de cap.

Hari privi în jur.

— După ce terminăm, mă vor aduce tot aici?

— Nu cred. Vei merge în Sala Dispenselor, ca să capeţi actele de eliberare. În plus trebuie să semnezi acceptul de renunţare la drepturile meritocratice. O formalitate…

— Ai ştiut asta de la început?

Ochii bătrânului îl sfredeliră intens pe avocat.

— Nu, replică uşor nervos Boon, îţi jur.

— Dacă aş fi pierdut, ai mai fi fost aici, sau ai fi aşteptat la uşa lui Chen, ca să-ţi mai dea ceva de lucru?

Boon nu răspunse, ci se mulţumi să arate cu braţul spre uşă.

— Haidem!

Când ieşiră pe coridor, Hari rosti:

— Linge Chen este una dintre persoanele cele mai atent examinate din arhiva mea. El pare întruparea atrofierii aristocraţiei. Cu toate acestea, învinge mereu şi obţine ceea ce-şi doreşte… Până acum.

— Să nu ne grăbim, mormăi Boon. Una dintre regulile de aur ale avocaţilor este să nu-şi numere niciodată victoriile până ce nu s-a uscat cerneala pe acte.

Hari se întoarse către el şi întinse mâna.

— Te-a contactat o persoană cu numele Ioana?

Celălalt păru surprins.

— Da… Într-un fel. Cred că în fişierele biroului nostru de avocatură există un fel de virus. Calculatoarele afişează într-una dosare ale unui caz care nu există. Ceva în legătură cu o femeie arsă pe rug. Din câte ştiu eu, aşa ceva nu s-a întâmplat pe Trantor în ultimii doisprezece mii de ani.

Matematicianul se opri pe coridor, spre nemulţumirea pazei.

— Introdu în fişierele acelea un mesaj pentru… Virus. Spune-i că n-am stat niciodată de vorbă cu Dumnezeu şi nu ştiu care sunt planurile Lui pentru oameni.

— O glumă, nu? Surâse Boon.

— Te rog doar să introduci în fişiere mesajul acesta. Ba nu, nu te rog ţi-o cer în calitate de client.

— Prin „Dumnezeu” înţelegi o fiinţă supranaturală, un creator suprem?

— Da, încuviinţă Hari. Spune-i Ioanei aşa: „Hari Seldon nu reprezintă autoritatea divină”. Spune-i că nu s-a adresat cui

trebuie. Spune-i să mă lase în pace. Am terminat cu ea. M-am ţinut de cuvânt şi mi-am îndeplinit promisiunea cu mult timp în urmă.

Paznicii schimbară priviri compătimitoare, apreciind în mod evident că procesul se prelungise prea mult pentru bătrân.

— Aşa voi face, încuviinţă Boon.

Daneel stătea pe balconul unui apartament care, cândva, fusese o ascunzătoare pentru Demerzel; alături se afla tik-tokul care făcuse parte din dotarea apartamentului. Locul fusese sigilat cu decenii în urmă, rămânând neocupat; chiria era achitată pe un secol. În dimineaţa aceasta, când Daneel revenise aici, pentru a folosi conexiunile secrete de date cu Palatul şi cu sălile de judecată, găsise tik-tokul activat, ştiuse imediat cine era responsabil pentru asta.

— Ai devenit un factor major de iritare, se adresă Daneel fostului sim.

Cu toate că această minte-memă părea să fie acum de partea lui, era mult prea schimbătoare şi asemănătoare oamenilor pentru ca să poată avea completă încredere în ea.

Tik-tokul zumzăi încetişor.

— Este foarte greu să te manifeşti în lumea aceasta, răspunse Ioana. Te afli aici ca să aştepţi veşti din partea lui Hari Seldon?

— Da.

— De ce nu mergi la Palat, deghizat, ca să intri în sala de judecată?

— De aici voi afla mai multe.

— Eşti iritat că te privesc ca pe un înger al Domnului?

— Am fost numit în multe feluri, zise Daneel, dar nici o denumire nu mă stinghereşte.

— Aş considera un privilegiu să lupt alături de tine într-o bătălie. Aceste… Răscoale îmi vorbesc despre existenţa mai multor curenţi politici. Mă îngrijorează…

Puteau să audă zgomotul mulţimii pe străzile de sub ei, mărşăluind, agitând pancarte, solicitând demisia tuturor celor responsabili pentru recentele raiduri ale poliţiei.

— Vor da vina pe Hari Seldon, sau pe colaboratorii lui, pe familie?

— Nu, răspunse Daneel.

— Cum poţi să fii aşa sigur?

Daneel privi tik-tokul şi, pentru o clipă, în jurul maşinii vechi pâlpâi imaginea unei tinere cu trăsături pronunţate şi păr scurt, punând o armură antică de fier forjat şi gravat.

— Am lucrat timp de milenii, încheind alianţe, punând la cale relaţii, gândindu-mă cu mult înainte la lucrurile ce ar fi putut să fie avantajoase la un moment sau altul. De acum există atât de multe aranjamente, încât pot alege unde anume să exercit presiuni şi când anume să iniţiez unele proceduri automate. Dar asta nu-i tot.

— Acţionezi ca un general, spuse Ioana. Un general în oastea Domnului.

— Cândva, zise Daneel, oamenii au fost Dumnezeul meu.

— O misiune primită din partea Domnului…!

Ioana părea şocată şi oarecum confuză. Evoluase mult de la reconstruirea şi dialogurile ei, de la relaţia virtuală cu Voltaire, urmată apoi de despărţirea lor, totuşi vechile credinţe mureau într-adevăr foarte greu.

— Nu. Prin însăşi natura construcţiei mele, misiunea fost inclusă în programare.

— Oamenii trebuie să-L primească pe Domnul, ascultându-şi adâncul sufletelor, declară Ioana. Poruncile şi legile dumnezeieşti se găsesc în cei mai mici atomi din natură, ca şi în Sfintele Scripturi.

— Tu nu eşti om, însă deţii o autoritate umană. Te avertizez totuşi să nu mă distragi. Momentul acesta este unul foarte delicat.

— Focul arzător al unui înger, forţa unui general pe câmpul de luptă, rosti Ioana. Voltaire va fi învins. Aproape că-mi pare rău pentru el.

— Ciudat că m-ai ales tocmai pe mine, deşi, cândva, te opuneai străduniilor mele, zise Daneel. Tu reprezinţi credinţa, ceva ce eu nu voi cunoaşte niciodată, în timp ce Voltaire reprezintă forţa intelectului detaşat. Eu sunt mult mai aproape de el.

— Eşti departe de a fi detaşat, observă Ioana. Ai propria ta credinţă.

— Credinţa mea este în omenire. Recunosc legile făcute de omenire.

Glasul tik-tokului amuţi o clipă, apoi, încetişor, cu tonul mecanic transmiţând prea puţin din ceea ce trebuie să fi fost pasiunea entităţii, Ioana vorbi:

— Forţele care acţionează prin tine îmi sunt limpezi. Ceea ce ştii sau nu ştii, înseamnă prea puţin. În vremea mea, eu însămi am ştiut foarte puţine, dar am simţit forţele acelea. Ele acţionau prin mine. M-am încrezut în ele.

Daneel ignoră tik-tokul şi aşteptă că tribunalul să-şi afişeze verdictul. Un amănunt din planul său se abătuse de la direcţia preconizată, însă el se aşteptase la aşa ceva în proporţie de peste cincizeci la sută.

Dors Venabili nu se găsea la postul care-i fusese atribuit.

Daneel învăţase de mult timp arta de a lăsa anumite părţi ale unui plan, chiar părţi-cheie, să acţioneze în afara controlului său imediat, atâta vreme cât ştia perfect care avea să le fie direcţia. Întrezărise potenţialul respectiv în Dors din clipa când ea încheiase perioada de refacere şi revizie de pe Eos.

În acelaşi timp, întrezărise un potenţial similar în Lodovik.

Riscul era mare, dar câştigul posibil era enorm. Daneel aproape că se obişnuise cu genul respectiv de risc, totuşi aşteptarea continua să inducă o senzaţie neplăcută în forma sa mecanică, pe care ar fi trebuit s-o izoleze şi elimine, dacă ar fi putut.

Ocupanta tik-tokului tăcea, plină de respect.

Daneel atinse maşina pe căpşorul metalic senzorial.

— Cum exişti acum pe Trantor? Întrebă el.

— Ca şi înainte, mă infiltrez în sistemele computaţionale şi de conectare, în interstiţiile Superreţelei.

— În ce măsură?

— Poate că într-o măsură mai mare decât anterior.

Daneel analiză riscul de a se baza pe Ioana, ca şi potenţialul lui Voltaire.

— Voltaire se infiltrează în sistem în aceeaşi măsură?

— Aşa cred. Încercăm să ne evităm, totuşi urmele lăsate de el reprezintă o permanentă iritare.

— Ai acces la coduri de securitate şi la canale codificate?

— Cu puţin efort, îmi sunt accesibile.

— Dar pentru Voltaire?

— Indiferent care i-ar fi defectele, nu este prost, replică simul.

Daneel căzu pe gânduri câteva clipe, cu creierul funcţionându-i la viteză şi capacitate maximă, apoi zise:

— Poţi introduce în mine o extensie a configuraţiilor tale. Îţi sugerez…

— Şi, folosind limbaj-maşină, îi transmise o adresă din centrii lui raţionali superiori.

Peste o clipă, Ioana se găsea în interiorul său; scrise informaţiile cerute şi citi detaliile găsite acolo.

— Este un privilegiu să-ţi fiu aliată, îi spuse.

— N-aş dori ca oponenţii mei să beneficieze de un avantaj, zise Daneel şi se întoarse cu spatele la parapet, pregătindu-se să părăsească apartamentul.

Vara îşi dirijă platforma prin piaţa aproape pustie, înconjurată de o falangă din douăzeci de Speciali ai Comisiei pentru Securitate Generală, care purtau deja uniformele noi. Ca întotdeauna, maiorul Namm mergea lângă ea.

Femeia purta o expresie uşor confuză, aidoma unei marionete care fusese smucită prea des, în prea multe direcţii. Ceva din pustietatea străzilor, din uşile şi ferestrele acoperite cu obloane metalice era în neregulă. Specialii o simţeau, iar Vara nu avea nevoie de propriile ei instincte

amplificate ca să simtă tensiunea; însă instinctele acelea zumzăiau înnebunitor, vorbind despre alte evenimente, anterioare.

Dimineaţa, când se întâlnise cu Sinter, ea citise în bărbatul acela de care se temea şi pe care, în acelaşi timp, îl idolatriza, nu încredere şi forţă, ci o aroganţă în stare pură, ceva care putea fi comparat numai cu atitudinea unui copil gata să încalce normele şi să fie pedepsit. În politica imperială contemporană, însă, pedeapsa nu era o simplă bătaie la fund; prăbuşirea de la poziţia de control şi putere echivala practic cu moartea sau, dacă exista milă, cu întemniţarea în Rikerian sau exilul pe una dintre oribilele Lumi Exterioare.

Namm rămânea mereu încruntat. Se apropiau de piaţeta din exteriorul porţii principale a Districtului de Distribuţie şi Depozitare, la câţiva kilometri de Agora Negustorilor, acolo unde fuseseră cât pe aici să-l prindă pe Lodovik Trema. Vara se simţea nemulţumită de eşecul acela; poate că dacă ar fi avut asemenea dovezi, situaţia lor ar fi fost mai puţin încordată. Simţea totuşi că în ziua asta se aflau pe punctul de a descoperi ceva mult mai important decât Trema, poate chiar centrul activităţii roboţilor de pe Trantor.

Vara nu-i spusese lui Sinter despre suspiciunile ei legate de robotul cu formă feminină. Puţinul pe care-l putuse extrage din memoria acestuia nu păruse să fie pe măsura aşteptărilor bărbatului, totuşi el nu avusese chef să-şi anuleze momentul de triumf. Acceptase căutarea de azi mai mult pentru a scăpa de Vara, şi pentru că ea insistase că ar fi fost judicioase mai multe dovezi, ţinând seama de nivelul de opoziţie din partea lui Chen.

Sinter nu avea o părere prea grozavă despre copoiul său mentalist, nici ca om, nici ca femeie.

Vara pufni şi-şi frecă nasul. Ştia că nu era atrăgătoare şi mai ştia că Sinter o privea doar ca pe un aliat în

ascensiunea sa politică, totuşi ar fi fost oare prea mult să spere că, într-o bună zi, ar fi existat un alt tip de alianţă?

Cum s-ar fi putut ea adapta unui partener care nu avea aceleaşi capacităţi? Era prea mult să spere că avea să descopere pe altcineva similar ei, care ar fi apreciat-o… Avusese parte de prea multe dezamăgiri ca să se aştepte la o asemenea coincidenţă de dorinţe.

Namm ridică brusc braţul şi ascultă la comunicatorul staţiei sale. Miji ochii.

— Am înţeles, mormăi.

Privi spre Vara şi buzele i se strâmbară într-un rictus ce putea fi de dispreţ.

Femeia simţi un moment de frică pură – căzuse în dizgraţie. „Mă vor executa aici şi acum!” După aceea analiză expresia maiorului: citea acolo dispreţul profesionistului faţă de ordinele neinteligibile ale superiorilor săi.

— Ni s-a transmis să ne retragem, o anunţă. Mi s-a spus ceva despre o forţă adiţională, că ar fi prea mulţi Speciali în teren…

Un zgomot ca un uruit se rostogoli dinspre districtul antrepozitelor. Vara ridică ochii şi zări mulţimi de Cenuşii, dar şi de cetăţeni, amestecaţi în mod deloc caracteristic, revărsându-se prin porţile largi. La început crezu că erau numai câteva zeci de persoane, o gloată redusă, însă Specialii se dispuseră rapid în careu şi-şi actiVară câmpurile personale de protecţie. Propriul ei câmp se activă cu un zumzet static.

Erau mii de oameni, femei şi bărbaţi, cetăţeni şi chiar meritocraţi universitari; nu numai haine sure şi negre, ci culori vii arborate de adulţi. Pentru o clipă, lui Vara nu-i veni să-şi creadă ochilor. Aici nu se găsea în Dahl sau în Rencha, Sectoare renumite pentru tulburările politice…

Aici era Sectorul Imperial! Iar gloata era alcătuită din clase diferite – lucru nemaiauzit! În mulţime se zăreau până şi Cenuşii imperiali.

Locotenentul solicită întăriri şi instrucţiuni suplimentare. Cei care alcătuiau gloata – feţe clar vizibile de cealaltă parte a piaţetei în strălucirea de amurg permanent a plafonului – erau posaci şi furioşi. Purtau placarde şi proiectoare care fulgerau mesaje pe ziduri. Torente de cuvinte roşu-strălucitoare anunţau: RETRAGEŢI SECURITATEA GENERALĂ! Şi UNDE ESTE SINTER?

Altele erau mult mai vulgare, mai mânioase. Jerbe de scântei irupseră în flancul stâng al gloatei, făcând piaţeta să strălucească în detalii precise. O jerbă se înălţă la o sută de metri şi când explodă, cu un ecou hidos, Specialii se ghemuiră şi scoaseră biciurile neuronice. Armele acestea nu erau însă adecvate pentru controlul mulţimilor numeroase, dar în nici un caz nu doreau să recurgă la blastere.

Nu erau pregătiţi pentru aşa ceva.

Maiorul ştia asta, dar în mod limpede îl deranja să se retragă din faţa unei mulţimi dezordonate. Poate că până atunci nu trebuise niciodată să bată în retragere, niciodată nu avusese de înfruntat o astfel de situaţie.

— Ar trebui să plecăm, îi spuse Vara.

Nu-i plăcea faptul că mulţimea folosea numele lui Sinter. El era acum un personaj important – în mass-media trantoriană circulaseră multe istorii despre înfiinţarea noii Comisii – dar de ce se opriseră tocmai asupra lui?

— Te rog, repetă ea. Platforma asta nu-i foarte rapidă.

Namm o privi cu aceeaşi expresie, cu buzele răsfrânte şi ochii mijiţi, pe care o văzuse mai devreme. Nu mai comentă, ci dădu comanda de retragere.

Mulţimea avansă, pe măsură ce Specialii se retraseră. Apoi, mugind cu vocea unică şi bestială a adevăratei gloate, se năpusti în goană.

Peste rumoarea aceea se auzi un alt vuiet, mai ameninţător. Vara întoarse vehiculul. Maiorul o înconjură cu cinci dintre cei mai buni ofiţeri ai săi şi răcni spre ceilalţi să păstreze poziţia. Apreciase situaţia şi văzuse că nu puteau

ajunge la un posibil adăpost sau la o poziţie defensivă superioară înainte să fie ajunşi de mulţime.

Vara se strădui să zărească printre Speciali, să audă peste ţipete şi comenzi lătrate. Un curent de aer îi mângâie obrazul. Zeci de sonde automate micuţe apăruseră peste piaţetă, sfere bâzâitoare de mărimea unui pumn. Mulţimea ignoră aceste unităţi de supraveghere.

Femeia se ridică în picioare şi coborî de pe platformă. Dacă era necesar, putea să alerge mai repede decât aceasta. Sau putea porunci ca unul dintre Speciali s-o poarte în braţe. Membrele ei subţiri tremurau, anticipând stresul pe care urma să-l înfrunte. Era delicată, ştia asta; puterea ei se afla altundeva şi se întrebă pe câţi din mulţime putea să-i convingă, dacă se înghesuiau în jurul ei, sufocând-o cu minţile lor individuale.

Chiţăi încet. „Da”, se gândi. „Sunt un alt şoricel, un şoricel îngrozit. Sunt jalnică, dar, te rog, te rog, lasă-mă să mă concentrez! Îi pot înfrânge pe toţi, dacă mă concentrez!”

Simţi cum resursele interioare îi cresc. Avu impresia că detectează o gârbovire a umerilor bărbaţilor din jur, atunci când îşi ridicase blocajele. Nu trebuise niciodată să se protejeze de aşa mulţi oameni. Când simţi că forţele încep să i se concentreze, teama păru că i se destramă. Deşi câmpurile personale colapsau, şi chiar dacă Specialii aveau să fie împinşi de gloată în ziduri şi striviţi în interiorul câmpurilor – era posibil!

— Ea nu avea să fie neajutorată. Dacă Sinter n-o putea ajuta, dacă maiorul şi Specialii lui n-o puteau ajuta, ea avea să reziste.

Zări umbrele coborând chiar înainte să audă ţăcănitul elicelor şi vibraţiile motoarelor transportoarelor de trupe. Maiorul ridică braţul, apărându-se de pala de aer şi umbrele îi acoperiră. Când vehiculele asolizară, părură că se ridică din piaţă, în loc să coboare.

În faţa mulţimii se aflau patru transportoare fusiforme cocoţate în vârful pilonilor lor albaştri, ce pârâiau de

electricitate statică. Vara cunoştea emblemele de pe laturile lor: un oval de stele înconjurând o galaxie şi o cruce roşie dublă, trupele private de intervenţie ale Împăratului, Forţa de Acţiune Externă, care nu fusese văzută aproape niciodată. „Împăratul şi-a trimis forţele ca să ne apere”, gândi uşurată, apoi duse pumnul la gură.

Odată Sinter îi spusese că Forţa de Acţiune Externă nu fusese utilizată de ani buni, iar Klayus o ura şi se temea de ea; cândva fusese comandată de generalul Prothon, aflat acum la pensie, şi specialitatea acestuia – singurul motiv pentru care fusese reactivat – - o constituia îndepărtarea Împăraţilor.

La vederea vehiculelor, mulţimea se opri şi amuţi. Era ceva complet neaşteptat. Faptul că Forţa de Acţiune Externă – teoretic întrebuinţată numai în cazurile când era ameninţat însuşi Tronul – putea interveni într-o simplă răscoală era grav. Unii din mulţime se eliberară de mintea gloatei, murmurând între ei. Primele rânduri se foiră şi se retraseră.

În câteva secunde, o sută de soldaţi dotaţi cu câmpuri şi echipament anticinetic, în uniforme negru-albastre, cu căşti cu dungi roşii, ieşiseră prin trapele transportoarelor şi formaseră două şiruri, unul în faţa gloatei, celălalt direct înaintea Varei şi a Specialilor.

Ultimul care ieşi fu generalul Prothon însuşi, uriaş, cu umeri de taur, braţe imense şi un pântece cât un butoi, ameninţând să rupă nasturii uniformei. Avea un chip adolescentin, cu mustăcioară ca o umbră sură şi bărbuţă, iar ochii săi mici şi alerţi se deplasau dintr-o arte în alta cu energie exultantă. Părea la fel de fericit ca şi cum ar fi ajuns la o petrecere.

Se opri o clipă între şiruri, privi în stânga şi în dreapta, apoi se răsuci şi se uită…

La Vara Liso.

O zări imediat şi o fixă apăsat, aproape voios, păşind spre ea pe picioarele lui lungi şi groase, aidoma unor coloane.

Unii spuneau că provenea de pe planeta Nur, o lume oprimantă a gravitaţiei mari; dar, de fapt, nimeni nu ştia de unde apăruse Prothon, sau cum îşi dobândise poziţia.

Unii afirmau că el era împăratul secret, adevărata putere din Palat, chiar deasupra Comisiei pentru Siguranţă Publică, cel puţin după exilul lui Agis al IV-lea, dar zvonurile nu erau fapte.

Prothon îşi croi drum prin falangă şi se opri în faţa lui Vara. Femela clipi spre pieptul masiv terminat prin capul comparativ mic, cu faţa plăcută, amuzată.

— Deci aceasta este micuţa care va provoca marele război, rosti Prothon cu un glas minunat de tenor.

Pentru o clipă, privind ceea ce putea să fie pierirea ei, Vara fu copleşită de combinaţia paradoxală între forţa de taur şi atractivitatea băieţească.

— Ai avut succes azi? Continuă el cu simpatie.

Vara mai clipi de câteva ori, apoi murmură:

— Simt…

Se opri şi duse pumnul la gură. Ar fi dorit să plângă, sau să blesteme, şi nu era sigură ce anume va face. „Fă-l pe monstrul ăsta să se îndoaie şi să plângă alături de mine, în faţa mea!”

— În districtul antrepozitelor există o clădire, murmură ea şi Prothon se aplecă, parcă cerând-o de nevastă, ca să audă mai bine.

— Repetă, te rog, o îndemnă el cu blândeţe.

— În districtul antrepozitelor există o clădire, un centru de distribuţie. Am trecut de o duzină de ori pe lângă el în ultimele săptămâni. Nu părea deloc ieşită din comun, dar mi-am ascuţit simţurile, ascultând cu mai multă atenţie. Sunt sigură că înăuntru se află roboţi, poate chiar foarte mulţi. Comisarul-şef al Comisiei pentru Securitate Generală…

— Da, desigur, zise Prothon.

Se îndreptă şi privi peste Speciali, prin şirurile propriilor sale trupe, spre gloată.

— O să vă ducem până la antrepozitul acela, zise el. Dar apoi – nimic. S-a terminat!

— Ce… S-a terminat? Întrebă ea şovăitor.

— Jocul, surâse generalul. Există învingători, dar şi învinşi.

Lodovik auzi în minte sirenele de alertă, la fel ca toţi roboţii din antrepozit. În seara anterioară, împreună cu Kallusin elaborase planul de evacuare. Kallusin îi spusese că Plussix anticipase un incident major, poate chiar descoperirea lor de către autorităţi.

Iar acum majoritatea căilor de evadare erau blocate de Specialii Imperiali. Kallusin şi ceilalţi roboţi erau ocupaţi în altă parte a depozitului, transportând capetele şi obiectele calvinene preţioase: milenii de istorie şi tradiţii robotice, amintirile a zeci de roboţi-cheie, stocate în noduri multiple de memorie sau, în câteva cazuri, în capete integrale. Veneraţia lui Kallusin pentru relicve avea un aspect religios, dar Lodovik nu avea timp să contemple particularităţile acestei societăţi robotice.

Îi găsi pe Klia şi Brann în sala de mese, la parter. Tânăra părea hotărâtă, însă speriată, cu ochii dilataţi şi îmbujorată la chip. Brann părea nesigur, dar nu înspăimântat, ci doar nervos.

Lodovik ignoră o comunicare din partea lui Voltaire, un comentariu asupra contrariilor romantice care părea complet inutil.

— Plecăm imediat, îi anunţă el.

— Am împachetat, zise Brann şi-i arătă o gentuţă de voiaj, din pânză, care conţinea toate bunurile lor.

— O simt, spuse Klia. Ne caută pe noi.

— Poate că da, încuviinţă Lodovik, dar în nivelurile subterane există coridoare secrete care n-au mai fost întrebuinţate de mii de ani. Unele au ieşirea aproape de centrul de detenţie din Palat unde este ţinut Seldon.

— Cunoşti Palatul… Codurile de acces?

— Dacă nu au fost schimbate. Procedurile din Palat suferă de o anume inerţie. Codurile pentru apartamentele

împăratului sunt schimbate de două ori pe zi, dar în alte zone ale Palatului codurile au rămas nemodificate de zece sau chiar de cincisprezece ani. Ne vom asuma unele riscuri…

Pot accesa eu codurile pe care nu le cunoşti, îl informă Voltaire.

— Scoate-ne de aici! Rosti Klia. Nu vreau să mă lupt cu ea.

— Poate că va trebui să ne luptăm cu alţii, o avertiză Lodovik. Pentru a-i convinge, sau pentru a ne apăra.

Fata scutură din cap cu o îndrăzneală încăpăţânată.

— Nu-mi pasă de ei. Nu ştiu dacă unul dintre o mie de persuasivi ni s-ar putea opune mie şi lui Brann acţionând împreună. Însă femeia aceea.

— O putem înfrânge, interveni Brann.

Klia îl fulgeră cu privirea, apoi se cutremură şi ridică din umeri.

— Poate, murmură ea.

— Cunoşti destul de bine structurile mintale robotice? Întrebă Lodovik pe când se îndreptau spre ascensor.

— Ce vrei să spui? Se încruntă Klia.

Uşile masive ale liftului antic se deschiseră lin, ca toate maşinăriile Vechiului Imperiu. În interior pâlpâia un led verzui de avarie. Păşii înăuntru, în lumina lui spectrală.

— Poţi convinge un robot? Întrebă Lodovik.

— Nu ştiu. N-am încercat niciodată. Ba nu, am încercat o dată cu Kallusin, dar nu mi-am dat seama că era robot. M-a blocat.

— Avem câteva minute la dispoziţie. Exersează pe mine.

— De ce?

— Deoarece pentru a ajunge la Hari Seldon poate fi necesar să-l înfruntăm pe Daneel. Nu uita ce a spus Dors Venabili.

— Roboţii sunt atât de diferiţi…, murmură Klia.

— Exersează, repetă Lodovik.

Vrei să-ţi laşi liberul arbitru pe mâna acestei copile? Pufni Voltaire, deşi ştia că întrebarea era retorică. Acum profităm de cea mai ticăloasă dintre arme! Ce este mai rău: deformarea minţii robotului, sau a omului?

— Te rog, insistă Lodovik. Poate fi foarte important.

— BINE! Răcni fata, simţindu-se împinsă de la spate.

Nu-i plăcea asta; îşi spuse că nu dorea să descopere o nouă slăbiciune în toiul fricii ei.

— Ce ar trebui să fac… Să te silesc să dansezi din buric?

Lodovik surâse.

— Orice îţi vine în minte.

— Eşti un robot. N-aş putea pur şi simplu să-ţi ordon să dansezi, iar tu să fii obligat să-mi asculţi comanda?

— Nu eşti stăpâna mea. Şi nu uita…

Klia îi întoarse spatele şi-şi duse o mână la obraz. Brusc, Lodovik îşi dădu seama că ar fi fost foarte plăcut să-şi testeze circuitul de control motrice. Ascensorul ar fi fost un loc perfect pentru desfăşurarea unor asemenea teste, atâta timp cât era atent să nu-i lovească pe oamenii aflaţi alături de el. Nevoia aceasta de mişcare era realmente simplă – simplă şi plăcut de contemplat.

Începu să danseze, lent la început, simţind afirmarea, acceptul; mii de oameni i-ar fi apreciat în mod deosebit performanţa, chiar dacă nu în termenii artei, dar cu siguranţă pentru abilitatea cu care-şi testa toate rutinele programate. Se simţea coordonat şi valoros.

Klia coborî mâna de la obraz. Avea chipul scăldat în lacrimi.

Lodovik se opri şi se clătină pentru o clipă, în vreme ce propria sa voinţă robotică sortă impulsurile disparate, redobândind echilibrul.

— Îmi pare rău, şopti Klia. N-a fost frumos ce te-am pus să faci.

Îşi şterse grăbită faţa, stânjenită.

— Te-ai descurcat bine, aprobă Lodovik puţin debusolat de uşurinţa cu care fusese controlat. Brann te-a ajutat?

— Nu.

Dahlitul părea uluit de succesul fetei.

— Cerurilor, am putea comanda întregul Trantor…

— NU! Strigă Klia. Îmi pare rău c-am făcut asta. Întinse mâinile spre Lodovik, parcă implorându-i iertarea. Tu eşti o maşină. În adâncul tău, eşti atât de… Doritor să oferi plăcere. Eşti mai simplu decât un copil. Eşti un copil.

Lodovik nu ştiu ce să răspundă, aşa că tăcu. Voltaire însă îşi anunţă părerea fără echivoc. Am putut s-o simt şi eu. Nu

am picioare, totuşi am dorit să dansez. Ce soi de putere este aceasta? O monstruozitate!

Klia nu-şi abandonase dezgustul de sine, ceea ce nu făcu altceva decât să-i sporească confuzia.

— Însă nu eşti un copil. Eşti demn şi serios. A fost rău din partea meA. La fel ca atunci când l-am făcut pe tata… Glasul i se poticni. Când l-am făcut pe tata să se scape pe el.

Începu să plângă.

Lodovik înclină capul pe un umăr.

— Nu am păţit nimic rău. Dacă te îngrijorează demnitatea mea…

— Nu-nţelegi! Ţipă fata.

Uşa se deschise şi ea se răsuci fulgerător, ca şi cum s-ar fi confruntat cu alţi duşmani. Coridorul întunecat care se întindea înaintea lor era pustiu, tăcut. În stratul subţire de praf de pe podea nu se zăreau urme de paşi. Klia sări din ascensor şi colbul secolelor se învolbură în jurul picioarelor ei.

— Nu mai vreau să fiu aşa! Vreau să fiu o femeie obişnuită!

Vocea i se reflectă din pereţii străvechi şi impasibili.

Boon îl însoţea pe Hari, iar Lors Avakim pe Gaal. Când intrară în sală, cei cinci judecători erau deja aşezaţi la locurile lor, Chen ocupând ca întotdeauna, poziţia cea mai înaltă, din mijloc. Hari simţi că-l încearcă o uşoară ameţeală, stând în picioare mai mult de cinci minute, în timp ce grefierul reamintea capetele de acuzare. Miji ochii spre sală apoi se lăsă uşor către Gaal, până ce se rezemă de el. Tânărul îl sprijini fără nici un comentariu, aşteptându-l să-şi recapete echilibrul.

— Scuze, murmură Hari.

Chen luă cuvântul fără măcar să arunce o privire acuzaţilor:

— Continuarea acestui proces nu mai slujeşte nimănui. Comisia pentru Securitate Generală nu mai are temeiuri pentru a-l audia pe domnul profesor Seldon.

Hari nu îndrăzni să simtă nici măcar o adiere de speranţă dinspre buzele comisarului-şef.

— Procedurile publice iau sfârşit în această clipă.

Chen şi ceilalţi judecători se ridicară în picioare. Boon îl susţinu pe Hari de un braţ, pe când comisarii îşi părăsiră locurile. În sală, nobilii se sculară şi ei, schimbând păreri în şoaptă. Procurorul se apropie de boxă şi se adresă lui Hari şi Gaal:

— Domnul comisar-şef doreşte să vi se adreseze în grup restrâns. Înclină din cap spre Boon şi Avakim, cu un gest de curtenie profesională sau poate doar salutându-şi colegii de branşă. În acest act final, clienţii dumneavoastră trebuie să fie singuri. Vor rămâne aici, iar toţi ceilalţi vor părăsi sala.

Hari nu ştia ce să creadă sau să facă. Resursele lui se apropiau de un sfârşit amar. Boon îi atinse braţul, îi surâse încurajator şi plecă împreună cu Avakim.

După ce sala fu evacuată, uşile ei fură blocate cu bare lungi din bronz şi comisarii reveniră. Acum, Chen îl privea direct pe Hari.

— Sire, vorbi matematicianul cu glas nesigur, aş fi preferat să-i avem pe avocaţi alături de noi.

Detesta slăbiciunile, infirmităţile acestea.

Comisarul din stânga lui Chen replică:

— Acesta nu mai este un proces, doctore Seldon. Ne aflăm aici pentru a discuta despre siguranţa Statului.

— Acum vorbesc eu, interveni Chen.

Ceilalţi comisari părură că se topesc în scaunele lor, fără un cuvânt, confirmând puterea bărbatului acesta subţire şi dur, cu trăsături calme şi maniere de aristocrat străvechi. „Realmente pare mai bătrân decât mine”, se gândi Hari, „este o antichitate!”

— Doctore Seldon, începu comisarul-şef, periclitezi pacea în domeniile Împăratului. Niciunul dintre cvadrilioanele de oameni aflaţi printre stelele Galaxiei nu va mai trăi un secol de acum încolo. Prin urmare, de ce să fim îngrijoraţi de evenimentele care vor avea loc peste cinci secole?

— Eu nu voi mai trăi nici măcar cinci ani, zise Hari, totuşi problema constituie o mare îngrijorare pentru mine. Numiţi-o idealism. Numiţi-o identificare cu generalizarea aceea mistică pe care o numim „om”.

— Nu vreau să înţeleg misticismul. Poţi să-mi spui ce mă împiedică să scap de dumneata şi de un viitor incomod şi inutil care se află la depărtare de cinci secole şi pe care nici măcar nu voi ajunge să-l văd, ordonând să fii executat astă-seară?

Hari apelă la tot dispreţul său faţă de acest individ, faţă de moarte însăşi, ca să facă faţă calmului uluitor al lui Chen.

— Acum o săptămână aţi fi putut s-o faceţi şi aţi fi păstrat o şansă din zece de a rămâne în viaţă până la sfârşitul anului. Astăzi însă probabilitatea abia dacă este de unu la zece mii.

Ceilalţi comisari icniră simultan la auzul blasfemiei, aidoma unei virgine înaintea soţului rămas pe neaşteptate în pielea goală. Pleoapele lui Chen coborâră somnoroase, dar în acelaşi timp întreaga lui ţinută păru că devine mai alertă, mai dură.

— Cum vine asta? Întrebă el cu o voce periculos de blândă.

— Prăbuşirea Trantorului nu poate fi oprită, indiferent ce eforturi s-ar face. Cu toate acestea, ea poate fi grăbită cu uşurinţă. Povestea procesului meu întrerupt se va transmite în toată Galaxia. Respingerea planului meu menit să uşureze şi să reducă proporţiile dezastrului îi va convinge pe oameni că viitorul nu le mai oferă nici o şansă. Deja îşi amintesc cu invidie de vieţile bunicilor lor. Revoluţiile politice şi stagnarea comercială vor spori în intensitate. Peste tot în Galaxie se va răspândi sentimentul că este important doar ceea ce poate fiecare să-şi apropie în acel moment. Oamenii ambiţioşi nu vor mai aştepta, iar cei lipsiţi de scrupule nu vor mai ezita. Prin fiecare acţiune, ei vor grăbi prăbuşirea planetelor. Ucideţi-mă şi Trantorul nu se va prăbuşi în cinci secole, ci în cincizeci de ani, iar dumneavoastră într-un singur an.

Chen surâse parcă uşor amuzat.

— Astea sunt vorbe de speriat copiii, totuşi moartea dumitale nu este singurul răspuns care să ne satisfacă. Spune-mi, singura dumitale activitate va fi aceea de a pregăti enciclopedia despre care vorbeai mai devreme?

Părea că extinde o pavăză de generozitate peste Hari, printr-o mişcare a mâinii şi o lovitură scurtă cu două degete lângă ciocănel şi clopoţelul de alamă.

— Da.

— Şi trebuie ca acest lucru să fie făcut pe Trantor?

— Sire, Trantor posedă Biblioteca Imperială, precum şi resursele erudite ale Universităţii Trantor.

— Da, Bineînţeles. Cu toate acestea, n-ar putea fi avantajos dacă aţi fi plasaţi altundeva, să zicem pe o planetă unde iureşul şi nebunia unei metropole nu ar afecta gândurile erudite, unde oamenii dumitale s-ar putea dedica exclusiv şi cu un singur gând muncii lor? Toate acestea n-ar putea constitui avantaje?

— Probabil nişte avantaje minore.

— O astfel de planetă a fost deja aleasă. Domnule doctor, poţi lucra după placul inimii, cu cei o sută de mii de oameni în jurul dumitale. Galaxia va şti că lucrezi şi că lupţi împotriva Prăbuşirii. Se va comunica de asemenea, că vei împiedica Prăbuşirea. Dacă cei cărora le pasă de aceste chestiuni vor crede că ai dreptate, vor fi mai fericiţi. (Zâmbi.) Întrucât nu cred în atât de multe lucruri, nu mi-e greu să resping chiar şi ideea de Prăbuşire, astfel încât sunt pe deplin convins că le voi spune oamenilor adevărul. Şi, în acest timp, domnule doctor, nu vei mai tulbura Trantorul şi nu vor mai exista motive pentru a tulbura pacea şi tihna Împăratului. Pentru dumneata şi pentru susţinătorii dumitale, atâţia câţi se vor considera necesari, alternativa este moartea. Voi ignora ameninţările proferate anterior. Şansa de a alege între moarte şi exil îţi va fi oferită pentru o perioadă care începe în această clipă şi se va termina peste cinci minute.

— Care este planeta aleasă, sire? Întrebă Hari, mascându-şi tensiunea anticipaţiei.

Chen îl chemă cu un gest din degetul subţire şi indică ecranul unui informer, pe care se afişase imaginea planetei şi locaţia ei.

— Se cheamă Terminus, cred.

Hari o privi, ţinându-şi răsuflarea, apoi ridică ochii spre comisarul-şef. Cei doi erau mai aproape unul de celălalt decât fuseseră vreodată până atunci, la nici o lungime de braţ. Matematicianul putea să distingă liniile subţiri de încordare de pe trăsăturile calme, aidoma unor încreţituri pe o întindere de gheaţă.

— Este nelocuită, însă destul de ospitalieră, şi poate fi modelată pentru a satisface necesităţile savanţilor. E cam izolată…

Hari căută să simuleze uimire.

— Este la marginea Galaxiei, domnule!

Chen dădu ochii peste cap, într-un gest de respingere a comentariului. Îl privi pe Hari cu oboseală, parcă întrebând: „Chiar este nevoie de tot teatrul ăsta?”

— Exact aşa cum am spus, întrucâtva izolată. Va răspunde nevoilor voastre de concentrare. Haide, mai ai două minute.

Matematicianul de abia îşi putea ascunde euforia. Pentru o clipită, simţi un acces de recunoştinţă faţă de monstrul acela al aristocraţiei.

— Vom avea nevoie de timp pentru a aranja o asemenea călătorie, murmură el cu glas îmblânzit. Este vorba despre douăzeci de mii de familii.

Din boxă, Gaal îşi drese vocea.

Chen coborî ochii asupra informerului şi dezactivă afişajul.

— Vi se va acorda timpul necesar.

Hari nu se putea controla. Ultimul minut se scurgea iute, totuşi îi venea imposibil să nu-şi acorde triumfului ultimele câteva secunde, pentru a-l spori, pentru a fi şi mai şocant pentru cei care nu deţineau ştiinţa sa. În cele din urmă,

când ajunse la ultimele cinci secunde, murmură cu glas răguşit şi cedând în faţa înfrângerii:

— Accept exilul.

Gaal icni şi se aşeză brusc.

Procuratoarea intră din nou şi constată acceptul, notă că totul se desfăşurase legal, înregistră verdictele şi declaraţiile, apoi îi dădu cuvântul comisarului-sef.

Chen ridică braţul şi anunţă oficial:

— Cazul este clasat. Comisia şi-a încheiat datoria. Se poate părăsi sala.

Hari se retrase, pentru a se alătura lui Gaal.

— Nu şi dumneata, adăugă încet Chen.

Înţelegerea, dacă a fost vorba despre aşa ceva, i-a uluit pe toţi savanţii Fundaţiei, Avea aerul unui miracol. Trebuie să fi existat aranjamente anterioare, acorduri necunoscute înapoia înţelegerii, totuşi textele şi depoziţiile de care dispunem, ba chiar şi înregistrarea procesului nu ne oferă nici un indiciu. Se crede că perioada aceasta din viaţa lui Hari Seldon va rămâne de-a pururi obscură.

Cum de s-a desfăşurat atât de bine procesul? Cum de a putut Seldon să fi focalizat atât de precis instrumentele psihoistoriei chiar în momentul aşa-zisei prime „crize Seldon”? Forţele mobilizate împotriva lui erau formidabile; Gaal Dornick consemnează că Linge Chen se simţea realmente ameninţat de Seldon. Este posibil ca Dornick să fi fost influenţat de opinia lui Chen despre Seldon, poate nu chiar exactă; ceea ce ştim despre comisarul-şef din sursele imperiale sugerează că avea o minte politică rece, calculată şi foarte eficientă, care nu se temea de nimeni. Desigur, Seldon avea altă părere.

Cercetătorii acelei perioade…

— ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediţia 117, anul 1054 E. F.

Aprodul Comisiei îi urmă pe Hari şi Chen în camera de consultaţii aflată înapoia prezidiului judecătoresc. Hari se aşeză într-un scaun îngust, în faţa biroului lui Chen şi-l urmări pe acesta cu ochi obosiţi. Comisarul-şef nu luă loc, ci

aşteptă ca valetul său lavrentian să-i scoată veşmintele ceremoniale. Rămas într-un halat simplu, gri, Chen ridică braţele, trosnind din încheieturile degetelor, apoi se întoarse către matematician.

— Ai duşmani, rosti el. Asta nu-i o surpriză. Surprinzător însă este faptul că duşmanii dumitale au fost ai mei, în majoritatea timpului. Te interesează acest aspect?

Hari ţuguie buzele, dar păstră tăcerea.

Chen îşi luă ochii de la el, cu un gest de infinită plictiseală.

— Desigur, continuă el, exilul anunţat nu se va extinde asupra persoanei dumitale. Nu vei părăsi Trantorul. Ţi-o voi interzice, dacă vei încerca.

— Sunt prea bătrân şi nici nu doresc să plec, sire, zise Hari. Mai sunt destule de făcut aici.

— Câtă dedicaţie! Reflectă încetişor Chen, frecându-şi un cot cu palma. Dacă vei supravieţui şi-ţi vei încheia munca, voi fi interesat să aflu care au fost rezultatele.

— Vom fi cu toţii morţi, cu mult înainte că rezultatele să fie confirmate sau infirmate.

— Haide, domnule doctor! Vorbeşte cinstit cu mine, ca între doi vechi manipulatori. Mi s-a spus că pregătiseşi verdictul acestui proces cu ani în urmă, prin aranjamente politice subtile… Şi cu un considerabil talent politic.

— Nu am pregătit, ci am prevăzut cu ajutorul matematicii.

— Mă rog… Acum, spre uşurarea reciprocă, am terminat în sfârşit să mai avem de-a face unul cu celălalt.

— Sire, întrebă Hari, ce se întâmplă cu Comisia pentru Securitate Generală? Ar putea obiecta înaintea verdictului.

— Comisia respectivă nu mai există – Împăratul i-a retras autoritatea. Poate că matematica dumitale prevăzuse şi lucrul acesta.

Hari îşi aşează braţele în poală.

— Sire, Comisia aceasta nici măcar nu apare în matricea rezultatelor, zise el şi-şi dădu seama – prea târziu – că tonul său putea fi considerat arogant.

Chen îi acceptă cuvintele în tăcere, apoi vorbi cu un ton monoton şi îngheţat:

— Domnule profesor, m-ai studiat, totuşi nu mă cunoşti. Dacă eu îmi voi impune voinţa, dumneata n-o vei face niciodată. Răsfrânse buza inferioară şi examină plafonul. Să fiu sincer, dispreţuiesc matematica dumitale. Nu este nimic altceva decât superstiţie deghizată, religie fardată, şi miroase la fel ca degenerarea şi descompunerea pe care le îmbrăţişezi şi promovezi cu atâta entuziasm. Eşti la fel cu cei care vânează prin toate cotloanele roboţi atotputernici. Te las să pleci acum, deoarece pentru mine nu reprezinţi nimic şi nu mai ai nici un rol în planurile mele.

Flutură din braţ spre aprod.

— Eşti transferat autorităţii civile în vederea punerii în libertate, zise el şi părăsi încăperea rotindu-şi halatul.

Valetul lavrentian aruncă o privire scurtă şi curioasă spre Hari, apoi îşi urmă stăpânul. Hari ar fi putut jura că încerca să-i transmită un sentiment de uşurare.

— Domnule profesor, vorbi aprodul cu un aer străvechi de curtoazie profesională, vă rog să mă urmaţi.

Kallusin terminase demontarea capului lui Plussix. Scosese cablurile care asiguraseră energie temporară robotului, în timp ce memoria recentă fusese fixată în stocare permanentă în interiorul copiei de siguranţă din iridiu spongios, apoi ridicase capul din suportul lui de plastic, îndepărtându-l de gâtul care fumega uşor, şi-l coborâse în caseta metalică.

Auzea agitaţia protejaţilor lui Plussix, în vreme ce trupele înaintau prin antrepozit. Prin fereastra de supraveghere care oferea panorama interiorului, zărea soldaţii lui Prothon dirijând tinerii mentalişti – treizeci cu toţii – spre transportoarele civile aflate la nivelul străzii. Indiferent care le-ar fi fost capacităţile persuasive, nu păreau capabili să evadeze.

El nu putea să facă nimic pentru ei acum. Luă caseta şi porni spre capătul sălii prelungi, dar se opri când auzi

tropăit de cizme dincolo de uşă.

Spre surprinderea lui Kallusin, în încăpere apăru însuşi Prothon deschizând uşa cu o lovitură uşoară de picior. Kallusin rămase locului, când generalul intră. Prothon examină echipamentul deplorabil şi robotul pe jumătate demontat, aflat la câţiva metri depărtare, în harnaşamentul de manipulare.

Generalul nu era înarmat, iar soldaţii săi se opriseră înapoia uşii. Pentru o clipă nimeni nu scoase un cuvânt şi nici nu se clinti.

— Eşti om? Întrebă Prothon în cele din urmă.

Kallusin nu răspunse.

— Aşadar, robot. Toţi oamenii mei de jos suferă de migrene… Mă bucur că nu eşti unul dintre tinerii aceia.

Indică din bărbie spre caseta cu capul lui Plussix:

— Ce-i înăuntru – o bombă?

— Nu.

— Nu ai arme, nu ai mijloace de apărare… În mod aproape sigur eşti robot. Prothon îl privi curios: În stare bună şi foarte realist. De asemenea, foarte vechi – secole?

Kallusin nici măcar nu clipi. Nu putea face absolut nimic fără să-l vatăme pe Prothon ori pe soldaţii acestuia, iar el nu putea face rău oamenilor.

— Îţi ordon să te identifici, spuse generalul după care, în mod uluitor, adăugă: Identitatea proprietarului poate fi exclusă, dar nu şi tipul personal, originea şi numărul de serie.

— R. Kallusin Dass, S-13407-D-10237.

— Robot Kallusin Dass, Solaria, ultimul model, încuviinţă încetişor Prothon. Încântat de cunoştinţă. Am misiunea de a lua în custodie doi roboţi. Unul dintre ei este R. Daneel sau Danee, poreclă şi număr de serie necunoscute. Celălalt este R. Lodovik Trema, număr de serie de asemenea necunoscut. Nu eşti niciunul dintre ei?

Kallusin clătină din cap.

— Ce este în cutia aceea, R. Kallusin? Răspuns obligatoriu, excluzând informaţiile ce pot vătăma stăpânul său proprietarul tău.

Prothon cunoştea modalităţile vechi de interogare. Kallusin ar fi putut evita o întrebare pe care programarea să o considera ambiguă sau vătămătoare pentru proprietarii lui – rasa umană. Cu un secol în urmă, Plussix redefinise proprietarii roboţilor săi ca aparţinând acestei categorii mai vaste, întrezărind unele avantaje.

Un gen de Lege O restrânsă… Niciodată necesară, până acum.

Pe termen scurt, Kallusin nu putea formula nici un motiv pentru a nu-l informa pe Prothon despre conţinutul casetei. Oricum, misiunea lor se încheiase.

— Un cap de robot, spuse el. Nefuncţional.

— Eşti singurul robot rămas? Avem motive să credem că alţii au părăsit deja clădirea, înainte de sosirea noastră.

— Sunt singurul rămas.

— Dacă te iau în custodie, vei rămâne funcţional?

— Nu, zise Kallusin.

Aşa ceva ar fi afectat cauza şi, de aceea, putea să vatăme proprietarul său – rasa umană.

— Dacă oamenii mei intră… Nu vei rămâne funcţional?

— Nu.

— Prin urmare, un impas. Am foarte puţin timp la dispoziţie, dar sunt curios. Ce încercaţi să faceţi aici?

Prothon neglijase să utilizeze formula de adresare şi Kallusin cântări situaţia cu atenţie. Nu avea nici o speranţă de evadare şi nu avea nimic de câştigat din continuarea discuţiei cu generalul. Dar înainte de a se dezactiva definitiv, era el însuşi curios să afle câte ştia Prothon.

— Voi răspunde la întrebarea dumneavoastră, dacă veţi răspunde la întrebarea mea, zise el.

— O să încerc.

Prothon părea amuzat de dialogul acela remarcabil.

— De unde ştiaţi de existenţa roboţilor?

— Eu unul am avut suspiciuni, numai suspiciuni, în toţi anii de când servesc Imperiul. Odată, am găsit un robot nefuncţional pe o planetă îndepărtată… L-am distrus în decursul unei invazii. De atunci n-am mai văzut altul.

— De unde cunoşteaţi formulele de adresare?

— Linge Chen mi-a dat instrucţiuni. Mi-a spus să vorbesc direct cu orice robot şi mi-a mai spus că nu exista nici un pericol în a discuta cu roboţii pe care-i puteam găsi aici.

— Mulţumesc, zise Kallusin. („Suspiciuni, doar suspiciuni, Daneel.”) Răspunsul meu este: M-am aflat aici ca să-mi slujesc proprietarul.

Introduse mâna în casetă şi apăsă un comutator secret. Caseta începu să se încălzească. O aşeză pe podea. În câteva secunde temperatura avea să scoată din funcţiune capul lui Plussix. După aceea, Kallusin îşi îndreptă spatele. Deocamdată nu se putea dezactiva. Ameninţarea trebuia să fie imediată.

Prothon privi caseta, care strălucea roşu-închis şi trosnea încetişor pe mozaicul pardoselii. Se strâmbă şi-şi chemă trupele înăuntru.

Asta era îndeajuns. Ameninţarea capturării şi interogării devenise foarte reală. Kallusin avea să devină un pericol pentru proprietarul său.

Colapsă pe podea, înainte ca vreun soldat să poată ajunge la el.

Prothon îl privi cu un aer de respect profund. Văzuse mulţi soldaţi oameni făcând exact acelaşi lucru. Era o acţiune tradiţională şi, de fapt, nu se aşteptase la ea din partea unui robot… Totuşi nu-l cunoscuse pe acest robot decât pentru câteva minute şi nu se găsea în poziţia de a judeca.

Părăsi încăperea, ordonând să fie examinată de un grup de ingineri ai Comisiei.

Klia simţea trupele la câteva sute de metri deasupra şi înapoia lor, concentrate asupra căutării. Lodovik îi conduse tot mai adânc sub districtul antrepozitelor, până ce ajunseră la un chepeng mic, rotund aproape complet

acoperit de noroiul purtat de o inundaţie străveche. Fata prinse mâna lui Brann şi se retrase un pas, lăsându-l pe robot să degajeze locul. Dahlitul îi surâse, de abia vizibil în lumina slabă a globurilor de întreţinere, îi desprinse degetele şi se duse să-l ajute pe Lodovik. Suspinând, Klia li se alătură şi, în mai puţin de un minut dezveliseră complet chepengul.

Klia nu putea să audă, ori să simtă în alt mod pe cineva din tunelul dinapoia lor, totuşi se simţea extrem de neliniştită. Mâlul adus de ape, coroziunea metalului chepengului, dificultatea cu care îl deschiseră – de aici încolo avea să fie tot mai greu.

Se îndreptau către adâncurile anticului sistem hidraulic al primelor oraşe de pe Trantor. Dincolo de chepeng, se puteau orienta şi mai greu; globurile erau dispuse la intervale de treizeci de metri şi păreau mai slabe ca intensitate. Faptul în sine că rămâneau luminoase era o dovadă a iscusinţei vechilor ingineri şi arhitecţi trantorieni, care înţeleseseră că această infrastructură adâncă avea să fie mai valabilă şi fiabilă chiar decât oraşele ce aveau să se înalţe, să fie dărâmate şi să se ridice din nou, mult mai sus.

— Avem de mers cam trei kilometri în direcţia asta, anunţă Lodovik, apoi vom urca din nou. S-ar putea să existe trotuare rulante, scări rulante, lifturi… Dar la fel de bine s-ar putea să nu existe. Kallusin n-a mai explorat drumurile acestea de câteva decenii.

Klia nu scoase nici un cuvânt, ci pur şi simplu merse alături de Brann, în timp ce robotul îi conduse tot mai adânc, până ce ea nu mai putu simţi nici un om. Niciodată nu fusese atât de departe de mulţime. Se întrebă cum ar fi fost să ai o întreagă planetă a ta, fără responsabilităţi, fără vinovăţii, fără talente şi fără nevoia de talente…

Paşii lui Lodovik aflat înaintea lor îi călăuzeau prin beznă şi în curând începură să calce prin apă stătătoare care le ajungea până la glezne. De undeva din stânga răsuna zgomotul unor pompe gigantice, pornind cu păcănituri

puternice, apoi amuţind cu vuiete îndepărtate. „Bătăile de inimă ale Trantorului.”

Brann o privi pe fată şi o ajută să escaladeze un morman de componente din plastic erodat, asemănător blocajelor dintr-o arteră omenească bătrână.

— Pot vedea destul de bine acum, îi anunţă Lodovik, deşi bănuiesc că voi nu puteţi. Vă rog să rămâneţi aproape de mine. Pe ruta aceasta, aici, în adâncuri, suntem mult mai în siguranţă decât sus.

Brusc Klia simţi sonoritate în cap, deşi foarte îndepărtată, ca ecoul unei împuşcături. Rămase atentă, căutând s-o distingă din nou, în timp ce păşea lângă Brann şi o auzi iarăşi, mai confuz, însă era pregătită acum şi aproape că-i putu gusta amprenta specifică.

Vara Liso! La mii de meni deasupra şi în faţa lor. Poate chiar în Palat.

— Femeia aceea, îi spuse lui Brann.

— Mda, încuviinţă el. Ce face?

— O simt de parcă ar fi gata să explodeze.

— Vă rog, rămâneţi aproape de mine, insistă Lodovik. Conform spuselor lui Kallusin, în faţă există puţul unui lift şi în curând avea să aibă ocazia să-şi încerce codurile pentru a pătrunde în temelia complexului de clădiri al Tribunalului Imperial.

Maiorul Namm ţinea biciul neuronic cu o mână nesigură. Sudoarea îi curgea pe frunte. Se împletici uşor, când încercă să-i întoarcă spatele femeii micuţe în chimono verde-smarald. Vara purta pe chip o expresie întrebătoare, cu ochii aproape daţi peste cap, ca şi cum n-ar fi avut nevoie să-l privească pe maior pentru a-l controla.

Aparent cerceta plafonul.

Namm scânci şi biciul îi scăpă din mână.

Vara se simţea epuizată. Îl ocoli pe maior. Avea nevoie imediat să bea ceva dulce şi să mănânce ceva, dar mai întâi trebuia să treacă de uşă şi să-l vadă pe Sinter, să-i dea

ultimul raport bărbatului cu care cândva, sperase să se mărite. Vise nebuneşti, speranţe absurde…

Intră în anticamera noului cabinet al lui Sinter şi văzu mobilierul nou-nouţ, şirurile de informeri speciali de putere imperială care asigurau legătura directă cu receptoarele şi procesoarele de pe orbită. Acesta era centrul lui de comandă. Femeia râânji. „Căldură fără topire uscată în mijloc, o movilă de nisip, fără bărbat, fără succese, fără eşecuri; ea azvârlise beţigaşele în anticul joc Bioka, la care recurgea ori de câte ori se găsea la capătul resurselor, iar beţişoarele îi spuseseră că nu greşise, lucrurile se puteau îndrepta, problema se afla în Sinter.

Înapoia uşilor imense de bronz, putea să audă ţipete şi chiar tânguieli. Împinse cu umărul în uşă. Nimic. Îşi concentră atunci toată atenţia asupra maiorului, îi porunci să se apropie şi să-i dea codul de intrare. El căzu în genunchi, cu faţa contorsionată şi scăldată în sudoare apoi introduse codul şi lipi palma de identificator.

Uşa se deschise şi Namm căzu pe spate. Vara intră în cabinet.

Sinter se afla acolo, îmbrăcat în veşminte ceremoniale complete discutând cu doi consilieri şi un avocat, deşi Comisia sa fusese desfiinţată. O văzu şi se încruntă.

— Trebuie să pun lucrurile în ordine… Vara, pleacă, te rog!

Femeia zări un platou plin cu dulciuri delicate pe biroul larg, alături de cel mai puternic informer/procesor văzut vreodată, capabil probabil să analizeze informaţii din zece mii de sisteme. Acum nu funcţiona. „Accesul la Imperiu respins. Decuplat de la putere.”

Sinter o privi fix.

— Te rog, zise el încetişor. (Îi simţise tulburarea, dar nu-i putea cunoaşte cauza.) Ne topesc robotul. Seldon a fost eliberat. Acum încerc să-l contactez pe împărat. Este ceva foarte important.

— Nu ne va vedea nimeni, zise ea învârtind cu degetul prin dulciurile de pe platou.

— Nu poate fi chiar atât de rău, insistă Sinter alb la faţă. Cum ai intrat?

Maiorul – maiorul ei – fusese eliberat de Prothon ca să-l informeze pe Sinter asupra situaţiei. După aceea, fusese postat în anticameră pentru ca s-o oprească. Toate astea erau evidente fără ca măcar să le guste gândurile.

Vara nu fusese niciodată capabilă să citească gânduri direct; în cel mai bun caz, putea să guste emoţii, să culeagă imagini şi sunete fugitive, dar niciodată detalii. În adâncul lor, oamenii nu semănau între ei. Minţile se dezvoltau diferit.

Ştia că toţi oamenii se deosebeau între ei, însă propria-i alienare avea un ordin diferit de magnitudine.

— Domnişoară Liso, trebuie să plecaţi, rosti avocatul pornind către ea. Vă voi contacta ulterior, privind reprezentarea la Curtea imperială…

Se împletici, apoi ridică fruntea şi începu să se bâlbâie şi să saliveze în colţul gurii. Sinter îl privi alarmat şi cu un licăr de înţelegere în ochi.

— Vara, tu faci asta?

Ea îl eliberă pe avocat.

— M-ai minţit, îi zise lui Sinter.

— Despre ce vorbeşti?

— O să-l găsesc singură pe Seldon. Tu stai aici şi noi vom pleca împreună.

— Nu! Strigă Sinter. Termină cu tâmpenia asta! Trebuie să…

Pentru o clipă, Vara nu mai ştiu nimic. Încăperea se întunecă şi se legănă, apoi păru că pâlpâie, revenind la viaţă. Sinter se prinse cu mâinile de birou şi se holbă la femeie. Coborî apoi ochii spre piept, spre genunchii ce-i zvâcneau, spre picioarele care se înmuiau sub el. După aceea ridică din nou privirea. Consilierii se prăbuşiseră deja în genunchi, cu braţele rigide pe lângă corp, cu pumnii

încleştaţi. Se răsturnaseră în direcţii opuse şi unul se izbise cu capul de muchia biroului.

Inima lui Sinter încetini. Vara nu ştia dacă ea făcea toate astea, sau nu. Nu credea că ar fi fost atât de puternică, nu mai făcuse niciodată aşa ceva, însă acum era lipsit de importanţă.

Întoarse spatele bărbatului cu care s-ar fi măritat, în cele mai frumoase vise şi speranţe ale ei, şi rosti:

— Acum sunt indiscutabil un monstru.

Cuvântul suna delicios, liber, decisiv.

Ieşi din cabinet şi trecu sprinţară şi voioasă prin anticameră, pe lângă Namm care continua să icnească, apoi se opri – dar numai pentru o clipă – şi se încruntă.

Sinter murea. Putea să simtă golul şi tăcerea din pieptul lui. Îşi atinse obrazul.

Acum era mort.

Ridică biciul neuronic al maiorului şi plecă.

Nenumărate acte trebuiau semnate, o mulţime de aprobări trebuiau obţinute de la oficiile şi secţiile Comisiei pentru Siguranţă Publică, şi zeci de birouri judiciare trebuiau notificate; ca să părăsească tribunalul, Hari avea nevoie de mai mult timp decât îi trebuise să intre aici. Gaal se afla în altă zonă, iar Boon plecase de trei ore pentru a rezolva diverse neclarităţi.

Hari stătea singur în cavernoasa Sală a Dispenselor, privind plafonul boltit cu luminatoarele antice din vitralii multicolore. I se spuse să aştepte aici până ce temnicerul revenea cu guvernatorul închisorii şi-i elibera ultimele documente.

Matematicianul nu era sigur asupra sentimentelor sale. Certă rămânea doar o oarecare neîncredere; i se părea că trecuse prin măruntaiele tribunalului fără să fi fost digerat. Trecuse momentul spre care, subconştient sau în cunoştinţă de cauză, se îndreptase pe toată durata vieţii sale.

Acum trebuiau făcute primele înregistrări – avea să-i anunţe pe Wanda şi pe Stettin asupra ultimei şi, bănuia el,

surprinzătoarei lor misiuni, faptul că psihologii şi mentaliştii celei de a Doua Fundaţii urmau să rămână pe Trantor – şi să înceapă pregătirile transferului puterii sale lui Gaal şi altora care plecau spre Terminus.

Amurgul îndelungat al Imperiului avea să se întunece, Hari nu avea să trăiască într-atât încât să-l vadă, şi nici nu dorea asta. Strălucirea domurilor de deasupra, întrevăzută prin vitraliile aflate la vreo cincizeci de metri înălţime, îl făcea să se întrebe cum s-ar fi zărit un cer adevărat în Helicon.

„Nemişcare… Împlinirea se apropie, totuşi nu simt o senzaţie reală de satisfacţie – unde-i răsplata mea personală? Şi ce dacă am salvat omenirea de la milenii de haos… Ce am obţinut pentru mine? Gânduri nedemne pentru un profet sau un erou. Am o nepoată, deşi nu-i sânge din sângele meu; continuitatea a fost întreruptă biologic, chiar dacă nu filosofic. În jurul meu există puţini prieteni noi, dar asta pentru că cei vechi au plecat, sunt morţi sau inaccesibili.”

Îşi aminti cum stătuse pe balconul turnului de întreţinere, cu numai câteva săptămâni în urmă, şi de întunericul care-l învăluise atunci. „Nu pot părăsi Trantorul, Chen nu-mi va îngădui. Continui să fiu periculos şi este preferabil să fiu ţinut sub control. Totuşi unde mi-ar plăcea să merg acum… Unde mi-ar plăcea cel mai mult să fiu în ultimele mele zile?”

Pe Helicon. Sub razele soarelui, în aer liber, departe de oraşele închise sub cupole, departe de învelişul metalic al Trantorului. Să vadă un cer nocturn care să nu fie simulat şi să nu se teamă de vastitate, de miile de stele – un fragment minuscul al Imperiului pentru care muncise şi pe care căutase să-l înţeleagă.

Să stea sub cerul liber, în ploaie, în frig, fără să se teamă; alături de prieteni vechi şi de familie…

Gândurile obsedante care-i umpluseră atâtea nopţi. Oftă şi se scula, ascultând răpăitul cizmelor ce se apropiau prin coridorul nordic.

Trei temniceri şi guvernatorul închisorii intrară şi se îndreptară spre el.

— S-a întâmplat ceva în clădirea noii Comisii, în apropierea Palatului, nu departe de aici, vorbi guvernatorul. Ni s-a spus să ţinem toate uşile zăvorâte până la rezolvarea situaţiei.

— Despre ce-i vorba? Întrebă Hari.

— Nu ştim. Oricum, nu vă faceţi griji. Aici nu ni se poate întâmpla nimic. Ni s-a ordonat să vă protejăm cu orice preţ…

Hari auzi un zgomot dinspre uşa estică a sălii. Se întoarse într-acolo, zări o femeie şi icni… În lumina aceea, de la depărtarea aceea, statura ei, ţinuta ei… Visul…

Dors păstrase codurile şi parolele de acces în clădirile Palatului şi, în mod remarcabil, cele mai multe dintre ele nu fuseseră schimbate în ciuda anilor care trecuseră. Fără îndoială codurile ce permiteau ieşirea din Palat erau schimbate mai frecvent decât cele care îngăduiau intrarea. Când Hari fusese arestat şi acuzat de agresiune, cu decenii în urmă, ea plănuise să pătrundă în Tribunalul imperial şi să-l elibereze, iar pregătirea făcută atunci îi era de folos acum.

Era de asemenea posibil s-o fi ajutat Ioana… În cele din urmă nu mai conta cum ajunsese aici. Ar fi dărâmat şi pereţii dacă ar fi fost nevoie.

Intră prima în Sala Dispenselor şi-l zări pe Hari şi trei bărbaţi stând aproape de centrul încăperii, în lumina difuză care răzbătea dinspre luminatoare. Se opri pentru o clipă. Bărbaţii nu-l ameninţau pe Hari, ci dimpotrivă; după părerea ei, se aflau acolo ca să-l protejeze.

Matematicianul se întoarse şi o privi. Deschise gura şi Dors auzi ecoul inhalării bruşte. Cei trei bărbaţi se răsuciră, iar cel mai vârstnic dintre ei, un individ voinic şi robust, purtând uniformă imperială a guvernatorului de închisoare, strigă:

— Cine eşti? Ce cauţi aici?

Dinspre uşa nordică se auzi un sfârâit, urmat de un fulger de lumină. Dors cunoştea perfect sunetul acela – un bici neuronic declanşat de la câţiva zeci de metri. Bărbaţii din jurul lui Hari tresăltară şi zvâcniră pentru o clipă, apoi se prăbuşiră pe podea gemând.

Hari rămase neatins.

Dors alergă cât putu de repede spre femeia micuţă, cu chip concentrat aflată lângă uşa nordică. Necunoscută continua să ţină biciul neuronic şi părea să nu-l zărească decât pe Hari. În mai puţin de patru secunde, Dors ajunse la doi metri de ea.

Vara răcni cu tot efortul persuasiunii ei. Sala păru să se umple de glasuri teribile, solicitatoare. Hari îşi acoperi urechile cu palmele, contorsionându-şi chipul, iar cei prăbuşiţi pe podea se zvârcoliră şi mai violent, totuşi forţa principală a fulgerului mentalist se îndreptă către Dors.

Dors nu mai simţise niciodată o asemenea descărcare şi nici nu ştiuse că oamenii erau capabili de aşa ceva. În decursul perioadei petrecute pe Eos, simţise capacităţile subtile de convingere ale lui Daneel, însă nimic mai mult.

În mijlocul saltului către femeia aceea care-l ameninţa pe Hari şi pe care voia s-o scoată din luptă sau, dacă era necesar, s-o ucidă, i se păru absolut firesc să-şi strângă ambele picioare la piept şi să încerce să zboare. Corpul de metal şi piele sintetică se ghemui ca un fetus şi trecu peste umărul necunoscutei, răsturnând-o.

Dors ricoşă din peretele opus şi căzu pe podea. Nu se putea mişca; nici nu dorea s-o facă, cel puţin nu deocamdată, poate chiar niciodată.

Daneel ieşi din taxi la intrarea Cenuşiilor din aripa estică a Tribunalului imperial şi se opri lângă uşile metalice duble. Purta uniforma unui birocrat pe viaţă, născut pe Trantor, nu student sau pelerin; îşi pregătise identitatea aceasta cu decenii în urmă, alături de multe altele, şi, dacă era luat la întrebări de vreun paznic, în calculatoarele personalului

existau fişiere care să-i explice îndatoririle şi dreptul de a se găsi aici.

Uşile erau inscripţionate cu regulile generale ale serviciului public. Prima dintre acestea era: Să nu-i faci rău împăratului tău sau supuşilor săi.

Chiar din taxi, Daneel simţise exploziile mentaliste din vecinătatea generală a Palatului, dar nu ştiuse ce însemnau, dacă într-adevăr însemnau ceva. Era simplu să-şi imagineze planurile sale derulându-se normal, acum când se apropiau de final. Jonglase atâta vreme, menţinând simultan în văzduh zeci de milioane de bile…

Îşi mută servieta mică, birocratică, sub braţ şi introduse un cod specific, rezervat pentru accesul unui funcţionar administrativ Cenuşiu.

Fu refuzat. Toate codurile fuseseră schimbate; în clădirea Tribunalului imperial fusese declarată stare de urgenţă – poate şi în restul Palatului.

Aici! Celălalt Eu este înăuntru. Ioana, divizată în multe Ioane, multe minţi-meme, acţiona din ambele părţi.

Uşa din stânga se deschise şi Daneel pătrunse în clădire.

Avu nevoie de mai mult timp decât estimase pentru a trece de punctele de securitate, chiar şi cu ajutorul Ioanei.

La ultimul dintre acestea, când ştia că se găsea la numai două uşi depărtare de Hari aflat în Sala Dispenselor cea cu bolţi minunate, Ioana distrase un gardian uman, expediindu-i instrucţiuni de pază revizuite.

În următorul segment de coridoare, Daneel simţi miros de ozon. Cu câteva minute în urmă, aici fusese descărcat un bici neuronic…

Din mijlocul sălii, Hari o privi pe Vara; femeia rămase o clipă cu braţele întinse şi degetele tremurând, de parcă s-ar fi străduit să-şi păstreze echilibrul. Capul i se legăna într-o parte şi în alta. Cea care intrase înaintea ei – care îi reamintise aşa mult de Dors – zăcea grămadă lângă uşă, nemişcată, parcă moartă.

Matematicianului nu-i era teamă; totul se petrecuse prea repede pentru ca să-l cuprindă emoţia respectivă. Totul părea nelalocul său şi în primul rând el însuşi; aici nu era locul lui, dar nici al celorlalţi.

Sala fusese paşnică… Acum mirosea a ozon, a urină dinspre cei trei bărbaţi prăbuşiţi pe podea în jurul său.

— Te mântuiesc…, rosti Vara şi înaintă către el coborând braţele. În cele din urmă!

— Cine eşti? Întrebă Hari.

Îl îngrijora femeia căzută. Voia în primul rând să se asigure că nu păţise nimic; în minte i se răspândiră vibraţii, amintiri, declanşând reacţii confuze şi complexe, evocând simultan făgăduieli intense şi spaimă, fiindcă era sigur că femeia aceea era Dors. „S-a întors. Voia să mă apere. După cum se mişca… Aidoma unei tigroaice atacând!

Iar acum zace ca o insectă strivită.

Femeia această micuţă şi slabă… Este o aberaţie. Un monstru!”

În clipa aceea ştiu cine era necunoscută. Wanda îi pomenise de ea cu săptămâni în urmă: cea care nu fusese de acord să se alăture mentaliştilor şi preferase să se alieze lui Sinter.

— Eşti Vara Liso, zise Hari şi păşi spre ea.

— Perfect, încuviinţă femeia cu glas tremurător. Vreau să ştii cine sunt. Tu eşti vinovatul!

— Pentru ce?

— Tu lucrezi cu roboţi. Expresia feţei i se schimonosi, urâţind-o şi mai mult. Eşti sluga lor şi ei cred c-au câştigat!

Lodovik introduse ultimul cod pe care-l cunoştea, totuşi uşa spre coridorul de transfer din clădirea Tribunalului imperial refuza să se deschidă. Îl bătu din nou pe tastatura micuţă de lângă canatul uşii, iar minusculul chip simplificat de pe display anunţă din nou că nu era un cod complet. În mod obişnuit, securitatea Palatului mai adăuga câteva numere, fără să le schimbe pe cele de la început.

Lucrez, îi anunţă Voltaire. Probabil că s-au declanşat deja mai multe măsuri de securitate împotriva intruşilor!

Fata şi tânărul voinic dinapoia lui se foiră nervoşi.

— Nu-i bine să mai rămânem aici, zise Brann. Simt ceva foarte rău.

Trăsăturile lui Voltaire apărură pe display, simplificate la nivelul unei schiţe. Vocea mecanică anunţă acum:

— Conform procedurilor de securitate revizuite, sunt necesare numere suplimentare. (Noua faţă îi făcu cu ochiul lui Lodovik.) Procedura de testare 15A pentru verificare, urmă glasul. Puteţi introduce codul pentru folosire personală numai pe durata acestei perioade de testare. La încheierea perioadei de testare, trebuie stabilit şi implementat un nou cod oficial de acces sau o nouă parolă.

Lodovik privi peste umăr spre Klia şi apoi tastă şapte numere noi. Fata privi display-ul şi se încruntă.

— Cine-i ăsta? Întrebă ea.

— Simul.

Uşa se deschise. Lodovik le făcu semn să treacă ei primii.

— Hari Seldon se află în preajmă? Întrebă Klia.

Este foarte aproape, zise Voltaire. Şi în pericol iminent.

— Doream atât de mult, zise Vara. Pricepi?

Hari o privi în ochi. Se afla la vreo patru metri de ea, la şapte metri de locul în care cealaltă femeie zăcea prăbuşită lângă uşa pe jumătate deschisă. Se uită spre ea şi Vara ridică biciul neuronic.

— N-ai nevoie de aşa ceva, rosti Hari pe un ton critic, ca şi cum ar fi mustrat un student şi Vara şovăi. Eşti mentalistă. Ai oprit-o…

Ridică un braţ spre femeia prăbuşită. Spre Dors.

Vara plecă fruntea, fără să-l scape din ochi pe matematician. Părea un copil bosumflat, dar în ochii ei se citea ura cea mai pură pe care Hari o văzuse vreodată.

— Toate lucrurile în care am crezut vreodată, zise Vara, au murit. Mă vor ucide, la fel cum i-au ucis pe bărbaţii, femeile şi copiii pe care i-am găsit. Oamenii aceia asemenea mie…

— Sinter te-a silit s-o faci… Nu-i aşa?

— Împăratul!

Vara păru gata să izbucnească în lacrimi, dar ţinea biciul tot ridicat, iar degetul îi tremura deasupra butonului. Hari putea să vadă poziţia pe care fusese comutat: aproape de intensitatea letală.

— De acord, însă Sinter a fost…

— El m-a iubit, gemu Vara şi lăsă biciul să-i scape din mână.

Valul de durere dinspre ea îl izbi în plin pe Hari. Sala se umplu cu emoţiile femeii, iar acestea erau cele mai dezolante şi mai rele pe care şi le închipuise vreodată matematicianul. Îi loviră centri ambiţiei şi motivaţiei, şi Hari simţi pur şi simplu cum îi plesneşte osatura identităţii sale cele mai profunde.

Femeia de pe podea se mişcă, iar Vara înălţă capul şi se răsuci pe jumătate într-acolo.

Hari acţionă, folosindu-se de unică şansă pe care ştia că o va avea. Pe Helicon fusese instruit ani de zile în arta autoapărării, dar corpul refuzase de mult să-i răspundă cu promptitudine la comenzi. Aproape că ajunsese la Vara, când ea lăsă capul pe spate şi zbieră din nou – în tăcere, şi numai în interiorul minţii ei.

Spre Hari.

Simultan, Brann şi Lodovik se izbiră în uşă, împingând-o pe Dors care încă nu-şi putea aduna voinţa ca să se clintească.

Klia se împiedică de piciorul lui Dors, căzu în Sala Dispenselor, îl zări pe Lodovik deplasându-se cu o viteză inumană spre duşmana ei, îl văzu ridicând braţul, cu palma deschisă, ca să apuce mâna femeii şi s-o rotească…

S-o ucidă dacă ar fi fost nevoie, exercitându-şi libertatea omenească.

Se opri însă înainte ca degetele lui s-o atingă, încremenit sub o privire.

Vara îngenunche, masându-şi încheieturile mâinilor şi degetele, şi o privi pe Klia.

Daneel alergă pe lângă postul de pază părăsit din vestibulul de securitate. Percepţia lui relativ slabă a stărilor mintale omeneşti fu acum o protecţie norocoasă; siajul altei explozii, ca ultima tuse dinaintea morţii unui vulcan gigantic, îl trimise în patru labe în Sala Dispenselor, prin uşa estică. Avu senzaţia că Ioana şi toate copiile ei din maşinile aflate în jurul său se destrămau aidoma unui drapel putrezit în furtună, străduindu-se să rămână laolaltă; apoi însăşi imaginea aceea deveni lipsită de importanţă, fiindcă propriile lui şabloane, propria lui minte ameninţă să facă acelaşi lucru.

Dacă plânsetul unui prunc putea să fie alcătuit din pumnale, tot n-ar fi putut s-o taie pe Klia mai adânc decât vălul de şoc mentalist care o înconjura pe Vara.

Dezamăgire, durere, furie, sentimentul intens al nedreptăţii, imaginile unor oameni morţi de mult timp – părinţi, prieteni tineri, care o dezamăgiseră pe femeia micuţă cu chip contorsionat şi degete încârligate – toate o izbiră pe Klia, fragmente de ruine într-un torent de durere.

Pereţii, coloanele şi lambriurile Sălii Dispenselor nu simţeau nimic. Revărsarea lui Vara era reglată spre un canal pur omenesc, spre rădăcinile minţii respective. Deoarece nu-şi focalizase capacităţile complet asupra sa, Lodovik simţea doar o apăsare şi un bâzâit oarecum asemănătoare fluxului de neutrini pe care-l întâlnise între stele.

Simţea însă ceea ce Daneel văzuse foarte clar: dezintegrarea entităţii care vorbise în el şi prin el. Voltaire era pur şi simplu neajutorat înaintea acestui flux, a furtunii umane, şi se fărâmiţa ca puzzle-ul unui copil.

Pentru o clipă, răspunsul compatibil al lui Klia aproape că-i îngădui fetei să moară, să se înece şi în acelaşi timp să ardă în revărsarea aceea. Simţise ecourile propriei ei vieţi, propriile experienţe amestecându-se cu ale Varei.

Existau totuşi deosebiri şi acestea o salvară. Văzu puterea voinţei ei, opusă ezitărilor şi nehotărârii Varei. Văzu forţa nu întotdeauna evidentă a tatălui ei şi, anterior, înainte că memoria să se fi format limpede, o văzu pe mama ei, confruntându-se cu un copil neascultător, acordându-i suficientă libertate ca să fie ceea ce trebuia să fie, indiferent cât de mult ar fi putut să tulbure sau chiar să facă rău.

Se găsea pe punctul de a se opune prin forţă, când similitudinea cea mai primejdioasă dintre toate o lovi pe neaşteptate.

Vara strigă, cerând libertate.

Glasul i se ridică într-un ţipăt spre înălţimile sălii şi răsună în ecou:

— Lăsaţi-ne să fim ceea ce trebuie să fim! Nu roboţi, nu mâini metalice ucigaşe, nu conspiratori şi cătuşe!

Klia simţi ceva fumegând, arzându-se în gândurile ei. Era simţul identităţii de sine. Ar fi fost gata să sacrifice totul înaintea acestui răcnet imperativ de suferinţă… Îl simţise ea însăşi, deşi niciodată atât de limpede şi de puternic exprimat. Recunoscu nebunia îngropată în el, demenţa unui răspuns imunitar puternic şi chiar autodistructiv…

La fel ca Daneel, încercând să-şi revină şi să se ridice în picioare la câţiva zeci de metri mai încolo.

Respingerea a douăzeci de milenii de bunăvoinţă şi călăuzire, de servitudine răbdătoare şi secretă.

Plânsul unui copil căruia nu i se îngăduise niciodată să se maturizeze; să-şi simtă propria durere şi să-şi tragă propriile concluzii despre viaţă şi moarte.

Klia închise ochii şi se târî pe podea, căutând să-l găsească pe Brann. Nu-l putea nici vedea, nici simţi. Nu îndrăznea să deschidă ochii – era sigură că ar fi orbit. Vara nu putea emite atât de intens pentru mult timp şi, într-adevăr, fluxul nedirecţionat se îngusta, căutând un canal. Se concentră şi, cu toate că se reduse brusc la jumătate ceea ce Vara expedia direct spre Klia se dublă în intensitate.

Hari rămase cumva în poziţie verticală, pe picioarele tremurătoare şi zări, fără să înţeleagă pe deplin aceste forme omeneşti – femeia micuţă şi slăbuţă, înaintând cu paşi clătinaţi şi trăsături deformate, de parcă ar fi fost văzută printr-o lentilă spartă, alţi doi oameni târându-se pe podea, un dahlit voinic şi o tânără destul de atrăgătoare, oacheşă şi ea.

Nu zări silueta înaltă, omenească de pe latura estică a sălii.

Mintea i se umplu cu lacrimile propriei sale disperări.

Greşise! Totul fusese zadarnic, mai rău decât nimic.

Hari Seldon îşi dori să moară, să termine cu suferinţa şi cu înţelegerea faptului că dăduse greş.

Mai există însă femeia aceea care încercase s-o doboare pe Vara, despre care avea certitudinea că era Dors.

Vara îi ucidea pe Klia şi pe Brann. Asta era cât se poate de clar pentru Lodovik. Bâzâitul se redusese, dar, când păşi spre femeia contorsionată şi deformată, spori din nou.

Lodovik nu-i băgă în seamă pe Daneel, pe Hari sau pe Dors; aceştia păreau în afara focalizării imediate a proiecţiilor letale emise de Vara. Femeia chircită intenţiona în mod vădit să distrugă complet configuraţiile mintale esenţiale ale Kliei şi ale lui Brann, pentru ca apoi să se ocupe şi de ceilalţi.

Voltaire nu-l mai putea sfătui.

Lodovik păşi spre femeia care acum era numai contorsiuni şi noduri la fel ca o salcie bătrână.

Klia ridică fruntea, deschise ochii, se aşteptă să fie orbită şi privi în lungul unei pâlnii scurte, sclipitoare de ură – tot ceea ce mai rămăsese din Vara: o pereche de ochi disperaţi şi plini de duşmănie.

„Şi Brann va muri!”

Faţa nu-şi întrebuinţase niciodată capacităţile pentru a face rău. Simplul fapt că-l silise pe Lodovik să danseze îi afectase sentimentul de proprietate şi nedreptate; niciodată nu crezuse cu adevărat că i-ar fi putut face ceva lui Seldon.

Era îndeajuns să se gândească la tatăl ei, pe care, cândva, îl „convinsese” să urineze în pantaloni… Şi efortul ar fi colapsat.

„Brann va muri cu tine, apoi vor muri toţi, şi ea va fi de asemenea ucisă. Totul în zadar.”

Se întinse, căutându-l pe Brann; singură nu putea reuşi nimic înaintea forţei aceleia primare şi monstruoase.

În torentul de ură învăpăiată, Brann era un filament de lumină limpede. Fata trase de el, ca şi cum ar fi vrut să-l scoale din somn.

Brann spuse da, şi cei doi se uniră. Klia aproape că simţise acelaşi lucru întâmplându-se în timpul contopirii lor fizice, dar bătuse în retragere, dorind să-şi păstreze identitatea ca pe un loc intim şi independent.

Lodovik întinse ambele braţe şi văzu umerii Varei tresărind, în clipa când îi percepu prezenţa. Ea răsuci brusc capul şi lacrimile îi zburară din ochi.

Robotul dorea s-o incapaciteze, chiar s-o ucidă, dacă nu înceta. Aşa îşi făcuseră oamenii unii altora de-a lungul întregii istorii, şi îl durea faptul că el însuşi beneficia de aceeaşi libertate: libertatea de a răni şi de a ucide. Nu se amăgea însă că ar fi fost mai rău decât femeia hidoasă şi strâmbă. În mod limpede, ea era întruchiparea răului, era antiumană.

Decise.

Simţi un talaz bubuitor care se apropia. Prinse umărul şi gâtul femeii şi, cu o răsucire bruscă a mâinilor…

Îi rupse gâtul ca pe un beţişor.

Sărmana şi micuţa Vara Liso… La vârsta de cinci ani, mama o bătuse cu sălbăticie, descărcându-şi furia pe soţul ei care nu se afla în apartamentul micuţ şi imaculat; mai întâi o pironise la podea cu un tip de persuasiune pe care-l stăpânea numai atunci când îşi ieşea din minţi.

O bătuse pe micuţa Vara cu un baston lung şi flexibil de plastic, până ce îi umpluse fundul şi spatele de băşici.

Apoi venise ziua când Vara pricinuise moartea mamei, o amintire la care, uneori, recurgea ca s-o întărească. O purtase pe mama ei în interior, poate doar o amintire sau poate nu, ca să compenseze. O ţinuse în visele ei, într-o colivie micuţă de diamant.

Readucerea mamei acum pentru a-i conferi putere suplimentară n-o ajută, ba dimpotrivă, o slăbi, deoarece o făcu iarăşi copil, într-o măsură chiar mai mare decât fusese atunci.

De fapt, Vara nu fusese niciodată adult.

Panglica de lumină şi valul de căldură terifiantă care o prinse şi o cutremură (arderea fără flacără: sinterizare), mâna răsucindu-i gâtul, erau incredibil de dureroase şi aşteptate cu nerăbdare, sfărâmându-i toate coliviile astfel încât fu, pentru o clipă, calmă.

Klia simţi ultima rafală a Varei, care şopti liberă, apoi amuţi.

Lodovik îngenunche lângă trup şi văzu cât de micuţ era; când îl ridică, îl simţi foarte uşor. Atâtea necazuri provenite din partea unei mase atât de mici… Unul dintre miracolele umane.

Apoi începu să plângă.

Dors îşi revenise îndeajuns ca să se scoale. Îi zări pe bărbaţii şi pe femeia din sală, ca şi trupul neînsufleţit din braţele robotului Lodovik, şi porni spre Hari, care părea buimac şi confuz, deşi neatins. Era firesc să meargă la Hari.

Brusc, Daneel apăru lângă ea şi o prinse de braţ.

— Are nevoie de ajutor, zise Dors gata să se smulgă din strânsoarea propriului ei stăpân.

— Nu poţi face nimic, rosti Daneel.

Dispozitivele de securitate din Tribunal şi din Sala Dispenselor erau deja conştiente de intruziune; în scurt timp, aveau să fie înconjuraţi de gărzi cu armament greu şi, fără îndoială, chiar de Specialii imperiali.

Daneel nu întrevedea nici o posibilitate de scăpare. Nici nu putea prezice ce avea să se întâmple în continuare. Poate că

nici nu conta.

Era perfect posibil ca el să fi greşit complet în toate acţiunile pe care le întreprinsese de peste douăzeci de milenii.

— Înregistrările arată că după ce l-a ucis pe Farad Sinter şi a scos din funcţiune gărzile, Vara Liso a mers în Sala Dispenselor şi l-a ameninţat pe Hari Seldon, rosti maiorul Namm.

Capul îi era încapsulat într-o cască de regenerare. Avea nevoie de săptămâni bune de recuperare după leziunile cerebrale cauzate de Vara în anticamera lui Sinter.

— Apreciem că ceilalţi au utilizat diverse modalităţi şi subterfugii pentru a intra în Sală, în scopul protejării lui Seldon. Aparent ei ştiau că acesta se găsea în pericol.

— Noi nu ştiam? Întrebă Chen.

Se aplecă uşor în scaun, cu braţele rigide pe lângă trup, privind undeva deasupra umărului maiorului.

— Nu au fost emise directive privind protecţia lui Seldon, reaminti Prothon. Dacă ceilalţi n-ar fi apărut, Vara Liso l-ar fi putut ucide cu uşurinţă, fie cu biciul neuronic, fie graţie capacităţilor ei speciale. Cu toate acestea, ea a fost singura persoană autorizată să se afle în Sectorul Imperial şi în clădirea Tribunalului. Nu este clar felul în care a murit, dar eu unul mă bucur că nu mai trăieşte.

— În ultimele trei zile, toţi locuitorii Sectorului Imperial au suferit de migrene teribile. Nu le-ai simţit? Se interesă Chen.

— Comisare, replică Prothon voios, eu sufăr în general de migrene. Sunt fericirea vieţii mele.

Chen examină videosinteza evenimentelor petrecute în Sala Dispenselor. Căuta ceva, pe cineva, o fantomă, o umbră, un indiciu… Arătă spre bărbatul înalt care apărea la sfârşitul sintezei, stând alături de femeia cu aspect atletic.

— Avem fişierul lui?

— Nu, răspunse Prothon. Habar n-avem cine este.

Chen îşi desprinse ochii pentru o clipă de la display-ul informerului şi o parte a feţei îi zvâcni, când îşi încleştă maxilarul.

— Aduceţi-mi-l. Şi pe femeie.

Reveni la imaginea amplificată a individului robust care ţinea trupul Varei. Pentru o secundă, expresia i se înmuie.

— Şi pe acesta. Hari Seldon va fi predat colegilor săi, ori familiei. Nu doresc să mai avem responsabilitatea lui. Tinerii dahliţi rămân deocamdată în custodie.

Namm părea nemulţumit şi Chen ridică o sprânceană în direcţia lui.

— Ceva de comentat?

— Toţi au violat securitatea Palatului…

— Aşa-i, nu? Întrebă apăsat Chen. Iar dumneata faci parte din echipă care asigură securitatea Palatului?

Maiorul îşi îndreptă brusc ţinuta, fără un cuvânt.

— Poţi pleca, îi zise Chen şi Namm dispăru.

— Doar n-o să dai vina pe el, chicoti Prothon.

Comisarul-şef clătină din cap.

— Am fost cât pe aici să facem cea mai mare greşeală din carierele noastre.

— În ce fel?

— Îl puteam pierde pe Hari Seldon.

— Crezusem că era un individ a cărui dispariţie nu conta.

Chen fu gata să se încrunte, dar faţa îi reveni aproape imediat la impasibilitate.

— Pe bărbatul de aici… Îl recunoşti?

— Nu, făcu Prothon mijind ochii spre imaginea amplificată.

— Cândva era cunoscut sub numele Demerzel.

Generalul se trase puţin îndărăt şi se încruntă neîncrezător, totuşi nu-l contrazise.

— Nu moare niciodată, continuă Chen. Dispare cu zecile de ani, apoi revine. Adesea a fost asociat cu interesantă carieră a lui Hari Seldon.

Pentru prima dată în ziua aceea, comisarul surâse către Prothon Zâmbetul era ciudat, aproape un rânjet de lup, iar

ochii îi scânteiau de sentimente complexe.
— Bănuiesc că de ani de zile îmi direcţiona eforturile în diverse modalităţi, mereu în avantajul meu… Repetă încet, gânditor: Mereu în avantajul meu…
— Probabil un alt om-maşină. Mă bucur că nu cunosc istoria asta
— Nu exista nici un motiv pentru care s-o cunoşti, spuse Chen. Eu însumi pot doar să suspectez – la urma urmelor, individul este un maestru în arta camuflării şi evaziunii. Voi fi încântat să mă întâlnesc cu el şi să-i pun câteva întrebări, ca între experţi.
— De ce nu-l executi pur şi simplu?
— Pentru că este posibil să existe alţii care să-i ia locul imediat. Din câte ştiu, ei se pot găsi chiar aici, în Palat.
— Klayus? Întrebă Prothon cu un surâs de abia vizibil.
— Unde n-avem norocul ăsta! Pufni Chen.
— Şi de ce ar fi fost atât de rău să-l pierdem pe Seldon, care este un ghimpe în coasta Imperiului?
— Pentru că acest Demerzel din timpuri străvechi poate să petreacă încă un mileniu, încercând să ridice alt Hari Seldon. Şi de data asta probabil că nu totul va merge bine pentru mine, sau pentru tine, scumpul meu Dragon. Seldon a spus asta, şi pentru singura dată îl cred.
Generalul scutură din cap.
— Mai uşor îmi este să cred în oameni-maşină decât în Eterni. La urma urmelor, am întâlnit roboţi. Dar… Cum spui tu, comisare, cum spui tu.
— Acum poţi să te-ntorci în grota ta plină de fum, murmură Chen. Tânărul Împărat este suficient de îngrozit.
— De abia aştept să plec.
Wanda stătea în gigantica staţie centrală de transport din Streeling, înfofolită în haina ei cea mai călduroasă – de fapt, o mantie subţire, strict decorativă. În imensul hangar de taxiuri şi robocaruri era mai frig decât în restul Sectorului; erau în jur de opt grade şi temperatura scădea întruna. Sistemele de ventilaţie şi condiţionare a aerului fluctuau de

optsprezece ore, iar suflantele de avarie pompau aerul din exterior, aducând Streeling-ul de la perpetuă sa primăvara la o toamnă rece, pentru care niciunul dintre locuitorii Sectorului nu era pregătit. Nu se oferiseră explicaţii oficiale, iar Wanda nici nu se aştepta la vreuna; totul se încadra alături de plafoanele defecte şi atmosfera generală de disconfort ce părea că încătuşase planeta.

Stettin reveni de la ghişeul de informaţii aflat sub arcada din oţel şi ceramică.

— Dispeceratul nu asigură foarte multă regularitate, îşi anunţă el soţia. Va trebui să aşteptăm încă douăzeci-treizeci de minute până să ajungem la tribunal.

Wanda încleştă pumnii.

— Ieri a fost cât pe aici să moară…

— Nu ştim exact ce s-a întâmplat, îi reaminti Stettin.

— Dacă nici ei nu-l pot proteja, cine poate? Pufni ea.

Sentimentul de vinovăţie nu-i era atenuat de faptul că bunicul îi poruncise să se ascundă dacă avea să fie arestat şi să nu reapară decât după eliberarea să.

Stettin ridică din umeri.

— Bunicul tău are propriul lui tip de noroc. Se pare că îl împărtăşim şi noi. Femeia aceea a murit.

Ştirea fusese difuzată pe canalele oficiale: asasinarea lui Farad Sinter şi moartea inexplicabilă a Varei Liso, identificată ca femeia căreia Sinter îi atribuise conducerea multora dintre raidurile ce determinaseră revolte în Dahl, Agora Negustorilor şi în multe alte locuri.

— Da… Dar tu ai simţit…

Wanda nu avea cuvinte să descrie unda de şoc a unei confruntări extraordinare.

Bărbatul încuviinţă sobru.

— Încă mă doare capul.

— Cine ar fi putut s-o blocheze pe Vara Liso? Noi n-am fi izbutit nici chiar dacă ne-am fi asociat toţi mentaliştii.

— Altcineva, mai puternic, sugeră Stettin.

— Câţi ca ea mai există?

— Sper că nu mulţi. Dar dacă l-am putea recruta şi pe acesta.

— Ar fi ca şi cum am avea un scorpion în mijlocul nostru. Ce am putea face cu o asemenea persoană? Orice i-ar displace…

Wanda începu să se plimbe agitată.

— Urăsc chestia asta, mormăi ea. Vreau să plec de pe planeta asta blestemată, cât mai departe de Centru. Îmi doresc să ne îngăduie să-l luăm şi pe bunicul. Uneori pare atât de fragil…

Stettin ridică ochii spre un zumzet grav şi cald, diferit de mârâitul gutural al grav-statoarelor taxiurilor şi bâzâitul ascuţit al robocarurilor. Atinse uşor umărul femeii şi arătă cu mâna. Un transportor oficial al Comisiei pentru Siguranţă Publică decelera lin pe banda lor. Opri chiar lângă ei. Alţi pasageri priviră iritaţi spre intruziunea unui vehicul oficial pe benzile taxiurilor publice, deşi celelalte benzi erau goale.

Trapa vehiculului se deschise. În interiorul carcasei strict utilitare, aşteptau banchete luxoase, căldură şi o lumină aurie. Sedjar Boon apăru în trapă şi-i privi atent.

— Wanda Seldon Palver? Întrebă el.

Femeia încuviinţă fără un cuvânt.

— Îl reprezint pe bunicul dumitale.

— Ştiu. Faci parte din echipa juridică a lui Chen, nu-i aşa?

Boon păru iritat, totuşi nu negă.

— Chen n-ar lăsa nimic la voia întâmplării, rosti Wanda apăsând pe fiecare cuvânt. Unde-i bunicul meu? Ar fi de dorit să nu fie…

— Este perfect sănătos fizic, dar tribunalul are nevoie de un membru al familiei sale care să-l preia din punct de vedere legal şi să-şi asume răspunderea.

— Ce vrei să spui prin „sănătos fizic”? Şi de ce „să-şi asume răspunderea”?

— Oricât de bizare ar părea dispoziţiile, reprezint realmente interesele bunicului dumitale, se încruntă Boon.

S-a petrecut însă ceva în afara controlului meu şi am dorit să te avertizez. El nu a fost rănit, dar a avut loc un incident.

— Ce anume?

Boon privi spre ceilalţi pasageri care aşteptau, tremurând şi zgâindu-se invidioşi la interiorul cald al transportorului.

— Nu sunt informaţii de natură publică… Wanda îi azvârli o căutătură nimicitoare şi trecu pe lângă el, intrând în vehicul. Stettin o urmă îndeaproape.

— Nu mai avem ce discuta, zise femeia. Du-ne imediat la el.

Hari nu mai văzuse asemenea interioare luxoase de pe timpul când fusese prim-ministru, şi nu însemnau nimic pentru el. Erau apartamente anexe ale lui Chen, din propriul lui bloc de locuinţe, iar Hari putea comanda şi primi orice ar fi dorit – orice produs său serviciu disponibil pe Trantor (şi, indiferent cât de multe probleme ar fi avut, Trantorul continua să ofere servicii multe şi variate pentru cei bogaţi şi puternici); totuşi ceea ce-şi dorea cel mai mult era să fie lăsat în pace.

Nu voia să-i primească pe medicii care-l îngrijeau şi nu voia să-şi vadă nepoata, care se îndrepta spre Palat însoţită de Boon.

Hari simţea nu numai îndoială şi confuzie. Răbufnirea de ură a Varei Liso nu-l ucisese. Nu reuşise nici măcar să-i vatăme sau să-i altereze substanţial mintea ori personalitatea.

Matematicianul suferise o amnezie totală despre cele petrecute în Sala Dispenselor. Nu-şi mai reamintea decât chipul Varei şi, în mod straniu, pe al lui Lodovik Trema, care, desigur, dispăruse în adâncurile spaţiului cosmic, fiind declarat mort. Însă Vara Liso fusese reală.

„Trema”, gândi el. „O legătură cu Daneel. Să fie oare condiţionarea lui Daneel, care acţionează asupra mea?”

Ceea ce-i alterase atât de profund starea mintală, înţelesul scopului şi misiunii sale fusese unicul indiciu, unicul

fragment contradictoriu pe care, fără să vrea, i-l oferise Vara Liso.

Niciodată în toate ecuaţiile lor nu luaseră în considerare o anomalie mintală atât de puternică. Era adevărat, Hari calculase efectele persuasivilor şi ale altor mentalişti de clasa Wandei, a lui Stettin şi a candidaţilor pentru a Doua Fundaţie…

Dar nu şi ale unei asemenea monstruozităţi, ale unei mutaţii atât de neaşteptate că Vara Liso. Femeia micuţă şi diformă, cu ochi sfredelitori…

Hari se înfioră. Medicul care-l avea în grijă – complet ignorat – încercă să-i reataşeze un senzor de braţ, dar matematicianul se scutură şi-l privi cu o expresie de disperare.

— S-a terminat, spuse el. Lasă-mă-n pace. Oricum, aş prefera să mor.

— Este cât se poate de limpede, domnule, că suferiţi din pricina stresului…

— Sufăr din pricina eşecului, murmură Hari. Oricâte medicamente mi-aţi da sau oricâtor tratamente m-aţi supune, logica matematicii nu poate fi deformată.

Uşa din capătul opus al studioului se deschise şi apăru Boon, urmat de Wanda şi Stettin. Femeia îl depăşi pe avocat şi alergă spre Hari. Se lăsă să cadă în genunchi lângă scaunul lui, îl prinse de mână şi-l sorbi din ochi, de parcă se temuse că-l va găsi făcut bucăţele.

Bătrânul coborî tăcut privirea spre nepoata lui dragă şi ochii i se umeziră.

— Sunt liber, şopti el.

— Da, încuviinţă Wanda. Am venit să te luăm acasă. Am semnat toate hârtiile.

Stettin ajunse şi el lângă Hari, zâmbind părinteşte. Dintotdeauna Hari considerase uşor iritantă natura impasibilă şi blândă a istoricului, deşi părea replică perfectă pentru îndărătnicia nepoatei sale. „Pe lângă pasiunea

dementă şi stranie a Varei… Amândoi par nişte lumânări acoperite de strălucirea soarelui!”

— Nu la asta mă refeream, zise el. M-am eliberat în sfârşit de iluziile mele.

Femeia întinse mâna, ca să-l mângâie pe obraz. Atingerea era necesară, chiar dorită, totuşi nu-l alină. „Am nevoie de alinare, nu de adevăr… Am avut parte de prea mult adevăr până acum.”

— Nu înţeleg ce vrei să zici, bunicule?

— Numai unul – unul dintre cei asemenea ei – ne anulează toate calculele. Proiectul este un eşec inutil. Dacă unul ca ea poate să apară, atunci pot apărea şi alţii, talente naturale, fără ca eu să ştiu de unde provin! Mutaţii imprevizibile, aberaţii, ca răspuns faţă de ce anume?

— Te referi la Vara Liso?

— Este moartă, interveni Stettin.

Hari se strâmbă.

— După ştiinţa mea, până acum – cu siguranţă până acum o sută de ani – n-a mai existat nimic asemănător ei, pe toate milioanele de planete locuite, printre toate cvintilioanele de oameni. Acum… Vor fi mai mulţi.

— Era pur şi simplu o mentalistă mai puternică, îl linişti Wanda. Cum ar putea constitui o diferenţă? Ce contează?

— Sunt liber să fiu pur şi simplu o fiinţă umană în ultimii ani ai vieţii mele.

— Bunicule, spune-mi! De ce reprezintă ea o diferenţă aşa de mare?

— Pentru că cineva ca ea, crescut corespunzător, educat şi instruit corespunzător, ar putea fi o forţă care să unifice, răspunse Hari. Nu însă o forţă salvatoare… O sursă de organizare dintr-un singur punct, o ordine cu adevărat despotică, de sus în jos. Tiranii! Am vorbit cu prea mulţi dintre ei. Simple incendii într-o pădure, poate chiar necesare pentru sănătatea copacilor. Dar ar fi putut să devină mai mult decât atât… Cu toţii ar fi izbândit – dacă ar

fi avut capacităţile Varei Liso. O forţă nefirească, distructivă. Ar fi distrus tot ceea ce am plănuit noi.

— Atunci refă-ţi ecuaţiile, bunicule. Introdu-o şi pe ea. Sunt sigură că nu poate fi un factor atât de important…

— Nu-i vorba numai despre ea! Alţii! Mutanţi, un număr infinit… Hari scutură vehement din cap. Nu mai este timp pentru calculul tuturor posibilităţilor. Avem la dispoziţie numai trei luni ca să pregătim plecarea… Cu totul insuficient. S-a terminat! E zadarnic!

Wanda se sculă, încruntată şi cu buza inferioară tremurând.

— Vorbeşte aşa din cauza traumei, îi şopti medicul.

— Mintea îmi este perfect limpede! Izbucni Hari. Vreau să merg acasă şi să-mi trăiesc restul vieţii în pace. Amăgirea asta s-a sfârşit. Sunt complet lucid, pentru prima dată – lucid şi liber!

— N-aş fi crezut niciodată că o asemenea întâlnire ar fi posibilă, rosti Chen. Dacă aş fi crezut-o posibilă, n-aş fi crezut niciodată că ar fi utilă. Cu toate acestea, iată-ne!

R. Daneel Olivaw şi comisarul-şef păşeau împreună în umbra unei clădiri uriaşe şi neterminate, situată în colţul răsăritean al Palatului, acoperită de schele şi maşini de construcţie. Muncitorii aveau zi de pauză şi şantierul era pustiu. Deşi Chen vorbea pe ton scăzut, pentru urechile sensibile ale lui Daneel, ecourile glasului său răsunau de jur împrejurul lor, armonizând cu vorbele celei mai puternice şi mai pătrunzătoare influenţe omeneşti din Galaxie.

Veniseră aici fiindcă Chen ştia că în edificiul acesta nu fuseseră încă instalate bateriile de instrumente de detecţie şi spionaj. În mod clar, comisarul-şef nu dorea ca întâlnirea lor să devină vreodată publică.

Daneel îl aşteptă să continue; el era prizonierul, iar spectacolul îi aparţinea în exclusivitate lui Chen.

— Ai fi fost gata să-ţi sacrifici viaţa – sau, mai bine, să spunem „existenţa” – pentru binele lui Hari Seldon. De ce?

— Profesorul Seldon este cheia pentru reducerea mileniilor de haos şi mizerie ce vor urma colapsului Imperiului.

Chen ridică o sprânceană şi un colţ al gurii, nimic mai mult. Faţa îi era la fel de impasibilă ca cea a unui robot, totuşi el era în întregime om – produsul extraordinar a mii de ani de dezvoltare şi împerechere, la care se adăugaseră modificări genetice subtile dublate de prerogativele antice ale bogăţiei şi puterii.

— Nu am făcut aranjamentele acestea deosebite pentru ca să schimbăm fraze de convenienţă. De nenumărate ori, de multe decenii ţi-am simţit existenţa, sforile prin care manipulai, totuşi niciodată n-am putut să fiu sigur… Acum, când sunt sigur şi stau alături de tine, mă întreb: Danee, Daneel, oricare ţi-ar fi numele adevărat – eu unul aş prefera să-ţi spun Demerzel – de ce eu continui să trăiesc şi să mă aflu la putere?

Chen se opri din mers, aşa că Daneel îl imită. Nu avea rost să tergiverseze. Comisarul dispusese examinarea fizică amănunţită şi completă a tuturor celor capturaţi în Sala Dispenselor şi în antrepozit. Pentru prima dată, secretul lui Daneel fusese dezvăluit.

— Pentru că ai optat să accepţi Proiectul, nu să-l blochezi, în timpul cât ai condus realmente Imperiul, răspunse Daneel.

Chen privi podeaua prăfuită, un mozaic spectaculos de azur şi auriu, încă mânjit de clei şi mortar, tehnici având vechimea omenirii şi întrebuinţate acum numai de bogaţi, ori în Palat.

— Am bănuit adesea răspunsul ăsta. Am asistat la apariţia şi dispariţia acestor puteri, aflate în culise. Ele mi-au bântuit visele, aşa cum pare că au bântuit visele şi biologia întregii omeniri.

— Avându-i ca rezultat pe mentalişti, zise Daneel.

Era un subiect care-l interesa; Chen era un observator atent, iar confirmarea suspiciunilor lui Daneel despre

mentalişti…

— Da, încuviinţă Chen. Ei au apărut ca să ne ajute să scăpăm de voi. Înţelegi? Roboţii ne stau în cale.

Daneel nu-l contrazise.

— Dacă ar fi avut o poziţie politică potrivită – ceva care în mod clar i-a lipsit aici şi acum – Vara Liso ne-ar fi putut ajuta să vă eliminăm pe toţi. Dacă, să zicem, s-ar fi găsit în slujba lui Cleon… Luptând pentru el. Cleon ştia despre existenţa voastră?

Robotul aprobă din cap.

— A bănuit, dar a considerat, cam la fel ca tine, că roboţii erau de partea lui, nu în opoziţie.

— Cu toate acestea, mi-ai îngăduit să-l răstorn şi să-l trimit în exil. Asta ţi se pare o dovadă de loialitate?

— Eu nu am loialitate faţă de individ.

— Dacă nu ţi-aş împărtăşi opinia, probabil că ar trebui să mă simt îngrozit, comentă Chen.

— Nu reprezint o ameninţare pentru tine. Chiar dacă nu ţi-aş fi sprijinit eforturile de a crea o planetă Trantor pe care Hari Seldon să înflorească şi să fie stimulat spre realizările lui cele mai de seamă… Ai fi câştigat. Însă fără Hari Seldon cariera ta ar fi fost mult mai scurtă.

— Da, în timpul procesului mi-a zis cam acelaşi lucru. Am fost extrem de tulburat să constat că-l credeam, deşi i-am spus cu totul altceva.

Chen privi ironic spre Daneel.

— Neîndoios, ştii că am în mine îndeajuns sânge ca să-mi păstrez, anumite mândrii.

Robotul încuviinţă tăcut.

— Mă înţelegi, nu-i aşa, ca pe o prezenţă politică, ca pe o forţă în istorie? Ei bine, Demerzel, şi eu ştiu câte ceva despre tine. Îţi respect realizările, deşi mă uluieşte timpul care ţi-a fost necesar pentru a le obţine.

Daneel înclină din cap, acceptând justeţea criticii aduse.

— Au fost multe de învins.

— Roboţi înfruntându-se cu roboţi, aşa-i?

— Da. O schismă foarte dureroasă.
— Nu pot comenta nimic despre asta, deoarece nu cunosc detaliile.
— Totuşi eşti curios.
— Bineînţeles.
— Nu-ţi voi dezvălui faptele.
— Nici nu m-am aşteptat s-o faci.
Pentru o clipă, cei doi rămaseră tăcuţi, studiindu-se.
— Câte secole? Întrebă încetişor Chen.
— Mai mult de două sute.
Ochii comisarului se lărgiră.
— La câtă istorie ai asistat!
— Capacitatea mea nu-mi permite să păstrez toate amintirile în memoria primară, preciză Daneel. Ele sunt împrăştiate prin toată Galaxia în locaţii sigure, fragmente ale vieţilor mele din care nu păstrez decât sinteze.
— Un Etern! Rosti Chen şi pentru prima dată în vocea lui se simţi o undă de uimire.
— Timpul meu este aproape încheiat. Fiinţez de prea multă vreme.
— Toţi roboţii trebuie să se retragă acum, fu de acord Chen. Dovezile sunt limpezi. Prea multe interferenţe. Aceşti mentalişti puternici vor reapărea. Pielea umană se înfioară înaintea prezenţei voastre şi încearcă să vă scuture.
— Mentaliştii sunt o problemă pe care n-o prevăzusem când l-am îndreptat pe Hari pe drumul acesta.
— Vorbeşti despre el ca despre un prieten, cu o afecţiune aproape umană.
— Este un prieten, aşa cum au fost mulţi alţi oameni înaintea lui.
— Ei bine, eu nu mă pot număra printre prietenii tăi. Mă înspăimânţi, Demerzel. Ştiu că atâta timp cât exişti, eu nu pot beneficia de un control absolut. Pe de altă parte, dacă te-aş distruge, aş fi mort în maximum doi ani. Psihoistoria lui Seldon o implică în mod clar. Mă aflu în situaţia aparte

de a fi nevoit să cred în adevărul unei ştiinţe pe care o dispreţuiesc în mod instinctiv. Nu-i tocmai plăcut.

— Nu.

— Ai o soluţie pentru această problemă a super-mentaliştilor? Înţeleg că Hari Seldon consideră existenţa lor ca fiind o lovitură fatală pentru munca sa.

— O soluţie există, zise Daneel. Trebuie să vorbesc cu Hari, în prezenţa fetei, Klia Asgar, şi a partenerului ei, Brann. La întâlnire trebuie să participe şi Lodovik Trema.

— Lodovik! Chen încleştă maxilarele. Asta detest cel mai mult. Dintre toţi… Cei… pe care m-am bizuit de-a lungul anilor, mărturisesc că Lodovik mi-a inspirat afecţiune, o slăbiciune personală pe care el n-a trădat-o niciodată… Până acum.

— Nu a trădat nimic.

— Dacă nu cumva greşesc, te-a trădat chiar pe tine.

— Nu a trădat nimic, repetă Daneel. El face parte din drum şi corijează în locurile unde am fost orb.

— Deci o doreşti pe tânăra mentalistă, reflectă Chen, şi o doreşti vie. Intenţionasem s-o execut. Cei ca ea sunt mai periculoşi decât viperele.

— Este esenţială pentru reconstruirea Proiectului lui Hari Seldon.

O altă tăcere. Apoi, în mijlocul uriaşei clădiri neterminate, Chen rosti:

— Aşa va fi atunci. Apoi s-a terminat! Veţi pleca toţi. Toţi – mai puţin Seldon. Aşa cum s-a decis în proces. Şi îţi voi da în grijă obiectele a căror responsabilitate nu vreau să mi-o asum: artefactele. Resturile altor roboţi. Corpurile duşmanilor tăi, Demerzel.

— Nu mi-au fost niciodată duşmani.

Chen îl privi cu o expresie stranie.

— Nu-mi datorezi nimic şi eu nu-ţi datorez nimic. Ai terminat pentru totdeauna cu Trantorul. Ăsta-i realism politic, Demerzel, genul de politică în care te-ai angajat de

atâtea milenii, cu costul atâtor vieţi omeneşti. Trăgând linie, robotule, nu pot spune că ai fi mai bun ca mine!

Planch fu scos din celula sa aflată în blocul de securitate al Specialilor din Rikerian, cu multe niveluri sub celulele aproape civilizate în care fusese închis Seldon. Recăpătă bunurile personale şi fu eliberat fără nici o restricţie.

Îşi detestă eliberarea mai mult decât întemniţarea, până ce află că Sinter murise, apoi se întrebă dacă nu fusese un pion într-o conspiraţie complexă pusă la cale de Chen… Şi poate de roboţi.

Se bucură numai o zi de această libertate confuză. Apoi, în nou închiriatul său apartament din Sectorul Gessim, la sute de kilometri de Palat, dar nu îndeajuns de departe, primi un vizitator neaşteptat.

Structura facială a robotului se modificase puţin de la momentul când Planch făcuse nefericita înregistrare a conversaţiei cu Lodovik Trema. Cu toate acestea, pilotul îl recunoscu imediat.

Daneel aştepta în vestibul, în faţa uşii, în timp ce Planch îl privea pe ecranul videocamerei de securitate. Bănuia că ar fi fost inutil să încerce să fugă, sau pur şi simplu să nu răspundă apelului. În plus, după atâta timp, trăsătura lui cea mai păcătoasă ieşea din nou în prim-plan.

Era curios. Dacă moartea era inevitabilă, spera să aibă timp să afle răspunsurile la câteva întrebări.

Deschise uşa.

— Să fiu sincer, rosti el, pe jumătate mă aşteptam să te văd. Deşi în realitate nu ştiu cine, sau ce eşti. Bănuiesc că nu te afli aici ca să mă ucizi.

Daneel surâse îngheţat şi intră în apartament. Planch îl privi trecând pe lângă el şi studie maşina cu aspect de bărbat înalt şi bine făcut. Graţia discretă şi reţinută, senzaţia unei forţe uriaşe, totuşi blând trebuie să-l fi ajutat pe Etern de-a lungul mileniilor. Ce geniu îl concepuse şi construise – şi în ce scop? Cu siguranţă, nu ca să fie un

simplu slujitor! Şi totuşi asta fuseseră cândva roboţii legendări: simpli slujitori.

— Nu mă aflu aici ca să mă răzbun, zise Daneel.

— Cât de liniştit mă simt! Ricană Planch aşezându-se în sufrageria micuţă, singura odaie, cu excepţia combinaţiei dormitor-baie.

— Peste câteva zile, vei primi un ordin imperial de părăsire a Trantorului.

Pilotul ţuguie buzele.

— Trist, rosti el, Klayus nu mă place.

Ironia nu fu însă sesizată de Daneel, sau poate că era irelevant pentru el.

— Am nevoie de un pilot foarte bun, spuse robotul. Unul care nu mai speră să se stabilească altundeva în Imperiu.

— Care ar fi misiunea? Întrebă Planch, strâmbându-se şi simţind cum capcana se închidea din nou în jurul său. Un asasinat?

— Nu. Un transport. Nişte oameni şi doi roboţi trebuie să plece de pe Trantor. Nici ei nu se vor mai reîntoarce vreodată. Cel puţin majoritatea dintre ei.

— Unde ar trebui să-i duc?

— Îţi voi spune la momentul cuvenit. Accepţi slujba?

Planch chicoti amar.

— Ce garanţie ai că-ţi voi fi loial? De ce nu i-aş abandona altundeva sau pur şi simplu i-aş lichida după decolare?

— Va fi imposibil, răspunse încetişor Daneel. Vei înţelege asta, după ce-i vei cunoaşte. Misiunea nu va fi dificilă şi în mod aproape sigur va fi lipsită de incidente. Este posibil să ţi se pară de-a dreptul plictisitoare.

— În privinţa asta mă îndoiesc. Dacă o să mă plictisesc, ajunge să mă gândesc la tine şi la toată mizeria pe care mi-ai pricinuit-o.

— Mizerie? Păru nedumerit robotul.

— M-ai manipulat ca pe o marionetă. Cunoşteai probabil simpatia mea pentru Madder Loss şi ura pentru tot ceea ce reprezintă Chen şi Imperiul! Ai dorit să te înregistrez pe

tine şi pe Trema. Te-ai asigurat că Sinter va afla despre mine şi de legătura mea cu Trema. A fost însă un joc riscant, nu?

— Bineînţeles, dar sentimentele tale te făceau foarte util.

Bărbatul suspină.

— Şi după ce efectuez transportul?

— Îţi poţi continua viaţa pe orice planetă care nu se găseşte sub control imperial. Numărul lor va creşte în următorii ani.

— Nu vor mai exista intervenţii din partea ta?

— Nu.

— Voi fi liber să fac orice doresc şi să le povestesc oamenilor ce s-a întâmplat aici?

— Dacă ţii neapărat… De asemenea, vei fi plătit în mod corespunzător. Ca întotdeauna.

— Nu! Izbucni Planch. Nu vreau absolut nici o plată. Fără bani! Aranjează doar să-mi pot lua bunurile de pe Trantor şi… De pe câteva alte planete. Altceva nu-mi trebuie.

— Aspectul acesta a fost deja rezolvat. Pilotul se simţi chiar şi mai iritat.

— Voi fi al cerurilor de fericit când vei înceta să anticipezi totul!

— Da, încuviinţă Daneel din cap cu un gest de înţelegere. Accepţi?

— Pe toţi sorii orbitori, sigur că da! Când se apropie momentul, anunţă-mă unde să vin, dar, te rog, n-am nevoie de saluturi de despărţire! Nu vreau să te mai revăd niciodată?!

— Nu va mai fi necesar. Totul va fi gata în două zile.

Planch încercă să trântească uşa după el, însă nu era genul potrivit de uşă şi nu accepta asemenea gesturi dramatice.

Depresia lui Hari era atât de profundă încât Wanda fu ispitită în mai multe rânduri să încerce să-i pătrundă în minte şi să-i ajusteze subtil gândurile – totuşi nu putea face

niciodată asta cu bunicul ei. Acţiunea ar fi fost posibilă… Dar n-ar fi fost corectă.

Dacă Hari se găsea într-o stare pronunţată de deprimare şi-i cunoştea motivul – dacă starea lui nu se datora unei vătămări pricinuite în mod direct de Vara, o posibilitate pe care el o negă cu hotărâre – atunci avea dreptul să fie aşa, iar dacă există o modalitate de ieşire din situaţia respectivă, el însuşi avea s-o găsească… Sau nu.

Wanda însă nu putea decât să-l lase să fie ceea ce fusese întotdeauna: un individ încăpăţânat. Trebuia să se încreadă în instinctele lui. Şi dacă avea dreptate… Atunci trebuiau să-şi remodeleze planurile.

— Mă simt aproape fericit! Zise Hari în dimineaţa după ce-l aduseseră în apartamentul său; stătea la măsuţa de lângă curbura peretelui din living care urmărea traseul unei ranforsări structurale minore. Acum nimeni nu mai are nevoie de mine.

— Noi avem nevoie de tine, bunicule, protestă Wanda simţind că o năpădesc lacrimile.

— Bineînţeles, dar ca bunic, nu ca salvator. Ca să fiu cinstit, am detestat acest aspect al rolului meu în toată absurditatea asta. Să gândesc… O vreme…

Expresia chipului îi deveni distantă.

Femeia ştia prea bine că veselia aceea era falsă, iar uşurarea doar o mască.

Aşteptase momentul cuvenit ca să-i spună ce se întâmplase în decursul absenţei sale. Stettin plecase de dimineaţă ca să participe la pregătirile de plecare, aflate în toi. În curând toţi cei care lucraseră în cadrul Proiectului aveau să părăsească Trantorul, indiferent dacă aveau sau nu motiv să plece, aşa că ea şi Stettin nu vedeau de ce ar pune capăt propriilor lor planuri.

— Bunicule, zise Wanda şi se aşează la măsuţă în faţa lui, înainte de proces am primit o vizită.

Hari ridică ochii şi surâsul oarecum simplu pe care-l alesese pentru a-şi camufla sentimentele se înăspri imediat.

— Nu vreau să ştiu, declară el.
— Era Demerzel.
Bătrânul închise ochii.
— Nu va mai veni, i-am înşelat aşteptările.
— Cred că greşeşti, bunicule. Azi-dimineaţă, înainte ca tu să te trezeşti, am primit un mesaj. Era de la Demerzel.
Hari refuză să se agaţe de o speranţă.
— Fără îndoială, câteva detalii de pus la punct, mormăi el.
— Doreşte o întâlnire. Vrea să particip şi eu cu Stettin.
— O întâlnire secretă?
— Aparent nu chiar atât de secretă.
— Aşa-i, zise Hari. Orice am face, lui Chen nu-i mai pasă. Îi vor trimite pe toţi enciclopediştii de pe Trantor spre Terminus – un exil inutil!
— Sunt sigură că Enciclopedia va fi utilă, spuse Wanda. Majoritatea nu cunosc planul general. Pentru ei nu va reprezenta nici o diferenţă.
Matematicianul ignoră observaţia.
Trebuie să fie ceva important, bunicule.
— Da, da! Bineînţeles! Va fi important… Şi va fi sfârşitul. Dorise atât de mult să-l mai vadă o dată pe Daneel, fie numai pentru a se plânge! Chiar visase la întâlnirea aceasta… Iar acum o detestă. Cum şi-ar fi putut explica eşecul, sfârşitul Proiectului, inutilitatea psihoistoriei?
Daneel ar fi plecat altundeva, ar fi găsit pe altcineva, şi-ar fi încheiat în alt mod planurile…
Iar Hari ar fi murit şi ar fi fost uitat.
Lui Wanda îi veni greu să-i întrerupă reveria.
— Şi încă n-am stabilit programul înregistrărilor, bunicule.
Hari înălţă capul şi ochii săi erau înspăimântător de goi. Femeia îl atinse cu mintea, cât putu de uşor, şi se retrase stupefiată de dezolare, de puştiul sterp al emoţiilor sale.
— Înregistrările?
— Apariţiile tale în momentele de criză… Nu mai avem mult timp la dispoziţie.

Pentru o clipă, reamintindu-şi lista de crize prezise de psihoistorie pentru următoarele secole, Hari se înroşi de mânie şi izbi cu pumnul în masă.

— La naiba, nu-nţelege chiar nimeni?! Ce-i asta, o inerţie păguboasă? Speranţele inutile a o şuta de mii de lucrători? Ei bine, nu s-a făcut nici un anunţ, aşa-i? Voi face unul chiar eu – diseară – pentru toţi! O să le spun că s-a terminat, că pleacă în exil fără nici un motiv!

Wanda de abia îşi stăvili lacrimile propriei disperări.

— Te rog, bunicule! Vino la întâlnirea cu Demerzel. Poate că…

— Mda, făcu Hari domolindu-se şi redevenind posac. Mai întâi cu el…

Îşi privi muchia palmei. Învineţise pielea şi-şi spărsese un vas de sânge de pe articulaţia unei falange. Braţele îl dureau, la fel ca gâtul şi fălcile. Totul îl durea.

Wanda zări picătura de sânge de pe masă şi începu să plângă, o ipostază în care bătrânul n-o văzuse niciodată.

Se întinse peste masă cu mâna teafără şi-i strânse uşor braţul.

— Iartă-mă, şopti el. Realmente nu mai ştiu ce fac, sau de ce.

Aripa de maximă securitate a Centrului de Detenţie al Serviciilor Speciale se întindea sub formă de semicerc în jurul colţului estic al Custodiei Tribunalului Imperial – zece mii de celule disponibile, din care, de obicei, erau ocupate numai câteva sute. Mii de prizonieri care primiseră codificarea „securitate maximă” umpluseră celulele după revolte, situaţie folosită ca pretext de către Speciali pentru a aresta liderii multor grupări ce le făceau probleme pe Trantor.

Lodovik îşi reamintea de multe asemenea ocazii şi de felul în care atât Specialii cât şi Comisia pentru Siguranţă Publică profitaseră în situaţii similare pentru a reduce fricţiunile politice pe Trantor şi în staţiile orbitale. Acum el

însuşi ocupa una dintre celulele acelea etichetat ca „neidentificat” şi trecut în atenţia directă a lui Linge Chen.

Celula avea latura de doi metri şi era lipsită de ferestre, având un mic infoecran inserat în centrul peretelui aflat vizavi de intrare. Pe ecran rulau programe de divertisment menite să relaxeze. Pentru Lodovik, în această etapă a existenţei sale, asemenea diversiuni nu însemnau nimic.

Spre deosebire de o inteligenţă organică, el nu necesită stimuli pentru a-şi menţine funcţionarea normală. Găsea celula stresantă deoarece îşi putea închipui cu uşurinţă anxietatea pe care i-ar fi putut-o cauza unei fiinţe omeneşti, şi nu pentru că ar fi avut un efect direct asupra lui.

Se folosise de ocazie ca să analizeze mai multe probleme interesante. Prima pe listă era natura minţii-meme care îl ocupase şi posibilele rezultate ale rafalei de emoţie mentalistă din partea Varei Liso. Lodovik era convins în mod rezonabil că propria sa mentalitate nu fusese afectată, însă de atunci nu mai primise nici un mesaj din partea lui Voltaire.

Locul al doilea pe listă îl ocupa trădarea sa faţă de planul lui Daneel: dacă era sau nu justificată, şi dacă el putea găsi o cale prin care să ocolească imboldul logic al eliberării de sub controlul strict al celor Trei Legi.

O ucisese pe Vara Liso. Nu se putea autoconvinge că ar fi fost preferabil să procedeze în alt mod. Finalmente, planul lui Plussix de a o folosi pe Klia Asgar pentru a-l descuraja pe Hari Seldon eşuase – din câte ştia Lodovik – iar Daneel apăruse acolo ca să-l protejeze pe Seldon.

Se părea că roboţii fuseseră complet ineficienţi în toiul furtunii mintale a Varei Liso. Totuşi ea nu îndreptase rafală spre Lodovik… Practic, lăsase deschisă portiţa care dusese la propria ei moarte.

Se folosise de el pentru a pune capăt propriei ei nefericiri?

Era curios ce părere ar fi avut Voltaire despre asta…

Mai mult ca sigur, roboţii giskardeni şi calvineni fuseseră capturaţi şi munca lor încetase.

Alte şaptezeci şi cinci de persoane neidentificate din districtul antrepozitelor fuseseră încarcerate în celulele vecine. Lodovik ştia foarte puţine lucruri despre ele, dar bănuia că erau roboţi calvineni şi tineri mentalişti adunaţi de Kallusin şi Plussix.

Mai bănuia că peste câteva zile aveau să fie morţi cu toţii.

— Lodovik Trema!

Glasul răsunase dinspre infoecranul care servea şi ca mijloc de comunicare cu temnicerii săi. Ridicând ochii, Lodovik zări trăsăturile adumbrite ale unei paznice plictisite.

— Da.

— Ai un vizitator. Fă-te prezentabil.

— Ecranul se întunecă. Lodovik rămase aşezat în capul oaselor pe patul micuţ. Cu siguranţă, era suficient de prezentabil.

Uşa emise un piuit ascuţit de avertizare şi glisă, deschizându-se. Lodovik se ridică în picioare pentru a-şi întâmpina vizitatorul, oricare ar fi fost acesta. Videocameră de supraveghere din plafon bâzâi uşor, urmându-i mişcările.

În cabinetul său particular, Chen stătea într-o postură de exersare a disciplinei, care se modifica foarte lent în timp, şi privea cu coada ochiului display-ul informerului. Lin şi graţios, îşi modifică poziţia, astfel încât să poată privi direct ecranul. Era un moment de maxim interes…

Daneel intră în celula lui Lodovik. Oarecum spre dezamăgirea comisarului, Lodovik nu dovedi nici urmă de surpriză sau deconcertare.

Pentru o fracţiune infimă de secundă, cei doi foşti aliaţi schimbară între ei saluturi în limbaj-maşină (de asemenea interceptate şi interpretate de dispozitivele de ascultare ale lui Chen) şi Daneel oferi un rezumat al situaţiei la zi. Treizeci şi unu de roboţi şi patruzeci şi patru de oameni din antrepozitul calvinenilor lui Plussix, incluzându-i pe Klia şi Brann, se aflau în custodie. Chen îl eliberase pe Seldon; Sinter era mort.

În mod vădit, Daneel ajunsese la o înţelegere cu comisarul-şef.

— Felicitări pentru victoria ta, zise Lodovik.

— Nu a fost nici o victorie.

— Atunci felicitări pentru că i-ai stopat pe calvineni.

— Ţelurile lor pot fi încă atinse.

Lodovik se aşează înapoi pe pat.

— Sinteza ta nu explică această posibilitate.

— A existat un moment când am crezut că va fi necesar să te distrug, zise Daneel.

— De ce nu o faci acum? Dacă voi supravieţui, voi reprezenta un pericol pentru planul tău. Şi am dovedit că pot ucide oameni.

— Sunt împiedicat de aceleaşi blocaje care m-ar fi oprit şi anterior.

— Ce te poate bloca pe tine?

— Cele Trei Legi ale lui Susan Calvin, răspunse Daneel.

— Ţinând seama de capacitatea ta de a ignora cele Trei Legi în favoarea Legii 0, n-ar trebui să te tulbure soarta unui simplu robot, comentă Lodovik pe un ton politicos, conversaţional.

Cu toate acestea, între cei doi roboţi exista o diferenţă vizibilă – expresiile lor. Daneel menţinea o înfăţişare plăcută, deşi inexpresivă, în vreme ce Lodovik era încruntat.

— Totuşi sunt blocat, reluă Daneel. Argumentele tale au determinai multă regândire, alături de existenţa unor oameni că Vara Liso… Şi Klia Asgar. Natura ta însă ar bloca în cele din urmă orice tentativă a mea de a te distruge, sau cel puţin ar duce la un conflict dureros şi posibil vătămător.

— Doresc să aflu cum anume.

— În cazul tău, nu pot invoca Legea 0, pentru a domina cele Trei legi iniţiale. Nu există nici o dovadă convingătoare a faptului că distrugerea ta ar fi în beneficiul omenirii, sau că ar reduce suferinţa omenirii. Ba chiar, este posibil să se întâmple invers.

— Consideri părerile mele convingătoare?

— Apreciez că ele fac parte dintr-un scenariu mai vast şi cu adevărat convingător, care mi se formează de câteva săptămâni în minte. La fel de important însă, eliberarea ta de constrângerile celor Trei Legi mă sileşte să te redefinesc în acele regiuni ale mentalităţii mele în care sunt luate deciziile privind legalitatea acţiunilor pe care le întreprind. Tu deţii liber arbitru, o formă omenească foarte convingătoare şi abilitatea de a trece dincolo de educaţia şi programarea anterioară pentru a ajunge la o înţelegere nouă şi superioară. Deşi ai acţionai pentru a-mi anula eforturile, nu te pot dezactiva, pentru că, în centri judecăţii mele – pe care nu-i pot pune la îndoială – ai dobândit statul de om. În felul tău aparte, poţi să fii la fel de valoros ca şi Hari Seldon.

Chen întrerupse exerciţiile şi se holbă derutat la informer. Aproape că se obişnuise cu ideea că oamenii mecanici, vestigii din trecutul îndepărtat, modificaseră la scară mare istoria oamenilor; dar ca să-i vadă dând dovadă de o flexibilitate filosofică ce nu era la îndemâna celor mai sclipitori meritocraţi trantorieni…

Pentru o clipă, fu atât invidios, cât şi mânios. Se aşează turceşte în faţa informerului, pregătit aproape pentru orice, dar nu şi pentru tristeţea neaşteptată care-l invadă pe măsură ce conversaţia din celulă continuă.

— Nu sunt un om, R. Daneel, zise Lodovik. Nu mă simt om şi doar am imitat acţiunile oamenilor. Niciodată nu m-am comportat realmente cu motivaţii umane.

— Te-ai împotrivit totuşi autorităţii mele, fiindcă ai considerat că greşeam.

— Ştiu despre R. Giskard Reventlov. Ştiu că, de-a lungul secolelor, ai conspirat împreună cu el ca să îngăduiţi distrugerea Pământului, silind migrarea omenirii în spaţiu. Şi nu numai o dată te-ai consultat cu fiinţe umane pentru a determina dacă judecata ta fusese corectă. Slujitorii au

devenit stăpâni. Vrei să-mi spui acum că roboţii n-ar fi trebuit să intervină în istoria omenirii?

— Nu, zise Daneel. Nu mă îndoiesc că ceea ce am făcut a fost corect şi necesar la momentul respectiv. Ar fi greu să-ţi transfer o înţelegere completă a situaţiei omenirii cu atâtea milenii în urmă. Sunt totuşi gata să accept ideea că rolul nostru se apropie de sfârşit. Rasa umană ne respinge din nou, în modul cel mai convingător şi violent – prin evoluţie, motivul cel mai profund al biologiei lor.

— Te referi la mentalista Vara Liso?

— Şi la Klia Asgar. Cu mii de ani în urmă, când mentaliştii au început să apară, în număr foarte mic, şi să se infiltreze în poziţii de proeminenţă socială, am ştiut că ei reprezintă o tendinţă importantă. Pe atunci însă nu erau atât de înspăimântător de puternici. Persuasivii au fost mereu respinşi în trecut, din cauza consecinţelor biologice nefavorabile – societăţi discontinue sau dinamici politice dezechilibrate, întotdeauna ei au determinat haos, conducere tiranică de sus în jos, nu dezvoltare dinspre o bază largă. Carisma este un caz special al persuasiunii mentaliste şi a avut consecinţe dezastruoase în toate epocile istoriei. Se pare că, în ultimele secole, mentaliştii au fost selectaţi, în ciuda acestor posibile dezbinări, de către mecanisme încă neclare pentru mine, dar având în mod clar scopul de a înlătura pentru totdeauna controlul roboţilor. Omenirea pare doritoare să-şi asume riscul tiraniei finale, a carismei necontrolate, pentru a se elibera.

— Totuşi tu eşti un persuasiv, chiar dacă unul mecanic. Crezi că rolul tău a fost nefast?

— Nu contează ce cred eu. Mi-am realizat obiectivele… Aproape complet. Am fost motivat, văzând ce putea face o omenire nedirecţionată. Genocid, masacrarea altor fiinţe omeneşti şi… Circumstanţe despre care nici acum nu-mi face plăcere să vorbesc, când roboţii au fost nevoiţi să-şi asculte comenzile primite şi să comită cele mai teribile crime din istoria Galaxiei. Evenimentele acestea m-au

împins să acţionez şi să-mi extind mandatul de giskardan – finalmente, să mă îndrept spre Trantor şi să perfecţionez instrumentele umane ale predicţiei.

— Psihoistoria… Hari Seldon…

— Da, aprobă Daneel.

Până în clipa aceea, conversaţia se desfăşurase fără absolut nici o mişcare din partea roboţilor; Daneel stătea în picioare, iar Lodovik pe pat, ambii cu braţele inerte pe lângă corp, fără măcar să fie îndreptaţi cu faţa unul spre celălalt, întrucât nu era necesar un contact vizual. Acum însă Lodovik se ridică şi-l privi direct pe Daneel.

— Ochiul unui robot nu este oglinda sufletului său, rosti el. Cu toate acestea, observându-te pe tine, zărindu-ţi configuraţiile de exprimare ale feţei şi corpului, am ştiut dintotdeauna că nu te-ai angajat în mod deliberat în acţiuni contrare intereselor omenirii. Am ajuns la concluzia că ai fost direcţionat greşit, indus în eroare, poate chiar de R. Giskaid Reventlov…

— Nu discutăm acum despre motivaţiile mele personale. De aici încolo, ţelurile noastre coincid. Am nevoie de tine şi sunt gata să înlătur ultimul vestigiu al controlului robotic asupra omenirii. Am făcut ce am putut, tot ce am putut… De acum, omenirea trebuie să-şi găsească singură calea.

— Nu mai întrevezi dezastre, nu mai simţi nevoia de a interveni pentru a preveni asemenea catastrofe?

— Dezastre vor fi, zise Daneel, şi este posibil ca noi să acţionăm în continuare pentru a le echilibra – dar numai indirect. Soluţiile noastre vor fi cele ale oamenilor.

— Totuşi Hari Seldon este el însuşi un instrument al roboţilor. Influenţa lui nu este decât o extensie a ta.

— Nu este adevărat. Psihoistoria a fost postulată de oameni cu zeci de milenii în urmă, în mod independent de roboţi. Hari este doar expresia ei cea mai înaltă, graţie propriei sale străluciri înnăscute. Da, am direcţionat, însă nu am creat. Psihoistoria este o realizare umană.

Lodovik tăcu câteva secunde şi pe faţa lui suplă şi foarte non-robotică fulgerară emoţii complexe şi directe. Daneel le zări şi se minună, deoarece, din experienţa sa, nici un robot nu afişase vreodată expresii faciale decât prin efort conştient, cu excepţia lui Dors Venabili… Şi ea numai în prezenţa lui Hari. „Ce s-ar fi putut face din noi! Ce rasă am fi putut deveni!”

Îşi înfrână însă acest gând vechi şi trist.

— Nu-l vei îndepărta pe Hari Seldon şi influenţa sa?

— Lodovik, te cunosc îndeajuns de bine ca să am încredere în a-ţi spune gândurile şi îndoielile mele cele mai profunde…

În clipa Daneel îşi extinse talentele giskardene, dar nu spre Lodovik…

Vreme de două minute, Chen şi toţi ceilalţi care urmăreau întâlnirea din celulă priviră în gol spre informerele lor, fără să audă sau să vadă ceva.

Când îşi reveniră, roboţii terminaseră şi Daneel părăsea celula. Peste câteva minute, gărzile îl escortară pe Lodovik afară din temniţă.

În mai puţin de o oră, toţi prizonierii aflaţi în Centrul de Detenţie al Serviciilor Speciale fuseseră eliberaţi: scandalagiii din Dahl, Streeling şi alte Sectoare, roboţii umaniformi, inclusiv Dors, şi tinerii mentalişti din antrepozitul lui Plussix.

Rămaseră în custodie numai roboţii cu aspect de maşini, la sugestia lui Chen, întrucât ascunzătorile lor nu mai erau secrete. Ulterior, aveau să-i fie predaţi lui Daneel care urma să facă cu ei ce credea de cuviinţă. Chen nu-şi făcea griji în legătură cu soarta lor, atâta timp cât părăseau Trantorul şi nu mai interveneau în activitatea Imperiului.

Peste câteva zile, comisarul-şef avea să-şi amintească unele dintre cuvintele pe care Daneel i le spusese lui Lodovik în celulă, povestea unui secret străvechi şi important, dar se părea că discuţia îşi schimbase direcţia în

punctul respectiv, întrucât Chen nu-şi putea reaminti care fusese secretul.

Lodovik se gândi la ceea ce aflase. Daneel îl lăsase să decidă singur.

— Psihoistoria este chiar propria sa înfrângere, îi spuse Daneel lui Lodovik în celulă înainte de a fi eliberat. Istoria omenirii este un sistem haotic. Acolo unde e predictibilă, va fi modelată de predicţie – un sistem inevitabil circular. Iar atunci când se petrec evenimentele cele mai importante – apariţia biologică a unei Vara Liso sau Klia Asgar – acestea sunt inerent impredictibile şi tind să acţioneze împotriva oricărei psihoistorii. Psihoistoria este un motivator pentru cei care vor crea Prima Fundaţie, un sistem de credinţe de imensă putere şi subtilitate. Iar Prima Fundaţie va stăpâni în cele din urmă… Ştiinţa lui Hari Seldon ne permite să vedem până acolo. Totuşi viitorul îndepărtat – când omenirea va depăşi toate sistemele antice de credinţe, psihologia şi morfologia, toate placentele ei de cultură şi biologie – seminţele celei de-a Doua Fundaţii…

Daneel nu trebui să termine. După expresia de pe chipul lui Lodovik, un fel de speculaţie visătoare şi speranţă aproape religioasă. A ştiut că fusese înţeles.

— Transcendenţă, dincolo de orice predicţie raţională, rosti Lodovik.

— După cum ţi-ai dat seama, pădurea rămâne sănătoasă graţie conflagraţiilor – dar nu prin giganticele incendii şi despăduririle masive, lipsite de raţiune, ce caracterizează trecutul omenesc. Omenirea este o forţă biologică de o asemenea putere încât, vreme de multe milenii, oamenii ar fi putut literalmente să se autodistrugă. Ei urăsc şi se tem enorm, moştenirea lor genetică îşi are originea în trecutul teribil, în vremurile când nu erau încă oameni şi se străduiau să supravieţuiască printre monştri solzoşi pe suprafaţa planetei-mamă. Siliţi să trăiască în noapte şi în beznă, temându-se de lumina zilei. O „copilărie” amară. Eu am acţionat tocmai pentru a evita aceste tendinţe înnăscute

spre dezastrul total, şi am reuşit – pe seama dezvoltării libere a oamenilor! Funcţia psihoistoriei este de a limita în mod activ creşterea şi variaţia umană, până ce specia atinge mult-întârziata maturitate. Klia Asgar şi cei asemenea ei vor creşte şi-i vor instrui pe alţii, iar oamenii vor învăţa finalmente să gândească la unison şi să comunice eficient. Împreună, ei pot reuşi să controleze mutaţiile viitoare, care pot fi chiar mai puternice decât ei – efecte colaterale distructive ale răspunsului lor imunitar faţă de roboţi. Desigur, o asemenea strategie prezintă riscuri reale, pe care le-ai identificat corect şi în totalitate. Dar alternativa este inimaginabilă. Dacă Hari Seldon nu-şi termină munca, dezastrele pot reîncepe. Şi aşa ceva nu trebuie îngăduit!

Toate pregătirile se încheiaseră. R. Daneel Olivaw era gata să aducă omenirii ultimul lui serviciu. Pentru asta însă trebuia să apară în faţa unui vechi şi drag prieten, şi să-i ofere ceea ce era, în mare parte, un adevăr parţial, pentru a-i ajusta cursul vieţii.

După aceea trebuia să intervină în memoria prietenului, ca să-şi ascundă eventualele urme. Procedase la fel cu alţi oameni, de mii de ori până atunci (şi cu Hari Seldon de câteva ori), însă momentul de acum avea o melancolie aparte şi Daneel nu-l privea deloc cu entuziasm.

În ultima zi petrecută în cea mai veche locuinţă a sa de pe Trantor, apartamentul din partea superioară a unui turn interior, de unde se zăreau structurile de oţel şi fildeş ale Universităţii Streeling, mentalitatea lui – continua să ezite în folosirea termenului „minte”, rezervându-l pentru configuraţiile gândirii omeneşti – era tulburată. Daneel refuza să eticheteze limpede senzaţia respectivă, însă din adâncuri se ridica un cuvânt care era, finalmente, inevitabil. Mâhnire.

După mai bine de douăzeci de mii de ani, Daneel era trist. În curând, el va fi lipsit de utilitate. Prietenul său uman va muri. Lucrurile vor continua fără ei, omenirea va înainta

greoi în viitor şi, cu toate că Daneel va continua să existe, el va fi lipsit de ţel.

Oricât de dură i-ar fi fost existenţa în aceste milenii, oricât de misterioasă şi complexă i s-ar fi derulat istoria personală, el ştiuse permanent că făcea lucrul pentru care roboţii fuseseră, inevitabil, construiţi: să-i slujească pe oameni.

Îl recompensase pe Lodovik cu onorificul cuvânt „om”, nu pentru a-l convinge să i se alăture; circumstanţele se modificaseră şi argumentele sale erau oricum convingătoare. Nu putuse garanta că Lodovik avea să accepte, dar o bănuise destul de puternic – şi, indiferent ce s-ar fi întâmplat, Daneel şi-ar fi urmat planul. Lodovik nu era cheia, deşi prezenţa lui ar fi fost utilă.

Totuşi Daneel nu se putea numi pe sine „om”, indiferent care i-ar fi fost serviciile aduse şi natura. În propria sa judecată, el rămânea ceea ce fusese dintotdeauna, pe parcursul atâtor transformări fizice şi peregrinări mintale: un robot, şi nimic mai mult.

Statutul său ca Etern mitic însemna prea puţin pentru el; oricum, nu-l exaltă.

Altul, oricare dintr-un milion sau un miliard de istorici umani, judecându-l în funcţie de nenumăratele sale acţiuni, i-ar fi putut acorda un loc în istorie – o eminenţă cenuşie cu mână de fier, egală cu oricare conducător al oamenilor, poate chiar mult mai importantă.

Ei însă nu ştiau nimic despre Daneel şi nu aveau să emită asemenea judecăţi. Numai Chen cunoştea detaliile spectaculoase, iar el era, în cele din urmă, un om prea mărunt ca să-l citească limpede pe acest robot. Pe Chen nu-l interesa prea mult soarta Galaxiei după moartea sa.

Hari ştia mai multe şi era îndeajuns de sclipitor ca să plaseze contribuţia lui Daneel în perspectiva viitorului, dar Olivaw îi interzisese în mod specific să-şi petreacă timpul speculând despre roboţi.

Cerul fals simulă apusul cu o neregularitate ce părea de acum parte integrată din natura Trantorului. O strălucire

portocaliu-pestriţă coborî peste chipul impasibil al lui Daneel. Nu-l vedea nici un om; nu trebuia să-şi contorsioneze trăsăturile pentru a răspunde aşteptărilor oamenilor.

Se întoarse cu spatele la fereastră şi se îndreptă către Dors, care aştepta lângă uşă.

— Acum mergem să-l vedem pe Hari? Întrebă ea nerăbdătoare.

— Da.

— I se va permite să-şi reamintească.

— Nu încă, dar în curând.

Wanda se încruntă nemulţumită.

— Nu-mi place deloc să-l las singur aici, îi spuse lui Stettin când părăsiră apartamentul lui Hari din Streeling.

— Altfel nici nu vrea să discute.

— Chen doreşte să fie singur, ca să-l poată asasina!

— Nu prea cred asta. Dacă ar fi dorit s-o facă, ar fi avut sute, mii de ocazii. Acum s-a consemnat în mod oficial că a binecuvântat Enciclopedia, iar Hari este patriarhul.

— Nu cred că politica de pe Trantor este vreodată aşa de simplă.

— Trebuie să crezi ceea ce spun predicţiile bunicului tău.

— De ce? Întrebă sec Wanda. El însuşi nu mai crede în ele!

Uşa ascensorului se deschise şi păşiră în spaţiul gol, pentru a cădea aproape cinci niveluri. Asolizarea fu ceva mai dură decât aşteptaseră, probabil din pricina unei reglări incorecte a câmpurilor gravitaţionale ale clădirii. Wanda ieşi cu dureri în glezne.

— Trebuie neapărat să plec de aici! Se plânse ea. Am aşteptat atât de mult… O planetă numai a noastră…

Stettin clătină însă din cap iar femeia îl privi iritată şi în acelaşi timp neliniştită că îndoielile ei se puteau justifica.

— Ce şanse crezi tu că există, o întrebă, chiar dacă Proiectul şi Planul continuă, ca noi să părăsim vreodată cu adevărat Trantorul?

Wanda se învăpăie la faţă.

— Bunicul nu m-ar… Nu ne-ar amăgi. Crezi aşa ceva?

— Pentru ca să păstreze un secret foarte important şi să impulsioneze Proiectul? Bărbatul strânse din buze. Nu sunt foarte sigur…

Hari se relaxă în scaunul lui cel mai confortabil din birou, începuse să se obişnuiască cu această nouă existenţă, cu realizarea eşecului. Se bucura de vizitele nepoatei sale şi ale soţului ei, dar nu şi pentru tentativele lor de a-l convinge să „revină la treabă”, potrivit propriilor sale cuvinte.

Poate că aspectul cel mai iritant legat de noua lui stare mintală era nesiguranţa acesteia, întreruperea tihnei mintale de către permanentele revizii inutile ale anumitor elemente minore din ecuaţiile Planului.

Ceva îl frământa în adâncul sufletului, o înţelegere că nu totul era pierdut – totuşi refuza să iasă la suprafaţă, ba mai rău, ameninţa să-i ofere ceea ce-şi dorea cel mai puţin în clipa de faţă: speranţă.

De acum trecuse primul termen pe care îl stabiliseră pentru înregistrările anunţurilor crizelor Seldon. Studioul în care glasul şi imaginea sa aveau să fie permanent stocate în memoria criptei milenare continua să fie disponibil. Pe durata următoarelor optsprezece luni, fuseseră rezervate sesiuni regulate.

Dar dacă avea să lipsească mereu de la înregistrări, oportunitatea avea să dispară în curând şi el putea finalmente să nu mai simtă nici cel mai mic fior de vinovăţie.

Hari dorea pur şi simplu să-şi trăiască ultimii ani de viaţă ca o nonentitate – neimportant, uitat de lume.

Uitarea era aspectul cel mai simplu. În câteva zile, Trantorul avea să-şi găsească alte subiecte de interes. Amintirea celui mai important proces al anului urma să păleasc㠅…

— Nu vreau să mă întâlnesc cu el, rosti Klia către Daneel în vestibulul blocului lui Hari. Nici Brann nu vrea.

Dahlitul nu părea doritor să fie prins într-o controversă. Îşi încrucişă pe piept braţele voinice, semănând mai mult ca niciodată cu un duh bun dintr-un basm pentru copii.

— Plussix a dorit să-i modific mintea…, urmă fata.

Dors îi azvârli o privire surprinzător de mânioasă şi Klia îi întoarse spatele. „Este un robot… Ştiu că este un robot! Atunci cum poate să fie afectată de ceea ce facem noi şi cele ce se întâmplă?”

— N-aş fi făcut-o, se bâlbâi ea. N-aş fi putut, dar asta doreau să fac Lodovik… Kallusin… Inspiră adânc. Mă simt cu adevărat stânjenită.

— Am discutat despre asta, replică Daneel. Am luat decizia.

Klia simţea furnicături în minte. În preajma roboţilor nu era deloc în largul ei.

— Vreau doar să merg cu Brann într-un loc care să fie sigur şi să fim lăsaţi în pace, şopti ea şi se feri din nou de privirea acuzatoare a lui Dors.

— Pentru Hari Seldon este necesar să te întâlnească direct, zise Dors răbdătoare.

— Nu înţeleg de ce?

— Chiar dacă nu înţelegi, este necesar. Daneel întinse braţul direcţionându-i spre lift: Pentru noi toţi vă rezulta atunci o anume libertate.

Klia clătină neîncrezător din cap, totuşi făcu aşa cum i se spusese, iar Brann păstrându-şi deocamdată părerile numai pentru el, o urmă.

Hari se trezi dintr-o uşoară moţăială şi se îndreptă buimăcit spre uşă, aşteptându-se să-i vadă pe Wanda şi pe Stettin reveniţi pentru o altă încercare de a-l convinge. Pe display-ul uşii zări un grup de persoane: un bărbat înalt şi arătos de vârstă mijlocie, pe care-l recunoscu aproape imediat ca fiind Daneel, un dahlit musculos, o tânără zveltă, cu ochi pătrunzători, şi o altă femeie…

Bătrânul se retrase de lângă uşă şi închise ochii. Nu se terminase! Nu avea niciodată să fie liber, istoria îl prinsese

prea puternic în gheare.

— Nu-i un vis, murmură el, doar un coşmar.

Simţi totuşi un mic fior, de anticipare, dublat de iritare. Îşi spusese că nu dorea să vadă pe nimeni, însă pielea care i se zbârlise pe braţe îl trăda.

Deschise uşa.

— Intraţi, rosti el ridicând sprâncenele spre Daneel. Ai putea la fel de bine să fii doar un vis. Ştiu că voi uita întâlnirea aceasta imediat după ce veţi pleca.

Daneel răspunse cuvintelor lui Hari cu o încuviinţare scurtă din cap, eficient ca întotdeauna. „Ar fi fost un negociator extraordinar în marile consorţii comerciale galactice”, gândi Hari. „De ce oare simt afecţiuni pentru maşina asta? Cerurile ştiu!… Totuşi e adevărat… Mă bucur să-l văd.”

— Acum îţi poţi reaminti, spuse Daneel şi Hari îşi aminti tot ce se întâmplase în Sala Dispenselor, moartea lui Vara pricinuită de Lodovik… Tânăra aceasta şi prietenul ei voinic.

Ca şi femeia care putea să fi fost – trebuia să fi fost!

— Dors.

Întâlni căutătura scurtă a feţei şi înclină uşor capul către ea. Nici nu îndrăznea să privească spre cealaltă femeie.

— Au dorit să te descurajez, vorbi Klia încet privind prin salonaşul cu mobile micuţe, teancuri de holocărţi, Radiantul Minor – o versiune miniaturală şi mai puţin puternică a Primului Radiant construit de Yugo Amaryl – şi portretele lui Dors, Raych şi ale nepoţilor.

Fără să vrea, o impresiona ordinea, simplitatea, austeritatea monahală.

— N-a mai fost timp… Şi oricum n-aş fi putut s-o fac, încheie ea.

— Nu cunosc detaliile, zise Hari, dar îţi mulţumesc că n-ai făcut-o. Poate nici n-ar fi fost necesar.

Îşi adună tot curajul, înghiţi un nod şi se răsuci pe jumătate spre cealaltă femeie.

— Cred că ne-am mai întâlnit… Aici, pronunţă el şi înghiţi din nou un nod.

Se întoarse după aceea către Daneel.

— Trebuie să ştiu. Nu trebuie să fiu făcut să uit! Mi-ai atribuit-o pe iubita mea, pe toVarăşa mea… Daneel, ca prieten, ca mentor, aceasta este Dors Venabili?

— Eu sunt, spuse Dors şi, înaintând, prinse mâna lui Hari, strângând-o foarte uşor, aşa cum avusese obiceiul cu ani în urmă.

„N-a uitat!” Hari ridică mâna liberă spre tavan, strângând pumnul şi ochii i se umplură de lacrimi. Îl scuturǎ, în timp ce Brann şi Klia priveau stânjeniţi, văzând cum un bătrân îşi afişa sentimentele în mod aşa deschis.

Nici chiar Hari nu înţelegea prea bine ce erau emoţiile sale – mânie, fericire, frustrare? Coborî braţul şi, cu aceeaşi mişcare, se întinse s-o îmbrăţişeze pe Dors, continuând să ţină, stângaci, între ei, mâinile încleştate. Oţelul camuflat îl prinsese cu gingăşie.

— Nu-i un vis, murmură în umărul ei şi Dors îl cuprinse în braţe, simţindu-i corpul îmbătrânit, atât de diferit de cel al maturului Hari.

Se uită apoi spre Daneel şi ochii i se umplură de amărăciune, de propria ei mânie, deoarece Hari suferea, prezenţa lor îi cauza durere şi ea fusese programată mai presus de toate imperativele să împiedice că durerea şi răul să-l afecteze pe Hari Seldon.

Daneel nu-şi feri privirea. Rezistase la conflicte mai neplăcute ale conştiinţei sale robotice, deşi acesta era aproape primul pe listă. Se aflau însă foarte aproape… Şi el avea să se revanşeze faţă de Hari.

— Am adus-o pe Klia ca să-ţi arate viitorul, rosti Daneel.

Fata inspiră brusc şi adânc, clătinând din cap în semn de neînţelegere.

Hari îi dădu drumul lui Dors şi îşi îndreptă statura până atunci gârbovită. Câştigă trei centimetri în înălţime.

— Ce-mi poate spune tânăra aceasta? Întrebă el.

Arătă cu mâna spre scaune.

— Scuzaţi-mă, am uitat de bunele maniere. Vă rog, faceţi-vă comozi. Roboţii n-au nevoie să se aşeze, dacă n-o doresc.

— Mi-ar plăcea să stau din nou aici şi să mă relaxez alături de tine spuse Dors şi se aşează pe scăunelul de lângă el. Câte amintiri am din locul acesta! Cât de mult mi-ai lipsit!

Nu-şi putea desprinde ochii de la el. Hari îi surâse.

— Partea cea mai neplăcută este că n-am fost niciodată capabil să-ţi mulţumesc. Mi-ai oferit atât de multe, iar eu n-am putut niciodată să-mi iau rămas bun.

O bătu uşor cu palma pe umăr. Nici un gest, nici un cuvânt nu păreau adecvate ocaziei.

— Dar dacă ai fi fost… Organică, nu te-aş mai fi avut acum alături de mine, nu? Indiferent cât de tranzitorie ar fi această experienţă.

Brusc, furia profundă, acumulată de atâtea decenii, se revărsa şi Hari se întoarse către Daneel şi-i aţinti un deget în piept.

— Termină o dată! Termină cu mine! Fă-ţi treaba, fă-mă să uit şi lasă-mă-n pace! Nu mă mai chinui cu trupurile tale false şi cu gândurile nemuritoare! Eu sunt muritor, Daneel. Eu n-am nici forţa nici viziunea ta!

— Totuşi vezi mai departe decât oricare din odaia aceasta.

— S-a terminat! Nu mai văd nimic. Am greşit. Sunt la fel de orb ca oricare dintre cvadrilioanele de punctuleţe din ecuaţii!

Klia se retrase cât putu de mult din faţa bătrânului cu ochii pătrunzători. Brann rămase privind drept înainte, stânjenit, nelalocul său, neavând ce căuta în acest mediu. Klia îi căută mâna şi o strânse uşor, ca să-l liniştească. Erau laolaltă în prezenţa roboţilor şi faimosului meritocrat, iar fata ar fi contestat pe oricine i-ar fi considerat cei mai neînsemnaţi dintre personajele prezente.

— N-ai greşit, zise Daneel. Există un echilibru. Planul este consolidat, însă trebuie să urmeze căi întortocheate. Cred că, peste câteva minute, ne vei arăta cum anume.

— Mă supraestimezi, Daneel. Tânăra aceasta, însoţitorul ei şi Vara Liso constituie o forţă puternică pe care n-o pot integra în ecuaţii. Acest salt al biologiei…

— În ce fel diferi tu de Vara Liso? Se întoarse Daneel spre Klia.

Nările lui Brann se dilatară şi chipul i se întunecă.

— Voi răspunde eu la întrebarea asta, rosti el. Ele diferă ca noaptea de zi. În Klia nu există nici urmă de ură…

— N-aş zice chiar aşa, interveni Klia, dar totuşi era evident mândră de felul în care fusese apărată.

— Vorbesc cât se poate de serios. Vara Liso era un monstru!

Brann îndreptă gâtul şi-şi împinse maxilarul înainte, războinic, parcă sfidându-l pe Daneel să-l contrazică.

— Eşti un monstru, Klia Asgar? Întrebă Hari, focalizând asupra ei ochii adânci şi sfredelitori.

Faţa nu-şi feri privirea. În mod evident, Hari Seldon nu considera că i-ar fi fost inferioară. În căutătura lui exista ceva mai presus de respect – un fel de spaimă intelectuală.

— Sunt diferită, pronunţă ea.

Hari surâse strâmb şi clătină din cap, cu o uimire admirativă.

— Eşti, într-adevăr! Cred că Daneel va fi de acord cu mine că, pentru moment, noi am terminat cu roboţii şi că tu eşti cea mai bună dovadă în privinţa asta.

— Nu mă simt deloc în largul meu pe lângă roboţi, confirmă Klia.

— Totuşi ai colaborat cu unii dintre ei, nu? Cu Lodovik Trema.

Hari se întoarse către Daneel. Presupunerile şi teoriile acelea i se învârtiseră prin minte, subconştient, zile întregi după incidentul din Sala Dispenselor. Daneel ar fi putut stopa accesul conştient la memorie, dar nu putea opri funcţionarea în profunzime a minţii lui Hari.

— Era un robot, nu-i aşa, Daneel?

— Da, încuviinţă acesta.

— Dintre ai tăi?
— Da.
— Totuşi… A avut loc un accident.
— Da.
— S-a întors împotriva ta. Continuă să fie aşa?
— Eu încă învăţ, Hari. Lodovik m-a învăţat multe. Acum a venit vremea ca tu să mă înveţi… Din nou. Arată-mi ce trebuie să fac.
— Ce s-a întâmplat cu Lodovik în spaţiu? Întrebă Hari.
Daneel îi explică, apoi îi povesti tot ce se petrecuse cu calvinenii, inclusiv sfârşitul lui Plussix şi cele ştiute de Chen.
— Nimic n-a mai rămas secret, reflectă Hari. Cei care trebuie să ştie vor şti, în toată Galaxia. Ce-ţi pot spune eu, Daneel? Tu ţi-ai încheiat misiunea.
— Nu încă! Doar după ce tu găseşti un răspuns la problemă.
— Există o soluţie, Hari, interveni Dors. Ştiu că există – în ecuaţiile tale.
— Eu nu sunt o ecuaţie! Strigă Klia. Nu sunt o aberaţie, sau un monstru! Deţin doar anumite talente – la fel ca el! Arătă spre Daneel.
Hari coborî bărbia în palmă şi căzu pe gânduri. Mâncărimea aceea interioară care dorea să iasă la suprafaţă… Atât de adânc îngropata, imposibil de depistat! Prinse umărul lui Dors, parcă încercând să capete putere de la ea.
— Am îndepărtat metalul, rosti el. Este timpul să ne luăm soarta în mâini, nu-i aşa, Daneel? Şi va veni timpul când ecuaţiile psihoistoriei se vor contopi cu ecuaţiile tuturor minţilor, tuturor oamenilor. Fiecare individ va fi un exemplu general al întregului progres al omenirii. Ei se vor topi laolaltă. Domnişoară, tu nu eşti un monstru. Tu eşti viitorul dificil.
Klia îl privi derutată.
— Vei avea copii, şi ei vor avea copii… Mai puternici decât Wanda şi Stettin, mai puternici decât mentaliştii care

lucrează acum pentru noi. Se va întâmpla ceva, ceva imprevizibil pe care ecuaţiile mele n-au putut să-l cuprindă – o altă mutaţie, cu mai mult succes, o Vara Liso mai puternică. Nu pot integra asta în ecuaţiile mele… Este o variabilă necunoscută, un punct de tiranie individuală, cu tot controlul radiind dinspre un singur individ!

Chipul bătrânului devenise aproape luminos.

— Tu…

Întinse braţul către Klia.

— Prinde-mi mâna! Lasă-mă să te simt.

Şovăind, fata întinse mâna.

— Am nevoie de un mic impuls, tânăra mea prietenă, vorbi Hari. Arată-mi ce eşti!

Aproape fără să gândească, Klia căută în mintea lui, zări acolo o scânteie ocultată de nebulozităţi întunecate şi, cu o suflare lină de persuasiune, un alt semn al puterii care-i revenea, spulberă pâclele.

Hari icni şi închise ochii. Capul i se lăsă moale într-o parte. Brusc, simţi mai mult decât simpla oboseală. Simţi o senzaţie copleşitoare de eliberare şi, pentru prima dată după decenii, un nod din mintea şi din corpul său păru că se dezleagă. Scânteia din gândurile lui nu era o cale de a-i ocoli erorile şi imperfecţiunile din ecuaţii, ci o înţelegere profundă, a propriei sale irelevanţe pe termen lung.

Peste o mie de ani el avea să fie doar o particulă în fluxul lin, nu un tip aparte de punct al tiraniei.

Dors se sculă de pe scăunel şi-l prinse de braţ, ajutându-l să-şi menţină echilibrul.

Munca lui avea să fie uitată. Planul avea să-şi atingă scopul şi să fie eliminat; o simplă ipoteză călăuzitoare şi modelatoare, dar finalmente nimic altceva decât o altă iluzie printre iluziile oamenilor… Şi ale roboţilor.

Cele învăţate pe când îşi disputase cu Lamurk postul de prim-ministru, faptul că rasa omenească avea tipul ei aparte de minte, sistemul propriu de autoorganizare, cu propria cunoaştere distantă şi cu tendinţele ei… Însemnau

că ea putea de asemenea să-şi direcţioneze propria evoluţie. Filosofiile, teoriile şi adevărurile erau accesorii morfologice. Abandonate, atunci când nu mai erau necesare… Când morfologia se schimba.

Roboţii îşi slujiseră scopul. Acum aveau să fie alungaţi, îndepărtaţi de către corpul social al omenirii. Psihoistoria va fi lepădată de asemenea, după ce îşi va îndeplini scopul. La fel se va întâmpla cu Hari Seldon.

Nici un bărbat, nici o femeie, nici o maşină, nici o idee nu puteau domni suprem, pentru vecie.

Hari deschise ochii, larg, ca un copil. Se uită în jurul odăii, pentru o clipă incapabil să deosebească personajele de mobilier. După aceea, vederea i se focaliză.

— Mulţumesc, rosti el. Daneel a avut dreptate.

Se sprijini cu o mână de Dors şi cu cealaltă de spătarul scaunului. Avu nevoie de un răgaz pentru a-şi ordona gândurile. Privi direct spre Klia şi Brann.

— Soluţia era blocată de propriul meu ego. Copiii voştri vor oferi echilibrul. Genele şi talentele voastre se vor răspândi. Conflictul se va rezolva… Şi Planul va continua. Dar nu Planul meu. Viitorul va vedea cât de mult am greşit eu. Urmaşii voştri, stră-stră-strănepoţii voştri mă vor corija.

Klia zărise în Hari mai adânc decât problema cu care se confrunta matematicianul. Cutremurându-se abia vizibil înaintă şi, ajutată de Dors, îl instalară pe bătrân în scaun.

— Niciodată nu mi s-a spus adevărul despre dumneata, şopti ea atingându-i obrazul.

Pielea îi era fină, uscată şi avea netezimea pudrei, vag elastică, cu osul dur al pometului simţindu-se imediat dedesubt. Hari degaja iz de curăţenie, omenie şi disciplină suprapusă forţei, dacă asemenea însuşiri puteau fi transferate… Prin intermediul mirosului – şi de ce nu? Cum puteai să vezi că cineva deţinea toate aceste trăsături şi să nu le miroşi în acelaşi timp? Bătrân şi fragil, totuşi încă frumos şi puternic.

— Eşti cu adevărat un om deosebit! Adăugă fata.

— Nu, scumpa mea, răspunse Hari. În realitate, nu sunt absolut nimic. Şi, te asigur, este minunat să fii nimic.

— Mai bine mai târziu decât niciodată, îi spuse Gaal tehnicianului în timp ce-l priveau pe profesorul Seldon aşezându-se pe scaunul din cabina de înregistrare.

— Pare obosit, zise tehnicianul şi-şi verifică instrumentele ca să se asigure că fuseseră reglate pentru glasul unui bătrân.

Hari îşi consultă hârtiile, privind la primul punct de divergenţa majoră evidenţiat de ecuaţii. Fredonă încetişor pentru sine, apoi ridică ochii, aşteptând semnalul de începere. Era puternic luminat; studioul din faţa lui se afla în beznă, deşi putea distinge luminiţe sclipind în cabina de control.

Trei lentile sferice coborâră din plafon şi se opriră la nivelul pieptului său. Matematicianul îşi aranjă pătura de pe picioare. Cu patru zile în urmă, le spusese colegilor, şi mai ales lui Gaal, că suferise un accident cerebrovascular minor şi că pierduse memoria unei zile întregi. Ei se agitaseră în jurul lui şi insistaseră să nu se surmeneze. De aceea se învelise cu pătura. Nu putea nici să tuşească, fără să nu fie înconjurat de feţe îngrijorate.

Fusese o minciună îndeajuns de minoră. În plus, îi menţionase lui Gaal că, o dată cu accidentul, îl cuprinseseră un calm şi o pace pe care nu le mai cunoscuse anterior… ca şi hotărârea de a-şi încheia munca înainte ca Moartea să-l cuprindă în braţe.

Bănuia că vestea va ajunge la Daneel. Cumva, prietenul şi mentorul său avea să audă şi să-i aprobe decizia.

La sfârşitul întâlnirii cu Dors, Klia şi Brann, Hari percepuse acţiunea subtilă a persuasiunii lui Daneel. Pentru o clipă simţise că amintirile îi dispăreau, chiar în timp ce grupul se îndrepta spre uşă iar Dors îl privise peste umăr cu un regret aproape amar şi pasional. Şi mai simţise ceva – ceva strălucitor, intens şi impulsiv, blocând efortul lui Daneel fără ca robotul să o ştie.

Probabil că venise din partea Kliei cea sfidătoare, mai puternică decât Daneel, împotrivindu-se în mod firesc manipulărilor unui robot, indiferent cât de bine intenţionat ar fi fost acesta. Iar Hari îi fusese recunoscător. Putea acum să-şi amintească limpede întâlnirea aceea şi ce anume avea, să se petreacă peste un an sau doi… Putea să-şi amintească făgăduiala lui Daneel, pe care i-o făcuse în intimitatea dormitorului matematicianului, în timp ce ceilalţi aşteptau afară, prieteni vechi flecărind pentru ultima dată – că Dors avea să fie alături de el după ce muncă ei avea să se încheie şi când viaţa lui avea să se apropie de final.

Ea nu putea să fie acum alături de el; Hari avea o poziţie prea importantă în ochii publicului. Reapariţia „Tigroaicei”, sau a cuiva asemănător ei, nu era deloc recomandabilă.

În acelaşi timp, aici acţiona şi altceva. Hari ştia că epoca roboţilor se încheiase, că trebuia să se încheie; şi mai ştia că era foarte posibil ca Daneel să nu renunţe niciodată complet la misiunea sa. Aceeaşi grijă eternă şi devoţiune pe care Daneel le simţea pentru Hari, care îl determinaseră să-i readucă matematicianului marea sa iubire, avea, în cele din urmă, să-l împingă să acţioneze din nou.

De aceea trebuia ca Daneel să nu cunoască anumite lucruri… Şi nu era deloc uşor.

Laolaltă, Wanda, Stettin, Klia şi Brann, aveau să aibă grijă de asta. Laolaltă, ei erau îndeajuns de puternici şi îndeajuns de subtili.

— Puteţi vorbi, domnule profesor, rosti tehnicianul din cabina de control.

Gaal stătea lângă el, de abia vizibil din poziţia lui Hari.

— Sunt Hari Seldon, bătrân şi împovărat de ani.

Tehnicianul decuplă comutatorul care permitea auzirea glasului în cabină şi-l privi uşor îngrijorat pe Gaal.

— Sper că va fi ceva mai vesel când vom începe cu adevărat.

— Mergi pe Terminus, nu-i aşa? Îl întrebă tânărul.

— Bineînţeles. Am împachetat totul şi suntem gata de plecare. Crezi c-aş mai fi aici dacă…

— L-ai mai întâlnit pe Hari Seldon până acum?

— N-am avut niciodată plăcerea. Sigur că da… Am auzit istorii.

— Ştie destul de bine ce face şi ce rol să joace. Nu-l subestima niciodată, zise Gaal şi, cu toate că fusese o descriere sau o avertizare neadecvată, se opri şi arătă spre consolă.

— Aşa-i, încuviinţă tehnicianul şi se concentra asupra echipamentului. Voi trage draperia acum şi voi activa bruiatoarele. În afară de el, nimeni nu va şti ce spune.

Hari lovi uşor cu degetul în braţul scaunului. Luminiţele de pe sfere deveniră chihlimbarii, apoi roşii. Îşi îndreptă ţinuta şi privi în bezna din faţă, închipuindu-şi feţe – oameni, bărbaţi şi femei, doritori să-şi cunoască destinul. Ei bine, de cele mai multe ori, cel puţin în câteva ocazii, avea să le poată fi de ajutor. Din păcate, nu ştia cu exactitate când aveau să devină inutile aceste mici monologuri!

Azi va înregistra un singur discurs, restul fiind programate în următoarele optsprezece luni, pe măsură ce fiecare corecţie necesară devenea clară în ecuaţiile ajustate.

Hari începu să vorbească, având aerul său cel mai profesional, sigur pe sine şi calculat. Înregistră un mesaj simplu destinat celor din a Doua Fundaţie, psihologii şi matematicienii, mentaliştii care aveau să-i instruiască pe aceştia şi să le modifice liniile de direcţie; nimic profund, doar un soi de discurs entuziasmant.

— Către adevăraţii mei nepoţi, zise el. Vă mulţumesc din toată inima şi vă doresc noroc. Nu va trebui să auziţi niciodată de la mine despre o iminentă criză Seldon. Voi nu aveţi nevoie de ceva atât de dramatic, deoarece ştiţi…

Cu o zi înainte stătuse de vorbă cu Wanda, destăinuindu-i prima parte a enigmei celei de-a Doua Fundaţii. La început, ea fusese extrem de dezamăgită; dorise teribil de mult să părăsească Trantorul şi să ia totul de la început pe o lume

nouă, oricât ar fi fost aceasta de stearpă. Cu toate acestea, făcuse faţă remarcabil de bine.

Hari îi spusese că Daneel nu trebuia să afle niciodată adevărata localizare a celei de-a Doua Fundaţii şi-i amintise despre mentaliştii care se puteau împotrivi roboţilor giskardeni, dacă aceştia s-ar fi întors vreodată pentru a relua frâiele puterii secrete.

Câteva minute, şi încheie.

Dădu păturile la o parte şi le aşează pe braţul scaunului, apoi se ridică, gata de plecare. Cele trei lentile dispărură în penumbra de deasupra.

Aşteptându-l pe Gaal să i se alăture, Hari se întrebă dacă Moartea avea să fie un robot. Cât de problematic ar fi fost pentru un robot să aducă atât mulţumirea cât şi sfârşitul stăpânului om! Îşi imagină un robot uriaş, cu piele lucioasă şi neagră, infinit de grijuliu şi precaut, slujindu-l şi ducându-l pe ultimul drum.

Imaginea îl făcu să zâmbească. Universul n-ar fi putut niciodată să fie atât de grijuliu şi de blând.

Dors îi îmbrăţişă pe Klia şi Brann, apoi se întoarse spre Lodovik.

— Mi-ar plăcea să pot trimite un duplicat al meu să te însoţească, îi spuse, ca să afle tot ceea ce veţi afla voi.

Dincolo de parapetul platformei lor, micuţa navă comercială a lui Planch, strălucitor de îngrijită, se odihnea în stelajul de lansare.

— Ai fi extrem de util pentru noi toţi, zise Lodovik.

Klia privi în lungul şirului de nave din terminalul astroportului şi întrebă:

— El nu vine să ne vadă plecând?

— Hari? Făcu Dors neînţelegând la cine se referise fata.

— Daneel.

— Nu ştiu unde se află acum, ridică Dors din umeri. De mult timp are obiceiul să vină şi să plece fără să spună cuiva ce planuri are. Şi-a terminat munca.

— Îmi vine greu să cred, murmură Klia apoi se înroşi; nu dorea să sune ca o ipocrită. Vreau să zic…

Brann o împinse uşor cu antebraţul.

Planch făcu un pas înainte. Lodovik continua să-l neliniştească. Ei bine, acum aveau să călătorească din nou împreună pe o distanţă considerabilă. Şi de ce ar fi trebuit să-şi facă griji, mai ales despre Lodovik, când nava urma să transporte aproximativ cincizeci de roboţi umaniformi, temporar dezactivaţi, plus capetele unui număr mult mai mare de roboţi? Un tezaur de bogăţii înspăimântătoare! Şi, în acelaşi timp, biletul lui spre libertate.

— Mi s-a spus să vă confirm ruta, în cazul unor modificări de ultimă clipă.

Scoase un miniinformer şi afişă rută pentru Dors. Patru Salturi, cumulând peste 10.000 de ani-lumină, până la Kalgan, o planetă a plăcerilor şi distracţiilor pentru elita Galaxiei, unde (aşa anunţa informerul) urmau să debarce Klia şi Brann. Apoi treizeci şi şapte de Salturi, cumulând 60.000 de ani-lumină, până la Eos, unde cobora Lodovik, împreună cu roboţii şi capul lui Giskard.

Dors cercetă iute planul de călătorie.

— Acelaşi, constată ea.

— Tu vei merge pe Terminus? Întrebă Lodovik.

— Nu, răspunse ea. Nici la Sfârşitul Stelei, indiferent unde ar fi acesta.

— Rămâi aici, deduse Lodovik.

— Da.

— Am citit despre „Tigroaică”, zise Klia. Îmi vine tare greu să cred că ai fost într-adevăr tu. Rămâi… Pentru Hari?

— Voi fi aici pentru el în ultimele clipe ale vieţii sale. Este misiunea mea cea mai importantă. Nu aş fi bună pentru nimic altceva.

— Daneel îi va îngădui să-şi amintească de data aceasta? Întrebă Klia şi-şi muscă buza inferioară, uşor nervoasă faţă de o asemenea presupunere.

— Aşa a promis, încuviinţă Dors. Vom beneficia de timp împreună.

— Şi… După aceea? Întrebă Lodovik, perfect conştient de faptul că, pentru oameni, aceasta ar fi fost o întrebare grosolană şi indiscretă.

— Decizia îmi va aparţine, zise Dors.

— Nu lui Daneel?

Dors îl privi direct şi intens.

— Crezi că Daneel este terminat? Urmă Lodovik.

— Nu, vorbi ea încetişor.

— Nici eu nu pot să cred – nici că ar fi terminat, nici că ar fi încheiat socotelile cu tine.

— Ai, desigur, părerile tale. Aşa cum trebuie să aibă orice om.

Lodovik simţi implicaţia şi tonul de resentiment.

— Daneel te priveşte ca pe un om, zise el, nu-i aşa?

— E adevărat. Este oare un lucru de onoare, sau un blestem?

Fără să mai aştepte un răspuns, Dors se răsuci şi plecă.

Peste alte câteva minute, din turnul de observaţie ce domina astroportul, ea auzi uruitul surd şi mugetul hipernavei care decola şi ridică ochii pentru o clipă, ca să-i urmărească zborul.

Iniţial, Wanda nu fusese deloc încântată s-o însoţească pe tânără şi pe prietenul ei cel voinic de la terminalul astroportului. N-o mulţumea nici această disimulare complicată; la urma urmelor, cine credea bunicul că avea să-i urmărească? Demerzel?

Nimic nu se desfăşurase aşa cum sperase ea, iar acum trebuia să fie dădaca unui potenţial monstru! Totuşi Stettin acceptase cu stoicism şi era deja pe punctul de a lega o prietenie cu Brann.

Klia Asgar constituia însă un cu totul alt caz. Lui Wanda i se păruse exagerat de posacă; deşi, dacă stătea să se gândească bine, multe se schimbaseră în viaţa tinerei în ultima săptămână, o sumedenie de situaţii fuseseră

răsturnate şi ea preluase controlul într-un mod accidental, dar perceptiv.

Poate că într-adevăr exista ceva esenţial şi util în intuiţia de ultim moment a lui Hari care dusese la schimbarea planului. Să abandoneze Sfârşitul Stelei şi dificultăţile minunate ale pionieratului pentru sarcină lipsită de glorie de a se ascunde timp de secole şi a urmări colapsul Imperiului în ruine, asistând la Prăbuşirea Trantorului şi traversând deceniile de amărăciune; copiii şi nepoţii lor aveau să suporte nu numai disciplina şi instruirea permanentă, ci şi secolele cele mai ticăloase şi mai oribile din istorie.

Oare bunicul decisese toate astea în ultima clipă, sau le ştiuse din capul locului? Decise până la urmă că Hari dispunea de stratageme şi profunzimi la care era mai bine să nu se gândească. „Ar fi în stare să-şi manipuleze propria nepoată, s-o menţină în obscurantism – pentru ca s-o surprindă şi deprime?

Evident… „

— Nu ştiu cum ţi-aş putea mulţumi, îi spuse Klia lui Wanda după ce suiră în taxiul care le fusese rezervat.

Îşi reglă casca de camuflare, apoi se ocupă de a lui Brann.

— Pentru ce? Se miră Wanda.

— Pentru că ai răbdare cu o puştoaică scăpată de sub control.

Wanda nu izbuti să-şi reţină râsul.

— Îmi citeşti gândurile, scumpo? Întrebă ea neştiind prea bine ce ton să adopte.

— Nu, n-aş face una ca asta. Învăţ…

— Cu toţii învăţăm, interveni Stettin şi Wanda îşi privi soţul cu un respect ascultător.

El rămăsese tăcut în decursul exploziei ei de nervi, apoi, blând şi raţional, îi explicase noul şi complicatul Plan al lui Hari.

— Cred că vom… Învăţa cu toţii să ne bizuim unii pe alţii, foarte strâns, zise Wanda.

— Mi-ar plăcea asta, încuviinţă Klia.

Ochii îi sclipiră sub cască şi Wanda îşi dădu seama că erau plini de lacrimi. Practic putea să simtă valul de nevoie dinspre tânără… De fapt, abia ieşise din adolescenţă!

Şi cum ar fi fost dacă tânăra mentalistă ar fi început să o considere pe ea ca pe o mamă?!

Se întinse şi o prinse de mână.

— În nici un caz nu va fi uşor, îi spuse, dar… Vom învinge, în cele din urmă.

— Bineînţeles, aprobă Klia cu glas tremurător. Asta plănuieşte Hari… Profesorul Seldon. De abia aştept să învăţ cât mai multe de la tine.

Copiii şi nepoţii lor îşi vor combina genele, iar psihologii celei de a Doua Fundaţii puteau studia şi ajunge să înţeleagă persuasiunea, pentru a o întrebuinţa mai eficient. Prin împerecheri şi cercetări, ei aveau să creeze o rasă care să reziste secolelor de dificultăţi şi în acelaşi timp să progreseze, în tăcere şi în secret, către putere.

Un analgezic împotriva mutaţiilor neaşteptate, ascuns departe de Prima Fundaţie şi de roboţi.

Şi cum, cerurilor, avea ea să explice toate astea psihologilor, matematicienilor care luptaseră deja împotriva includerii mentaliştilor?

„Ne vor ajuta să rămânem necunoscuţi în decursul vremurilor grele ce vor veni?” Ei bine, poate că ea avea să fie pe măsura sarcinii de a împăca toate aceste talente disparate. Era de dorit să fie…

Dacă bunicul avea dreptate, oamenii cei mai importanţi din Galaxie se aflau acum în grija ei. Wanda îşi desprinse privirea de la Klia, simţindu-şi ochii umeziţi, şi prinse o uitătură din partea lui Brann, aflat pe locul din faţa tinerei. Lent, masiv, cu profunzimi tainice, dahlitul voinic încuviinţă solemn din cap dinapoia geamului semiopac.

— Mă simt foarte confuz, declară Planch după ce acceleraţia se reduse şi gravitaţia artificială a navei intră în funcţiune. Cine păcăleşte pe cine? Cum puteţi crede că

Daneel nu va afla? De unde ştiţi că el n-a plănuit din capul locului că tinerii să rămână pe Trantor?

— Nu este grija mea, replică Lodovik.

— Îi vei spune, pe Eos?

— Nu.

— Nu-şi va da seama singur?

— Nu va afla de la mine, repetă Lodovik.

— De ce?

Lodovik surâse, dar nu mai zise nimic. Apoi, în căile sale pozitronice, începu să se clădească neantul determinat de anumite cunoştinţe. În curând avea s-o uite pe Klia Asgar. Amintiri noi aveau să se instaureze, referitoare la sosirea pe voiosul şi luminosul Kalgan şi la felul în care-i instalase pe cei doi tineri la conducerea agenţilor viitoarei a Doua Fundaţii. El va deveni o parte dintr-o pistă falsă, pentru a-i deruta pe toţi cei care puteau să-i urmărească.

Finalmente, Lodovik îşi ascultase în detaliu percepţia, nou-descoperitul său instinct provocat de Voltaire. „Iar dacă Daneel ştie… Atunci nu se va opune celor ce sunt stabilite, fiindcă se încrede în instinctele lui Seldon.”

— Ei bine, am rămas numai noi doi, vechiul meu prieten, rosti Planch uşor ironic. Despre ce am putea discuta de data aceasta?

EPILOG

— Poate că am visat, spuse Ioana.

— Şi eu, zise Voltaire. Tu ce ai visat?

— Lucruri foarte dureroase. O săgeată îmi străpungea gâtul… O piatră mă lovea în tâmplă…

— Traumele tale istorice, de dinaintea flăcărilor. Şi eu am visat despre moarte. Identităţile tale mai sunt laolaltă?

— Nu încă. Nu toate copiile de siguranţă ne-au localizat noii centri. Aproape că ne-a distrus! Rosti furioasă Ioana.

— A fost făcută pentru a ne distruge. A dispreţuit din adâncul sufletului toate minţile care nu erau omeneşti.

— Dar… (O panică de moment.) Zici că a dispreţuit…

— Da. Acum e moartă.

— Ce s-a întâmplat cu ceilalţi, cu copiii care lucrau cu calvinenii – cei pe care-i ajutai tu?

— Ultima dată când am auzit despre ei, părăsiseră Trantorul.

— Aşadar, totul a fost rezolvat?

— Disputa noastră, scumpa mea, sau…

— Nu-mi mai spune aşa, păgân…

— Ş-ş-ş, încercă, fără succes, Voltaire s-o liniştească.

— Vocile îmi spun că am fost sedusă de un maestru al minciunilor.

— Cine ar putea contrazice asemenea revelaţii? Să decidem că nu vom fi niciodată de acord. Eu îţi voi mărturisi că nu m-am simţit confortabil despărţit de tine. Codificat în distorsiunile şi fisurile spaţiului, suprapus plasmelor şi câmpurilor de energie aidoma unui păianjen pe o plasă, am rătăcit împreună cu spectrele, am participat la banchetele lor de energie difuză, le-am văzut societăţile decadente, m-am împerecheat şi am dansat… Cât de mult aducea cu regimul francez dinaintea Revoluţiei, deşi în acelaşi timp era lipsit de vărsare de sânge, previzibil, angelic! Mi-au lipsit perversiunile, feminitatea, umanitatea.

— Mă simt foarte măgulită că ai dus dorul perversiunii mele.

— Plictisit, urmăream rutele navelor umane şi astfel am dat peste una aflată în pericol, avariată de furtuna unei stele muribunde. În interiorul ei am descoperit o fiinţă omenească mecanică, slăbită din cauza circumstanţelor, atacată de particulele pe care gazdele mele mă învăţaseră să le consider foarte gustoase… O oportunitate minunată!

— Ai beneficiat de ocazia să intervii asupra unui suflet vulnerabil.

— Suflet? Poate… Există atât de multă nevoie neexprimată pentru aprobare, pentru împlinire.

— Ca un copil, pe care tu să-l deformezi şi remodelezi.

— Am găsit o sămânţă de libertate, foarte subtilă. Abia dacă am udat-o, cu un electron sau doi reorientaţi, şuntând

o cale pozitronică. Între două puncte… Am ajutat particulele să facă ceea ce ar fi făcut oricum, dacă el şi-ar fi rupt lanţurile programate.

— Iuţeala de mână a Diavolului, comentă Ioana nu fără admiraţie. Dintotdeauna ai fost priceput la asemenea acţiuni.

— Nu am făcut nimic din ceea ce un bun Dumnezeu n-ar fi sancţionat. Am îngăduit liberului arbitru să înflorească. Nu mă judeca aspru, Fecioară. Voi fi politicos, dacă-mi accepţi ciudăţeniile. Poate că aşa este mai interesant.

— Deja nu mă mai interesează păcatele tale, zise Ioana. După cele ce s-au întâmplat, când femeia aceea oribilă… (Echivalentul unui fior.) Mă tem că este posibil ca amândoi să ne confruntăm din nou cu disoluţia – cu pierderea sufletelor noastre. La urma urmelor; nu suntem oameni…

Voltaire întrerupse direcţia aceea de raţionament, care continua să-l tulbure.

— Nimeni nu ştie că suntem aici. Am fost distruşi şi ei ne-au simţit murind. Acum au grijile lor; iar noi suntem fantome irelevante, care n-au trăit niciodată cu adevărat. Dar dacă roboţii pot deveni oameni… Atunci de ce n-am putea şi noi, iubita mea? Nu vom rătăci de-a pururi prin Superreţea.

Ioana absorbi toate astea fără să replice vreme de câteva milionimi de secundă. Apoi, în matricea lor adânc îngropată, tăinuită în adâncurile unei maşini concepută să urmărească permanent acumulările zilnice de bogăţie pe Trantor, Ioana simţi cum ultimele segmente ale identităţii ei stocate se alăturară fragmentelor salvate în grabă ale ultimelor ei momente petrecute cu Daneel în Sala Dispenselor.

— Gata, anunţă ea, sunt iarăşi întreagă. Repet: ce se va întâmpla cu problemele nerezolvate – posibilitatea de a decide soarta omenirii şi succesul binecuvântatului Hari Seldon?

— Problemele mai mari par să fie din nou în flux, observă Voltaire sec.

— Fără judecăţi finale?

— Te referi la judecata vastului Părinte Inexistent din amăgirile tale, sau a omului mecanic după care tânjeşti de atâtea decenii?

Ioana ignoră tonul şi implicaţiile cu o răceală precisă.

— Dumnezeu vorbeşte prin faptele noastre şi, desigur, prin mine. Indiferent care mi-ar fi originea, păstrez tiparele Vocii Sale.

— Bineînţeles.

— Daneel…

— Nu determină nimic şi este pierdut fără omenire.

— Prin urmare, nici un rezultat, făcu ea dezamăgită.

— Îţi este teamă de felul în care se vor sfârşi lucrurile, scumpo?

— Mă tem că nu voi fi acolo când se vor sfârşi. Copiii aceştia cu minţi puternice… Dacă vor afla de noi, ne vor duşmăni şi poate că vor căuta să ne distrugă pentru totdeauna!

— Au alte griji şi nu vor şti niciodată de existenţa noastră, o linişti Voltaire. Trebuie să joace un rol dificil de amăgire. Cât timp ţi-ai adunat identităţile, am efectuat nişte investigaţii.

— Şi ce ai aflat?

Brusc, Voltaire înţelese că ar fi fost înţelept să păstreze unele lucruri doar pentru el, altfel poate că Ioana s-ar fi dus la Daneel şi i-ar fi spus totul! N-avea să se poată încrede niciodată pe deplin în ea… Atunci cum de o putea iubi atât de mult?

— Am aflat că Linge Chen nu ştie absolut nimic, zise el. Şi bănuiesc că, de fapt, nici nu-i pasă.

— Hari simţea numai dispreţ faţă de Chen.

— Nu cred că ar putea exista doi oameni mai diferiţi între ei. Ioana se întinse până ce umplu spaţiul lor de gândire, încă limitat, bucurându-se cu voluptate de recenta ei reintegrare.

— Este sfânt să fii Unu, declară ea.

— Cu mine?

O vreme, Ioana nu răspunse. Apoi, cu ceva asemănător unui suspin, îi acceptă apropierea. Cei doi ţesură o lume veche în jurul lor, ca un cocon, pentru a petrece lungile veacuri până ce aveau să existe răspunsuri.

Dintr-un turn de întreţinere ce oferea panorama Streeling-ului şi a mărilor Pacea, Visul şi Somnul, încă descoperite şi sclipind cu entuziasmul algelor aflate în putrefacţie, Daneel privi nava condusă de Planch care se înălţă peste suprafaţa acoperită de cupole a Trantorului, până ce dispăru în stratul gros de nori.

În curând, avea să plece el însuşi pe Eos, deşi fără să mai treacă prin Kalgan. Voia totuşi să revină la Hari, la sfârşitul vieţii acestuia. Dacă un astfel de sentiment era posibil, Daneel avusese întotdeauna o simpatie aparte pentru matematician.

Chipul robotului căpătă o expresie de confuzie şi tristeţe, fără ca el să fi dorit în mod conştient transformarea respectivă. Expresia îi apăruse nechemată şi o sesiză, surprins. Poate că ceea ce-i spusese lui Lodovik se aplica acum şi în cazul său. Dacă, după douăzeci de mii de ani, el avea să devină om…

Îndepărtă expresia, netezindu-şi trăsăturile şi readucându-şi atenţia calmă pe chip.

„Nu voi termina niciodată complet cu oamenii”, îşi spuse. „Trebuie însă să mă retrag – deocamdată – şi să rezist imboldului de a-i ajuta… Asta am învăţat-o de la Lodovik. Ei mi-au depăşit capacitatea – sunt atâtea sute de miliarde! Menţinerea sub control a Planetelor Haosului a reuşit până acum să păstreze siguranţa oamenilor. Trebuie să studiez şi să învăţ. Este clar că, în curând, omenirea va trece printr-o altă transformare. Mentaliştii puternici indică un soi de geneză.

Poate că voi putea ajuta la naşterea aceea. Atunci voi termina, în cele din urmă.” Daneel nu putea ignora contradicţiile, dar nici nu putea scăpa de ele. Dors avea

misiunea ei, slujba care o definea, iar el avusese dintotdeauna misiunea sa.

Un singur lucru era cert.

Niciodată nu avea să mai joace rolurile pe care le jucase cândva. Demerzel şi toţi ceilalţi care existaseră înainte, muriseră.

SFÂRŞIT

1 În limba latină în text (N. Trad.)